Szakmai program

1.kötet

Tartalom

Szakmai program 1

1.kötet 1

Szakképzési alapelvek 9

A szakképzési rendszer 10

Összefoglaló táblázat a szakmai programban szereplő szakképesítésekről 11

1.EGÉSZSÉGÜGYI TECHNIKA ágazat 13

1.1.Fogtechnikus szakma 13

1.1.1. Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület 15

1.1.1.1.Munkavállalói ismeretek tantárgy 15

1.1.2. Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület (technikus szakmák esetén) .. 18

1.1.2.1. Munkavállalói idegen nyelv tantárgy 18

1.1.3. Egészségügyi technika ágazati - alapozás megnevezésű tanulási terület 13

1.1.3.1.Munka- és környezetvédelem tantárgy 13

1.1.3.2. Informatikai alapismeretek tantárgy 17

1.1.3.3. Szaknyelv, szakmai kommunikáció tantárgy 20

1.1.3.4. Fogyasztói tudatosság tantárgy 23

1.1.4. Műanyag alaplemezes kivehető fogpótlások megnevezésű tanulási terület 27

1.1.4.1. Kivehető fogpótlások szakmai ismeretei tantárgy 27

1.1.4.2. Műanyag alaplemezes kivehető fogpótlások anyagtana és technológiái tantárgy 31

1.1.4.3. Fogászati funkcionális anatómia, gnatológia tantárgy 34

1.1.4.4. Fogtechnikai szakrajz tantárgy 37

1.1.5. Fogszabályozási és restauratív protetikai alapismeretek megnevezésű tanulási te- rület. 39

1.1.5.1. Fogszabályozási alapismeretek tantárgy 39

1.1.5.2. Restauratív protetikai alapismeretek tantárgy 40

1.1.6. Rögzített fogpótlások készítése megnevezésű tanulási terület 42

1.1.6.1. Rögzített fogpótlások szakmai ismeretei tantárgy 42

1.1.6.2. Rögzített fogpótlások anyagtana tantárgy 47

1.1.6.3. Rögzített fogpótlások funkcionális anatómiai, gnatológiai ismeretei tantárgy 51

1.1.6.4. Fogtechnikai szakrajzi ábrázolás tantárgy 53

1.1.7. Implantológiai alapismeretek megnevezésű tanulási terület 57

1.1.7.1. Implantációs fogpótlások tantárgy 57

1.1.7.2. Implantológiai anyagtan tantárgy 60

1.1.8. Fémlemez és kombinált munka készítése megnevezésű tanulási terület 61

1.1.8.1. Fémlemez és kombinált munka készítése tantárgy 61

1.1.8.2. kombinált munka szakmai ismeretei tantárgy 63

1.1.8.3. A kombinált munka anyagtana tantárgy 65

1.1.9. Digitális fogtechnika, szakmai vizsgára felkészítés megnevezésű tanulási terület 67

1.1.9.1. CAD tervezés és CAM kivitelezés tantárgy 67
1.1.9.2. 3D nyomtatás tantárgy 69
1.1.9.3. Digitális fogtechnikai berendezések, gépek, anyagtan tantárgy 72
1.1.9.4. Összefoglalás, portfólió ellenőrzése tantárgy 74
1.1.9.5. Elméleti és gyakorlati felkészítés tantárgy 75
2. Szociális ágazat 78
2.1. Ágazati alapoktatás 78
2.1.1. Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület 78
2.1.1.1. Munkavállalói ismeretek tantárgy 78
2.1.2. Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület 79
2.1.2.1. Munkavállalói idegen nyelv tantárgy 79
2.1.3. Szociális ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület 83
2.1.3.1. Szakmai személyiségfejlesztés tantárgy 83
2.1.3.2. Pszichológia tantárgy 87
2.1.3.3. Egészségügyi ismeretek tantárgy 90
2.1.3.4. Elsősegélynyújtás alapismeretei tantárgy 93
2.1.3.5. Társadalomismeret tantárgy 98
2.1.3.6. Szociális ismeretek tantárgy 101
A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák 101
2.2. Gyermek- és ifjúsági felügyelő szakma 104
2.2.1. Szakmai készségfejlesztés megnevezésű tanulási terület 106
2.2.1.1. Főzési és konyhatechnika alapismeretek tantárgy 106
2.2.1.2.Háztartásvezetési alapok tantárgy 110
2.2.1.3. Általános műveltség viselkedéskultúra tantárgy 113
2.2.1.4. Gyermekcsoportok működése tantárgy 115
2.2.1.5. Segítő kapcsolat kialakítása és kommunikációs gyakorlatok a gyermekvédelemben tantárgy 117
2.2.2. Gyermekvédelmi ismeretek megnevezésű tanulási terület 122
2.2.2.1. A gyermekvédelem története tantárgy 122
2.2.2.2. Gyermekfejlődés szakaszai és szükségletei tantárgy 123
2.2.2.3. A gyermekvédelem pszichológiai vonatkozásai tantárgy 126
2.2.2.4. Különleges, speciális és kettős ellátási szükségletű gyermekek gondozása tan- tárgy 129
2.2.2.5. Gyermekvédelem rendszere és jogi szabályozása tantárgy 133
2.2.2.6. A gyermekbántalmazás különböző formái és prevenciós lehetőségek tantárgy 134
2.2.3. Pedagógiai - Gyógypedagógiai ismeretek megnevezésű tanulási terület 136
2.2.3.1. Gyógypedagógia mint tudomány tantárgy 137
2.2.3.2. Fejlődési rendellenességek, fogyatékosságok, fejlesztés, rehabilitáció tantárgy 138
2.2.3.3. Pedagógiai ismeretek tantárgy 141

2.2.4. Gyermekgondozási, -ápolási ismeretek megnevezésű tanulási terület 143
2.2.4.1. Ismeretek a gyermekgondozásról tantárgy 143
2.2.4.2. Gyermekápolási ismeretek tantárgy 145
2.2.4.3. Gyermekbetegségek, gyermekbalesetek tantárgy 147
2.2.4.4. Gyermekgondozási, ápolási feladatok tantárgy 149
2.2.4.5. Gyermekvédelmi szakellátás, az átmeneti gondozás és a javítóintézeti nevelés feladatai tantárgy 151
2.2.4.6. Gyermekfoglalkozás kiscsoportban tantárgy 153
2.2.4.7. Gyermekvédelmi intézmények szabályzatai, dokumentációs rendszerek az intézményekben tantárgy 155
2.2.4.8. A munkavállaló adminisztrációs kötelezettségei tantárgy 158
2.2.4.9. A gyermekfelügyeleti munka dokumentálása tantárgy 160
2.2.5.4. A gyermekek fejlődésével kapcsolatos dokumentáció tantárgy 162
2.2.5.5. Élettörténeti munka tantárgy 163
2.2.6. Gyermekvédelmi intézményben végzett szakmai munka megnevezésű tanulási terület 165
2.2.6.1 Gyermekotthon és javítóintézet működése és gondozási feladatai tantárgy 165
2.2.6.2. Az átmeneti gondozás működése és gondozási feladatai tantárgy 168
2.2.6.3. Gyermekcsoportok működése a gyakorlatban tantárgy 169
2.2.6.4. Terepgyakorlat tantárgy 171
2.3. Kisgyermekgondozó, -nevelő szakma 179
2.3.1. Gyermekjóléti és gyermekvédelmi ismeretek megnevezésű tanulási terület 2
2.3.1.1. A gyermekek védelmének rendszere tantárgy 2
2.3.1.2. A bölcsődei ellátás szervezési feladatai tantárgy 5
2.3.1.3. Otthont nyújtó ellátások tantárgy 7
2.3.2. Szakmai készségfejlesztés és a kommunikáció gyakorlati megközelítése megnevezésű tanulási terület 10
2.3.2.1. Tanulástechnikai módszerek, tanulástechnikai gyakorlat tantárgy 10
2.3.2.2. A segítő hivatás, segítő kapcsolatok a nevelőmunkában tantárgy 13
2.3.3. A csecsemő- és kisgyermekellátás ismerete és gyakorlata megnevezésű tanulási terület. 16
2.3.3.1. Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése tantárgy 16
2.3.3.2. A játéktevékenység fejlődése tantárgy 19
2.3.3.3. A kisgyermekek gondozása tantárgy 22
2.3.3.4 A kisgyermek táplálása tantárgy 25
2.3.3.5. Beteg gyermek ápolása a bölcsődében tantárgy 28
2.3.4.1. Gyógypedagógiai ismeretek tantárgy 31
2.3.4.2. Kisgyermeknevelő dokumentációs feladatai tantárgy 34
2.3.4.3. Kutatási módszerek a kisgyermeknevelés gyakorlatában tantárgy 38
2.3.5.1. Pszichológiai és pedagógiai ismeretek tantárgy 40

2.3.5.2. Családi mentálhigiéné tantárgy ... 42
2.3.5.3. Családközpontú nevelés a bölcsődében tantárgy ... 45
2.4. Szociális ápoló és gondozó szakma ... 49
2.4.1. Lelki egészségvédelem megnevezésű tanulási terület ... 50
• 2.4.1.1. Mentálhigiéné tantárgy ... 50
• 2.4.1.2. Szakmai kommunikáció-, és készségfejlesztés tantárgy ... 53
• 2.4.1.3. Esetmegbeszélés és szupervízió tantárgy ... 56
2.4.2. A szociális munkavégzés ismeretei és eszközei megnevezésű tanulási terület ... 57
• 2.4.2.1. Szociálpolitika tantárgy ... 58
2.4.2.2. Jogi ismeretek tantárgy ... 60
• 2.4.2.3. Társadalomismeret tantárgy ... 62
• 2.4.2.4. Szociális munka tantárgy ... 64
2.4.3. Gondozás megnevezésű tanulási terület ... 67
2.4.3.1 Gondozási alapismeretek tantárgy ... 67
2.4.3.2. Gondozási szükségletek felmérése tantárgy ... 68
2.4.3.3. Gondozás az alapellátásban tantárgy ... 70
2.4.3.4. Gondozás a szakosított ellátásban tantárgy ... 72
2.4.3.5. Szociális gondozás adminisztrációja tantárgy ... 74
2.4.3.6. Akadályozottság és a segédeszközök tantárgy ... 76
2.4.4. Fejlesztő foglalkozások megnevezésű tanulási terület ... 78
2.4.4.1. Szocioterápia- és foglalkoztatásterápia tantárgy ... 78
2.4.5. Ápolástan megnevezésű tanulási terület ... 81
2.4.5.1. Ápolási alapismeretek tantárgy ... 81
2.4.5.2. Betegmegfigyelés tantárgy ... 86
2.4.5.3. Szakápolási ismeretek tantárgy ... 88
2.4.5.4. Ápolási adminisztráció tantárgy ... 91
2.4.6. Klinikumi ismeretek megnevezésű tanulási terület ... 93
2.4.6.1. Belgyógyászati ismeretek tantárgy ... 93
2.4.6.2. Neurológiai és pszichiátriai megbetegedések tantárgy ... 96
2.4.6.3. Kisklinikumi ismeretek tantárgy ... 98
2.4.6.4. Gerontológia-geriátria tantárgy ... 101
2.5. SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI SZAKASSZISZTENS SZAKMA ... 105
2.5.1. Szükségletfelmérés, problémamegoldás megnevezésű tanulási terület ... 106
2.5.1.1. Szociálpolitikai, szociológiai, szervezeti ismeretek tantárgy ... 107
2.5.1.2. Ellátás, gondozás, szolgáltatásnyújtás szervezeti keretei tantárgy ... 109
2.5.1.3. Szociális munka elmélete tantárgy ... 111
2.5.1.4. Probléma-, konfliktus kezelése, megoldása tantárgy ... 113
2.5.1.5. Ápolás, gondozás ismeretei tantárgy ... 115

2.5.2. Életvitel–rekreáció–szabadidő-kultúra megnevezésű tanulási terület 117
2.5.2.1. Életvitel-kultúra tantárgy 117
2.5.2.2. Egészségkultúra tantárgy 120
2.5.2.3. Rekreáció-kultúra tantárgy 122
2.5.2.4. Szabadidő-kultúra tantárgy 125
2.5.3. Szakmai tevékenységek megnevezésű tanulási terület 128
2.5.3.1. Az ellátásban részesülő gyermekek és fiatal felnőttek jellemzői a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben valamint a javítóintézetekben tantárgy 129
2.5.3.2. A működés tartalmi és gyakorlati elemei a gyermekjóléti alapellátásban és a gyermekvédelmi szakellátásban, valamint a javítóintézetben tantárgy 132
2.5.3.3. A szakmai működés keretei a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben valamint a javítóintézetekben tantárgy 136
2.5.3.4. Az igénybevevők jellemzői személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokban tantárgy 140
2.5.3.5. A szakmai működés tartalmi és gyakorlati elemei a szociális ellátás intézményeiben tantárgy 142
2.5.3.6. A szakmai működés keretei a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásban tantárgy 145
2.5.4. Adminisztráció ismerete és gyakorlata megnevezésű tanulási terület 148
2.5.4.1. Informatikai ismeretek gyakorlati alkalmazása tantárgy 148
2.5.4.2. Adminisztrációs és ügyintézési ismeretek tantárgy 152
2.5.4.3. Ügyintézés és ügyfélszolgálat gyakorlata tantárgy 156
2.5.4.4. Intézményi adminisztráció tantárgy 159
2.5.4.5. Szociális szolgáltatások/intézmények adminisztrációja tantárgy 164
2.5.4.6. Gyermekjóléti szolgáltatások, gyermekjóléti alapellátási és gyermekvédelmi szakellátási intézmények és a javítóintézetek adminisztrációja tantárgy 167
2.6. SZOCIÁLIS ÉS MENTÁLHIGIÉNÉS SZAKGONDOZÓ SZAKMA 172
2.6.1. Mentálhigiénés feladatok megnevezésű tanulási terület 174
• 2.6.1.1. Mentálhigiénés alapismeretek tantárgy 174
• 2.6.1.2. Egészséggondozás és mentálhigiénés rehabilitáció tantárgy 176
• 2.6.1.3. Esetmegbeszélés és szupervízió a gyakorlatban tantárgy 179
• 2.6.1.4. Szakmai gyakorlat tantárgy 181
• 2.6.1.5. Pszichológiai alapismeretek tantárgy 184
2.6.2. Szociális gondozás megnevezésű tanulási terület 187
2.6.2.1. Időskorúak támogatási feladatai tantárgy 187
2.6.2.2. Geriátriai ismeretek tantárgy 191
2.6.2.3. Geriátriai ápolási és gyakorlati ismeretek tantárgy 194
2.6.2.4. Pszichiátriai betegek gondozási és gyakorlati feladatai tantárgy 198
2.6.2.5. Addiktológiai betegek gondozási és gyakorlati feladatai tantárgy 202
2.6.2.6. Fogyatékkal élők gondozási és gyakorlati feladatai tantárgy 205

2.6.3. Egészségügyi ismeretek megnevezésű tanulási terület 208
2.6.3.1. Anatómiai és élettani ismeretek tantárgy 209
2.6.3.2. Egészségügyi alapismeretek tantárgy 213
2.6.3.3. A szakgondozó ápolási feladatai diagnosztikai és terápiás beavatkozások során tantárgy 220
2.6.3.4. Elsősegélynyújtás tantárgy 229
2.6.3.5. Ápolástani, gondozástani ismeretek tantárgy 233
2.6.4. A szociális munka és a szociálpolitika alapjai megnevezésű tanulási terület 246
2.6.4.1. Szociális munka gyakorlata tantárgy 246
2.6.4.2. Szociálpolitikai és jogi alapismeretek tantárgy 249
2.6.4.3. Társadalomismeret tantárgy 251
2.6.4.4. Portfólió tantárgy 252
2.7. SZOCIÁLIS ÉS REHABILITÁCIÓS SZAKGONDOZÓ SZAKMA 256
2.7.1. Egészségügyi ismeretek megnevezésű tanulási terület 259
• 2.7.1.1. Anatómia és élettan tantárgy 259
• 2.7.1.2. Kórélettan tantárgy 265
• 2.7.1.3. Gyógyszertan tantárgy 269
• 2.7.1.4. Népegészségtan tantárgy 272
• 2.7.1.5. Ápolási, gondozási alapismeretek tantárgy 278
• 2.7.1.6. Alapápolási és gondozási gyakorlat ismeretei tantárgy 281
2.7.2. Szociális ismeretek megnevezésű tanulási terület 295
2.7.2.1. Szociális munka tantárgy 295
2.7.2.2. Pszichológiai és pedagógiai ismeretek tantárgy 299
2.7.2.3. Szociális gondozás tantárgy 302
2.7.2.4. Társadalom-, szociálpolitikai és társadalombiztosítási ismeretek tantárgy 307
2.7.2.5. Mentálhigiéné tantárgy 310
2.7.2.6. Esetmegbeszélés tantárgy 312
2.7.3. szociális szervezés és igazgatás megnevezésű tanulási terület 314
2.7.3.1. Társadalomismeret tantárgy 314
2.7.3.2. Államigazgatás, közigazgatás tantárgy 319
2.7.3.3. Szociális jog tantárgy 323
2.7.3.4. Szociális igazgatás tantárgy 329
2.7.3.5. Menedzsment tantárgy 337
2.7.3.6. Rehabilitáció tantárgy 342
2.7.4. Munka és terápiás jellegű foglalkoztatások megnevezésű tanulási terület 347
2.7.4.1. Szociális intézményi foglalkoztatás tantárgy 347
2.7.4.2. Biztonságos munkavégzés tantárgy 348
2.7.5. Gyermekellátási alapfeladatok és alapelvek megnevezésű tanulási terület 350
2.7.5.1. Gyermekvédelmi ismeretek tantárgy 350

2.7.5.2. Gyógypedagógiai ismeretek tantárgy 352
2.7.5.3. Gondozási, ápolási ismeretek tantárgy 354
2.7.5.4. Házi időszakos gyermekfelügyeleti ismeretek tantárgy 356
2.7.5.5. A gyermekotthon tantárgy 358
2.7.5.6. A szociális problémák megjelenésének összefüggései tantárgy 361
2.7.6. Rehabilitációs feladatok megnevezésű tanulási terület 363
2.7.6.1. Gyógypedagógiai ismeretek és fogyatékosság tantárgy 363
2.7.6.2. A fogyatékosság egészségi összefüggései tantárgy 365
2.7.6.3. Prevenciós és rehabilitációs eszközök tantárgy 367
2.7.6.4. Aktivitásfejlesztés és rehabilitáció tantárgy 369
2.7.7. Adminisztráció megnevezésű tanulási terület 372
2.7.7.1. A szociális munka adminisztrációja tantárgy 372
2.7.7.2. Gyermekotthoni adminisztrációs ismeretek tantárgy 374
2.7.7.3. A foglalkoztatás adminisztrációja tantárgy 376
2.7.7.4. Számítástechnikai ismeretek tantárgy 377

Szakképzési alapelvek

Az iskolánkban folyó szakmai képzés célja, hogy olyan szakembereket képezzünk, akiknek felkészültsége, tudása és elhivatottsága lehetővé teszi, hogy beilleszkedjenek a tudásalapú társadalomba és szakmájuk megbecsült tagjai legyenek.
A szakmai képzésünk célja továbbá olyan általánosan művelt, naprakész, szakmai, elméleti és gyakorlati felkészültségű szakemberek képzése, akik képesek ellátni a szakképesítés munkaterületének megfelelő munkaköröket, foglalkozásokat.
A képzés célja a szakmai követelmények teljesítésén túl magában foglalja iskolánk általános nevelési céljait, személyiségformálását, a szociális funkciókra való felkészítést is. További célunk, hogy a szakmai képzésünk adjon lehetőséget, alapot egy magasabb szintű végzettség megszerzéséhez. Helyi tanterveinkben megfogalmazzuk, hogy mindehhez milyen tantárgyakra, ismeretekre, készségekre, képességekre, tevékenységformákra van szükség.

A képzés:

- nyújtson korszerű szakmai műveltséget, általános és speciális szaktudást a szakma műveléséhez,
- alapozzon meg és fejlesszen ki olyan tudást a képzésben részt vevőben, amely képessé teszi őt arra, hogy a folyamatosan növekvő szakmai követelményeknek eleget tudjon tenni,
- neveljen szakmaszeretetre, hivatástudatra, pontos, megbízható munkavégzésre, önállóságra, felelősségtudatra és felelősségvállalásra,
- fejlessze a folyamatos önművelés igényét.

A képzés során:

- átadjuk mindazt a fontos és nélkülözhetetlen tudást, ami egy-egy szakma műveléséhez szükséges;
- folyamatosan fejlesztjük képzésben részt vevőink már meglevő kompetenciáit;
- segítséget nyújtunk a hatékony és önálló tanulás elsajátításához;
- nélkülözhetetlen szakmai és etikai alapelvekkel ismertetjük meg őket;
- a képzésben részt vevőkkel partneri viszonyt alakítunk ki, vagyis felnőtt-felnőtt kontextusban kezeljük őket;
- biztosítjuk, hogy a képzésben részt vevők között a kollegalitás elve érvényesüljön;
- azzal, hogy tanárainkat és dolgozóinkat is folyamatosan segítjük és képezzük, képzésben részt vevőink számára közvetlen, élő mintával is szolgálunk.

Iskolánkban a szakképzés a ***12/2020. Kormányrendeletben meghatározott*** szakmák központi programjainak felnőttképzésre adaptált programja szerint történik, azoknál a szakképesítéseknél, ahol a felelős miniszter rendelettel megjelentette a központi programot.

Az ismeretek alkalmazását állítja az oktatás középpontjába a gyakorlat-orientált projektoktatással. A kidolgozott helyi tantervek alapján, olyan tanmeneteket, projekteket dolgozunk ki, amelyek a kompetencia alapú tananyagtartalom és projektoktatás gyakorlatorientált helyi alkalmazását tesz lehetővé. A képzésben részt vevők aktivitására, érdeklődésére, kreativitására építünk. A képzésben részt vevőket a képzés során megismertetjük mindazokkal a kompetenciákkal, melyeket el kell sajátítaniuk, de megmutatjuk nekik azokat a módszereket is, melyekkel „haladásuk” ellenőrizhető.

Szakképzésünk **gyakorlatorientált**, mert a képzés középpontjában az átadott és elsajátított ismeretek gyakorlati alkalmazása áll. Ez azt jelenti, hogy a képzés anyagát a felmerülő gyakorlati problémák megoldása köré csoportosítjuk. Ez a képzésben részt vevők nyitottságára, kreativitására és aktivitására épül.

A szakképzési rendszer

A megváltozott társadalmi és gazdasági feltételek új követelményeket állítanak a szociális és egészségügyi intézményekkel szemben is. Az új elvárás-rendszernek való megfelelés szükségessé teszi, hogy az intézményeknél professzionális, kompetens és rugalmas szakemberek dolgozzanak. Az intézményeknek alkalmazkodniuk kell a gyakran változó igényekhez és elvárásokhoz. A szakmai felkészültségen és rugalmasságon túl az itt dolgozóknak rendelkezniük kell azokkal a képességekkel, amelyek elengedhetetlenek a szociális gondoskodás és az egészségügyi ellátás területén. Az empátiának, a türelemnek, a gondoskodás képességének fegyelemmel és pontossággal kell párosulnia.
Így az iskola nem pusztán a szakmai tudás elsajátítását segíti és követeli meg a képzésben részt vevőktől, hanem elvárja és fejleszti a szakma gyakorlásához szükséges készségeket, amelyeket a közös oktató-nevelő munka során szakmai kompetenciává fejleszt.

Az oktatás-nevelés főbb irányelvei:
A tanár tanulásmenedzserré és forrásszeméllyé válik.
A teljesítmény mérése figyelembe veszi a képzésben részt vevő ismereteit és attitűdjét.
A képzés nagy súlyt helyez a szakmai gyakorlatokra.
A képzési program gondosan előre tervezett és szisztematikus.
A képzés során a képzésben részt vevők saját ütemük szerint haladhatnak.
A képzés alatt mindvégig érvényesül a gyakori visszajelzés.
Az elméleti ismeretekből annyit szükséges elsajátítani, amennyi a kompetenciák elsajátításához szükséges.

Összefoglaló táblázat a szakmai programban szereplő szakképesítésekről

Intézmény jellege	Ágazat	Szakma azonosító száma				Szakma megnevezése	Szakma szakmairánya	Szakmai oktatás időtartama érettségi végzettséggel 12/2020. korm rend szerint	Oktatási rend
		Magyar Képesítési Keretrendszer szint	Képzési terület	Ágazati besorolás	Szakmasorszám				
Technikum	Egészségügyi technika	5	0911	02	01	Fogtechnikus	---	3 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0913	03	01	Általános ápoló		3 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0913	03	02	Egészségügyi asszisztens	Audiológiai asszisztens	2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0913	03	02	Egészségügyi asszisztens	Endoszkópos asszisztens	2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0913	03	02	Egészségügyi asszisztens	Fogászati asszisztens	2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0913	03	02	Egészségügyi asszisztens	Gyógyszertári asszisztens	2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0913	03	02	Egészségügyi asszisztens	Kardiológiai és angiológiai asszisztens	2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0913	03	02	Egészségügyi asszisztens	Klinikai neurofiziológiai asszisztens	2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0913	03	02	Egészségügyi asszisztens	Perioperatív asszisztens	2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0913	03	02	Egészségügyi asszisztens	Radiográfiai asszisztens	2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0914	03	03	Egészségügyi laboráns	Klinikai laboratóriumi asszisztens	2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0914	03	03	Egészségügyi laboráns	Szövettani asszisztens	2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0913	03	04	Gyakorló ápoló		2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0914	03	05	Klinikai laboratóriumi szakasszisztens	Hematológiai és transzfuziológiai szakasszisztens	3 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0914	03	05	Klinikai laboratóriumi szakasszisztens	Kémiai laboratóriumi szakasszisztens	3 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0914	03	05	Klinikai laboratóriumi szakasszisztens	Mikrobiológiai szakasszisztens	3 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0915	03	06	Ortopédiai műszerész	---	2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0910	03	07	Perioperatív szakasszisztens	Aneszteziológiai szakasszisztens	3 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0910	03	07	Perioperatív szakasszisztens	Műtéti szakasszisztens	3 év	nem nappali

Technikum	Egészségügy	5	0914	03	08	Radiográfiai szakasszisztens	CT/MR szakasszisztens	3 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	6	0914	03	08	Radiográfiai szakasszisztens	Intervenciós szakasszisztens		
Technikum	Egészségügy	5	0923	03	09	Rehabilitációs terapeuta	Fizioterápiás asszisztens	2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	5	0923	03	09	Rehabilitációs terapeuta	Gyógymasszőr	2 év	nem nappali
Technikum	Egészségügy	6	0923	03	11	Mentőápoló		2 év	nem nappali
Szakképző iskola	Szociális	4	0922	22	01	Gyermek- és ifjúsági felügyelő	---	2 év	nem nappali
Technikum	Szociális	5	0922	23	02	Kisgyermekgondozó, -nevelő	---	2 év	nem nappali
Szakképző iskola	Szociális	4	0923	24	03	Szociális ápoló és gondozó	---	2 év	nem nappali
Technikum	Szociális	5	0923	25	04	Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens	---	2 év	nem nappali
Technikum	Szociális	5	0923	26	05	Szociális és mentálhigiénés szakgondozó	---	3 év	nem nappali
Technikum	Szociális	5	0923	27	06	Szociális és rehabilitációs szakgondozó	---	2 év	nem nappali
Technikum	Közlekedés és szállítmányozás	5	1041	15	06	Logisztikai technikus	Logisztika és szállítmányozás	2 év	nem nappali
Technikum	Szépészet	5	1012	21	02	Kéz- és lábápoló technikus	Kézápoló és körömkozmetikus	2 év	nem nappali
Technikum	Szépészet	6	1012	21	03	Kozmetikus technikus	---	2 év	nem nappali
Szakgimnázium (pedagógiai)	IV. Pedagógia					Pedagógiai- és családsegítő munkatárs	---	2 év	esti
	IV. Pedagógia					Gyógypedagógiai segítő munkatárs	---	2 év	esti

1. EGÉSZSÉGÜGYI TECHNIKA ágazat

1.1.Fogtechnikus szakma

5 0911 02 01

1 A SZAKMA ALAPADATAI

1.1 Az ágazat megnevezése: Egészségügyi technika
1.2 A szakma megnevezése: Fogtechnikus
1.3 A szakma azonosító száma: 5 0911 02 01
1.4 A szakma szakmairányai: —
1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Egészségügyi technika ágazati alapoktatás
1.8 Kapcsolódó részszakmák megnevezése: —

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tan- tárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

Fogtechnikus		1.évf			2.évf			3.évf			
		Elmélet	Belső gyak	Külső gyak	Elmélet	Belső gyak	Külső gyak	Elmélet	Pannon-gyak	Külső gyak	Tantárgyi összesítő
Évfolyam összes óraszáma		198	0	323	132	0	354	114	0	288	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	6		0	0		0	0		0	6
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0		0	12		0	0		0	12
Egészségügyi technika ágazati alapozás	Munka- és környezetvédelem	12		17	0		0	0		0	
	Informatikai alapismeretek	12		38	0		0	0		0	
	Szaknyelv, szakmai kommunikáció	18		11	0		0	0		0	
	Fogyasztói tudatosság	6		12	0		0	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma										126
Műanyag alaplemezes kivehető fogpótlások	Kivehető fogpótlások szakmai ismeretei	30		143	0		0	0		0	
	Műanyag alaplemezes kivehető fogpót- lások anyagtana és technológiái	60		26	0		0	0		0	
	Fogászati funkcionális anatómia, gnatológia	36		7	0		0	0		0	
	Fogtechnikai szakrajz	12		2	0		0	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma										316
Fogszabályozási és restauratív protetikai alapismeretek	Fogszabályozási alapismeretek	6		1	0		0	0		0	
	Restauratív protetikai alapismeretek	0		2	0		0	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma										9
Rögzített fogpótlások készítése	Rögzített fogpótlások szakmai ismeretei	0		0	54		234	0		0	
	Rögzített fogpótlások anyagtana	0		0	24		12	0		0	
	Rögzített fogpótlások funkcionális anatómiai, gnatológiai ismeretei	0		0	18		11	0		0	
	Fogtechnikai szakrajzi ábrázolás	0		0	12		2	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma										367
Implantológiai alapismeretek	Implantációs fogpótlások	0		0	6		28	0		0	
	Implantológiai anyagtan	0		0	6		3	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma										43
Fémlemez és kombinált munka készítése	Fémlemez és kombinált munka készíté- se	0		0	0		0	12		31	
	A kombinált munka szakmai ismeretei	0		0	0		0	30		71	
	A kombinált munka anyagtana	0		0	0		0	18		11	
	Tanulási terület összóraszáma										173
Digitális fogtechnika, szakmai vizsgára felkészítés	CAD tervezés és CAM kivitelezés	0		0	0		0	36		94	
	3D nyomtatás	0		0	0		0	0		14	
	Digitális fogtechnikai berendezések, gépek, anyagtan	0		0	0		0	6		23	
	Összefoglalás, portfólió ellenőrzése	0		0	0		0	0		12	
	Elméleti és gyakorlati felkészítés	0		0	0		0	12		32	
	Tanulási terület összóraszáma										229
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		64	0		64	0		0	128

3. A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

1.1.1. Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezete munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkaválla- láshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

1.1.1.1.Munkavállalói ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját szemé- lyisége jellemvoná- sait, annak pozití- vumait.	Teljesen önállóan	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalma- zására. Megjelené- sében igényes, vi- selkedésében visz- szafogott. Elkötele- zett a szabályos	
Szakképzési mun- kaviszonyt létesít.	Ismeri a munka- szerződés tartalmi és formai követel- ményeit.	Instrukció alapján részben önállóan		

Felismeri, megne- vezi és leírja az álláskeresés mód- szereit.	Ismeri a formális és informális álláske- resési technikákat.	Teljesen önállóan	foglalkoztatás mel- lett. Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére.	Internetes álláskere- sési portálokon információkat ke- res, rendszerez.

A tantárgy témakörei

Álláskeresés

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

Munkajogi alapismeretek

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idénymunka és alkalmi munka)

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

Munkaviszony létesítése

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei

A munkaszerződés módosítása

Munkaviszony megszűnése, megszüntetése

Munkaidő és pihenőidő

A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

Munkanélküliség

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel

Az álláskeresési ellátások fajtái

Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások)

Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)

Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

1.1.2. Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület (technikus szakmák esetén)

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során hatékony idegen nyelvű kommunikáció.

1.1.2.1. Munkavállalói idegen nyelv tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.

Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően megfogalmazni, megértsék egy munkaszerződés alapvető idegen nyelvi fordulatait, kifejezéseit.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan kérdéseket, véleményt tudjanak formálni.

A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteikre, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókincset is alkalmazva gyakorolja.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak: Idegen nyelvek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Internetes álláskere- ső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskere- séshez használja a kapcsolati tőkéjét.	Ismeri az álláskere- sést segítő fórumo- kat, álláshirdetése- ket tartalmazó for- rásokat, állásokat hirdető vagy állás- keresésben segítő szervezeteket, mun- kaközvetítő ügy- nökségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik kompe- tenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hang- súlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és szemé- lyes kompetenciái- nak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív kész- ségeit idegen nyel- ven fejleszteni (ol- vasott és hallott szöveg értése, írás- készség, valamint beszédprodukció). Szakmája iránt elkötelezett. Megje- lenése visszafogott, helyzethez illő. Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfe- lelni.	Hatékonyan tudja álláskereséshez használni az inter- netes böngészőket és álláskereső portá- lokat, és ezek segít- ségével képes szakmájának, vég- zettségének, képes- ségeinek megfelelő- en álláshirdetéseket kiválasztani.
A tartalmi és formai követelményekne k megfelelő önéletraj- zot fogalmaz.	Ismeri az önéletrajz típusait, azok tar- talmi és formai követelményeit.	Teljesen önállóan		Ki tud tölteni ön- életrajzsablonoka t, pl. Europass CV- sablon, vagy szö- vegszerkesztő prog- ram segítségével létre tud hozni az adott önéletrajztípu- soknak megfelelő dokumentumot .
A tartalmi és formai követelményekne k megfelelő motivá- ciós levelet ír, me- lyet a megpályá- zandó állás sajátos- ságaihoz igazít.	Ismeri a motivációs levél tartalmi és formai követelmé- nyét, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyel- ven.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő program segítségé- vel meg tud írni egy önéletrajzot, figye- lembe véve a formai szabályokat.
Kitölti és a munka- adóhoz eljuttatja a szükséges nyomtat- ványokat és doku- mentumokat az álláskeresés folya- matának figyelem-	Ismeri az álláskere- sés folyamatát.	Teljesen önállóan		Digitális forma- nyomtatványok kitöltése, szövegek formai követelmé- nyeknek megfelelő létrehozása, e- mailek küldése és fogadása, csatolmá- nyok letöltése

bevételével.				és hozzáadása.
Felkészül az állásin- terjúra a megpá- lyázni kívánt állás- nak megfelelően, a céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.	Ismeri az állásinter- jú menetét, tisztá- ban van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szókincs- csel és nyelvtani tudással rendelke- zik.	Teljesen önállóan		A megpályázni kívánt állással kap- csolatban képes az internetről informá- ciót szerezni.

Az állásinterjún, az állásinterjúra érke- zéskor vagy a kap- csolódó telefonbe- szélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntart- ja és befejezi. A kérdésekre megfele- lő válaszokat ad.	Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókincsével, ame- lyek az interjú so- rán, az interjút megelőző és esetle- gesen követő tele- fonbeszélgetés során vagy az állás- interjúra megérke- zéskor felmerülhet- nek.	Teljesen önállóan		
Az állásinterjúhoz kapcsolódóan tele- fonbeszélgetést folytat, időpontot egyeztet, tényeket tisztáz.	Tisztában van a telefonbeszélge tés szabályaival és általános nyelvi fordulataival.	Teljesen önállóan		
A munkaszerződé- sek, munkaköri leírások szókincsét munkájára vonatko- zóan alapvetően megérti.	Ismeri a munka- szerződés főbb elemeit, leggyako- ribb idegen nyelvű kifejezéseit. A munkaszerződés ek, munkaköri leírások szókincsét értel- mezni tudja.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókincset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képessé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (íráskészség).

Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képessé válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát.

Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartami és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

„Small talk” – általános társalgás

A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúnak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

Az állásinterjút megelőzően gyakran telefonos egyeztetésre is sor kerül, ezért a tanulónak fontos a telefonbeszélgetések szabályait és fordulatait is megismernie, elsajátítania.

A témakör során elsősorban a tanulók produktív kompetenciája fejlődik (beszédkészség), de a témához kapcsolódó internetes videók és egyéb hanganyagok hallgatása során receptív készségeik is fejlődnek (hallás utáni értés).

Állásinterjú

A témakör végére a tanuló képes viszonylagos folyékonysággal, hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan.

A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

A témakör tanítása során az állásinterjú lefolytatásán kívül fontos, hogy a tanuló ismerje a munkaszerződés azon szakkifejezéseit, részeit is, amelyek szakmájához kötődhetnek.

A munkaszerződések kulcskifejezéseinek elsajátítása és fordítása révén alkalmas lesz arra, hogy a leendő saját munkaszerződését, illetve munkaköri leírását lefordítsa és értelmezze.

A témakör során elsősorban a tanuló produktív kompetenciája fejlődik (beszédkészség), de a témához kapcsolódó videók és egyéb hanganyagok hallgatása során a receptív készségek is fejlődnek (hallás utáni értés), valamint a munkaszerződés-minták szövegének olvasása során az olvasott szövegértés is fejleszthető.

1.1.3. Egészségügyi technika ágazati - alapozás megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület az ágazati közös alapokat tartalmazza. A tanulók megismerik a szakmák elsajátításhoz nélkülözhetetlen hatályos munkavédelmi-ergonómiai, környezetvédelmi, tűz-munka-balesetvédelmi, hulladékgazdálkodási, minőségbiztosítási előírásokat. Megismerkednek a gyakorlati tevékenységükhöz szükséges eszközökkel, berendezésekkel. Megtanulják a digitális munkavégzés alapvető ismereteit, amelyek később szakmai munkájukat segítik. Képesek lesznek a XXI. század igényeinek megfelelő szakmai kommunikációra, elkötelezettek lesznek szakmai tudásuk különböző formában történő fejlesztésére. A pénzügyi tudatosság alapjainak elsajátítása elősegíti mind a munkavállalás, mind a vállalkozás sikeres működtetését.

1.1.3.1.Munka- és környezetvédelem tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A jogszabályban meghatározott gazdálkodó szervezet tűz-, munka- és balesetvédelmi, ergonómiai, biztonságtechnikai, környezetvédelmi, hulladékgazdálkodási, minőségbiztosítási szakfeladatainak elsajátíttatása. A laboratórium vagy műhely felszereléseinek, kéziszerszámainak, berendezéseinek megismertetése.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályokon kívül fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, fizika, informatika

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
A tűzoltás szabálya- it alkalmazza, szak-szerűen használja a tűzoltó készüléke- ket.	Ismeri a környezet- ében előforduló veszélyforrásokat, a tűzvédelmi szabá- lyokat és a tűzvé- delmi eszközök használatát.	Teljesen önállóan	Helyzetfelismeré s, önfegyelem, döntési képesség, szabály- követés Gondosság, precizi- tás	Online-információ-kezelési képesség
Használja a védő-felszereléseket.	Tisztában van a munkahely baleseti veszélyforrásaiva l.	Teljesen önállóan		Elektronikus eszkö- zök működésének ismerete
A munkafolyama-tok szerint jár el.	A különböző mun-kafolyamatok isme- rete.	Teljesen önállóan		Gépek, készülékek, digitális eszközök használatának

				isme- rete

A műhely, illetve a laboratórium felsze- reléseit ismerteti, azokat szakszerűen használja.	A felszerelések alkalmazási terüle- tének és használatá- nak ismerete.	Teljesen önállóan		A digitális felszere- lések működtetése
Megfelelően kar- bantartja a felszere- lést, és óvja állagát.	Alapvető állagmeg- óvási és karbantar- tási ismeretek.	Teljesen önállóan		Online felületeken karbantartási infor- mációkat keres
Ismerteti a munkája során használatos kéziszerszámokat , gépeket, berendezé- seket, azokat ren- deltetésszerűen használja.	A kéziszerszámok, gépek, berendezé- sek alkalmazási területének és hasz- nálatának ismerete.	Teljesen önállóan		CAM gépek mű- ködtetése

A tantárgy témakörei

Tűz-, munka- és balesetvédelem, ergonómia Az üzlethelyiség, munkahely kialakításának követelményei
Bejáratra, kirakatra, előtérre, műhelyre, raktárra vonatkozó előírások A munkahely megvilágításával kapcsolatos előírások
A munkahelyi levegő biztosításának feltételei
Veszélyre figyelmeztető, rendelkező és tájékoztató táblák
Az üzlet-, munkahely területén kötelező tűzvédelmi dokumentációk Tűzvédelmi szabályzat
Elsősegélynyújtás, elsősegélyhely Munkavédelmi kockázatelemzés
Munkavédelmi rendelkezések és dokumentációk A munkáltató és a munkavállaló kötelezettségei
Az emberi munka és a munkaeszközök viszonyának meghatározása
A tárgyi környezet szerepe a szervezés és tervezés előfeltételeinek tükrében A teljesítőképességet befolyásoló tényezők meghatározása
A munkaalkalmassági feltételek kiválasztása az adott munkára, emelendő a munkateljesítményt
A szubjektív környezet szerepe az ideális munkahely megvalósításában Az irodai munkakörnyezet ergonómiai szabályai
A baleset-megelőzés feltételeinek kutatása

Biztonságtechnika, környezetvédelem Szervezett, intézményesített emberi, társadalmi tevékenység
A munkavégzésből származó káros következmények kiküszöbölése és megelőzése Környezetünk megóvása
Környezettudatosság a laboratóriumi, illetve a műhelymunka során

Laboratórium, műhely felszereltsége

A laboratóriumban, illetve a műhelyben található műszerek, felszerelések és berendezési tárgyak fajtái
A laboratóriumban, illetve a műhelyben található műszerek, felszerelések, berendezési tárgyak használata
A laboratóriumban, illetve a műhelyben található műszerek, felszerelések, berendezési tárgyak

karbantartása, állagmegóvása

Kéziszerszámok, gépek, berendezések

A laboratóriumban, illetve a műhelyben található kéziszerszámok, gépek, berendezések fajtái

A laboratóriumban, illetve a műhelyben található kéziszerszámok, gépek, berendezések használata

A laboratóriumban, illetve a műhelyben található kéziszerszámok, gépek, berendezések karbantartása, állagmegóvása

Hulladékgazdálkodás A hulladék fogalma

A gazdálkodóegység működése során keletkezett hulladékok tudatos kezelése

A környezet terhelésének és igénybevételének csökkentése

Szelektív hulladékgyűjtés

Minőségbiztosítás

A minőségi követelmények betartásának megteremtése a minőségirányítás részeként

Minőségbiztosítási szabványok és előírások

Az integrált irányítási rendszer fogalma

1.1.3.2. Informatikai alapismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Az ágazat szakterületei a manuálisan kivitelezett feladatok elsajátítása után különböző digitális technikákat is alkalmazhatnak. A tantárgy alapozó képzés, melynek oktatása során a szakterületek digitalizált munkafolyamatainak alapvető információit képesek elsajátítani a tanulók. Megismerkednek a digitális tervezési és kivitelezési lehetőségekkel. Megtanulják a tantárgyhoz kapcsolódó gépek, berendezések típusait, működtetésüket, a felhasználható alapanyagokat. Megismerhetnek elkészült ágazati termékeket, láthatják a befejező műveleteket.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Informatikai gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Informatikai alapismeretek, infokommunikációs technikák

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Informatikai alap- fogalmakat szaksze- rűen használ.	Ismeri az informati- kai alapfogalmakat.	Teljesen önállóan	Elkötelezett a szakmai digitális tevékenysége k mellett. Munkáját precízen végzi, a technológi- ai szabályok betar- tásával.	Informatikai szakki- fejezések alkalma- zása
Megtervezi a digitá- lis munkavégzést.	Ismeri a tervezési szempontokat.	Irányítással		Digitális tervezési szempontok alkal- mazása
Készségszinten használ szkennert.	Érti a szkennerek működési elvét.	Instrukció alapján részben önállóan		Szkennerhasználat
Készségszinten használ CAM tech- nológiákat, és kivá- lasztja az alapanya- gokat.	Alapszinten ismeri a fémes és fémmen- tes alapanyagokat.	Instrukció alapján részben önállóan		Interneten keres és kiválaszt alapanya- gokat
CAD rendszert működtet.	Ismeri a szakmájá- ban használt CAD rendszereket.	Instrukció alapján részben önállóan		CAD berendezést használ.
3D nyomtatót hasz- nál, kiválasztja a felhasználható anyagokat.	Érti a 3D nyomtatás rendszerét, és ismeri a műanyag, fémöt- vözet alapanyago- kat.	Instrukció alapján részben önállóan		3D nyomtatót hasz- nál, interneten, online katalógusban alapanyagot keres.
Végleges formába önti a digitális mó- don készült termé- keket.	Alkalmazói szinten ismeri a digitálisan készült termékek végső műveleteit.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitálisan készült termékeket ellen- őriz, és teljesen befejezi őket.

A tantárgy témakörei

Alapfogalmak

A digitális munkavégzés alapvető követelményei

A digitális munkavégzés megkezdéséhez szükséges információk, specifikus ismeretek – fogtechnika/optika

CAD tervezési alapelvek, nyelvezet

A tervezéshez szükséges információk és feladatok, precizitás, költségcsökkentés, hatékonyság

Szkennelési lehetőségek

A CAD rendszer elemei

Digitális munkalapkitöltés

Az alapanyagok ismerete, kiválasztásuk szempontjai

Különböző tervezési lehetőségek

Az eredményes tervezés kritériumai, változtatható paraméterek
CAD könyvtár
A tervezés kontrollálási lehetőségei
Információtovábbítás a CAM rendszerhez
A fogtechnika/optika speciális szempontjai

CAM kivitelezési lehetőségek
Fogtechnika/optika:
Precizitás, költségcsökkentés, hatékonyság
Infokommunikáció a CAD/CAM rendszerek között
A CAM kivitelezés lehetséges eszközei
Az alapanyagok tervezés szerinti kiválasztása és elhelyezése
A CAM-berendezés működtetése.
A fogtechnika/optika speciális szempontjai

3D nyomtatás
A 3D nyomtatás lehetőségei ipari, egészségügyi és egyéb területeken
Nyomtatási lehetőségek a fogtechnika/optika terén
3D nyomtatók és kezelésük
A 3D nyomtatás alapanyagai

Befejező műveletek
A CAD tervezés, a CAM kivitelezés és a 3D nyomtatás speciális befejező műveletei
A fogtechnika/optika speciális szempontjai

1.1.3.3. Szaknyelv, szakmai kommunikáció tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A szakemberek közötti kommunikáció jelentős része szaknyelven történik. A szakmai fejlődéshez ismerni kell a szaksajtót, szakkönyveket. A tudás folyamatos fejlesztése, az új technológiák, anyagok elsajátítása alapvető követelmény. Az élethosszig tartó tanulás életformává kell, hogy váljon. A tanuló, munkája dokumentálásához a tanulási folyamat alatt és a későbbi tevékenysége során tudjon különböző célú portfóliókat, prezentációkat készíteni. A tanuló, szakmai munkája során, szakmai etikai elvek alapján végzi tevékenységét.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves szakmai gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Informatikai alapismeretek (könyvtárak, információkeresési lehetőségek), tanulási módszerek, etikai alapfogalmak

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Szakkifejezése ket használ.	Ismeri a szaknyelvi kifejezéseket.	Teljesen önállóan	Elkötelezett és motivált szakmai tudásának fejleszté- se iránt. Törekszik feladatai megfelelő doku- mentálására. Empatikus a kollé- gáival való munka- kapcsolatában.	
Tájékozódik az írott és elektronikus sajtótermékekről.	Ismeri a hatékony információkere sés módjait.	Teljesen önállóan		Az internetről szakmai informáci- ókat tölt le.
Az internetről szakmai informáci- ókat feldolgoz.	Érti a folyamatos ismeretfejleszt és célját.	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes forrásból szakmai informáci- ókat keres.
Portfóliót, szakmai prezentációt készít és kezel.	Ismeri a prezentáci- ók és az értékelési célú porfólió készí- tésének módját.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális portfóliót készít, s azt folya- matosan fejleszti.
Szakmai etikai normákat alkalmaz.	Ismeri a szakmai etikai alapelvek alkalmazásána k jelentőségét.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Szakmai kommunikáció és szaknyelvhasználat

Minden szakterületen alapvető követelmény a szaknyelv megismerése és használata.
Adekvát szakmai kommunikáció a munkafolyamatok résztvevői között.
A tanulási folyamat során értelmezni, elsajátítani, alkalmazni kell a szakkifejezéseket.
A szakirodalomban való tájékozódásnak, a szakmai továbbképzéseken való részvételnek alapvető feltétele a szakszerű nyelvhasználat.

Szaksajtó, szakkönyvek

Adott szakterületen írott és elektronikus szakmai információs anyagok segítik a szakmai tudás folyamatos fejlesztését.
A szaksajtó mindig a legfrissebb szakmai információkat hozza nyilvánosságra, a szakkönyvek ismeretanyagának frissítése nagyobb ciklusokra épül.
Az írott és elektronikus szakmai információk keresése, gyűjtése és tárolása különböző módon történik.

Élethosszig tartó tanulás és továbbképzés

A tanulóknak tisztában kell lenniük azzal a rájuk váró feladattal, hogy a nagyon gyors szakmai-technológiai-anyagtani-digitális módszertani fejlődés miatt a továbbképzéseken, demonstrációkon, kongresszusokon, versenyeken való részvétel elengedhetetlen.
Szintén nagyon lényeges, hogy képesek legyenek szakmai konzultációt folytatni kollégáikkal a jó eredményekről, tapasztalatokról, és együttesen tudjanak megoldani

sikertelenséggel járó problémákat.

Szakmai prezentáció készítése

A szakmai munka prezentálása a teljes szakmai életút során lényeges szempont.
Elősegíti a korábbi munkák értékelését, átértékelését, magában hordozza a fejlődés mérhető lehetőségeit.
Segítségükkel az ismeretfeldolgozás és rögzítés is könnyebben oldható meg.
A tevékenység prezentálása elősegítheti a munkavállalást, a szakmai rendezvényeken való megjelenést, a szakmai elismertséget.

Portfólió készítés a szakmai vizsgára

A hatályos jogszabályok szerint a tanulási folyamat és a szakmai záróvizsga része a portfóliókészítés, vagyis a tanuló munkáinak gyűjteménye.
Ez az oktatás ideje alatt egy jól használható, fejleszthető, folyamatosan frissítendő, a szakmai fejlődést nyomon követő elektronikus dokumentum.
Tartalmazza a vizsgamunkák dokumentálását, a mentortanár és a gyakorlati oktató által nyújtott értékelést, hitelesítést, a tanuló önreflexióját, az olvasott szakirodalmat, a szakmai programokon való részvételt, az internetes tájékozódás lehetőségeit, a nyári gyakorlat tevékenységeit és azok értékelését.

Szakmai etika

A szakmai etika alapvető kritériumai általában ún. szakmai etikai kódexekben találhatók meg. Ezek minden esetben szakmaspecifikusak.
A szakmai etika a kollégák közötti eredményes és korrekt munkakapcsolat kialakításának egyik feltétele.

1.1.3.4. Fogyasztói tudatosság tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló megismeri a piac szereplőit, megtanulja a piacelemzés gyakorlati lehetőségeit, az előnyösebb piaci lehetőségek kiaknázása érdekében. Megismeri a vásárlók, felhasználók igényeinek mind jobb kielégítését célzó piackutatási módszereket. A pénzügyi ismeretek elsajátítása segít eligazodni a hitelek, megtakarítások, befektetések világában, és öngondoskodásra nevel.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Marketingalapok, marketingkommunikáció, vállalkozási ismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Ismerteti a piac fogalmát, és bemu- tatja a piac elemeit.	A piac fogalma, elmei	Teljesen önállóan	Érdeklő dés Motivác ió Döntési képesség Tudatosság Öngondosko dás	Online felületről szakmai anyagot gyűjt.
Piackutatást végez.	A piackutatás gya- korlati módszerei: megfigyelés, kísér- let, megkérdezés, kérdőívkészítés	Instrukció alapján részben önállóan		Online felületről piacelemzése ket keres.
Bemutatja az árki- alakítás tényezőit.	Az árpolitika, árki- alítás ismerete	Teljesen önállóan		Online szakmai anyag gyűjtése
Összehasonlítja az ágazati értékesíti módokat.	Hagyományos, önkiválasztó és minta utáni értéke- sítési módok	Teljesen önállóan		Online szakmai anyag gyűjtése
Bemutatja a reklá- mozási lehetősége- ket.	Írott reklám, digitá- lis reklám, az e- kereskedelem mód- jai	Teljesen önállóan		E- kereskedelemmel foglalkozó oldalakat keres, anyagot gyűjt.
Pénzhelyettesítő eszközöket használ.	A pénzhelyettesítő eszközök fajtái: bankkártya, hitel- kártya, csekk, utal- vány	Teljesen önállóan		Szakmai anyag gyűjtése internetes forrásból
Bemutatja a hitele- zési lehetőségeket.	A hitelek fajtái: személyi hitel, áru- hitel, jelzáloghitel	Teljesen önállóan		Online felületekről hitelezéssel kapcso- latos anyagot gyűjt.
Összehasonlítja a befektetési lehető- ségeket.	Befektetési lehető- ségek (bankbetétek, állampapírok, rész- vények, kötvények), hozam	Teljesen önállóan		Online felületekről befektetési anyagot gyűjt.
Felméri a megtaka- rítások lehetőségeit.	Megtakarítási, ön- gondoskodási lehe- tőségek (életbiztosí- tás, lakásbiztosítás, nyugdíj- előtakarékosság)	Teljesen önállóan		Internetes forrásból megtakarítási lehe- tőségekről anyagot keres.

A tantárgy témakörei

Marketing

A piac fogalma, elemei (kereslet, kínálat, vevő, eladó, áru, termék, szolgáltatás, pénz)
Piacelemzés, SWOT-analízis
Piackutatás (megfigyelés, kísérlet, megkérdezés), kérdőívkészítés
Ágazati termék-, ágazati szolgáltatáspolitika (termékek funkciói, csoportosítása és életútja, szolgáltatások jellemzői, választéktípusok)
Árpolitika, az árkialakítás tényezői (árstratégia és ártaktika, árdifferenciálás, árengedmények és promóciós árképzés)
Ágazati értékesítési módok (hagyományos, önkiválasztó és minta utáni értékesítés)

Marketingkommunikáció – reklámok

Az írott reklám ágazati lehetőségei (hirdetések, szórólapok, brossúrák, egyéb vizuális eszközök)

Digitális reklámozási lehetőségek – az internetes reklámok

Az e-kereskedelem jellemzői és lehetőségei az ágazatban

Pénzügyi tudatosság A pénz szerepe és funkciói

A pénzhelyettesítő eszközök fajtái

Bevételek, kiadások a háztartásban

Hitelezés (a hitelek fajtái, fedezet, futamidő, kamat, THM, lízing)

Befektetési lehetőségek (hozam, bankbetétek, állampapírok, részvények, kötvények)

Megtakarítások, öngondoskodás (életbiztosítás, lakásbiztosítás, nyugdíj-előtakarékosság)

1.1.4. Műanyag alaplemezes kivehető fogpótlások megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A fogtechnikai képzés egyik alapvető területe a műanyag alaplemezes kivehető fogpótlások készítésének oktatása. Keretében a tanulók elsajátítják a kivehető fogpótlások készítésének tervezési lehetőségeit, szakmai-gnatológiai, esztétikai, fonetikai, higiéniai szabályait. Megtanulják a fogpótlások készítésének technológiáit, funkcionális anatómiai, anyagtani alapjait, megismerkednek a szakkifejezésekkel, szaknyelven kommunikálnak. A szakrajzi oktatás során fog-anatómai ábrázolásokat, koponyarajzokat készítenek a szakrajzi szabályok szerint. A terület elvégzésével a tanulók képesek lesznek fogpótlásokat ellenőrizni, szükséges szerint korrigálni. A tanulási terület tantárgyaiból dokumentált félévi és év végi vizsgát kell szervezni 3 tagú vizsgabizottság bevonásával. Az év végi gyakorlati vizsgákat úgy kell megszervezni, hogy idő-, illetve feladataranyosan kompatibilisek legyenek a szakmai vizsga egy-egy vizsga- feladatával. A vizsgabizottság az elért eredményeket indoklással ismerteti. A szakmai oktatás ideje alatt, a második félévtől havonta 2 db gipszből készült fogfaragványt (gyökércsonkokkal) kell elkészíteni és bemutatni a mentortanárnak/szakrajztanárnak, aki jelöléssel látja el a fogfaragványokat. A fogfaragványok fotódokumentációját a portfólióban kell rögzíteni. A szakmai oktatással párhuzamosan 14 természetes fogról (6 frontfog, 8 rágófog) szilikonmásolatot kell készíteni, majd viasszal felönteni, s az így kapott fogakat 1:1 méretarányban, viaszból meg kell mintázni. A manuális ismeretek elsajátítása után, a 15. évfolyamon a kivehető fogpótlások digitális készítési folyamatát ismerhetik meg a tanulók. A tanítási folyamatban ciklikusan csoportmunka, páros munka, projektmunka és egyéb korszerű, kooperatív pedagógiai módszerek alkalmazása javasolt.

1.1.4.1.Kivehető fogpótlások szakmai ismeretei tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék és alkalmazzák a műanyag alaplemezes kivehető fogpótlások készítésének lehetőségeit. További cél, hogy megtanulják értelmezni és kitölteni a munkalapokat, tisztában legyenek azzal, hogy ismereteiket teljes szakmai pályafutásuk során folyamatosan bővíteniük szükséges, és képesek legyenek elméleti ismereteiket a szakmai szabályoknak megfelelően, manuális technikákkal kivitelezni. Az itt elsajátított manuális technika és megfelelő szakmai és digitális ismeretek birtokában a 15. évfolyamon a tanulók digitálisan tervezett és kivitelezett kivehető fogpótlásokat készíthetnek.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvi ismeretek Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia
Fizika: erő, hőtágulás, halmazállapot-változások, fény, atomszerkezet
Informatika: informatikai alapismeretek, operációs rendszerek, könyvtárak
Biológia: biológiai alapismeretek, az emberi test anatómiája és idegi szabályozása, a rágás folyamata, reflexfolyamatok

A képzés órakeretének legalább 80%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Kivehető fogpótlá- sokat tervez, mun-kalapot értelmez.	Ismeri a tervezési alapelveket és a munkalap kitöltését.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkáját nagyfokú precizitással, a szakmai szabályok betartásával végzi. Tudatosan rendben tartja munkaaszta- lát, elkötelezett a laboratórium rend- ben tartása iránt. Betartja a hatályos munkavédelmi és egyéb előírásokat. Tiszteletben tartja kollégái kéréseit. Motivált, empati- kus, kreatív, minő-ségorientált szak- ember	Szakmai internetes oldalakon irányítás- sal információt keres és gyűjt.
Lenyomatokat érté- kel, mintákat készít, értékel.	Átfogóan ismeri a kivehető pótlások lenyomatfajtáit , a minták típusait és értékelését.	Instrukció alapján részben önállóan		Online szakkataló-gusból gépeket, eszközöket, anya- gokat gyűjt.
Egyéni kanalat készít és értékel.	Alkalmazói szinten ismeri az egyéni kanalak készítési lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan		Portfólió vezetésé- hez és frissítéséhez megfelelő progra-mot használ.
Harapási sablonokat készít.	Átfogóan ismeri a harapási sablon készítésének szabá-lyait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Artikulátortechnik át alkalmaz.	Átfogóan ismeri az artikulátortechnika alkalmazásának módjait.	Irányítással		
Fogpróbát készít, értékel.	Összefüggéseibe n ismeri a fogpróba-készítés módszereit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Készreviteli eljárá-sokat alkalmaz és értékel. Immediát protézist készít. Műfogsorjavítási módszereket alkal-maz.	Átfogóan ismeri a készreviteli mód- szereket, az im- mediát protézis készítésének módja- it. Ismeri a műfog-sorjavítási módsze-reket.	Irányítással		
Elméleti és gyakor- lati ismereteit ösz-szehangolja.	Ismeri és összefüg-géseiben érti a ki- vehető műanyag alaplemezes	Teljesen önállóan		

	fogpót- lások készítésének módszereit.			
Porfóliót készít és frissít.	Ismeri az éves tan- anyag dokumentálá- sának módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

A fogpótlás készítésének alapvető munkafolyamatai A fogtechnika egyetemes és magyar története
Fogpótlások és fogművek csoportosítása, készítésük lépései a fogorvosi rendelőben és a fogtechnikai laboratóriumban
A műanyag alaplemezes kivehető fogpótlások tervezési szempontjai, részei
Lenyomatkanalak, lenyomatfajták, lenyomatvételi technikák, anyagok, lenyomatok értékelése. A minták típusai, mintakészítési módszerek, anyagok, minták értékelése
Egyéni kanál készítésének indikációja, technológiái, anyagai, ellenőrzésük

Harapási sablonok készítése
Mintakészítés részleges és teljes harapási sablonokhoz Fóliázási szabályok
Harapási sablonok készítése és indikációja, részleges és teljes kivehető fogpótlásokhoz
A harapási sablonok részei, anyagai, paraméterei a különböző kivehető fogpótlásoknál
A harapási sablon alaplemezének kiterjesztése, az alaplemez által kikerülendő képletek, az alaplemezek határai
Extendált és redukált alaplemez indikációja
A harapási sablonokon alkalmazható információs jelölések
Teljes és részleges harapásvétel folyamata
Támasztócsapos vagy regisztráló haraptatás készítésének indikációja, részei, folyamata

Artikulátortechnika
Az artikulátorok típusai, részei, működésük
Minták rögzítése középértékű artikulátorban
A Bonwill-féle háromszög és a Balkwill-szög alkalmazása
Az artikulátorok használatának gnatológiai alapja
Arcíves regisztrálás indikációja és folyamata
Az artikulációs mozgások ellenőrzése

Fogfelállítási szabályok
A műanyag alaplemezes kivehető fogpótlások készítésének követelményei
EU-s ajánlások
A részleges és teljes fogpótlások előnyei és hátrányai
A fogpótlások megtámasztási és elhorgonyzási lehetőségei
Okklúziós elméletek: organikus, csoportos fogvezetés, kiegyensúlyozott okklúzió
Az okkluzális iránytű színkódja, gyakorlati alkalmazása kivehető fogpótlásokhoz
Fogszín, fogforma, műíny választásának lehetőségei, a páciens igényeinek figyelembevétele
A modellanalízis célja, eszközei, folyamata különböző fogfelállításokhoz
Az elhorgonyzás lehetőségei
Kapocstípusok, kapocshajlítási szabályok részleges kivehető műanyag alaplemezes fogpótlásokhoz
Európai fogfelállítási trendek
Fogfelállítások szakmai, statikai, gnatológiai elvek szerint
Ellenőrzési feladatok fogfelállítás közben és a munka végén
A tartó- és támasztócsücskök érintkezése, becsiszolásának indoklása
Az artikulációs mozgások becsiszolása és ellenőrzése

Műínymintázási módszerek, munkafolyamat. Konvencionális és individuális mintázási lehetőségek. A funkciós szélek megfelelő kialakítása
A fogpróba ellenőrzése a fogorvosi rendelőben

Készreviteli eljárások, kontrollálás, immediát protézis, javítási módszerek
Műfogsorkészítési technológiák, anyagok, munkafolyamatok. A módszerek összehasonlítása.
Öntőakriláttal, injektálással, küvettába préselt módszerrel végzett készrevitelek
Reartkikulálás indoklása, folyamata
Műfogsor-kidolgozási technikák, eszközök, segédanyagok. Ellenőrzési lehetőségek
Műfog és műíny karakterizálása
Az immediát protézis készítésének indikációja, előnyei-hátrányai, munkafolyamata
Műfogsorjavítások módszerei, követelményei, anyagai: törött protézis javítása, kapocspótlás, alábélelés, műfog pótlása
Dokumentálási lehetőségek
Összefoglalás, vizsgafelkészítés

1.1.4.2.Műanyag alaplemezes kivehető fogpótlások anyagtana és technológiái tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék és alkalmazzák a műanyag alaplemezes kivehető fogpótlások készítésének technológiáit, alap- és segédanyagait. Tisztában legyenek azzal, hogy munkavégzésük során a technológiai előírásokat be kell tartani. Képesek legyenek a technológiai eljárásokat összehasonlítani, elemezni, és kiválasztani az adott fogpótláshoz legmegfelelőbb módszert, alap- és segédanyagokat. További cél, hogy megismerjék és alkalmazzák a minőségbiztosítási előírásokat, munkájukat megfelelően tudják kontrollálni.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Idegen nyelvi ismeretek
Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia
Fizika: erő, hőtágulás, halmazállapot-változások, fény, atomszerkezet

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Csoportosítja a fogtechnikai anya- gokat.	Alkalmazói szinten ismeri a kivehető műanyag alaple- mezes fogpótlások anyagait.	Instrukció alapján részben önállóan	Szabálykövető, munkáját nagyfokú precizitással, a technológiai utasítá- sok betartásá val végzi. Tudatosa n rendben tartja mun- kaasztalát, elkötele- zett a laboratórium rendben tartása iránt. Betartja a hatályos munkavédelmi és egyéb előírásokat, technológiai utasítá- sokat. Motivált, empatikus, kreatív szakember, tiszte- letben tartja kollé- gái kéréseit	Szakmai internetes oldalakon fogtech- nikai anyagokról információt keres és gyűjt.
Alkalmazza a minő- ségbiztosítási elő- írásokat.	Átfogóan ismeri a minőségbiztosí tás alapelveit.	Irányítással		Szakmai internetes oldalakon fogtech- nikai műanyagok- ról, technológiákról információt keres és gyűjt.
Szakszerűen hasz- nálja a műanyag- kémiai fogalmakat.	Ismeri a fogtechni- kában használt műanyagkémiai alapfogalmakat.	Teljesen önállóan		Portfóliót vezet és frissít.
Kiválasztja az alap- és segédanyagokat.	Átfogóan ismeri és azonosítja a készre- viteli alap- és se- gédanyagokat.	Instrukció alapján részben önállóan		
Betartja a technoló- giai utasításokat.	Átfogóan ismeri a készreviteli techno- lógiákat, gépeket, berendezéseket, a megmunkálásho z szükséges eszközö- ket.	Instrukció alapján részben önállóan		
Összehasonlítja és értékeli a készrevi- teli eljárásokat.	Ismeri és érti a technológiák közötti különbségeket.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A fogtechnikai anyagok felhasználásának követelményei A fogtechnikai anyagok csoportosítása különböző szempontok szerint Felhasználóorientált anyagválasztás
Minőségbiztosítási szempontok figyelembevétele
Műanyagkémiai alapfogalmak a fogtechnikában

A műanyag alaplemezes fogpótlások alap- és segédanyagai Segédanyagok: lenyomatanyagok, a fogtechnikai munka során alkalmazott gipszek manuális és digitális

technikákhoz, viaszok, izolálószerek, polírozóanyagok
Alapanyagok: műfogsor-alapanyagok különböző technológiákhoz, műfogak alapanyagai, hajlított- és előregyártott kapocsanyagok, műfog- és műínykarakterizáló anyagok, javító-anyagok
A technológiai szabályok szerinti alkalmazás
A technológiai szabályok be nem tartásának következményei

A műanyag alaplemezes kivehető fogpótlások készítésének technológiái Műanyagkémiai alapfogalmak
Műfogsorok készítésének technológiái, öntőakriláttal, injektálással, küvettába préselt módszerrel. Magas nyomású polimerizálókészülékek, injektáláshoz használt berendezések, a küvettába préselt műfogsorkészítés gépei, berendezései
Kidolgozó- és polírozóeszközök, gépi berendezések. A módszerek összehasonlító elemzése az elvárt eredmény szempontjából
A páciens különleges esztétikai kéréseinek figyelembevétele és a kivitelezés korszerű lehetőségei. A kész műfogsorok kontrollálási lehetőségei
Dokumentálás
Összefoglalás, vizsgafelkészítés

1.1.4.3.Fogászati funkcionális anatómia, gnatológia tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék és alkalmazzák a fogtechnikai tevékenység latin szakkifejezéseit, funkcionális anatómiai, gnatológiai alapjait – ez a magyar és idegen nyelvű szakmai kommunikációnak is alapkritériuma. További cél, hogy megismerjék a fogak, a rágószerv, az állkapocsízület anatómiáját, ezek zavartalan működésének feltételeit, megtanulják és alkalmazzák a gnatológiai elveket, a természetes fogazat okklúzióját és a fogpótlások készítésekor kialakítandó okklúziós elméleteket, valamint tisztában legyenek az ízületi működésekkel, az izomtannal, az állkapocsízület működését reprodukáló különböző típusú artikulátorokkal. Javasolt a szakszótár összeállítása, és szükséges a digitális, több dimenziós anatómiai atlaszok, bemutatómodellek és kihúzott természetes fogak gyűjteményének használata.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Idegen nyelvi ismeretek
Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia Informatika: informatikai alapismeretek, könyvtárak
Biológia: biológiai alapismeretek, az emberi test anatómiája és idegi szabályozása, a rágás folyamata, reflexfolyamatok

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Használja a latin szakkifejezéseket.	Átfogóan ismeri a szakmai latin kife- jezéseket.	Instrukció alapján részben önállóan	Nyitott, érdeklődő, törekszik az ismere- tek elsajátítására. Elkötelezett a szak- kifejezések megfe- lelő használata iránt	Szakmai internetes oldalakon fogfor- mákat gyűjt.
Összehasonlítja és elemzi a fogak anatómiáját.	Összefüggéseiben ismeri, azonosítja az emberi fogazat jellemzőit.	Teljesen önállóan		Szakmai internetes oldalakon a rágó- szervvel és az áll- kapocsízülettel kapcsolatos infor- mációkat gyűjt és rendszerez.
Szakszerűen hasz- nálja a rágószervvel kapcsolatos anató- miai ismereteit.	Átfogóan ismeri és érti a rágószerv működését.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakmai internetes oldalakon artikulá- torokkal kapcsola- tos információkat gyűjt és kezel.
Szakszerűen hasz- nálja az állka- pocsízülettel kap- csolatos anatómiai ismereteit.	Átfogóan ismeri és érti az állkapocsízü- let felépítését, mű- ködését, reprodukálásának lehetősége- it.	Instrukció alapján részben önállóan		Portfóliót kezel és frissít.
Szakszerűen alkal- mazza a gnatológiai ismereteit.	Átfogóan ismeri és használja a gnatoló- giai alapelveket.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Fogászati funkcionális anatómiai, gnatológiai alapismeretek

Anatómiai alapfogalmak, latin szakkifejezések. Antropológiai mérőpontok és iránysíkok.
Embertípusok és koponyatípusok
A gnatológia tudományterületei
A szakmai, anatómiai és gnatológiai ismeretek korrelációja

A fogak morfológiája
A fogak részei, felszínei, felépítése
A fogak latin neve és jelölési rendszerei
Maradó fogak és tejfogak
A fogak részletes leíró anatómiája: alsó és felső metszőfogak, szemfogak, kisőrlőfogak, nagyőrlőfogak

A fogak összehasonlító elemzése korszerű digitális technikák alkalmazásával
A fogak funkciója
A természetes fogazat okklúziós érintkezései különböző helyzetekben, statikus és dinamikus okklúzió
Fogazati anomáliák

A rágószerv anatómiája A rágószerv részeinek latin elnevezései

A felső állcsont részletes leíró anatómiája, latin szakkifejezésekkel
Az állkapocs részletes leíró anatómiája latin szakkifejezésekkel

Az állkapocsízület anatómiája és működése Az állkapocsízület részei, latin elnevezései
Ízületi elmozdulások
Állkapocshelyzetek: nyugalmai helyzet, centrális okklúzió és centrális reláció
Interkuszpidáció, retrális kontaktpozíció, propulzió
Állkapocsmozgások
A Christensen-jelenségek és gyakorlati értelmezésük
A Posselt-diagramm és gyakorlati jelentősége
A rágási folyamat fázisai
Az állkapocsízület működésének reprodukálási lehetőségei különböző artikulátorok alkalmazásával
Az okkluzális iránytű alkalmazásának gnatológiai elvei kivehető fogpótlásoknál
Összefoglalás, vizsgafelkészítés

1.1.4.4.Fogtechnikai szakrajz tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók a foganatómiai ismeretek elsajátításával egyidejűleg képesek legyenek elkészíteni a fogakat meghatározott szempontok alapján, a szakrajzi követelmények szerint, így megvalósítható a szakmai ismeretek, a foganatómiai tudás és a későbbi anatómikus mintázás közötti összhang. A szakrajz órákon kell bemutatni és közösen értékelni a tanuló által a második félévtől havonta kifaragott 4-4 gipszfog gyakorlómunkáit gyökércsonkokkal. A fogfaragványokat a tanároknak jelöléssel kell ellátni, a faragványok fotódokumentációját a portfólióba kell feltölteni.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fog-technikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Biológia: biológiai alapismeretek, az emberi test anatómiája

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
A szakrajzhoz fel- használja foganatómiai isme- reteit.	Átfogóan ismeri a fogak morfológiá- ját.	Teljesen önállóan	Nyitott, érdeklődő, törekszik az ismere- tek elsajátítására. Felismeri az össze- függéseket, felidézi a korábban tanulta- kat. Motivált a szakrajzi feladatok elkészítésére. Ér- tékként tekint szak- rajzi ábrázolásaira.	Szakmai internetes oldalakon fogfor- mákat gyűjt.
Használja a szakraj- zi módszereket.	Alkalmazza a szak- rajzi előírásokat.	Instrukció alapján részben önállóan		Portfóliót kezel és frissít.
Fogakat rajzol.	Részletesen ismeri a fogak anatómiai jellemzőit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Megrajzolja a foga- zat frontális és okkluzális nézetét.	Összefüggéseib en ismeri a fogazatot, frontálisan és okkluzálisan.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Fogak ábrázolása

Szakrajzi követelmények szerint előkészített rajzlapokon a jobb oldali alsó és felső fogak ábrázolása

A jobb oldali frontfogak ábrázolása öt nézetben (labiális, orális, két approximális és incizális)

A jobb oldali rágófogak ábrázolása öt nézetben (buccalis, oralis, két approximális, okkluzális)

Alsó és felső fogív frontális és okkluzális ábrázolása

Szakrajzi követelmények szerint előkészített rajzlapokon a felső és az alsó fogív ábrázolása frontális és okkluzális nézetben

Gyakorlás, vizsgafelkészítés

1.1.5. Fogszabályozási és restauratív protetikai alapismeretek megnevezésű tanulási te- rület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A fogtechnika egyik részterülete a fogszabályozás, amelynek elsajátításához szükség van protetikai, szakmai, funkcionális anatómiai, anyagtani és higiéniai ismeretekre. Érdekes, produktív és látványos szakterület, ahol a szakemberek közötti együttműködés és a folyamatos továbbképzés elengedhetetlen. Az alapképzés után a 15. évfolyamon a tanulási terület keretében lehetőség nyílik a digitálisan készíthető orthodontiai megoldások megismertetésére is.

A restauratív protetika speciális fogászati szakmaterület, amely a szájüregben, az arcon és a fejen előforduló, örökletes vagy szerzett rendellenességek különleges protetikai megoldásaival foglalkozik. A páciensek ellátása komplex szaktudást, kiemelkedően jó esztétikai érzéket és empátiát igényel.

1.1.5.1.Fogszabályozási alapismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a különböző fogazati, állcsont- és állkapocs-rendellenességeket, megtanulják a fogszabályozás alapfogalmait, a Class/Angle-osztályozást, megismerjék a fogszabályozáshoz használt alap- és segédanyagokat, alkalmazható technológiákat, a különböző fogszabályozó készülékeket.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester és fogszabályozással foglalkozó fogorvos

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvi ismeretek

Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia

Biológia: biológiai alapismeretek, az emberi test anatómiája és idegi szabályozása, a rágás folyamata, reflexfolyamatok

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Alkalmazza a fog- szabályozás szakki- fejezéseit.	Alapszinten ismeri az orthodontiai szakkifejezések et.	Irányítással	Nyitott, érdeklődő, törekszik az ismere- tek pontos elsajátí- tására. Kreatív Önfejlesztésre, önképzésre nyitott	Szakmai internetes oldalakon irányítás- sal információt keres és gyűjt.
Használja a külön- böző osztályozási módszereket.	Alapszinten tisztá- ban van az ortho- dontiai osztályozá- sok elveivel.	Irányítással		Online szakkataló- gusból orthodontiai anyagokat, techno- lógiákat gyűjt.

Kiválasztja a fog-szabályozás alap- és segédanyagait.	Alapszinten ismeri a fogszabályozás-hoz használt anya- gokat.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakmai internetes oldalon tájékozódik a fogszabályozó készülékekről.
Megtervezi a fog- szabályozó készíté- sének technológiáit.	Alapszinten ismeri a fogszabályozásn ál alkalmazható tech-nológiákat.	Instrukció alapján részben önállóan		
Értékeli a fogszabá- lyozó készülékeket.	Ismeri és csoporto- sítani tudja a fog-szabályozó készülé- keket.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

Fogszabályozási alapismeretek
A fogszabályozás alapfogalmai
Az orthodontia története
A fogak mozgatásának elve
Az Angle-osztályozás alapelvei Fogszabályozási alap- és segédanyagok A fogszabályozó készülékek részei

Fogszabályozó készülékek A kivehető készülékek csoportosítása Lemezek, különböző sínek
Láthatatlan fogszabályozási megoldások Bimaxilláris készülékek
Rögzített fogszabályozó készülékek Retainerek
Extraorális készülékek
A különböző fogszabályozási megoldások előnyei, hátrányai

1.1.5.2.Restauratív protetikai alapismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a rendellenességek kiváltó okait, protetikai rehabilitációjának lehetőségeit, így segítve a különböző defektusokkal élő páciensek gyógyulási folyamatát, életminőségének javítását. Az arc, az orr, a fül, a szem, a szájüreg rendellenességeinek ellátása fokozott empátiát, komplex szakmai tudást, magas fokú esztétikai érzéket igényel.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fog-technikus mester és restauratív protetikával foglalkozó fogorvos

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia

Biológia: biológiai alapismeretek, az emberi test anatómiája és idegi szabályozása, a rágás folyamata, reflexfolyamatok

A képzés órakeretének legalább 10%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Szakszerűen hasz- nálja a restauratív protetikai szakkife- jezéseket.	Alapszinten megérti a speciális szakkife- jezéseket.	Instrukció alapján részben önállóan	Értékként tekint a restauratív proteti- kai rehabilitációra. Empatikus a páci- ensekkel. Együtt- működő a szakem- berekkel.	Szakmai internetes oldalakon informá- ciót gyűjt, tárol.
Alkalmazza a kive- hető protetikával kapcsolatos ismere- teit.	Átfogóan tudja az összefüggéseke t.	Instrukció alapján részben önállóan		
Összekapcsolja a restauratív és a kivehető protetika közös tartalmát.	Alapszinten megérti és azonosítja a ki- vehető protetika és a restauratív pro- tetika közös tartal- mait.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Az arc, az orr, a fül, a szem, a szájüreg rendellenességeinek okai Örökletes rendellenességek: genetikai és egyéb rendellenességek
Szerzett rendellenességek: balesetek, onkológiai és egyéb problémák

Restauratív protetikai megoldások Sebészeti, protetikai együttműködés a szakemberek között A szájüreg defektusai és protetikai ellátása
Az arc, az orr, a fül és a szem esztétikai rehabilitációja Különleges lenyomatvételi és mintakészítési technikák Különleges modellálási technikák
Individuális esztétikai kivitelezés
A restauratív protetikai megoldások különleges rögzítési lehetőségei A használat, kontrollálás, tisztítás, javítás speciális szempontjai

1.1.6. Rögzített fogpótlások készítése megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A fogtechnikai képzés egyik fő területe a rögzített fogpótlások készítésének ismertetése. Keretében a tanulók elsajátítják a rögzített fogpótlások készítésének szakmai-gnatológiai, esztétikai, fonetikai és higiéniai szabályait, valamint tervezési lehetőségeit manuális technológiával, illetve CAD szoftver segítségével. Komplex tudásra tesznek szert a fogpótlások készítésének technológiáival, funkcionalitásával, anatómiájával, anyagtanával kapcsolatban, megtanulnak szakkifejezésekkel, szaknyelven kommunikálni. A szakrajzi oktatás során elsajátítják az alsó-felső zárt fogazat frontális és oldalnézeti rajzainak, a koponya frontális és oldalsó nézeteinek, metszeteinek elkészítését. Közben megtanulnak csapatban tervezni és dolgozni, ellenőrizni és – szükség szerint a fogorvossal együtt, a fogászati rendelőben – korrigálni az esztétikus fogpótlásokat. A tanulási terület tantárgyaiból dokumentált félévi és év végi vizsgát kell szervezni 3 tagú vizsgabizottság bevonásával. Az év végi gyakorlati vizsgákat úgy kell megszervezni, hogy idő-, illetve feladatarányosan kompatibilisek legyenek a szakmai vizsga egy-egy vizsgafeladatával. A vizsgabizottság az elért eredményeket indoklással ismerteti. A szakmai oktatással párhuzamosan 14 természetes fogat (6 frontfog, 8 rágófog) 1:1 méret- arányban viaszból meg kell mintázni, szilikonmásolatot kell elkészíteni, majd viasszal felönteni. A manuális ismeretek elsajátítása után, a 15. évfolyamon a kivehető fogpótlások digitális készítési folyamatát ismerhetik meg a tanulók. A tanítási folyamatban ciklikusan csoportmunka, páros munka, projektmunka és egyéb korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása javasolt.

1.1.6.1.Rögzített fogpótlások szakmai ismeretei tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék és alkalmazzák a rögzített fogpótlások készítésének lehetőségeit. Megtanulják értelmezni és kitölteni a munkalapokat, tisztában legyenek azzal, hogy ismereteiket teljes szakmai pályafutásuk során folyamatosan bővíteniük szükséges, és képesek legyenek elméleti ismereteiket a gyakorlatban a szakmai szabályoknak megfelelően, manuális technikákkal kivitelezni. További cél, hogy megismerjék a rögzített fogpótlások alkalmazási területeit, feladatait, típusait, elkészítési folyamatát, gyártástechnológiáját, a különféle alap- és segédanyagok alkalmazási lehetőségeit és megmunkálási módjait, az alkalmazott fémes és nemfémes anyagok, ötvözetek, illetve leplezőanyagok tulajdonságait, valamint a rögzített fogpótlásokkal szembeni minőségi elvárásokat. A szakrajzi oktatás során elsajátítsák a fog anatómiai ábrázolását, a koponyarajzok különböző metszeteinek, a fogak elhelyezkedésének ábrázolását alsó-felső fogívben felülnézetből, a teljes felső és teljes alsó fogívek frontális nézetének, továbbá a fogtérképnek a megrajzolását. Az itt elsajátított manuális technika és megfelelő szakmai és digitális ismeretek birtokában a 15. évfolyamon a tanulók digitálisan tervezett és kivitelezett rögzített fogpótlásokat készíthetnek.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Idegen nyelvi ismeretek
Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia
Fizika: erő, hőtágulás, halmazállapot-változások, fény, atomszerkezet
Informatika: informatikai alapismeretek, operációs rendszerek, könyvtárak
Biológia: biológiai alapismeretek, az emberi test anatómiája és idegi szabályozása, a rágás folyamata, reflexfolyamatok

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Megtervezi a rögzí- tett fogpótlásokat, értelmezi a munka- lapot.	Ismeri a tervezési alapelveket és a munkalap kitöltését.	Teljesen önállóan	Munkáját nagy- fokú precizitással, a szakmai szabályok betartásával végzi. Tudatosan rendben tartja munkaaszta- lát, elkötelezett a laboratórium rend- ben tartásával kap- csolatban. Betartja hatályos munkavédelmi, baleset védelmi és egyéb előírásokat. Tiszteletben tartja kollégái kéréseit. Kész a közös mun- kára a kollégák javaslatai alapján. Motivált,	Portfólió vezetésé- hez és frissítéséhez megfelelő progra- mot használ.
Lenyomatok alapján mintákat készít.	Átfogóan ismeri a rögzített pótlások lenyomatfajtáit , a minták típusait és értékelését.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakmai internetes oldalakon, irányí- tással információt keres és gyűjt.
Artikulátortech- nikát, arcíves re- gisztrálást alkalmaz.	Átfogóan ismeri az artikulátortechni ka, arcíves regisztráció alkalmazásának módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		Alkalmazói szinten ismeri a CAD ter- vezési alapelveket, nyelvezetet.
Komplexen alkal- mazza az artikulá- tortechnikát és az arcíves regisztráció módjait.	Átfogóan ismeri a rögzített koronák, hidak készítésének szabályait, alkalma- zói szinten ismeri a választható alap- anyagok tulajdon- ságait.	Irányítással		

Esztétikus, funkcio- nális inlayeket, onlayeket, overla- yeket készít.	Átfogóan ismeri az inlayek, onlayek, overlayek készíté- sének szabályait, alkalmazói szinten ismeri a választható alapanyagok tulaj- donságait.	Irányítással	empati- kus, kreatív, fogékony szakem- ber.	

Esztétikus, funkcio- nális héjakat készít.	Átfogóan ismeri az esztétikus héjak készítésének szabá- lyait, alkalmazói szinten ismeri a választható alap- anyagok tulajdon- ságait.	Irányítással		
Esztétikus, funkcio- nális provizórikus héjakat, koronákat, hidakat készít.	Alkalmazói szinten ismeri a provizóri- kus fogpótlások alapanyagainak tulajdonságait, készítésének szabá- lyait.	Irányítással		
Portfóliót készít és frissít.	Ismeri az adott félév tananyagtartalmát és dokumentálásá- nak módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

A rögzített fogpótlások típusai, anyagai, technológiái, tervezése
Rögzített fogpótlások tervezése a fogorvossal közösen, a páciens kéréseinek figyelembevételével
A rögzített fogpótlások követelményei és csoportosítása szakmai, statikai, anyagtani és technológiai szempontok alapján
A rögzített fogpótlások készítésének technológiái
A rögzített fogpótlások nemesfém, nemesfémmentes és fémmentes anyagai
A rögzített fogpótlások leplezési lehetőségei

Lenyomatok és minták rögzített fogpótlásokhoz, mintázási szabályok és módszerek, okkluzális iránytű alkalmazása
Precíziós, szituációs és egyéb lenyomatvételi eljárások
Demonstráció: intraorális szkennerrel történő lenyomatvétel
Szekcionált és egyéb modellkészítési eljárások
Mintázóviaszok és mintázó műanyagok, viaszkezelési technikák
Mintázási szabályok és iskolák
Az okkluzális iránytű alkalmazása a rögzített pótlások okkluzális felszínén

Minták rögzítése középértékű és részben egyéni értékű artikulátorban A középértékű és a részben egyéni értékű artikulátor közötti különbségek
Minták rögzítése középértékű artikulátorban a Bonwill-féle háromszög alapján, és a Balkwill-szög alkalmazása
Minták rögzítése részben egyéni értékű artikulátorban arcíves és vagy egyéb regisztrálás után
A részben egyéni értékű artikulátor beállítási lehetőségei a pozíciós viaszharapások vagy egyéb módszerek alapján

Korona készítése

A koronakészítés indikációi
Fogszín meghatározása fogszínkulccsal és digitális módszerekkel
Fénytan, a fény természete (színhőmérséklet, a természetes fogak színe, transzlucencia-opacitás, dentineffektusok, zománceffektusok, természetes fogak öregedési effektusai)
Fogtérkép ismerete, használata
Leplezés nélküli és leplezett koronák készítésének szakmai, statikai, esztétikai, fonetikai, higiéniai, gnatológiai szabályai
A rétegtechnika szabályai, (bio)funkcionális esztétika
Koronakészítés különböző technológiákkal
Koronák kidolgozásának, polírozásának, ellenőrzésének szabályai

Híd készítése

A hidak polírozásának indikációi
Fogszín meghatározása fogszínkulccsal és digitális módszerekkel
Leplezett hidak készítésének szakmai, statikai, gnatológiai, esztétikai, fonetikai, higiéniai szabályai
Hídkészítés különböző technológiákkal
Hidak tervezése és készítése precíziós öntéssel
A hidak kidolgozásának, polírozásának, ellenőrzésének szabályai

Inlay, onlay, overlay készítése

Inlay, onlay, overlay tervezése, az inlay fajtái Az inlay, onlay, overlay készítésének indikációi
Kopásállóság és az antagonista fogakra gyakorolt hatás Javíthatóság, polírozhatóság
Inlay, onlay, overlay készítése különböző anyagokból és technológiákkal
Az inlay, onlay, overlay kidolgozásának, polírozásának, ellenőrzésének szabályai

Héjak készítése A héjak fajtái,

tervezése
A héjak készítésének indikációi, előnyei
Fogszín és a preparált csonk színének meghatározása fogszínkulccsal és digitális módszerekkel
Fogtérkép ismerete, használata
Héjak készítése különböző anyagokkal és technológiákkal
Héjak kidolgozásának, polírozásának, ellenőrzésének szabályai

Ideiglenes pótlások rögzített fogpótlásokhoz Az ideiglenes

fogpótlások készítésének indikációi, tervezése
Ideiglenes fogpótlások készítése direkt és indirekt módszerekkel, prototípus készítése, rövid és hosszú távú ideiglenesek készítése különböző anyagokkal, eljárásokkal
Ínyformázás ideiglenes pótlásokkal
Összefoglalás, vizsgafelkészítés

1.1.6.2.Rögzített fogpótlások anyagtana tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék és megfelelően alkalmazzák a rögzített fogpótlások készítésének technológiáit, alap- és segédanyagait, a minőségbiztosítási eljárásokat, képesek legyenek az előállítási, technológiai eljárásokat összehasonlítani, elemezni, majd kiválasztani az adott fogpótláshoz legmegfelelőbb módszereket, alap- és segédanyagokat. További cél, hogy megismerjék a rögzített fogpótlásokkal szembeni minőségi, esztétikai, funkcionális elvárásokat, az alkalmazott fémes és nemfémes anyagok, ötvözetek, illetve leplezőanyagok tulajdonságait, feldolgozásukat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia

Fizika: hőtágulás, halmazállapot-változások, atomszerkezet

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Csoportosítja a fogtechnikai anya- gokat.	Alkalmazói szinten ismeri a rögzített fogpótlások anyaga- it.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkáját nagy fokú precizitással, a szakmai szabályok betartásával végzi. Tudatosan rendben tartja munkaaszta- lát, elkötelezett a laboratórium rend- ben tartása iránt. Betartja a hatályos munka-, balesetvé- delmi és egyéb előírásokat. Tiszte- letben tartja kollé- gái kéréseit. Kész a közös munkára a kollégák javaslatai alapján. Motivált, empatikus, kreatív,	Szakmai internetes oldalakon fogtech- nikai anyagokról információt keres és gyűjt.
Alkalmazza a minő- ségbiztosítási elő- írásokat.	Átfogóan ismeri a minőségbiztosí tás alapelveit.	Irányítással		Szakmai internetes oldalakon vázalap- anyagokról, techno- lógiákról informá- ciót keres és gyűjt.
Szakszerűen hasz- nálja a fémtani fogalmakat.	Ismeri a fogtechni- kában használt fémtani alapfogal- makat.	Teljesen önállóan		Portfóliót vezet és frissít.
Kiválasztja az alap- és segédanyagokat.	Átfogóan ismeri és azonosítja a fémes és fémmentes tech- nológiák alap- és segédanyagait.	Instrukció alapján részben önállóan		

Alkalmazza a tech- nológiai utasításo- kat.	Átfogóan ismeri az öntési, marási, nyomtatási techno- lógiákat, gépeket, berendezéseket, a megmunkálásh oz szükséges eszközö- ket.	Instrukció alapján részben önállóan	fogékony szakem- ber.	
Összehasonlítja és értékeli az öntési, marási, nyomtatási eljárásokat.	Ismeri és érti a technológiák közötti különbségeket.	Teljesen önállóan		
Kiválasztja a leple- zőanyagokat a gyári szortimentből.	Készségszinten ismeri a gyári szor- timent összetevőit.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

Öntéstechnikai alapismeretek

A precíziós öntés fogalmának fizikai, anyagtani alapjai
Beágyazóanyagok fajtái, alapanyagai, felosztása, technológiai felhasználása
Fémolvasztási eljárások, az alkalmazandó olvasztási eljárások anyag- és eszközigénye
Öntőgéptípusok, működési elvük, általános használati szabályaik, öntőtégelyek
Forrasztás, hegesztés, lézerhegesztés a fogtechnikában

Nemesfémek a fogtechnikában

A fogtechnikában felhasznált nemesfémek fizikai, kémiai tulajdonságai (hajlítószilárdság, hővezető képesség, rugalmassági tényező, olvadáspont, keménység, önthetőség stb.)
Felhasználásuk előnyei, szabályai a rögzített fogpótlás készítésének szemszögéből
Az arany tulajdonságai, az arany finomságát meghatározó módszerek
Fogászati ezüstötvözetek és feldolgozásuk

Nem nemesfémek a fogtechnikában

A fogtechnikában felhasznált nem nemesfémek fizikai, kémiai tulajdonságai (hajlítószilárdság, hővezető képesség, rugalmassági tényező, olvadáspont, keménység, önthetőség) Felhasználásuk előnyei, szabályai a rögzített fogpótlás készítésének szemszögéből
A fémtechnológia segédanyagai, a fémek fizikai, mechanikai és kémiai tulajdonságai, makro- és mikroszerkezete
Fémek és ötvözeteik kristályosodása, olvadáspont, olvadási hőintervallum és öntési hőmérséklet. Az ötvözetek egyensúlyi diagramja
Az ötvözés fogalma a fémtechnológiában és a fogászatban
Fémötvözetek beágyazóanyagai, összetételük, expanziójuk, a beágyazók csoportosítása, a beágyazás fajtái
A méretpontos öntvény készítésének alapelvei
Öntőgépek ismertetése, a különböző olvasztási módszerek hatása az öntvény szerkezetére
Hegesztés, ponthegesztés és -forrasztás a fogtechnikában, a folyósítószerek feladata és típusai, a forrasztók típusai

Hőkezelési eljárások: homogenizálás, újrakristályosítás, nemesítés
Polírozó- és kidolgozóeszközök

Leplezőanyagok és feldolgozásuk Kompozitok
Szabad rétegzési technika
A leplezőanyagok anyagtana, a készítésükhöz szükséges alap- és segédanyagok
A leplezőanyag és a fémváz közötti kapcsolat
A kerámia összetétele és anyagai, technológiái
A kerámia fogászati feldolgozása égetéssel, préseléssel
A felhasználható alapanyagok fizikai, kémiai tulajdonságai (keménység, opacitás, transzparencia, transzlucencia, rugalmasság stb.)
A különböző leplezési eljárások technológiai sajátosságai
A forgalomban kapható leplezőanyagok felhasználását segítő, gyártók által egyedi fogszínskálához készített alap szortimentfelosztások, illetve az individualitást segítő egyéb segédanyagok és eljárások

A fémtechnológia segédanyagai
Modellanyagok
Izolálószerek
Mintázó műanyagok
Öntőviaszok
Mártóviaszok
Cervical viaszok
Fogcsonklakk
Feszültségmentesítők, zsírtalanító anyagok
Csapviaszok
Beágyazóanyagok
Folyósítószerek fémöntés előtt
Alumínimum-oxid
Polírozóanyagok, savak, elektropolírozás

Rögzített pótlások kidolgozóeszközei
A frézek típusai, színjelzések, fogazási fajták
A fúrók típusai
Kidolgozókövek anyagai, típusai, összetételük, hatékonyságot befolyásoló tényezőik

Fémötvözetek és leplezőanyagok polírozási technikái és anyagai
Mikromotorral történő polírozás indikációi, anyagai, eszközei
Polírgép segítségével történő polírozás indikációi, anyagai, eszközei

Fémmentes pótlások anyagtana
Fémmentes anyagok csoportosítása, alap- és segédanyag-szükségletei
A felhasználható alapanyagok fizikai, kémiai tulajdonságai (keménység, opacitás, transzparencia, transzlucencia, keménység, rugalmasság)
A különböző eljárások technológiai sajátosságai
Összefoglalás, vizsgafelkészítés

1.1.6.3.Rögzített fogpótlások funkcionális anatómiai, gnatológiai ismeretei tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék és alkalmazzák a fogtechnikai tevékenység latin szakkifejezéseit, funkcionális anatómiai, gnatológiai alapjait – ez a magyar és idegen nyelvű szakmai kommunikációnak is alapkritériuma. További cél, hogy átfogóan ismerjék a rágószerv működését, az állkapocshelyzeteket és -mozgásokat, az állkapocsízület működésének reprodukálási lehetőségeit középértékű és részben egyéni értékű artikulátorok esetében, megtanulják és alkalmazzák a gnatológiai elveket, a természetes fogazat okklúzióját és a fogpótlások készítésekor kialakítandó okklúziós elméleteket, valamint tisztában legyenek a különböző típusú artikulátorokkal. Az oktatásban nélkülözhetetlen a fogalomtár összeállítása, a digitális, több dimenziós anatómiai atlaszok és a kihúzott természetes fogak gyűjteményének használata.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Idegen nyelvi ismeretek
Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia
Informatika: informatikai alapismeretek, könyvtárak
Biológia: biológiai alapismeretek, az emberi test anatómiája és idegi szabályozása, a rágás folyamata, reflexfolyamatok

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Szakszerűen hasz- nálja a rágószervvel kapcsolatos anató- miai, gnatológiai fogalmakat.	Ismeri a rágószerv- vel kapcsolatos anatómiai, gnatoló- giai fogalmakat.	Teljesen önállóan	Munkáját nagy fokú precizitással, a szakmai szabályok betartásával végzi. Tudatosan rendben tartja munkaaszta- lát, elkötelezett a laboratórium rend- ben tartása iránt. Betartja a hatályos munka-, balesetvé- delmi és egyéb előírásokat. Tiszte- letben	Szakmai internetes oldalakon informá- ciókat, anyagokat gyűjt a rágószerv anatómiájáról.
Szakszerűen hasz- nálja a szakirányú funkcionális anató- miai fogalmakat.	Ismeri a szakirányú funkcionális anató- miai fogalmakat.	Teljesen önállóan		Digitális anatómiai atlaszt használ.
Alkalmazza az okklúziós elmélete- ket és az okkluzális iránytűt.	Átfogóan ismeri az okklúziós elmélete- ket, elmozdulóso- kat, érintkezéseket,	Teljesen önállóan		Portfóliót vezet és frissít.

	okkluzális irányt ű t.		tartja kollé-	

Szakszerűen hasz-nálja az állka-pocsízülettel kap-csolatos anatómiai ismereteit.	Átfogóan ismeri és érti az állkapocsízü- let felépítését, mű-ködését, reprodukálásának lehetősége- it.	Instrukció alapján részben önállóan	gái kéréseit. Kész a közös munkára a kollégák javaslatai alapján. Motivált, empatikus, kreatív, fogékony szakem-ber.	

A tantárgy témakörei

Rágószervi anatómia, az állkapocsízület anatómiája
A rágószerv működése
A rágószerv vérellátása
A rágószerv idegi szabályozása
A nyál és a nyálmirigyek
Az állkapocsízület részei, működése (ismétlés)
Ízületi elmozdulások rögzített fogpótlások készítésekor
Állkapocshelyzetek
Állkapocsmozgások
A Christensen-jelenségek és gyakorlati értelmezésük rögzített pótlásoknál
A rágási folyamat fázisai, a Posselt-diagramm (ismétlés)
Az állkapocsízület működésének reprodukálási lehetőségei középértékű és részben egyéni értékű artikulátorok esetében

Rögzített fogpótlások funkcionális anatómiája Okklúziós elméletek, okklúziós érintkezések, elmozdulások
Az okkluzális iránytű alkalmazásának gnatológiai elvei és gyakorlati alkalmazása rögzített fogpótlásoknál
Rágópályák, iránysíkok, szögek, artikulációs elvek
A fogazat rendellenességei és korrekciós lehetőségei
Különböző artikulációs elvek
Antropológiai mérőpontok és iránysíkok ismerete rögzített fogpótlásoknál
A gnatológia tudományterületei
A szakmai, anatómiai és gnatológiai ismeretek korrelációja
Összefoglalás, vizsgafelkészítés

1.1.6.4.Fogtechnikai szakrajzi ábrázolás tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók elsajátítsák a fog több nézeti, emlékezetből való ábrázolását szabadkézi rajztechnikával, a rögzített fogpótlás funkcionalitásával kapcsolatos szabályok ábrázolását a szemléltető ábra másolása során, illetve emlékezetből, a foganatómiai ábrázolást, a koponyarajzok különböző metszeteinek és a teljes felső és alsó fogívek frontális nézetének elkészítését, a fogak elhelyezkedésének ábrázolását az alsó-felső fogívben felülnézetből, valamint a fogtérkép rajzolását.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fog-technikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia: biológiai alapismeretek, az emberi test anatómiája

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Szakszerűen alkal- mazza a foganató- miai ábrázolást.	Ismeri az alsó-felső zárt fogazat frontá- lis és oldalnézeti rajzainak elkészítési módját.	Teljesen önállóan	Munkáját nagy fokú precizitással, a szakmai szabályok betartásával végzi. Tudatosan rendben tartja munkaaszta- lát, elkötelezett a laboratórium rend- ben tartása iránt. Betartja a hatályos munka-, balesetvé-delmi és egyéb előírásokat. Tiszte- letben tartja kollé- gái kéréseit. Kész a közös munkára a kollégák javaslatai alapján. Motivált, empatikus, kreatív, fogékony szakem-ber.	Szakmai internetes oldalakon fogana- tómiai információ- kat, anyagokat gyűjt.
Megrajzolja a ko- ponya metszeteit.	Ismeri a koponya frontális és oldalné- zeti ábrázolását.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális foganató- miai, szakrajzi at-laszt használ.
Fogakat rajzol és kiértékel.	Ismeri a bal oldali alsó és felső fogak ábrázolását 5-5 nézetben.	Instrukció alapján részben önállóan		Portfóliót vezet és frissít.
Frontfogakat, rágó- fogakat rajzol.	Ismeri a front- és rágófogak labiális, orális, approximális és incizális nézeteit.	Jelöljön ki egy elemet.		

A tantárgy témakörei

Az alsó-felső zárt fogazat frontális és oldalnézeti rajzai

Az alsó és felső fogazat szoros okklúziós helyzetének rajza frontális nézetben: hármas egység, kontaktpontok, incizális élek szabályos ábrázolása

Az alsó és felső fogazat szoros okklúziós helyzetének rajza laterális nézetben: hármas egység, kontaktpontok, fogsorgörbék, rágóélek szabályos ábrázolása

A koponya frontális és oldalnézeti ábrázolása

A koponya rajza és tónusozása frontális nézetben az antropológiai mérőpontok ábrázolásával

A koponya laterális nézetének ábrázolása és tónusozása az iránysíkok megszerkesztésével

Fogak ábrázolása

Bal oldali alsó és felső fogak ábrázolása 5-5 nézetben
Frontfogak: labiális, orális, két approximális és incizális
Rágófogak: bukkális, orális, két approximális, okkluzális

1.1.7. Implantológiai alapismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A képzés egyik kiemelkedő területe az implantológia. Keretében a tanulók elsajátítják az implantációs fogpótlások tervezési lehetőségeit, szakmai, gnatológiai, esztétikai, fonetikai, higiéniai szabályait, technológiáit és ezek funkcionális anatómiai, anyagtani alapjait, megismerik az implantátumrendszerek felépítését, felhasználási, alkalmazási területeit. A tanulási terület tantárgyaiból dokumentált félévi és év végi vizsgát kell szervezni 3 tagú vizsgabizottság bevonásával. Az év végi gyakorlati vizsgákat úgy kell megszervezni, hogy idő-, illetve feladataranyosan kompatibilisek legyenek a szakmai vizsga egy-egy vizsgafeladatával. A vizsgabizottság az elért eredményeket indoklással ismerteti. A szakmai oktatás ideje alatt havonta 4 db gipszből készült fogfaragványt kell elkészíteni és bemutatni a mentortanárnak, a fogak fotó- dokumentációját a portfólióban kell rögzíteni. A manuális ismeretek elsajátítása után a 15. évfolyamon a kivehető fogpótlások digitális készítési folyamatát ismerhetik meg a tanulók. A tanítási folyamatban ciklikusan csoportmunka, páros munka, projektmunka és egyéb korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása javasolt.

1.1.7.1.Implantációs fogpótlások tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék és alkalmazzák az implantációs fogpótlások készítésének, tervezésének lehetőségeit, az implantátumrendszerek felépítését, a kiegészítő elemek típusait, alkalmazási területeiket. Megtanulják értelmezni és kitölteni a munkalapokat, tisztában legyenek azzal, hogy ismereteiket teljes szakmai pályafutásuk során folyamatosan bővíteniük szükséges, és képesek legyenek elméleti ismereteiket a gyakorlatban a szakmai szabályoknak megfelelően, manuális technikákkal kivitelezni. Az itt elsajátított manuális technika és megfelelő szakmai és digitális ismeretek birtokában a 15. évfolyamon a tanulók digitálisan tervezett és kivitelezett implantátumokat készíthetnek.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvi ismeretek

Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia

Fizika: erő, hőtágulás, halmazállapot-változások, fény, atomszerkezet

Informatika: informatikai alapismeretek, operációs rendszerek, könyvtárak

Biológia: biológiai alapismeretek, az emberi test anatómiája és idegi szabályozása, a rágás folyamata, reflexfolyamatok

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Megtervezi az im-plantációs fogpótlá-sokat, kitölti	Ismeri a tervezési alapelveket, a mun- kalap	Teljesen önállóan		Portfólió vezetésé- hez és frissítéséhez megfelelő

a munkalapot.	kitöltését.		Munkáját nagy fokú precizitással, a szakmai szabályok betartásával végzi. Tudatosan rendben tartja munkaaszta- lát, elkötelezett a laboratórium rend- ben tartása iránt. Betartja a hatályos munka-, balesetvé- delmi és egyéb előírásokat. Tiszte- letben tartja kollé- gái kéréseit. Kész a közös munkára a kollégák javaslatai alapján. Motivált, empatikus, kreatív, fogékony szakem- ber.	progra- mot használ.
Implantációs le- nyomatokat önt ki, mintákat készít, értékel.	Átfogóan ismeri az implantációs pótlá- sok lenyomatfajtáit, a minták típusait és értékelését.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakmai internetes oldalakon irányítás- sal információt keres és gyűjt.
Artikulátortechn i- kát, arcíves regiszt- rálást alkalmaz.	Átfogóan ismeri az artikulátortechni ka, arcíves regisztráció alkalmazásának módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		Alkalmazói szinten ismeri a CAD ter- vezési alapelveket, nyelvezetet.
Átfogóan ismeri, megnevezi és leírja az artikulátor tech- nikát, arcíves re- gisztráció alkalma- zásának módjait.	Átfogóan ismeri az implantációs koro- nák, hidak készíté- sének szabályait, alkalmazói szinten ismeri a választható alapanyagok tulaj- donságait.	Irányítással		
Esztétikus, funkcio- nális cementrögzíté- sű implantációs pótlásokat készít.	Átfogóan ismeri a cementrögzítésű implantációs pótlá- sok készítésének szabályait, alkalma- zói szinten ismeri a választható alap- anyagok tulajdon- ságait.	Irányítással		
Esztétikus, funkcio- nális csavarrögzíté- sű implantációs pótlásokat készít.	Átfogóan ismeri a csavarrögzítésű implantációs pótlá- sok készítésének szabályait, alkalma- zói szinten ismeri a választható alap- anyagok tulajdon- ságait.	Irányítással		
Segédkezik all on 4, all on 6 implantáci- ós pótlás elkészíté- sében.	Alapszinten ismeri az all on 4, all on 6 implantációs pótlás készítésének szabá- lyait.	Irányítással		

Segédkezik stéges, göbretenciós, loká- torrögzítésű kivehe- tő fogsorok elkészí- tésében.	Alapszinten ismeri a stéges, göbreten- ciós, lokátorrögzíté- sű kivehető fogso- rok készítésének szabályait.	Irányítással		
Portfóliót készít és frissít.	Ismeri az adott félév tananyagtartalmát és dokumentálásá- nak módjait.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Implantációs fogpótlások

Az implantátumok fejlődése: pengeimplantátumok, egyrészes implantátumok, kétrészes implantátumok
Az implantátumok fajtái, felhasználásuk szerinti csoportosítása
Az implantátumokkal történő kezelés ellenjavallatai
Az implantátum felépítményeinek típusai, ragasztott (cementrögzítésű) konvencionális (gyári) és/vagy egyedi felépítmények, előnyeik
Kiegészítő, köztes elemek típusai, szögkorrekciós felépítmények
Elfordulásgátló horgony, műíny készítése, ínyformázás, vállkialakítás és átmenet a lágyrészekhez
Az implantációs fogpótlások készítésének szempontjai a foghiányok függvényében, protetikai osztályozás (Brinkmann, Kennedy, Fábián-Fejérdy)
Az implantátumhoz készülő fogművek típusai:

- koronák, hidak
- hibrid protézisek (all on 4)
- stéges, göbretenciós, lokátorrögzítésű kivehető fogsorok
- teleszkópos fogsorok

Implantációs lenyomatok fajtái
Implantációs minták, műíny készítésének lehetőségei
Implantációs fogpótlások alap-, segéd-, váz- és leplezőanyagai
Anatómiai ismeretek alapján történő tervezés, csontpótlás
A tervezés lehetőségei az orvos és a páciens együttműködésével
Az implantátumos protetika technológiái:

- hagyományos öntés
- hagyományos készrevitel (fogsorok)
- CAD-CAM technológiák: marás, lézerszinterezés, 3D nyomtatás

A technológiák összehasonlítása
Az implantációs fogpótlások leplezési lehetőségei, anyagai, technológiái
A megvalósítás lépései
Felhasználható alap- és segédanyagok
Implantációs fogpótlások rögzülése

Implantációs fogművek tisztítása
Összefoglalás, vizsgafelkészítés

1.1.7.2.Implantológiai anyagtan tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók megismerjék és alkalmazzák az implantációs fogpótlások készítésének technológiáit, alap- és segédanyagait. Tisztában legyenek azzal, hogy munkavégzésük során a technológiai előírásokat be kell tartani. Képesek legyenek a technológiai eljárásokat összehasonlítani, elemezni, és kiválasztani az adott fogpótláshoz legmegfelelőbb módszert, alap- és segédanyagokat. További cél, hogy megismerjék és alkalmazzák a minőségbiztosítási előírásokat, munkájukat megfelelően tudják kontrollálni.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fog-technikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvi ismeretek

Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia

Fizika: erő, hőtágulás, halmazállapot-változások, fény, atomszerkezet

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Csoportosítja a fogtechnikai anya- gokat.	Alkalmazói szinten ismeri az implantá- ciós fogpótlások anyagait.	Instrukció alapján részben önállóan	Szabálykövető, munkáját nagy fokú precizitással, a technológiai utasítá- sok betartásá val végzi. Tudatosa n rendben tartja mun- kaasztalát, elkötele- zett a laboratórium rendben tartása iránt. Betartja a hatályos munkavédelmi és egyéb előírásokat, technológiai uta- sításokat. Motivált, empatikus, kreatív szakember, tiszte- letben tartja kollé- gái kéréseit.	
Alkalmazza a minő- ségbiztosítási elő- írásokat.	Átfogóan ismeri a minőségbiztosí tás alapelveit.	Irányítással		
Kiválasztja az alap- és segédanyagokat.	Átfogóan ismeri és azonosítja az im- plantátum felépít- ményéhez szüksé- ges alapanyagokat.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakmai internetes oldalakon implantá- tumtechnológiai információkat keres és gyűjt.

1.1.7.3.A tantárgy témakörei

Az implantátumok, felépítmények anyagai
Titán (grad 4-es)
Cirkónium-dioxid

Felépítmények, köztes elemek, kiegészítők anyagai
Titán
Kobalt-króm ötvözet (CO-Cr)
Cirkon (cirkónium-dioxid) PEEK
(poli[éter-éter-keton])
Hajlítószilárdság, bioanyagok biokompatibilitás szerinti beosztása (biotoleráns, bioinert, bioaktív)
Összefoglalás, vizsgafelkészítés

1.1.8. Fémlemez és kombinált munka készítése megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója
A tanulási terület a fémlemez és a kombinált munka készítésének szakmai, statikai, gnatológia, anyagtani, esztétikai, fonetikai, higiénia szabályait, technológiáit foglalja össze.
A tanulási terület tantárgyaiból dokumentált félévi és év végi vizsgát kell szervezni 3 tagú vizsgabizottság bevonásával. Az év végi gyakorlati vizsgákat úgy kell megszervezni, hogy idő-, illetve feladatarányosan kompatibilisek legyenek a szakmai vizsga egy-egy vizsgafeladatával. A vizsgabizottság az elért eredményeket indoklással ismerteti. A szakmai oktatás ideje alatt havonta 2 db gipszből készült fogfaragványt (gyökércsonkokkal) kell elkészíteni és be- mutatni a mentortanárnak, aki jelöléssel látja el a fogfaragványokat. A faragványok fotódokumentációját a portfólióban kell rögzíteni. A szakmai oktatással párhuzamosan 14 természetes fogról (6 frontfog, 8 rágófog) szilikonmásolatot kell készíteni, majd viasszal felönteni, s az így kapott fogakat 1:1 méretarányban, viaszból meg kell mintázni. A viaszmintákat a mentor- tanárnak be kell bemutatni, közösen értékelni, fotódokumentációikat a portfólióban rögzíteni. A manuális ismeretek elsajátítása után a Digitális fogtechnika tanulási terület keretein belül ismerhetik meg a tanulók a fémlemezek és a kombinált munkák CAD tervezését és CAM kivitelezését, ha a gyakorlati hely rendelkezik ilyen berendezésekkel. A tanítási folyamatban ciklikusan csoportmunka, páros munka, projektmunka és egyéb korszerű, kooperatív pedagógiai módszerek alkalmazása javasolt.

1.1.8.1.Fémlemez és kombinált munka készítése tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék és alkalmazzák a fémlemezek készítésének lehetőségeit, alapelveit, szabályait, technológiáit. Megtanulják értelmezni és kitölteni a munkalapokat, tisztában legyenek azzal, hogy ismereteiket teljes szakmai pályafutásuk során folyamatosan bővíteniük szükséges. Képesek legyenek elméleti ismereteiket a gyakorlatban a szakmai szabályoknak megfelelően, manuális és digitális technikákkal kivitelezni, a CAM rendszerben fémlemezt tervezni.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvi ismeretek
Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia
Fizika: erő, hőtágulás, halmazállapot-változások, fény, atomszerkezet
Informatika: informatikai alapismeretek, operációs rendszerek, könyvtárak
Biológia: biológiai alapismeretek, az emberi test anatómiája és idegi szabályozása, a rágás folyamata, reflexfolyamatok.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Fémlemezt tervez, kitölti a munkala- pot.	Ismeri a tervezési alapelveket és a munkalap kitöltését.	Irányítással	Munkáját nagy fokú precizitással, a szakmai szabályok betartásával végzi. Tudatosan rendben tartja munkaaszta- lát, elkötelezett a laboratórium rend- ben tartása iránt. Betartja a hatályos munkavédelmi és egyéb előírásokat. Tiszteletben tartja kollégái kéréseit. Motivált, empati- kus, kreatív szak- ember.	Szakmai internetes oldalakon irányítás- sal információt keres és gyűjt.
Fémlemezt készít a szakmai szabályok szerint.	Ismeri a tervezési alapelveket, a fém- lemezkészítés tech- nológiai folyamatát, alap- és segédanya- gait.	Instrukció alapján részben önállóan		Portfólió vezetésé- hez és frissítéséhez megfelelő progra- mot használ.
Fémlemezre műfog- sort készít.	Átfogóan ismeri a fémlemezzel kom- binált műfogsor készítésének mód- szereit és anyagait.	Instrukció alapján részben önállóan		Online szakkataló- gusból gépeket, eszközöket, anya- gokat gyűjt.

A tantárgy témakörei

A fémlemezkészítés szakmai és anyagtani ismeretei
Tervezési alapelvek: lenyomatvétel és mintakészítés után Lenyomatok vétele és értékelése fémlemez készítéséhez Mintakészítés fémlemezes munkákhoz
Minták rögzítése középértékű/részben egyéni értékű artikulátorokban
Modellek analizálása, bemérések elvégzése
Fémlemez tervezése és berajzolása, minta előkészítése Mesterminta másolása, munkaminta elkészítése
Alsó és felső fémlemezek mintázási szabályai Fémlemez mintázása a munkamintán, beágyazása
Fémlemez elkészítése különböző technológiákkal:

- precíziós öntés
- lézerszinterezés
- marás

Fémlemez kidolgozása, polírozása

Ellenőrzés a mintán és a fogorvosi rendelőben
A fémlemez készítéséhez szükséges anyagok csoportosítása különböző szempontok szerint
Felhasználóorientált anyagválasztás
Minőségbiztosítási szempontok figyelembevétele
Fémtani alapfogalmak a fémlemez-technológiában
Alapanyagok: fogászati fémötvözetek fémlemez-technológiákhoz
Segédanyagok: lenyomatanyagok, fogtechnikában alkalmazott gipszek manuális és digitá- lis technikákhoz, beágyazók, viaszok, izolálószerek, polírozóanyagok
A technológiai szabályok szerinti alkalmazás
A technológiai szabályok be nem tartásának következményei

1.1.8.2. kombinált munka szakmai ismeretei tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék és alkalmazzák a kombinált fogpót- lások készítésének lehetőségeit, alapelveit, szabályait, technológiáit, a minőségbiztosítási elő- írásokat. Megtanulják értelmezni és kitölteni a munkalapokat, tisztában legyenek azzal, hogy ismereteiket teljes szakmai pályafutásuk során folyamatosan bővíteniük szükséges. Képesek legyenek elméleti ismereteiket a gyakorlatban a szakmai szabályoknak megfelelően, manuális és digitális technikákkal kivitelezni, a CAM rendszerben fémlemezt tervezni, munkájukat megfelelően kontrollálni.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fog- technikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Idegen nyelvi ismeretek
Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia
Fizika: erő, hőtágulás, halmazállapot-változások, fény, atomszerkezet
Informatika: informatikai alapismeretek, operációs rendszerek, könyvtárak.
Biológia: biológiai alapismeretek, az emberi test anatómiája és idegi szabályozása, a rágás folyamata, reflexfolyamatok

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Kombinált munkát tervez, kitölti a munkalapot.	Ismeri a tervezési alapelveket és a munkalap kitöltését.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkáját nagy fokú precizitással, a szakmai	Szakmai internetes oldalakon irányítás- sal információt keres és gyűjt.

Kombinált munká- hoz lenyomatokat értékel, mintákat készít.	Átfogóan ismeri a kombinált fogpótlá- sok lenyomatfajtáit, a minták típusait és értékelését.	Instrukció alapján részben önállóan	szabályok betartásával végzi. Tudatosan rendben tartja munkaaszta- lát, elkötelezett a laboratórium rend- ben tartása iránt. Betartja a hatályos munkavédelmi és egyéb előírásokat. Tiszteletben tartja kollégái kéréseit. Motivált, empati- kus, kreatív szak- ember.	Portfólió vezetésé- hez és frissítéséhez megfelelő progra- mot használ.
Artikulátortechni kát alkalmaz.	Átfogóan ismeri az artikulátortechni ka alkalmazásának módjait.	Irányítással		Online szakkataló- gusból gépeket, eszközöket, anya- gokat gyűjt.
Elkészíti a primer részek mintázatait, frézelési techniká- kat alkalmaz.	Összefüggéseib en ismeri a primer részek mintázási módszereit és a frézelési techniká- kat.	Instrukció alapján részben önállóan		
Behelyezi a finom- mechanikai rögzítő- elemeket.	Ismeri és érti a finommechanik ai rögzítőelemek mű- ködési mechaniz- musát.	Irányítással		
Véglegesre készíti a primer részeket.	Ismeri és érti a primer részek kiala- kításának alapelveit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Fémlemezt készít kombinált munká- hoz.	Összefüggéseib en ismeri és megérti a fémlemezkészít és módszereit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Próbafogsort készít.	Átfogóan ismeri a fogpróba és a kész- revitel módszereit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Portfóliót frissít és kezel.	Ismeri a fémlemez és a kombinált munka készítésének dokumentálását.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A kombinált munka primer és szekunder részeinek készítése
Tervezési alapelvek: lenyomatvétel és mintakészítés után, vagy diagnosztikus mintázás és fogfelállítás alapján
Lenyomat vétele és értékelése kombinált munkákhoz
Mintakészítés kombinált munkákhoz
Minták rögzítése középértékű/részben egyéni értékű artikulátorokban
Modellek analizálása
Primer részek mintázási szabályai
Frézelési technikák alkalmazása, frézelt vállak és interlock készítése A

finommechanikai rögzítőelemek behelyezésének szabályai Primer részek elkészítése különböző technológiákkal:

- precíziós öntés
- lézerszinterezés
- marás

Primer részek kidolgozása:

- rögzített részek kidolgozása
- frézelt felületek részleges kidolgozása
- primer részek leplezése különböző technikákkal
- ellenőrzés a mintán és a fogorvosi rendelőben

Szituációs lenyomatvétel primer részekkel
Speciális minta készítése primer elemekkel
Primer részek leplezésének befejezése, a frézelt felszínek és az interlock polírozása
Fémlemez tervezése, modell előkészítése, szilikonmásolat készítése
Fémlemez berajzolása, mintázása a munkamintán
Fémlemez elkészítése különböző technológiákkal:

- precíziós öntés
- lézer szinterezés
- marás

Fémlemez megmunkálása, mintára illesztése, polírozása Primer és szekunder részek illesztése, pontos összedolgozása
Fémlemez ellenőrzése a mintán és a fogorvosi rendelőben
Harapásvétel
Artikulátorban történő rögzítés
Fogpróba készítése, gnatológiai szempontok szerinti becsiszolás
Készreviteli eljárások, műfog, műíny karakterizálása
Ellenőrzés

1.1.8.3. A kombinált munka anyagtana tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék és alkalmazzák a kombinált fogpót- lások készítésének megfelelően kiválasztott technológiáit, alap- és segédanyagait, valamint a minőségbiztosítási és technológiai előírásokat, továbbá megfelelően tudják kontrollálni munkájukat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fog-technikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Idegen nyelvi ismeretek
Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia
Fizika: erő, hőtágulás, halmazállapot-változások, fény, atomszerkezet

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Csoportosítja a fogtechnikai anya- gokat.	Alkalmazói szinten ismeri a kombinált fogpótlások primer és szekunder része- inek anyagait.	Instrukció alapján részben önállóan	Szabálykövető, munkáját nagy fokú precizitással, a technológiai utasítá- sok betartásá val végzi. Tudatosa n rendben tartja mun- kaasztalát, elkötele- zett a laboratórium rendben tartása iránt.	Szakmai internetes oldalakon fogtech- nikai anyagokról információt keres és gyűjt.
Alkalmazza a minő- ségbiztosítási elő- írásokat.	Átfogóan ismeri a minőségbiztosí tás alapelveit.	Irányítással		
Szakszerűen hasz- nálja a fémtani fogalmakat.	Ismeri a fogtechni- kában használt fémtani alapfogal- makat.	Teljesen önállóan		
Kiválasztja az alap- és segédanyagokat.	Átfogóan ismeri és azonosítja a kombi- nált fogpótlás pri- mer és szekunder részeinek alap-és segédanyagait.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakmai internetes oldalakon fogtech- nikai műanyagok- ról, technológiákról információt keres és gyűjt.
Betartja a technoló- giai utasításokat.	Átfogóan ismeri a kombinált fogpót- láshoz szükséges technológiákat, gépeket, berendezé- seket, a megmunká- láshoz szükséges eszközöket.	Instrukció alapján részben önállóan		
Összehasonlítja és értékeli a készrevi- teli eljárásokat.	Ismeri és érti a technológiák közötti különbségeket.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A kombinált munka készítésének alap- és segédanyagai A fogtechnikai anyagok csoportosítása különböző szempontok szerint Felhasználóorientált anyagválasztás
Minőségbiztosítási szempontok figyelembevétele Fémtani alapfogalmak a fogtechnikában
Alapanyagok: fogászati fémek különböző technológiákhoz, leplezőanyagok, finommechanikai rögzítőelemek anyagai, műfogak alapanyagai, műfog- és műínykarakterizáló anyagok, javítóanyagok

Segédanyagok: lenyomatanyagok, fogtechnikai gipszek manuális és digitális technikákhoz, beágyazók, viaszok, izolálószerek, polírozóanyagok
A technológiai szabályok szerinti alkalmazás
A technológiai szabályok be nem tartásának következményei

1.1.9. Digitális fogtechnika, szakmai vizsgára felkészítés megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója
A digitális fogtechnika alapfogalmainak megismerése
A digitális fogtechnikai munkák készítésének elméleti alapjai, a munkafolyamathoz szükséges gépek, eszközök és segédanyagok gyakorlati alkalmazásának elsajátítása
A lenyomatok, minták analizálása, a szkennelési folyamat elsajátítása, lenyomatok, gipszmin- ták digitalizálása
A különböző típusú fogpótlások digitális kivitelezésének meghatározása, digitális 3D tervezés (CAD) csoportmunkában, gnatológiai, statikai, funkcionális, esztétikai, fonetikai és higiéniai elvek szerint
Anatómiai ismeretek áthelyezése a digitális tervezésbe
Az okkluzális iránytű alkalmazása digitális fogpótlásoknál
A digitális fogpótlások alap- és segédanyagai, technológiai folyamatai A
kombinált munkák készítésének anatómiai alapjai
A fogak, az okklúziós érintkezések és az okkluzális iránytű rajzának használata digitális tervezés során
A digitálisan elkészített tervek számítógép által vezérelt gyártási folyamatának (CAM) meg- ismerése, az ehhez tartozó gépek, eszközök, segédanyagok használatának elsajátítása
A digitálisan gyártott fogtechnikai munkák alap- és segédanyagainak megismerése, alkalmazási területe, lehetséges indikációjuk elsajátítása
A szakmai vizsga feladatainak átismétlése, gyakorlása
A kivehető fogpótláson belül az alsó-felső fogpróba elkészítése, gyakorlása
A rögzített híd pótlásai, azok leplezése, az anatómiai modellálások gyakorlása, átismétlése Frézelt vállak és interlock készítésének és a finommechanikai rögzítőelemek behelyezésének gyakorlása
Fémlemez mintázásának többszöri elkészítése
Digitális fogpótlások tervezésének gyakorlása
Vizsgakörülmények, komplex vizsga projektfeladatainak rendszeres gyakorlása és értékelése, hibák javítása
Portfólió lezárása, hitelesíttetése, feltöltése

1.1.9.1.CAD tervezés és CAM kivitelezés tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék és alkalmazzák a digitális fogpótlások CAD tervezésének és CAM kivitelezésének különböző lehetőségeit, alapelveit, szabályait, technológiáit, megismerjék a mesterséges intelligencia által biztosított lehetőségeket a fogászatban. Megtanulják értelmezni és kitölteni a papíralapú, illetve digitális munkalapokat, tisztában legyenek azzal, hogy ismereteiket teljes szakmai pályafutásuk során folyamatosan bővíteniük szükséges. Képesek legyenek elméleti ismereteiket a gyakorlatban a szakmai szabályoknak megfelelően alkalmazva, a manuális technikai tudásra építve digitális technikákkal fogpótlásokat készíteni.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fog- technikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvi ismeretek
Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia
Fizika: erő, hőtágulás, halmazállapot-változások, fény, atomszerkezet
Informatika: informatikai alapismeretek, operációs rendszerek, könyvtárak

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Digitális fogpótlá- sok készítéséhez lenyomatokat érté- kel, digitális mun- kalapot értelmez, mintákat szkennel, digitalizál.	Ismeri a CAD ter- vezési alapelveket, a digitális munkalap kitöltését és a szkennelési módo- kat.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkáját nagyfokú precizitással, odafi- gyeléssel, a szakmai szabályok betartá- sával végzi. Tudato- san rendben tartja munkaasztalát, gépeit, eszköz eit, elkötelezett a labo- ratórium rendbe n tartásával kapcso - latban. Betartja a hatályos munkavédelmi, érintésvédelmi és egyéb előírásokat. Tiszteletben tartja kollégái kéréseit. Motivált, empati- kus, kreatív szak- ember.	Szakmai internetes oldalakon irányítás- sal információt keres és gyűjt.
Feldolgozza a digi- talizált adatokat, digitálisan megter- vezi (CAD) a fog- pótlásokat.	Átfogóan ismeri a digitális fogpótlások készítéséhez szük- séges szoftvereket.	Instrukció alapján részben önállóan		Portfólió vezetésé- hez és frissítéséhez megfelelő progra- mot használ.
A digitális tervezés során virtuális arti- kulátortechnikát alkalmaz.	Átfogóan ismeri a virtuális artikulátor 3D alkalmazásának módjait.	Irányítással		Online szakkataló- gusból gépeket, eszközöket, új tech- nológiákat, szakmai anyagokat gyűjt.
Elkészíti a fogpótlá- sok digitális mintá- zatait, anatómiai, statikai, okklúziós stratégiákat alkal- maz.	Összefüggéseib en ismeri a 3D mintá- zási technikákat, stratégiákat, mód- szereket.	Irányítással		
A digitális mintáza- tok különböző pa- ramétereit ellenőrzi, véglegesíti, gyártás- ra (CAM) előkészí- ti.	Megérti a digitális mintázatok tervezé- si mechanizmusát.	Teljesen önállóan		
Kidolgozza, model- lálja a stratégiát, majd elindítja a	Megérti a digitális fogpótlások marási	Instrukció alapján részben önállóan		

marási folyamatot.	stratégiáját, gyártási alapelveit.			
Elvégzi a digitálisan legyártott fogpótlás manuális utómunká- latait.	Átfogóan ismeri a digitális tervezés (CAD) és gyártás (CAM) módszereit.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Fogpótlások tervezése CAD módszerekkel

3D tervezési alapelvek: lenyomatvétel és mintakészítés után, vagy diagnosztikus mintázás és fogfelállítás, esetleg pre-preparation scan alapján.
Lenyomatvételek hagyományos, illetve digitális eljárással, lenyomatok értékelése, konvertálása digitális fogpótlások készítéséhez
Hagyományos mintakészítés digitális munkákhoz
Hagyományos gipszminták értékelése, szkennelése, digitális beolvasása
Intraorális szkennerrel vett digitális lenyomatok importálása, értékelése, tervezőszoftverbe illesztése
Digitális adatok virtuális artikulátorba helyezése
Digitális lenyomat fogadása esetén digitális modell tervezése, 3D nyomtatásra történő elő-készítése
A különböző tervezőszoftverek teljeskörű megismerése, alkalmazása kivehető és rögzített fogpótlások készítéséhez
A tervezőszoftver alapértékeinek meghatározása és beállítása a készülő fogpótláshoz és annak alapanyagához rendelve
Digitális fogpótlások 3D tervezése a szoftver által biztosított lehetőségek alkalmazásával Tervezési szempontok figyelembevétele előregyártott tömbből frézelt illetve lézerszinterezett kivitelezés esetén
A tervek véglegesítése, ellenőrzések elvégzése, a gépi visszajelzések kiértékelése A digitális adat szükséges konfigurálása, majd továbbítása a gyártásba Mesterséges intelligencia által biztosított lehetőségek a fogászatban

Fogpótlások kivitelezése CAM módszerekkel

Digitálisan megtervezett fogpótlások konvertálása, digitális adatok fogadása a gyártáshoz
CAD szoftverbe integrálás, marási stratégia kidolgozása
A legyártani kívánt fogpótlás virtuális behelyezése a kiválasztott anyagba
Marási, lézerszinterezési gyártási folyamatok lefuttatása, ellenőrzése Gyártás indítása, a program futtatása
Az elkészült fogpótlás eltávolítása a marógépből
Utómunkák elvégzése, szinterezése, majd végleges kidolgozása, ellenőrzése mintán

1.1.9.2. 3D nyomtatás tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék és alkalmazzák a digitális fogpótlá- sokhoz szorosan kapcsolódó 3D nyomtatások különböző lehetőségeit, alapelveit, szabályait, technológiáit. Megtanulják értelmezni és kitölteni a papíralapú, illetve digitális munkalapokat, tisztában legyenek azzal, hogy ismereteiket teljes szakmai pályafutásuk során folyamatosan bővíteniük szükséges.

Képesek legyenek elméleti ismereteiket a gyakorlatban a szakmai szabályoknak megfelelően alkalmazva, a manuális technikai tudásra építve 3D nyomtatási technikákkal fogpótlásokat, fogászati eszközöket készíteni.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Idegen nyelvi ismeretek
Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia
Fizika: erő, hőtágulás, halmazállapot-változások, fény, atomszerkezet
Informatika: informatikai alapismeretek, operációs rendszerek, könyvtárak

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Digitális fogpótlá- sok és eszközök készítéséhez ha- gyományos és digi- tális lenyomatokat értékel, manuális és digitális munkalapot értelmez, mintákat szkennel, digitali- zál.	Ismeri a 3D nyom- tatás alapelveit, a manuális és digitális munkalap kitöltését, és a nyomtatási módokat.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkáját nagy fokú precizitással, odafi- gyeléssel, a szakmai szabályok betartá- sával végzi. Tudato- san rendben tartja munkaasztalát, gépeit, eszköz eit, elkötelezett a labo- ratórium rendbe n tartása iránt. Betartja a hatályos munka-, érintésvé- delmi és egyéb előírásokat. Tiszte- letben tartja kollé- gái kéréseit. Moti- vált, empatikus, kreatív szakember.	Szakmai internetes oldalakon irányítás- sal információt keres és gyűjt.
A digitalizált adato- kat feldolgozza, a fogpótlásokat és eszközöket digitáli- san megtervezi (CAD).	Átfogóan ismeri a digitális 3D nyom- tatáshoz szükséges szoftvereket.	Irányítással		Portfólió vezetésé- hez és frissítéséhez megfelelő progra- mot használ.
A digitális tervezés során virtuális arti- kulátortechnikát alkalmaz.	Átfogóan ismeri a virtuális artikulátor 3D alkalmazásának módjait.	Teljesen önállóan		Online szakkataló- gusból gépeket, eszközöket, új tech- nológiákat, szakmai anyagokat gyűjt.
Elkészíti a fogpótlá- sok és eszközök digitális mintázatait, szükség szerint anatómiai, statikai,	Összefüggéseib en ismeri a 3D mintá- zási technikákat, stratégiákat, mód- szereket.	Instrukció alapján részben önállóan		

okklúziós stratégiá- kat alkalmaz.				
A digitális mintáza- tok különböző pa- ramétereit ellenőrzi, véglegesíti, 3D nyomtatásra előké- szíti.	Ismeri és érti a digitális mintázatok tervezési mecha- nizmusát.	Instrukció alapján részben önállóan		
Kidolgozza, model- lálja a stratégiát, majd elindítja a 3D nyomtatást.	Ismeri és érti a digitális fogpótlások és eszközök 3D nyomtatásának stratégiáját, gyártási alapelveit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Elvégzi a 3D nyom- tatással legyártott fogpótlások és esz- közök manuális utómunkálatait.	Átfogóan ismeri a digitális 3D nyom- tatás módszereit.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

A 3D nyomtatás berendezései A 3D nyomtatás fogalma
3D nyomtatók a fogtechnikában
Fémnyomtatók (lézerszinter) paraméterei, felhasználási területei
A 3D nyomtatók technológiája, nyomtatási sebessége és használt anyagai
Különböző nyomtatószoftverek
A nyomtatóhoz tartozó tervezőszoftver alapértékeinek meghatározása és beállítása a készülő fogpótlásokhoz, eszközökhöz és alapanyagokhoz rendelve
Digitális lenyomat fogadása esetén digitális modell tervezése, 3D nyomtatásra történő előkészítése, a szükséges anyagok beolvasása
A 3D nyomtatók nyomtatási stratégiája
A gépek időszakos kalibrálása, karbantartása

A 3D nyomtatás anyagai
A 3D nyomtatás indikációi
A 3D nyomtatás alap- és segédanyagai
A 3D nyomtatás alapanyagainak kiválasztása a felhasználásnak megfelelően 3D anyagok tárolása, kezelése, előkészítése nyomtatáshoz
Technológiai utasítások ismerete és alkalmazása
Az anyagok utókezelése, szinterezés/alkoholos tisztítás/utópolimerizálás

1.1.9.3.Digitális fogtechnikai berendezések, gépek, anyagtan tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a digitális fogpótlásokhoz szükséges digitális fogtechnikai berendezések, gépek, eszközök lehetőségeit, működési alapelveit, használati szabályait, az alap- és segédanyagok tulajdonságait, felhasználási területeit, a minőségbiztosítási szempontokat és a műanyagkémiai alapfogalmakat, továbbá tisztában legyenek azzal, hogy ismereteiket teljes szakmai pályafutásuk során folyamatosan bővíteniük szükséges. Képesek legyenek a gépek, berendezések szakszerű használatára, időszakos karbantartására, kalibrálására, tisztítására, és ezekkel a digitális eszközökkel, a manuális technikai tudásra építve fogpótlások, fogászati eszközök készítésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Idegen nyelvi ismeretek
Kémia: általános, szervetlen és szerves kémia
Fizika: erő, hőtágulás, halmazállapot-változások, fény, atomszerkezet
Informatika: informatikai alapismeretek, operációs rendszerek, könyvtárak

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Digitális fogtechni- kai berendezések, gépek segítségével digitális fogpótláso- kat készít.	Átfogóan ismeri a digitális fogpótlások készítéséhez szük- séges gépeket és berendezéseket.	Irányítással	Szabálykövető, munkáját nagy fokú precizitással, a technológiai utasítá- sok betartásával végzi. Tudatosan rendben tartja mun- kaasztalát, elkötele- zett a laboratórium rendben tartása	Szakmai internetes oldalakon digitális fogpótlások készíté- séhez információt keres és gyűjt a berendezésekről, technológiákról.
A berendezéseket, gépeket beüzemeli, a gyártási folyama- tokra előkészíti.	Ismeri a digitális fogtechnikai gépek és berendezések üzembe helyezése- nek előírásait.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakmai internetes oldalakon informá- ciót keres és gyűjt a digitális fogpótlások anyagairól.
A berendezéseket, gépeket szakszerűen működteti.	Átfogóan ismeri a digitális fogpótlás- hoz szükséges tech- nológiákat, gépeket, berendezéseket.	Instrukció alapján részben önállóan		

A berendezéseket, gépeket időszako- san ellenőrzi, kalib- rálja, karbantartja, elvégzi a szükséges szoftverfrissítése - ket.	Alkalmazói szinten ismeri a digitális fogtechnikai gépek és berendezések karbantartását és szoftverfrissítési lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan	iránt.	
A klinikai indikáci- óknak megfelelően alkalmazza a digitá- lis fogpótlások készítéséhez szük- séges anyagokat.	Átfogóan ismeri a digitális fogpótlás anyagainak indiká- ciós területeit.	Irányítással		
Megfelelően tárolja a digitális fogpótlá- sok anyagait.	Ismeri a digitális fogpótlások anyagai szakszerű tárolásá- nak szabályait.	Teljesen önállóan		
Csoportosítja a digitális fogpótlások anyagait.	Alkalmazói szinten ismeri a digitális fogpótlások anyaga- it.	Instrukció alapján részben önállóan		
Kiválasztja az alap- és segédanyagokat.	Átfogóan ismeri és azonosítja a digitá- lis fogpótlás alap- és segédanyagait.	Irányítással		
Betartja az anyagta- ni és technológiai utasításokat.	Alkalmazói szinten ismeri az anyagtani és technológiai utasításokat.	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a minő- ségbiztosítási elő- írásokat.	Átfogóan ismeri a minőségbiztosí tás alapelveit.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

Intraorális és laborszkennerek

Az intraorális szkennerek működési elve, típusai, digitális paraméterei, használatuk előnyei, hátrányai

Az intraorális szkennerek indikációs területei

Az intraorális szkennelési folyamat elméleti ismeretei

Digitális lenyomat fogadása, kezelése

Fogtechnikai szoftverbe integrálás, fogpótlás digitális tervezése

A laboratóriumi szkennerek működési elve, típusai, digitális paraméterei, használatuk előnyei,

hátrányai
A laborszkennerek indikációs területei, használatának határai
Szkennelési folyamat gyakorlati kivitelezése
Fogtechnikai szoftverbe integrálás
Fogpótlás tervezése digitálisan
Tervezőszoftverek ismerete és használata fogpótlások tervezéséhez
Az intraorális és laborszkennerek folyamatos frissítése, kalibrálása és karbantartása

A digitálisan tervezett fogpótlások anyagtana Digitálisan tervezett fogpótlások technológiái, alap- és segédanyagai Technológiai és anyagtani előírások
A technológiai eljárások összehasonlítása, elemzése és kiválasztása anyagtani szempontok alapján
Minőségbiztosítási előírások

1.1.9.4.Összefoglalás, portfólió ellenőrzése tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók elkészítsék a hároméves fogtechnikusi képzés elméleti és gyakorlati összefoglaló anyagát, összegezzék a tanultakat, átismételjék szakmai tanulmányaikat, rendszerezzék a különböző fogtechnikai szakterületekkel kapcsolatos ismereteiket, és tisztában legyenek azzal, hogy a portfólió elkészítése, minősége mind szakmai munkájuk dokumentálása, mind az álláskeresés szempontjából nagy jelentőségű. A kész portfóliót lezárva, hitelesíttetve fel kell tölteni a képző intézmény által meghatározott elektronikus felületre.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Idegen nyelvi ismeretek
Informatika: informatikai alapismeretek, operációs rendszerek, könyvtárak

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Összeállítja a há-roméves fogtechni- kusi képzés elméleti és gyakorlati össze-	Átfogóan ismeri a hároméves fogtech-nikusi képzés elmé-leti és gyakorlati anyagát: a fogpótlá-sok típusait, a tech- nológiákat, felhasz-nálható anyagokat,	Instrukció alapján részben önállóan	Képes az önreflexi- óra, a hibák korrigá-lására. Értékként fogadja el fogtechnikai szak- tudását. Figyelemmel kíséri a módszertani, technológiai, anyag- tani	Portfóliója összeál- lításához digitális eszközöket, adatbá- zisokat, internetet, szoftvereket hasz-nál.

foglaló anyagát.	a funkcionális anatómiai, gnatológiai szakmai alapokat, fogtechnikai szakkifejezéseket.		változásokat. Motivált és nyitott az élethosszig tartó tanulásra. Magára nézve kötelezőnek tartja a szakmai etikai kódex előírá- sait. Fogpótlásaiért fele- lősséget vállal.	
Dokumentálja a saját munkáját és feltölti a portfóliót az elektronikus felületre.	Ismeri a portfólió készítésének és elektronikus felület- re való feltöltésének módját.	Irányítással		Munkája dokumen- tálásához és a port- fólió feltöltéséhez digitális eszközöket, internetet, számító- gépes szoftvereket használ.

A tantárgy témakörei

Elméleti összefoglalás

A hagyományos és a digitális fogpótlások előállításával kapcsolatos elméleti ismeretek rendszerezése. A szakmai elméleti, funkcionális anatómiai, gnatológiai és anyagtani isme- retek felelevenítése. A hároméves fogtechnikusi képzés elméleti és gyakorlati összefoglaló anyagának elkészítése. Saját munka dokumentálása. Szaknyelvi kifejezések használata, szakmai kommunikáció legalább egy idegen nyelven. Technológiák és felhasználható anyagok átismétlése, a komplex szakmai vizsga elméleti anyagának önálló összeállítása

Portfólió ellenőrzése, hitelesíttetése, lezárása

Saját készítésű fogpótlások, fogfaragványok, mintázatok, és a továbbképzések dokumentá- lásának jelentősége. A portfólió szerepe a munkába állásban, a szakmai munka prezentálá- sában az állásinterjún. A portfólió ellenőrzése, hibáinak kijavítása, feltöltésének menete. A portfólió lezárása, hitelesíttetése és határidőre feltöltése a képző intézmény által meghatá- rozott elektronikus felületre

1.1.9.5.Elméleti és gyakorlati felkészítés tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja a tanulók felkészítése és önálló felkészülésének segítése a hároméves fogtechnikus képzés elméleti és gyakorlati anyagából. Elméleti és gyakorlati tanul- mányok összegzése, szakmai, funkcionális anatómiai, gnatológiai, anyagtani ismeretek és a különböző fogtechnikai szakterületek átismétlése, rendszerezése. Gyakorlómunkák készítése a szakmai vizsga gyakorlati feladatsorának megfelelően, meghatározott időre, a szakmai elvárásoknak megfelelő paraméterek figyelembevételével. Az elkövetett hibák javítása, korrigálása. Az elméleti és gyakorlati szakmai vizsga követelményei. Felkészülés a szakmai vizsgára

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A hatályos jogszabályi előírásokon kívül minimum 10 éves gyakorlattal rendelkező fogtechnikus mester

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Idegen nyelvi ismeretek
Informatika: informatikai alapismeretek, operációs rendszerek, könyvtárak

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Összeállítja a há- roméves fogtechni- kusi képzés elméleti és gyakorlati össze- foglaló anyagát.	Ismeri a hároméves fogtechnikusi kép- zés elméleti és gya- korlati anyagát, a vizsgák követelmé- nyeit.	Teljesen önállóan	Képes az önreflexi- óra, a hibák korrigá- lására. Értékként fogadja el fogtechnikai szak- tudását. Figyelemmel kíséri a módszertani, technológiai, anyag-	Digitális eszközök és adatbázisok, internet használatá- val önállóan állítja össze és tanulja meg a komplex szakmai vizsgához szüksé- ges anyagokat.
Rendszerezi szaktu- dását, időarányosan elkészíti a szakmai vizsga gyakorlati feladatsorának megfelelő gyakor- lómunkákat.	Összefüggéseibe n ismeri a technológi- ákat, felhasználható anyagokat.	Teljesen önállóan	tani változásokat. Motivált és nyitott az élethosszig tartó tanulásra. Magára nézve kötelezőnek tartja a szakmai etikai kódex előírá- sait. Fogpótlásaiért fele- lősséget vállal.	Internet, digitális adatbázisok, esetleg fogtechnikai eszkö- zök használata.
Gyakorolja a gya- korlati vizsga fel- adatait.	Ismeri a gyakorlati vizsga feladatait.	Teljesen önállóan		
Használja a fog- technikai szakkife- jezéseket.	Ismeri a fogtechni- kai szakkifejezése- ket.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Elméleti felkészítés

A hároméves fogtechnikusi képzésen megszerezhető elméleti tudás összegzése, időszakok- ra és témakörökre bontása, szakaszolása. A funkcionális anatómiai, gnatológiai és anyag- tani ismeretek felelevenítése. A hagyományos és digitális fogpótlások előállítása elméleti ismereteinek, folyamatainak átismétlése. Felkészülés a vizsgákra

Komplex gyakorlás

Az alábbi ismeretek, tevékenységek, folyamatok gyakorlása: különböző fogpótlások készítési módszerei, hagyományos és digitális lenyomatok értékelése, lenyomatok alapján min- ták

készítése, a lenyomatok fajtái, a minták típusai és alkalmazott anyagai, fogpróbák, fog- felállítási szabályok, teljes lemezes fogpótlások készítése, anatómikus mintázás, híd mintázása, a kerámia leplezési technikái, hídvázak esztétikus leplezése, a fémlemeztervezés szabályai, fémlemezek és kombinált munkák készítése, frézelési technikák és finommechanikai rögzítőelemek alkalmazása, középértékű és részben egyéni értékű artikulátorok használata, minták digitalizálása, szkennelése, fogpótlások tervezése a megfelelő szoftverek segítségével, CAM gyártás, laborszkenner szakszerű működtetése, STL-fájl kezelése, 3D nyomtató használata.

2. Szociális ágazat

2.1. Ágazati alapoktatás

2.1.1. Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezete munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkaválla- láshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

2.1.1.1.Munkavállalói ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját szemé- lyisége jellemvoná- sait, annak pozití- vumait.	Teljesen önállóan	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalma- zására. Megjelené- sében igényes, vi- selkedésében visz- szafogott. Elkötele- zett a szabályos foglalkoztatás mel- lett. Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére.	
Szakképzési mun- kaviszonyt létesít.	Ismeri a munka- szerződés tartalmi és formai követel- ményeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri, megne- vezi és leírja az álláskeresés mód- szereit.	Ismeri a formális és informális álláske- resési technikákat.	Teljesen önállóan		Internetes álláskere- sési portálokon információkat ke- res, rendszerez.

A tantárgy témakörei

Álláskeresés

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

Munkajogi alapismeretek

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idénymunka és alkalmi munka)

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

Munkaviszony létesítése

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei

A munkaszerződés módosítása

Munkaviszony megszűnése, megszüntetése

Munkaidő és pihenőidő

A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

Munkanélküliség

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel

Az álláskeresési ellátások fajtái

Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások)

Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)

Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

2.1.2. Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során megfelelő idegen nyelvű kommunikáció.

2.1.2.1.Munkavállalói idegen nyelv tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, s nyelvi szintjüknek megfelelően hatékonyan és

eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.

Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet megfogalmazni a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően, nyelvi panelek és gyakori kifejezések segítségével.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, a személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket egyszerű mondatokkal meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket egyszerűbb mondatok, nyelvi szerkezetek segítségével. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan fel tudjanak tenni munkájukat érintő egyszerűbb kérdéseket.

A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteire, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókincset is alkalmazva gyakorolja.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Internetes álláskere- ső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskere- séshez használja a kapcsolati tőkéjét.	Ismeri az álláskere- sést segítő fórumo- kat, álláshirdetése- ket tartalmazó for- rásokat, állásokat hirdető vagy állás- keresésben segítő szervezeteket, mun- kaközvetítő ügy- nökségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik kompe- tenciáinak reális	Hatékonyan tudja álláskereséshez használni az inter- netes böngészőket és álláskereső portá- lokat, és ezek segít- ségével képes szakmájának, vég- zettségének, képes- ségeinek megfelelő- en álláshirdetéseket kiválasztani.

A tartalmi és formai követelményekne k megfelelő önéletraj- zot fogalmaz.	Ismeri az önéletrajz típusait, azok tar- talmi és formai követelmény eit.	Teljesen önállóan	megfogalmazásá ra, erősségeinek hang- súlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és szemé- lyes kompetenciái- nak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív kész- ségeit idegen nyel- ven fejleszteni (ol- vasott és hallott szöveg értése, írás- készség, valamint beszédprodukci ó). Szakmája iránt elkötelezett. Megje- lenése visszafogott, helyzethez illő. Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfe- lelni.	Ki tud tölteni ön- életrajzsablonok at, pl. Europass CV- sablon, vagy szö- vegszerkesztő prog- ram segítségével létre tud hozni az adott önéletrajztípu- soknak megfelelő dokumentumot .
A tartalmi és formai követelményekne k megfelelő motivá- ciós levelet ír, me- lyet a megpályá- zandó állás sajátos- ságaihoz igazít.	Ismeri a motivációs levél tartalmi és formai követelmé- nyeit, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyel- ven.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő program segítségé- vel meg tud írni egy önéletrajzot, figye- lembe véve a formai szabályokat.
Kitölti és a munka- adóhoz eljuttatja a szükséges nyomtat- ványokat és doku- mentumokat az álláskeresés folya- matának figyelem- bevételével.	Ismeri az álláskere- sés folyamatát.	Teljesen önállóan		Digitális forma- nyomtatvány ok kitöltése, szövegek formai követelmé- nyeknek megfelelő létrehozása, e- mailek küldése és fogadása, csatolmá- nyok letöltése és hozzáadása.
Felkészül az állásin- terjúra a megpá- lyázni kívánt állás- nak megfelelően, és céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.	Ismeri az állásinter- jú menetét, tisztá- ban van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításáh oz megfelelő szókincs- csel és nyelvtani tudással rendelke- zik.	Teljesen önállóan		A megpályázni kívánt állással kap- csolatban képes az internetről informá- ciót szerezni.

Az állásinterjún, az állásinterjúra érke- zéskor vagy a kap- csolódó telefonbe- szélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntart- ja és befejezi. A kérdésekre megfele- lő válaszokat ad.	Tisztában van a legáltalánosa bb csevegési témák szókincsével, ame- lyek az interjú so- rán, az interjút megelőző és esetle- gesen követő tele- fonbeszélgetés során vagy az állás- interjúra megérke- zéskor felmerülhet- nek.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókincset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képessé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (íráskészség).

Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képessé válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát.

Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartami és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, a szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogy tipikus szófordulatok és nyelvi panelek segítségével hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

„Small talk” – általános társalgás

A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúnak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. az időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi,

szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a megfelelő kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

Állásinterjú

A témakör végére a tanuló képes egyszerűbb mondatokkal és megfelelő koherenciával hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és egyszerűbb kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan. A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

2.1.3. Szociális ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A szociális ágazat a gyermekjóléti alapellátáshoz- beleértve a bölcsődei ellátást is-, a gyermekvédelmi szakellátáshoz, a javítóintézeti ellátáshoz és a szociális ellátáshoz tartozó szolgál- tatásokat foglalja magába. Cél, az embert szerető és jogait tisztelő a szükségletekhez igazodó szolgáltatási tevékenységek elsajátítása, a testi, szellemi, szociális jólét elősegítése. Az alap- képzés alatt fejlődik a tanulók önismerete, önmagukkal és másokkal szembeni felelősségérzete, kommunikációja. A képzés alatt megismerik az ágazatra jellemző értékeket, a humánum, a másik ember irányába tanúsított tisztelet és elfogadás képviseletét, továbbá a szakmaterület tanításának megalapozásához szükséges készségeket, ismereteket.

2.1.3.1.Szakmai személyiségfejlesztés tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók pályaszocializációjának, szakmai identitásának elősegítése. A tantárgy tanításának célja, a verbális és nonverbális kommunikációs technikák olyan szintű elsajátíttatása, melynek birtokában a tanuló képes lesz gondolatának, véleményének a közösségi normák szerinti megfogalmazására, álláspontjának megvédésére, indoklására és érvelésére. A tanulók önbizalmának, kompetenciáinak, készségeinek fejlesztése, melyek segítenek a képzésben résztvevők számára, hogy önmagukat és társaikat jobban megismerjék, az itt elsajátított gyakorlati ismereteket és készségeket a saját életükben és a segítés területén is hasznosítani tudják. A személyiségfejlesztő foglalkozások célkitűzése, hogy olyan ingereket adjon, és oly módon hasson az egyénre, aminek következtében változások induljanak el az egyénben az önreflexió fejlesztésével.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus, viselkedéselemző, mentálhigiénés szakember, aki legalább 5 éves igazolt csoportvezetői tapasztalattal rendelkezik

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Osztályfőnöki órák tematikus tananyagai - önismeret, társismeret. A tanulóknak a családjukban, intézményekben, kortárscsoportokban, társadalmi közegekben szerzett eddigi élettapasztalataira, önismeretére és személyiségének jellemzőire alapozva folynak a tréningszerű foglalkozások, ahol a kölcsönös interakciók során felmérhetik saját és mások hatását a társas helyzetekben, társas kapcsolatokban.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Ismerteti és alkal-mazza a verbális és nonverbális kom-munikáció módjait	A kommunikáció fogalma, jelentősé- ge, csatornái	Teljesen önállóan	Vállalja az önprezentációt, mások jelenlétében. Kész a családi identitás, szerepek megisme- résére, önkifejezés gyakorlására. Alkalmazza az önismeretfejlesztés, és a szakmai hitelesség megőrzésének tech- nikáit. Együttmű- ködik más szakemberekkel, betartja szakmai illetékessé- ge határait.	Digitális kommuni- kációs eszközök használata
Ismerteti és alkal-mazza az eredmé-nyes kapcsolatépí- tés, kapcsolattartás szabályait, elvárása- it	A kommunikáció hatékonyságát fo-kozó tényezők.	Teljesen önállóan		Online felületek ismerete, használa- ta.
Betartja a meta-kommunikáció távolsági zónáit, szabályozza térkö- zét.	Non-verbális kom- munikáció, me ta-kommunikáció, proxémika	Teljesen önállóan		
Kommunikációja során bizalmi lég- kört alakít ki.	A kapcsolattart ás szabályai, elvárásai.	Teljesen önállóan		
Alkalmazza az önismeretfejleszt és, a szakmai hitelesség megőrzésének tech- nikáit.	A személyiségfej-lesztés eszközei, technikái, kongru-encia helyzeti meg- jelenései.	Teljesen önállóan		Digitális eszközök - visszacsatolás saját kommunikációja fejlesztésére
Értelmezi a konflik- tusokat, alkalmazza a konfliktuskezelés különböző módsze-reit	Konfliktuselméle - tek.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a szakmai titoktartás szabálya- it.	Szakmai etikai szabályok és alkal- mazásuk a szociális szolgáltatások terü- letén, az intézmé- nyek etikai kódexei, a szociális szakem-berek kompetencia határai.	Teljesen önállóan		

Ismerteti az ön-elemzést, az önref- lektivitás szerepét, valamint a reflektá- lás módszereit.	A személyiség, énkép összetevői, elemei. Reflexió fogalma, módjai, hatása a személyi- ségre.	Instrukció alapj án részben önállóan		Videofilmek, kis-filmek - saját visel- kedési repertoár fejlesztésére.

A tantárgy témakörei

Kommunikációs készségfejlesztés
A kommunikáció fogalma, célja, csatornái
A verbális kommunikáció
A nem verbális kommunikáció
Metakommunikációs jelek
Kongruencia a kommunikációban
Mások kommunikációjának megfigyelése, elemzése
Saját kommunikáció reális észlelése
Saját szükségletekről és érzésekről szóló üzenetek közlése
Társak visszajelzéseinek fogadása
Kapcsolatteremtő készség fejlesztése a pozitív énkép függvényében

Viselkedéskultúra
Az etikett és protokoll szabályai a mindennapi életben
A mindennapi viselkedéskultúra alapnormáinak elsajátítása
Az udvarias és asszertív viselkedés szabályai
Bizalmi légkör kialakítása
Kapcsolatteremtés szabályai
Kapcsolatépítés, kapcsolattartás szabályai, elvárásai
Bemutatkozás illemtana – az első benyomás jelentősége
Köszönési formák
Telefonálás illemtana
Írásbeli, szóbeli közlések illemtana
A társas kapcsolatok területén való bánásmód irányelveinek alkalmazása szituációs gyakorla-tok keretében
A szakmai együttműködés összefüggései, etikai szabályai és dilemmái
A kompetenciahatárok és a titoktartási kötelezettség helyes értelmezése
A szakmai partnerkapcsolatok ápolásának módjai

A reális énkép ismerete
A saját én tartalmai, tudatos identitás, a személyiség belső mozgásai, dinamizmusai
Az érett, felnőtt személyiség fogalma és aspektusai
A szerzett viselkedésminták, értékek és belső késztetések összehangolása
A személyén belüli érzelmi-indulati ellentmondások
A másik emberre adott reakcióinak sokszínű élményháttere
Agresszió fogalma és kezelése
A személyes kompetencia hatása a környezetre
A mentálhigiénés jóllét állapotának jellemzői
Rekreációs lehetőségek

Konfliktuskezelés A konfliktus

fogalma, felismerése
Konfliktuskezelési stratégiák
Kommunikáció konfliktushelyzetekben
Konfliktuskezelő stratégiák felmérése és a stratégiák összefüggései
A hatékony konfliktuskezelés gyakorlata
A konfliktuskezelés a családi kapcsolatokba
A konfliktuskezelés a baráti kapcsolatokban
A szakmai kommunikáció, a kulturált vitakészség és a konfliktuskezelés fejlesztése
A meggyőzés kommunikációs eszközeinek alkalmazás

2.1.3.2.Pszichológia tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
A saját-, illetve mások lelki folyamatainak ismerete, értelmezése és kezelése. A fejlődéslélektan törvényszerűségeinek, sajátosságainak megismerése és a társas kapcsolatok hatásmechanizmusának ismerete és alkalmazása.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
Viselkedéselemző, pszichológus, mentálhigiénés szakember, pedagógia szakos tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Szakmai tartalmak: Készség és személyiségfejlesztés: énkép, önismeret-, társismeret.
Társadalomismeret: a család és a csoport alapvető fogalmi rendszere

.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák**
Érzelmeket felis-mer, értelmez és kezel	A pszichológia fogalma, területei és vizsgálómód-szerei. A lelki folyamatok rend-szere és össze-függései. Az érzel- mek jelentősége az emberek életében, az érzelmi intelli-gencia.	Teljesen önállóan	Elfogadó, a mássá- got tisztelő segít-ségnyújtás. Rugalmas alkal-mazkodás a környe- zetéhez,	Digitális felvételek készítése, visszacsa- tolás, érzelmi intel-ligencia fejlesztése

Szituációhoz i llő cselekvést végez.	Motívumok rend-szere, a motiváció folyamata, motí-vumtanulás, moti- vált viselkedés, elsődleges és má-sodlagos motívu-mok, a személyiség fogalma és összete-vői	Teljesen önállóan	és a változ- tatás képessége. Türelmes önmagá- val és másokkal szemben is. Prob-lémaérzékeny, kö- vetkezetes, felelős- ség-teljes a felada- tok kivitelezésében. Együttműködő, képes hatékony és eredményes lenni egy csoport tagja-ként.	Videófilmek készí-tése, azok elemzése.
Érzelmi "élet út- térképet" készít.	A fejlődéslélek-tan szabályai, törvény-szerűségei, befolyá- soló tényezői. Élet-kori periodizáció és a szakaszok fejlő- dési sajátosságai, jellemzői. A korai anya-gyermek kap-csolat jelen-tősége.	Instrukció alapj án részben önállóan		Excel: grafikonok, diagramok, digitális térképek készítése
Adott kritériumok- nak megfelelő játé-kot készít, állít össze.	A játék fogalma, funkciója, jellem-zői. A játékok sze- repe az emberek életében. A játékok típusai.	Teljesen önállóan		Infógrafika
Felmérést készít-csoport belső viszo- nyainak elemzése, szociometria.	A csoport fogalma, típusai. A csoport belső szerkezete, a csoport elemzése, az egyén tár-sas kapcsolatainak rendszere, a cso-portnorma.	Instrukció alapj án részben önállóan		Google űrlapok, excel ismerete és alkalmazása
Egyszerű pszicho- lógiai jelenségeket értelmez, elemez és ábrázol.	A szociálpszicholó-gia fogalma, terüle- tei, vizsgálómód-szerei. Személyész-lelés. Társas befo-lyásolás egymásra hatások.	Instrukció alapj án részben önállóan		diagramok, ábrák - infógrafika

Családi kapcsolato- kat ábrázol.	A család fejlődési ciklusai, családi szerepek, a család- tagok helye és sze- repe a családi rend- szerben.	Instrukció alapj án részben önállóan		ábrák, kapcsolati hálók digitális ábrá- zolása

A tantárgy témakörei

Általános és személyiséglélektani ismeretek

A témakör betekintést nyújt a lelki jelenségek világába, és a személyiséglélektan alapvető ismereteivel a személyiség megértéséhez nyújt értelmezési keretet.
Az alábbi témákat dolgozza fel:
A pszichológia fogalma, tárgya, feladata és vizsgáló módszerei
A megismerési (kognitív) folyamatok rendszere
Az érzelmek világa
A cselekvés lélektana
A személyiség fogalma, összetevői, befolyásoló tényezői
Személyiségelméletek

Fejlődéslélektani alapok

A témakör az életkori szakaszok mentén a fejlődési sajátosságokkal, a fejlődést befolyásoló tényezőkkel és a korai anya-gyermek kapcsolat jelentőségével foglalkozik. Alapvető ismereteket nyújt a játékpedagógia-, játékpszichológia témaköréből.
Az alábbi témákat dolgozza fel:
A fejlődés fogalma, befolyásoló tényezői.
A fejlődés zavarai.
Fejlődési sajátosságok, életkori jellemzők.
A korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége, - nyereségek és veszteségek.
A kötődés és szeparáció.
Kötődéselméletek, kötődési mintázatok.
Hospitalizmus
A játék pedagógiája és pszichológiája

Szociálpszichológiai alapismeretek

A témakör a társas kapcsolatok pszichológiájával, a csoportlélektannal, és a társadalomban zajló pszichológiai jelenségekkel foglalkozik.
Az alábbi témákat dolgozza fel:
A szociálpszichológia fogalma, tárgya, területei és funkciója
Személyészlelés
Társas kapcsolatokat befolyásoló jelenségek.
Csoportlélektan
A szerep, szereptanulás, szocializáció, nevelési stílusok
Konformitás, norma, deviancia.

Családi mentálhigiéné

A témakör a család szerepével, jelentőségével, fejlődési életciklusaival foglalkozik. Ismeretet nyújt a család lelki egészséget védő, illetve lelki egészséget veszélyeztető tényezőiről.
Az alábbi témákat dolgozza fel:
A család fejlődési életciklusai

Családi szerepek, családi konfliktusok
A családtagok helye és szerepe a családi rendszerben
A család lelki egészségének összetevői
Krízishelyzetek a családban.
A család elégtelen, hibás működése
Prevenciós eszközök és technikák

2.1.3.3.Egészségügyi ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségkultúrának és a betegség-profilaktikus gondolkodásmódnak a kialakítása. Az emberi test holisztikus megismerése, a társadalomban leggyakrabban előforduló betegségek, illetve a társadalom mindenkori működésével való összefüggésük ismerete.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles egyetemi ápoló, diplomás ápoló, egészségügyi szakoktató, egészségügyi tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Közismeret: Biológia 8. osztály, Az ember szervezete és egészsége

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Modellezi az embe- ri testet.	Az emberi test fel- építése és működése: síkok és irányok, sejtek, szövetek, a szervek, szervrend- szerek működése és élettani szerepe	Teljesen önállóan	Együttműködő és figyelmes legyen. Figyelme koncent- rált, bizonyos hely- zetekben megosz- tásra legyen képes. Következetes, rend- szerszemléletű.	3D atlasz értelme- zése
Összefüggő diagramok készíté- sével elemző mun- kát végez, kiszűri a rizikószemélyeke t	Az életmód, a nép- betegség fogalma, kialakulá- sának tényezői, az életmód és a beteg- ségek kapcsolatainak ismerete, beteg sé- gek tünettana	Instrukció alapj án részben önállóan		excel, táblázatkeze- lés

Ismerteti az alap gyógyszercsoport o- kat, - felvilágosít, tanácsot ad a házi- patika összeállításá- ban.	Gyógyszertani alap- fogalmak, a gyógy- szerek ha- tás mechanizmusa, adagolása, gyógy- szerformák és gyógyszer- csoportok.	Instrukció alapj án részben önállóan	Összefüggések, hasonlóságok és különbségek felis- merése. Helyzetfel- ismerő-, helyzet- elemző-, probléma- megoldó képes- ségével tudj on egészségtudatosa n élni és környezeté- ben változást elő- idézni. Környezet- tudatos magatartás.	ppt. ismerete hasz- nálata, prezentáció készítése.
Prevenciós progra- mot készít.	Egészségkult úra fogalmi rendszere, egész- ség- betegség kap- csolatrendszere, lelki egészségvéde- lem eszközei, tech- nikái	Teljesen önállóan		Infografika készíté- se.
Környezetét vé di, környezettudatos an él.	Környezetvédelem alapismeretei, alap- elvei, ökolábnyom fogalma, mérése	Teljesen önállóan		internetes kereső- programokat és böngészőket alkal- maz, digitális térben tájékozódik

A tantárgy témakörei

Az emberi test felépítése

A témakör az emberi szervezet és a szervrendszerek felépítésével és működésével foglalkozik. Az alábbi témákat dolgozza fel:

Síkok és irányok

Sejtek és szövetek

Szervek, szervrendszerek működése és élettani szerepe.

Mozgás szervrendszer, keringés-, emésztés-, kiválasztás-, szaporító szervrendszer.

Érzékszervek és az idegrendszer.

Népegészségtani alapismeretek

A témakör a mai magyar társadalomban leggyakrabban előforduló betegségekkel, az életmód és a betegségek összefüggésével foglalkozik.
Az alábbi témákat dolgozza fel:
Életmód és betegség.
Népbetegségek – nem fertőző betegségek
Járványtani alapismeretek
Fertőző betegségek

Gyógyszertani alapok

A témakör a gyógyszertani alapfogalmakkal, a gyógyszerek alkalmazásának legfontosabb ismereteivel foglalkozik.
Az alábbi témákat dolgozza fel:
A gyógyszerek fogalma, hatásmechanizmusa
A gyógyszerek adagolása
Gyógyszerformák
Gyógyszercsoportok

Egészségkultúra

A témakör a holisztikus egészségszemlélet és a betegség-profilaktikus gondolkodásmód kérdéseivel foglalkozik. Az alábbi témákat dolgozza fel:
Egészségkultúra fogalmi rendszere, összetevői
Az egészség megőrzését szolgáló területek
Lelki egészségvédelem: technikák és eszközök
A szenvedélyek világa
Tudatos, biztonságos, felelős szexuális és családi élet
Prevenció témakör részletes kifejtése

Környezetvédelem és fenntarthatóság

Környezetvédelem

Fenntartható fejlődés
A környezet legfontosabb elemei: föld, víz, levegő, élővilág, épített környezet
A környezetvédelem feladata, alapelvei
Természetvédelem törvényi háttere
Globális környezeti problémák:
Légszennyezés, légszennyező anyagok káros hatásai
Légkörhöz kapcsolódó globális problémák
Vízszennyezés, talajszennyezés
Hulladékgazdálkodás alapelvei
Hulladék csoportosítása (keletkezés jellege, eredete, halmazállapota, környezeti hatása szerint)
Hulladékok környezetkárosító hatásai
Hulladékhierarchia / hulladékpiramis/
Hulladékhasznosítás, hulladékártalmatlanítás

2.1.3.4.Elsősegélynyújtás alapismeretei tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A segélynyújtó segítőkész, empatikus attitűdjének kialakítása. Gyakorlati képzésen keresztül ismeretet adni a váratlanul bekövetkező sérülések, egészségkárosodások felismerésére, alapszintű ellátás biztosítására, az állapot további romlásának lehetőség szerinti megakadályozására az orvosi segítség megérkezéséig.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Orvos, diplomás ápoló, okleveles ápoló, egészségügyi szaktanár, egészségügyi szakoktató, mentőtiszt

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia 8. osztály Az ember létfenntartó szervei, az életműködések szabályozása témakör

Egészségügyi alapismeretek: Az emberi test felépítése, élettani működése, egészségkultúra

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Felismeri a hirtelen bekövetkező egész-ségkárosodást.	Az emberi test mű- ködésének élettani folyamatai	Teljesen önállóan	Nyugodtan, határo- zottan áll hozzá a sérült vizsgálatához. A tanult szakmai elveket elfogad va, azok pontos betartá- sával, bátorító kommunikációva l végzi az állapotfel-mérést. Megállapítja és döntést hoz helyszí- nen megoldható sérülés ellátásáról, illetve súlyos sérü-lés/állapot további szakellátási szüksé-	Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjté s, tanulás, prezentáci- ós technikák.
A közvetlen életve- szély elhárítását megkezdi. Légutat biztosít, életfunkci- ókat ellenőriz. Ké-sedelem nélkül megkezdi az eszköz nélküli lélegezte- tést. Eszközök ese-tén, helyesen alkal- mazza a rendelke- zésre álló eszközö-ket.	Ismeri az elsőse-gélynyújtás alapfo- galmait, alapelveit. Tudja az ellátási kötelezettséget, az általános szabályo- kat és az elsőse-gélynyújtó feladata- it. Ismeri az újra-élesztés szabályait, érti kivitelezésének felelősségét és lépé-seit.	Teljesen önállóan		

Készenléti szolgála- tot szakszerűen értesít.	A helyszíni ellátás menetének, a kész- ségszintű beavatko- zásoknak ismerete, a szakszerű segély- hívás folyamata.	Teljesen önállóan	gességéről. Hala- déktalanul segítsé- get kér a segélyhí- vószámon, a menté- si folyamatban együttműködik. Elkötelezett a be-	Mobil eszközök felhasználó szintű ismerete. Appliká- ciók használata.

Vérzéseket típusuk- nak megfelelően csillapít.	Tudja a vérzések típusait és jellegeit, a sebek fajtáit. Fel- ismeri a rándulást, a ficamot, a törést, az égést, a fagyást, a maródást azok jel- lemzőit. Tudja a sérülések ellátásá- nak módjait.	Teljesen önállóan	teg/sérült életé nek megmentése iránt. Ismereteit mérle - gelve avatkozik be. Felelősen végzi az elsősegélynyújtás folyamatát, meg- nyugtatva ezzel a beteget/sérültet, a segítőtársakat és a környezetben lévő minden más sze- mélyt.	
Sebeket, csontsérü- léseket vizuális és tapintásos vizsgálat- tal felismer, rögzíté- süket, ellátásukat az elsősegélynyújtó felszerelés eszköze- ivel elvégzi.	A sérülések adekvát ellátásának proto- kollja. Az elsőse- gélynyújtó felszere- lés tartalma.	Instrukció alapj án részben önállóan		
Mérgezésre utaló jeleket felismeri. Megakadályozza a méreg további beju- tását és elkezdi közömbösíteni a hatását.	Ismeri a toxikus anyagokat és hatá- sukat.	Instrukció alapj án részben önállóan		Információgyűjtés, méreginformáció s adatbázis, kémiai adatlapok digitális forráskutatása, használata.
Belgyógyászati betegségek beavat- kozást igénylő szö- vődményeit felis- meri, adekvát segít- séget nyújt. Felis- meri és elemzi a rovarcsípések, a harapások, az izom- görcsökkel járó állapotok jellegzetes tüneteit és alkal- mazza az ellátási lehetőségeket.	Egészségügyi isme- retek. Az emberi test mű- ködése.	Instrukció alapj án részben önállóan		Internetes lehetőségek alkal- mazása: informá- ciógyűjtés, tanulás, prezentációs techni- kák

A tantárgy témakörei

Az elsősegélynyújtás alapjai

A témakör az elsősegélynyújtás alapfogalmaival, szabályaival a segítés elveivel foglalkozik.
Az alábbi témákat dolgozza fel:
Az elsősegélynyújtás fogalma, jogszabályi környezete
Motiváló és gátló tényezők
Az elsősegélynyújtó kompetenciahatárai, feladata, a mentési lánc
Az elsősegélynyújtás általános szabályai, az elsősegély felszerelés tartalma

Elsődleges teendők vészhelyzetben

A témakör az elsősegélynyújtás első szintjével: a helyzetfelismerés, és a beavatkozás szükségességének felmérésével foglalkozik. A téma elméleti és gyakorlati képzésben kerül fel- dolgozásra. Ezen belül az alábbi témákat dolgozza fel:
Észlelés, a segítség szükségességének felismerése

A helyszínen való tájékozódás a veszélyforrásokról, a sérültek számának és állapotuknak elsődleges felmérése
Éberség megítélése. Életfunkciók vizsgálata (légzés, szívműködés, testhőmérséklet)
Sérülések felkutatásának tapintásos technikája, állapotfelmérés.

A segélyhívás folyamata, újraélesztés

A témakörben gyakorlati képzés során a tanuló elsajátítja a szakszerű segélyhívás technikáját. Előzetes ismereteire alapozva megtanulja az eszköz nélküli és az eszközzel történő újraélesztést. Szituációs feldolgozás történik oktatástechnikai eszköz segítségével. Téma felosztása:
A szakszerű segítségkérés
Mentők hívásának folyamata az információ tartalma, helyszín előkészítése
Újraélesztés menete (felnőtt/ gyerek), defibrillátor használata

Eszméletlen sérült

A témakör az eszméletlen állapot felismerésével, a légutakat veszélyeztető problémák azonosításával és ellátásával foglalkozik. A téma elméleti és gyakorlati képzésben kerül feldolgozásra. Ezen belül az alábbi témákat dolgozza fel:
Az eszméletlenség okai
Ájulás, tartós eszméletvesztéssel járó állapotok és ellátásuk
Megfelelő fektetési módok, légútbiztosító módszerek
Légúti idegentest okozta oxigénhiány tünetei, teendők felnőtt és gyermek esetében témakör részletes kifejtése

Baleseti sérülések

A témakör a mechanikai sérülések formáival és ellátásukkal foglalkozik. Az elsősegélynyújtó felszerelés eszközeivel az elsősegélynyújtás gyakorlása történik. Ezen belül az alábbi témákat dolgozza fel:
A sérülések csoportosítása
Sebzés fogalma, típusai
Vérzések típusai
Sebellátás, vérzéscsillapítás, kivérzéses sokk, sokktalanítás
Törés, ficam, rándulás definiálása, ellátásának formái
Égési, fagyási sérülések ellátása
Gyakori gyermekkori balesetek okai és következményei

Mérgezések

A témakör a mérgezések tüneteit, toxikus hatásukat és az elsősegélynyújtás lehetőségeit tárgyalja. Ezen belül az alábbi témákat dolgozza fel:
A leggyakoribb mérgezéseket okozó toxikus anyagok ismerete
Mérgezésre utaló jellegzetes tünetek
ABCDE algoritmus alkalmazása
Specifikus ellátás

Belgyógyászati állapotok és ellátásuk

A témakör az elsősegélynyújtó beavatkozását igénylő belgyógyászati állapotokat tárgyalja. A téma elméleti és gyakorlati képzésben kerül feldolgozásra. Ezen belül az alábbi témaköröket tárgyalja:
Agyi vérellátási zavarok
Mellkasi panaszok

Nehézlégzés: Pszeudokrupp, asztma tünetei, elsődleges ellátása
Rovar-, kullancscsípés ellátása
Allergiás reakciók tünetei, elsősegélynyújtása
Cukorbetegség jellemzői, típusai, diabeteses kóma ellátása

2.1.3.5.Társadalomismeret tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A társadalomban érvényesülő társadalmi szabályok felismerésének segítése, a társadalmi folyamatok értelmezése. Ismeretek nyújtása a mai magyar társadalom szerkezetéről, a családok működéséről, jelentőségéről. A népesedés társadalomra gyakorolt hatásának, és a társadalomban végbemenő változások összefüggéseinek értelmezése. Az emberi szükségletek rendszeréről szóló ismeretek segítő munkában történő alkalmazása.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus, társadalomismeret tanár, legalább 3 évvel rendelkező a gyermekvédelem területén dolgozó felsőfokú végzettségű szociális szakember

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A történelem tantárgy társadalomtörténeti fejezetei, társadalomföldrajzi információk, valamint demográfiai és gazdasági adatok ábrázolási technikái. Pszichológia: humanisztikus irányzat. Történelem 8. osztály, Magyarország 1945 től

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Értelmezi a társada-lomismeret alapfo- galmait, alapvető összefüggéseit.	A mai magyar tár-sadalom szerkezete, térbeli elrendeződése.	Instrukció alapján részben önállóan	A társadalmi jellegű problémák azonosí- tása közben törek-szik azokat objektí- ven meghatározni. A problémák elem-zése közben felis-meri, és kritikusan szemléli azok kelet- kezésének okát. Rendszerszemlélet- tel szemléli a társa- dalomban zajló folyamatokat. Saját élményein	Internet böngésző, digitális könyvek használata
Adatokat gyűjt, az adatokat összehasonlítja és következtetéseket von le.	A társadalom össze- tételének mutatói. Adatok gyűjtésének módszerei, esz-közei.	Instrukció alapján részben önállóan		Excel táblázat keze- lése.
Korfatípusokat megkülönböztet, az adott társadalomra vonat- koztatva értelmez.	A társadalom népe- sedési folyamatainak ismerete, korfatípu- sok, ábrázolási technikák.	Teljesen önállóan		Interaktív korfa ismerete, keresőprogramok, böngészők alkalma- zása

A népesedés sel kapcsolatos statisztikai adatokat gyűjt.	Demográfiai muta- tók, természetes szapo- rodás, születés és halálozási ráta	Teljesen önállóan	keresztül más sze- mélyek él et- minőségét is a meg- felelő eszköz segít- ségével értékeli. Emberi kapcsolatai- ban nyitott és előíté- letektől mentes.	KSH oldalak keze- lése
Több generációs családkapcsolato kat minőségileg és mennyiségileg ábrázol.	A család szerepe, szerkezete, a család és a tagok funkciói. Ábrázolás tech ni- kái.	Teljesen önállóan		Grafikonok, ábrák, - excel al- kalmazása, rajzoló programok
Felméri a háztartá- sok gazdálkodását, a nyert adatokból statisztikát készít.	Háztartás statisztikák fogalma, módj ai, eszközei és jelentősége.	Teljesen önállóan		Excel táblázatszer- kesztő segítségével statisztikát készít
Ábrázolja a szük- ségletek egymásra épülő rendszerét.	Szükségletek rend- szere, egy- másra épülése, fajtái és hatásuk a társadal- mat alkotó egyénre.	Teljesen önállóan		ppt. grafikonokat, ábrákat készítő programok ismerete

A tantárgy témakörei

A mai magyar társadalom

A témakör a mai magyar társadalommal, annak változásaival és jellemzőivel foglalkozik, az alábbi tartalmi elemekkel:
A társadalom fogalmi meghatározása
A mai magyar társadalom felépítése - társadalom szerkezeti képek
A mai magyar társadalom szerkezete (összehasonlító elemzés 1945-től napjainkig)
A mai magyar társadalom térbeli jellemzői
A mai magyar társadalom összehasonlító elemzése más társadalmakkal
Az egyén társadalmi meghatározottsága
A társadalmi egyenlőtlenségek, újra termelődésének okai, mechanizmusai.
A szegénység és depriváció értelmezése és jellemzői
A szegénység kultúrája
A társadalom, a család és az iskola szerepe az egyenlőtlenségek, a szegénység mérséklésében és újra termelődésében.

Demográfia és népesedés

A témakör a társadalom összetételével, a népesedéssel és annak főbb jellemzőivel foglalkozik, az alábbi tartalmi elemekkel:
A társadalom összetételét mutató adatok
Demográfia, korfa értelmezése
A népesedés változásának hatásai a társadalomra, a gazdaságra, az egyes szektorokra
Demográfiai mutatók: természetes szaporodás, születés és halálozási ráta
Népesedés - népmozgalom - értelmezése
Népszámlálás, mikrocenzus.

Család és háztartás

A témakör a család rendszerével, a társadalomban betöltött szerepével és funkcióival foglalkozik az alábbi tartalmi elemekkel:
A család fogalmi meghatározásai

A család funkciói
A család szerepe, jelentősége a társadalomban
Család szerkezete, ábrázolása
Háztartás fogalmi meghatározása
Háztartás-statisztikák témakör részletes kifejtése

Az emberi szükségletek rendszere

A témakör az emberi szükségletek lényeges elemeivel foglalkozik, az alábbi tartalmi elemekkel:
A szükségletek értelmezése
Hiány-, és növekedésalapú szükségletek
Szükségletek egymásra épülésének elve
A rendszer komplexitása
Maslowi szükségletek érvényesülése a mai magyar társadalomban.

2.1.3.6.Szociális ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók megismerjék az emberekkel való foglalkozás szakmai alapjait, értékrendszerét, a szociális segítés egyetemes alapelveit, a szociális ellátórendszerek felépítését. A képzésben, a tanulók felnőtté válása során fejlődik önismeretük, felelősségtudatuk, a másik embert tisztelő, elfogadó értékrendjük

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális intézményben legalább 3 év gyakorlattal rendelkező szociális szakember

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pszichológia - személyiséglélektan, szociálpszichológia - csoport- szocializáció folyamata, motivációs elméletek, konfliktuskezelési stratégiák, norma-deviancia, asszertív kommunikáció szociálpolitika - társadalmi rétegződés, szubkultúrák jellemzői, mobilitás

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Felismeri az alapve- tő szociálisproblé-mákat és elhelyezi azt a szo- ciális ellátórendsze- ren belül	Ismeri a szociális és gyermekvédelmi intézményrendszer t	Teljesen önállóan	Az emberi méltósá- got tiszteletben tartó, empatikus humánus magatar- tást mutat. Érzékeny a társa-	Internetes lehetőségek alkal-mazása: informá-ciógyűjtés,

Felismeri a különböző szociális munkaformákat, meglátja annak szerepét a saját munkájában	Ismeri a szociális segítés eszköztárát és munkaformáit	Instrukció alapján részben önállóan	dalmi problémák iránt. Csoportmunkában a közösség érdekeit fontosnak tartja. Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására. Nyitott arra, hogy felelősséget vállal- jon döntéseiért.	Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.
Előítélet mentesen látja el a hozzá forduló ügy- feleket.	Ismeri a speciális igényű csoportok fogyatékkal élők, szenvedélybetegek, idősek jogait	Teljesen önállóan		
Komplexen rend-szerszemléletben lát rá egy adott esetre a munkája során	Rendszerelmélet, esettanulmány fel- dolgozása.	Instrukció alapján részben önállóan		
Segítséget nyújt	Kommunikáció elmélete és gyakorlata.	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismer etikai és erkölcsi dilemmákat	Szociális munka etikai kódexének és az adekvát jogsza-bályoknak az isme- rete.	Teljesen önállóan		Digitális jogtár használata. Fel-használói szintű számítógép ismeret.
Ismerteti a szociális intézményekben lévő szakmai mun- kaköröket.	Ismeri a szociális intézményrendszert	Teljesen önállóan		Prezentáció készíté- se.

A tantárgy témakörei

Szociális ellátórendszer ismerete Alkotmányos garanciák, állampolgári jogok és kötelezettségek A jogi szabályozás alapelvei
A szociális jólét tartalma, A szociális háló fogalma

A szociális segítés etikája
A téma elméleti és gyakorlati szituációs szerepjátékon keresztül kerül feldolgozásra. Az emberi értékek, méltóság és autonómia tisztelete a szociális ellátás gyakorlatában A szociális szakember szerepei, felelőssége
Együttműködés a szakmai kompetenciahatárok mentén Az előítéletek hatása a szociális segítésben
Kommunikációs "sorompók". Akadályok az együttműködésben.

Ismerkedés a szociális ellátórendszer intézményeivel Tematikus hospitálás a szociális és gyermekvédelmi intézményekben Pályaorientációs szakmabemutató filmek elemzése
Reflexiók készítése prezentációs formában

Krízis - kitől kérhetek segítséget A Krízis fogalma, típusai
A bántalmazás folyamata
A segítő, támogató hozzáállás

Rendszerabuzús
Kríziskezelő intézményrendszer Aktivizáló szituációs esetfeldolgozások

Függőség - szenvedély
A szenvedélybetegség fogalma, típusa
A függőség felismerése, hatása az egyénre
A szenvedélybetegség kezelésének lehetőségei Prevenciós lehetőségek
Aktivizáló szituációs esetfeldolgozások

Humán szolgáltatások
Mi a humán szolgáltatás?
Intézményesült humán szolgáltatások Szocializációs és korrekciós rendszerek

Szociális gondoskodás
Az ember szociális szükségletei Szabadidőszervezés-foglalkoztatás alapjai
Család és gyermekkép a mai magyar társadalomban A család idősgondozó funkciója és felelőssége Ápolás-gondozás alapfogalmai
A társadalom viszonya az idős emberhez, az időskori problémákhoz A tanulásban akadályozottak társadalmi pozíciójának sajátosságai Aktivizáló szituációs esetfeldolgozások

2.2. Gyermek- és ifjúsági felügyelő szakma

4 0922 22 01

1 A SZAKMA ALAPADATAI

1.1 Az ágazat megnevezése: Szociális
1.2 A szakma megnevezése: Gyermek- és ifjúsági felügyelő
1.3 A szakma azonosító száma: 4 0922 22 01
1.4 A szakma szakmairányai: —
1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális ágazati alapoktatás
1.8 Kapcsolódó részszakmák megnevezése: Háztartásvezető

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

		1.évf			2.évf			
		Elmélet	Belső gyak	Külső gyak	Elmélet	Belső gyak	Külső gyak	Tantárgyi összes
Évfolyam összes óraszáma		162	12	378	90	0	298	
	Munkavállalói ismeretek	6		0	0		0	6
	Munkavállalói idegen nyelv	0		0	12		0	12
Szociális ágazati alapképzés	**Szakmai személyiségfejlesztés**	0		58	0		0	
	Pszichológia	12		17	0		0	
	Egészségügyi ismeretek	12		17	0		0	
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	0	12	10	0		0	
	Társadalomismeret	12		17	0		0	
	Szociális ismeretek	24		34	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma							225
Szakmai készségfejlesztés	**Főzési és konyhatechnika alapismeretek**	6		18	6		6	
	Háztartásvezetési alapok	12		24	0		11	
	Általános műveltség viselkedéskultúra	6		7	0		0	
	Gyermekcsoportok működése	0		0	6		0	
	Segítő kapcsolat kialakítása és kommunikációs gyakorlatok a gyermekvédelemben	6		11	6		13	
	Tanulási terület összóraszáma							138
Gyermekvédelmi ismeretek	**Gyermekvédelem története**	2		0	0		0	
	Gyermekfejlődés szakaszai és szükségletei	6		5	0		0	
	A gyermekvédelem pszichológiai vonatkozásai	4		4	0		3	
	Különleges, speciális és kettős ellátási szükségletű gyermekek gondozása	0		0	6		13	
	Gyermekvédelem és a javítóintézeti nevelés rendszere és jogi szabályozása	12		0	6		0	
	A gyermekbántalmazás különböző formái és prevenciós lehetőségek	0		0	6		4	
	Tanulási terület összóraszáma							71
Pedagógiai - Gyógypedagógiai ismeretek	**Gyógypedagógia, mint tudomány**	0		4	6		5	
	Fejlődési rendellenességek, fogyatékosságok, fejlesztés, rehabilitáció	12		26	0		0	
	Pedagógiai ismeretek	6		5	0		7	
	Tanulási terület összóraszáma							71
Gyermekgondozási, -ápolási isme- retek	**Ismeretek a gyermekgondozásról**	6		8	0		0	
	Gyermekápolási ismeretek	6		8	0		0	
	Gyermekbetegségek, gyermekbalesetek	0		0	12		24	
	Gyermekgondozási, ápolási feladatok	0		0	8		33	
	Gyermekvédelmi szakellátás, az átmeneti gondozás és a javítóintézeti nevelés feladatai	0		0	4		21	
	Gyermekfoglalkozás kiscsoportban	0		0	0		12	
	Tanulási terület összóraszáma							142
Gyermekvédelmi adminisztrációs ismeretek	**Gyermekvédelmi intézmények szabály- zatai, dokumentációs rendszerek az intézményekben**	0		0	6		1	

	A munkavállaló adminisztrációs kötelezettségei	0		0	0		4	
	A gyermekfelügyeleti munka dokumentálása	0		0	0		11	
		0		0	0		6	
	Élettörténeti munka	0		0	6		8	
	Tanulási terület összóraszáma							42
Gyermekvédelmi intézményekben végzett szakmai munka	**Gyermekotthon és javítóintézet működése és gondozási feladatai**	6		8	0		0	
	Az átmeneti gondozás működése és gondozási feladatai	6		1	0		0	
	Gyermekcsoportok működése a gyakorlatban	0		0	0		25	
	Terepgyakorlat	0		0	0		91	
	Tanulási terület összóraszáma							137
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		96	0		0	96
Összesen								**940**

3. A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

2.2.1. Szakmai készségfejlesztés megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület a gyermekjóléti alapellátásban, valamint a gyermekvédelmi szakellátásban és a javítóintézeti ellátásban gyermek- és ifjúsági felügyelő szakképestéssel betölthető munkakörökhöz szükséges készségfejlesztését foglalja magába. A képzési blokk hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók megfelelő kapcsolatot tudjanak teremteni a gyermekkel és fiatal felnőttekkel, szülőkkel, rálássanak a gyermekcsoportok működési sajátosságaira, a gyermekek életkorából adódó szükségletekre. A tanulási terület segíti, hogy a tanulók elsajátítsák azokat a készsége- ket mely a gyermekek körüli háztartási teendők ellátásához, szabadidő szervezéséhez és alap- vető gondozási folyamatokhoz szükségesek.

2.2.1.1.Főzési és konyhatechnika alapismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők megismerik a főzési és konyhatechnikai alapvető ismereteket, az étkeztetéssel kapcsolatos alapvető higiéniai szabályokat, valamint a konyhatechnikában használatos alap és segédanyagokat, tudja ezek élettani hatásait, valamint higiénikus tárolási, tartósítási, előkészítési, elkészítési módjait. Begyakorolják az egyszerű és alkalmi étrend összeállítását, megismerik az étkezési szokásokat, valamint a korszerű, egészséges táplálkozás alapkövetelményeit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, Élelmezésvezető, Dietetikus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi szükségletek rendszere, - Pszichológia, Egészségvédelem, Egészségfejlesztés,

Balesetvédelem

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti az étkezte- téssel kapcsolatos alapvető higiéniai szabályokat	Az egészséges táp- lálkozás alapjai	Teljesen önállóan	Szervező-tervezőkészség, Felelősségtudat, Körültekintés, elő-vigyázatosság Önállóság Gyakorlatias fe l-adatértelmezés Nyitott hozzáállás Példamutatás	Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjtés
Ismerteti a konyha-technikában haszná-latos segéd- és alapanyagokat, bemutatja ezek élettani hatásait	Élelmiszerismere t Táplálkozás-élettani alapismeretek Az élelmiszerek energiatartal ma	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.

Ismerteti az ételké- szítéssel, étkeztetés- sel kapcsolatos kiegészítő, befejező tevékenységeket	Ételkészítési alap- fogalmak Étkeztetéssel kap- csolatos tudnivalók - tálalás, adagolás	Teljesen önállóan	Információgyűjtés Szaglás Ízérzékelés	Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjtés
Elkészít, illetve előkészít alapvető ételeket, jellemzi azokat, felsorolj a alapvető ételek elkészítésének me- netét, csoportosítja az alapvető élelmi- szereket. ismerteti a higiénikus tárolá- si, tartósítási, előké- szítési, elkészítési módjait	Ételkészítési eljárá- sok és csoportosítá- suk Élelmiszer higiéné	Teljesen önállóan		Információszer zés digitális, "okos" eszközökről.
Csoportosítja az élelmiszereket , a táplálkozási szoká- sokat, jellemzi a korszerű táplálkozás alapkövetelmény eit	Étrendtervezés formái, jelentősége, alapelvei Az egészséges táp- lálkozás és a diétás étrend	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.

A tantárgy témakörei

Táplálkozás egészségtan
A táplálkozás élettani jelentősége
Az egészséges, korszerű táplálkozás jellemzői, alapelvei
Az egészséges táplálkozás életkoronkénti jelentősége, jellemzői
Táplálkozási szokások, táplálkozási hibák
Diétás élelmezés, a diétás étrend ismérvei

Élelmiszer ismeret
Alapvető élelmiszerek, jellemzői
Tápanyagforrások
Alaptápanyagok csoportosítása, jellemzői
Védőtápanyagok csoportosítása jellemzői
Energia és tápanyagszükséglet
Táplálékpiramis

Ételkészítési ismeretek

Ételkészítési alapfogalmak
Általános higiéniai követelmények
Ételkészítési eljárások, csoportosításuk
Konyhatechnikai eszközök, rendeltetésszerű használatukkal kapcsolatos alapvető elvárások
Ételek tárolása, adagolása
Hőközlő műveletek
Élelmiszerromlás, élelmiszerfertőzés, élelmiszermérgezés

Étrend, étlaptervezés

Étlaptervezés fogalma, formái
Étrendtervezés jelentősége, készítésének alapelvei
Étrend megtervezése, napi, heti étrend tervezés
Helyes táplálkozás követelményei, tápanyagszámítás
Étlap-étrendtervezés különböző korcsoportúak részére

Főzési és konyhatechnikai ismeretek a gyakorlatban
Gyermekvédelmi intézményben az étkeztetéssel kapcsolatos infrastruktúra megismerése
Konyhatechnikai gépek megismerése, használata
A gyermekek - életkor specifikus - megismertetése a háztartási eszközökkel, használatuk gyakorlása
Családi étrend megtervezése, elkészítése, abban való segítségnyújtás
Étlaptervezés a gyakorlatban
Étel főcsoportok tálalása és felszolgálása a gyakorlatban
Heti étrend elkészítése
Étel elkészítése a gyakorlatban a szükséges eszközök használata mellett
Segítségnyújtás az étel elkészítésében
Terítés, rendrakás kialakításának segítése gyermekeknél

2.2.1.2.Háztartásvezetési alapok tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők a tantárgy keretén belül megismerik a háztartásvezetés és háztartás-gazdálkodással összefüggő alapvető ismereteket, a háztartás lehetséges berendezési tárgyait, az alapvető háztartási eszközöket háztartási gépeket és azok rendeltetésszerű használatát. Megismerik, és begyakorolják az egészséges szűkebb tágabb környezet kialakításának feltételeit, tisztántartásának módjait. Képessé válnak a házimunkák hatékony szervezésére, tervezésére. A háztartásgazdálkodás ismeretinek elsajátítása pedig képessé teszi a tudatos háztar- tásvezetés kialakítására, és abban való hatékony segítségnyújtásra.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, egészségfejlesztő

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi szükségletek rendszere, - Pszichológia, Egészségvédelem, Egészségfejlesztés, Balesetvédelem

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Csoportosítja egy család alapvető kiadásait és bevéte- leit. Jellemzi a kü- lönböző gazdálko- dási problémákat, nehézségeket. Ismerteti a háztartá- si mérleget és a háztartási naplót, azok tartalmi része- it. Ismerteti annak elkészítésének fo- lyamatát, a főbb nehézségeket a hátrányos helyzetű családok tekinteté- ben. Ismerteti az adósságkezelés gyakorlatát annak lehetőségeit.	Háztartásgazdálk o- dás alapismeretek Emberi szükségle- tek rendszere Költségvetés készí- tés ismérvei, adós- ságkezelés	Teljesen önállóan	Felelősségtudat Kitartás Önállóság Példamutatás Áttekintő képesség Problémaelemzés, - feltárás Problémamegold ás, hibaelhárítás Tervezési, szer ve- zési képesség Helyzetfelismeré s Rendszerben v aló gondolkodás Gyakorlatias f el- adatértelmezés Körültekintés, elő- vigyázatosság Nyitott hozzáállás Információgyűjt és	Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjtés
Ismerteti a háztartás berendezési tárgya- it, alapvető háztar- tási eszközeit, ház- tartási gépeket, és azok rendeltetéssze- rű használatát. Csoportosítja és jellemzi a háztar- tásban használt textíliákat, jellem- zőiket, kezelésüket.	Háztartási gépek kezelése, eszköz- rendszer	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.
Meghatározza az egészséges környe- zet fogalmát, ismer- teti a kialakításához szükséges feltétele- ket és együttműkö- dési lehetőségeket a	Egészséget nem veszélyeztető, biz- tonságos környezet alapfeltétele	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjtés

célcsoporttal.				
Csoportosítja a házi munkák veszélyfor- rásait, valamint ismerteti azok meg- előzésére megtehető lépéseket.	Balesetvédel mi, baleset elhárítási ismeretek	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.

A tantárgy témakörei

Háztartásvezetés elmélete

Háztartás, háztartásvezetés meghatározása, értelmezése
A háztartás berendezése, alapvető háztartási eszközök, háztartási gépek
Háztartási eszközök, háztartási gépek karbantartása, rendeltetésszerű használata
A háztartásban használt textíliák és jellemzőik, kezelésük
Egészséges környezet kialakítása
Élelmiszerek tárolása

Házimunkák tervezése – szervezése
Rendszeres és időszakos takarítás értelmezése
Napi, heti, havi, szezonális háztartási teendők
A házi munkák veszélyforrásai
A háztartási balesetvédelmi feladatok
Tűzvédelem

Háztartásgazdálkodás

A családi költségvetés főbb csoportjai, jellemzői
Kiadások, bevételek összetétele
A szükségleteket, igényeket befolyásoló tényezők
Háztartási mérleg készítése
Háztartási napló vezetése
Költségvetés készítésének lépései
A vásárlás fajtái
Adósságcsapda
Az adósság kezelésének lehetőségei

Háztartásvezetés gyakorlata

A gyermekek egész napi gondozása, a környezet rendjének, tisztaságának megteremtése, kialakítása
A gyermekek - életkor specifikus - megismertetése a háztartási eszközökkel, használatuk gyakorlása
Gyermekek zsebpénzének beosztásának tervezése
Segítségnyújtás a család bevételeinek, kiadásainak értelmezéséhez, újragondolásához
Segítségnyújtás az egyén, család háztartásvezetésének megtervezéséhez.

2.2.1.3.Általános műveltség viselkedéskultúra tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A viselkedéskultúrának jelentős szerepe van a társadalmi életben, a társas interakciókban, mely az általános műveltség körébe tartozik. A képzésben résztvevők a tantárgy keretein belül a kiemelten a viselkedéskultúrának elemeivel foglalkozva értelmezik az alapvető illemszabályokat. A térközszabályozás, a köszönés, a megszólítás, kézfogás, beengedés, előreengedés, megjelenés alapvető szabályainak megismerésén keresztül fejlődik általános műveltségük. A tanulók a tantárgy kapcsán helyzetgyakorlatok alkalmával mélyítik a viselkedéskultúra elemeit, így képessé válnak magabiztosan alkalmazni társas kapcsolataikban.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, Egészségfejlesztő mentálhigiénikus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pedagógia, Pszichológia, Kommunikációs alapismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Bemutatja a társa- dalmilag elfogadott illemtudó alapvető magatartásformák at, valamint ismerteti azok gyakorlatban történő használatát.	Kommunikáció alapjainak ismerete Verbális és nonver- bális kommunikáció	Teljesen önállóan	Kapcsolatteremtő készség Határozotts ág Segítőkészs ég Tolerancia Fogalmazókészség Udvariasság Figyelmesség Közérthetőség	Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjtés
Bemutatja az öltöz- ködéssel, megjele- néssel kapcsolatos társadalmi elvárá- sokat, higiénés szabályokat.	Önismeret, higiénés alapismeretek	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjtés
Bemutatja a térköz- szabályozást az emberi kapcsolatai- ban, valamint gya- korlati példákon bemutatja annak használatát	Non-verbális kom- munikáció	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjtés

A tantárgy témakörei

Viselkedéskultúra elmélete

Viselkedéstechnika elemeinek értelmezése

Aktívák (Bemutatás, bemutatkozás, kézfogás, kézcsók, köszönés, meghajlás, megszólítás)

Passzívák (Előzékenység, fellépés, figyelmesség, illedelmesség, jómodor, udvariasság, tapintat, empátia, jellem, lelkiismeret, megjelenés, pontosság)

Kiegészítő elemek (névjegy, ajándékozás, telefonhasználat, dohányzás, borravaló)

Helyzetgyakorlat

Köszönés, megszólítás, bemutatás, bemutatkozás, kézfogás, társalgás szerepe a mindennapokban, begyakoroltatása, elmélyítése a kulturált viselkedésben.

2.2.1.4. Gyermekcsoportok működése tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók megismerjék a gyermekekkel, fiatal felnőttekkel, a gyermekcsoportokkal való foglalkozás szakmai alapjait, megismerjék a csoportok működésének rendszerét, a csoportban kialakuló szerepeket, hárításokat, azok kezelési lehetőségeit. A képzésben, a tanulók felnőtté válása során fejlődik önismeretük, felelősségtudatuk, értékrendjük.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpedagógus, pedagógus, pszichológus, szociális intézményekben gyakorlattal rendelkező szociális szakember

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pszichológia - személyiséglélektan, szociálpszichológia - csoport- szocializáció folyamata, motivációs elméletek, konfliktuskezelési stratégiák, asszertív kommunikáció, gyermekgondozás

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Bemutatja a gyer-mekcsoportok mű-ködésének főbb szabályait. Bemu-tatja a csoportfejlő-dés szakaszait, gyakorlati példákon keresztül. Jellemzi a jól és rosszul mű-ködő csoportokat és meghatározza a szükséges beavat-kozási módokat.	Csoportok működé- se, csoportdinamika	Teljesen önállóan	Az emberi méltósá-got tiszteletben tartó, empatikus humánus magatar- tást mutat. Érzékeny a társadalmi prob-lémák iránt. Cso-portmunkában a közösség érdekeit fontosnak tartja. Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására. Nyitott arra, hogy felelősséget vállaljon döntései-	Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjtés.
Bemutatja a gyer-mekcsoporton belüli szerepeket az ezzel kapcsolatos konflik-tusokat és	Csoportdinamika, konfliktuskezelési alapok, csoportsze-	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.

meghatá- rozza ezek funkció-ját és kezelésének lehetőségeit.	repek		ért.	

Jellemzi a jól mű- ködő szabadidős tevékenységek ismérveit, meghatá- rozza annak céljait, megszervezéséne k lépéseit, különös tekintettel a külön- böző életkorú gyermekekre, fiatal felnőttekre.	Rendszerszemlélet, motivációs ismere- tek, csoportfoglal- kozás/óravázlat készítés alapjai, csoportvezet ői készségek	Irányítással		Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjtés
Leírja a jeles ünne- pekhez kapcsolódó kisebb rendezvény, ünnepek tematiká- ját, ismerteti főbb tartami elemeit. Meghatározza a játékok szerepét és célját ezen progra- mok tekintetében.	Játék szerepe és fogalma, ünnepna- pokhoz tartozó hagyományok isme- rete	Irányítással		Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjtés

A tantárgy témakörei

Csoportdinamikai alapok

Csoportszerveződés folyamata, csoportdinamika, ellenállás szerepe a csoportokban, csoportszerepek és funkciójuk a csoportban, csoporton belüli konfliktusok, tagok bevonása a csoportmunkába, tervezés, lezárás, értékelés folyamata, nyílt és zárt csoportok működése, csoportfajták és funkciójuk

Szabadidőszervezés

Játék fogalma és szerepe a gyermekek fejlesztésében, szabadidős foglalkozások tervezése, foglalkozás/óravázlat készítés, szükségletfelmérés
Hagyományok, ünnepkörök a csoportban

Gyermekcsoportok működése az intézményekben

Gyermekcsoportok működésének a megfigyelése, elemzése, szükségletfelmérés, részvétel a gyermekcsoportban, terepfeldolgozó szeminárium

2.2.1.5.Segítő kapcsolat kialakítása és kommunikációs gyakorlatok a gyermekvédelemben tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók képesek legyen segítő kapcsolatot kialakítani, fenntartani és lezárni az ellátott gyermekekkel, fiatal felnőttekkel és szülőkkel, valamint képesek legyen hatékony kommunikációt folytatni az ellátásban résztvevő munkatársakkal. A képzés során elsajátítják

azokat a kommunikációs technikákat, mely segíti a munkakörhöz szükséges információk megszerzését, rendszerezését, valamint segíti a hatékony konfliktuskezelést. A képzésben, a tanulók felnőtté válása során fejlődik önismeretük, felelősségtudatuk, értékrendjük, képessé válnak önreflexiót adni saját érzéseikről.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, pszichológus, szociális munkás, szociálpedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szociális munka eszközei, segítő beszélgetés, első interjú, kommunikációs technikák, konfliktuskezelés, segítő személyisége, önismeret, önreflexió

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Bemutatja a haté- kony segítő beszél- getés jellemzőit, a különböző kérdések típusait és bemutat- ja azok adekvát használatát példá- kon keresztül.	Kérdezéstechnik ák, segítő beszélgetés, előítélet, empátia	Teljesen önállóan	Az emberi méltósá- got tiszteletb en tartó, empatiku s humánus, támogató magatartást mutat. Érzékeny a társa- dalmi problémá k iránt. Önreflekszív, előítéletmentesen kommunikál. Fon- tosnak tartja a ellá- tott gyermek ek, felnőttek érdekeit. Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazásár a. Nyitott arra, hogy felelősséget vállaljon döntéseiért	
Bemutatja a konf- liktus fogalmát és ismerteti annak folyamatát, főbb jellemzőit, megol- dási lehetőségeket, beavatkozási módo- kat.	Asszertív kommu- nikáció, konfliktus elmélet, mediáció	Teljesen önállóan		
Bemutatja az eset- megbeszélés szere- pét, helyét célját a segítő folyamatban. Jellemzi a segítő személyiség tulaj- donságait, megnyil- vánulási módjait, feladatait egy eset- megbeszélésen. Felsorolja milyen szakmai problémák kerülhetnek be egy	Esetmegbeszélés fogalmi háttere, önreflexivitás, elő- téletmentes, asszer- tív kommunikáció	Irányítással		Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjt és, szakmai szöveg- elemzés

esetmegbeszélésre.				

Bemutatja a laikus és a professzionális segítés különbsége- it. Bemutatja a család működésé- nek főbb jellemzőit és ismerteti a főbb beavatkozási di-lemmákat, konflik-tushelyzeteket a gyermekgondoz ás- ban és a családgon-dozás során.	Rendszerszemlél et, humánökorendsz er, család, mint rend- szer	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Segítő beszélgetés

A Segítő beszélgetés elmélete, a segítő beszélgetés támogató és gátló tényezők
A segítő beszélgetés gyakorlata, első interjú szerepe a gondozási folyamatban, rendszerszemlélet és a humánökorendszer szerepe a segítő beszélgetésben
Aktív odafigyelés, hallgatás művészete, gyermekkel való beszélgetés főbb szabályai, etikai megfontolások

Kérdezéstechnikák

Kérdések csoportosítása és használatuk a gyakorlatban, kérdezés célja, kérdezés folyamata a jó és rossz kérdés jellemzői

Asszertív kommunikáció a gyermekvédelemben A viselkedés meghatározása

Az emberi viselkedés sémái (agresszív, asszertív, manipulatív, passzív)
Az asszertív személyiég ismérvei
Az asszertív kommunikáció célja, eredménye az gyermekvédelemben

Konfliktuskezelés

Konfliktus elmélete, konfliktuskezelés, mediáció szerepe és lehetősége a gyermekvédelemben
Konfliktusos helyzetek és azok kezelési lehetőségei az átmeneti gondozásban, a gyermekvédelmi szakellátásban és a javítóintézeti nevelésben.

Szakmai kommunikáció

Szókincs, szóhasználat, szakmai összegzés, érvelések, minősítés, beszámolás

2.2.2. Gyermekvédelmi ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület a gyermekjóléti alapellátáshoz, a gyermekvédelmi szakellátáshoz, javítóintézeti neveléshez tartozó alapismereteket (jogi, pszichológiai, történeti) foglalja magába, helyezi el egy keretrendszerben. A képzés során a hallgatók megismerkednek a gyermekek életkorát jellemző szükségletekkel, a gyermekbántalmazás típusaival és formáival, illetve a szükséges intézkedésekkel a gyermekbántalmazás, a veszélyeztetettség észlelése esetén. A képzés segíti a tanulókat az ellátórendszer átlátásában és az egyéb segítő rendszerek, szolgáltatások megismerésében. A képzés hozzájárul, hogy a tanulók a munkájuk során minél korábban felismerjék a gyermekbántalmazásra, veszélyeztetettségre utaló jeleket, közreműködjenek a gyermekbántalmazás, veszélyeztetettség megelőzésében.

2.2.2.1.A gyermekvédelem története tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők ismerjék meg a gyermekvédelem történetét, a gyermekekről való gondoskodást meghatározó tényezőket. Ismerjék meg a gyermekvédelem mai rendszerét, működését.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Történelem, a XX. XXI. század történelme

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti egy szak- mai szöveg rövid tartalmát.	A szocializáció folyamata és szint- erei	Teljesen önállóan	Segítő szereppel való azonosulás, empátia, társas felelősségtud at, érzelmi érettség, fejlett kommuniká- ció	Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti a gyer- mekvédelem kor- szakait és jellemzi azok összefüggése- it.	A gyermekvédele m fogalma, célja kor- szakai	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.
Csoportosítja az egyes korszakok gyermekkép válto- zásait, és felsorolja azok pozitív hatása- it a mai gyermekvé- delemre.	A gyermekvédele m fogalma, célja kor- szakai	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Gyermekkép, a gyermekekről való gondoskodás meghatározó tényezői Gyermekkép változások a nevelés történetében. A gyermekek társadalmi és családi helyzete, gondozás, nevelés, oktatás és a család nélküli gyermekek ellátása az ókortól a XVIII. századig. Fordulat a XVIII. században, a felvilágosodás gyermekképe és nevelési elmélete, a gyermekgondozási és nevelési szokások változása a XIII-XIX. század Európájában. A segítő szerep megjelenése a XX. század közepén, a gyermek szükségleteinek figyelembevétele. A XX. századi gyermekkép, és annak változásai. A tudatos szülőség, a gyermek családon belüli helyzete a XXI. század elején.

A gyermekvédelem rövid történeti áttekintése

Az intézményesült gyermekvédelem története. Az árvaházaktól és lelencházaktól a gyermekvárosokon át a lakásotthonokig.
A nevelőszülői ellátás története.
A gyámság, árvaszék, intézeti gyámság, gondozói gyámság, gyermekvédelmi gyámság.
A gyermekekhez kapcsolódó pénzbeli és természetbeni ellátások története.
A gyermeki jogok megjelenése.

A gyermekvédelem kialakulása Magyarországon

A középkori Magyarország gyermekvédelemmel kapcsolatos próbálkozásai. Problémakezelő gyermekvédelem 1901-194-ig. A szocializmus gyermekvédelmi megoldásai 1954- 1990. Átmeneti időszak 1990-1997 között. A gyermekvédelem hatályos szabályozása, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.),

2.2.2.2.Gyermekfejlődés szakaszai és szükségletei tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők a gyermekfejlődés szakaszai és szükségleteinek megismerése által képessé válnak annak a mindennapokban való felismerésére, az azokból adódó problémák, nehézségek adekvát kezelésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, pszichológus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia:
az emberi test fejlődése

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Ismerteti a gyer- mekfejlődés szaka- szait, és csoportosít- ja a hozzá kapcso- lódó jellemző sajá- tosságokat.	A gyermeki fejlődés szakaszainak isme- rete	Teljesen önállóan	Mások megbecsülé- se, empátia, követ- kezetesség, problé- mamegoldó képes- ség, konfliktuskeze- lés képesség saját indulataink kezelés- ének képessége	Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti a gyerme- kek szükségleteit a gyermekre jellemző fejlődési szakaszok csoportosításával és tartalmi meghatáro- zásával.	Fejlődéslélektan gyermeki szükség- letek	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti a gyer- mekfejlődésb ől adódó helyzeteket, konfliktusokat és meghatározza azok tartalmát.	Konfliktus kezelés, kommunikációs stratégiák	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés

A tantárgy témakörei

Csecsemőkor

Az élet első kilenc hónapja, a várandósság időszaka. A születés utáni első év: mire kell különösen figyelnünk. Motoros, finommotoros mozgások, a figyelem, a beszéd fejlődése havi bontásban. A mozgásigény kielégítése, játékok egyéves kortól.

Az óvodáskor életkori sajátossága (3-6 éves)

Testi fejlődés. A megismerő tevékenység fejlődése, az óvodás gyermek érzékelése- észlelése (látás, hallás, forma, tér és idő észlelés). Az óvodás emlékezeti sajátosságai. A képzelet, a mese a játék szerepe, fejlődése.

Az óvodás gondolkodása, akarata

Az óvodás gondolkodásának fő jellemző, személyhez kötöttség, egocentrikus gondolkodás, szinkretizmus, a gondolkozás műveletei, a gondolkozás és a beszéd kapcsolata. Szókincs, szövegalkotás az óvodás korban. Az óvodás érzelmeinek általános jellemzői, formái. Az óvodás akarata és személyiségének önállósulása (dackorszak)

Kisiskoláskor, prepubertás (6-12 éves)

A kisiskolás növekedésének és fejlődésének jellemzői, valamint ezek hatása a pszichés fejlődésre. Első alakváltozás befejezése, agy térfogatának változása, feltételes reflexek kialakulásában bekövetkezett változások.

Pszichés szabályozó folyamatok kisiskolás korban

A figyelem sajátosságai, önkéntelen és szándékos figyelem, a figyelem koncentrációja, a figyelem átvitele, a figyelem terjedelme, a figyelem megosztása. Az érdeklődés tartalmának változása kisiskolás korban. Az érzelmek fejlődése kisiskolás korban.

Serdülőkor, pubertás (12-21 éves)

Három szakasza: kiskamasz, kamasz és fiatal felnőtt kor. Kapcsolatrendszerének átalakulása – kortárs szocializáció, szexuális fejlődésének fokváltása, felelősségvállalás megjelené- se, pályaválasztás, létfenntartó tevékenység, önálló életvitel, maga és mások sorsáért való felelősség átérzése.

A serdülőkori problémák, nehézségek

A serdülőkor legfontosabb feladatai: szülőkről való leválás, szexuális szerep beépítése a személyiségbe és a társadalmi szerep beépítése (szocializáció). A problémák területei: viselkedés, veszélykeresés, testi elhanyagoltság, meghökkentő küllem, szélsőséges csoportokhoz való csatlakozás. Serdülőkori nehézségek: identitáskrízis, teljesítménykrízis, szociális gátlás (drogfogyasztás, szorongásos-depresszív tünetek, evészavar, alvászavar, szuicid fantáziák).

2.2.2.3.A gyermekvédelem pszichológiai vonatkozásai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A gyermekvédelem pszichológiai vonatkozásainak ismeretével a tanulók képessé válnak okokozati összefüggések tükrében szemlélni a gyermekvédelem komplexitását. Segítséget tudnak nyújtani az átélt traumák feldolgozásában. Kitalált szituációk segítségével megtanulnak gyermeket, fiatal felnőttet beilleszteni egy már működő közösségbe, illetve bekapcsolódnak esetmegbeszélő csoport munkájába, aminek gyermekbántalmazás kivizsgálása a feladata.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret, hittan, - család

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti az alapve- tő szakmai etikai szabályokat.	Szakmai etikai szabályok és alkal- mazásuknak ismere- te a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás területén	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel való azo- nosulás, Én tudatos- ság, saját érzéseinek adekvát kifejezési készsége, Empátia,	

Meghatározza a különböző élethely- zetben élő emberek szükségleteit az empátia és a tole- rancia szemszögé- ből	A vonzalmak és taszítások jellemzői, az előítéletek kiala- kulásának okai és működésének jel- lemzői	Teljesen önállóan	Társas felelősségtu- dat, fejlett kommu- nikáció, együttmű- ködés képessége, realitásérzék, prob- lémamegoldó kész- ségérzelmi érettség	Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti milyen motivációs eszkö- zöket ismer a gyer- mekek, fiatal felnőt- tek tekintetében, jellemzi a velük való kommunikáció sajátosságait.	Új csoporttag beil- lesztése, beilleszke- dése	Instrukció alapján részben önállóan		
Bemutatja milyen fontos tényezőkből áll a segítőkész kapcsolatteremt és és jellemzi azokat.	A segítés pszicho- lógiai összefüggései	Instrukció alapján részben önállóan		
Bemutatja a haté- kony kommuniká- ció jellemőzit, is- merteti a konflik- tushelyzetek lelki oldalait és folyama- tát.	A konfliktusok fajtái, és a konflik- tuskezelés módsze- rei	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja milyen erőforrásokra lehet építeni egy gyer- mek, fiatal felnőtt és szüleik tekinteté- ben a gyermekvé- delmi ellátásokban.	A szükségletek és erőforrások feltárá- sának módszerei	Irányítással		

A tantárgy témakörei

Érett felnőtt személyiség

Az érett felnőtt személyiség fogalma, és aspektusai. Házasság, és az azon belőli konfliktusok. Közös gondolkodás, döntések, felelősségvállalás. Összetartozás, szeretet, biztonság a családban. Gyermekvállalás. Családi kommunikáció, szabályok. Család nélkül nevelkedő szülők családja.

Gyermek a diszfunkcionális családi kapcsolatban

Nem várt, nem kívánt gyermek. Családi konfliktusok, veszekedések. A család széthullása. Teljes család, egyszülős család, leányanyák. A válás, az új házasság, új gyermekek, új

testvérek, mozaik család.

Gyermekbántalmazás, veszélyeztetés, elhanyagolás

A veszélyeztetettség lehetséges okai, formái, pszichológiai aspektusai. Veszélyeztetettségre utaló gyanújelek, következményei a gyermek fejlődésére. A veszélyeztetés fokozatai: alacsony fokú, mérsékelten súlyos, nagyon súlyos és életveszélyes veszélyeztetettség. Az elhanyagolás fajtái, lehetséges okai, formái, pszichológiai aspektusai.

A családon belüli traumák

A családon belüli traumák elemzése, következményeinek felismerése. A normális élethelyzet traumái, azok feldolgozása a gyermekekkel. Gyermekbántalmazás a családokban, ezek formái, gyakorisága, felismerésének nehézségei, bántalmazásra utaló gyanújelek. A bántalmazó szülők jellemzői. A transzgenerációs bántalmazás, azaz a bántalmazás öröklése.

A családból történő kiemelés

A családból történő kiemeléshez vezető okok. A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer felépítése, működése, feladatai. A családból történő kiemelés folyamata, a szakemberek szerepe a kiemelés folyamatában. Az ideiglenes hatályú elhelyezés, a nevelésbe vétel (két típusa), az általános védelmi intézkedés.

A családból való kikerülés traumája

A családból való kikerülés traumája, megnyilvánulási formái. A megrázkódtatás enyhítésének lehetőségei. A régi környezet és kapcsolat elvesztése, a segítségnyújtás módjai a veszteség, gyász feldolgozásában.

A megváltozott környezet elfoglalása, beilleszkedés

Az új gyermek, fiatal felnőtt befogadásának fázisai: A már működő csoport jellemzőinek feltérképezése, belső kapcsolatrendszere, felkészítése az új gyermek, fiatal felnőtt befogadására. Az új csoporttag, mint problémaforrás, a gyermek, fiatal felnőtt megismerésének lehetőségei. A befogadás előkészítése, és az ezzel kapcsolatos szervezési feladatok. Egyéni élettér kialakításának szempontjai. A beilleszkedés segítésének módjai: közös programok, csoportbeszélgetések. A nevelőszülői befogadás sajátosságai. A javítóintézeti befogadás folyamata. Szituációs feladatok.

2.2.2.4.Különleges, speciális és kettős ellátási szükségletű gyermekek gondozása tan- tárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A különleges, speciális és a kettős ellátási szükséglet megismerése, a gondozásukkal, nevelésükkel kapcsolatos problémákba való beletekintés, lehetőségek és módszerek ajánlása azok megfelelő kezeléséhez

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpedagógus, szociálpolitikus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Gyermekfejlődés szakaszai és szükségletei

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Meghatározza a különbséget külön- leges, a speciális és a kettős ellátási szükségletű gyer- mek szükségletei között	Átlagtól eltérő szükségletű gyer- mekek gondozása, nevelése	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel való azo- nosulás, önismeret, erősségek reális felismerése, én tudatosság, saját érzéseinek adekvát kifejezési készsége, Másság elfogadása, Empátia, Társas felelősségtud at, fejlett kommuniká- ció, együttműködés képessége, realitás- érzék, probléma- megoldó készség, érzelmi érettség, türelmesség	
Bemutatja az eltérő viselkedésből adódó problémákat, ne- hézségeket és azok megoldás lehetősé- geit	Konfliktusok fajtái és a konfliktuskeze- lés módszerei	Instrukció alapján részben önállóan		
Bemutatja a traumát átélt gyermekek, fiatal felnőttek főbb viselkedési jel- lemőzit, azok pszic- hés hátterét, prob- lémáikat, valamint meghatározza a lehetséges beavat- kozási módokat.	A segítés pszicho- lógiai összefüggései	Instrukció alapján részben önállóan		
Bemutatja a kom- munikáció jellem- zőit, mint pedagógi- ai eszközt, valamint meghatározza az együttműködési formákat a gyerme- kekkel, fiatal felnőt- tekkel, családokkal	Az átlagtól eltérő szükségletű gyer- mek nevelése	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Különleges ellátási szükségletű gyermek

A különleges ellátási szükséglet fogalma, területei a Gyvt. alapján. A fogyatékosság fogalma, területei. A tartós betegség fogalma. Az életkoruk miatt különleges ellátási

szükségletű gyermekek. Különleges ellátási szükségletű gyermekek nevelése, gondozása gyermekotthoni körülmények között (pl. akadálymentesítés). Tanulmányaiban elmaradt gyermek nevelése, gondozása.

Gyermeki viselkedés

Normál, vagy eltérő viselkedés szempontjai: társadalmi normák szerint, magatartás gyakorisága alapján, betegségtudat szerint, hiányos alkalmazkodás alapján. Ütköző gyermekvédelmi alapelvek. Bekerülés a gyermekvédelmi szakellátásba

A speciális és kettős ellátási szükségletű gyermek

A speciális és a kettős ellátási szükséglet Gyvt. szerinti meghatározása, a speciális és kettős ellátási szükségletű gyermekek ellátásának lehetőségei. A viselkedés alakulását befolyásoló tényezők: a társadalom hatásai, a család szerepe a gyermek viselkedésének alakulásában, külső rizikótényezők, a gyermek saját rizikó faktorai. A súlyos disszociális tüneteket mutató gyermek, ennek megnyilvánulási tünetei. Súlyos pszichés tüneteket mutató gyermek szorongásos zavarainak megjelenési formái. A pszichoaktív szerekkel küzdő gyermek felismerése, testi és magatartásbeli tünetek alapján. A speciális és kettős ellátási szükségletű gyermekek reszocializációjának, reintegrációjának, rehabilitációjának módszerei, lehetőségei.

Traumát átélt gyermek

A trauma fogalma, jellemzői. A korai sérülések szerepe a személyiség kialakulásában. A tárgyvesztés, a gyászfeldolgozás szakaszai. A bántalmazott gyermek traumája, ennek testi és pszichés tünetei. Önészlelés és önértékelés. Viselkedésmódok területi eloszlása: óvoda-iskola, család, társas kapcsolatok. A trauma feldolgozása: biztonság megteremtése, emlékezés, gyász, visszakapcsolódás a mindennapi életbe. Bántalmazásra utaló gyanújelek megtalálása kitalált történetekben, az eset elemzése a tanultak alapján.

A segítő beállítódásával kapcsolatos szakmai elvárások

A szakmai személyiség, identitás formálása, képességek fejlesztése. A jó segítő tulajdonságai. A szindrómás segítő. A kiégés tünetei, felismerése, megelőzése.

A konfliktus, a problémamegoldó stratégia

Konfliktus helyzetek kialakulása, értelmezése, lezajlása. Folyamatának lépései: lehetséges akadályok és összeférhetetlenségek, észlelés, szándékok, viselkedés, kimenet. A törekvések típusai (versengő, konszenzusos, elkerülő, alkalmazkodó, kompromisszumos), jellemzői. A problémamegoldó stratégia célja, jellemzői, folyamata, eszközei. Konfliktusos helyzet elemzése, kitalált szituáció alapján, problémamegoldó stratégia kidolgozása.

Értő figyelem és a motiváció lehetőségei

A leggyakrabban használt pedagógiai eszköz, a kommunikáció működése, befolyásoló tényezői, hatékonyságának növelése. Az én-üzenetek tartalma, fajtái, elemei. A kommunikációs gátak, közléssorompók. Az értő figyelem lényege (az odafordulás, a saját szempont átmeneti kikapcsolása. A motiváció típusai, eszközjellegű (külső) és önjutalmazó (belső) motiváció. Sikerorientáltság és kudarckerülés, a belső motiváció szükségletei. A motiváció hiánya

Versengés vagy együttműködés, büntetés vagy természetes következmények

A versengő viselkedés, és annak következményei. Az együttműködés, mint alternatíva. Kialakításához szükséges tényezők: intenzív kapcsolattartás, pozitív hangvétel, önkéntes felelősségvállalás, többlet erőfeszítés. Választás a két lehetőség között. Együttműködés a gyermekek, fiatal felnőttek részéről. A természetes következmények módszere, használatának lépései. A fegyelmezés során alkalmazható eszközök, módszerek. Szituációs feladatoknál eszközök kiválasztása, alkalmazása, a hatékonyság közös értékelése.

2.2.2.5.Gyermekvédelem rendszere és jogi szabályozása tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők ismerjék meg a gyermekvédelem hatályos jogi szabályozását, alapelveit, mai rendszerét, felépítését, szereplőit, melynek birtokában képessé válnak eligazodni a gyermekvédelmi rendszerben, és megfelelően tudják értelmezni a gyermekvédelmi intézmények működését. A területhez kapcsolódó jogszabályi háttér ismerete alapján legyenek képesek arra, hogy a megismert ellátási formákkal adekvát segítséget nyújtsanak.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Jogász, Szociálpolitikus, Szociális munkás

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák
Ismerteti a gyer-mekvédelem jog- szabályi hátterét, a gyermekek jogainak szabályozását.	1997.évi XXXI. törvény a gyerme- kek védelméről és gyámügyi igazga- tásról az 1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New York- ban, 1989. novem-ber 20-án kelt Egyezmény kihirde- téséről	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel való azo- nosulás, Társas felelősségtu- dat, Hatékony kommu- nikáció, Együttmű- ködés képessége, Realitásérzék, Prob-lémamegoldó kész- ség Értelmező képesség Tájékozódási ké-pesség Rendszerszemléletű gondolkodás Magabiztosság	Internetes lehetősé- gek alkalmazása, jogforrások elérése, információgyűjté s
Ismerteti a gyer-mekvédelem ellátási formáit, bemutatja milyen különbségek vannak az ellátások és intézmények között.	1997.évi XXXI. törvény a gyerme- kek védelméről és gyámügyi igazga- tásról	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, jogforrások elérése, információgyűjté s
Csoportosítja a különböző ellátási formákat és azon problémákat melyek az adott ellátásokkal megoldhatók	1997.évi XXXI. törvény a gyerme- kek védelméről és gyámügyi igazga- tásról	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, jogforrások elérése, információgyűjté s

A tantárgy témakörei

Gyermekvédelem jogi szabályozása

A gyermekvédelem jogi szabályozása, alapelvei, rendszere és szereplői. A javítóintézeti nevelés jogi szabályozása.
A gyermekek jogainak hazai és nemzetközi értelmezése.
Szülői jogok és kötelezettségek, a szülői felügyeleti jog és a gyámság.
Az adat- és információkezelés jogi és etikai szabályai.
A gyermek és fiatalkorúak büntethetősége. A gyermek és fiatalkorúak büntetésének irány elvei, a velük szemben alkalmazható szankciók és büntetési tételek.

Gyermekvédelem rendszere

A gyermekvédelem fogalma. A gyermekvédelmi ellátó rendszer célja. A gyermekvédelmi ellátórendszer szolgáltatásai, ellátásai és intézményei.
A gyermekjóléti alap- és a gyermekvédelmi szakellátás fogalma, meghatározó tényezői, eszközei.
Pénzbeli és természetbeni ellátások.
A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások. A védelembe vételt megelőző családsegítési módszerek, lehetőségek.
A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások.
A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések.
A javítóintézeti ellátás, nevelés.
A gyermekvédelem dilemmái.
A gyermekek és a gyermekes családok támogatására szolgáló intézmények, ellátások rendszere. A gyermekvédelmi észlelő- jelzőrendszer működése, tagjai.
Érdekérvényesítés a gyermekvédelemben, a gyermekjogi képviselő feladata, hatásköre. A gyermekvédelmi gyám feladatai.

2.2.2.6.A gyermekbántalmazás különböző formái és prevenciós lehetőségek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy fő célja, hogy a tanulók megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek a bántalmazás különböző formáiról és típusairól, úgymint a kortársbántalmazás, bullying, cyberbullying, kapcsolati erőszak, emberkereskedelem, rendszerbántalmazás. A képzésben a tanulók felismrik a különböző bántalmazások gyanújeleit, a bántalmazási formáit, típusait, a bántalmazottra gyakorolt hatását, következményeit, illetve a szükséges beavatkozási és kezelési módokat. A hallgatók ismereteket szereznek a prevenciós lehetőségekről, az áldozattá válás megelőzésének lehetőségeiről, az áldozathibáztatás elkerülésének fontosságáról, az áldozatazonosítás jogszabályi előírásairól. A képzésben, a tanulók megismerik viszonyulásukat a gyermekbántalmazáshoz, fejlődik önismeretük, felelősségtudatuk, a másik embert tisztelő, elfogadó érték-rendjük.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociológus, pszichopedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Krízisintervenció, kapcsolati erőszak, post traumás stressz szindróma, normatív és paranormatív krízisek, nemi szerepek, veszélyeztetettség, gyermekvédelmi ellátórendszer.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Bemutatja milyen intézkedést kell kezdeményezn i, amikor bántalma-zással, bántalmazás gyanújával találko- zik a gondozási folyamatban	Veszélyeztetettsé g- fogalma, gyerme- kek jogai, észlelő és jelző rendszer, a gyermekbántalm a- zás észlelésére, jelzésére, kezelésére és kivizsgálására vonatkozó mód-szertani ajánlások és szabályozók a gyermekjóléti alap- ellátásban és a gyermekvédel mi szak-ellátásában, javítóintézeti ellá-tásban	Teljesen önállóan	Áldozathibáztat ás kerülése, ematikus, támogató, kezde- ményező attitűd	
Bemutatja az ellátó-rendszerben megje- lenő áldozathibázta-tás előfordulásait	Rendszerabúz us, áldozathibázta tás	Teljesen önállóan		
Jellemzi a különbö- ző bántalmazási formák gyanújeleit, tüneteit, rizikófak-torokat	Kapcsolati erőszak folyamata, erőszak fogalma, formái	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja az áldo- zatokkal való be-szélgetés főbb as- pektusait, jellemző-it.	Krízisintervenció fogalma, segítő beszélgetés,	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja milyen prenvenciós prog- ramok alkalmazha- tóak a gyermekvé-delemben, bemutat-ja azok céljait.	Prevenció fogalma, áldozattá válás rizikótényez ői, devianciák	Irányítással		

A tantárgy témakörei

A bántalmazási formák Felnőttek esetében
Mikor beszélünk bántalmazásról?
Családon belüli erőszak – hatása a családban élő gyermekre
Kapcsolati erőszak (de ez megvalósulhat kiskorú esetében is)
Emberkereskedelem (prostitúció, szexuális kizsákmányolás, munka típusú kizsámányolás stb.)
Gyermekek esetében
Vérszerinti szülő által
Más felnőtt által (köznevelésben, szabadidős vagy sport tevékenység közben, stb.)
Gyermekvédelmi szakember által
Kortárs bántalmazás (ennek jellegzetes, de nem kizárólagos formája a bullying és a cyberbullying, de cyberbulliyngot elkövethet felnőtt is)
Gyermekek az emberkereskedelemben

Az áldozatok és a bántalmazók főbb jellemzői, az áldozattá válás folyamata.

Gyermekbántalmazás

Gyermekbántalmazás fogalma, gyanújelei, áldozatra gyakorolt hatása, következményei, a gyermekbántalmazás típusai: fizikai, érzelmi, szexuális, elhanyagolás. Teendők a gyermekbántalmazással kapcsolatban, veszélyeztetettség, segítő szolgáltatások, terápiás lehetőségek.
A gyermekbántalmazás észlelésére, jelzésére, kezelésére és kivizsgálására vonatkozó módszertani ajánlások és szabályozók a gyermekjóléti alapellátásban és a gyermekvédelmi szakellátásában.

Prevenciós programok és lehetőségek

A prevenciós programok felépítése, a prevenciós programok célja, tematikák. Közösségi média veszélyei, deviáns társadalmi csoportok szerepe a gyermekek életében. Játékos feladatok a prevenció területén, áldozattá válás megelőzése, emberkereskedelem és prostitúció áldozatává válásának megelőzése, gyermekek biztonságának a megteremtése

Segítési formák, lehetőségek, beavatkozás

Post-traumás stressz szindróma, gyógyulási lehetőségek, terápiás lehetőségek, játék és élmény, mint a gyógyulás fontos eszközei.

2.2.3. Pedagógiai - Gyógypedagógiai ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület képessé a tanulókat arra, hogy megismerjék az ellátások pedagógiai, gyógypedagógiai céljait, képessé váljanak felismerni az adekvát pedagógiai módszereket és tudják használni azokat a gyakorlatban. A tanuló képessé válnak arra, hogy felismerjék a különböző rendellenességek tüneteit és jelezni tudják a munkatársi team felé azokat. Képessé válnak együttműködni az intézményben dolgozó gyógypedagógusokkal, pedagógusokkal, megértik az általuk használt szakmai nyelvezetet.

2.2.3.1.Gyógypedagógia mint tudomány tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
A képzésben résztvevők a tantárgy témakörei által megismerik a fejlődési rendellenességeket, zavarokat, sérüléseket, valamint a differenciált nevelés területeit, jellemzőt, valamint az eltérő fejlődésből eredő hátrányokat, speciális szükségleteket.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
Gyógypedagógus, Fejlesztő pedagógus,

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Pedagógia, Emberi test, Gyermekfejlődés szakaszai

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti a gyógy- pedagógiával kap- csolatos alapfogal- makat	Gyógypedagó gia meghatározás a, tárgya, célja, terüle- tei	Teljesen önállóan	Másság elfogadása, Előítéletmentes beállítódás, Segítő szereppel való azonosulás, Én tudatosság, saját érzéseinek adekvát kifejezési készsége, Empátia, Társas felelősségtu- dat, Fejlett kommuniká- ció, együttműködési képesség,	Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja a fejlő- dési zavarokat, sérüléseket, fogya- tékosságokat	Fogyatékosságtan	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja a diffe- renciált nevelés jelentőségét a sajá- tos nevelési igényű gyermekek tekintet- ében	Differenciált neve- lést igénylők cso- portjai	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés

A tantárgy témakörei

Gyógypedagógiai alapismeretek A gyógypedagógia fogalma, tárgya, célja, területei.
Fejlődési zavarok, retardáció és regresszió, reverzibilitás, irreverzibilitás fogalma.
A késleltetett ütemű fejlődés megnyilvánulási fajtái és jelei a mozgás, beszédfejlődésben, a szociális kapcsolatok és az önállósodás, kultúrhigiénés szokások kialakulásában.
Organikus okokra visszavezethető sérülések: látás-, hallás-, beszéd-, mozgás-, értelmi és érzelmi, akarati sérülések. Az eltérő fejlődésből eredő hátrányok: a sérült gyermek önbecsülése, önértékelése, lehetőségei az önálló életvitelre.
A különleges és speciális szükségletű gyermekek jellemzői, ellátási területei.
A sérült speciális helyzetéből adódó egyéni szükségletek feltárása és kielégítése

Differenciált nevelés
Az inklúzió, integráció és a differenciált nevelés fogalma, lehetőségei
Szurdopedagógia (hallássérültek: siketek és nagyothallók pedagógiája)
Tiflopedagógia (látássérültek: vakok és gyengénlátók pedagógiája)
Logopédia (beszédhibások pedagógiája)
Pszichopedagógia
Szomatopedagógia (mozgáskorlátozottak pedagógiája)
Tanulásban akadályozottak pedagógiája
Értelmileg akadályozottak pedagógiája
A sajátos nevelési igényű gyermekek jellemzői, fejlesztésük lehetőségei.
Beilleszkedési, tanulási, magatartásbeli zavarral rendelkező gyermek jellemzői.

2.2.3.2. Fejlődési rendellenességek, fogyatékosságok, fejlesztés, rehabilitáció tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
A tanulók az anyag elméleti részének elsajátítása után képesek lesznek felismerni a fejlődési rendellenességeket, fogyatékosságokat, valamint birtokában lesznek annak az ismeretanyagnak, aminek a segítségével a fejlesztésben és a rehabilitációban segítségére lesznek a szakembereknek.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
Pszichológus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Biológia: az emberi test fejlődése

.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Bemutatja a szak- mai etikai szabá-lyokat	Vonzalmak és taszí- tások jellemzői, az előítéletek kialaku- lásának okai és a működésének jel-lemzői	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel való azo- nosulás, ön-ismeret, önbecsülés, mások megbecsülése, erős- ségek reális felis- merése, én tudatos- ság, saját érzéseinek adekvát kifejezési készsége, másság	Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti a rendel-lenességeket és azok tüneteit	Fejlődési rendelle-nességek fogyaté-kosságok az élet-szakaszokban	Irányítással		

Bemutatja milyen fejlesztési lehetősé- gek vannak fejlő- désben elmaradt gyermekek részére	A segítés pszicho- lógiai összefüggései	Instrukció alapján részben önállóan	elfogadása, empátia, társas felelősség- tudat, fejlett kom- munikáció, együtt- működés képessége, realitásérzék, prob- lémamegoldó kész- ség, érzelmi érett- ség, türelmesség	
Ismerteti a rehabili- táció fogalmát	A segítés pszicho- lógiai összefüggései	Irányítással		

A tantárgy témakörei

Fogantatás, várandósság, magzati ártalmak

A családtervezés, és a magzat fejlődéséhez szükséges feltételek. Anya tápláltsági állapota, egészsége, életmódja. Vírusok, veszélyes vegyületek. Az anya érzelmei, élményei, betegsége társadalmi körülményei. "Nem kívánt terhesség". Leggyakoribb magzati károsító tényezők: gyógyszer, dohányzás, alkohol, kábítószer hatásai a magzati fejlődésre. Fertőzések (rubeola, varicella, CMV, Hepatitis B, toxoplazma, lues, herpeszvírus). Sugárzás, szennyezés. Az értelmi fejlődés elmaradását vagy organikus eredetű idegrendszeri károsodást előidéző tényezők: kromoszóma rendellenességek, méhen belüli károsodások, szülés közbeni károsodások, fejlődési rendellenességek, közvetlenül a szülés után a csecsemőt érő károsító tényezők, pszichoszociális környezeti hatások.

Az újszülöttkori rendellenességek

Az újszülött általános fizikai állapotának értékelése, a megfigyelt életjelek pontozása, az alacsony pontszám lehetséges okai. Koraszülés okai. Kis születési súly lehetséges okai. A születéskor jelen lévő reflexek értékelése. Fejlődési iránymutató az első évre, mik érdemelnek figyelmet ebben a szakaszban. A hallászcsökkenés jelei, okai. A korai fejlesztés legfontosabb területei. Csecsemőkori problémák háttere: elhanyagoló ingerszegény környezet, anya- apa közötti kapcsolatzavar, apa hiánya, az anya és a csecsemő közötti kötődés bizonytalan volta, korai anyavesztés. Problémás csecsemő gondozásából adódó feladatok. Az anyaotthoni (lányanyás) nevelés problematikája.

A kisgyermekkori rendellenességek

Új képességek az első három év során, helyzetváltoztatás, járás, finom kézmozgások összehangolása, a beszéd. a beszédfejlődés főbb állomásai. A problémajelzések jelentős része az életkori feladatokhoz kapcsolódik. Beszédfejlődés zavara: fonológiai szinten, a beszélt nyelv gyengesége, beszéd megértésének fejlődési zavara. A beszédfejlődés késleltetése esetén jelentkező feladatok. A tónusos, és klónusos dadogás kiváltó okai: elfojtás, elővételezett félelem, frusztrált megkapaszkodás, genetikai tényezők, organikus biológiai okok és az élettani dadogás. Az elektív mutizmus. Feladatok beszédzavar esetén. A motoros készség zavarai. a mozgásfejlődés zavara. Feladatok a mozgásfejlődés zavara esetén.

Az óvodáskori rendellenességek

A gyermekkori félelmek és kórossá váló formái. Idegenektől való félelem, szeparációs szorongás, állatoktól való félelem, valós veszélyektől való félelem, sötétségtől, rossz álmoktól való félelem, elalvás, alvás körüli félelmek, szimbolikus félelem. A szeparációs szorongás megjelenési formái, feladatok a normális szinten tartása érdekében. A fóbiák fajtái, háttere, kezelése. A szorongás eredete, fajtái (általános szorongás,

teljesítményszorongás, szorongásroham, vagy pánikbetegség. Kényszeresség. Leggyakoribb kényszergondolatok, leggyakoribb kényszercselekvések. Feladat kórossá vált szorongások és félelmek esetén. Testvérkapcsolatok, testvérféltékenység, a féltékenység arcai. Feladat a testvérek közötti harc során. A kiválasztás zavarai (enuresis, encopresis) típusai, okai. Feladatok a kiválasztás zavarai esetén. alvászavarok (alvajárás, álmatlanság, éjszakai felriadás, lidérces álmok. Feladatok alvási nehézségek tapasztalása esetén. Iskolaéretlenség. Tanulási képességek, részképesség zavarok előjelei. Feladatok a részképességek fejlesztésében.

A kisiskoláskori rendellenességek

Tanulási problémák megjelenési formái: fogyatékosság, tanulási nehézség, tanulási zavar, teljesítményzavar. Feladatok tanulási problémák észlelése esetén. Beilleszkedési és magatartási problémákat okozó tényezők: karaktervonásokból adódó nehézségek, szociális izoláció, alulszocializáltság, trauma- érzelmi zavar, figyelemzavar- hiperaktivitás-impulzivitás, tehetség, magatartászavar. Feladatok szocializációs zavarból adódó problémák esetén. A tehetségek felismerésével és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok. A továbbra is jelen levő már az óvodáskorban megismert problémák rendellenességek (szorongások, fóbiák, kényszerek, a kiválasztás zavarai, alvászavarok) és az azokhoz kapcsolódó feladatok. Pszichoszomatikus betegségek (különböző fájdalmak jellemezhetik ebben a korban): hasfájás, fejfájás, tachikardia (szívtáji fájdalom és ájulás), növekedési zavar. Feladatok pszichoszomatikus tünetek esetén.

A serdülőkori rendellenességek

A deviancia fogalma. Deviánsviselkedési formák. Az öngyilkosság (szuicidum), önsértés (falcolás) lehetséges magyarázatai, a késztetés felismerése, jelei (szakaszai), okai. Feladatok autoagresszív megnyilvánulások esetén. Kriminalitás, mint antiszociális viselkedészavar jellemzői, altípusai, kialakulásában szerepet kapó tényezők. Morális fogyatékosság. Feladatok kriminalitás esetén. Szenvedélybetegségek: kémiai anyaghoz, viselkedési formához kötöttek. Kémiai addikció folyamatának szakaszai. Pszichológiai függőség, biológiai függőség (drog és alkoholfogyasztás serdülő korban). A kezelés lehetőségei módjai, feladatok kémiai addikcióval való találkozás esetén. Viselkedési addikciók, kóros szokások, impulzuskontroll- zavarok. Szexuális szélsőségek. Feladatok viselkedési addikció esetén. Problémajelzések, rendellenességek serdülőkorban: teljesítménygátlás, beilleszkedési zavarok, szexuális problémák, pszichoszomatikus zavarok, depresszió-öngyilkosság, határesetek, pszichotikus zavar- skizofrénia, A vészjelek és rendellenességek felismerése és megfelelő segítség biztosítása. Evészavarok: anorexia nervosa, bulimia nervosa, obezitás tünetei, eredete, háttere, veszélyei, kezelése.

Fejlesztés, rehabilitáció

A habilitáció, rehabilitáció meghatározása, területei. A fogyatékosok rehabilitációjának komplexitása. Segítő és akadályozó tényezők (averzió, előítélet, izoláció, viktimizáció). A gyermek biológiai és szerzett sérülései, az ezekből adódó hátrányok. A szociokulturális különbözőségekből eredő hátrányok fajtái, megnyilvánulási formái, csökkentésének, korrekciójának módjai, lehetőségei a gyermekeket ellátó intézményekben. Családon belüli erőszak, elhanyagolás, bántalmazás, veszélyeztetés fogalma, típusai. Az eltérő fejlődésből eredő hiányosságok felismerése, enyhítésének lehetőségei. Személyközi és intézményközi együttműködések fontossága. Az inklúzió, integráció és differenciált nevelés fogalma, lehetőségei.

2.2.3.3.Pedagógiai ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A pedagógia és a neveléselmélet, mint tudomány helyének megtalálása a társadalomtudományok között. A nevelési modellek segítségével tervezni annak várható hatásait és a játékokon keresztül a megismerés útjára lépni

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Történelem: Platón, Comenius, reneszánsz

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti a pedagó- gia és a nevelésel- mélet elhelyezkedé- sét a társadalomtu- domány palettáján	A nevelési hatáskel- tés pszichológiai alapjai, nevelési stílusok és attitűdök	Teljesen önállóan	Önállóság, empátia, társas felelősségtu- dat, Jó kapcsolat kiépítő készség, fejlett kommuniká- ció, együttműködés képessége, követke- zetesség, rugalmas- ság, realitás érzék, probléma megoldó készség, türelmes- ség, konfliktus kezelésének képes- sége, érzelmi érett- ség, kreativitás, az öröm átélésének képessége, az	Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja a főbb nevelési modelleket és jellemzi azok alkalmazásá t a gyakorlatba n	A nevelői szerep összefüggései, sike- rek és kudarcok a nevelésben	Teljesen önállóan		
Ismerteti a szabad- idős tevékenység szervezésének fo- lyamatát és jelleg- zetességeit	A játék, mint a megismerés királyi útja	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés

			örülni tudás	

A tantárgy témakörei

A pedagógia kialakulása, fogalma, tudományterületei

A pedagógia jelentése. Hangsúlya, tartalmi változásai a különböző történelmi korszakokban. A pedagógia önálló tudománnyá válása, azaz a tudományos pedagógia kialakulása. Fogalma. A pedagógia, mint komplex tudomány: a nevelés elméletének és gyakorlatának vizsgálata, az ember céltudatos alakításában. A gyakorlati nevelés formái, valamint a nevelési valóság kutatása (azaz a gyakorlat és az elmélet megjelenése a diszciplínában). Tudományterületei: általános pedagógia, neveléselmélet, didaktika, tantárgypedagógia vagy szakmódszertan, neveléstörténet, összehasonlító pedagógia, gyógypedagógia, iskolaszervezettan, életkorok pedagógiája, nevelési színterek pedagógiája.

A neveléstudomány értelmezése, résztudományai

Fogalma. Értelmezése. Az ember céltudatos alakítása tevékenységének tanulmányozása. A személyiség vizsgálata, alakíthatóságnak, fejleszthetőségének összefüggései, ok-okozati tényezői, törvényszerűségei, a nevelés folyamatában érvényesülő tényezők, azok rendszere, hatásmechanizmusai. Résztudományai: neveléstörténet, neveléselmélet, nevelésszociológia, nevelésfilozófia, összehasonlító neveléstudomány. Határtudományok: filozófia, biológia, pszichológia, szociológia, statisztika, közgazdaságtan.

A gyermeknevelés általános kérdései

A nevelés fogalma, módszerei, célja. A jutalmazás és büntetés. A jutalom formái (személyes, tárgyi). A büntetés formái: tárgymegvonásos, fizikai, énmegvonásos. Az erős büntetés következményei. Gyermeknevelési módok és hatásaik. Becker modellje. Baumrind modellje. Maccoby és Martin komplex modellje. Kozéki Béla nevelői modelljei. Ranschburg Jenő nevelési stílus csoportosítása. A dackorszak és az agresszív viselkedés, mint kihívás a gyermeknevelésben. Az agresszió fogalma, eredete, kifejezése- és a katarzis, első megjelenése, különbség a nemek között. A korai gondozás minősége és az agresszió. Az agresszív viselkedés kezelése, büntetés.

Játék szerepe a gyermekek életében

A játék, mint az élményen keresztüli kapcsolódás. A játék célja. A játéktevékenység fejlődése. Típusai: funkciójáték, szerepjáték, alkotó játék, szabályjáték, csoporton belüli játék (magányos játék, bámészkodó játék, parallel játék, asszociatív játék, kooperatív játék). Mit tanulnak a gyermekek a játék során. A játékélmény és a problémás viselkedés kapcsolata. A gyermek játékának megfigyelése. Mivel játsszon a gyermek? Életkori sajátosságok. A gyermekek számára biztosítandó legfontosabb játékszerek: vesztibuláris ingerlést biztosító játékok, konstrukciós játékok, mozgást segítő játékok, szerepjáték eszközei, logikai játékok, szabályjátékok. A világ megismerésének "királyi útja" a játék és a játék során megszerzett élmény, és annak közös feldolgozása.

2.2.4. Gyermekgondozási, -ápolási ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület segíti, hogy a képzésben résztvevők elméleti és gyakorlati ismereteket tapasztalatokat szerezzenek gyermekgondozás, gyermekápolás szakmai tevékenységről. A gyakorlat segíti megláttatni és elsajátítani a gyermekek napi gondozásából adódó, szükség szerinti ápolásából eredő feladatokat, valamint részvételi lehetőséget biztosít az egyes gondozási ápolási feladatokban. A gyermekbetegségek alapjainak, valamint a leggyakoribb gyermekbalesetek megismerése, megelőzése hozzásegíti a képzésben résztvevőt ahhoz, hogy felismerje azokat, és az ismeretek birtokában, a gyakorlati munka során helyesen cselekedjen.

A tanulási terület segíti, hogy a gyermekvédelem intézményeiben gyakorlat során személyes tapasztalatokat szerezhessenek a tanulók. A gyakorlat segíti megláttatni és elsajátítani a gyermekek napi gondozásából adódó feladatokat, valamint részvételi lehetőséget biztosít az egyes gondozási feladatokban. A gyakorlat során értelmezhetővé válik milyen feladatok várnak a tanulókra egy olyan ellátásban, ahol a szülők is jelen vannak az ellátás során

2.2.4.1.Ismeretek a gyermekgondozásról tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők a tantárgy témakörei által megismerik a gyermekgondozás legfontosabb területeit, és azok jellemzőit. A gyermek szükségleteinek, egészséges környezetének és fő tevékenységének ismerete által képessé válnak a gyermekek gondozásában, a velük való tevékenységekben kellő magabiztossággal részt venni.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Egészségügyi szakoktató, Csecsemő- és kisgyermekgondozó, Gyermek- és ifjúsági felügyelő

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pedagógia, Pszichológia, Gyermekfejlődés szakaszai, Táplálkozástan, Háztartásvezetés

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti a gondo- zás célját, feladatát, területeit.	Gyermekgondozás- tannal kapcsolatos alapfogalmak, cél, terület ismerte.	Teljesen önállóan	Gondozói szereppel való azonosulás, Én tudatosság, Figyelmesség, Körültekintő maga- tartás, Logikus gondolko- dás,	Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Megfogalmazza a gyermek szükségle- teit, azok életkori	Gyermeki szükség- letpiramis, azok jellemzőinek isme- rete.	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés

sajátosságait.				
Meghatározza gyermekek külön- böző életszakaszai- ban a szokáskialakí- tás jelentőségét, valamint ismerteti az életkoroknak megfelelő szokások kialakítására vonat- kozó alapvető isme- reteket.	Szokáskialakít ás jelentősége gyer- mekkorban	Instrukció alapján részben önállóan	Empátia, Társas felelősségtu- dat, Segítőkészség, Jó helyzet és prob- lémafelismerő ké- pesség, Fejlett kommuniká- ció, együttműködési képesség, Példamutató maga- tartás Kreatív gondolko- dás, Rugalmass ág, Türelem, Megértés Nyitott hozzáállás	Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjté s szokáskialakításs al kapcsolatos módok- ról
Megfogalmazz a a játék jelentőségét gyermekkorba n, továbbá meghatá- rozza az életkornak megfelelő játékte- vékenység kialakí- tására vonatkozó szempontokat.	A játék, mint a gyermek fő tevé- kenysége	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjté s a gyermekekkel kap- csolatos játékos feladatokról életko- roknak megfelelő- en.
Gondozási terv alapján bemutatja a gyermek napi gon- dozási feladatait.	Gyermekgondoz ási feladatok, Háztar- tásvezetés	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről

A tantárgy témakörei

Gyermekgondozás alapjai
A gondozás célja, feladatai, területei.
A gondozás és nevelés egysége.
A rendszeresség, az állandóság szerepe a gyermek gondozásában.
Egyéni napi- és heti rend fontossága, életritmus a gyermekek életében. Szokáskialakítás jelentősége gyermekkorban.

A gyermek szükségletei
A gyermek alvásigénye az egyes életkori szakaszokban. A korszerű és egészséges táplálkozás alapelvei, feltételei.
Az életkornak és egészségi állapotnak megfelelő étrend összeállítása.

A gondozás, mint az esztétikai, érzelmi, értelmi nevelés egyik színtere, a bizalom és biztonság kialakításának lehetősége, az önértékelés, énkép kialakításának eszköze.
Az önellátás, önállóság kialakítása.

Gyermekgondozás

Szervezni a gyermekek napi tevékenységét, biztosítva a játék, az alvás, a szabad levegőn való mozgás és a rekreálódás feltételeit.
Életkori sajátosságok, egyéni képességek és igények figyelembevételével bevonni a gyermeket a mindennapi tevékenységbe, segíteni a kultúrhigiénés szokások, egyéni ízlés kialakulását.
Segítségnyújtás a gyermek életkorának és fejlettségének megfelelő ingergazdag környezet- ének kialakításában, rendezésében, a közvetlen környezet higiénéje, berendezési tárgyai, a gyermek életkornak megfelelő játékai a tisztántartás jelentősége a gyakorlatban.
A gyermekek ruházatával, étkeztetésével szükséges feladatok a gyakorlatban, gyermek- gondozási szükséget megállapítása és dokumentálása a gyakorlatban. Figyelemmel kísérni és szükség szerint, az életkortól függően segíteni a gyermek játékát. Segíteni a gyermek képességeinek kibontakozását. Észlelni a gyermek lelkiállapotának változásait, problémafeltárást végezni.
A gyermekkel való egyéni és csoportos foglalkozás lehetőségei, eszközei a gyakorlatban.

2.2.4.2.Gyermekápolási ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevők a tantárgy témakörei által megismerik a gyermekápolás legfontosabb területeit, és azok jellemzőit. A beteg gyermek jellemzőinek, szükségleteinek felismerése, valamint az ápolási tevékenységek megismerése által képessé válnak a gyermekek ápolásában kellő magabiztossággal részt venni

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Védőnő, Egészségügyi szakoktató, Csecsemő és kisgyermekgondozó Gyermek és ifjúsági felügyelő

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pedagógia, Pszichológia, Gyermekfejlődés szakaszai, Egészségügyi alapismeretek, Gyermekek ápolása, gondozása, Gyermekbetegségek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti a gyer- mekápolás célját, feladatát, területeit	Gyermekápolás - tannal kapcsolatos alapfogalmak, cél, terület meghatáro-	Teljesen önállóan	Segítő szerep pel való azonosulás, Emberi méltós	Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés

	zása		ág tiszteletben tartása, Figyelmesség, Körültekintő maga- tartás, Empatikus magatar- tás Társas felelősségtu- dat, Segítőkészség, Jó helyzet és prob- lémafelismerő ké- pesség, Fejlett kommuniká- ció, Együttműköd ési képesség, Türele m, Megér tés Nyitott hozzáállás	
Felismeri a beteg gyermeket, képes értelmezni a tünete- ket.	Gyermekbetegség ek	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről
Megfogalmazz a a beteg gyermek ápolásával, vala- mint a lehetséges segítségnyújtássa l kapcsolatos teendő- ket.	Egészségügyi alap- ismeretek, Gyer- mekápolás alapjai	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről
Részt vesz a beteg gyermek ellátásában	Gyermekgondozá si és ápolási feladatok, gyermekbetegség ek	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A beteg gyermek felismerése

A beteg gyermek megfigyelésének szempontjai, a tünetek értelmezése (öntudat, viselkedés, sírás, turgor, fájdalom, váladékok, kardinális tünetek stb.) enyhítésének technikái, módszerei.

Gyermekápolás alapjai

A beteg gyermek ápolása légúti betegség, hányás, hasmenés, székrekedés, fertőző betegség, láz esetén, a diéták felosztása.
Fizikális gyógymódok ismerete: nedves belélegeztetés, hűtőfürdő, priznic, a száraz meleg és hideg alkalmazása, borogatások.
Gyógyszerformák, a gyógyszerek alkalmazásának módjai gyermekkorban. A gyógyszertárolás és gyógyszerelés szabályai, a házi patika szerei; fertőtlenítő eljárások és a fertőtlenítőszerek ismerete.
A gyógyászati segédeszközök fajtáinak, használatának és karbantartásának ismerete.

Gyermekápolás

Felismerni a gyermek betegségét a gyakorlatban. A leggyakoribb gyermekbetegségekkel kapcsolatos ápolási tevékenységek a gyakorlatban. Lázmérés, lázcsillapítás, folyadékpótlás, kímélő, diétás étrend alkalmazása a gyakorlatban.
Ápolási feladatok felmérése a beteg gyermek vonatkozásában.
Szülő kompetenciák a gyermekápolásban, feladatok kijelölése és ellenőrzése.

2.2.4.3.Gyermekbetegségek, gyermekbalesetek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A képzésben résztvevő megismeri a leggyakoribb gyermekbetegségek fajtáit, okait, hajlamosító tényezőket, valamint a megelőzésükhöz kapcsolódó szűrővizsgálatok és védőoltások jelentőségét. Ezen ismeretek birtokában képes lesz a gyermekbetegségek kialakulásának visszaszorítása érdekében informatív segítséget nyújtani a gyermekek hozzátartozóinak. A képzésben résztvevő megismeri a leggyakoribb gyermekbaleseteket, valamint a balesetek megelőzésének jelentőségét, megnyilvánulási formáit a gyakorlatban. Képessé válik a gyermekbalesetek ellátásában részt venni, mérlegelni, és segítséget kérni a szakszerű ellátás biztosítása érdekében. Az ismeretek birtokában képes lesz a gyermekbalesetek kialakulásának visszaszorítása érdekében helyesen cselekedni

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Gyermekorvos, Védőnő, Egészségügyi szakoktató, Egészségfejlesztő

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi ismeretek, Gyermekfejlődés szakaszai, emberi test alapjai, Elsősegélynyújtás alapismeretek, Gyermekfejlődés szakaszai, az emberi test alapjai, Elsősegélynyújtás alapismeretek, Gyermekfejlődés szakaszai

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Csoportosítja a gyermekbetegsé ge- ket	Gyermekbetegség ek főbb csoportjai	Teljesen önállóan	Társas felelősségtu- dat, Empatikus hozzáál- lás,	Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti a szűrő- vizsgálatok jelentő- ségét a gyermekbe- tegségek korai fel- ismerésében	Prevenció szintjei, a szűrővizsgálatok csoportosítása, célja	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről
Meghatározza a védőoltások célját, szükségességét, idejét gyermekkor- ban	Gyermekkori védő- oltások célja, ideje, jelentősége	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről

Felismeri a környe- zetből eredő ve- szélyforrásokat. Ismerteti a gyerme- keket veszélyeztető helyzeteket, ve- szélyforrásokat	Gyermekeket veszé- lyeztető tényezők	Teljesen önállóan	Segítőkészség, Jó helyzet és prob- lémafelismerő ké- pesség, Fejlett kommuniká- ció, Együttműköd ési képesség, Példamutató maga- tartás, Türele m, Megér tés Nyitott hozzáállás	Információszer zés digitális, "okos" eszközökről
Ismerteti a gyer- mekbaleseteket, és a megelőzés lehető- ségeit, megfogal- mazza az elhárítás lehetőségeit, vala- mint a körültekintő eljárás ismérveit	Balesetvédelem jelentősége, elhárí- tás eszközei	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Meghatározza a gyermekbalesetek ellátására vonatkozó alapvető szempon- tokat, és ismerteti a segítséghívás jelen- tőségét	Elsősegélynyúj tás alapjai	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről
Jellemzi a gyer- mekvédelmi tevé- kenységgel össze- függő munkavé- delmi, balesetvé- delmi, és tűzvédel- mi szabályokat, előírásokat	Munka-, tűz, bal- esetvédelmi előírá- sok	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés

A tantárgy témakörei

Gyermekbetegségek alapjai

A leggyakoribb gyermekbetegségek fajtái, okai, hajlamosító tényezői. A beteg gyermek objektív és szubjektív tünetei, a megfigyelésének szempontjai, terápiája, életmódra vonatkozó ismeretek, diéta jelentősége.

Gyermekbetegségek osztályozása

A légutak betegségei (felső légúti hurutok, idegen test a légútban, krupp, hörghurut, aszt- ma, tüdőgyulladás).
Emésztőrendszeri betegségek (hányással járó kórképek, hasi fájdalommal-, hasmenéssel járó megbetegedések, székrekedés, étvágytalanság, csecsemőkori sorvadás).
Anyagcsere betegségek (cukorbetegség, kóros soványság, elhízás).

Idegrendszeri betegségek (agyhártya-gyulladás, idegrendszeri görcsbetegségek) Gyermekkori fertőző betegségek.

Gyermekbetegségek megelőzésének lehetőségei

Szűrővizsgálatok és védőoltások csecsemő és gyermekkorban. Védőoltások és szűrővizsgálatok fajtái, szükségessége, időpontjai. A védőoltások kísérő tüneteinek enyhítése esetleges szövődményei. A szükséges beavatkozásokra való felkészítés módjai.

Veszélyforrások, gyermekbalesetek csoportosítása, megelőzés lehetőségei

A veszélyforrások csoportosítása: háztartási, munkahelyi, közlekedési veszélyek, különböző tevékenységi formák veszélyei.

Csecsemő és gyermekkorban leggyakrabban előforduló balesetek, sérülések és ellátásuk technikái.

Gyermekbalesetek megelőzésének jelentősége.

A vészhelyzet jelzésének szempontjai, gyakorlati alkalmazása, indokoltsága. Balesetvédelmi dokumentáció jelentősége, gyakorlati alkalmazása.

Gyermekbalesetek ellátása Ájulás, fulladás, idegen test a testnyílásokban. A légutak átjárhatóságának biztosítási technikái. Teendő égési sérülés esetén.

Teendő orrvérzés esetén.

Teendő gyógyszermérgezés, mérgezések esetén. Teendő törések, ficam, rándulás esetén.

Teendő fejsérülés esetén. Teendő áramütés esetén.

Teendő harapott sérülés esetén.

Vérzéscsillapítás, sebellátás alapjai, gyakorlata

Munkavégzéssel összefüggő balesetvédelem, balesetmegelőzés gyakorlata

A munkavégzéssel összefüggő általános baleseti és egyéb veszélyforrások, a munkahelyre vonatkozó biztonsági szabályok és előírások ismerete.

A gyermekintézményekre vonatkozó munka-, tűz-, és balesetvédelmi szabályok ismerete. A játékszerekre vonatkozó balesetvédelmi szabályok.

A veszélyhelyzet elhárításának lehetőségei, módszerei, eszközei: mindennapi érintésvédelmi és szigetelési eljárások, a menekülési útvonalak kijelölésének feltételei, egyéni vdőeszközök használata.

A gyógyszertárolás és gyógyszerelés szabályai, a házi patika szerei; fertőtlenítő eljárások és a fertőtlenítőszerek ismerete. Különféle anyagok (vegyszerek, mérgek, gyógyszerek) biztonságos tárolása, mozgatása, nyilvántartása. A veszélyes hulladékok tárolásának szabályai

2.2.4.4.Gyermekgondozási, ápolási feladatok tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy hozzájárul, hogy a képzésben résztvevők végre tudják hajtani a gyermekek napi ellátásából adódó feladatokat. A tantárgy képessé teszi a hallgatókat, hogy gyakorlat során elsajátítsák a napi rutin feladatokat az öltözködés, étkeztetés, házirendből adódó feladatok

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpedagógus, pedagógus, gyermek és ifjúsági felügyelő, gyermek ápoló gondozó

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Pszichológia, gyermekek ápolása, gondozása, gyermekbetegségek, táplálkozástan, háztartásvezetés

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti a gyerme- kek napi ellátásából adódó feladatokat és ellátja azokat	Gyermekgondozá si és ápolási feladatok, gyermekbetegség ek, háztartás vezetés	Teljesen önállóan	Társas felelősségtu- dat, Empatikus hozzáál- lás, Segítőkészség, Jó helyzet és prob- lémafelismerő ké- pesség, Jó problémamegol- dó képesség Fejlett kommuniká- ció, Együttműköd ési képesség, Azonnaliság Önállóság Türelem,	Információszerzés digitális, "okos" eszközökről
Felismeri a gyer- mekek életkörülmé- nyei biztosításában való feladatokat és meghatározza az egészséges környe- zetet számukra	Gyermekek életkori szükségletei, háztar- tásvezetés	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjt és veszélyforrások ról
Ismerteti az egyéni gondozási, nevelési tervet és munkájá- ban használja azt a gyermekek tekintet- ében	Gyermekeink vé- delmében dokumen- tációs rendszer, gondozási feladatok	Instrukció alapján részben önállóan		
Meghatározza az együttműködé s kereteit a szülőkkel való munkában, leírja az ezzel kap- csolatos feladatokat	Első interjú, segítő beszélgetés	Teljesen önállóan	Megértés Nyitott hozzáállás	
Meghatározz a a nem megfelelő gondozási körülmé- nyeket, megfelelően leírja azok jeleit, vészhelyzetet kezel	Gondozási ápolási ismeretek, veszé- lyeztetettség	Teljesen önállóan		

Meghatározza az időjárásnak és évszaknak megfelelő ruházatot, ismerteti a beszerzésükkel, javításukkal kapcso- latos ismereteket	Háztartási ismere- tek, gondozási is- meretek	Teljesen önállóan		Információszerzés digitális, "okos" eszközökről.

A tantárgy témakörei

Gondozási, ápolási feladatok

Gyakorlat megfigyelési szempontok, gyermekek ruházatával, étkeztetésével szükséges feladatok a gyakorlatban, kultúrhigiénés szokások megfigyelése és kialakítása, gondozási szükséget megállapítása és dokumentálása a gyakorlatban

Betegségből adódó gondozási, ápolási feladatok

Lázmérés, lázcsillapítás, folyadékpótlás, kímélő, diétás étrend, a leggyakoribb gyermekbetegségekkel kapcsolatos ápolási tevékenységek, testsúly, testmagasság mérés

Szülőkkel való együttműködés a gyakorlatban

Ápolási, gondozási feladatok felmérése, szülő kompetenciák, feladatok kijelölése és ellenőrzése

A kultúrhigiénés szokások kialakítása

Részvétel a gyermek ellátását biztosító napi feladatok ellátásában. Segítségnyújtás a környezetének kialakításában, rendezésében. Részvétel a kultúrhigiénés szokások kialakításában a napi gondozási feladatok részfeladataként.

Éttrend készítése, élelmiszerek beszerzése

Heti étrend elkészítése, a változtatás módja, lehetőségei. Részvétel az élelmiszerek havi megrendelésének összeírásában, napi élelmiszerek beszerzése. Ételkészítés, étkeztetés, háztartási feladatok ellátása. Részvétel a gyermekcsoport mindennapi életének szervezésében, működtetésében.

2.2.4.5.Gyermekvédelmi szakellátás, az átmeneti gondozás és a javítóintézeti nevelés feladatai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy hozzájárul, hogy a diákok megértsék az intézményi ellátás küldetését, az abból adódó feladatok komplex rendszerét. Rendszerszemléletben lássák a különböző szakemberek munkájának összehangolását. Integrálni tudják a gyermekek jogainak és kötelezettségeink biztosításából adódó feladatokat

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpedagógus, pedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Gyermekvédelem jogi megközelítése, gyermekvédelmi intézményrendszer, gondozási, ápolási feladatok

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Csoportosítja a feladatait az adott intézmény típusá- nak, céljának, kül- detésének megfele- lően és ezek alapján végzi a munkáját.	Intézmények jog- szabályi háttere, szociális munkások etikai kódexe	Instrukció alapján részben önállóan	Társas felelősségtu- dat, Empatikus hozzáál- lás, Segítőkészség, Jó helyzet és prob- lémafelismerő k é- pesség, Jó problémamegol- dó képesség Fejlett kommuniká- ció, Együttműködési képesség, Azonnalis ág Önállóság Türelem, Megértés Nyitott hozzáállás	
Csoportosítja a végzettségének megfelelő feladato- kat, meghatározza az ezzel kapcsolatos	Ápolási, gondozási feladatok, gyer- mekbetegségek, háztartásvezetés ismeretek	Teljesen önállóan		
Bemutatja a mester- séges környezet rendben tartásának folyamatát	Mesterséges és természetes környe- zet fogalma	Teljesen önállóan		
Felsorolja a gyer- mekek ruházkodá- sával kapcsolatos feladatokat, jellemzi a megfelelő ruház- kodás feltételeit	Gyermekgondoz ási ismeretek, gyerme- kek fizikai ellátása	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Ismerkedés a gyermekotthonnal, nevelőszülői ellátással
A gyermekotthon rendjének, dokumentumainak, házirendjének megfelelő munkavégzés. Feladatok a nevelőszülői ellátásban. Beilleszkedés a gyermek/lakásotthon/átmeneti gondozás/nevelőszülői hálózat/javítóintézet szakmai

kollektívájába. A többi munkatárstól eltérő feladatok tisztázása, a képességnek megfelelő szintű beiktatása a gyermek és ifjúságfelügyelői napi feladatok közé.

Dokumentumok, feljegyzések készítése

A gondozó saját tevékenységével és a gyermekek fejlődésével kapcsolatos dokumentumok, feljegyzések készítése. Átmeneti gondozás esetében ezek elkészítése a szülők bevonásával. A gondozási-nevelési feladatokkal és a gyermek testi működésével, viselkedésével kapcsolatos észrevételek, tapasztalatok feldolgozása, kommunikációja. A gondozási feladatokhoz és a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó, tervezési, szervezési feladatok, nevelési tevékenységek dokumentálása.

Feladatok a természetes és mesterséges környezet rendben tartása terén

A gyermek csoport a gyermekek megismerése. A napi gondozási és nevelés feladatok ellátása a gyermekek bevonásával, átmeneti gondozás esetében a szülőkkel együttműködve. A gyermek/lakásotthon, javítóintézet, illetve az átmeneti gondozást nyújtó intézmény természetes és mesterséges környezetének rendben tartása a gyermekek, fiatal felnőttek – átmeneti gondozás esetén a szülők – bevonásával. Bekapcsolódás a háztartás vezetési feladatok elvégzésébe.

A szabadidős és fejlesztő programok tervezése, szervezése

Kulturális és egészségmegőrző szabadidős programok tervezése a gyermek életkorához, egészségi állapotához, képességeihez és érdeklődéséhez igazodóan. A gyermekek, szülők bevonása a programok szervezésébe. Részvétel a szabadidős programok lebonyolításában, különböző szintű feladatokban. A gyermekek fejlesztését célzó programok tervezése, szervezése, részvétel a program végrehajtásában.

A ruházat állapotának folyamatos figyelemmel kísérése

A ruházat állapotának ellenőrzése, javítása, szükség esetén annak pótlása, ezek szükségességének jelzése. Részvétel a ruházat beszerzésében. A gyermek/fiatal felnőtt/szülő bevonása a kisebb javítási feladatokba. Az évszaknak megfelelő szükségletek felmérése, átbeszélése a gyermekkel, fiatal felnőttel, egyéb kívánságának figyelembevétele a vásárlás során. A szülői képességek fejlesztése a gyermekek megfelelő ruházatának biztosítása érdekében.

2.2.4.6.Gyermekfoglalkozás kiscsoportban tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A képzés segíti a tanulókat, hogy a gyermekvédelmi szakellátásban, javítóintézeti nevelésben, illetve a gyermekek átmeneti gondozásában csoportos és kiscsoportos foglalkozásokat tudjon megszervezni és lebonyolítani. A tanulók a gyakorlatban megfigyelhetik, elemezhetik a kiscsoportok működését, közreműködőként részt vehetnek a foglalkozások megtartásában. Megismerhetik a kiscsoportra való készülés menetét az ezzel kapcsolatos szervezési tevékenységeket, illetve a dokumentációs hátteret.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, szociális munkás, pszichológus, szociálpedagógus, nevelő

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Csoportdinamika, kommunikáció, konfliktuselmélet

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Meghatározza a kiscsoportos foglal-kozások tematiká-ját, a szükséges feladatokat csopor-tosítja az ehhez szükséges eszközö-ket és előkészíti azokat.	csoportdinamika, csoportokkal vég-zett szociális munka	Instrukció alapján részben önállóan	Társas felelősségtu-dat, Empatikus hozzáál-lás, Segítőkészség, Jó helyzet és prob-lémafelismerő-k é-pesség, Jó problémamegol-dó képesség Fejlett kommuniká-ció, Együttműködési képesség, Azonnaliság Önállóság Türelem, Megértés Nyitott hozzáállás	
Megtervezi a kis-csoportos foglalko-zásokat, meghatá-rozza a szükséges eszközöket, levezeti a foglalkozást, és elkészíti a hozzá tartozó dokumentá-ciót. Beavatkozik vészhelyzetekben.	csoportdinamika, konfliktus elmélet, szociális adminiszt-ráció	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Gyermekfoglalkozások az intézményekben
Gyermekvédelmi szakellátási intézményben, javítóintézetben, átmeneti gondozást nyújtó intézményben kiscsoportos foglalkozások, fejlesztések megtekintése és elemzése, tematikák készítése, szervezési és dokumentálási feladatok

Terepfeldolgozó szeminárium és szupervízió
Felkészülés az intézménylátogatásra, terepen szerzett élmények átbeszélése, feldolgozása gyermekvédelmi adminisztrációs ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület elsajátítása után a tanulók képessé válnak a gyermekekkel, fiatal felnőttekkel kapcsolatos gondozási folyamatok, mindennapi történések, a gyermekek, fiatal felnőttek problémájával, fejlődésével összefüggésbe hozható folyamatok változások megfelelő dokumentálására. A diákok megismerik a jogszabályban meghatározott dokumentációs rendszert, ki tudják választani az adott ellátáshoz kapcsolódó dokumentumokat és kompetenciájukat betartva képessé válnak azok elkészítésére, illetve adatok szolgáltatására. A tanulók megismerik az intézmények működésével kapcsolatos szabályzatokat, amelyek alapját adják egy - egy intézmény mindennapi működésének.

2.2.4.7.Gyermekvédelmi intézmények szabályzatai, dokumentációs rendszerek az intézményekben tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A dokumentumokon keresztül nyerjenek betekintést az intézményi szervezeti és feladatstruktúrába. Ismerjék meg a célok és feladatok közötti összefüggéseket a nevelési folyamatban.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Gyermekvédelemben dolgozó pedagógus vagy szociális végzettségű munkatárs

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szociális adminisztráció, gyermekek életkori szükségletei, gyermekek pszichés fejlődés- ének életkori sajátosságai,

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák

Ismerteti jogszabályban meghatáro- zott dokumentációs rendszer szerepét, főbb részeit, funkcióját a gyermekvédelmi szakellátás, az átmeneti gondozás, a javítóintézeti ellátás vonatkozásában, valamint ki tudja választania a szükséges dokumentumokat. Felso- rolja a különböző szakmai tevékenységeket és az ehhez szükséges dokumentációkat.	A gyermekjóléti alapellátás, a gyermekvédelmi szakel- látás és a javítóinté- zeti ellátás fogalma, részei, jogszabályi előírások	Instrukció alapján részben önállóan	Önismeret, segítő szakmai szereppel való azonosulás, önállóság, lelkiismeretesség, együttműködés képessége, empátia, rugalmasság, reali- tásérzék, probléma megoldó képesség.	Okos internetes eszközök segítségé- vel információszerzés
Felsorolja a kompetenciájához kapcsolható főbb szakmai tevékenységéket, csoportosí- tani tudja azokat a gyermek, fiatal felnőtt bekerülésétől a kikerüléséig.	A gyermeket ellátó intézmény működé- si rendje	Instrukció alapján részben önállóan		
Felsorolja feladatait a csoportgazdálkodás tekintetében, ismerteti a főbb tartalmi elemeit.	Gazdálkodási isme- retek	Instrukció alapján részben önállóan		

Ismerteti a feladata- it az új gyermek, fiatal felnőtt érkezé- sével kapcsolatban. Meghatározza és csoportosítja azokat a feladatokat, ami- ket a gyermekek- nek, fiatal felnőt- teknek, szülőknek kell elvégezniük az intézmények házi- rendjei alapján. Ismerteti a házirend felépítésének rend- szerét, főbb pontja- it, jellemzőit.	Kötődés elmélet, család funkciói, kríziselmélet	Instrukció alapján részben önállóan		
Bemutatja a fel- adatköréhez tartozó főbb adminisztráci- ós rendszereket, különös tekintettel az átadott eszközök- re, tárgyakra, és az adományok kezelé- sével kapcsolatban.	Gyermekvédelmi jogszabály, szakmai programok a gyer- mekvédelemben	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

A szervezeti és működési szabályzat

Az intézményi SZMSZ célja, időbeli hatálya. Az intézmény működési rendjét meghatározó dokumentumok, jogszabályok. Bélyegzők, és azok használatának rendje. Gazdálkodási rend. Humánerőforrás gazdálkodás. Az intézményi vezetés összetétele, a vezetők feladat- köre, hatásköre, felelőssége. Működési rend. Szolgálati rend. Ellenőrzési jogkörök felosztása. Az intézmény közösségi fórumai. Az intézményi szintű kapcsolattartás rendje. Az intézmény által vezetett dokumentumok. Az SZMSZ kiegészítő szabályzatai.

A gyermekvédelmi intézmények szakmai programja

Az intézmények felépítése, jogszabályi háttere. Építészeti, tárgyi személyi feltételei. Az intézmények alapelvei, céljai. A szakmai munka: gondozás-nevelés. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület. A felvételi eljárás menete. Gondozási, nevelési alapelvek. A gondozás nevelés elemei. Nevelési-fejlesztési szolgáltatások. Rekreációs szolgáltatások. Egészségügyi szolgáltatások. Napi életgyakorlat. Jutalmazás és lehetséges szankciók. Családokkal való kapcsolattartás.

Kriminalitással összefüggő feladatok. Engedély nélküli távozás. Elbocsátás az intézményből. Utógondozói ellátás- utógondozás. A gyermekcsoport kapcsolatrendszere. Elvárt magatartásformák.

Az intézmények általános adminisztrációs rendszerének megismerése
Jogszabályban meghatározott dokumentációs rendszer, a gondozási-nevelési folyamat adminisztrációs teendői, leltározás, eszközök, adományok kezelése, beköltözéssel, kiköltözéssel kapcsolatos adminisztrációs teendők, szerződések, megállapodások rendszere

Házi- és napirend

A házirend célja, hatálya. A gyermekek, fiatal felnőttek jogai és kötelességei. A gyermekek, fiatal felnőttek befogadása. Ellátásuk: étkezés, ruházkodás, egészségügyi ellátás, oktatás. A jutalmazás és szankcionálási lehetőségek. Vallásgyakorlás, nemzeti etnikai nevelés. Kimenő, zsebpénz, értékmegőrzés. Kapcsolattartás (folyamatos, időszakos). Az érdekképviseleti fórum feladata, működése. A gyermekjogi képviselő feladata, elérhetősége biztosításának szabályai.

Csoportgazdálkodási szabályzat

A csoportgazdálkodási szabályzat célja, hatálya, jogszabályi háttere. A csoport gazdálkodási keretösszege. Étkezés. Gyermekruházat. Zsebpénz. Oktatási, utaztatási kiadások. Tisztító és tisztálkodási szerek. Textília. Rezsi és egyéb kiadások. Karbantartási feladatok. Tárgyi eszközök nyilvántartása, leltározás, selejtezés előkészítése. Munkaügyi kimutatások

2.2.4.8.A munkavállaló adminisztrációs kötelezettségei tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A diákok képessé válnak arra, hogy eligazodjanak az alapvető munkavállalói és munkáltatói adminisztrációban, rálátnak melyek a szükséges, kötelező dokumentumok ezen a területen. Felkészülten tudnak bekapcsolódni a munka világába, kompetensek lesznek a szükséges dokumentációk vezetésében.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Munkaügyes végzettségű munkatárs, a dokumentumok területén jártas pedagógus vagy szociális végzettségű munkatárs

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Munkajogi ismeretek, háztartási ismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák

Ismerteti a munka-vállaláshoz szüksé- ges dokumentumo-kat	Munkavállalássa l kapcsolatos doku- mentumok ismerete	Teljesen önállóan	Önismeret, Erőssé- geink reális felisme-rése, gyengeségeink vállalása, erős aka- raterő tettrekészség, önállóság, fejlett kommunikáció, következetesség, realitásérzék, prob-lémamegoldó kész- ség, intenzív mun-kavégzés képessége	Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Ismerteti a munka kezdésének, folya- matának és végének dokumentációját	Munkajogi ismere- tek	Teljesen önállóan		
Ismerteti a heti étrendkészít és, változtatás folyama- tát, adminisztrációs háttért. Ismerteti az étrendkészítés főbb szabályait	Háztartásvezetési ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Bemutatja az élel- mezési kartonok vezetésével kapcso- latos ismereteit, csoportosítja a főbb nyersanyagokat	Nyersanyagismeret	Teljesen önállóan		
Ismerteti a ruhakar-tonokkal való mun- kavállalói feladato-kat	Ruházati ismeretek	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A munkavállaláshoz kapcsolódó dokumentumok

Személyes okmányok megléte, érvényessége. A munkakör betöltésével kapcsolatos végzettségeket igazoló dokumentumok. Nyilatkozat Gyvt. szerinti kizáró okokra vonatkozóan. Erkölcsi bizonyítvány. Eddigi közalkalmazotti és egyéb munkaviszonyok igazolása. Kedvezményekkel kapcsolatos nyilatkozatok. A bankkal és bankszámlaszámmal kapcsolatos nyilatkozat. Igazolás tűz és balesetvédelmi oktatáson való részvételről. Társadalombiztosítási igazolvány, benne munka alkalmassági igazolás. A dokumentumok összegyűjtése, rendezése, kiértékelése.

A munka teljesítésének dokumentumai

Jelenléti ív vezetésének szabályai. Jelenléti modul, három havi munkaidőkeret gazdálkodás értelmezése. A munkából való távolmaradás esetei, jelzésének szabályai, igazolásának dokumentumai. Túlmunka elrendelésének szabályai, kivételének, kifizetésének lehetőségei. Szabadságok ütemezése, éves szabadságos tervek készítése, a szabadságok kiadásának törvényi szabályozása. A munka teljesítésének dokumentálása az esemény naplóban.

A háztartás vezetésével kapcsolatos adminisztráció

Heti étrend. Az étrendkészítés szabályai. Eltérés a heti étrendtől, annak dokumentálása. Az élelmezési nyersanyag kiszabat vezetésének szabályai. Az élelmezési kartonok szerepe a háztartás vezetésében, a ki- illetve bekönyvelés szabályai. Az ellátási napon az ellátást igénybe vevők jelen- vagy távollétének dokumentálása. A raktárkészlet nyilvántartó lapba való könyvelés szabályai. A ruházati nyilvántartás vezetésének szabályai vásárlások bekönyvelése, elhasználódás, eladás, vagy eltulajdonítás rögzítése.

2.2.4.9.A gyermekfelügyeleti munka dokumentálása tantárgy

2.2.4.10. tantárgy tanításának fő célja

A diákok képessé válnak napi munka során elvégzett feladatok szakszerű szabályszerű dokumentálása, a napi történések, fontos szituációk rögzítésére, dokumentálására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus vagy szociális alapvégzettségű szakember

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti az napi események rögzíté- sére szolgáló do- kumentum funkció- ját, vezetésének gyakorlatát, példá- kon keresztül, va- lamint ismerteti annak kapcsolódá- sát más adminiszt- rációs rendszerek- hez.	Jogszabályban meghatározott do- kumentációs rend- szer ismerete, gya- korlaton szerzett ismeretek a napi események rögzíté- sére vonatkozóan, módszertani kézi- könyv	Teljesen önállóan		

Ismerteti, hogy milyen szakmai kifejezéseket kell használni a dokumentációs rendsze- rek vezetésekor. Felsorolja és cso- portosítja azokat a veszélyhelyzeteket, krízishelyzeteket, amik rögzítése kiemelten fontos a gyermekvédelem- ben.	A testi és lelki bán- talmazás tünetei, típusai,	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel való azonosulás, önállóság, lelkiismeretesség, együttműködés képessége, következetesség, rugalmas- ság, realitásérzék, problémamegoldó készség	
Ismerteti a kapcso- lattartásra vonatko- zó feladatokat és adminisztrációs teendőket. Megha- tározza annak folyamatát.	Az emberi szükség- letek, a kötődés és biztonságérzet fon- tossága, a család mit támogató rend- szer és mint problémaforrás. A kapcsolattartási naplóra és más kapcsolattar- tási dokumentációra vonatkozó ismere- tek.	Teljesen önállóan		Telefonos kapcso- lattartás segítése
Ismerteti a rábízott pénzeszközök, egyéb eszközök szakszerű kezelését	Intézményi és ide- gen pénzeszközök, leltározási ismere- tek	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

A napi eseményekre vonatkozó dokumentáció vezetése

Az események rögzítésére szolgáló dokumentum fontosabb területei. Jelen lévő gyermekek, abból a nap folyamán érkezett/távozott. Postai küldemények érkezése. Gyógyszerek kiadása. A nap folyamán történt események (külön a nappalos, külön az éjszakás). Szakmai segítők (pl. gyermekotthon vezető, fejlesztő pedagógus, pszichológus) bejegyzései. Rendkívüli események.

Rendkívüli események és gyermekbántalmazási esetek jelzése, dokumentálása

Rendkívüli események jelentésének szabályai. Mit jelent a rendkívüli esemény fogalma? A munkahelyi hierarchia szabályai. Gyermekbántalmazási esetek jelzése, kezelése. Engedély nélküli eltávozások jelentése, a körözés kiadásának

kezdeményezése, körözések nyilvántartása. Tennivalók engedély nélkül távozott gyermek visszaérkezése, visszaszállítása esetén és annak dokumentálása. A körözés visszavonásának szabályai. Feladatok baleset, haláleset, tűzeset stb. bekövetkeztekor, az értesítés szabályai, az esemény bekövetkeztének a dokumentálása.

A kapcsolattartás dokumentációja

A kapcsolattartás szabályai. A kapcsolattartás tárgyi feltételei (kapcsolattartó helyiség és annak berendezése). Folyamatos, időszakos és felügyelt kapcsolattartás értelmezése. Az időszakos kapcsolattartás engedélyezésének szabályai (gyámhivatal, gyermekvédelmi gyám). A kapcsolattartás formái: személyes, csomag küldése, telefonon megkeresés, levelezés (postai, online). A kapcsolattartások rögzítésének szabályai a kapcsolattartási naplóban.

Pénzkezelési dokumentáció

A pénzkezelés szabályai. Készpénz átadás átvételének szabályai, dokumentálása. Számlák kitöltésének szabályai (előforduló számlai hiányosságok). Iskolai befizetések dokumentálásának szabályai. Napi vásárlás lebonyolítása, szabályai. Zsebpénz kiadásának kezelésének szabályai, a zsebpénz kiadás nyomtatványai. Idegen pénzeszközök (gyermek, fiatal felnőtt vagy hozzátartozója által megőrzésre átadott) kezelésének szabályai.

A jogszabályban előírt dokumentációs rendszerek használata A jogszabályban előírt dokumentációs rendszerek használata

2.2.5.4.A gyermekek fejlődésével kapcsolatos dokumentáció tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A hallgatók megismerik a gyermek fejlődésével kapcsolatos dokumentációkat, és az azokban való munkálkodást.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpedagógus, szociálpolitikus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Gyermekfejlődés szakaszai és szükségletei

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák

Csoportosítja és felsorolja azokat az adatforrásokat, dokumentumokat melyekből informá- ciókat tud nyerni a munkájához.	Szakmai etikai szabályok, gyer- mekvédelmi proto- koll	Teljesen önállóan	Lelkiismeretess ég, társas felelősségtu- dat, empátia, más- ság elfogadása, fejlett kommuniká- ció, együttműködés képessége, követke- zetesség, realitásér- zék, problémameg- oldó készség, inten- zív munkavégzés képessége	Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információ-gyűjtés
Meghatározza és csoportosítja a jog- szabályban megha- tározott dokumentá- ciós rendszer részeit	Vonatkozó jogsza- bályok ismerete	Irányítással		Adathordozó, rögzí- tő digitális eszkö- zök használata az adatlapok feltöltése során
Felsorolja a gyer- mekek, fiatal felnőt- tek egészségügyi dokumentációját és csoportosítja azo- kat.	A gyermekek egészségügyi ellátá- sa	Irányítással		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információ-gyűjtés

A tantárgy témakörei

A gyermeki fejlődés dokumentálása

A gyermeki fejlődés dokumentálása, és ennek fontossága. Információszerzési lehetőségek a gyermek előéletéből. A gyermek fejlődésével kapcsolatos tapasztalatok folyamatos vezetése.

A jogszabályban meghatározott dokumentációs rendszerek

A jogszabályban meghatározott dokumentációs rendszerek átfogó megismerése, összetevői. A gyermek, fiatal felnőtt ellátása során elvégzendő és elvégzett feladatok tervezése, értékelése, dokumentációja. Elemzési feladatok: a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok megismerése, azok végrehajtásának támogatása. Az elkészítés szabályai, résztvevői.

Egészségügyi dokumentáció

A gyermekek, fiatal felnőttek egészségügyi állapotáról való információszerzés módjai, a hiányzó adatok pótlásának lehetőségei, dokumentálása. Az egészségügyi dokumentáció karbantartásának fontossága. Az egészségügyi alapellátás és szakellátás résztvevői. Az egészségügyi iratok: fejlődési lap, TAJ- kártya, közgyógyellátási igazolvány, gyógyszernyilvántartás, egészségügyi törzslap (háziorvosnál), gyermek- egészségügyi kiskönyv, zárójelentések, orvosi szakértői vélemények. Szűrővizsgálatok, azok szükségessége. Korcsoportonkénti védőoltások, azok esetleges szövődményei. Az egészségügyi dokumentáció rendezése hagyományos, és elektronikus formában.

2.2.5.5.Élettörténeti munka tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Az élettörténeti technikák alkalmazásával, a felnőtt és gyermek közötti nyílt kommunikáció segítségével az élettörténeti könyv készítésében rejlő lehetőségek kiaknázása

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus, mentálhigiénikus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pszichológia

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti az élettör- téneti munka jelen- tőségét és annak helyét a gyermek-védelem rendszeré- ben	A gyermekek sze- mélyes adatainak védelméről rendel- kező jogszabályok	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel valóazo- nosulás, önállóság, lelkiismeretesség, mások megbecsülé- se, empátia, jó kap- csolat kiépítő kész- ség, fejlett kommu- nikáció, együttmű- ködés képessége, türelmesség, kreati- vitás	
Ismerteti milyen adatok kerülnek gyűjtésre az élettör- téneti munka során	A gyermekek sze- mélyes adatainak védelméről rendel- kező jog-szabályok	Irányítással		
Ismerteti az élettör- téneti könyv készí- tésének menetét, meghatározza azok tartalmi elemeit.	Az önismeret forrá- sai és jelentősége, az énvédő mecha- nizmusok, techni- kák	Instrukció alapján részben önállóan		Képek, információk gyűjtése az internet- ről

A tantárgy témakörei

Az élettörténeti munka jelentősége

Az élettörténeti munka jelentőségének felismerése. A gyermekek személyes adatainak védelméről rendelkező jogszabályok. Az élettörténet feldolgozásának lépései. Az élettörténeti könyv formája, a vele szemben támasztott általános követelmény. Az élettörténeti könyv tartalma. Módszerek a gyermeki életút megjelenítésére.

Az élettörténeti munka pszichológiai aspektusai

A korai környezeti tényezők hatása a személyiségfejlődésre, a fejlődést akadályozó élettörténések fontossága. Az élettörténeti munka terápiás lehetőségeinek ismerete.

Az élettörténeti munka, mint a felnőtt és a gyermek közötti nyílt kommunikáció, mint a múlt megismerésének lehetősége

Az élettörténeti munka gyakorlata

Az élettörténet feldolgozásának technikái, tartalmi és formai lehetőségei. Élettörténeti munka gyakorlása tanulópárban. Terepmunka: A gyermek bevonása az élettörténeti könyv készítésébe (élettérkép készítése, kapcsolati térkép készítése, idővonal, időskála készítése,
„családfa" készítése, rajzok készíttetése a gyermekkel, fényképek gyűjtése). Az élettörténeti könyv készítésében rejlő lehetőségek: a gyermek múltjának felkutatására, a gyermek által nem ismert életszakaszok megismerésére, az önazonosság, helyes önértékelés kialakulásának segítésére, a gyermek önbecsülésének erősítésére, az esetleges gyermeki bűntudat enyhítésére, feloldására, a jelen megértésére, a vérszerinti család tagjaihoz fűződő érzelmek megértésére, szorongások, idealizált fantáziák megszüntetésére, indulatok csökkentésére, veszteségek feldolgozására.

2.2.6. Gyermekvédelmi intézményben végzett szakmai munka megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület segíti, hogy a diákok megfelelő szakmai hozzáállással végezhessék a mindennapi munkájukat. A diákok elsajátítják a gyermekek, fiatal felnőttek fogadásának, ápolásának módját, melyet szakmai támogatás mellett a gyakorlatban is elsajátíthatja. A tanuló rálát a gyermekvédelmi szakellátás, javítóintézeti nevelés és az átmeneti gondozás különbségeire a gondozásban, így képes lesz a különböző gondozási igények megállapítására és végzésére.

2.2.6.1 Gyermekotthon és javítóintézet működése és gondozási feladatai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A gyermekotthoni, javítóintézeti működésben elfoglalt helyének és szerepének megismerése által a gyermekotthon (lakásotthon), javítóintézet napi életének, szabadidős tevékenységének tervezése, szervezése.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus végzettségű gyermekvédelmi szakember

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák

Meghatározza sze- repét, kompetenciá- ját a gyermekott- hon, javítóintézet szervezetében.	A gyermeket ellátó intézmény működé- si rendje, sztenderd- je, gyermekvéde- lemmel kapcsolatos jogszabály	Teljesen önállóan	Önismeret, éntuda- tosság, önállóság, lelkiismeretesség, együttműködés képessége, követke- zetesség, rugalmas- ság, realitásérzék, probléma megoldó készség, intenzív munkavégzés ké- pessége, kreativitás	
Csoportosítja a környezet formálá- sával kapcsolatos feladatokat, jellem- ző a megfelelő környezetet, és elvégzi az ezzel kapcsolatos felada- tokat.	Intézmények mű- ködtetése és szabá- lyai, házirendek felépítése és tartal- ma, magántulajdon védelme	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információ-gyűjtés
Heti étrend elkészí- tése, részvétel gaz- dálkodási felada- tokban	Háztartásvezetési ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		
Csoportosítja a gyermekkel, fiatal felnőttekkel kapcso- latos feladatokat, leírja a gondozási szükségleteket, valamint meghatá- rozza a gyermek, fiatal felnőtt bevo- násának lépéseit a gyermekotthoni , javítóintézeti fel- adatokba és megva- lósítja azokat.	Autonómia fogal- ma, a gondozás az önálló életre való felkészítés lépései,	Teljesen önállóan		
Meghatározza a szabadidős tevé- kenység szervezés- ével kapcsolatos feladatokat, leírja azok szükségességét és rendszerességét, és megvalósítja azokat.	A szükségletek és erőforrások feltárá- sának módszerei	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információ-gyűjtés

A tantárgy témakörei

A gyermekotthon, javítóintézet működése

A gyermekotthon, javítóintézet működési rendje, dokumentumai és kapcsolatrendszere. A gyermekotthon, javítóintézet szakmai programjának tartalma, fontosabb területei. A gyermek- és ifjúsági felügyelő helye és szerepe a gyermekotthoni, javítóintézeti struktúrában, munkamegosztásában. A gyermekotthon, javítóintézet éves programtervének megismerése, a részvétel minőségének meghatározása.

A gyermekotthon, javítóintézet tárgyi környezete

Részvétel a gyermekotthoni, javítóintézeti feladatok ellátásában, munkaköri feladatok. a gyermekotthon, javítóintézet tárgyi környezete, életkori sajátosságok megjelenése. A gyermek- és ifjúságfelügyelő feladata a környezet kialakításában. A kialakítás kritériumai, jogszabályi előírásai. Feladatok a környezet rendben tartásában, balesetveszély elhárításában. A gyermekotthon, javítóintézet baleset-, tűz-, és munkavédelmi szabályzatai. Közösségi és egyéni élettér kialakítása. Közös és saját tulajdon kialakítása és védelme. A saját tulajdon védelmének fontossága, tárgyi feltételei, a közös programok és az elvonulás lehetőségének megteremtése. A gyermeki, fiatal felnőtti kapcsolatrendszer működésének támogatása. A kapcsolattartásra alkalmas, kulturált feltételek biztosítása.

Csoportvezetési, gazdálkodási, ügyeleti feladatok

A gyermek, fiatal felnőtt személyes tárgyainak, tanszereinek biztosítása, figyelemmel kísérése, karbantartása, szükség szerinti pótlása. Egyéni igények figyelembevétele. A zsebpénz felhasználása. Háztartásvezetési, gazdálkodási feladatok a gyermekotthonban, javítóintézetben. Háztartási gépek és eszközök biztonságos használata, teendők meghibásodás esetén. A gyermekotthoni (lakásotthoni), javítóintézeti gazdálkodás keretei, lehetőségei, szabályai. A pénzfelhasználással kapcsolatos feladatok. Ügyeleti feladatok. A krízishelyzetek, rendkívüli események megfelelő kezelése. Intézkedési és értesítési kötelezettség a veszély elhárítására a problémamegoldás érdekében és azt követően.

A házi- és napirend kialakítása

A gyermeket ellátó intézmény házi- és szokásrendjének elfogadása. A napirend, heti rend tervezésének szempontjai. A gyermekek, fiatal felnőttek életkorának, egészségi állapotának megfelelő életritmus kialakítása, a rekreáció biztosítása. A folyamatos és egyéni napirend kialakításának szempontjai.

Az önálló életvitelre való felkészítés folyamata

A gyermek, fiatal felnőtt bevonása a gyermekotthon (lakásotthon), javítóintézet természetes és mesterséges környezetének alakításába, rendbetételébe. Dekorálás a gyermekek, fiatal felnőttek bevonásával. Textíliák, ruhaneműk, háztartási eszközök és kéziszerszámok, berendezési tárgyak karbantartása, javítása. A gyermekek, fiatal felnőttek bevonása életkoruknak, képességeiknek és állapotuknak megfelelő mértékben a napi feladatok ellátásába, a háztartási gépek és eszközök biztonságos használatába.

Szabadidő szervezése, egészséges életmódra nevelés

Szellemi, fizikai aktivitást igénylő szabadidős tevékenységek szervezésének szempontjai és lehetőségei a különböző életkorokban. Egészségnevelési lehetőségek, szűrővizsgálatok, védőoltások. Életmódszervezéssel kapcsolatos tanácsadási lehetőségek. Az alkotás örömé- nek megismertetése. Szokások és hagyományok fontossága a gyermekotthoni, javítóintézeti életben, kialakulásuk. Az egyéni

szokások és hagyományok beillesztése a közös életbe.

2.2.6.2.Az átmeneti gondozás működése és gondozási feladatai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A képzés segíti a tanulókat, hogy megértsék az átmeneti gondozás céljait, alapelveit, megért- sék helyét a gyermekvédelem rendszerében és rálássanak az átmeneti gondozás folyamataira, a gondozói, szakgondozói feladatokra, a kompetenciahatárokra és a munkatársakkal való együttműködésre. A diákok a képzés során megismerik az átmeneti gondozás intézményeit a gyermekekkel, szülőkkel való gondozás feladatait, nehézségeit, kereteit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpedagógus, pedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Gyermekvédelem jogi megközelítése, gyermekvédelmi intézményrendszer, gondozási, ápolási feladatok

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Meghatározza a napirendekből adó- dó feladatokat cso- portosítja azokat a napszaknak megfe- lelően és ellátja azokat.	intézmények jog- szabályi háttere,	Teljesen önállóan	emberi méltóságot tiszteletben tartó, empatikus humánus magatartást mutat. Érzékenység a gyermek problémái,	
Meghatározza a gyermekek gondo- zásában lévő felada- tait, megtervezi azok elvégzését, jellemzi, felsorolja a gyermekek szükség- leteit és ápolást gondozást végez.	ápolási, gondozási feladatok, gyer- mekbetegségek	Teljesen önállóan		

Egyeztet a szülők- kel a gyermekgon- dozási, ápolási feladatokban, írásba foglalja a szülőkkel való megállapodást, ellenőrzi a feladatok végrehajtását a gyermekek minden- napi ellátásában.	gondozási ismere- tek,	Instrukció alapján részben önállóan	érdeklődési körei iránt. Csoportmun- kában a közösség érdekeit fontosnak tartja. Törekszik sa ját tanulási céljainak megfogalmazásár a. Nyitott arra, hogy felelősséget vállaljon döntései- ért.	
Szakmai kommuni- kációt folytat az intézményen belül és az intézményen kívüli szakembe- rekkel, leírja a munkája során tudomására jutott információkat, egyeztetések ered- ményeit.	Gyermekjóléti in- tézményrendsz er, hatósági intézkedé- sek	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Az átmeneti gondozás intézményei és feladatai

Gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona, helyettes szülői hálózat. Az át- meneti gondozás célja. Gondozás, napi struktúra biztosítása, stabilizáció és biztonság. Munkatársi team és feladatai, intézményen belüli és kívüli együttműködések

Gondozói feladatok az átmeneti gondozásban

Gyermekekkel végzett gondozói feladatok, szabadidő szervezés, gyermekek napközbeli felügyelete, szülői készségek fejlesztése a gyermekek gondozása során, várandós anyák gondozásának feladatai, háztartás vezetés, napi rutin kialakítása

Intézményen belüli és kívüli együttműködések

A szakmai munkát segítő megbeszélések team munka, esetmegbeszélés, egyéni nevelési gondozási tervek, feladatmegosztás, kompetenciahatárok, intézményen belüli és kívüli kommunikáció, esetfelelős, esetgazda feladatai, védelembe vétel és az ehhez kapcsolódó gondozói feladatok együttműködési nehézségek

2.2.6.3.Gyermekcsoportok működése a gyakorlatban tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy elsajátítása során a tanulók képessé válnak, hogy segítsék a gyermekek intézményi életét, a megkezdésétől egészen annak megszűnéséig. Képessé válnak arra, hogy segítsék a gyermekek, családok beilleszkedését, a közös élmények, hagyományok,

szabályok kialakítá- sát, az ünnepek intézményi megünneplését. Képessé válnak a szokásostól eltérő viselkedések észlelésére, az átlagostól eltérő nevelési igényű gyermek kiemelt támogatására. Segíteni tudják a gyermekek hozott értékeinek, szokásainak, hagyományainak a kibontakoztatását.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, szociális munkás, nevelő, szociálpedagógus,

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Csoportdinamika, ápolói, gondozói feladatok, háztartási ismeretek, deviáns csoportok, fejlődéslélektan

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Felméri, leírja az új gyermek, fiatal felnőtt szükséglete- it, feltérképezi és leírja hagyománya- it, értékeit, megha- tározza az ezzel kapcsolatos felada- tokat, szakmai tá- mogatást nyújt a gyermekeknek, fiatal felnőtteknek, gondozást és ápo- lást végez.	csoportdinamika, fejlődéslélektan	Instrukció alapján részben önállóan	emberi méltóságot tiszteletben tartó, empatikus humánus magatartást mutat. Érzékenység a gyermek, fiatal felnőtt problémái, érdeklődési körei iránt. Csoportmun- kában a közösség érdekeit fontosnak tartja. Törekszik saját tanulási céljainak	
Feltérképezi, cso- portosítja és megfe- lelően dokumentálja a gyermekek, fiatal felnőttek hozott értékeit és hagyo- mányait, valamint napi gondozási tevékenységébe beépíti ezek ápolá- sát.	Értékek és dilem- mák kultúra, ünne- pek és hagyomá- nyok	Instrukció alapján részben önállóan	megfogalmazására . Nyitott arra, hogy felelősséget vállaljon döntései- ért.	információszer zés digitális, "okos" eszközökről.

Meghatározza az átlagostól eltérő nevelést igénylő gyermekek, fiatal felnőttek speciális igényeit és elvégzi a szükséges gondozá- si, ápolási feladato- kat.	gyógypedagógiai ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		
Jellemzi a gyerme- kek, fiatal felnőttek csoporton belüli dinamikáit, konflik- tusokkal kapcsola- tokban meghatároz- za a szükséges feladatait és elvégzi azokat, valamint csoportosítja a főbb problémákat és jelzi a szakmai stáb számára.	csoportdinamika, konfliktuskezelés, csoportszerepek	Irányítással		

A tantárgy témakörei

Új gyermek, fiatal felnőtt, család az intézményben

Gyermekek, fiatal felnőttek, családok fogadása, házirend ismertetése, közösségbe való beilleszkedés lehetőségei, nehézségei, gyermekcsoportok működésének sajátosságai, beilleszkedési nehézségek, szülők hatása a gyermekcsoportok működésére a családok átmeneti otthonában

Közösségi programok lehetőségei és céljai

Gyermekek, fiatal felnőttek, családok hagyományainak, értékeinek megismerésének fontossága, hagyományőrzés, normák kialakítása intézményi keretek között. Szociális készségfejlesztés a gyermekcsoportokban

2.2.6.4.Terepgyakorlat tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók valós környezetben, a megszerzett elméleti tudásukra építve, szituációs feladatok segítségével jártasság, készség szintre emeljék a gyermekvédelemben végzett ápolási, gondozási feladatok ellátását.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, szociálpedagógus, szociális munkás, szociálpolitikus végzettségű gyermek- védelmi szakember

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
A gyakorlat során figyeli az átmeneti gondozásban, a gyermekotthoni ellátásban és a javí- tóintézeti ellátásban lévő gondozási feladatokat. Csopor- tosítja azokat, leírja a feladatkörébe tartozó gondozási tevékenységet. Meghatározza a különféle a gondo- zási folyamatokat (előkészítése, ellen- őrzés, támogatás, szabadidő szerve- zés, háztartásvezete- tés) és bemutatja azokat.	Gondozási felada- tok	Teljesen önállóan	Segítő szakmai szereppel való azo- nosulás, önismeret, Önállóság, lelkiis- meretesség, önbe- csülés, mások meg- becsülése, társas felelősségtudat, empátia, másság elfogadása, fejlett kommunikáció, együttműködési képesség, követke- zetesség, rugalmas- ság, realitásérzék, problémamegoldó képesség, konflik- tuskezelési képes- ség, érzelmi érett- ség, kreativitás, humor készsége, örülni tudás	
Meghatározza a szülők kompetenci- ájába tartozó gon- dozási feladatokat, szükség esetén bemutatja azokat, leírja a gondozási szükségleteket és terveket. Konfliktus helyzeteket kompe- tenciáját betartva hárít, illetve bevon- ja a megfelelő in- tézményi munkatár-	kommunikáció, segítő beszélgetés, szociális adminiszt- ráció	Instrukció alapján részben önállóan		

sakat.				
Szakszerűen meg- oldja az új gyerme- kek, fiatal felnőttek, családok érkezésé- vel kapcsolatos feladatokat.	Gyermekek, fiatal felnőttek szükségle- tei, házirend, kötő- dés elmélet, intéz- mények működési sztenderdjei	Instrukció alapján részben önállóan		
Meghatározza és csoportosítja a kü- lönleges, speciális és kettős ellátási szükségletű gyer- mekek nevelésével kapcsolatos dilem- mákat. Meghatároz- za és elvégzi az ezzel kapcsolatos feladatokat.	Pedagógiai, gyer- mekek pszichés betegségei, részké- pességek és azok fejlesztése, speciális és kettős ellátási szükségletű gyer- mekek nevelése	Instrukció alapján részben önállóan		
A különböző kultú- rák egymásmelletti létét értékként keze- li	Életmód, kultúra fogalma, az etnikai kissebségek sajátos- ságai	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információ- gyűjtés
Feladatainak végzé- se közben gyer- mekvédelmi szakel- látásban a gyer- mekbántalmazás jelzésére és kezelé- sére vonatkozó módszertanban, átmeneti gondozás- ban a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektor- semleges módszer- tanban előírtaknak megfe- lelően végzi a mun- káját. Meghatározza a hozzátartozók közötti erőszak, gyermekbántalma - zás típusait és gya- nú jeleit, az	A segítés pszicho- lógiai összefüggé- sei, a gyermekbán- talmazás észlelésé- re, jelzésére, keze- lésére és kivizsgálá- sára vonatkozó mód-szertani aján- lások és szabályo- zók a gyermekjóléti alap-ellátásban és a gyermekvédelmi szak-ellátásában, javítóintézeti ellá- tásban	Instrukció alapján részben önállóan		

ezzel kapcsolatos szüksé- ges lépéseket.				
Meghatározza fel- adatát a csoport-szervezésben. Leírja és jellemzi az adott csoport dinamikáját és a benne található szerepeket, konflik- tusokat. Adekvát megoldási javasla-tokat fogalmaz meg azok kezelésére.	A csoportok kiala- kulása, szerkezete és a csoportközi viszonyok jellem-ző, az együttműkö- dés szociálpszicho-lógiai jellemzői	Instrukció alapján részben önállóan		
Leírja és meghatá- rozza az ünnepek-hez, kirándulások-hoz kapcsolódó feladatokat, bemu- tatja szerepét a feladatok elvégzé- sében. Jellemzi a szabadidős tevé-kenységek céljait, szerepét az ellátás- ban.	A szükségletek és erőforrások feltárá- sának módszerei	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információ-gyűjtés

Leírja, milyen rend- kívüli események következhetnek be egy intézményi ellátásban, megha- tározza a feladatait, szakmai irányelvek szerint leírja azokat. A vészhelyzetekben és konfliktusos helyzetekben felis- meri azok okait, összefüggéseit és megoldási lehetősé- geket javasol.	Konfliktusok fajtái, és a konfliktuskeze- lés módszerei	Teljesen önállóan		
Folyamatosan fi- gyeli és dokumen- tálja a gyermekek, fiatal felnőttek egészségét érintő feladatokat. Gondo- zási folyamatban végrehajtja az alap- vető ápolási felada- tokat.	A gyermek egész- ségügyi ellátása, gyermekbetegség ek	Teljesen önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása, információ-gyűjtés

A tantárgy témakörei

Átmeneti gondozásban gyermekekkel, szülőkkel végzett feladatok Átmeneti gondozási intézmények megismerése, programok, szolgáltatások megfigyelése, segítségnyújtás étkeztetésben, házkörüli teendőkben, Gondozási szükséglet, Empowerment, segítségnyújtás a köznevelésben történő részvételhez.

Átmeneti gondozás komplex feladatai

Előkészítő tevékenységek (szobák előkészítése, teljes körű ellátás, szükség szerinti teljeskörű ellátás biztosítása, adományozási protokoll és ebből adódó feladatok, családok megerősítése, háztartásvezetésben lévő segítségnyújtás, napi rutin feladatokban való segítségnyújtás, kontrollfunkció ellátása a gyakorlatban.

Új gyermek, fiatal felnőtt érkezésével, befogadásával kapcsolatos teendők

Értelmezze a gyermekek, fiatal felnőttek elhelyezésének, az egyéni és közös élettér kialakításának jelentőségét a gyermek/lakásotthonokban, javítóintézetekben. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A gyermekotthon, javítóintézet kialakításának jog- szabályi keretei. Az életkori sajátosságok értelmezése. Közösségi élettér kialakításának szempontjai. Lehetőségek a közös tulajdon védelmének kialakítására. Egyéni életterek ki- alakításának szempontjai.

Saját tulajdon védelmének fontossága, tárgyi feltételei. Dekorálás, a gyermek, fiatal felnőtt bevonása a környezet kialakításába. Háztartásvezetési feladatok.
Készítse elő az új gyermek, fiatal felnőtt érkezését, befogadását a csoportba. A tanuló tényke dése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A gyermekközösség belső kapcsolatrendszere. Pozitív és negatív hatású csoportdinamikák. A csoport felkészítése a befogadásra. Új csoporttag, mint problémaforrás. A gyermek, fiatal felnőtt megismerésének lehetőségei. Az érkező beilleszkedésének segítése. A csoport eddigi, és megváltozott napirendje.

Különleges, speciális és kettős ellátási szükségletű gyermek ellátásának dilemmái

A különleges ellátási szükségletű gyermek beillesztése a közösségbe. A tanuló tényke dése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Az ideiglenes hatályú elhelyezés elrendelésének, az azonnal nevelésbe vétel okai, lehetőségei. A családból kikerülés traumája. A régi kapcsolatok elvesztése, a veszteség feldolgozása. A különleges szükséglet jellemzői, megjelenési formái, ellátási területei. A fogyatékkal élő személyek jogai és esélyegyenlőségének kérdései. Az inklúzió, integráció és a differenciált nevelés fogalma, lehetőségei. A gyermek megtanítása a gyógyászati segédeszközök használatára, karbantartására.
A speciális és kettős ellátási szükségletű gyermek beillesztése a közösségbe. A tanuló tényke dése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A család, mint szocializációs színtér, mint támogató közeg és mint problémaforrás. Énkép, az indentitás kialakulásának fel- tételei. A kamaszkor lélektani jellemzői, konfliktusai, és azok okai. A speciális és a kettős ellátási szükséglet fogalma jogszabályi értelemben. Magatartási, viselkedési zavaros gyermek nevelésének kérdései. A gyermekfelügyelő feladatai speciális és kettős ellátási szükségletű gyermek ellátása során.

Kapcsolattartási feladatok. Kultúrák egymás mellett élésének dilemmái

Kapcsolattartás lebonyolítása a gyermek/lakásotthoni, javítóintézeti körülmények között. A tanuló tényke dése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Nevelésbe vétel meghatározása. Szülői felügyeleti jog, és a gyámság kérdései. Javítóintézetbe kerülés lehetséges okai. A gyermeki jogok. A kapcsolattartás lehetőségei, szabályozása, korlátozása. Szülői jogok és kötelességek. A vérszerinti család meghatározó szerepe. A kötődés jelentősége, alakulását befolyásoló tényezők. A családi kapcsolat ápolásának jelentősége. A segítő szakember szerepe, a beavatkozás és a tanácsadás mértéke.
Etikai és jogi dilemmák értékelése a gyermek családból való kiemelése kapcsán. A tanuló tényke dése során alkalmazza az alábbi ismereteit: a szegénységi kultúra értelmezése. A szülői felelősség jogi értelmezése. A szakmai, és személyes alapú dilemmák a szociális munkában. A beavatkozás dilemmái. A szakember és a gondozott gyermek/fiatal felnőtt közti bizalmi kapcsolat értelmezése. Emberi- és személyiségjogok. A gyermeki jogok értelmezése.

Feladatok gyermekbántalmazás észlelése esetén. A gyermek kriminalizálódásának dilemmái

Feladatellátás gyermekbántalmazási eset észlelésekor. A tanuló tényke dése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A gyermekbántalmazás típusai, fajtái, különleges esetei. A bántalmazók és az áldozatok főbb jellemzői. A gyermekvédelmi feladatot ellátó intézmények szerepe és felelőssége a gyermekbántalmazás megelőzésében és kezelésében. A bántalmazás testi és lelki tünetei Információszerzés lehetséges

formái. A gyermekbántalmazással kapcsolatos módszertani szabályozók alkalmazása.
Feladatok a gyermek kriminalizálódásának tapasztalása esetén. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A dilemma fogalma. Szakmai és személyes alapú dilemmák a szociális munkában. Az információszerzés- és kezelés dilemmái. Az objektivitás és szubjektivitás dilemmája a szociális munka gyakorlatában. Az előítélet fogalma, megnyilvánulási formái, mérséklésének lehetséges módjai. A devianciák fogalma, kialakulásának okai. A gyermekek és fiatalok büntethetőségének kérdései.

Csoportszerveződési, csoportdinamikai kérdések, kontra személyes élet- tér
Csoportszerveződési, dinamikai kérdésekben való részvétel a gyermek/lakásotthonok, javítóintézetek és gyermekek átmeneti otthonai életében. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A csoport szerveződése, típusai, dinamikája, csoportszabályok. A csoporttulajdon és a személyi tulajdon viszonya a gyermek/lakásotthonokban, javítóintézetekben, gyermekek átmeneti otthonaiban. Tagok a csoportban, kirekesztés, kirekesztődés problematikája. A kirekesztett támogatásának lehetőségei. A konfliktusok megoldási lehetőségei. A differenciált foglalkozás lehetősége a csoportban.
A személyes élettér kialakítása a gyermek/lakásotthonban, javítóintézetben, gyermekek átmeneti otthonában. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A gyermekotthon, javítóintézet, gyermekek átmeneti otthona működésének jogszabályi előírásai. A személyes élettér kialakításának lehetőségei. A saját tulajdon védelmének fontossága, biztosítása intézményi keretek között. A gyermek, fiatal felnőtt megfigyelése, fejlődésének életkori sajátosságai. A különböző korú testvérek elhelyezésének jelentősége, a személyes szükségletek biztosításának lehetősége.

Ünnepek, kirándulások szervezése a gyermek/lakásotthonokban, javítóintézetben, átmeneti gondozásban
Ünnep lebonyolításának megszervezése a intézményi keretek között. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Az ünnepek típusai. Az eltérő hagyományok, azok sajátosságainak jelentősége. A szokások, a hagyományok szerepe az egyén, és a közösség életében, a társadalmi integráció erősítésében. Ünnepi élmények felidézése. A gyermek, fiatal felnőttek bevonása az ünnepi készülődésbe. A kiadások tervezése, ünnepi menü összeállítása.
Segítségnyújtás üdülés, kirándulás megszervezésében. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Az üdülés szervezésének, a program összeállításának szempontjai. Információgyűjtés a programok megtervezéséhez. A kirándulás tárgyi, pénzügyi feltételeinek, eszközigényének megtervezése. A gyermekek bevonása az előkészületekbe. Előtakarékosság, zsebpénz felhasználás. Adminisztráció előkészítése az átvett és felhasznált pénzeszközök elszámolásához.

Utógondozói ellátás feladatai. Ténykedés rendkívüli esemény kapcsán Az utógondozói ellátott segítése, illetve a kiköltözésének szervezésében. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Az utógondozás és az utógondozói ellátás fogalma, feltételei. Az emberi szükségletek és erőforrások feltárásának módszerei, erőforráslista készítése. Az önálló életkezdéshez szükséges feltételek. Az önálló háztartás mérlegkészítése. Az önálló életkezdés támogatásának szakmai és jogi lehetőségei.
Gyermek- és ifjúságfelügyelő ténykedése rendkívüli esemény alkalmával. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Veszély elhárítása. Intézkedési,

jelentési kötelezettség. Krízishelyzet kezelése. Gyermek, fiatal felnőtt bevonása a problémamegoldásba. A veszélyforrások csoportosítása. A leggyakoribb gyermekbalesetek, az elsősegélynyújtás szabályai. A gyermekintézményekre vonatkozó tűz- és balesetvédelmi szabályok.

A gondozott gyermek, fiatal felnőtt egészségvédelme. A saját lelki egészség megőrzése

Egészségügyi iratok rendezése. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: Egészségügyi alapellátás résztvevői. Egészségügyi iratanyag és tartalma. A leggyakoribb gyermekbetegségek fajtái, okai. Szűrővizsgálatok, védőoltások. A szükséges beavatkozásokra való felkészítés módjai. A gyógyszer tárolásának és kezelésének szabályai. Egészségügyi dokumentációs feladatok a mindennapokban, rendezésének hagyományos és elektronikus lehetőségei.

A gyermek- és ifjúságfelügyelő lehetőségei a saját lelki egészsége megőrzésére. A tanuló ténykedése során alkalmazza az alábbi ismereteit: A segítő foglalkozás pszichés hatásai. A kiégés jelei. A segítő szakember felelőssége kompetenciái. A szakmai titoktartás szabályai. A hatékony segítés akadályai. Az önismeret fejlesztés lehetőségei. A szakmai önvédelem technikái. A szakmai megújulás lehetőségei, formái.

2.3. Kisgyermekgondozó, -nevelő szakma

5 0922 22 02

1 A SZAKMA ALAPADATAI

1.1 Az ágazat megnevezése: Szociális
1.2 A szakma megnevezése: Kisgyermekgondozó, -nevelő
1.3 A szakma azonosító száma: 5 0922 22 02
1.4 A szakma szakmairányai: —
1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális ágazati alapoktatás
1.8 Kapcsolódó részszakmák megnevezése: —

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

Kisgyermeknevelő-, gondozó		1.évf			2.évf			
		Elmélet	Belső gyak	Külső gyak	Elmélet	Belső gyak	Külső gyak	Tantárgyi összes
Évfolyam összes óraszáma		180	12	339	174	0	208	
Munkavállalói ismere- tek	Munkavállalói ismeretek	6		0	0		0	6
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0		0	12		0	12
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	0		58	0		0	
	Pszichológia	12		17	0		0	
	Egészségügyi ismeretek	12		17	0		0	
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	0	12	10	0		0	
	Társadalomismeret	18		11	0		0	
	Szociális ismeretek	24		34	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma							225
Gyermekjóléti és gyermekvédelmi ismeretek	A gyermekek védelmének rendszere	0		0	30		9	
	A bölcsődei ellátás szervezési feladatai	6		14	0		9	
	Otthont nyújtó ellátások	12		8	6		2	
	Tanulási terület összóraszáma							96
Szakmai készségfejlesztés és a kommunikáció gyakorlati megközelítése	Tanulástechnikai módszerek, tanulás- technikai gyakorlatok	3		9	0		0	
	A segítő hivatás, segítő kapcsolatok a nevelőmunkában	3		0	6		15	
	Tanulási terület összóraszáma							36
A csecsemő és kisgyermekellátás ismerete és gyakorlata	Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése	18		6	12		8	
	A játéktevékenység fejlődése	24		15	12		7	
	A kisgyermek gondozása	12		19	18		23	
	A kisgyermek táplálása	12		13	0		0	
	Beteg gyermek ápolása a bölcsődében	12		7	12		12	
	Tanulási terület összóraszáma							242
Differenciált szakmai ismeretek	Gyógypedagógiai ismeretek	0		0	12		13	
	Kisgyermeknevelő dokumentációs feladatai	6		12	6		31	
	Kutatási módszerek a kisgyermekneve- lés gyakorlatában	0		9	6		23	
	Tanulási terület összóraszáma							118
Családpedagógiai ismeretek	Pszichológiai és pedagógiai ismeretek	0		0	12		17	
	Családi mentálhigiéné	0		0	18		19	
	Családközpontú nevelés a bölcsődében	0		0	12		20	
	Tanulási terület összóraszáma							98
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		80	0		0	80
Összes								**913**

2.3.1. Gyermekjóléti és gyermekvédelmi ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület a gyermekek védelemhez kapcsolódó tudások elsajátítására ad lehetőséget. Elmélyíti azokat az ismereteket, amelyek a gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményekben alkalmazott munkaformákra, módszerekre, a kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okokra, következményekre világítanak rá. Feltárja és értelmezi a segítő folyamatok feltételrendszerét és működését, különös tekintettel a napközbeni kisgyermekellátásra vonatkozóan.

2.3.1.1.A gyermekek védelmének rendszere tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A hazai gyermekjóléti ellátások és a gyermekvédelem fejlődési tendenciáinak megismertetése. A gyermekvédelmi törvény és annak gyakorlatának elemzése. Prevenciós lehetőségek, módszerek, eljárások alkalmazása a gyermekvédelem területén. Alapvető információk nyújtása a gyermeki és szülői jogokkal, kötelezettségekkel kapcsolatban. Rendszerszemlélet tudatosítása.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A napközbeni kisgyermekellátás területén legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező szociálpolitikus, szociális munkás, szociológus, szociálpedagógus, felsőfokú végzettséggel rendelkező szociális szakember.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

9-10 évfolyam társadalmi és szociális ismeretek tantárgy teljes témakörei.

A képzés órakeretének legalább 20%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Felhasználja a gyermekvédele m történetisége alatt felhalmozott tapasz- talatok, mában használható értéke- it.	A gyermekvédelem történetisége, érté- kei.	Instrukció alapján részben önállóan	Nyitottság, a gyer- meki személyiség tisztelete. Együtt- működés a jelző- rendszer tagjaival, családokkal, mun- katársakkal. Kom- munikációját min- den partnerrel a kölcsönösség és a	
Ismerteti a gyerme- kek és szülők jogait, mely alapján végzi nevelési feladatait.	A gyermekek vé- delmének rendsze- rét és az azt megha- tározó dokumentu- mokat ismeri.	Instrukció alapján részben önállóan		Jogtár és szöveg- szerkesztő használa- ta.

			konstruktivitás jellemzi Saját	
Bemutatja a rend- szerben való gon- dolkodást, szerve- zést.	Szociális intézmé- nyek feladatainak, funkcióinak ismere- te.	Teljesen önállóan	szakmai, pedagógiai gyakorlatát folya- matosan elemzi és fejleszti. Aktív résztvevője az on- line megvalósuló szakmai együtt- működéseknek.	Az együttműködés során használja az infokommunikáci ós eszközöket és a különböző online csatornákat.
Szaktudományos ismereteit munkája során beépíti a tevékenységéb e, gondolkodásá ba)	Szakmódszert ani tudás.	Teljesen önállóan		Online fellehető szakmai anyagok kutatása.
A szakterületéhez tartozó információ- forrásokat etikusan kezeli.	Ismeri szakterületé- nek információfor- rásait	Instrukció alapján részben önállóan		Kereső funkciók etikus használata.
Szakszerűen alkal- mazza a gyermek- védelem fogalomtá- rát	Ismeri a gyermek- védelem fogalomtá- rát	Teljesen önállóan		Digitális fogalomtá- rak használata.
Tisztában van a jelzőrendszeri köte- lezettségeit. Fele- lősségteljesen azo- nosítja a gyermek- védelmi problémát, és jelzi azt..	A gyermekvédelmi törvény ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan		Gyermekvédelm i dokumentációs rendszert alkalmaz.
Ismerteti, rendsze- rezi, bemutatja a rendelkezésére álló szakmai, módszer- tani anyagokat, eszközöket. Ezeket kritikusan értékeli és megfelelően használja.	Ismeri a szakmai módszertani eszkö- zöket.	Teljesen önállóan		

Megérti a gyermek- szegénység okait és hatásait a gyermek fejlődésére. Ismer- teti a problémák kezelésének intéz- ményeit, intézkedé- seit.	Szociális és társada- lompolitikai ismere- tek. A szükséglet elmé- letek.	Teljesen önállóan		Digitális szociális térkép használata.
Átlátja a személyi- ség fejlődésére befolyásoló hatáso- kat.	Életinterjú készíté- sének formai, tar- talmi követelmé- nyei.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő használata

A tantárgy témakörei

A gyermekvédelem kezdetei

A témakör a gyermekvédelem kialakulásával, történetiségével ismerteti meg a diákot. Ezen belül az alábbi témákat dolgozza fel:
Gyermekkép a különböző korokban és napjainkban
A gyermekekről való gondoskodás meghatározó tényezői
Gyermekvédelem nemzetközi története
A hazai gyermekvédelem története az első gyermekvédelmi törvénytől napjainkig
A jóléti állam felelőssége és szerepvállalása az Alaptörvény értelmezésében
A gyermekvédelmi törvény jogi alapjai
A témakör a gyermekvédelmi törvény alapjául szolgáló Alaptörvényben, és más törvényekben megfogalmazott, a személyiséget megillető jogok összességét dolgozza fel az alábbiak szerint.
Az állam fogalma és funkciói
A jogszabályok hierarchiája
Alapvető emberi jogok
A gyermekek jogai és védelme
A szülői jogok és kötelezettségek
A gyermekjogi képviselő feladatai
Gyermekjóléti és a gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatott szakemberek jogainak védelme
Az adat- és információkezelés jogi és etikai szabályai.

A gyermekek védelmének rendszere

A témakör a gyermekvédelmi törvény felépítését, szereplőit, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások célját és formáit taglalja. Részletezi a gyermekek esélynövelő szolgáltatásait az alábbiak szerint:
A gyermekvédelmi rendszer célja, működtetői
Pénzbeli és természetbeni ellátások
A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások
A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások
Hatósági intézkedések

Gyermekvédelmi beavatkozást igénylő problémák

A család helye, szerepe, szerkezete, jelentősége, működése és működési zavarai

Az alapvető szükségletek hiánya
A kielégítetlen szükségletek hatása a gyermek fejlődésére - gyermekszegénység
Elhanyagolás, veszélyeztetettség fogalma, hatása a gyermek személyiségére
Krízisek a családban
A gyermekvédelmi jelzőrendszer működése

A gyermekvédelem gyakorlata

A témakör célja élményeket, tapasztalatokat és ismereteket nyújtani a személyiségfejlődés szakaszairól, a különböző élethelyzetek lelki hatásairól, valamint a kommunikációs technikák alkalmazásáról, a másik emberre való figyelés, meghallgatás képességének kialakításáról.
Az alábbi témákon keresztül kerül feldolgozásra:
Az interjú, mint kutatásmódszertani eszköz
A személyiséget ért hatások befolyásoló szerepe
Az életút interjú készítésének szempontjai
Életút interjú és reflexiójának készítése

Csoportos problémamegoldó workshop

A probléma rendszerszemléletben történő definiálása (kinek a problémája, mi a valódi probléma)
A jelzőrendszer működése, résztvevői
A kisgyermeknevelő szerepei, felelőssége
A különböző szakemberek és intézmények együttműködése és szakmai kompetenciahatáraik ismerete
A segítés és a nevelői partnerség etikai összefüggései
Kommunikáció a folyamatban

2.3.1.2.A bölcsődei ellátás szervezési feladatai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy a gyermekjóléti alapellátások közül a gyermekek napközbeni ellátását részletezi. Célja, hogy a tanulók legyenek tisztában a bölcsődei ellátás jogszabályban meghatározott működési elveivel, szakmai feladataival és az ellátások típusaival. Tudjanak párhuzamot vonni és különbséget tenni a bölcsőde intézményei és a bölcsődei szolgáltatást nyújtók között.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A napközbeni kisgyermekellátás területén legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező szociálpedagógus intézetvezető, szakoktató, felsőfokú szociális vagy pedagógus szakképzettségű személy (csecsemő é s kisgyermeknevelő BA szak)

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret és Szociális ismeretek tantárgy vonatkozó tartalmai

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**

Ismerteti a települé- si önkormányzat és az állam bölcsődei ellátás feladatait.	Gyvt. és a 15/1998 (IV.30.) ide vonat- kozó paragrafusai	Teljesen önállóan	Tisztában van szakmai felkészült- ségével, személ yi- ségének sajátos sá- gaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz. Továbbképzéseken fejleszti tudását. Követi a jogszabá- lyi, módszertani környezet változá- sait és annak megfe- lelően alakítja fel- adatait. A szakmai közösség munkájá- ban kezdeményező- en és aktívan, együttműködő en részt vállal.	Digitális jogtár alkalmazása .
A bölcsőde ellátás formáinak ismeret- ében határozza meg feladatait, kompe- tenciáit.	Gyvt. és a 15/1998 (IV.30.) ide vonat- kozó paragrafusai	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális jogtár alkalmazása
Bemutatja, hogy az egyes ellátási for- mák, milyen szemé- lyi és tárgyi feltéte- lekkel működhet- nek.	Gyvt. és a 15/1998 (IV.30.) ide vonat- kozó paragrafusai	Teljesen önállóan		Digitális jogtár alkalmazása .
A Szakmai Prog- ram céljának és szakmai elveinek megfelelően végzi nevelő - gondozó munkáját.	A bölcsődei neve- lés - gondozás or- szágos alapprog- ramjának ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan		Kereső funkció használata.
Ismerteti munkakö- rének feladatait, jogait és kötelezett- ségeit.	Kjt. szakmaterületre vonatkozó passzu- sainak ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális jogtár.
Elektronikus infor- mációs rendszert működtet.	KENYSZI ismerete.	Teljesen önállóan		A program felhasz- nálói ismerete.

A tantárgy témakörei

A bölcsőde működésének személyi feltételei

A tantárgy bemutatja, hogy a kisgyermeknevelő, - gondozó végzettséggel milyen munkakörök tölthetők be és milyen jövőkép rajzolható, az alábbi témakörökben:

A bölcsőde működéséhez szükséges személyi feltételek jogszabályi előírásai

Közalkalmazotti jogviszony létesítése, tartalma, megszüntetése

A kisgyermekgondozó, - nevelő tevékenységi köre és munkaköri leírása

A kisgyermeknevelő jogszabályban előírt bérezése és juttatásai

A szakmaterület ismeretében bővülő kompetenciák

A szaktudás fejlesztésének lehetőségei

Pedagógus életpálya a bölcsődében

A bölcsődei ellátás tárgyi feltételei

A tantárgy bemutatja az egyes bölcsőde típusok alapvető építészeti előírásaira és tárgyi felszereltségére vonatkozó követelményeket. A tanulók monitorozással ismerjék meg és értelmezzék, milyen azonosságok és eltérések mutatkoznak az egyes ellátási formáknál. A tantárgyon belül ezt, az alábbi témákban dolgozza fel:

A bölcsőde formái, típusai

A kisgyermekellátást szolgáló helyiségek kialakításának feltételei

A csoportszoba, gyermekfürdőszoba, gyermeköltöző berendezése, egészségügyi és pedagógiai szempontjai

Egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi eszközök és előírások

Játszóudvarra, teraszra vonatkozó kialakítási feltételek

Intézmény látogatás

A bölcsőde működésének feltételei

A témakör a jogszabályban egységesen bölcsődének nevezett intézményi és szolgáltatást nyújtó gyermekellátási formák működésének feltételeit taglalja. A témák ennek értelmében:

A bölcsőde fogalma, funkciója

Működésének formái: bölcsőde intézményei, bölcsődei szolgáltatást nyújtók

A működés engedélyezésének feltételei a különböző formákban

A Szakmai Program tartalma

Bölcsőde működésének finanszírozása

Normatív támogatások, kedvezmények rendszere

Elektronikus információs rendszer működtetése

A bölcsődei szolgáltatások működésének feltételei

Bölcsődei szolgáltatások alatt a családi bölcsődei ellátást, a munkahelyi bölcsődei ellátást, a napközbeni gyermekfelügyeletet és az alternatív napközbeni ellátást értjük. Ennek értelmében a téma foglalkozik:

2.3.1.2.1.1. a bölcsődei szolgáltatás fogalom meghatározásával, funkciójával
2.3.1.2.1.2. a bölcsődei szolgáltatás létesítés feltételeivel
2.3.1.2.1.3. fenntartói típusokkal, köztük a családi bölcsőde hálózattal
2.3.1.2.1.4. a működési engedély eljárásrendjével
2.3.1.2.1.5. a finanszírozás rendjével
2.3.1.2.1.6. a munkaadói és munkavállalói kötelezettségekkel, foglalkoztatási formákkal
2.3.1.2.1.7. a bölcsőde funkcionális egységeivel
2.3.1.2.1.8. a nevelőmunkát segítő játék- és eszközkészlettel
2.3.1.2.1.9. a felnőttek munkavégzését segítő eszközökkel
2.3.1.2.1.10. egészség és munkavédelmi eszközökkel

2.3.1.3.Otthont nyújtó ellátások tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A cél, hogy a diák megismerje azokat az intézménytípusokat és feladataikat, amelyek bizonyos munkakörei kisgyermeknevelő, - gondozó képesítéssel betölthetők. Ilyen intézménytípusok a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások gyermekek és családok átmeneti gondozását, ill. a gyermekvédelmi szakellátások körébe tartozó ellátásokat továbbá tárgyalja a nevelőszülői hálózat működését és az örökbefogadás rendjét.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Felsőfokú szociális szakképzettséggel rendelkező pedagógus, legalább 3 év gyakorlattal rendelkező a szakellátásban dolgozó felsőfokú szakképzettséggel rendelkező szociális szakember

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret, Szociális ismeretek tantárgy vonatkozó tartalmai

A képzés órakeretének legalább 20%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Komplex módon veszi figyelembe a gondozási, nevelési, fejlesztési folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek, csa-ládjaik meglévő tudását, motiváltsá- gát, életkori sajátos-ságait, az ellátási környezet lehetősé- geit, korlátait, prob-lémáit.	A gyermekvédelem elsődleges céljának ismerete. Gyermek-védelmi törvény ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan	Figyelembe veszi a gyermekek, család- jaik aktuális fizikai, érzelmi állapotát, és a szükségletek fel- mérése alapján választja meg neve- lői attitűdjét. Igyek-szik kialakítani az együttműködés igényét, támogató, következetes, hatá- rozott, a nevelési stílusát adekvátan	
Felméri a gyerme-kek, családja ik meglévő állapot át, szükségletét, az eddigi gondozá si, nevelési, fejlesztési folyamat eredm é-nyeit, és erre építi szakmai tevékeny-ségét.	Családpedagógia , szociálpszicholó gia ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan	választja meg.	Digitális dokumen- táció használata.
A célok meghatá-rozásához	Intézményi			

figy e-lembe veszi a szakmai előírásokat, az intézmény Szakmai Program-ját.	működ- dési dokumentáció ismerete. Otthont nyújtó ellátások sajátosságainak ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Átmeneti gondozás lehetőségei

A témakör célja, hogy a tanuló ismerje meg a gyermekvédelmi törvény azon intézkedéseit, melyek az átmenetileg vagy tartósan nehéz helyzetbe került családok és gyermekek támogatását szolgálja. Ezekben a témákban tárgyalja:
A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása
Gyermekjóléti szolgáltatás tartalma
A gyermekvédelmi jelzőrendszer kompetenciái
A védelembevételt megelőző családsegítés módszerei
A védelembevétel elrendelésének jogszabályai, okai, az elhelyezés lehetőségei
Az egyéni gondozási- nevelési terv az esetmenedzser feladatai
Gyermekek átmeneti gondozása (befogadó-, helyettes szülő, gyermekek-, családok átmeneti otthona
A teljes körű ellátás fogalma és összetevői
A családokkal való kapcsolattartás módjai és lehetőségei, a szülői felügyeleti jog kérdései

A gyermek nevelésbe vétele

A téma azokat a kérdésköröket tárja fel, amikor olyan okok állnak fenn, melyek a családból való kiemelést szükségessé teszik a gyermek érdekében.
Ezen belül tárgyalja:
A gyermekvédelem dilemmái a családból való kiemelésre és az ellátási típusokra vonatkozóan
Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat feladata
A gyermek nevelésbe vételének célja
Az otthont nyújtó ellátások formái, szabályai
A speciális otthont nyújtó ellátás értelmezése formái, és feladatai
A szülői felügyeleti jog érintettsége nevelésbe vétel esetén. A kapcsolattartás lehetőségei, szabályai, korlátozásának feltételei
A gyermek gyámsága és törvényes képviselete a nevelésbe vétel után
Az esetmenedzser feladatai nevelésbe vétel esetén
A nevelésbe vétel felülvizsgálata, megszűnésének, ill. megszüntetésének okai és lehetőségei
Az esetmenedzser feladatai a családból kiemelt gyermek visszahelyezése, családba fogadásának elősegítése esetén.
Utógondozói ellátás

Örökbefogadás

A téma az örökbefogadás területét az alábbi témakörökben dolgozza fel:
Az örökbefogadás célja
Az örökbefogadás jogi lehetőségei és etikai dilemmái

Az örökbefogadás formái és jellemzői
TEGYESZ feladatai az örökbefogadás folyamatában
Az örökbefogadás előkészítésével és után követésével kapcsolatos feladatok
Családi szerepek az örökbefogadó családba

Az otthont nyújtó ellátások személyi és tárgyi feltételei

A témakör részletesen kifejti, milyen feltételei vannak a gyermekvédelmi intézmények létrehozásának szakmai és fenntartói szempontból. Cél, hogy a tanulók ismerjék meg azt a belső életteret, mely a családjukból kiemelt gyermekek környezetét alkotja. Az alábbi témákat dolgozza fel:
Otthon létesítése, típusai, fenntartói jogviszonyok.
Működési és elhelyezési feltételek
Tárgyi feltételek, berendezések, személyes életterek kialakítása, saját tulajdonú tárgyak az otthonban
Személyi feltételek az otthonokban
Az otthonok házirendje, a gyermek személyes szabadságának korlátozása a speciális ellátásban
A kizárólag menekültként el nem ismert, kísérő nélküli kiskorúakat ellátó gyermekotthon és az ideiglenes befogadó férőhely feltételei

2.3.2. Szakmai készségfejlesztés és a kommunikáció gyakorlati megközelítése megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A szakmai készségfejlesztés tanulási terület arra világít rá és arra ad gyakorlatot, hogy a gondozó-nevelő munka tudatosságot, folyamatos önismereti és önfejlesztési munkát igénylő hivatás, mert a bölcsődei ellátásban dolgozó a saját személyiségével támogatja a gyerekek fejlődését, a családok gyermeknevelési attitűdjeit. Segítő kapcsolataiban a saját élményű tanulástanítás eszközeit használja. Rendszerszemléletű látásmódjában felismeri az oksági összefüggéseket, a lényeglátást, a felelősségvállalás és elkötelezettség értelmezését.

2.3.2.1.Tanulástechnikai módszerek, tanulástechnikai gyakorlat tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló megismerje az elemei tanulási módszerekre épülő hatékony tanulási technikákat, melyek megkönnyítik az ismeretszerzés folyamatát. Segítséget adnak abban, hogy a szövegértést, lényeglátást, kreativitást fejlesszék és az ismereteket komplex módon, élményalapú tanulási formában sajátítsák el.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A napközbeni kisgyermekellátás rendszerében legalább 3 év gyakorlattal rendelkező szociálpolitikus, szociális munkás, szociológus, szociálpedagógus,felsőfokú végzettséggel rendelkező szociális szakember, pedagógus végzettséggel és szakképesítéssel rendelkező, vagy pedagógus szakképzettségű személy.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Középiskola 9-11 évfolyam, magyar nyelv és irodalom, amely tudatosítsa a diákokban a nyelv változó, fejlődő rendszerét, mely elengedhetetlen a világról való tudás

megszerzéséhez és a hatékony kifejezőképesség fejlesztéséhez.
Alapképzés személyiségfejlesztés, szociális ismeretek tantárgy.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Feldolgozza a tan- anyagot, informáci- ós anyagot	Ismeri és a tanult anyaghoz adekvát módon alkalmazza a különböző tanulá- si technikákat	Instrukció alapján részben önállóan	Nyitott arra, hogy kommunikációs képességeit, tanulá- si technikáit folya- matosan fejlessze. Nyitott a személyi- ségfejlesztésre. Szakmailag elhiva- tott, érdeklődik a szakmai irányelvek és gyakorlatok iránt, magatartása sza- bálykövető.	IKT eszközt hasz- nál.
A tanult technikák segítségével kiemeli és rögzíti a lénye- get.	Ismeri a kulcsfo- galmakat	Instrukció alapján részben önállóan		Kereső oldalakat etikusan használ.
Ismerteti személyes készségeinek, ké- pességeinek és tudásának erőssége- it, gyengeségeit Ezek birtokában kiválasztja a tanulá- si technika legmeg- felelőbb formáját	Önismeret	Instrukció alapján részben önállóan		Szakmai segítség- gel kiválasztja a tananyag vagy in- formációs anyag legmegfele- lőbb elsajátítási formáját.
Értő módon kom- munikálja a kreatív javaslatait, az ellá- tás / gondozás kap- csán, ötleteit meg- osztja munkatársai- val, a gyermekek szüleivel	Ismeri a kommuni- káció és közlés alapvető formáit személyes és online kommunikációba n	Teljesen önállóan		
Az eltérő szituáci- ókban adekvátan alkalmazza a verbá- lis és nonverbális kommunikációs csatornákat.	Ismeri a kommuni- kációs alapelveket, ismeri a legfonto- sabb alapfogalma- kat, működését, folyamatát, szerep- lőit, tényezőit, hely- zet típusait, emellett kommunikációs	Instrukció alapján részben önállóan		

	stílusokat és az asszertív kommuni- kációs jegyeket			
Változtat tanulási szokásain és moti- váltságán	Ismeri a saját sze- mélyiségéhez és a tananyagtartalo m- hoz alkalmas fel- dolgozási techniká- kat	Teljesen önállóan		Az elemei tanulási technikák mellé új technikákat csatol
A digitális eszközök használatával kulcs- szavak ismeretében hát- téranyagokat önállóan feltár.	A digitális tér cél- irányos használatá- nak ismerete.	Teljesen önállóan		Önállóan képes a digitális térben tájékozódni és in- formációt gyűjteni.

A tanulást befolyásoló külső és belső tényezők

A témakör a tanulás definíciójával, a tanulást befolyásoló tényezők pszichikus, oktatási és szociokultúrális összetevőivel foglalkozik. gyermekek védelmének rendszerével foglalkozik. Ezen belül az alábbi témákat dolgozza fel:

A tanulást befolyásoló biológiai és pszichikus (kognitív és affektív) tényezők

Oktatási környezet, szociokulturális tényezők

Előfeltételi tudások

Általános intellektuális képességek, teljesítmények és a tanulási technikák összefüggése

A tanuláshoz való viszony, az egyén motívumrendszere

Családi és munkahelyi jellegzetességek befolyásoló hatása

A hatékony tanulás külső és belső tényezői

A témakör a hatékony tanulási stratégiákra teszi a hangsúlyt annak érdekében, hogy a tanulók önismeretük és képességeik birtokában saját maguk tervezhessék, szervezhessék, szabályozhassák tanulási folyamataikat.

Feldolgozandó témák:

A tanulás külső és belső optimális feltételeinek megteremtése

A tanulással kapcsolatos önértékelések, elképelések, attitűdök

A tanulás motivációja

Önállóság és felelősségérzet

Az egyéni hatékony módszerek és stratégiák

Tanulási módszerek, eszközök szerepe a hatékony tanulásban

A témakör olyan, széles körben elfogadott és használt eljárásokat tár fel, amelyek meg- könnyítik az ismeretszerzés folyamatát. A módszerek elsajátításával együtt a tanulók a gyakorlatok során képességet is szereznek azok használatában.

Az alábbi témák feldolgozása történik:

Elemi tanulási technikák

Kozéki és Entwistle tanulási stratégiái és gyakorlata
Komplex tanulási stratégiák
Tanulási orientációs kérdőívek kitöltése és értelmezése

A mai kor tanulási módszerei

A témakör azokat a tanulástechnikai elemeket ismerteti a tanulókkal, mely elsősorban a csoportos tanulás módszerét alkalmazza, ezzel segítve a jobb megértést, elmélyítést, közös gondolkodást és a véleményalkotást. Az alábbi témák feldolgozása és gyakorlása történik:
A MURDER módszer
A Cornell módszer
A PQ4R módszer
Az információs és kommunikációs technológiák alkalmazása
Interaktív tanulási módszerek gyakorlata
Terepmunkán alapuló helyzetelemzések

Saját élményű tanulás, élménypedagógia

A témakör a tapasztalati nevelés egyik formáját, az élménypedagógiát dolgozza fel, amely kivezeti a tanulókat a való világba, hogy próbára tegyék értékeiket, tudásukat, képességeiket és kreatív gondolkodásukat. Az alábbi témák feldolgozása és gyakorlása történik:
Élményalapú tanulás és formái
Optimalizációs stratégiák
Kooperatív tanulás
Tanítási dráma
Projektmódszer
Interkulturális nevelés

Szakmai tanulás a terepen, a professzionizmus modellje

A tanuló a téma feldolgozása során ismerje meg a szociális munkában a szakmai és munkakörrel kapcsolatos kompetenciák sajátosságait, az elmélet és gyakorlat integrációját. Az alábbi témák feldolgozása és gyakorlása történik:
Jessup szakmai kompetenciáinak meghatározása
A tanulási eredmények használata
Praktikus, racionális, reflektív szakértelem
Szakmai tanulás a terepen - a bizonytalanság, a tudás, az értékek szerepe
A professzionizmus modellje- a kliensekkel való kapcsolat, a szakmai fejlődés módszere, altruisztikus szakmai törekvések
Középpontban a tapasztalati tanulás

2.3.2.2.A segítő hivatás, segítő kapcsolatok a nevelőmunkában tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Az alapozó képzésen megtanult önismeret, önismeretfejlesztés megszilárdítása mellett fontos a kisgyermeknevelő-gondozó szakmai énképének, hivatásának, empatikus készségének, segítő kapcsolatainak feltérképezése, a konkrét munkában történő gyakorlati alkalmazás készség szintű elsajátítása.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A napközbeni kisgyermekellátás rendszerében legalább 3 év gyakorlattal rendelkező

szociálpedagógus, szakoktató, felsőfokú szociális vagy pedagógus szakképzettségű személy (csecsemő és kisgyermeknevelő BA szak)

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Alapozó képzés önismeret, önfejlesztés témaköre

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Helyesen értelmezi a szakmai énkép, önismeret, önérté- kelés, önreflexió, önbecsülés fogalmát	Ismeri a témához tartozó területek elméleti hátterét	Instrukció alapján részben önállóan	Nevelői magatartá- sával a rábízott kisgyermekek önál- lóságát, pozitív énképét felelősen alakítja. A csalá- dokkal és munka- társaival való kom- munikációja során megértést és empá- tiát tanúsít	Fénykép, videofel- vétel elemzés
Különbséget tesz a tények és a szemé- lyes vélemény kö- zött	Ismeri a probléma- megoldás különbö- ző módszereit	Teljesen önállóan		
A nevelést tervszerű tudatos tevékeny- ségnek tekinti, és mindezt ol yan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődleges- ségének tiszteletét.	Megfelelő szaktár- gyi tudással rendel- kezik. Ismeri a gyermekek fejlődés- lélektani folyamata- it, az Alapprogram nevelési elveit.	Teljesen önállóan		
Segítő feladata során hatékonyan használja a megta- nult kommunikációs technikákat	Ismeri a klienskö- z- pontú terápia mód- szerét	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A segítő hivatás és hatása a személyiségre

A téma a szociális segítővel, mint személyiséggel, és más személyekre gyakorolt hatásával foglalkozik. Ezen belül az alábbi témákat dolgozza fel:

A személyes hatékonyság, a hatékony segítő jellemzői, a segítő magatartás összetevői

A segítés kapcsolat külső és belső feltételei, motivációja

Az empátia és a segítés kapcsolata

A segítő magatartás társadalmi megítélése
Professzionális segítő
Segítő foglalkozások, pályaszocializáció, a szocializáció folyamata
A segítők segítése
A segítés folyamata, helyzetfelismerés és helyzetgyakorlatok a kisgyermeknevelői munkában

Carl Rogers humanisztikus pszichológiája

A téma kapcsán a tanulók a személyiség humánközpontú megközelítésének értelmezéséről kapnak ismeretet. A tananyag ezen belül az alábbi témákat dolgozza fel:
A rogersi emberkép, Rogers személyiségelmélete
Rogers központi fogalmai: énfogalom, énideál
A humanisztikus terápiás szemlélet: a kliensközpontú terápia
A segítő kapcsolat alappillérei
A segítő beszélgetések

A Gordon módszer alkalmazása a kisgyermeknevelő munkájában

Valamennyi kapcsolattartási téren, de különösen a gyermekkel és családjukkal foglakozók számára rendkívül fontos az erőszakmentes kommunikációs technikák elsajátítása és alkalmazása. A tananyag az alábbi témákat dolgozza fel:
Thomas Gordon által kidolgozott módszerek
Sikeres kommunikáció, pozitív kapcsolatok
A gondolat és közlés közötti összhang
Veszteség nélküli konfliktusmegoldások, a vereségmentes kommunikáció
Az elfogadás ereje és nyelve
A hallgatás és meghallgatás művészete

Ericson fejlődésmodellje

Ericson modelljében a kora gyermekkori anya-gyerek kapcsolat meghatározó az identitás fejlődés szempontjából a későbbi kapcsolati rendszerekben, ezért fontos a kisgyermeknevelő számára a modell ismerete és a szülői kompetencia és a pszichoszociális krízis összevetése.
A tananyag az alábbi témákat dolgozza fel:
Bizalom vagy bizalmatlanság
Autonómia vagy szégyen, kétely
Kezdeményezés vagy bűntudat
Iparkodás vagy kisebbrendűség
Identitás vagy szerepzavar
Bensőségesség vagy elszigetelődés
Generativitás vagy megrekedés
Énteljesség vagy kétségbeesés

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes.
A tananyag az alábbi témákat dolgozza fel:
Családközpontú szemléletű szakember
A családok támogatása, a bevonódás háttértényezői
Professzionális és felelős kommunikáció
Szülői hatékonyság támogatása
A családok bevonódása, a bölcsődei nevelésben való részvételük elősegítése.
Családközpontú gyakorlat a koragyermekkori fejlődésben, nevelésben és gondozásban

2.3.3. A csecsemő- és kisgyermekellátás ismerete és gyakorlata megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az OECD országokban egyre nagyobb politikai figyelem irányul a kisgyermekkori gondozásra, nevelésre, tanulásra, mert a gyermek szempontjából az egész életen át tartó tanulás megalapozásának tekintik a korai fejlődési szakaszt. A 3 évesnél fiatalabbak ellátásában konkrét célkitűzés az egészséges testi, lelki fejlődés biztosítása, az értelmi, érzelmi és szociális támogatás valamennyi gyermek számára. Ahhoz, hogy a fenti feltételek teljesüljenek, a kisgyermekgondozó, - nevelőnek ismernie kell az emberi fejlődés csecsemő és kisgyermekkori sajásosságait.

2.3.3.1.Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A WHO meghatározása szerint az egészség a teljes testi, lelki és szociális jóllét állapota és nem csupán a betegség vagy fogyatékosság hiánya. A tantárgy e három terület összefüggésére és megítélésének szempontjaira világít rá a fejlődés összes területének érintésével.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A napközbeni kisgyermekellátás területén legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező szociálpedagógus, felsőfokú végzettséggel rendelkező szociális szakember, védőnő, pedagógus végzettséggel és szakképesítéssel rendelkező, vagy pedagógus szakképzettségű személy

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Középiskola 9-11 évfolyam biológia - egészségtan, testi, lelki és egészségre nevelés témakörei és az alapképzés egészségügyi ismeretek tanulási területe

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Bemutatja az egész-séges kisgyermek testi fejlődésének állomásait	Ismeri a fejlődés állomásait	Irányítással	A kisgyermekekről való gondoskodás során tapintatosan figyeli a fejlődési ütemüket. Elmara-dás esetén felettesé-vel, majd a szülővel konzultál a beavat-kozási módokról.	
Felismeri az egész-séges fejlődés fo-galmán belül az "átlagostól eltérő" fejlődést	Tisztában van az "átlagostól eltérő" kifejezés fogalmá- val	Irányítással		

Felismeri és értel- mezi a megkésett fejlődés tüneteit és okait	Ismeri a fejlődési állomások szakasza- it	Irányítással	A kisgyermekneve- lő mozgást támoga- tó attitűdjével jó hangulatot teremt, fenntartja a gyere- kek érdeklődését, magatartása támo- gató, megerősítő, ösztönző, indirekt.	
Felismeri és regiszt- rálja a csecsemők és kisgyermekek testi fejlődését	Ismeri az életkorhoz kötött testi fejlettség jellemzőit és doku- mentálásuk módját	Teljesen önállóan		
Értelmezi az egyéni sajátosságokat és különbözőségeke t a mozgásfejlődésb en	Ismeri a mozgásfej- lődés fázisait	Teljesen önállóan		
Felméri a beavatko- zás szükségességét az egyéni differen- ciált fejlődésben.	Ismeri a különböző életkorok élettani jellemzőit, rizikóit és a prevenció, korrekció lehetősé- geit.	Irányítással		
A gyerekek környe- zetét a szabad moz- gásfejlődésnek megfelelően alakítja ki	Ismeri a csoportjába tartozó gyermekek mozgásfejlettségi szintjét	Instrukció alapján részben önállóan		
Azonosítja az élet- kori sajátosságok fejlesztéséhez szük- séges eszközigényt	A csoportszobát a gyerekek életkori fejlettségéhez szük- séges eszközökkel rendezi be	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Az egészséges és átlagostól eltérő fejlődés megítélése

A témakör az "egészség" fogalmi meghatározásával, az átlagos és eltérő fejlődésmenettel és a fejlődést befolyásoló tényezőkkel foglalkozik. Ezen belül az alábbi témákat dolgozza fel:
WHO egészség fogalmának meghatározását
Az egészséges fejlődés megítélésének szempontjait
A lassú fejlődésű, a megkésett fejlődésű, a kóros fejlődésű fogalmakat
A fejlődést befolyásoló tényezőket, mint az öröklés, az érés, a személyi, a tárgyi környezet

Méhen belüli fejlődés szakaszai és a fejlődést befolyásoló tényezők

A témakör a magzati élet és a születés sajátosságaival foglalkozik. Ezen belül tárgyalja:
A megtermékenyítés
A magzati élet
Biológiai és környezeti tényezők

A születés folyamata

Méhen kívüli fejlődést befolyásoló tényezők

A témakör a megszületés pillanatától követi nyomon a testi fejlődés jellemzőit. Ezen belül tárgyalja:
Az érett újszülött jellemzői
A testtömeg fejlődése
A testhossz változása
Testarányok változásai
A csontozat (csontok, koponya, fogazat) fejlődése
A testi fejlődés nyomon követése, mérése

A testi fejlődés nyomon követésének és mérésének gyakorlata

A kisgyermeknevelő munka fontos összetevője a gyermek fejlődésének rögzítése. A téma ezen belül tárgyalja:
A testtömeg mérésére szolgáló eszközöket, a növekedési referencia értékeket és percentilis görbéket, a különböző életkorok testtömeg alakulását
A testmagasság mérésére szolgáló eszközöket, referencia és percentilis értékeket a különböző életkorokban
A testtömeg index referencia átlagának és percentilis értékének alakulását és számítását
A fejkörfogat mérését, referencia és percentilis átlagok alakulását különböző életkorokban
Mellkaskerület mérését és referencia és percentilis átlagok alakulását különböző életkorokban

A csecsemő és kisgyermek mozgásfejlődése

A beszéd és a nyelvi fejlődés szoros kapcsolatban áll a mozgásfejlődéssel, a mozgás a kommunikáció első formájaként jelenik meg. A csecsemők és kisgyermekek mozgásfejlődését egységes egésznek kell tekinteni, hiszen a mozgás az idegrendszer összetett működésének eredménye, a tanulás eszköze. A harmonikus fejlődéshez minden fázisnak fontos szerepe van, ezért a gyermekeket nevelőnek ismernie kell a fejlődés fázisait és esetleges elakadásait.
A téma felosztása:
Fogalmi meghatározások, kulcsszavak
A mozgásfejlődés menete, szakaszai
Alaphelyzetek, hely-és helyzetváltoztató mozgások
A finommozgások fejlődése az egyes szakaszokban
A mozgásfejlődés összefüggése egyéb fejlődési területekkel
Atipikus mozgásfejlődés
A mozgás és a környezet kapcsolata, tárgyi feltételek
A mozgásfejlődéshez kapcsolódó nevelési kérdések és gyakorlatok

A csecsemő és kisgyermek kognitív fejlődése

Az életkori sajátosságok megismerése segíti a kisgyermeknevelőt abban, hogy az elvárásokat, a kognitív képességeket igénylő feladatokat a kisgyerekek életkorából adódó fejlettségi szinthez tudja igazítani.
A témakör felosztása:
A fejlődés meghatározói és jellemzői
Fejlődési szakaszok a különböző elméletekben, kiemelten Piaget kognitív fejlődéselmélete
Beszédfejlődés; hangadás, beszédészlelés, interakció, fenológiai, szemantikai fejlődés, beszédelmaradások, beszédhibák

A csecsemő és kisgyermek érzelmi fejlődése

Az egészséges személyiség alapja az érzelmi kötődés, mely az idegrendszeri fejlődést, a

magatartás kialakulását alapvetően meghatározza.
A témakör felosztása:
A korai anya-gyermek kapcsolat és a kötődés jelentősége
Imprinting kutatások, kötődéselméletek
Kötődési mintázatok
Az érintés fizikai kapcsolati formái
A korai anya-gyerek kapcsolat kommunikációs sémája
A szeretetkapcsolat hiánya
Az apa szerepe az érzelmi fejlődésben
A kompetens csecsemő
A család elsődleges szocializációs szerepe
A proszociális viselkedés fejlődése és fejlesztése kisgyermekkorban
A gyermek érzelmi fejlődésének modellje
Az anya-gyermek kapcsolat jelentősége a későbbi fejlődésben

2.3.3.2.A játéktevékenység fejlődése tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, mely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A napközbeni kisgyermekellátás területén legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező szociálpedagógus, felsőfokú végzettséggel rendelkező szociális szakember, pedagógus végzettséggel és szakképesítéssel rendelkező, vagy pedagógus szakképzettségű személy

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Vizuális kultúra 9-10, művészetek 11-12, ének-zene 9-10. osztály.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
A gyermekek élet- korához és fejlett- ségi szintjéhez megfelelőeszkö zö- ket biztosít	Ismeri a gyermekek életkori sajátossága- it	Instrukció alapján részben önállóan	az elhivatottság és	

A családokkal kon- zultál a gyermek játéktevékenység é- ről, esetleges fejlő- désbeli elmaradásai- ról	Ismeri a családkon- zultációs módszere- ket	Irányítással	elkötelezettség mellett a játéktevé- kenység során a kapcsolatteremtő, konfliktusmegold ó, kreatív, ötletgazdag	
A gyakorlatban alkalmazza a gyer- mekirodalmi isme- reteit	Ének-zenei ismere- tek	Teljesen önállóan		
Felismeri a külön- böző életkorok élettani sajátossága- it, és a fejlődésben jelentkező elmara- dásokat, akadályo- zottságokat	Ismeri a különböző életkorok élettani jellemzőit, rizikóit és a prevenció, korrekció lehetősé- geit.	Teljesen önállóan		
Az ellátottak és gondozottak foglal- koztatásához, alkotó tevékenységéhez felhasználható (szemléltető, fej- lesztő) eszközöket készít, előkészít és használ.	Ismeri az ellátottak és gondozottak foglalkoztatásához, fejlesztéséhez fel- használható (szem- léltető, fejlesztő) eszközöket, a cso- portdinamikai isme- reteket	Teljesen önállóan		internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Értő módon kom- munikálja a kreatív javaslatait, az ellá- tás / gondozás kap- csán, ötleteit meg- osztja munkatársai- val.	Ismeri a kommuni- káció és közlés alapvető formáit személyes és online kommunikációban	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A játék elméleti megközelítése

A játék jelentős mértékben támogatja a gyermek fejlődésének minden aspektusát- a játék ablak a világra

A témakör részletes kifejtése

A játék definíciója, funkciója,

A játék alapelvei

A játék alapfogalmai

A játék és "nem játék", mint a kisgyermekkori tanulás egyik legfontosabb színtere

Játékelméletek

A játék természetét és motivációját illetően szinte a legtöbb elmélet született

A témakör részletes kifejtése
Usinszkij - a játék a valóság tükrözése
Leontyev a játéknak három lényeges vonása: motívum a folyamatban, elsődleges tevékenység, szabályszerűség a játék fejlődésében
Vigotszkij - a társas környezet meghatározó
Nelson forgatókönyv elmélete
Piaget -szimbólumképzés a gyermekkorban

A játék fejlődése

A játék fejlődése összefügg a mozgással, a kognitív, a literációs fejlődéssel és a társas kapcsolatok fejlődésével
A témakör részletes kifejtése
Játékfejlődés életkori szakaszonként az első három évben Manipuláció
Kezdeti konstruálás Konstruálás,utánzás
Kezdeti szerepjáték, alkotótevékenység Az önálló, szabad játék jelentősége

Nehézségek a játékban

A gyerekek, ha nem játszhatnak, jelentős fizikai és pszichés hátrányokat szenvednek
A témakör részletes kifejtése
Fejlődésükben lemaradt gyerekek játéka
Sajátos nevelési igényű gyermekek játéka
Harcias játékok
Játékdepriváció
Játékterápia
Oktatófilmek elemzése

A játékpedagógia elvi alapjai

A felnőtt fejlődést támogató tevékenysége, viselkedése a késztetés- segítés tengelye mentén alakul, több tényező által befolyásoltan
A témakör részletes kifejtése
A kompetenciaalapú nevelés értelmezése
A fejlődés
A felnőtt szerepe, feladata a fejlődés támogatásában
A jóllét és a bevonódás, mint a gyermeki kompetenciák fejlődésének együttes feltétele
A játék tervezése, tervezhetősége
A kisgyermeknevelő játszókompetenciája
Kompetencia térkép rajzolása

A kisgyermeknevelő feladata a játéktevékenységgel kapcsolatban

A felnőttnek fontos szerepe van a feltételek megteremtésében és a tevékenység támogatásában
A témakör részletes kifejtése
A bölcsődei nevelés gondozás országos alapprogramja 10 nevelési elve és a játéktevékenység kapcsolata
A játék feltételeinek megteremtése egészségügyi, pedagógiai, kivitelezési, elrendezési szempontból
Alapjátékok, korcsoportok játékai, a játékkészlet összeválogatása
A gyermek játékának segítése: támogatás és részvétel
A kisgyermeknevelő és a gyermek együtt játszása: kezdeményezés, megerősítés, együtt játszás, segítségnyújtás, ötletadás, információadás, viselkedési szabályok, konfliktusmegoldások
Megfigyelések, elemzések a játékhoz kapcsolódóan adott szempontok alapján

A szülők bevonása a játékba

A szülők játékkal kapcsolatos kompetenciájának támogatásában a kisgyermeknevelő sokat tehet
A témakör részletes kifejtése
A szülő játékhoz való viszonyának feltárása
A szülők játék iránti pozitív attitűdjének, játszókedvének erősítése
Fókuszcsoportos beszélgetések a játékról
Egyéni tanácsadás a játékkal kapcsolatban
Szülőcsoportos beszélgetés szituációs gyakorlata
Első lépések a művészetek felé
A gyermekirodalom, ének-zene, vizuális nevelés, alkotótevékenység a bölcsődéskorú kisgyermekek mindennapjainak fejlesztő eleme
A témakör részletes kifejtése:
A bölcsődei zenei nevelés története Kodálytól Forrai Katalinig
Milyen készségek szükségesek a kisgyermekkori művészeti neveléshez
Énekhelyzetek a kisgyermeknevelő munkájában
A kisgyermeknevelő daltára - kívánatos és nemkívánatos dalok
Mondóka és daltár készítése a gyakorlatban
A kisgyermeknevelő hangszerismerete – a furulya, mint alaphangszer megismerése
A kisgyermekek személyiségfejlesztése, önkibontakoztatása énekes-zenei tevékenységeken keresztül
A mese és a képeskönyv a legkisebbek életében, fejlődésében
Kapcsolatépítés, fenntartás, információszerzés, élményszerzés, önkifejezés és képességfejlesztés a zene és vizualitás kapcsán
Irodalomközvetítés kisgyermekkorban a kortárs mondókákkal, versekkel
Élmények és tanulás határán - tudástartalmak az alkotó tevékenységekben
Egyszerű, népi gyermekjátékok és saját kreativitás alapján kitaláltak elkészítése
Alkotótevékenységek tervezése és gyakorlati kivitelezése

2.3.3.3.A kisgyermekek gondozása tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A kisgyermekek gondozása nem egyszerű technikai tevékenység, hanem a fizikai, érzelmi biztonság, az önállósodás, az önkifejezés, a testséma megismerésének területe. A kisgyermeknevelői munkában többnyire az egyszemélyes bánásmód terepe, ahol bensőséges, interakciós helyzetekben a kapcsolat teremtés lehetőséget ad rendkívül gazdag nevelési feladatok megvalósítására is. Ezért a gondozás-nevelés elválaszthatatlan egységet alkot.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A napközbeni kisgyermekellátás területén legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező szociálpedagógus, felsőfokú végzettséggel rendelkező szociális szakember, védőnő, pedagógus végzettséggel és szakképesítéssel rendelkező, vagy pedagógus szakképzettségű személy

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Középiskola 9-11 évfolyam biológia - egészségtan, testi, lelki és egészségre nevelés témakörei és az alapképzés egészségügyi ismeretek tanulási területe

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Elvégzi a gondozási munkába épített nevelési feladatait	Ismeri a három év alatti kisgyermek gondozási feladatát	Teljesen önállóan	A gondozási teen-dőket empátiával, előítélet mentesen, tapintatosan, a gon-dozás-nevelés sza-bályainak betartásá- val végzi	
Kialakítja a kis-gyermekek napi-rendjét	Ismeri a gyermek életkori sajátossága-it	Teljesen önállóan		
A gondozási tevé-kenységet a gyer-mek fejlettségéhez igazítja	Ismeri az egészsé-ges csecsemő és kisgyermek fejlődé-sét	Teljesen önállóan		
Figyelembe veszi a gyermek önállóso- dási törekvéseit	Ismeri a kisgyermek nevelését	Teljesen önállóan		
Elvárásait a gyer-mek kognitív fej-lettségéhez igazítja	Ismeri a egészséges csecsemő és kis-gyermek fejlődését	Teljesen önállóan		
Tájékoztatja a szü- lőt a gyermek önál-lósodás területén elért eredményeiről	Kommunikációs, kapcsolatépítési ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

A gondozás fogalma, célja, feltételei

A témakör a gondozás fogalmát és alapvető célját különböző aspektusokból járja körül, különös tekintettel a neveléssel való kapcsolatára.

Részletesen kifejti:

A gondozás fogalmának komplex megközelítése, a humán gondozás
A gondozás és gondoskodás minőségi vonatkozásai
A test jólétének biztosítása
A gondozás céljai és az alapszükségletek (Maslow piramiselméletével összevetve)
A gondozás egyéni és társadalmi céljai
A gondozás formái a hétköznapi gyakorlatban
A célok elérésének eszközei
A gondozás formái és jellemzői
A gondozás és gondoskodás minőségi vonatkozásai

A gondozás, mint tevékenység

A gondozás, mint tevékenység a csecsemő és kisgyermek alapvető szükségleteit elégíti ki és meghatározza a gyermek önmagához, a környezetéhez, és másokhoz való viszonyát.
Részletesen kifejti:
Gondozás a családban, gondozás az intézményben
A fürdetés módja, menete
A pelenkázás, tisztába tevés formái és folyamata a különböző életszakaszokban
A szobatisztaság folyamata, érési feltételei
A mosakodás folyamata, a szokásrendszer kialakítása
Az öltöztetés folyamata a különböző életkorokban, az önállósodás feltételeinek megteremtése
Alvással, pihenéssel kapcsolatos gondozási teendők. Szokáskialakítás, átmeneti tárgyak használata
Levegőztetés, napozás
A gondozás szerepe a mozgásfejlődésben
A csecsemő és kisgyermekápolás, gondozás korszerű eszközeinek használata
Szituációs helyzetek gyakorlása az egyes gondozási műveleteben, különös tekintettel a tapintatos gondozásra és a kommunikációra

A gyermeki kompetenciafejlődés támogatása

A bölcsődei alapelvek szerint a biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerése fokozza az önállósodás és aktivitás iránti vágyat.
A téma részletesen kifejti:
A gondozási helyzetek kiemelt jelentősége
A bölcsődei nevelés alapelvei - a gyermeki kompetenciafejlődés támogatása- értelmezése
Alapvető és magasabb rendű szükségletek (szándék, kompetenciaigény) keletkezése és kielégítése
A gondozás és a szocializáció kapcsolata
A gondozás-nevelés egységének, az egyéni bánásmód, az állandóság, az aktivitás, önállósodás segítése, a pozitívumokra támaszkodás, az egységes nevelőhatások, a rendszeresség és a fokozatosság elvének értelmezése
Nevelési feladatok a bölcsődében
A nevelés, gondozás alapkövetelményei
A gondozás és nevelés egységének megvalósítása feltételrendszere (tárgyi, személyi)
A rossz gondozás következményei
Szituációs helyzetgyakorlatok, a gondozás-nevelés egysége és a kompetenciafejlődés támogatására filmek, fényképek elemzése

Folyamatos napirend a bölcsődében

Az élet biológiai ritmusát követve egy-egy napon belül a szükségletek szabályos rendszerességgel lépnek fel, ezáltal alakul ki a napirend. A helyes ritmusú, szabályos napirend megkönnyíti a gyermek számára az alkalmazkodást, a megszokást, fokozza biztonságérzetét és nyugalmát. A kisgyermeknevelőnek ismernie kell a napirendszervezés szabályait és jelentőségét.
A téma részletesen tárgyalja:
A folyamatos napirend kialakításának általános elveit
A napirend összeállításának gyakorlati szempontjait
A kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka munkarendje és a napirend kapcsolatát
A napirend fajtáit
A folyamatos napirend megvalósítását az egyes korcsoportokban
A házirend és a napirend kapcsolatát
Különböző életkorok és évszakok napirendjének elemzése, gyakorlati összeállítása, értékelése

A gondozási tevékenység módszertana

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A kisgyermek ebben a védett helyzetben könnyen tanul és alkalmazkodik a családon kívüli élethelyzetekhez.

A téma részletesen tárgyalja:

A napközbeni ellátásban részesülő gyermek tárgyi környezete

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A saját kisgyermeknevelő rendszer

Gyermekcsoportok szervezése

Szerepjátékok, esetelemzések, szituációs feladatok gyakorlata

2.3.3.4 A kisgyermek táplálása tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A csecsemő és kisgyermek testi, mozgás, érzelmi és értelmi fejlődésének alapvető feltétele a helyes táplálás. Az anya - gyermek kapcsolat első legfontosabb színtere. De a másodlagos szocializáció során szerzett tapasztalat is kihathat a gyermek későbbi táplálkozási szokásaira, így a kisgyermeknevelő számára rendkívül fontos az étkezés jelentőségének, metodikájának ismerete

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Gyermekorvos, diétetikus, szociálpedagógus, felsőfokú végzettséggel rendelkező szociális szakember, védőnő, pedagógus végzettséggel és szakképesítéssel rendelkező, vagy pedagógus szakképzettségű személy

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak 9-11 évfolyam közismerete tárgyak - biológia

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Biztosítja a gyer-mek életkorának és fejlettségének meg-felelő, az egészsé-ges fejlődést biztosító napi étkezést	Az egészséges táp-lálkozás alapismere- tei	Instrukció alapján részben önállóan	A kisgyermekek étkeztetésére, külö-nösen a beteg gyermekére a segí-tőkészség, a tapin-tat, a koncentrált	
Ismerteti, milyen tárgyi feltételek szükségesek a gyermek fejlettsé-gének függvényé-ben az étkezéshez	Kisgyermek gondo-zása témakör	Instrukció alapján részben önállóan	figyelem és a és az igényekhez való igazodás jellemző	

Figyel a gyermek étvágyára, étkezési technikáira	Kisgyermekgondozási témakör	Instrukció alapján részben önállóan		
Étkezési problémák esetén együttműködik a családdal, a dietetikussal	Szakmai készségfejlesztés	Instrukció alapján részben önállóan		
Az étkezések idejét az egyéni igényekhez igazítja	Fejlődéslélektani ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		
A gyermeket a fejlettségi szintjének megfelelően táplálja	Ismeri a testi fejlődés jellemzőit	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

A táplálék útja

Az emberi szervezet felépítése, a táplálék feldolgozása
Ezen belül tárgyalja:
Az ember emésztőszerv rendszere, a táplálék haladási iránya, a tápcsatorna felépítése
Rágás, emésztés, fogak és a légzés szerepe, perisztaltikus mozgások, az emésztőnedvek szerepe
Táplálék feldolgozása a szájüregben, a nyál szerepe,
Az enterális idegrendszer
A táplálékfelvétel szabályozása
Táplálkozási piramis
A helyes táplálkozás alappontjai
Táplálkozási arányok, káros hatások a szervezetre
A mai kor táplálkozásának legfőbb problémái
Prezentációk bemutatása, szituációs helyzetek (egymás táplálása),

A táplálás metodikája, a természetes táplálás

A természetes táplálás a táplálás olyan módja, amikor az anya újszülöttje, csecsemője számára a legideálisabb táplálékot az anyatejet biztosítja szoptatás vagy lefejt anyatej adásával.
A témakör tárgyalja:
A WHO/UNICEF állásfoglalása az anyatejes táplálással kapcsolatban, tíz lépés a sikeres szoptatás érdekében
A szoptatás kiemelt jelentősége a baba és az immunrendszer fejlődése szempontjából
Az anyatej összetétele
A szoptatás és az anyatej előnyei
A szoptatás hosszú távú hatása a baba egészségére
Az első hónapok, meddig szopjon a baba
Szopási, szoptatási akadályok, nehézségek
Higiénés szabályok a szoptatás idején

A táplálás metodikája, a mesterséges táplálás

Mesterséges táplálásról akkor beszélünk, ha az anya valamilyen oknál fogva nem, vagy nem tud szoptatni, és helyette a csecsemő mesterséges táplálással tápszert kap.

A témakör részletes kifejtése:
A mesterséges táplálás okai és indokai
Anyatejpótló tápszerek alkalmazása, humanizált tápszerek
A tápszerek felosztása
A tehéntejes táplálás hátrányai

A kevert táplálás és az elválasztás folyamata

A kevert táplálásnál a csecsemő az anyatej mellé más táplálékot is kap. Az elválasztás vagy elválasztódás az anya vagy a csecsemő döntése alapján születik.
A témakör részletes kifejtése
Az elválasztás és az elválasztódás közötti különbség és lélektani hatása az anya és a csecsemő szempontjából
Az anyatejes táplálás és a hozzátáplálás mikéntjei, folyamata az életkor függvényében
Szolidok az anyatejes táplálás mellett (gyümölcsök, cereáliák, főzelékek, komplettáló anyagok)
Tápanyag összetevők, gyarapodási index számolása, értékelése a csecsemő súlyfejlődéséhez viszonyítva

A tápanyag összetevői

A szervezet működéséhez energiára van szükség. A felvett energia mozgásra, izommunkára, növekedésre és az alapvető életfunkciók fenntartására fordítódik.
A témakör részletes kifejtése
A legfontosabb testépítők a fehérjék
A fő energiaszállítók a zsírok
Szénhidrátból származik a leggyorsabban mozgósítható energia
Az élelmi rostok szerepe a táplálkozásban
A folyadékszükséglet
A vitaminok, ásványi anyagok szerepe
Ízesítő és fűszeranyagok
A közétkeztetésre vonatkozó előírások (37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet
Gyakorlati feladatok: prezentációk a táplálékallergiás tünetekről, ételreceptek összeállítása, étlap összeállítás és elemzés (összevetése a közétkeztetésre vonatkozó rendelettel)

Az evést is tanulni kell

A bölcsődei kisgyermeknevelő feladata a különböző életkorú gyermekek táplálásában
A témakör részletes kifejtése:
Táplálkozási irányelvek, alapelvek (mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű, biztonságos, s higiénés követelményeknek megfelelő, megfelelő konyhatechnológiai eljárásokkal készült és élvezhető)
A gyermekélelmezés célja, feladata és feltételrendszere
Az élelmezés, táplálkozás jelentősége a gyermek fejlődésében
A helyes táplálkozási szokások kialakítása és segítése, példamutatás
A rágásra tanítás folyamata
A gyermek ízlésének, étkezési kultúrájának formálása és elfogadása, a színvonalas étkezés szabályai
A csecsemőtáplálás szabályai intézményes keretek között. A tejkonyha működtetése
A korszerű, minőségi étkeztetés követelményei
Étrendtervezés a bölcsődében, az étlapkészítés szabályai
A HACCP rendszer működtetése, az étkeztetés közegészségügyi szabályai
Gyermekközösségben alkalmazható diéták, a vegetáriánus étkezés
Táplálkozási problémák, gyógyélelmezés

A táplálási tevékenység módszertana

A gondozási helyzetek kiemelt jelentősége a gyermekek táplálásában is meg kell, hogy mutatkozzon
A témakör részletes kifejtése:
Az egyéni bánásmód érvényesítése, a fokozatosság megvalósulása, a kisgyermeki személyiség tisztelete alapelvek és a táplálás kapcsolata
A cumisüvegből való táplálás és szabályai
Az ölben etetés módszertana
Pohárból való itatás, az ivás technikájának megtanítása
Kanállal történő táplálás, a kétkanalas módszer
Asztalnál történő táplálás, az önálló étkezésre nevelés, a csoportos étkezés rendje, szabályai
Kultúrhigiénés szokások kialakítása
Az étkezés tárgyi feltételei, az eszközök használata
A táplálkozással kapcsolatos problémák (válogatás, rossz evés, étvágytalanság,) és kezelése
Családokkal való kapcsolattartás az étkezés szintjén
Szituációs helyzetek, filmelemzések, bölcsődei gyakorlati tapasztalatok megvitatása, elemzése, javaslatok megfogalmazása

A beteg gyermek táplálása

A beteg gyermek táplálása főként a család feladata, de előfordulhat, hogy a megbetegedés az intézményben történik, ilyenkor a kisgyermeknevelő különös gondot kell, hogy fordítson a betegre
A témakör részletes kifejtése
A folyadékpótlás jelentősége és szabályai a betegségtípusok függvényében, a kiszáradás veszélyei
Speciális étrendek
Divatdiéták
Sajátos nevelési igényű gyermekek sajátos táplálása

2.3.3.5.Beteg gyermek ápolása a bölcsődében tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A kisgyermeknevelő gondozó alapvetően egészséges gyermekeket gondoz, nevel, de adódhatnak olyan körülmények, amikor betegek, sérült gyermek ápolására is sor kerülhet. Az egészségügyi ismeretekkel rendelkező gondozó, ha időben észleli a betegség tüneteit, segítheti a gyógyulást, illetve a szövődmények kialakulását.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Gyermekorvos, védőnő, egészségtanár, vagy más, felsőfokú egészségügyi végzettséggel rendelkező szakember,

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Alapozó
képzés elsősegélynyújtás, egészségügyi ismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Felismeri bizonyos fertőző betegségek tüneteit	Egészségügyi isme- retek	Instrukció alapján részben önállóan	a beteg gyermekkel kapcsolatban foko- zott empátiás kész- séget tanúsít, ellátá- sát a legnagyobb gonddal és odafi- gyeléssel végzi	internetes lehetősé- gek alkalmazása, információgyűjtés
Sebeket, sérüléseket vizuális és tapintá- sos vizsgálattal felismer	Ismeri az eljárás protokollját, az elsősegélyláda fel- szerelését	Instrukció alapján részben önállóan		
Ismerteti a fertőző betegségek megelő- zésében alkalmazott eljárásokat	Egészségügyi alap- ismeretek	Teljesen önállóan		
A kisgyermek kör- nyezetében elvárt higiénés szokásokat betartatja.	Bölcsőde higiénés szabályai	Teljesen önállóan		
Beteg gyermeket ellát	Ismeri az ellátás folyamat szabályo- zását	Teljesen önállóan		
Lázás, beteg gyer- mek szüleit értesíti	Bölcsődei alapsza- bályok ismerete	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A beteg megfigyelése

A megfigyelés jelentősége abban áll, hogy segít a diagnózis felállításban és a gyógykezelés megítélésben

A témakör részletes kifejtése:

A megfigyelés területei

A tünet

A megfigyelés lehetőségei: általános megfigyelés, testrészenkénti megfigyelés

A fájdalom típusai és jelző értéke

Testtömeg, magatartás, testváladék megfigyelése

Az ápolás fogalma és folyamata

Az ápolás feladata az egészség elősegítése, megőrzése és megvédése. Az alapápolás az alapvető szükségletek kielégítésére irányuló tevékenység.

A témakör részletes kifejtése:

Az egészség és a betegség fogalma

Az ápolás fogalma, célja,

folyamataBetegvizsgálat, az ápoló

személy feladatai a betegvizsgálat

alatt a vizsgálatok függvényé- ben

Lázas beteg ellátása, lázcsillapítás

A láz a szervezet védekezőreakciója, gyermekkorban a betegségek gyakori kísérő tünete.

A témakör részletes kifejtése:

A láz szervezetre gyakorolt hatása
A hőmérőzés formái és szabályai
A lázcsillapítás formái és szabályai
A kisgyermeknevelő feladata lázas gyermek esetén, különösen lázas eclamsia esetén
A betegmegfigyelés, betegvizsgálat alatti teendők, lázcsillapítási módok és dokumentációs feladatok gyakorlata

Emésztőrendszeri és anyagcsere betegségek

Az emésztőrendszeri és anyagcsere betegségek lehetnek veleszületett vagy szerzett rendellenességek
A téma részletes kifejtése:
A tápcsatorna vele született rendellenességei
A bélrendszer fejlődési rendellenességei
Anyagcsere betegségek - enzimopathiák, PKU, galactosaemia, pajzsmirigy hormon hiány, felszívódási zavarok, diabetes, tehéntej allergia, coeliakia, mucoviscidosis, anafilaxia
A táplálkozással kapcsolatos problémák (elhízás, alultápláltság, kóros soványság, fogszuvasodás, hasmenés, székrekedés, hányás, táplálékallergiák)
Tüneti felismerések gyakorlata, szituációs helyzetek (pl. beteg kikérdezése és diagnózis felállítása)

Veleszületett és szerzett betegségek

A gyermekbetegségek lehetnek örökletes és környezeti tényezők, szülési sérülések, fejlődési rendellenességek és szerzett betegségek
A témakör részletes kifejtése
Veleszületett örökletes betegségek és fejlődési rendellenességek
Az idegrendszer fejlődési rendellenességei
Szülési sérülések
Újszülött hemolitikus betegségei
Újszülöttkori fertőzések
Prezentációk, fényképek, filmek bemutatása a fenti betegségek illusztrálására

Gyermekkori betegségek

A kisgyermeknevelők ismerjék meg a gyermekkori kórképek tüneteit, különös tekintettel a bölcsődében gyakran előforduló felső légúti megbetegedések kísérőjeleit.
A témakör részletes kifejtése
A szív betegségei
A vérképzőrendszer betegségei
A vesék és húgyutak betegségei
Az idegrendszer gyulladásos betegségei
Görccsel járó betegségek
Bőrbetegségek - fertőzéses, nem fertőzéses
Felsőlégúti betegségek formái, tünetei, kezelésük
Alsólégúti betegségek formái, tünetei, kezelésük
Tartósan beteg ellátása a bölcsődében

Szűrővizsgálatok és védőoltások

Az EMMI módszertani levele minden évben megjelenteti a védőoltásokkal kapcsolatos tájékoztatóját
A témakör részletes kifejtése
Oltásokkal kapcsolatos kontraindikációk
Speciális csoportok egyedi elbírálást igénylő védőoltásai
Külföldi állampolgárságú gyermekek védőoltásai

Évi oltási naptár
Életkorhoz kötött kötelező védőoltások - folyamatos és kampányoltások
Különböző védőoltások adása között betartandó legrövidebb időközök
Életkorhoz kötött gyermekkori szűrővizsgálatok- szülészeti intézményben, alapellátásban, csecsemőkori, kisdedkori, iskoláskori

Balesetek gyermekintézményekben

Gyermekintézményekben a gondozó legnagyobb körültekintése mellett is előfordulhatnak balesetek.
A témakör részletes kifejtése
A baleset fogalma
Sérülések típusai, beavatkozási módok
Balesetek megelőzése
A kisgyermeknevelő feladata a megelőzésben és a baleset bekövetkeztekor
Munkavédelmi feladatok a balesetek megelőzésére
Az orvos értesítése és a mentőhívás szabályai
Környezet kialakítása a balesetek megelőzése érdekében
Dokumentációs feladatok baleset esetén
Szülők értesítésének szabályai és módjai
Gyakorlatok a gyermekbalesetek ellátására, a dokumentáció kezelésre, szituációs gyakorlatok az orvos, a mentő és a család értesítésére
Differenciált szakmai ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A szociális intézmények, köztük kiemelten a bölcsődék, a családok elsődlegességét tisztelve meghatározóak a gyermekek fizikai, érzelmi, társas, erkölcsi, szellemi fejlődésének biztosításában, a környezeti nevelés alapjainak lerakásában. A kisgyermeknevelő differenciált szakmai ismeretekkel kell rendelkezzen a sajátos nevelési igényű kisgyermekek ellátásához, az egyéni bánásmód biztosításához, a dokumentáció vezetéséhez.

2.3.4.1.Gyógypedagógiai ismeretek tantárgy

2.3.4.2.A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az eltérő fejlődési ütem vagy fogyatékosság jellemzőit, az ezekre utaló jeleket. Tudják, hogy milyen tényezők befolyásolják és melyek okozzák az átlagtól eltérő fejlődést.
Ismerjék meg a gyógypedagógia területeit, a fejlesztések lehetőségeit és ebben saját szerepüket. Képesek legyenek a kisgyermekek fejlesztése érdekében együttműködni a szülőkkel, szakemberekkel, intézményekkel.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus,

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi alapismeretek: Az emberi test felépítése, élettani működése, egészségkultúra
Fejlődéslélektan, a csecsemő és kisgyermek fejlődése
A társadalomismeret, természetismeret műveltségterületek közismereti tartalmai, továbbá a pszichológia tárgyak elméleti tartalmai.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Az inkluzív környe- zetben nevelődő kisgyermek játékte- vékenységéhez az az egyéni képessé- geknek megfelelő eszközöket biztosít.	A csecsemő és kisgyermek fejlődé- se. Játékpedagógia.	Teljesen önállóan	Pozitív visszajelzé- seivel, személyi állandóságával képes érzelmi biz- tonságot nyújtó légkör kialakítására. Támaszkodik az SNI-s gyermekek erősségeire, a köz- vetlen megtapaszta- láson alapuló isme-	Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjtés.
Saját szerepének megfelelően részt vesz a fejlesztési folyamatban	A fejlesztési folya- mat ismerete	Teljesen önállóan		
Munkáját az eltérő fejlődésmenetű/ sajátos nevelési igényű kisgyermek szükségleteinek figyelembevételé - vel, a beavatkozás eredményességét szem előtt tartva tervezi meg.	Gyógypedagógi ai ismeretek. Kis- gyermek gondozá- sa- nevelése. Habili- tációs feladatok ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan	retszerzési lehető- ségeket tudatosan tervezi, biztosítja. Empátia, tolerancia kifejezett elvárás a gyermek és szülei- vel szemben. A gyermekek jelzéseit megérti, figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai, érzelmi állapotát.	
Tervező tevékeny- ségében épít a társas helyzetekben rejlő szociális tanulási lehetőségekre.	Szociálpszichológia ismeretei. Társas kapcsolatok formá- ciói és jellemzői bölcsődei csoport- ban.	Teljesen önállóan		
A fejlesztő szakem- ber útmutatása alapján tervezi meg az egyéni fejlődést segítő helyzeteket.	Az eltérő nevelési igényű gyermeknevelé si - gondozási specifi- kumai.	Instrukció alapján részben önállóan		
A kora gyermekkori intervenció lehető- ségeinek figyelem- bevételével bevonja a gyermekeket a nevelés, gondozás	A gyermeki kompe- tencia támogatásá- nak módjai. Gondo- zási protokollok ismerete.	Teljesen önállóan		

helyzeteibe.				
Szakértői vélemé- nyekhez, egyéni fejlesztési tervekhez igazodó specifikus fejlesztési módsze- reket, eljárásokat alkalmaz.	Differenciált neve- lési, fejlesztési módszerek.	Teljesen önállóan		IKT eszközök, digitális tartalmak.
Az eltérő fejlődés- menetű/ sajátos nevelési igényű gyermekek szocio- kulturális hátterére alapján végez gon- dozást	Család rendszeré- nek ismerete.	Teljesen önállóan		
A gyermekek szük- ségleteit felismeri, adekvát ellátást választ.	Szükséglet elméle- tek. Megfigyelés módszere.	Teljesen önállóan		
Felismeri a kis- gyermekek fejlődési folyamatában ta- pasztalható nehéz- ségeket, akadályo- kat.	Csecsemő és kis- gyermek fejlődése. Az eltérő fejlődés jellemzői.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Gyógypedagógia alapismeretek A gyógypedagógia fogalma, szakemberei
Méhen belüli, peri-, és postnatális ártalmak és ezek hatása a magzatra
Öröklött fejlődési rendellenességek
A fejlődés tempójának zavarai
A nagymozgások és finommotorika fejlődése és fejlesztése, a lateralizáció kialakulása és jelentősége
Az SNI fogalma
A szakértői bizottságok feladata
A nevelési terv tartalma: a szakértői bizottsági vélemény ajánlásai, a diagnosztikus mérés tapasztalatai, a pedagógus megfigyelései alapján
A korai intervenciós intézményrendszer
Pedagógiai szakszolgálatok működése
A korai fejlesztés speciális helyzete az ágazaton belül
A bölcsődei korosztály sajátos jogszabályi környezete
SNI-s / tartós beteg gyermek a családban
Az eltérő fejlődésből eredő nehézségek: a gyermek énképe

Az egyéni szükségletek kielégítésének lehetőségei csoportkörülmények között
A bizalom és az elfogadás szerepe a kisgyermeknevelő munkájában

Gyógypedagógia területei

A témakör megismerteti a sérülések típusait, kialakulásuk okait, jellemzőit, az alábbi témakörökben: Az értelmi akadályozottság fogalma, okai, jellemzői
A látásfogyatékosság fogalma, okai, jellemzői
A hallásfogyatékosság fogalma, okai, jellemzői
A mozgáskorlátozottság fogalma, okai, jellemzői
A beszédfogyatékosság fogalma, okai, jellemzői
Az autizmus spektrumzavar fogalma, okai, jellemzői
A súlyos halmozott fogyatékosság fogalma, okai, jellemzői
Az ADHD fogalma, okai, jellemzői
A magatartászavar fogalma, okai jellemzői
Eltérő ütemben fejlődő és vegyes életkorú gyermekek a csoportban
A mozgásfejlődés és értelmi fejlődés kapcsolata, az atipikus vagy megkésett mozgásfejlődésben rejlő potenciális veszélyek, és a korrekció lehetőségei
Magatartási és beilleszkedési nehézségek és zavarok
Nevelési, szocializációs ártalom, szorongás és agresszivitás, válsághelyzetek a gyermek életében
A bántalmazott gyerek viselkedése, viselkedészavarai

Specifikus ellátási szükségletek A habilitáció, rehabilitáció meghatározása
A habilitációt segítő és akadályozó tényezők
A sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek fejlesztésének lehetőségei, bölcsődében személyi, tárgyi feltételei
A sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermek aktivitási lehetőségei, speciális eszközei, feltételei
Integráció, inklúzió, a differenciált nevelés fogalma, tartalma
A sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermek ellátásához kapcsolódó, jogszabályokban előírt dokumentáció
A szociális tanulás lehetőségei
Specifikus digitális tartalmak
A külvilággal kapcsolat megteremtését lehetővé tevő infokommunikációs eszközök alkalmazása
Állatterápiák a bölcsődében
Projektfeladatban digitális forráskutatás a magyarországi állatterápia és állatasszisztált terápia témakörben
A gondozási folyamatban elvárt kisgyermeknevelői magatartás, kommunikáció
A hatékony kommunikációt gátló tényezők
Együttműködés a szülőkkel, fejlesztő szakemberekkel, munkatársakkal

2.3.4.2.Kisgyermeknevelő dokumentációs feladatai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló képes legyen az intézmény működési dokumentációjának áttekintésére és vezetésére. Fontos szakmai cél, hogy formai, tartalmi szempontból a dokumentumok megfeleljenek a jogszabályi előírásoknak, és az ellátás minőségét emeljék.
A tantárgy továbbá felkészíti a tanulót, az elméletet gyakorlatban elsajátítható szakmai dokumentáció egyénre lebontott, hiteles vezetésére, digitális kompetenciáinak fejlesztésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A napközbeni, illetve a szakellátásban dolgozó felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező szakember.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
A jogszabályoknak és a szakmai etikai normáknak megfe- lelően kezeli a csa- ládokkal és a gyer- mekkel kapcsolatos személyes adatokat, információkat	Adatvédelmi jog- szabályok ismerete.	Teljesen önállóan	A gyermeki jogok és a fejlődésbe vetett hit határozza meg a dokumentá- ció vezetését. Meg- bízható, rendszeres, tisztában van vele, hogy dokumentá- ciójának minősége részben meghatá- rozza a szakmaisá- gáról alkotott képet.	Szövegszerkesztő felhasználói szintű használata. Dokumentációs rendszer rögzítési ismerete.
Rögzíti a gyermek fejlődéséről megfi- gyelési tapasztalata- it	Csecsemő és kis- gyermek fejlődése tantárgy ismerete. Kutatásmódszertani ismeretek.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő felhasználói szintű használata. Doku- mentációs rendszer kezelési ismerete
Objektívan, tények- re alapozva vezeti a szakmai dokumen- tációt.	Megfigyelési jegy- zőkönyv készítése- nek ismerete.	Teljesen önállóan		
Elemzi az intézmé- nye működéséhez szükséges alapvető dokumentumok at.	Intézményi doku- mentáció ismerete.	Teljesen önállóan		
Átlátja a közalkal- mazotti jogviszony- nyal kapcsolatos munkáltatói és munkavállalói do- kumentációs feladatokat.	A munkakörhöz kötött dokumentá- ció ismerete.	Teljesen önállóan		Szövegszerkeszt ő felhasználói szintű használata. Doku- mentációs rendszer kezelési ismerete

Gyermekotthonban a gyermek élettör- téneti könyvének elkészítésében és vezetésében részt vesz.	Élettörténeti könyv vezetésének ismere- te.	Teljesen önállóan		
Vezeti a nyilvántar- tást a gyermeket ellátó intézmény pénz- és egyéb eszközeiről.	A munkakörhöz kötött dokumentá- ció ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan		Szövegszerkesztő felhasználói szintű használata. Doku- mentációs rendszer kezelési ismerete
Dokumentálj a a gyermek egyéni fejlődését	Csecsemő és gyer- mekfejlődé-se.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő felhasználói szintű gyakorlati ismerete. Dokumentáció s rendszer kezelési ismerete
Ismerteti a váratlan helyzetek rögzítésé- nek kötelezettségét és szabályait.	Adekvát jogszabá- lyok ismerete	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő felhasználói szintű használata. Doku- mentációs rendszer kezelési ismerete
A gyermek fejlődé- sét az előző megfi- gyeléseire alapozva elemzi. Kiválasztja a fejlődést támogató egyéni bánásmód szerinti nevelést- gondozást.	Fejlődéslélektan, gyógypedagógia, megfigyelési mód- szerek ismerete.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A bölcsőde működésével kapcsolatos dokumentáció

A témakör a bölcsőde működését meghatározó dokumentumokat mutatja be. Mintadokumentumok elemzésén keresztül megismerik a diákok a szakmai tartalmak formai és tartalmi követelményeit. A témakört az alábbi témákban tárgyalja:

Az adatvédelem jogi szabályai és alkalmazásuk a bölcsődében

Alapító okirat, Szervezeti és Működési Szabályzat, Szakmai Program

Érdekképviseleti Fórum Szabályzata

Házirend

Munkarend

Adatvédelem szabályai

Kisgyermeknevelők továbbképzési kötelezettségével kapcsolatos nyilvántartások, jelenté-

sek
Fertőző betegségekről kimutatás
Oltásokról kimutatás;
Tetvességi nyilvántartás
Munka és tűzvédelmi napló vezetése
Napi jelenlét nyilvántartásai

A kisgyermeknevelő szakmai dokumentációs feladatai A dokumentáció szerepe a kisgyermeknevelő munkájában
A dokumentáció vezetésének alapelvei
A dokumentáció vezetésére vonatkozó adatvédelmi szabályok
Csoportnapló vezetésének célja, tartalma, nyomtatványi formája
A bölcsődei gyermek fejlődési dokumentáció egységes rendszere
Bölcsődei törzslap vezetésének célja, tartalma, nyomtatványi formája
Fejlődési napló vezetésének célja, tartalma, nyomtatványi formája
Családi füzet vezetésének célja, tartalma, formája
Beteg, sérült gyermek állapotának írásbeli rögzítése
Jegyzőkönyv készítés formai és tartalmi szabályai.
Mintadokumentumok készítése

Gyermekotthoni dokumentáció ismeretei A gyermekotthon alapdokumentációja, szabályzatai
A gyermek fejlődésének dokumentálása
Információszerzési lehetőségek a gyermek előéletéből
Élettörténeti könyv vezetése
Információszerzés módjai, a hiányzó adatok pótlásának lehetőségei
Az eseménynapló vezetésének szabályai
Különleges események jelzése, dokumentálása
A kapcsolattartás dokumentációja
Pénzkezelési dokumentáció a gyermekotthonban
A gyermekvédelmi nyilvántartási dokumentációs rendszer megismerése, kitöltésének személyi és időbeli szabályai, gyakorlata

A kisgyermek megfigyelése

A témakör a bölcsődei nevelés során az egyéni bánásmódot biztosító módszerét tárgyalja. A gyermekekre lebontott egyéni szintű nevelési tervezés alapja a gyermek megfigyelése és a tények fejlődési naplójában való rögzítése. A témakört az alábbi témákban kerül feldolgozásra:
Tervezés értelmezése a bölcsődei nevelésben
Csoportra irányuló tervezés célja, szereplői, tartalma, rögzítése
Az egyénre irányuló tervezés célja, szereplői
A megfigyelés fogalma
A megfigyelő személye
A megfigyelés technikai eszközei
A megfigyelés, mint az egyéni bánásmód eszköze
A megfigyelés feltételei
A megfigyelést segítő anamnézis felállítására szolgáló módszerek
A szülővel való találkozás során a gyermek megismerését elősegítő kérdések
A család nevelési stílusát, szokásainak megismerését segítő kérdések
A gyermek és a család megismerését nehezítő körülmények
A gyermek megismerését és a kapcsolatfelvételt nehezítő és segítő körülmények
A megfigyelés területei, szempontsora a bölcsőde szakmai dokumentációjának útmutatója

alapján
Fejlődési napló vezetése, elemzés, reflexió
Támogató lehetőségek a különböző fejlődési területeken
Csoportbontásokban mintadokumentum készítése egy 8-, 24-, és 36 hónapos gyermekről, amit csoportos módszertani feldolgozás követ.

2.3.4.3.Kutatási módszerek a kisgyermeknevelés gyakorlatában tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
A tantárgy olyan készségek elsajátítását célozza meg, amelyek birtokában a tanulók képessé válhatnak az önmenedzselésre, záródolgozatok megírására, a csoport kohézió megismerésére, az erre alkalmazott módszerek etikus alkalmazására, az eredmények tényekre alapozott elemzésére, közlésére, továbbá az önálló adatfeldolgozásra, reflexióra.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
Felsőfokú szociális vagy pedagógus végzettséggel, valamint bölcsődei gyakorlattal rendelkező pedagógus, pszichológus, fejlesztő pedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak 9-10. évi
magyar nyelv és irodalom nyelvi tartalmai

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák**
A jogszabályoknak és a szakmai etikai normáknak megfe- lelően kezeli a csa-ládokkal és a gyer- mekkel kapcsolatos személyes adatokat, információkat.	A gyermekellátással kapcsolatos adatok kezelése és a tények rögzítési technikája.	Teljesen önállóan	Nyitott és befogadó a kisgyermeknneve-lés területének és gyakorlatának új eredményei iránt. Objektíven a té-nyekre alapo zva végez adatelemzést. Törekszik tudásá-nak és munkakap-csolatainak fejlesz- tésére, erre munka- társait is motiválja, támogatja.	Digitális jogtár használata.
Kutatási tervet készít	Adatforrások isme- rete.	Instrukció alapján részben önállóan		Szövegszerkeszt ő, Excel táblázatkeze- lő használata.
Ismerteti, bemutatja azokat a pedagógiai adat-forrásokat, amelyeket prezentá-cióinak, dolgozatai- nak készítésekor	Könyvtárhasznál at, digitális forrásolda- lak ismerete.	Teljesen önállóan		Kereső szolgáltatá- sok használata.

használhat.				
Portfóliót készít	Informatika	Teljesen önállóan		Digitális képek, prezentáció készíté- se.
Kérdőívet szerkeszt.	Kérdőív készítésé- nek szempontjai.	Teljesen önállóan		Szövegszerkeszt ő, Excel táblázatkeze- lő használata.

A tantárgy témakörei

A pedagógiai kutatás jellemzői

A témakör rávilágít a tudatos objektív, tényekre alapozott kutatás jellemzőire, a téves kö-vetkeztetések veszélyére, az alábbi témákon keresztül:
A tudatos és rögtönzött megismerés
Tapasztalati valóság
Konszenzuális valóság
Általánosítás és sztereotípia
Fantázia és realitás szerepe a megfigyelésben
A kutatás etikai vonatkozásai
Érzelmi intelligenciát fejlesztő élménytechnikák (kártyák, filmek)

A pedagógiai kutatás lépései A témakör sorra veszi a kutatás lépéseit.
A kutatás céljának meghatározása
Módszerválasztás
Hipotézis a kutatásban
Kutatási terv készítése
Mintavétel, adatvédelem
Forráskutatás
Adatok feldolgozása
Összegzés, reflexió készítésének szempontjai
IKT eszközökkel támogatott könyvtári élményalapú kutatás: A kisgyermeknevelés története témakörben

Hogyan készítsek portfóliót

A témakör célja megtanítani a diákokat önmaguk képviseletére, erősségeik hangsúlyozására az alábbi témákon keresztül:
A portfólió fogalma, célja
Digitális portfólió
A portfólió lehetséges képi tartalmai
Készítsünk portfóliót! szempontjai:
Önmagamról - bemutatkozás
Céljaim, vágyaim
Büszke vagyok arra…
Tanulmányaimban fontos
Reflexió

Szociometria készítésének gyakorlata Mi a szociometria?

Alapelvei
Nyílt és zárt kérdések
Kérdőív összeállításának szempontjai
Csoportszerkezet típusai
Szerepek a csoportban
A népszerűséget meghatározó tényezők
Bölcsődei csoportra jellemző kapcsolatok
Szociometria készítése bölcsődei csoportban
Családpedagógiai ismeretek megnevezésű
tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója
A tanulók pályaszocializációjának, szakmai identitásának elősegítése, annak a hitvallásnak a közvetítése, amelyben a bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. A család a társadalom legkisebb, meghatározó egysége. A család jelene, értékrendje, viselkedési normái és hagyományai a jövőbeni generáció életének meghatározói. A tanulási terület fókuszában a Bölcsődei nevelés - gondozás országos alapprogramja áll. Az Alapprogram a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését - gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg. A tanulási terület első tantárgya felidézi az alapképzésben tanultakat, ezt követően a családot, mint rendszert tárgyalja, amelyből rávezeti a diákot a felelős kapcsolattartási módszerek alkalmazására.

2.3.5.1.Pszichológiai és pedagógiai ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
Az alapképzésben tanult ismeretekre építve bővíteni a diák ismereteit az emberi pszichikumról, a személyiségről, a személyiség fejlődéséről és a társas érintkezés sajátosságairól.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
Felsőfokú végzettséggel és legalább 3 év gyakorlattal rendelkező szakvizsgázott bölcsődében dolgozó pedagógus, pszichológus, felsőfokú végzettséggel rendelkező mentálhigiénés szakember, családpedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Az alapképzés személyiségfejlesztés viselkedéskultúra témaköre.
Egészségügyi alapismeretek: Egészségkultúra, család és szociálpszichológia témaköre

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Bemutatja a szemé- lyiség fejlődésének összetevőit, alapve- tő össze-függéseit a szocializációs	Személyiség-pszichológia, fejlő-déslélektan és szo-ciálpszichológia	Instrukció alapján részben önállóan	Törekszik önisme-retének, saját személyiségének fejlesztésére, lelki egészségének meg- őrzésére, és ehhez	Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjt és, tanulás, prezentáci- ós technikák

hatá- sokkal.				
A szakmai szerepek és feladatok, jog- szabályok és etikai normák isme- retében megfogal- mazza saját szerep- vállalását.	A csoportok kiala- kulása, szerkezete és a csoportközi viszonyok jellem- zői, az együtt- működés szoci- álpszicholó giai jellemzői	Teljesen önállóan	nyitott a környezet visszajelzéseire. A személyiségfejlő dés sajátosságainak ismeretében ké pes olyan nevelési helyzeteket terem- teni, amelyek előse- gítik a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.	
Értelmezi a társada- lompolitikai és szociálpolitikai jelenségeket, alap- fogalmakat, alapve- tő összefüggéseket	Társadalompoliti kai és szociálpolitikai ismeretek.	Teljesen önállóan		
A szakterül ete szempontjából fontos információ- forrásokat és azok felhasználásának lehetőségeit, etikus alkalmazását végzi.	Szakirodalmi jegy- zék használata.	Teljesen önállóan		Online kereső funk- ciók használata.
Életkori sajátossá- gok, egyéni képes- ségek figyelembe- vételével be tudja vonni a gyermeket a mindennapi tevé- kenységekbe, segíti a pozitív önértéke- lés fejlődését.	Fejlődéslélektan. A nevelés hatása a gyermek személyi- ségének fejlődésére.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A személyiség fejlődéséről tanult alapismeretek összefoglalása A szocializáció fogalma
Az ember életkori fejlődésének szakaszai
Az emberi pszichikum fejlődésének, érésének folyamata
A szenzomotoros és a kognitív fejlődés menete
Az anya-gyerek kapcsolat jelentősége a gyermek érzelmi, szociális és értelmi fejlődésében
A motiváció, az érzelem és az akarat összefüggései és fejlődésmenete

A személyiség fogalma
Személyiségtípusok
A szükségletek rendszere
Az egyéni fejlődést befolyásoló tényezők hatása a személyiségfejlődésre
A személyiség szerkezete, alakulása a kultúra, a család és a kortárscsoport hatására
Énkép, éntudat, önértékelés, játszma, elhárító mechanizmusok
Az érett, felnőtt személyiség fogalma és aspektusai
Személyiségzavarok és a deviáns viselkedés
Személyészlelést befolyásoló tényezők: szociokulturális környezet, empátia, önértékelés, intellektuális, emocionális jellemzők

Szociálpszichológiai ismeretek

A szociálpszichológia témaköre a diák számára egy felismerése annak, hogy a körülményeknek és főleg a társas tényezőknek meghatározó szerepük van az ember fejlődésében, viselkedésében. Az alábbi témákon keresztül kerül feldolgozásra:
A szociálpszichológia fogalma, tárgyköre
A csoport hatása az egyénre, csoportközi viszonyok, a verbális, nonverbális és a metakommunikációs jelzések érvényesülése és hatása
A csoport szerepe az elsődleges és a másodlagos szocializációban
Csoportdinamikai jelenségek és folyamatok
Szociális identitás kialakulása, szociális tanulás
A sztereotípiák, stigmák, az emberi vonzalmak és taszítások, játszmák
Élménypedagógia játszmaelemzés: Eric Berne: Emberi játszmák
Az előítélet kialakulása és okai
Az előítéletek csoportfolyamatokat befolyásoló hatása
Az egyéniség elvesztése a csoportban
Társas kölcsönhatás és befolyásolás lélektani folyamatai
Az attitűd fogalma, funkciói.
A kognitív disszonancia elmélete (Festinger).
Elhárító mechanizmusok (S. Freud és Anna Freud).
Az egyéni bánásmód jelentősége a nevelésben

2.3.5.2.Családi mentálhigiéné tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy megismertesse a diákot, a család lelki egészségének alapfogalmaival, megalapozza a mentálhigiénés szemléletmódot.
A család lelki egészségének feltétele, hogy valamennyi – reprodukciós, gazdasági, szocializációs, érzelmi és gondoskodási – funkcióját megfelelően ellássa és lelkileg gazdagító, bizton- ságos fészket biztosítson.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Felsőfokú végzettséggel és legalább 3 év gyakorlattal rendelkező szakvizsgázott bölcsődében dolgozó pedagógus, pszichológus, felsőfokú végzettséggel rendelkező mentálhigiénés szakember, családpedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy kapcsolódik a természetismeret (biológia) műveltségterületek közismereti tartalmaihoz, továbbá a pszichológia és a nevelés elméleti tartalmakhoz.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Reális képet alakít ki a gyermekekről és környezetükről.	Kisgyermekkori nevelési ismeretek.	Teljesen önállóan	A szakmai feladatok megoldásában együttműködik a családdal, munka- társaival, szakembe-rekkel. Tisztában van személyiségé-nek sajátosságaival, szakmai felkészült-ségével és alkal-mazkodik a szerep-elvárásokhoz. Szakmai tevékeny- ségei során felmerü-lő/kapott feladatait, problémáit önállóan végzi. Elhivatott a munkáját meghatá- rozó intézményi dokumentumok megismerésében, alakításában. Mun- káját mindig a gyermeki személyi- ség tisztelete hatá-rozza meg.	
Felismeri a nevelési folyamat pszicholó- giai, szociológiai, kulturális meghatá-rozottságát, és adap- tív módon felhasz- nálja a gyermek fejlődésének támo-gatásában.	Nevelési ismeretek.	Instrukció alapján részben önállóan		
Tervei készítése során figyelembe veszi a szakmai és az intézményi belső elvárásokat, vala-mint a nevelési területeket.	Szakmai program tartalma. Napirend módszertani levél.	Instrukció alapján részben önállóan		Szövegszerkesztés , ppt készítése.
Ismerteti a sajátos igényekhez igazodó változatos sze mé-lyiségfejlesztési módszereket, tech-nikákat.	Nevelési módsze- rek.	Instrukció alapján részben önállóan		
A szakterületét érintő szakszövegek pontos értelmezése alapján szakmai megbeszélést foly-tat.	Alapprogram isme- rete	Teljesen önállóan		Digitális elérhető szakanyagok felku- tatása, használata.
Az együttműködést támogató, motiváló módszereket alkal- maz mind a tevé- kenységek, mind a tanácsadási folya-mat során.	Kommunikációs ismeretek	Teljesen önállóan		Online kapcsolattar- tási formák alkal-mazása.

A tantárgy témakörei

A családról szerzett alapismeretek összefoglalása A család fogalma
Család típusok, szerepek
A család rendszere
A család reprodukciós funkciója
A család gazdasági funkciója
A család szocializációs funkciója
A család érzelmi támogató funkciója
A család idősgondozó funkciója
A család életciklusai és folyamatai

Családi mentálhigiéné A mentálhigiéné fogalma
Házasság, döntések, felelősség és érettség a gyermekvállalásnál
A család, mint a mentálhigiéné tárgya
A család lelki egészségének összetevői
Szülővé válás
Szeretet, összetartozás, biztonság, egymás iránti felelősség a családban
Családi kommunikáció, szabályok
A család társadalmi lelki támogatása (családi életre nevelés, várandósgondozás, gyermek nevelését segítő preventív, korrektív ellátások, kríziskezelés)

A család elégtelen működése
Gyermek az összeomló kapcsolatban, a család széthullása
A válás, az új házasság, új gyermekek (testvérek) hatása a személyiségre
Gyermek veszélyeztetettsége: az elhanyagolás és a bántalmazás
Az elhanyagolás fajtái, lehetséges okai, formái, pszichoszomatikus jelzések
A gyermekbántalmazás fajtái, lehetséges okai, formái, pszichológiai aspektusai, tünetei témakör részletes kifejtése
A gyermekvédelmi jelzőrendszer feladatai, működése
A beavatkozást kiváltó jelzések a gyermek családjából történő kiemelését eredményező esetek
A családból való kikerülés traumája, megnyilvánulási formái
A régi környezet és kapcsolat elvesztése, a segítségnyújtás módjai a veszteség, a gyász feldolgozásában
A megváltozott környezet elfogadása, beilleszkedése

A kisgyermekkori nevelés gyakorlata A nevelés fogalma, célja, feladatai
A nevelési folyamat törvényszerűségei
A nevelési folyamat résztvevői
Nevelési módszerek
Nevelési stílusok és hatásuk a gyermekre
A kettős nevelés fogalma, következménye
A kisgyermekkor hatása az egyén életének alakulására
A családi nevelés fontossága és elsődlegessége
Az erkölcs kialakulása, fejlődése.
Az erkölcsi fejlődés szakaszai (Piaget, Kohlberg).

A szabálytudat fejlődése
A szerep szociálpszichológiai elemzése. Státusz és szerep.
Szerepelvárások és szerepkonfliktusok.
Nemi szerepek és a pszichoszexuális fejlődés
Társkapcsolatok a bölcsődében
Tudatos tervezés és rugalmasság a nevelőmunkában
A gondozás és a nevelés elválaszthatatlansága és összefüggései
A nevelési folyamat jellemzői, a kisgyermeknevelő gyermekhez való viszonya

2.3.5.3.Családközpontú nevelés a bölcsődében tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A kisgyermeknevelő nevelői munkája csak akkor lehet eredményes, ha megismeri a családi hátteret, feltérképezi a család erősségeit, gyengeségeit. Munkájában a család erősségeire épít, szükség esetén tapintatosan korrigálja, alakítja a helytelen szokásokat, téves ismereteket. Mindezek megvalósításához ismernie kell a szülői kompetencia támogatásának módszereit, elveit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Felsőfokú végzettséggel és legalább 3 év gyakorlattal rendelkező szakvizsgázott bölcsődében dolgozó pedagógus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, családpedagógus.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy kapcsolódik a magyar nyelv és irodalom (kommunikáció) a társadalomismeret (család) tartalmaihoz.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
A csoport sajátos- ságainak ismereté- ben támogatja a családokat és segíti a gyermekeket a szocializációban.	Szocializáció fo- lyamata, színterei. A családdal történő kapcsolattartás formái	Instrukció alapján részben önállóan	Szakmai tevékeny- sége során bizton- ságos, elfogadó légkör megteremté- sére törekszik A családok felé egy- más elfogadására, tiszteletére, kölcsö- nös támogatására, előítélet- mentességre	
Szakszerűen és eredményesen al- kalmazza a konflik- tusok megelőzésé- nek és kezelésének módszereit.	Szociálpszicholó gia konfliktus témakö- re.	Teljesen önállóan		

A kisgyermekek nevelése, során a közösség iránti szerepvállalást erősítő pedagógiai helyzeteket teremt.	Kisgyermekkori nevelés módszerei. Nevelési terv készí- tése.	Teljesen önállóan	vonat- kozó értékeket közvetít A családot partnernek tekinti a nevelésben, a gyer- mek jogai elsődle- ges számára. Törek- szik arra, hogy személyét a gyer- mek elfogadja. Megbeszéléseket tervez, szervez, tudatosan alakít közösséget.	Word szövegszer- kesztő és Excel táblázatkezelő használata.
Tevékenységében a kisgyermekek élet- korából és ellátási szükségletéből következő fejlődés- lélektani jellemzők tudása tükröződik.	Fejlődéslélekta n	Teljesen önállóan		
A gyermek szülei- nek adott visszajel- zései rendszeresek a gyermek személyi- ségének elfogadását tükrözik.	Kommunikációs ismeretek. Kongru- encia, asszertivitás témakör. Kapcsolat- tartás módszerei, etikája.	Teljesen önállóan		
Tisztában van a fejlődési folyama- tok alapelveivel, és képes saját munka- módszereit ezek figyelembevételé vel végezni.	Alapprogram isme- rete.	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a szak- területi protokollo- kat.	Szakterületi proto- kollok ismerete.	Teljesen önállóan		
Felismeri a csalá- dok kommunikációs sajátosságait, és ehhez igazodva alakítja ki kommu- nikációját.	Kommunikáció ismeretei.	Teljesen önállóan		Közösségi kommu- nikációs oldalak használatá.
Különböző szituá- ciókban nyílt és hiteles kommuniká- ciót folytat, felisme- ri és értelmezi kommunikációs nehézségeit, és ezen a téren önmagát fejleszti.	Kommunikáció ismeretei. Kapcso- latfelvétel formái, szabályai	Teljesen önállóan		

Ismerteti a család megfigyelésének szempontjait	A családdal történő kapcsolattartás szükségessége, jelentősége.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A nevelés-gondozás alapelvei

A témakör a Bölcsődei nevelés - gondozás országos alapprogramja alapján tárgyalja a 10 alapelvet és adaptálását a gyakorlatban, az alábbi témakörökben:
Az Alapprogram célja
Az Alapprogram szemlélete
A család rendszerszemléletű megközelítése
A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadás
A családi nevelés elsődleges tisztelete
A kisgyermeki személyiség tisztelete
A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe
A biztonság és a stabilitás megteremtése
Fokozatosság megvalósítása
Egyéni bánásmód érvényesítése
Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége
A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A szülői kompetencia támogatása Partnerség a kisgyermek nevelésében

Az intézmény arculatának, szakmai értékeinek képviselete
A szakmai tudás és az önismeret szerepe a kisgyermeknevelő hivatásában, kompetenciák
A megjelenés, viselkedés, öltözet illemtana
Kapcsolattartás jelentőség
A sajátos kommunikációs jelzések értelmezése, tolerálása
A saját kommunikáció kontrolálása és hatótényezőinek felismerése
A nyílt és kongruens kommunikáció gyakorlása
A metakommunikációs jelek értelmezése
A kommunikációs zavarok és a kommunikációt zavaró körülmények felismerése
A kapcsolattartás dilemmái: együttműködés elvárása - gyermek érdekeinek képviselete
Szituációs feldolgozás: Szülők és kisgyermeknevelők csoportja érvel egymással a reggeli közben való érkezés dilemmájáról.

apcsolattartási formák

A témakör a bölcsődei módszertani levelekben és a standardban leírt szülőkkel történő kapcsolati formációkat tárgyalja, az alábbi témakörökben:
A gyermek jogai a bölcsődei nevelésben
A szülő jogai és kötelessége - az együttműködés lélektana
Első találkozás a bölcsődében
Szülői értekezlet a bölcsődében
Családlátogatás
Szülővel történő beszoktatás
Napi találkozások
Szülőcsoportos beszélgetés
Egyéni beszélgetés

Közös programok a családokkal
Családi füzet vezetése
Tájékoztatás és információ adás formái, kisgyermeknevelő kompetenciája
A gyermekek ellátásában kompetens dolgozók összehangolt munkájának jelentősége
A modern technikai eszközök használatának előnyei
IKT eszközök etikus használata a kapcsolattartásban
A szülői érdekképviseleti fórum működése

2.4. Szociális ápoló és gondozó szakma

4 0923 22 03

1 A SZAKMA ALAPADATAI

1.1 Az ágazat megnevezése: Szociális
1.2 A szakma megnevezése: Szociális ápoló és gondozó
1.3 A szakma azonosító száma: 4 0923 22 03
1.4 A szakma szakmairányai: —
1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális ágazati alapoktatás
1.8 Kapcsolódó részszakmák megnevezése: Segédgondozó

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

Szociális ápoló és gondozó		1.évf			2.évf			
		Elmélet	Pannon-gyak	Külső gyak	Elmélet	Pannon-gyak	Külső gyak	Tantárgyi összes
Évfolyam összes óraszáma		144	12	333	108	0	258	
Munkavállalói ismere- tek	Munkavállalói ismeretek	6		0	0		0	6
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0		0	12		0	12
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	0		58	0		0	
	Pszichológia	12		17	0		0	
	Egészségügyi ismeretek	12		17	0		0	
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	0	12	10	0		0	
	Társadalomismeret	18		11	0		0	
	Szociális ismeretek	24		34	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma							225
Lelki egészségvédelem	Mentálhigiéné	12		10	0		0	
	Szakmai kommunikáció-, és készségfejlesztés	0		14	6		24	
	Esetmegbeszélés és szupervízió	0		0	0		14	
	Tanulási terület összóraszáma							80
Szociális munkavégzés ismeretei és eszközei	Szociálpolitika	0		0	12		17	
	Jogi ismeretek	12		2	0		0	
	Társadalomismeret	6		8	6		2	
	Szociális munka	0		0	12		16	
	Tanulási terület összóraszáma							93
Gondozás	Gondozási alapismeretek	8		11	0		0	
	Gondozási szükségletek felmérése	6		8	0		0	
	Gondozás az alapellátásban	2		8	0		19	
	Gondozás a szakosított ellátásban	2		8	0		19	

	Szociális gondozás adminisztrációja	0		0	6		16	
	Akadályozottság és a segédeszközök	0		0	12		10	
	Tanulási terület összóraszáma							135
Fejlesztő foglalkozások	Szocioterápia-, és foglalkoztatásterápia	0		0	6		37	
	Tanulási terület összóraszáma							43
Ápolástan	Ápolási alapismeretek	9		19	0		0	
	Betegmegfigyelés	3		13	0		0	
	Szakápolási ismeretek	0		0	4		21	
	Ápolási adminisztráció	0		0	2		12	
	Tanulási terület összóraszáma							83
Klinikumi ismeretek	Belgyógyászati ismeretek	6		8	12		17	
	Neurológiai és pszichiátriai megbetege- dések	0		0	12		17	
	Kisklinikumi ismeretek	0		0	6		7	
	Gerontológia, geriátria	6		13	0		10	
	Tanulási terület összóraszáma							114
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		64	0		0	64
Összes								**855**

2 A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

2.4.1. Lelki egészségvédelem megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A lelki egészségvédelem tanulási terület elsődleges feladata a szemléletformálás, a pozitív életszemlélet és a nehézségek legyűrése a személyiség védelme mellett. Az életkorok mentálhigiénés jellemzőinek és az egyéni élethelyzetek megismerésével, a mindennapi életben keletkező problémák hatékony kezelését sajátítja el. Az elsajátított kommunikációs technikákkal képessé válik a segítő kapcsolat kialakítására és a kliensek érzelmi igényeinek, szükségleteinek észlelésére, azok kielégítésére. Felismeri a mentálhigiénés támaszokat, feltárja a belső erőforrásokat és azok mozgósításának lehetőségeit. Szakmai munkája során felmerülő problémák esetén esetmegbeszélő csoport-, egyéni elakadásainak esetén szupervízori segítséget kér.

- **2.4.1.1. Mentálhigiéné tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja

Az egyéni és közösségi mentálhigiéné alapvető ismereteinek elsajátítása, a lelki egészségvédelem kialakításának és megtartásának eszközrendszereinek birtokában a lelki harmónia kialakítása. Félelem és szorongásoldó technikák ismerete és alkalmazása. Krízishelyzeteket felismerése, kezelése, pszichés válsághelyzetben azonnali segítségnyújtás. Énvédő-, rekreációs technikák alkalmazásával, rendszeres önvizsgálattal lelki egyensúlyának megtartása.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

mentálhigiénikus, mentálhigiénés szakember, szupervízor, szociális munkás mentálhigiénés szakiránnyal

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Társadalomismeret: család és közösség témakör, fejlődéspszichológia: életkori szakaszok jellemzői, informatika, digitális kommunikáció, közösségi terek.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Mentálhigiéné s eszközrendsze rét folyamatosan fej- leszti, önfejlesztést, önképzést végez.	A mentálhigéné fogalmi rendszere, alapvető ismeretei. Ismeret-készség, jártasság. Mentálhi-giéné eszközrend-szere.	Teljesen önállóan	Érzelmi intelligen- cia. Kapcsolatte-remtő képesség, figyelmes, tapinta- tos. Érzelmi igé-nyekre érzékeny. Türelmes magával	word ismerete, levelező programok kezelése
Segítő tevékenysé- gét a pszichológiai kulturáltság eszkö- zeivel végzi.	A pszichológiai kulturáltság fogal- ma, elemei: rezo-nantia, empátia, szakmai tudás, humanizmus.	Teljesen önállóan	és másokkal szem- ben. Problémaérzé-keny, a problémákra azonnal reagál, segítséget nyújt. Képes egy csoport tagjaként hatéko- nyan dolgoznia a cél elérése érdeké-ben.	
Az egyéni életkorok mentálhigiénés jellemzőit ismeri, a változásokat észleli.	Életkorok pszichés és mentális jellem-zői, életszakaszok: csecsemő-, kisded-, óvodás-, kisiskolás, serdülő-, fiatal fel- nőtt-, felnőtt és időskor.	Teljesen önállóan		digitális térben tájékozódik, filme- ket ismer és elemez
Társas környezeté- hez a helyzetnek megfelelően alkal-mazkodik.	Közösségi mentál- higiéné alapismere- tei, a közösség egyénre gyakorolt hatásai.	Teljesen önállóan		

Félelmeit és szo- rongásait ismeri, azokat megfelelően kezeli.	Félelem és szoron- gás fogalma, fajtái, személyiségre gya- korolt hatásai. Tes- ti-, lelki és viselke- désbeli jellemzői. Félelem és szoron- gásoldó technikák.	Teljesen önállóan		digitális térben tájékozódik, zenei darabokat keres, ismer és alkalmaz érzelmeinek kezelé- sére
Krízisben lévő egyéneknek, csalá- doknak saját kom- petenciáján belül segítséget nyújt.	Krízis fogalma, fajtái, okai. A krízis folyamat szakaszai, kimeneteli lehető- ségei. A segítés útjai. Krízisinter- venció.	Teljesen önállóan		word ismerete és használata, digitális kommunikációs eszközöket alkal- maz
A gyászolás folya- matában pszichés vezetést nyújt, segí- tő beszélgetést folytat.	A veszteség, a gyász, gyászolás alapfogalmai, alap- ismeretei. A segítés technikái, módsze- rei, eszközei.	Teljesen önállóan		Filmek elemzése, feldolgozása, digitá- lis eszközöket al- kalmaz.

A tantárgy témakörei

A mentálhigiéné alapismeretei

A témakör a mentálhigiéné fogalomrendszerével, jellemzőivel foglalkozik.
A mentálhigiéné fogalma, jellemzői, paradigmák
Magyarország mentálhigiénés jellemzői
A mentálhigiéné feladatköre: promóció, prevenció, rehabilitáció
A mentálhigiéné eszközrendszere: coping, énvédő technikák, érzelmi intelligencia, pszichológiai kulturáltság.

Életkorok mentálhigiénéje

A témakör az egyéni életkorok mentálhigiénés jellemzőivel, azokat befolyásoló hatásokkal foglalkozik.
A mentálhigiéné aranykora: a csecsemő és kisded kor
Óvodás- és kisiskoláskor
Serdülőkor
Ifjúkor, fiatal felnőttkor
Felnőttkor
Időskor mentálhigiénéje

Közösségi mentálhigiéné alapjai

A témakör a társas együttélés-, a másodlagos szocializációs színterek egyénre gyakorolt hatásával foglalkozik.
A közösségi mentálhigiéné fogalma, szemlélete
Iskolai mentálhigiéné

Munkahelyi mentálhigiéné
Az önsegítés fogalomköre
Szociális munka és a mentálhigiéné kapcsolata

Félelem, szorongás, stressz és kezelésük

A témakör az egyén életében keletkező feszült, érzelmi állapotokkal és azok kezelésével, eszközeivel foglalkozik.
A félelem fogalma, szerepe a mindennapi életben, személyiségre gyakorolt hatásai
A félelem formái, alaptípusai, félelemoldás
A szorongás fogalma, szerepe és a személyiségre gyakorolt hatása
A szorongás csoportosítása, F. Riemann szorongástípusai, szorongásoldó technikák
A stressz fogalma, típusai, hatása az emberi szervezetre
Stresszkezelés.

Krízis, krízisintervenció

A témakör a lélektanilag kritikus helyzetekkel és azok oldásával foglalkozik.
A krízis fogalma, a lélektanilag kritikus állapot jellemzői
A krízisek fajtái: normatív, paranormatív krízisek
A krízisre adott reakciók, a személyiségre gyakorolt hatásai
A krízis szakaszai, kimeneteli lehetőségei
Krízishelyzetek, társadalmi-, és egyéni élethelyzetek
Krízisintervenció

Veszteségek, gyász, gyászolás

A témakör az egyéni és társas veszteségélményekkel és a veszteségek feldolgozásának módszereivel foglalkozik.
Veszteségek fogalma, típusai, lélektani jellemzői
Egyéni és társadalmi veszteségek, elsődleges- másodlagos veszteségek
Gyász, gyászolás, a gyászfolyamat és szakaszai
A veszteség és gyász személyiségre gyakorolt hatása, társadalmi jellemzői, kulturális meghatározottságuk.
A normális és a kórós gyászfolyamat.
Támogató attitűd gyász esetén, a hozzátartozók vezetése.

Kiégés, Burnout és a Helfer szindróma

A témakör a segítő hivatásban megjelenő veszélyeztető tényezőkkel, jelenségekkel foglalkozik.
Kiégés fogalma, a kiégés szindróma, kialakulásának okai, rizikófaktorai
Kiégés folyamata, szakaszai,
Kiégés prevenció, kiégés teszt, öndiagnózis, a kiégés kezelése
Altruizmus, Helfer szindróma fogalma, jellemzői, kialakulásuk okai, megoldási lehetőségek

- **2.4.1.2. Szakmai kommunikáció-, és készségfejlesztés tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja

A saját személyiségének, belső erőinek és gyengeségeinek ismerete, a megismert énerősítő technikák alkalmazásával szakmai és személyes önfejlesztésre. A tanuló képessé válik az erőszak- és akadálymentes kommunikációval, hatékony és eredményes munkavégzésre, segítő kapcsolat kialakítására. Szakmai pályaútjának kisérése és fejlődésének elősegítése mellet hivatásának elérésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

mentálhigiénikus, mentálhigiénés szakember, szupervízor, szociális munkás mentálhigiénés szakiránnyal, csoportvezetői tapasztalattal

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Etika: tisztelet témakör, személyiségpszichológia, alapvető emberi jogok, személyes szabadság témakör

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Reális énképpel rendelkezik.	Én-, énkép fogalma, dimenziói, szintjei. Információs csator- nák az én megisme- résére. Az énfejlő-dés.	Teljesen önállóan	Elfogadó, türelmes és empatikus. Képes véleményé- nek és javaslatainak világos megfogal-mazására. Ismeri képességeit: erőssé- geit és gyengesége- it, és azok folyama-tos fejlesztésére képes. Igényesség jellemzi munkáját és saját személyisé- gét. Felelősségtel-jes. Képes a segít-ségnyújtásra és annak elfogadására. Szakmai fejlődésé- ben tudatos és kö-vetkezetes.	google űrlapok ismerete, önismereti tesztek
Hiteles, kongruens viselkedést tanúsit.	A személyiség összetevői, a kom-munikáció fajtái, az elvárt viselkedés, a hitelesség kérdései,	Teljesen önállóan		digitális eszközök, filmek elemzése
Azonosítja a kom- munikációs akadá- lyokat, munkája során kivédi azokat.	A kommunikáció akadályai, kommu-nikációs zavarok, azok hatása az in- formáció átadásra.	Teljesen önállóan		kisfilmek készítése és elemzése, digitá-lis közösségi tér
Szakmai közegben folyamatos interak- ciót végez, tudatos tárgyalástechnik át alkalmaz.	Kapcsolatok, fo-galma, fajtái, fejlő-dése. Az interakció. Tárgyalástechnik a alapjai, elvei, mód- szerei.	Teljesen önállóan		digitális kommuni-kációs felületek ismerete, a digitális közösségi tér
Szakmai fejlődésé- hez folyamatos visszajelzést kér.	Pályaszocializáci ó, pályatükör fogalma, elemei. A segítő-, támogató szakmai közeg. Szakmai identitás, identifiká- ció kérdései.	Teljesen önállóan		digitális kommuni-kációs eszközök alkalmazása,

Portfóliájának elké- szítéséhez adatokat, dokumentumokat gyűjt.	A portfólió fogal- ma, fajtái, szerepe. A szakmai portfólió készítésének mene- te. Az adatgyűjtés és a dokumentációk gyűjtésének mód- szerei, elvei.	Teljesen önállóan		excel, word, ppt, ismerete, fényképek kezelése, adatok tárolása

A tantárgy témakörei

Énkép, önismeret, társismeret

A témakör saját belső világunk megismerésével, az önismereti tükörrel foglalkozik, az alábbi területek segítségével.
Az én, az énképfogalma, dimenziói és síkjai.
Önmagunkra vonatkozó információk csatornái. Érzelmi kongruencia.
Önismeret fogalma, szintjei, a JoHari ablak. Az önismeret elsajátításának folyamata. Az önismereti kerék.
Az énfejlődés és szakaszai. Loevinger és Eric Erikson.
Személyes adottságaink és képességeink.
Önértékelés, önelfogadás, önbizalom.
Társas észlelés, társismeret, szociális tükör, visszajelzések, reflektivitás. Alkalmazkodás és elfogadás.

Erőszak- és akadálymentes kommunikáció

A témakör a segítő-, bántás nélküli kommunikáció témájával foglalkozik.
Az erőszakmentes kommunikáció fogalma, szerepe, elemei és jelentősége mindennapi éltünkben és a segítő szakma világban.
Az érzelmek azonosítása és szabad kifejezése a kommunikációban.
Az érzelmek elfojtása a kommunikáció folyamatában.
Kérés és követelés a kommunikációban. A kérések kifejezése, a cél ás a folyamat kapcsolata.
Közlési sorompók és akadályok. Jelzések fogadása, értelmezése.
Empátia szerepe a kommunikációban, empátiás kapcsolódás.
Hallgatás, meghallgatás, beszélés és beszélgetés.
Kölcsönös kapcsolatok, partneri viszonyok a kommunikációban.

Kapcsolatok és tárgyalástechnika

A témakör a kapcsolatok és a tárgyalási hatékonyság növelése, a tárgyalástechnikai mód-szerválasztás tudatossá tételével foglalkozik.
A kapcsolatok fogalma, létrejöttének indítékai. A társas mező. Csereelméletek.
A kapcsolatok fajtái, fejlődése.
Interakció és kommunikáció.
Társas készségek, interakciós függőségek.
A tárgyalási helyzetek, a tárgyalás különböző típusai
Az eredményes tárgyalás külső-belső feltételei
A tárgyalás előkészítése
A tárgyalás különböző fázisai
A tárgyalási stratégia, tárgyalási taktikák

Nehéz tárgyalási szituációk megoldása

Segítő kapcsolat, segítő beszélgetés

A témakör a kliensek érzelmi problémáinak megoldásához nyújt elméleti és gyakorlati ismereteket.
A segítő kapcsolat fogalma, a segítés szintjei és formái.
A szükségletek megjelenési formái.
A konzultáció, mint a segítő kapcsolat egyik formája. A konzultáció formái.
A segítő beszélgetés fogalma és feltételei. Kongruencia.
A rogersi terápia elvei.
A tanácsadás fogalma, módszere, kulcselemei.
A tanácsadóval szembeni elvárások.
A pszichoterápia meghatározása, technikái.

Szakmai identitás, pályatükör

A témakör a szakmai pálya kezdeti lépéseihez, a hivatáshoz vezető út eléréséhez nyújt elméleti és gyakorlati ismereteket.
A szakmai identitás fogalma, kialakulásának lépései.
Identitáskérdések a szociális munkában.
A szociális munkások identifikációjának jellemzői. Identitas bizonytalanságok.
Profilok és segítők. Tipológiák.
Pályaszocializáció, pályatükör fogalma, szerepe, jelentősége.
Portfólió fogalma, szükségessége, helye a szakmai életpályában.
A portfólió típusai.
Szakma portfólió elemei, készítésének lépései.
A portfólió készítésének gyakorlata.

- **2.4.1.3. Esetmegbeszélés és szupervízió tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló képes legyen a szakmai munkája során az esetmegbeszélést, mint segítő módszert alkalmazni, eseteket ismertetni, a szakmai team csapatában aktívan részt venni. Tudja jelezni elakadásait és megfelelő időben segítséget kérni munkájához.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

mentálhigiénikus, mentálhigiénés szakember, szupervízor, szociális munkás mentálhigiénés szakiránnyal, csoportvezetői tapasztalattal

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák

Felismeri és azono- sítja a szakmai munkája során felmerülő problé- mákat.	A probléma megha- tározása, észlelésé- nek formái.	Teljesen önállóan	Önmagát elfogadó attitűd. Képességei- nek, erősségeinek és gyengeségeinek ismerete. Együtt- működő team tagja- ként hatékony mun- kavégzésre képes. Problémaérzéken y- ség, problémameg- oldó konfliktuske- zelés. Hiteles, őszinte kommuni- káció. Érzelmi intel- ligencia. Kompro- misszumkészség a csapatmunkában. Felelősségvállalás, célorientáltság.	nem releváns
A problémák meg- oldása érdekében szakmai segítséget kér.	A segítségkérés formái, időbelisége. A segítségkérés kommunikációs szabályai.	Teljesen önállóan		nem releváns
Esetmegbeszél ő csoportokon vesz részt, esetismerte- tést végez.	Esetmegbeszélés -, ismertetés fogalma, szerepe, jelentősé- ge. Az esetmegbe- szélés keretei, elvei és lépései.	Teljesen önállóan		nem releváns
Problémaközpon tú, hiteles kommuniká- ciót végez.	Kommunikációs alapismeretek, a közlés technikái.	Teljesen önállóan		nem releváns

A tantárgy témakörei

Esetmegbeszélés alapismeretei, szerepe, jelentősége a szociális munkában

A témakör a szakmai munka során felmerülő problémák többszempontú megközelítésével foglalkozik.

Az esetmegbeszélés fogalma, formái

Az esetmegbeszélés keretei, elvei, lépései

Esetismertetés, esetvezetés, esetkezelés a mindennapi gyakorlatban

A szupervízió helye, szerepe a szociális munkában

A témakör a szakmai pályán történő elakadásokhoz nyújt segítséget, elősegítve a kiégés megelőzését.

A szupervízió definíciója, alapfogalmai, kialakulása, nemzetközi kitekintés

A szupervízió módszertana: egyéni-, csoportos-, teamszupervízió

A szupervizor személyisége, kompetenciája

2.4.2. A szociális munkavégzés ismeretei és eszközei megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Alapismeretek nyújtása a szociálpolitika, társadalomismeret, szociális munka, jog, etika tudományának témaköréből. Általános tájékozottság megszerzése a közigazgatás működéséről, a szociálpolitika intézményrendszeréről, hogy hatékonyan tudják hozzásegíteni a szociális problémákkal küzdő egyéneket, családokat, csoportokat az ellátórendszer által nyújtott szolgáltatásokhoz. A társadalomban zajló folyamatok, törvényszerűségek megértése, azok értelmezése. A gondozói feladatok ellátásának segítése a szociális munka módszereinek ismereteivel. Módszerek, eszközök, megismertetése elméleti és gyakorlati szinten a szociális segítés,

érdekvédelem feladatkörében. A szociális tevékenység adminisztrációjának elsajátítása a digitális eszközök segítségével.

- **2.4.2.1. Szociálpolitika tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja
A tanulók ismerjék meg a magyarországi jóléti nagyrendszerek, illetve a közigazgatási rendszer működését, a társadalom hátrányos helyzetű csoportjai rendelkezésére álló intézményrendszereket a támogatások formáit, az ezekhez való hozzájutás elveit, eszközrendszereit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális menedzser, minimum 3 éves szakmai tapasztalattal a szociális ellátórendszer területén

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Történelem 8. osztály, államformák, pszichológia: Maslow szükségletrendszere, etika, - emberi jogok

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Szociálpolitika alapelveinek figye- lembevételével végzi munkáját.	A szociálpolitika fogalma, feladata, alapelvei, értékei.	Teljesen önállóan	Tisztelettudó, elfo- gadó, türelmes társas környezeté- hez. Megkülönböz- tetés nélkül végzi szakmai munkáját. Problémaérzéke ny, a problémák meg-	
Szükségleteket mér fel egyén és csoport szintjén.	Az emberi szükség- letek rendszere, felmérésének mód- szerei, eszközei.	Teljesen önállóan		ppt, keresőprogra- mok ismerete
Azonosítja a társa- dalmi egyenlőtlen- ségeket.	Az egyenlőtlenség fogalma, formái, kialakulásának okai, az egyénre és a társadalomra gyako- rolt hatása.	Teljesen önállóan	oldására törekszik. Együttműködő, hasznos tagja a szakmai teamnek. Segítséget nyújt minden rászoruló- nak. Önmagát fo- lyamatosan fejlesz- ti, tájékoztatást nyújt, tanácsot ad.	
Szakmai segítő munkáját megkü- lönböztetés nélkül végzi.	Szociálpolitika alapfogalmai, annak értelmezései és a szakmai munkában való alkalmazásuk.	Teljesen önállóan		

Tájékoztatást nyújt a nagyrendszerek szolgáltatásaina k feltételeiről	Jóléti nagyrendsze- rek: szociális-, egészségügyi- , gyermekjóléti -, gyermekvédel em rendszerek által nyújtott szolgáltatá- sok és azokhoz való hozzájutás fel- tételei.	Teljesen önállóan		ppt, word ismerete és alkalmazása
Eligazodik az ön- kormányzatok rend- szerében, támogatá- si kérelmet fogal- maz meg és juttat el az illetékes irodák- hoz.	Az önkormányzatok feladata és határkö- rei. Szolgáltatásaik- hoz való hozzájutás feltételei.	Teljesen önállóan		word ismerete és használata, digitális kommunikációs eszközöket-, levele- ző programokat ismer és kezel, internetes felülete- ket kezel, digitális űrlapok kitöltése, űrlapokat kezel
Személyes gondos- kodást nyújtó in- tézményi elhelye- zést kezdeményez, abban segít az ellá- tottnak.	A szociális ellátás intézményrends ze- re, szolgáltatásuk- hoz való hozzáférés lehetőségei.	Teljesen önállóan		internetes felülete- ket kezel, digitális űrlapok kitöltése, kérelem benyújtása
Adatokat elemez és következtetéseket von le az egészséget veszélyeztető élet- módbeli szokások függvényében	Társadalom, élet- mód, életvitel, tár- sadalmi mozgások és az egészség kap- csolata, egymásra hatása.	Teljesen önállóan		Excel ismerete és alkalmazása, adatok feldolgozása, elem- zése, diagramok, ábrák

A tantárgy témakörei

Szociálpolitikai alapismeretek

Társadalompolitika, jóléti politika, szegénypolitika fogalma.
A szociálpolitika feladata, intézményrendszere. A szociálpolitika célja, technikái - alapelvei.
Társadalmi integrációt veszélyeztető folyamatok. Szociálpolitika értékei. Az állami újraelosztás és az állami beavatkozás eszközei.
A szükségletek rendszere és a szükséglet kielégítés módja.
Szociálpolitikai alapfogalmak: diszkrimináció, egyenlőtlenség, hátrányos helyzet, depriváció,

szegénység, érdemes-érdemtelen kategóriák.

A jóléti rendszerek

A szociális ellátás átfogó rendszerei, a jóléti védelem formái.
Családtámogatások.
Foglalkoztatással kapcsolatos ellátások.
Szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátások. A nyugdíjrendszer működése.

Közigazgatási ismeretek Az állam és az önkormányzatok felépítése.

Önkormányzati feladatok és hatáskörök rendszere.
A magyar közigazgatási rendszer struktúrája: kormány, kormányhivatalok feladata és hatásköre.

A szociálpolitika intézményrendszere

Az állami, önkormányzati, egyházi-, magán és civil szféra intézményei, működésük sajátosságai.
Önkormányzati szociális ellátások, támogatások formái, a jogosultság megszerzésének feltételei.
A segítő szakember szerepe a rendszer működésében, az ellátáshoz való hozzájutás elősegítésében.

A társadalmi helyzet és az egészség Az ártó-védő társadalom

A társadalmi helyzet és az életmód összefüggése az egészséggel és betegséggel.
A szegénység és a betegség összefüggései.
Az egészséget veszélyeztető szenvedélyek és szokások és ezek társadalmi vetületei.
Adatok tanulmányozása, nemzetközi összehasonlító elemzése a népesség egészségi állapotáról, a legfontosabb helyi, országos és nemzetközi népegészségügyi adatok alapján.

2.4.2.2.Jogi ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A jogi alapismeretek, alapfogalmak megismerése segítséget nyújt a jogszabályok értelmezésében, a munkája során alkalmazza ismereteit az ellátottak, kliensek érdekeinek érvényesülése érdekében. Tudást szerez a munkavállalói, ellátotti-, és gyermek jogokról., azok érvényesülésének módjáról, lehetőségeiről.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

jogász, szociálpolitikus, szociális munkás

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Történelem - emberi jogok

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák

Szakmai munkáját az emberi jogok mentén végzi.	Alapvető emberi és állampolgári jogok.	Teljesen önállóan	Felelősségteljes, következetes, mun- kájában körültekin- tő. Az emberi jogok maximális tisztelete övezi munkáját. Pontos, precíz, határidőre elkészíti a szükséges irato- kat, nyilvántartáso- kat. Segítőkész, szakmai kommuni- kációt folytat. Rendszerszemlélet, helyzeteket jól értelmez és kezel.	elektronikus jogfor- rások, kezelése
Azonosítja a cse- lekvőképesség megváltozását és kezdeményezi a cselekvőképess ég korlátozását.	Jogképesség, cse- lekvőképesség.	Instrukció alapján részben önállóan		
Különbséget tesz a különböző szintű jogszabályok kö- zött.	Jogforrások hierar- chiája	Teljesen önállóan		
Segítséget nyújt jogorvoslat igény- bevétele esetén.	Jogorvoslati lehető- ségek. Alapvető jogok biztosa és hatásköre, Alkot- mánybíróság felada- ta és hatásköre.	Teljesen önállóan		elektronikus űrla- pok kitöltése, to- vábbítása, internetes felületek kezelése
Ismerteti az adatvé- delem szabályait, munkája során kötelezően alkal- mazza.	Adatvédelem, adat- védelmi törvény	Teljesen önállóan		elektronikus jogfor- rások kezelése
Tájékoztatja az ellátottakat az álta- lános és speciális jogaikról.	Szociális törvény, általános és speciá- lis jogok	Teljesen önállóan		word, internetes kommunikáci ós felületek alkalmazá- sa

A tantárgy témakörei

Általános jog Jog, jogforrás fogalma.
Alapvető emberi-, és állampolgári jogok.
Alapvető állampolgári kötelezettségek.
Jogképesség, cselekvőképesség

Az állam

Az állam fogalma és funkciói, szervezeti felépítése.
A hatalmi ágak megoszlása, a jogszabályok hierarchiája.
Az emberi és polgári jogok védelme, nemzetközi és hazai szabályozása, nemzetközi egyezmények.
A jogszabályok hierarchiája.
Az Alkotmánybíróság feladata és hatásköre.
Az alapvető jogok biztosa feladata és hatásköre.

Jogorvoslati lehetőség rendszere.
Jogok, jogszabályok Alaptörvény szerepe a
jogok érvényesítésében.
Szociális jogok és szociális minimumok szabályozása.
A személyiségi jogok védelmének szabályozása, adatvédelem.
Munkavállaláshoz kapcsolódó jogok. Mt.
Ellátottjogi és gyermekjogi képviselők feladatai és jogosultságuk.

- **2.4.2.3. Társadalomismeret tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja
A társadalmi törvényszerűségek megismerése, az egyenlőtlenségek és előítéletek társadalmi okainak felismerése. Az elsajátított ismeretek birtokában, az egyenlőtlenségek és diszkrimináció csökkentéséhez való tudatos hozzájárulás. A társadalmi és népesedési folyamatok ismerete, az ezzel kapcsolatos adatok gyűjtése és elemzése. Hátrányos helyzetű társadalmi csoportokat - a deviáns viselkedéseket, azonosítja és képes tanácsot adni, eligazítani és szakmai segítséget nyújtani.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális menedzser, társadalomismeret tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Történelem 8. osztály, Magyarország 1945 után, társadalomföldrajz - kultúrák elhelyezkedése, rétegek helyzete,

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák**
Népesedési adatok gyűjt és elemez.	Demográfiai isme- retek, KSH feladata, munkája, adatok elemzése	Teljesen önállóan	Toleráns, elfogadó, megkülönböztet és nélkül végzi mun- káját. A másságot tisztelő, segítőkész. Precíz, pontos mun- kavégzés. Szakmai kommunikációt folytat. Konfliktusa- iban törekszik a kompromisszumra. Saját kompetenciá- ján belül önálló	internetes felülete- ket használ, excel kezel, adatokat gyűjt és tárol
Feltárja az egyen-lőtlenségek össze- függéseit és csök-kentéséhez tudato- san hozzájárul.	Területi, jövedelmi, vagyoni, iskolázott- sági-, etnikai-, munkához való hozzájutás- egyen-lőtlenségek ismere- te.	Teljesen önállóan		excel, adatgyűjtés, adatkezelés, ppt használata
Munkáját előítélet-mentesen végzi, munkája során az	Társadalom működ- désének, struktúrá- jának ismerete.	Teljesen önállóan		

integráció alapelvét alkalmazza.			munkavégzésre képes. Segít minden rászorulónak taná-	
Gondozói munkájá- val hozzájárul a komplex szegény- ség csökkentéséhez.	Szegénység fogal- ma, fajtái, kialaku- lásának lehetséges okai. (anyagi-, er- kölcsi-, pszichés- érzelmi-, fizikai szegénység.	Teljesen önállóan	csot ad, ügyeket kezel.	
Felméri az adott településen élők szükségleteit, javas- latot tesz új szolgál- tatás bevezetésére, vagy a meglévő szolgáltatások bővi- tésére.	Helyi erőforrások és hiányok felmérésé- nek technikái, szol- gáltatások ismerete.	Teljesen önállóan		excel - felmérések, kérdőívek, adatok kezelése, feldolgo- zása, projekt készí- tés
Interjút készít, csa- ládi kapcsolatrend- szert ábrázol, ele- mez.	Az interjú készíté- sének módszerei, technikái. Családi szerepek, kapcsola- tok.	Teljesen önállóan		kérdőívek készítése, a kapott eredmé- nyek feldolgozása és értékelése inter- netes programok segítségével
Statisztikai adatokat tanulmányoz, kö- vetkeztetéseit fel- használja munkája során.	Statisztikák szerepe, funkciói a szociális munkában.	Teljesen önállóan		excel táblázat keze- lés

A tantárgy témakörei

Mai magyar társadalom

A mai magyar társadalom szerkezete, osztályok, réteg, demográfiai mutatók, jövedelem viszonyok, iskolázottság, etnikai adatok. Területi egyenlőtlenségek okai és következményei.
Társadalmi integráció helyzete Magyarországon, dezintegráció okai.
Egyházi, civil, állami szerepvállalás az integrációs törekvésekben.
Nemzetközi folyamatok hatása a mai magyar társadalomra.
Társadalmi mobilitás Magyarországon.
Szegregáció és deviancia okai a társadalomban.
Előítéletek a mai magyar társadalomban és következményei a társadalmi integrációra

Hátrányos helyzetű csoportok a társadalomban A cigányság helyzete és megítélése a magyar társadalomban.
Hajléktalanság, társadalmi, jogi, erkölcs szociálpolitikai megítélése.
Pszichiátriai és mentális betegséggel élők társadalmi helyzete.

Fogyatékkal élők társadalmi helyzete.
Szegénység társadalmi megítélése és kezelése Magyarországon.
Szegénység, devianciák, bűnözés összefüggései.
Öröklött szegénység.
Idősek helyzete a mai magyar társadalomban.

A szociológia alapfogalmai és tevékenységi területe

Társadalom struktúra, társadalmi státusz, társadalmi mobilitás, migráció, szegénység, anómia, norma, érték, kultúra, szubkultúra
Társadalmi és egyéni szükségletek. Társadalmi csoportok különböző szükségletei.
A szociológiai adatfelvétel módszerei, megfigyelés, dokumentum elemzés, adatgyűjtés és elemzés, interjú.
A társadalom összetételének és a társadalmi folyamatok elemzése, az adatok értelmezésének módszere és ábrázolása.
Statisztikák készítése és célja.
A helyi erőforrások és hiányok felmérésének technikái.
A szociológiai adatok, tanulmányok felhasználása a társadalompolitika alakításában, hatásuk a szociálpolitikára, a szociális munkára, képzésre, a jogalkotásra, a gazdaságra.

- **2.4.2.4. Szociális munka tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja

Gyakorlati szakmai munka végzésének elméleti megalapozása, a szociális munka alapvető ismeretinek elsajátításával. A segítségnyújtás alapját képező gyakorlat vezérelt értékek és az egyén természetes támaszainak az igénybe vevő erőforrásainak a megismerése Ismereteket szerez az egyéni esetkezelés, a családokkal és csoportokkal végzett való szociális munka eszközrendszeréről, a problémák megoldásának lehetőségeiről.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

szociális munkás, szociálpolitikus, szociálpedagógus, szociális menedzser végzettség minimum 3 éves szakmai tapasztalattal a szociális ellátórendszeren belül.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret, Szociális ismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
A szociális munka gyakorlati értékei mentén végzi mun-káját.	A társadalompoliti-ka, szociálpolitikai értékei (egyenlőség, szabadság, toleran-	Teljesen önállóan	Tisztelettudó, elfo- gadó, előítéletmen- tes attitűd, Kompetenciájá n belül önálló mun-	

	cia, igazságosság)		kavégzés. Pontos, precíz, szakszerű kivitelezés, Döntés-képesség, helyzet-felismerés, Hely-zethez illó viselke- dés, adekvát, szak-szerű kommunikáció, szervezői ké- pesség, kapcsolat- tartás a szakembe-rekkel, titoktartás	
Azonosítja a dön-téshelyzeteket és szakmai kompeten-ciájában hozza meg a döntését.	Szociális munka dilemmáinak isme- rete	Teljesen önállóan		
Feltárja az egyén természetes erőfor- rásait és ennek irányában motivált- tá teszi.	Humánökorendszer.	Teljesen önállóan		
Szerepeit letisztul- tan alkalmazza.	Szociális szakember szerepkészlete.	Teljesen önállóan		
Azonosítja az egyé- ni problémákat, közvetít és tanácsot ad.	Problémamegoldó folyamatok ismere- te, egyéni esetkeze-lés	Teljesen önállóan	mellett végzi mun- káját.	
Kliense kapcsán komplex módon megsegíti annak családját.	Családokkal végzett szociális munka- forma: családsegí-tés, családgondozás, családvédelem, családterápia	Instrukció alapján részben önállóan		
Kompetenciájá ba tartozó csoport-munkát végez (igényfelmérés, szervezés, kivitele- zés)	Szociális csoport-munka technikái, ismerete	Instrukció alapján részben önállóan		programszervez és, tájékoztatók készí- tése, -internetes felületek kezelése
Ismerteti a munka-végzéshez szüksé- ges dokumentumo-kat és azokat előírás szerűen vezeti.	Munkavégzésé hez kacsolódó admi-nisztrációs alapis- meretek,	Teljesen önállóan		elektronikus doku- mentációk ismerete, kezelésük, továbbí- tásuk és tárolásuk
Szakmai beszámo-lót készít a fenntartó részére.	Adatgyűjtés, adat- elemzés, saját mun-katerületén	Instrukció alapján részben önállóan		word, excel haszná- lata, levelező prog-ram ismerete

A tantárgy témakörei

Általános szociális munka

A szociális munka elhelyezése a társadalomtudományokban.
A szociális munka jellemzői, célja.
A szociális munka értékei.
Etikai dilemmák a szociális munkában, dilemmák kezelése és feloldása.
A szociális munkás tevékenységi területei.
A szociális munka színterei, humán ökorendszer.
Szakmai kompetenciahatárok a szociális munkában.
A szociális munkás szerepei, készségei.

Alkalmazott módszerek a szociális munkában

Esetkezelés - kapcsolatfelvétel a klienssel. Interjú típusai, készítésének szabályai.
Megfigyelés, családlátogatás.
Gondozás, családgondozás.
Személyi segítés.
Tanácsadás, intervenció, krízisintervenció.
Tárgyalás, közvetítés.
Közreműködés, szervezés.
Team munka.

Családokkal végzett szociális munka

Családstruktúra, családi alrendszerek, hierarchia.
Családi életciklusok és a hozzájuk kapcsolódó krízisek.
Szociális munka családokkal: Családsegítés, családgondozás, családvédelem, családterápia
családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatások intézményi háttere.
Iskolai és óvodai szociális munka jelentősége.

Szociális munka csoportokkal

A csoport fogalma, a csoportokkal végzett szociális munka jelentősége a szociális munkában.
Csoportok formái, típusai, létrejöttének okai. Csoport identitás.
A szociális csoportmunka folyamata.
A csoport fejlődésének szakaszai. Szerepek és a szerepek változása a csoportban.
Csoport kultúra, csoportnorma, csoportkohézió kialakulása. Kommunikációs és interakciós minták a csoportban.
Szociális csoportmunka modellek.

Közösségi szociális munka

A közösségfejlesztés meghatározása, szemlélete. A közösségfejlesztés célja.
A közösségi szociális munka társadalmi jelentősége.
A közösségi szociális munka formái, folyamatai.
Közösségszervezés, közösségfejlesztés, szociális fejlesztés a szociális munka módszereivel.
A közösségszervező szerepei.
Innováció a közösségi szociális munkában.

Szociális adminisztráció

A szociális adminisztráció célja szerepe a szociális segítő tevékenységében.
A szociális adminisztráció jogszabályi háttere.
Dokumentációk fajtái.
Esettanulmány, gondozási tervek, munkatervek, beszámolók, esetnapló, forgalmi napló, látogatási és eseménynapló, igénybevételi napló, feljegyzések, megállapodások, jelentések.
Hivatalos levelezés, jelzés.

2.4.3. Gondozás megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója
A tanuló alkalmassá válik a gondozás alapismereteinek elsajátítása mellett, az ellátotti igényekhez igazodó szükségletfelmérés lépéseinek, eszközrendszerének, technikájának alkalma- zásával a teljeskörű, komplex ellátás kivitelezésére mind a szociális alapellátás, mind pedig a szakosított ellátásokat nyújtó intézményekben.

2.4.3.1 Gondozási alapismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
A gondozás folyamatának, komplexitásának, rendszerszemléletének elsajátítása. Az egyénre szabott bánásmód mellett a gondozás elemeinek gyakorlatban történő alkalmazása, és az igényekhez igazított segítségnyújtás a mindennapokban.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
szociális munkás, szociális menedzser, szociális szervező, szociálpedagógus tereptanári képesítés és legalább 3 éves szakmai gyakorlattal a szociális ellátás területén

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Biológia: Egészséges ember gondozása

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
A holisztikus szem- léletű gondozást végez.	A gondozás történe- ti áttekintése és jelene. Gondosko- dás, gondozás, egészség, betegség, ápolás fogalma.	Teljesen önállóan	Az emberi méltósá- got tiszteletben tartó empatikus humánus magatartás. Munká- jában pontos, kö- vetkezetes. Döntéseiért, tevé- kenységéért felelős- séget vállal. Toleráns és elfoga- dó a mássággal szemben. Kreatív, figyelme	Információ gyűjtés, internet és számító- gépes programok segítségével, bön- gésző programok alkalmazása
Az egyedi igények- hez igazodó segít- séget nyújt.	A gondozás jellem- zői, alul-, túlgondo- zás, időbelisége, terjedelme.	Teljesen önállóan		
Alapvető szükségle- teket elégít ki.	A gondozás elemei: fizikai-, egészség- ügyi-, psziché-, foglalkoztatás, előgondozás, ér- dekvédelem)	Teljesen önállóan		

Foglalkoztatások at- programokat szer- vez és kivitelez.	Mentálhigié nés ellátás	Instrukció alapján részben önállóan	megoszt- ható.	ppt. alkalmazása, infografika, Word alkalmazása
Alapvető érdekeket képvisel és segít érvényre juttatni.	Érdekvédelem.	Instrukció alapján részben önállóan		
Gondozási tervet készít	A gondozás folya- mata, szakaszai. Gondozási tervek típusai, elemei.	Teljesen önállóan		Excell, Word isme- rete, alkalmazása

A tantárgy témakörei

Gondozás fogalma, történetisége, jellemzői A gondoskodás-, gondozás-, és ápolás fogalmi értelmezése. A gondozás története.
A gondozás jellemzői, színterei, célcsoportjai.
A gondozó kompetenciái, szerepei.
Szociális ápoló gondozó helye és szerepe a szociális munkában.
A gondozói munka etikai szabályai, dilemmák.

A komplex gondozás Előgondozás feladatai.
Fizikai gondozás, környezeti és személyi higiéné.
Egészségügyi gondozás.
Mentálhigiénés gondozás: pszichés gondozás és foglalkoztatás.
Érdekvédelem a szociális intézményekben.

Sajátos gondozási szükségletek Csecsemők és kisgyermekek gondozása. Időskorúak gondozása.
Fogyatékkal élők gondozása.
Pszichiátriai betegek gondozása.
Szenvedélybetegek gondozása.
Demenciával élők gondozása
Gyógyíthatatlan betegek gondozása.
Haldoklók gondozása.

A gondozás tervezése Szükségleteken alapuló gondozás tervezése. Gondozási terv készítésére vonatkozó szabályok. Gondozási tervek fajtái, tartalmi elemei.
Szociális ápoló gondozó szerepe a gondozási tervek készítésében.
Szolgáltatást igénybe vevők bevonása a gondozási tervek megvalósításában.
A gondozási terv megvalósításában résztvevő team tagjai és szerepük.
Gondozási tervek megvalósítása, felülvizsgálatuk.

2.4.3.2.Gondozási szükségletek felmérése tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
A szükségletfelmérés módszereinek, eszközeinek a megismerése és tudatos alkalmazása a gondozói munka során.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
szociális munkás, szociális menedzser, szociális szervező, szociálpedagógus tereptanári képesítés és legalább 3 éves szakmai gyakorlattal a szociális ellátás területén

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Pszichológia: Maslow piramis, kognitív folyamatok

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Adatokat gyűjt és rendszerez.	A szükségletfelmé- rés fogalma, szere- pe, jelentősége a gondozási folya- matban.	Instrukció alapján részben önállóan	Támogató, motiváló magatartás. Empa- tikus, másságot elfogad, tisztelettu- dó, problémameg- oldó hozzáállás. A bizalom elnyerésé- nek képessége, megbízhatóság . Feladat és problé- maorientáltság. Együttműköd ő, kommunikáci ója hiteles, akadály-, és erőszakmentes. Munkájában precíz, pontos.	Excel táblázat
Dokumentumo kat elemez	Állapotfelméré s, egészségi állapot,	Instrukció alapján részben önállóan		digitális anyagok, dokumentációk elemzése, értelme- zése
Vizsgálatokat végez	Betegmegfigye lés szempontjai, ele- mei, lépései, A megtekintés és a vizsgálat menete	Teljesen önállóan		
Felméréseket készít, a kapott eredmé- nyeke rögzíti és értékeli.	Fizikai, pszichés-, mentális állapotfel- mérés eszközei, technikái.	Teljesen önállóan		kérdőívek, tesztek online készítése, excell táblázatban kiértékelést végez
Megváltozott hely- zeteket felismer, problémát észlel	Az emberi szervezet működése, normál és kóros állapotok, elváltozások	Teljesen önállóan		
Genogramot-, ecomapot készít és értelmez	Szociális állapot felmérésének mód- szerei, eszközei.	Instrukció alapján részben önállóan		grafikai programok használata

Erőforrásokat fel-ismeri és mozgósít- ja	Külső és belső erő- források, természe- tes támaszok	Teljesen önállóan		ábrák, diagramok készítése

A tantárgy témakörei

Szükségletek

A szükségletek fogalma, hierarchiája, rendszere.
A szükségletek kielégítésének szerepe az életminőségben.
Az emberi szükségletek és jelentősége a gondozás szempontjából.
A szükségletek változása a különböző életkorban.
A társadalmi, kulturális, szociális helyzet hatása a szükségletekre.

Szükségletek felmérése és módszerei

Fizikai-, egészségi-, pszichés-mentális-, szociális állapotok felmérése.
Felmérő tesztek, kérdőívek, skálák ismerete és alkalmazása.
Információszerzés, adatgyűjtés módszerei: megfigyelés, vizsgálat, tesztek, kérdőívek kitöltése, gyakorlása, egyéni beszélgetés, környezettanulmány, előgondozás, szükségletlista, dokumentum elemzés.
Adatgyűjtés eszközei. Az adatok feldolgozásának módszerei és értékelése.
Team munka a szükségletek felmérésében.

Szükségletek és erőforrások Társadalmi erőforrások.
Intézményi erőforrások a szociális gondozásban.
Az egyén erőforrásainak feltérképezésének módszerei, genogram, ecomap alkalmazása, interjú készítése.
Szociális ápoló gondozó erőforrásai.
Az erőforrások bevonása a kliens szükségleteinek kielégítésébe.
Az erőforrások felhasználása a gondozási munka támogatására.

2.4.3.3.Gondozás az alapellátásban tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A szociális alapellátást igénybe vevő kliensek megismerése, szükségleteinek felmérése és az igényeknek megfelelő gondozási feladatok egyénre szabott, szakszerű ellátása. Szakmai ismeretei birtokában a mindennapi önálló életvitel fenntartásában nyújt segítséget.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

szociális munkás, szociális menedzser, szociális szervező, szociálpedagógus tereptanári képesítés és legalább 3 éves szakmai gyakorlattal a szociális ellátás területén

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szociálpolitika: humán intézményrendszerek, igénybevétel módja

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Ismerteti a szociális alapellátások rend- szerét.	Szociális alapellá- tás intézményei, szolgáltatásai	Instrukció alapján részben önállóan	Segítőkész, elfoga- dó, toleráns és em- patikus. Probléma érzékeny, konfliktu- sait igyekszik prob- lémamegoldó mód- dal kezelni. Felelő- séggel dolgozik, felméri az adott problémákat és kompetenciájána k megfelelően megol- dást nyújt. Kapcso- latteremtő- és meg- tartó képességgel rendelkezik. Hite- les, őszinte kom- munikációt folytat. Információkat bi- zalmasan kezel.	internetes kereső- programokat hasz- nál,
Tájékoztatást ad, segítséget nyújt a szolgáltatások igénybevételéhez.	Szociális szolgálta- tások jogosultsága, elérhetőségük mód- jai	Instrukció alapján részben önállóan		Word használata, levelezőprogramo k ismerete
Nyomtatványok at tölt ki, illetve segít kliensének a kitöl- tésben.	Az ellátáshoz szük- séges dokumentáci- ók, nyomtatványok. Az ellátás igénybe- vételének admi- nisztrációs feltételei	Teljesen önállóan		online felületeket használ, dokumen- tumok letöltése, illetve kitöltése
Igényeket, képessé- geket felmér és megtervezi a gon- dozási munkát.	Szükségletfelméré s, egyénre szabott gondozás, gondozá- si munka folyamata	Teljesen önállóan		word, excell hasz- nálat,
Önálló-, részben önálló segítő tevé- kenységet végez a kliens igényeinek kielégítése érdeké- ben.	Gondozás fogalma, elemeinek ismerete, rendszerszemléle t, komplexitas	Teljesen önállóan		
Gondozói tevékeny- ségét szakszerűen dokumentálja.	Alapszolgáltatások- hoz kapcsolódó dokumentációk, nyomtatványok kezelési szabályai, szakmai protokollok	Teljesen önállóan		online felületeket kezel, le- illetve feltöltéseket alkal- maz
Háztartási- és ház- tartásvezetési fel- adatokat végez.	A háztartás fogal- ma, háztartási fel- adatok, biztonságos munkavégzés, ve- szélyforrások és azok megelőzése, családi gazdálko- dás, költségvetés	Teljesen önállóan		google kereső prog- ramokat és böngé- sző oldalakat hasz- nál

A tantárgy témakörei

Az alapellátás intézményrendszere

A szolgáltatások megszervezése, tartalma, jogszabályi háttere, az ellátás feladata, nyújtott szolgáltatások:

Falu és tanyagondnoki ellátás
Étkeztetés
Házi segítségnyújtás
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
Családsegítés, gyermekvédelem
Közösségi ellátások
Támogató szolgálat
Utcai szociális munka
Nappali ellátás

Gondozási feladatok az alapellátásban Szociális ápoló gondozó feladatai a szociális étkeztetésben. Szociális ápoló gondozó feladatai a házi segítségnyújtásban.
Szociális ápoló gondozó feladatai a jelzőrendszeres házi segítség-nyújtásban.
Szociális ápoló gondozó feladatai a nappali ellátásban.
Szociális ápoló gondozó feladatai a támogató szolgáltatásnál és a közösségi ellátásoknál.

Háztartási ismeretek Háztartás fogalma.
Háztartás vezetés tervezése, szervezése, irányítása, rendszerezése, a speciális igények figyelembevételével.
A háztartási feladatok ellátása során jelentkező veszélyforrások kiszűrése, azok elhárítása.
A háztartásban alkalmazott gépek berendezések, használata, tisztítása.
A biztonságos környezet megteremtése, alapvető munka és balesetvédelemi szempontok a háztartásban.
Háztartásgazdálkodás: családi költségvetés tervezése, adósságkezelés

2.4.3.4.Gondozás a szakosított ellátásban tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Ismeretszerzés a szociális szakosított ellátások formáiról, szakmai munkájáról. A komplex, teljeskörű gondozás ismereteinek birtokában, egyénre szabott bánásmód elveinek alkalmazásával, mindennapi segítő tevékenység kivitelezése, ápoló-gondozó team tagjakén. Szociális ellátórendszer célcsoportjainak megismerése, fejlesztésük és rehabilitációjuk cél- és eszköz- rendszerének ismerete és alkalmazása.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

szociális munkás, szociális menedzser, szociális szervező, szociálpedagógus tereptanári képesités és legalább 3 éves szakmai gyakorlattal a szociális ellátás területén

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szociálpolitika: humán ellátórendszer intézményei, szocio-, foglalkoztatóterápiák, rehabilitáció

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Tájékoztatást nyújt a szakosított ellátá- sokról, szolgáltatá- sokról	A szakosított in- tézmények formái, szolgáltatásai, az igénybevétel fel- tételei	Instrukció alapján részben önállóan	Tisztelettelje s, elfo- gadó magatartást tanúsít. Képes az együttműködésre, team tagjaként eredményesen dol- gozni. Munkájával szemben felelősség- teljes, következetes. Hitelesen és őszin- tén kommunikál. Nem erőszakos, indulatait, érzelmeit kezelni tudja. Fel- ismeri mások ér- zelmi igényeit. Titoktartási kötele- zettséggel dolgozik. Megbízható, igénye van a folyamatos szakmai fejlődésre	böngésző é kereső- programokat hasz- nál
Szükségleteket mér fel, megtervezi gondozási munká- ját.	Szociális ellátás célcsoportjai: idő- sek, fogyatékos személyek, pszichi- átriai- és szenve- délybetegek, hajlék- talanok	Instrukció alapján részben önállóan		word, excel haszná- lata
Ápoló- gondozó team tagjaként egyénre szabott gondozást nyújt.	A gondozás folya- mata, a komplex gondozás, egyéni bánásmód, a gondo- zói team	Teljesen önállóan		
Ápoló- gondozó munkája során rehabilitációs- és prevenciós tevé- kenységet végez.	Ápolás-gondozás -nevelés- rehabilitá- ció és a prevenció egysége, egymás mellettisége, egy- másra épülése.	Teljesen önállóan		infografika, ppt. ismerete és alkal- mazása
Szakmai munkáját rendszeresen értéke- li és fejleszti.	Ellenőrzés, értéke- lés fogalma, célja, módjai és eszközei. A fejlesztés-, a fejlődés lehetőségei és szükségessége.	Teljesen önállóan		adatok elemzése, értékelése, excel, táblázatok és diag- ramok ismerete
Munkáját, tevé- kenységét határidő- re, pontosan doku- mentálja.	Munkája során kötelezően használt dokumentációk, adminisztrációs feladatok ismerete.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A szakosított ellátás intézményrendszere
A szolgáltatások megszervezése, tartalma, jogszabályi háttere:

Ápolást gondozást nyújtó intézmények
Rehabilitációs intézmények.
Lakóotthonok.
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények.
Támogatott lakhatás.

Gondozási feladatok a szakosított ellátásokban A szociális ellátás célcsoportjai.
Szociális ápoló gondozó feladatai az idősek otthonában.
Szociális ápoló gondozó feladatai a fogyatékos személyek otthonában.
Szociális ápoló gondozó feladatai pszichiátriai-, szenvedélybetegek otthonában.
Szociális ápoló gondozó feladatai a hajléktalanok otthonában.
Szociális ápoló gondozó feladatai a rehabilitációs otthonokban.

2.4.3.5.Szociális gondozás adminisztrációja tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények működését meghatározó külső és belső szabályozókat, az intézmények adminisztrációs rendszerét, a szolgáltatás igénybevételéhez kapcsolódó adminisztrációt. Alkalmazni tudja a gondozói munka különböző formájához kapcsolódó kötelező adminisztrációt. Rendelkezzen egyfajta digitális kultúrával a munkájához kapcsolódóan.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

szociális munkás, szociális menedzser, szociális szervező, szociálpedagógus tereptanári képesítés és legalább 3 éves szakmai gyakorlattal a szociális ellátás területén

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Informatika tantárgy: word, excel, szociálpolitika: intézmények működésének feltételei

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Dokumentumokat értelmez	Intézményi dokumentumok ismerete: SZMSZ, Szakmai program, a nyilván- tartás és működés-dokumentációi,	Instrukció alapján részben önállóan	Információk sza- bályszerű kezelése, titoktartási kötele- zettség. Precíz, pontos munkavég- zés. Hatékony kommunikáció. Digitális	word, szkennelés, digitális fényképek kezelése
Nyilvántartásokat, iratokat és adatokat kezel	Iratok, okiratok, dokumentumok fogalma, típusai, kitöltésük szabályai.	Instrukció alapján részben önállóan		Excell táblázatkeze- lés, word és levele- zőprogram

	Adatvédelem, titok- tartás.		kulturált- ság. Minőségi mun- kavégzés. Változá- sok folyamatos észlelése, követése és jelzése.	
Kommunikációs eszközöket használ	Az információ át- adás formái, mód- jai, szerepe a gon- dozás folyamatá- ban.	Teljesen önállóan		közösségi oldalak ismerete, kapcsolat- tartás digitális for- mái
Javaslatokat tesz a protokollok módosí- tására	Protokoll, minőség fogalma, formái, lépései. A protokoll szerepe a minőség- biztosításban	Teljesen önállóan		
Organogra mot készít.	A szervezet felépí- tése, struktúrája. Kapcsolatok rend- szere, alá és fölé- rendeltségi viszo- nyok.	Instrukció alapján részben önállóan		excel-, word isme- rete,
Statisztikák készíté- séhez adatokat szolgáltat.	Intézmény adat- szolgáltatási kötele- zettségei. Statiszti- kák, felmérések, beszámolók.	Teljesen önállóan		excel kezelése, levelezőprogramo k ismerete

A tantárgy témakörei

Dokumentációs alapismeretek Szociális adminisztráció fogalma, célja.
Irat, okirat, dokumentum fogalma, jellemzői, fajtái.
Iratok kezelése, nyilvántartása, iktatása tárolása, selejtezése.
Formai, tartalmi követelmények.
Hivatalos irat létrehozásának szabályai.
Az intézményi adminisztrációval foglalkozó munkacsoportok.
Adatvédelem az adminisztrációs tevékenységben.
Az intézmény adminisztrációs tevékenységéhez használt eszközök.
Számítógépes programok az adminisztrációban.

Intézményi adminisztráció
Szervezeti Működési Szabályzat célja és kötelező tartalma
Szakmai program célja kötelező tartalma, mellékletei.
Házirend kötelező tartalmi elemei,
Kötelező szabályzatok
Utasítások
Organogram

Minőségbiztosítás
Minőségbiztosítás lehetőségei a szociális intézményekben.
Adminisztráció szerepe a minőségbiztosításban.
Felmérések, statisztikák, kérdőívek készítése, szerepük a gondozási tevékenységben.
Szakmai protokoll, mint a minőségbiztosítás eszköze.
A szakmai protokoll szerepe az ápolásban, gondozásban.
Protokollok készítése, fejlesztése. .

Adminisztráció az alapellátásban Az igénybevétel feltételei.
A jogosultság megállapításának adminisztrációs eszközei.
A szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos adminisztrációs feladatok.
A szociális ápolás gondozás kötelező és sajátos dokumentumai az alapellátás szolgáltatásainál

Adminisztráció a szakellátásban Az igénybevétel feltételei.
A jogosultság megállapításának eszközei.
A szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos adminisztrációs feladatok.
A szociális ápolás gondozás kötelező és sajátos dokumentumai a szakellátás szolgáltatásainál.

2.4.3.6.Akadályozottság és a segédeszközök tantárgy

tantárgy tanításának fő célja
Ismerje fel a társadalmi különbözőséget, azonosítsa a másságot és rendelkezzen megfelelő mennyiségű információval az életvitelükben akadályozott emberekről, a segítségnyújtás formáiról, módjairól. Ismereteit a mindennapi munkája során alkalmazza, mely által enyhíteni tudja az ellátottak akadályozottságából eredő hátrányait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
szociális munkás, szociális menedzser, szociális szervező, szociálpedagógus tereptanári képesítés, rehabilitációs szakember (Bsc, Msc) és legalább 3 éves szakmai gyakorlattal a szociális ellátás területén

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Ápolás: prevenció, rehabilitáció tananyag, kommunikáció: speciális kommunikáció, kommunikáció formái

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Megkülönböztet és nélkül végzi gondo- zói munkáját.	Károsodás, fogya-tékosság, rokkant- ság fogalma. A másság	Teljesen önállóan	Másságot elfogadó magatartás,	fényképnézeg ető programok

	értelmezése. Fogyatékoss ági típusok.		tisztelet a mássággal szem- ben. Előítéletmentes munkavégzés. Fo- kozott érzékenység a segítséggel szem- ben. Hatékonyan kommunikál. Együttműködő. Problémaérzéke ny.	
Tájékoztatást nyújt a társadalmi segít- ség formáiról.	A rehabilitáció színterei, intézmé- nyei, a segítség- nyújtás lehetőségei, szakemberei.	Instrukció alapján részben önállóan		ppt, infografika ismerete és haszná- lata
Speciális igényeket észlel, értelmez és ennek megfelelő gondozói munkát végez.	A sérült emberek személyiségjegy ei, speciális gondozási igényei, annak ész- lelése és kielégítése.	Teljesen önállóan		
Akadálymentes en kommunikál.	Életvitelükb en akadályozott ak kommunikációja , a kapcsolatteremt és és fenntartás módjai és lehetőségei. A speciális kommuni- kációs eszközök.	Teljesen önállóan		digitális kommuni- kációs eszközöket ismer és használ
Megtanítja az ellá- tottakat a segédesz- közök használatára.	Segédeszközök fogalma, típusai, szerepük a minden- napi életvitelben. Biztonságos kör- nyezet.	Teljesen önállóan		
Felügyeli a segéd- eszközök biztonsá- gos használatát és gondoskodik tisz- tántartásukról.	A segédeszközökke l szembeni elvárások, a biztonságos kör- nyezeti-, és szemé- lyi feltételek	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Fogalmi meghatározások és az akadályozottság formái Károsodás, fogyatékosság, rokkantság, meghatározása.
A sérülések okai, a sérült személyiség jegyei.
Az életvitelükben akadályozottak színterei.
Érzékszervi akadályozottak.
Értelmileg akadályozottak.

Mozgásukban akadályozottak.
Érzelmi-, akarati sérültek.
Kommunikációs képességükben akadályozottak.
Tanulásukban akadályozottak.

Segédeszközök

A segédeszközök fogalma, osztályozása.
A segédeszközökkel szembeni elvárások.
Gyógyászati segédeszközök fogalma, típusai.
Rehabilitációs-, technikai eszközök fogalma, típusai.
Segédeszközök-ellátási rendszerek.

Rehabilitáció

Rehabilitáció értelmezése, a komplex rehabilitáció.
A rehabilitációt igénylők köre.
A rehabilitáció színterei.
A rehabilitáció módszerei.
A rehabilitáció sajátos területei.
Prevenció fogalma, fajtái és eszközrendszere

Segédeszközök és a gondozói munka Segédeszközök a mindennapokban.
Segédeszközök helye és szerepe a gondozói munkában.
Szociális ápoló és gondozó feladata a segédeszközöket használó ellátottaknál.

2.4.4. Fejlesztő foglalkozások megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Ismeretszerzés a szocio-, és foglalkoztatásterápiák alapjairól, jelentőségéről, fajtáiról, módszereiről és eszközrendszeréről. A tanuló az elsajátított ismeretek birtokában képessé válik a kliensek, ellátottak mindennapjait élményekkel, tartalommal és értékkel megtölteni, önértékelésüket, önbecsülésüket, hasznosságtudatukat, képességeiket fenntartani és motiválttá tenni őket a lelki harmónia megtartására, visszaállítására, ezáltal a közösség fejlesztésére.

2.4.4.1.Szocioterápia- és foglalkoztatásterápia tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló a gyakorlatok során képes legyen az egyéni és közösségi foglalkoztatási igények felmérésére, az ellátottak, kliensek -, team munkában történő programok szervezésére, a mindennapok foglalkozások általi strukturálására. Lehetőséget biztosít az érzelmek szabad kifejezésére, a képességek fejlesztésére, szinten tartására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

mentálhigiénés szakember, játékpedagógus, szabadidőszervező, egészségfejlesztő-rekreációs szakember, szociális munkás, népművelő humán szakos diplomával

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Ének-zene: hangszerismeret, zenei műfajok, Vizuális nevelés: rajzolás, festés, ábrarajzolás, Testnevelés: gimnasztika, technika - kézműves foglalkozások

A képzés órakeretének legalább 80%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák**
Egyéni és közösségi igényfelmérést végez	Egyéni és közösségi igények felmérésé-nek módszerei és eszközei, motívu-mok rendszere	Teljesen önállóan	Önállóság, szerve-zési készség, kéz-ügyesség, együtt-működés, körülte-kintő, felelősségtel-jes, bizalom elérésé-re és megtartására	google űrlapok - kérdőívek készítése, az eredmények feldolgozása, excel
Az igényfelmérés-nek megfelelően csoportokat alakít ki	Csoport fogalma, csoportfolyamat ok, csoportdinamika , csoportkohézió, csoportalkotás is-mérvei	Teljesen önállóan		
Foglakoztatásokh oz előkészíti a szüksé- ges eszközöket és anyagokat	A különböző fog-lalkozások eszköz-, és anyagigénye, szükséglete. Az eszközök fajtái, működésük alapel- vei	Teljesen önállóan	törekszik, meggyő-zőképesség, kreati- vitás, innovatív gondolkodás, ön-képzés, folyamatos önfejlesztés, példa- mutatás, motiválás, ismeretek átadásá- nak képessége, a folyamatok nyomon követése, kapcsolat-teremtési és fenntar- tási képesség	
Ismerteti és bemu- tatja a gyakorlato- kat, az alapvető foglalkozási műve- leteket	A foglalkozások formáinak, elemei- nek ismerete	Teljesen önállóan		ppt. ismerete és használata, bemuta- tó kisfilmek alkal-mazása
Segítséget nyújt a feladatok kivitele-zésében, azt folya- matosan támogatja a sikerek elérése érdekében	A különböző fog-lalkozások folyama- ta, annak szakaszai, a kivitelezéshez szükséges segítés formái	Teljesen önállóan		digitális eszközöket használ, internetes felületeken tájéko- zódik,
Ünnepekre felkészí- ti az ellátottakat, segít a feladatok megtanulásába n, a gyakoroltatásba n	Ünnepélyek, meg-emlékezések, kultu- rális értékek, ha-gyományok, nép-szokások	Teljesen önállóan		digitális eszközöket használ az ünnepé- lyek megszervezé-séhez

A foglalkoztató team tagjaként kompetenciáján ak megfelelően sza- badidős programo- kat szervez	szabadidő fogalma, formái, a program- szervezés lépései, menete, szervezési ismeretek,	Teljesen önállóan		word, levelezőprog- ramok ismerete és használata
A foglalkozásokon részt vesz, annak menetét követi	Foglalkozások le- bonyolításának, feladatainak ismere- te, a foglalkozások segítő és gátló té- nyezői,	Teljesen önállóan		
Az ellátottak részé- re terápiás munkát szervez.	A munkaterápia fogalma, jelentősé- ge, fokozatai és szerepe a minden- napokban	Teljesen önállóan		digitális térben tájékozódik, kere- sőprogramokat ismer

A tantárgy témakörei

Foglalkoztatásterápia Szocioterápia
fogalma, célja, fajtái, színterei
Szocioterápia, mint közösségfejlesztő
Foglalkoztatásterápia fogalma, módszerei, hatása , a terápiába bevonás kritériumai
Kognitív terápiák: a kognitív képességek rendszere, kognitív fejlesztő foglalkozások
Zeneterápia: érzelemfeldolgozás, intra-, és interperszonális integráció
Bibilioterápia: az irodalom gyógyító hatása
Színjátszás terápiája, önkifejezés formája, komplex művészetterápia
Kreatív és művészetterápiák: az alkotás művészete és szabadsága

Rekreációs foglalkozások Rekreáció
fogalma és jelentősége
Sportjellegű foglalkozások
Mozgásterápia, mint kifejezőterápia, a mozgás és érzelmek kapcsolata, test és lélek harmóniája
Táncterápia, mint az élményalkotás, érzelemkifejezés eszköze, az egyénre és a közösségre gyakorolt hatása
Játékterápia, a játék "öngyógyító" szerepe, a személyiségre és a közösségre gyakorolt hatásai

Programszervezés Ünnepélyek,
megemlékezések
Ünnepekhez kapcsolódó népszokások, hagyományok, néprajzi értékeink
Közművelődési intézmények helye a szabadidős tevékenységben, kapcsolatuk a szociális intézményekkel
Kulturális programok a szociális intézményekben
Kirándulások, szabadidős programok szervezése

Munkaterápia

A munkaterápia fogalma, jelentősége
A munkaterápia fokozatai, fajtái, szerepe a szociális intézményekben
A munka és a személyiségfejlődés,
Terápiák helye a rehabilitációban

2.4.5. Ápolástan megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója
A szociális ellátórendszerben megjelenő ápolási, szakápolási ismeretek elsajátítása, munkájában való alkalmazása. Az ápoló, a gyógyító team tagjaként, együttműködik a többi szakemberrel. Hatékonyan és szakszerűen kommunikál. Tevékenységével az ellátottak, betegek életminőségéhez járul hozzá.

2.4.5.1.Ápolási alapismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
Az ápolás alapismereteinek elsajátítása mellett az ápolási igények felmérése, az ápolás prevenció-rehabilitáció szemléletű kivitelezése, a betegek testi-lelki komfortjának biztosítása. Az ápolói team tagjaként a gyógyulás érdekében együttműködő és önálló feladatok szakszerű elvégzése. Alázat-, és szolgálatkész ápolói munkavégzés.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
Okleveles ápoló, diplomás ápoló, egészségügyi szaktanár, egészségügyi szakoktató, mentőtiszt

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
anatómia, 8. osztály az emberi test felépítése és működése, etikai ismeretek, embertan, emberismeret, ált. isk. 7-8 o, gyógyszertani alapok-ágazati alapképzés, digitális kompetencia: szövegszerkesztők, táblázatkezelők, prezentációs eszközök ismerete

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák**
Felméri a beteg ápolási szükséglete-it és saját kompe-tenciáján belül elvégzi az ápolási feladatokat	Az ápolás fogalma, célja, ápolói tevé-kenységek, az ápo- lás folyamata és szakaszai. V. Hen- derson 14. alapvető szükséglete	Teljesen önállóan	Hiteles, erőszak- és akadálymentes kommunikáció. A betegek igényeire épülő ápolói tevé- kenység. Speciális szükségletek felis- merése, és segítése a gyógyulás	folyamatábra terve- zése, adatok gyűjté-séhez excel ismeret
	A kényelemérzet, a fájdalom természe-			

A beteg komfortér- zetét biztosítja, a szükséges kényelmi eszközöket alkal- mazza.	te, élettana. A fájda- lom legyűrésének módja. A jó kör- érzet elősegítése. A kényelmi eszközök fogalma típusai, használatuknak elvei.	Teljesen önállóan	érdek- ében. Empatikus, tisztelettudó. Saját kompetenciáján belül önálló mun- kavégzésre képes. Hatékonyan segíti elő,- ápolói team tagjaként, - a gyógyulást.	google űrlapok, felmérések, tesztek, skálák készítése, böngészők
Gondoskodik a beteg biztonságos tárgyi feltételeiről, akadálymentes környezetet alakít ki.	Biztonság, védelem, környezet fogalma. Veszélyforrások, tisztaság fogalma, formái. Az egyén biztonságát veszé- lyeztető tényezők.	Teljesen önállóan		digitalis tervező- programok
Rendszeres beteg- mozgatást végez a prevenció érdeké- ben.	Hely-, helyzetvál- toztatás. Mobilitás, aktivitás. Járás. A mozgás, torna jelen- tősége, élettani hatásai. ROM gya- korlatok fogalma, formái. Prevenció fogalma, formái, eszközei.	Teljesen önállóan		videofilmek készí- tése, szerkesztése
Előírásoknak meg- felelő fizikális és természeti gyógy- módokat alkalmaz	Gyógyító eljárások fogalma, típusa. Természetes gyógymódok. fizi- kális technikák (masszázsok, ma- nuális kezelések, hő és hideg terápiák, víz, föld, levegő kezelések, termé- szetes eszközökkel végzett eljárások	Teljesen önállóan		ppt, oktatófilmek keresése, letöltése

Állapotoknak, betegségeknek megfe- lelő speciális ápolói feladatokat lát el.	Sebgyógyulás folyamata, sebgyógy- ulás szövődményei, sebellátás formái, eszközei, előírásai. Légzés és ápolás. Ápolási folyamat és az oxigénellátás. Puzus-oximetria. Leszívás, Infúzió. Sztómakezelés ek.	Jelöljön ki egy elemet.		oktató modellek, bemutató kisfilmek letöltése
Segítséget nyújt a beteg személyi higiénéjében, a tisztálkodási eszkö- zöket tisztán tartja.	A higiénés ápolás fogalma, típusai. Bőrápolás, bőr épségének zavarát elősegítő kockázati tényezők. Gyakori bőrproblémák. A fürdetés célja, terá- piás fürdetések. Szájhigiéné. Haj és szőrzet ápolása. Szem-, fül-, orr ápolása. Körmök tisztántartása.	Teljesen önállóan		oktató modellek, bemutató kisfilmek letöltése
Előkészít az ágya- záshoz és szaksze- rűen kivitelezi. Állapotoknak meg- felelő fektetési módokat alkalmaz.	Betegszoba rendben tartása, a kórtermi környezet. Speciális szobaberendezési tárgyak. Gyakori ágyhelyzetek, az ágy rendben tartása, az ágynemű. Az ágyazás szabályai.	Teljesen önállóan		keresőprogram ok, oktató kisfilmek letöltése

Folyamatosan fi- gyelemmel kíséri a folyadék-, és táplá- lék felvételt, ürítési szükségletek kielé- gítésében nyújt segítséget.	A táplálás elvei, a tápanyagok fogal- ma, formái, jelleg- zetességei. Vitami- nok, ásványi anya- gok. A megfelelő étrend megtervezé- se. A táplálás válto- zása a fejlődés fo- lyamán. A táplálás és ápolás. Vizelet- kiválasztást befo- lyásoló tényezők. Gyakori vizeletürí- tési problémák.	Teljesen önállóan		ppt, fénykép néze- gető programok
Előítéletmentes, szaknyelvi kommu- nikációt folytat.	Kommunikáció fogalma, fajtái, típusai. A kommu- nikációs akadályok, kommunikációs zavarok. Szaknyelvi kommunikáció.	Teljesen önállóan		levelezés,

A tantárgy témakörei

Általános ápolási ismeretek

A témakör az ápolás folyamatával, az ápolói tevékenységekkel foglalkozik az alábbi tananyagegységekkel:

Az ápolás meghatározása, célja, az ápoló funkciói,

Az ápolás folyamata, az ápolói tevékenységek.

A beteg szükségleteinek kielégítése az ápolás eszközeivel.

- A beteg élettere, személyi és tárgyi környezete.
- A betegszoba felszerelése, elkülönítő betegszoba funkciója, felszerelése.
- Betegágyak és típusa, felszerelései.
- Kényelmi eszközök típusai, használatuk.
- Az ápolási munkát és betegmozgatást könnyítő eszközök.
- Fizikális és természetes gyógymódok ismerete, alkalmazása
- Betegjogi képviselő hatásköre és jogosultságai.
- Együttműködés az ápoló teamben
- Az ápolás etikai szabályai, a betegek jogai.

Aktivitás, pihenés

A témakör a beteg komfortérzetének biztosításával foglalkozik:

A pihenés fogalma, a pihenési igény változása életkoronként.

Az egyén komfortjának biztosítása különböző életszakaszokban, élethelyzetekben

Biztonság szükségletének kielégítése
Az ágyazás szabályai és formái.
Ágyazás előkészítése, eszközei.
Fektetési módok és kivitelezése
A pihenés, mozgás, aktivitás szerepe a gyógyulásban.
Aktív, passzív mozgás, és helyzetváltoztatás
A beteg mobilizálásának szabályai
Torna, gyógytorna feladata, szerepe a gyógyulásban
A tartós fekvés szövődményei
Felfekvés megelőzése

Személyi higiéné biztosítása

A témakör a beteg személyi higiéné témakörébe tartozó ápolói tevékenységet öleli fel.
A személyi higiéné fogalma, szerepe a gyógyulásban
Az ápoló személyi higiénéje az ápolás során
Az ellátott testének tisztántartása
Szájhigiéné
A menstruáció higiénéje
Az inkontinens beteg higiénéje
Inkontinencia termékek és használatuk
A tisztálkodás eszközei
Mosdatás, fürdetés előkészítése, kivitelezése
Gyermekek mosdatása, fürdetése

Tápanyag-biztosítás

A témakör az táplálkozás és ürítési szükségletek ápolói feladatait tartalmazza.
Táplálkozás-élettani alapfogalmak
A táplálék és folyadékellátás módjai.
A táplálkozás és tápanyagszükséglet a különböző életkorokban és egészségi állapotban
Az egészséges táplálkozás alapelvei
A diéta fogalma, fajtái, jelentőségük a gyógyulásban
A folyadékszükséglet, és folyadékpótlás módjai
Az étkezés és étkeztetés tárgyi feltételei
Az étkeztetés személyi feltételei HACCP alapismeretek
Előkészítés étkeztetéshez
Az ürítés szükségletének biztosítása
Az ürítéssel kapcsolatos ápolási teendők, és eszközök
Az ürítés életkorral, betegséggel együtt járó problémái

Speciális ápolási igények

A témakör a speciális igényű betegek szakápolási ismereteit tartalmazza.
Cukorbeteg ápolása, vércukorszint mérése
Magasvérnyomásos beteg gondozása, vérnyomás mérés
Demenciával élő idősek ápolása
Fogyatékkal élő emberek ápolása
Pszichiátriai betegek ápolása
Gyermekek ápolása
Addiktológiai betegek ápolása

Krónikus, gyógyíthatatlan betegek ápolása

Haldokló betegek ápolása

Fertőző betegek ápolása

Az ápoló személyisége

A témakör az ápolás folyamatában, és az ápolási folyamatban résztvevők közötti kommunikáció formáival, elemeivel, szabályszerűségével foglalkozik.

Ápoló és beteg közötti kommunikáció

Hiteles és szaknyelven való kommunikáció
Kommunikációs képesség a látás, hallás-, beszédsérült emberrel
Konfliktuskezelés, önsegítő technikák alkalmazása
Kulturális különbségből adódó szokások tiszteletben tartása
Titoktartási kötelezettség

Az ápoló személyi higiénéje

Ápoló kommunikációja a beteg hozzátartozóival

Személyiségi jogok és adatvédelem az ápolási munka során
Az ápolás etikai szabályai
Ápolói kompetenciák
Biztonság, és bizalom szerepe a beteg és az ápoló kapcsolatában
Az emberi kapcsolatok szerepe a gyógyulásban
Az esztétikai szükséglet az ápolási munkában
Az önmegvalósítás, az alkotás szükséglete az ápolói munkában
Az ápolási folyamat lélektani összefüggései

2.4.5.2.Betegmegfigyelés tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló a betegmegfigyelés elméleti ismereteinek birtokában képes legyen a beteg megtekintésére, megfigyelésére, a betegvizsgálatok előkészítésére, kivitelezése, az elváltozások észlelésére és jelzésére. Az elváltozások pontos és szakszerű dokumentálására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles ápoló, diplomás ápoló, egészségügyi szaktanár, egészségügyi szakoktató, mentőtiszt

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

anatómia, 8. osztály az emberi test felépítése és működése, digitális kompetencia: szövegszerkesztők, táblázatkezelők, prezentációs eszközök ismerete

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
A megadott szem- pontoknak megfele- lően betegmegfi-gyelést végez.	A tünetekről általá- ban, tünetcsoport fogalma, ismérvei. Objektív, szubjektív	Teljesen önállóan		

	tünetek, Általános, helyi-, és speciális tünetek.		Önálló munkavég- zésre képes. Ismeri a normális élettani funkciókat, felisme- ri a változásokat. Problémaérzéken y, könnyen alkalmaz- kodik a megválto- zott helyzetekhez. Gyors döntéshozási képességgel rendel- kezik. Szakszerűen kommunikál, segít- ségkérés,	
A betegmegfigyelés során észlelt elvál- tozásokat az észle- lés pillanatában jelzi.	A jelzés fontossága, időfaktorok, a jelzés módja, az informá- ciók pontossága, szakszerűsége	Teljesen önállóan		digitális kommuni- kációs eszközök használata
A betegvizsgálathoz szükséges eszközö- ket, dokumentáció- kat előkészíti.	A méréshez szüksé- ges eszközök isme- rete, a hőmérők, vérnyomásmérők típusai, formái. Az előkészítés menete.	Teljesen önállóan		
Vitális paramétere- ket mér,- pulzus, vérnyomás, légzés, hőmérséklet- és dokumentál.	A vérnyomás, a pulzus, a hőmérsék- let és légzés fogal- ma, mérésének módjai. A vitális paraméterek normá- lis értéke,	Teljesen önállóan		digitális diagnoszti- kus eszközök hasz- nálata, értékek elemzése
Testváladékokat megfigyel, a higié- nés előírásoknak megfelelően tárolja, kezeli és vizsgálatra küldi.	Vizelet, a hányadék, a széklet, a köpet és egyéb váladékok megfigyelésének szempontjai: meny- nyisége, minősége, kóros elváltozásai. A váladékfelfogó edények ismerete, alkalmazása.	Teljesen önállóan		
Egyszerű allergiás próbát - bőrpróba- végez, annak ered- ményét dokumen- tálja.	A gyógyszerek beadásának elvei, a gyógyszerérzéke ny- ség fogalma, típu- sai, megelőző tevé- kenységek, a bőr- próba menete, isme- rete, allergiás reak- ciók,	Instrukció alapján részben önállóan		digitalizált oktató kisfilmek letöltése

A tantárgy témakörei

A megfigyelés alapismeretei

A témakör a beteg megfigyelésével és annak szempontjaival, eszközeivel és módszereivel foglalkozik, az alábbi tananyag elemekkel:

A betegmegfigyelés szerepe az ápolásban

A betegmegfigyelés szempontjai, eszközei

Az ápoló szerepe, tevékenysége a betegmegfigyelésben

A megfigyelési tapasztalatok összegzése és a kompetens szakember felé való közvetítése

A betegmegfigyelés dokumentálása, megfigyelőlapok fajtái, vezetésének szabályai

Általános tünettan

A témakör a tünetek alapismeretivel foglalkozik, az alábbi tananyag elemekkel:

Figyelemfelhívó panaszok/tünetek ismerete

A beteg általános megfigyelése

Objektív-, szubjektív tünetek

Általános-, és helyi-, speciális tünetek,

A tünetcsoport - szimptómák

A beteg általános megtekintése

A témakör az általános megfigyelés elemeivel foglalkozik.

A bőr és elváltozásainak megfigyelése

A testtartás, járás, mozgás megfigyelése

A beszéd, hallás megfigyelése

A viselkedés, pszichés állapot megfigyelése

A beteg testtájankénti megtekintése

A témakör az emberi felépítés és testrészeinek a megfigyelésével foglalkozik.

Fej, arc, arckifejezés megtekintése, elváltozások észlelése és jelzése

Szem, nyak, mellkas megtekintése, elváltozások észlelése és jelzése

Gerincoszlop, has, végtagok megtekintése, elváltozások észlelése és jelentése

Élettani funkciók megfigyelése

A témakör az életfontosságú funkciók megfigyelésével, és az elváltozások időbeni jelzésével foglalkozik.

Vitális paraméterek: légzés, pulzus, vérnyomás, hőmérséklet

A beteg tudatállapota

Alvás megfigyelése

Testváladékok megfigyelése

Allergiás reakciók megfigyelése

2.4.5.3.Szakápolási ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A szociális ellátórendszeren belül, az ápoló-gondozó intézményekben megjelenő szakápolási feladatok ismerete, ápolói team tagjaként egyes részfeladatok önálló kivitelezése. A gyógyszerelés, sebkezelés, folyadékpótlás, parenterális táplálás, ürítési zavarok, a haldokló beteg ápolói tevékenységének szakmai ismerete és gyakorlatban történő alkalmazása.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

okleveles ápoló, diplomás ápoló, egészségügyi szaktanár, egészségügyi szakoktató, mentőtiszt

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

anatómia, 8. osztály az emberi test felépítése és működése, etikai ismeretek, embertan, emberismeret, ált. isk. 7-8 o, gyógyszertani alapok-ágazati alapképzés, digitális kompetencia: szövegszerkesztők, táblázatkezelők, prezentációs eszközök ismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Utasításoknak meg- felelően sebet kezel.	A sebek felosztása, a sebgyógyulás folyamat, szövőd- ményei. A kötések típusai, a sebtisztító szerek.	Instrukció alapján részben önállóan	Orvosi utasítások- nak, előírásoknak megfelelő ápolói tevékenységet vé- gez. Munkáját alá- zattal, felelősségtel- jesen és következe- tesen végzi. Vizsgá- latok előkészítésé- ben körültekintő. Méltóságteljes, empatikus minden beteggel szemben. Tapintatos, beteg- centrikus hozzáállás jellemzi	
A veszélyes hulla- dékokat szakszerű- en tárol.	A veszélyes hulla- dék fogalma, fajtái, típusai. Tárolásuk előírásai.	Teljesen önállóan		
Orvosi utasítások- nak megfelelően - saját kompetenciá- ján belül - injekciót ad be.	Fecskendők, tűk, eldobható injekciós egységek ismerete. Injekció felszívás ampullából. Az injekció beadása. (sc.im.)	Instrukció alapján részben önállóan		
Vérvételhez előké- szít, vizeletmintát vesz.	A vérvétel célja, funkciója, a vérvé- telhez szükséges eszközök, a kivite- lezés lépései. A vizelet laboratóriu- mi vizsgálata, min- tagyűjtés. Általános vizeletpróbák.	Instrukció alapján részben önállóan		

Katéterezéshez előkészít, segít a kivitelezésben.	A katéterek fajtái és részei. A katétere- zés általános szabá- lyai. A nő-, és a férfi katéterezés. A katéterezés kivitele- zésének menete. Veszélyei, állandó katéter.	Instrukció alapján részben önállóan	munkáját.	
Haldokló beteget kísér, testi -lelki komfortérzetét biztosítja.	A haldoklás szaka- szai, ápolói tevé- kenységek a szaka- szok tükrében. A haldokló beteg testi- lelki ápolása.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Sebgondozás

A témakör sebellátás, sebgondozás speciális ápolói tevékenységeivel foglalkozik.
Sebek fajtái, jellemzői.

Decubitus tünetei, fokozatai, megelőzése, sebellátás.
Krónikus sebek kötözése, megfigyelése, előkészítés sebkezeléshez.
Veszélyes hulladékok kezelése, tárolása

Folyadékpótlás, injekciózás, vérvétel, oxigénellátás

A témakör az invazív beavatkozások ápolói tevékenységével foglalkozik.
Subcután injekció beadásának előkészítése, beadása.

Intramusculáris injekciózás előkészítése, injekció beadása
Infúziós folyadékbevitelnél beteg felügyelete, megfigyelése.
Vérvétel előkészítése, beteg előkészítése vérvételhez, éhgyomor biztosítása, vizeletminta vétele. Kar rögzítése, beteg megfigyelése.
Oxigén kezelés orrszondával, vagy oxigénmaszkkal

Mesterséges táplálás, ürítés és váladék kezelés

A témakör megváltozott táplálkozási és ürítési szükséglettel rendelkező beteg ápolói tevékenységét foglalja megában.
Katéteres beteg gondozása, előkészítés katéterezéshez, segédkezés katéterezésnél, katéteres beteg megfigyelése, katéter ellenőrzése, tisztántartása

Stoma ellátása, bőr gondozása, stoma tisztántartása, stomazsák cseréje, stomazsák cseréjének betanítása
Gasztrostomán történő táplálás és folyadékbevitel. Tápszer adagolása, szonda átmosása, szerelék tisztántartása, szájápolás.
Tracheális kanül tisztítása, betét cseréje, bőrvédelem, szövődmények felismerése
Beöntés formái, előkészítés beöntéshez, segédkezés beöntés kivitelezésénél
Mintavétel vizeletből, székletből, köpetből, seb és egyéb váladékokból, minták tárolása.

Egészségnevelés, felvilágosítás

A témakör az ápolói tevékenység során megjelenő egészségnevelő feladatokat foglalja magában.

Részvétel az elsődleges prevenciós tevékenységben

Tájékoztatást ad az egészséges életmódról.

Közreműködés a rehabilitációs team munkájában

2.4.5.4.Ápolási adminisztráció tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Az ápolásban alkalmazott dokumentumok, programok megismerése és gyakorlati használatának elsajátítása. Az ápolási munka szakszerű, hiteles adminisztrálása. Az eredményes ápolás támogatása az adminisztráció eszközeivel. Az adminisztráció különböző formáinak alkalmazása, az ápolást végző szakemberek közötti kommunikációban.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

okleveles ápoló, diplomás ápoló, egészségügyi szaktanár, egészségügyi szakoktató

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

szakmai kommunikációs ismeretek, szövegértés, digitális kompetencia: szövegszerkesztők, táblázatkezelők, prezentációs eszközök ismerete

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Ápolási tevékeny- ségét szakszerűen dokumentálja	Az ápolási doku- mentációk fogalma, típusai, előírásai,	Instrukció alapján részben önállóan	Pontos, precíz, felelősségteljes munkát végez. Tu- domására jutott adatokat a titoktar- tás mellett szaksze- rűen kommunikálja. Az ápolási folyamat kötelezően előírt dokumentációit szakszerűen vezeti. A gyógyító team tagjaival folyamato- san kommunikál. Együttműködő. Önálló munkavég- zésre képes, betart- va kompetenciaha- tárát.	elektronikus adattá- rolás
Munkája során folyamatos kom- munikációt végez.	Az információát- adás szerepe, jelen- tősége, annak mód- jai.	Teljesen önállóan		digitális kommuni- kációs eszközök ismerete
Alkalmazza a gyó- gyító munka során elvárt szaknyelveze- tet.	Az orvosi latin nyelv ismerete, alkalmazása .	Teljesen önállóan		
Adatokat vesz fel és azokat a gyógyítás érdekében kezeli.	Adatok fogalma, típusai, azok keze- lésének szabályai.	Teljesen önállóan		excel - táblázatke- zelés
Vizsgálatra küldött anyagokhoz kísérő- lapokat tölt ki. Munkája során kezelőlapokat hasz- nál, értelmez.	Az adatlapok, keze- lőlapok formái, tartalmi elemei, kitöltésének előírá- sai.	Instrukció alapján részben önállóan		táblázatok, űrlapok kezelése, továbbítá- sa, levelezés
Leltárt készít.	A leltár fogalma, szerepe, típusai. A leltárkészítésén ek elvárásai, szabályai. A leltár tárolásának módja.	Teljesen önállóan		excel táblázatkeze- lés és adatok tárolá- sa

A tantárgy témakörei

Az ápolói munka általános dokumentálása

A témakör az ápolási folyamat során megjelenő kötelező dokumentációk formáival és szabályszerűségével foglalkozik.

Az ápolási folyamat dokumentálása, az ápolási adminisztráció vezetése papír alapon és számítógépen.

Ápolási lap vezetése.

Szakmai nyelv használata a dokumentációban.

Betegadatok felvétele, adatkezelés

Vizsgálati anyagok, dokumentációk tárolása és kezelése számítógépen.

Anamnézis és terápia adminisztrációja

A témakör a betegek állapotfelvételénél és a terápiás feladatok kivitelezésében megjelenő dokumentációkkal foglalkozik.

Ápolási anamnézis felvételének dokumentumai, típusai, vezetésük, szerepük az ápolásban.

Az ápolási anamnézist alátámasztó dokumentumok, források.

Kezelőlapok fajtái, vezetésükre vonatkozó szabályok, kompetenciák.

Gyógyszerelési lap, gyógyszernyilvántartás vezetése.

Mérgek, kábító-fájdalomcsillapító szerek adminisztrációja.

Az életfunkciókra vonatkozó adatok adminisztrálása

A témakör a vitális paraméterek rögzítésére szolgáló nyomtatványokkal, dokumentációkkal, azok szakszerű kitöltésével és vezetésével foglalkozik.

Vérnyomás, pulzus megfigyelő lap vezetése, az értékek helyes rögzítése.

Légzés, hőmérséklet – lázlapok - megfigyelő lap vezetése, a megfigyelés helyes rögzítése.

Vizelet, széklet, váladékürítésére szolgáló megfigyelő lapok vezetése, megfigyelések helyes rögzítése.

Tudatállapotot felmérő lapok vezetése, eredmények rögzítése.

Az ápolói tevékenységhez kapcsolódó egyéb adminisztráció

A témakör az ápolói tevékenység megelőző és követő dokumentációk típusait, és kitöltési szabályait foglalja magában.

Leltár felvétele a személyes tárgyakról, értékmegőrzés.

Az elhunyttal kapcsolatos értesítési és dokumentációs kötelezettségek.

Veszélyes hulladék

2.4.6. Klinikumi ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A klinikumi ismeretek az egyes betegségek okainak, kórmechanizmusának, tünettanának, diagnosztikájának és terápiájának ismeretanyagát tartalmazza. A tanuló az elsajátított ismeretek birtokában, - saját kompetenciáján belül - képessé válik a szakápolási feladatok elvégzésére, a holisztikus ápolás szemléletével a betegek kísérése, gyógyulásukban való részvételére, segítésére.

2.4.6.1.Belgyógyászati ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A belgyógyászat körébe tartozó betegségek ismerete, a betegségekhez kapcsolódó ápoló-gondozó tevékenységek elsajátítása, gyakorlatba történő alkalmazása. A tanuló a betegségek megjelenésétől a gyógyulásig tartó folyamatban segít a betegeknek, és együttműködik a szakmai team többi tagjával a gyógyulás érdekében.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles orvosdoktor, egyetemi okleveles ápoló-, diplomás ápoló-, egészségügyi szaktanár, egészségügyi szakoktató minimum 5 éves betegágy melletti gyakorlattal

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
anatómia, 8. osztály az emberi test felépítése és működése, etikai ismeretek, embertan, emberismeret, ált. isk. 7-8 o, gyógyszertani alapok-ágazati alapképzés, digitális kompetencia: szövegszerkesztők, táblázatkezelők, prezentációs eszközök ismerete

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Azonosítja a beteg- ségre jellemző tüne- teket.	Panaszok és tünetek keringési-, légző- rendszeri-, emésztő- rendszeri-, vizelet- kiválasztó-, reuma- tológiai-, és dagana- tos betegségeknél.	Teljesen önállóan	Hatékony és ered- ményes munkavég- zés. Pontos észlelés. Tüneteket hamar felismer, jól és könnyen differenci- ál. Rendszerszemlé- letben képes gon- dolkodni és munkát végezni. Kommuni- kációja tisztelettel- jes, nyílt és őszinte. Önálló munkavég- zésre képes, munká- jára igényes és	fotók, oktatófilmek keresése, ismerete
Diagnosztikus vizs- gálatokhoz előké- szít, a vizsgálatok kivitelezésében segédkezik.	Fizikális és eszkö- zös vizsgálatok keringési-, légző- rendszeri-, emésztő- rendszeri-, vizelet- kiválasztó-, reuma- tológiai-, és dagana- tos betegségeknél	Instrukció alapján részben önállóan		diagnosztikus gépe- ket, eszközöket kezel, digitális adat- felvételt végez
A kóros elváltozá- sokat észleli és azonnal jelzi azt szakmai felettesé- nek.	A betegségek kór- élettana, pathome- chanizmusa. A normálistól eltérő változások, tünetek, jelek. Az informá- cióátadás ideje, módja, formája, szakszerűsége.	Teljesen önállóan	felelősségteljes.	digitális kommuni- kációs eszközöket alkalmaz
Orvosi utasításnak megfelelően gyógy- szerel, injekciót ad be.	A keringési-, légző- rendszeri-, emésztő- rendszeri-, vizelet- kiválasztó-, reuma- tológiai-, és dagana- tos betegségek terápiája, a terápia részei. A	Instrukció alapján részben önállóan		kisfilmeket, oktató- filmeket keres és használ

	gyógysze- res kezelés.			
Betegségeknek megfelelő speciális ápolói-gondozói tevékenységet vé- gez.	Gondozási és ápolá- si alap-, és speciális feladatok, a kerin- gési-, légzőrendsze- ri-, emésztőrendsze- ri-, vizeletkiválasz- tó-, reumatológiai-, és daganatos bete- geknél.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A keringés és vérképző rendszer megbetegedései Panaszok és tünetek a vérkeringési szervek betegségeiben
Vizsgálatok a vérkeringés szervek betegségeiben (Fizikális-, és eszközös)
Keringési elégtelenség (okok, hajlamosító tényezők, kórélettan, tünettan, diagnosztika, terápia)
A szív gyulladásos szívbetegségei. (okok, hajlamosító tényezők, kórélettan, tünettan, diagnosztika, terápia)
A szív vérellátási zavarai. Az ingerképzés és ingervezetés zavarai.
Az érrendszer betegségei. Anaemiák, vérzékenység.
Gondozási és alapápolási feladatok.

Légzőszervek megbetegedései Panaszok és tünetek légzőszervi betegségekben
Vizsgálatok légzőszervi betegségekben
A felsőlégutak gyulladásos betegségei (kórélettan, tünettan, diagnosztika, terápia)
A tüdő betegségei (kórélettan, tünettan, diagnosztika, terápia)
A mellhártya betegségei (kórélettan, tünettan, diagnosztika, terápia)
A légutak allergiás megbetegedése, asthma.
Gondozási és alapápolási feladatok.

Emésztőrendszer és az anyagcsere betegségei Panaszok és tünetek
Vizsgálatok az emésztőszervi betegségekben
A szájüreg, a nyelőcső, a gyomor és a belek betegségei (okok, hajlamosító tényezők, kórélettan, tünettan, diagnosztika, terápia), obstipáció.
A máj és epeutak betegségei. (okok, hajlamosító tényezők, kórélettan, tünettan, diagnosztika, terápia)
A hasnyálmirigy betegségei. (okok, hajlamosító tényezők, kórélettan, tünettan,

diagnosztika, terápia)
Emésztőrendszer fertőző betegségei.
Gondozási és alapápolási feladatok.
Diabetes, elhízás, kóros soványság, hiánybetegségek.
A betegségek szövődményei.
Az anyagcsere betegségek okai, hajlamosító tényezői, öröklés, életmód, táplálkozás.
A betegség tünetei, a betegmegfigyelés szempontjai, terápia.
Gondozási és alapápolási feladatok.

Vizeletkiválasztás és szerveinek betegségei Panaszok és tünetek vesebetegségekben
Vizsgálatok vesebetegségekben
A vese betegségei, a vese fertőzéses megbetegedései, a vese érrendszeri zavarai, vesekövesség, vesedaganatok, veseelégtelenség (okok, hajlamosító tényezők, kórélettan, tünettan, diagnosztika, terápia)
Gondozási és ápolási feladatok.

Reumatológiai és daganatos betegségek
Az ízületek gyulladásos betegségei (okok, hajlamosító tényezők, kórélettan, tünettan, diagnosztika, terápia)
Az ízületek degeneratív betegségei (okok, hajlamosító tényezők, kórélettan, tünettan, diagnosztika, terápia)
Gondozási és alapápolási feladatok.
A daganatos megbetegedések rizikófaktorok, öröklés, életmód.
Daganatos betegségek diagnosztikai lehetőségei, rák megelőző állapotok felismerése.
A betegség tünetei, a betegmegfigyelés szempontjai, terápia.
Gondozási és alapápolási feladatok.
Hospice és palliatív szemléletű ápolás, gondozás

2.4.6.2.Neurológiai és pszichiátriai megbetegedések tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
A neurológia és a pszichiátria körébe tartozó betegségek ismerete, a betegségekhez kapcsolódó ápoló-gondozó tevékenységek elsajátítása, gyakorlatba történő alkalmazása. A tanuló a betegségek megjelenésétől a gyógyulásig tartó folyamatban segít a betegeknek, és együttműködik a szakmai team többi tagjával a gyógyulás érdekében.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
Okleveles orvosdoktor, egyetemi okleveles ápoló-, diplomás ápoló-, egészségügyi szaktanár, egészségügyi szakoktató minimum 5 éves szakmai gyakorlat, a pszichiátria, a neurológia területén

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
anatómia, 8. osztály az emberi test felépítése és működése, etikai ismeretek, embertan, emberismeret, ált. isk. 7-8 o, gyógyszertani alapok-ágazati alapképzés, digitális kompetencia: szövegszerkesztők, táblázatkezelők, prezentációs eszközök ismerete

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Felismeri, észleli a betegségek tüneteit.	Neurológia és a pszichiátriai beteg- ségek tünettana. Panaszok, kóros elváltozások.	Teljesen önállóan	Gyors döntésképes- ség, határozott fel- lépés, azonnali cselekvés képessé- ge, a változás felis- merésének képessé- ge, együttműködés a szakmai team- mel. Hatékony, eredményes, kap- csolatteremtés és kapcsolattartás . Környezet ártalmai- nak kiküszöbölése, megértő, elfogadó, empatikus, nyugodt és higgadt hozzáál- lás a betegekhez.	képek, kisfilmek készítése, használa- ta, kezelése
Életet veszélyeztető helyzetekben azon- nal cselekszik, mentőt-, segítséget hív.	Az agy vérellátási zavarai: Stroke, vérzéses jellegű kórképek. Idegrend- szer gyulladásos betegségei. Agyda- ganatok. Traumás sérülések. Epilep- szia.	Teljesen önállóan		digitális kommuni- kációs eszközöket használ,
Diagnosztikus esz- közös vizsgálathoz előkészít, segít a kivitelezésben.	Diagnosztikus esz- közök fogalma, fajtái, funkciói, működésük alapel- vei. Vizsgálat- előkészítési ismere- tek. CT, MRI, RTG, EEG, ENG, EMG, LP	Instrukció alapján részben önállóan		diagnosztikus esz- közök ismerte, használata,
Ápoló-gondozó feladatát a preven- ció és rehabilitáció elveinek figyelem- bevételével végzi.	A neurológiai-, és pszichiátria bete- geknél megjelenő ápoló- gondozói feladatok, tevé- kenységek. Preven- ció és rehabilitáció jelentősége és szük- ségszerűsége a neurológiában és a pszichiátriában.	Teljesen önállóan		oktató- kisfilmek, képek, fényképek, szkennelés, fotóké- szítés
Pszichés-mentális vezetést végez, terápiás miliőt biz- tosít, támogatást nyújt.	A neurológiai és pszichiátriai beteg- ségek személyiségre gyakorolt hatása. Betegségélmé ny,	Teljesen önállóan		

	betegségfeldol - gozás.			
A családtagok és a környezet felvilágo- sítása, betegségedu- káció - kompetenci- ájának megfelelően.	A családdal való kommunikáci ó szintjei, formái, tartalmi elemei, ideje. Elérhetőség biztosítása,	Teljesen önállóan		levelezőprogram ok, digitális tájékoztató készítése, felvilágo- sítás, információ átadás digitalizált térben

A tantárgy témakörei

Neurológiai betegségek

Az agy vérellátási zavarai: Stroke, vérzéses jellegű CVB
Gyulladásos betegségek: Encephalitis, Meningitis, Myelitis, Lyme kór, Guillain –Barré szindróma
Sclerosis multiplex, Myasthenia gravis
Parkinson-kór, Epilepszia
Agydaganatok, traumás idegrendszeri sérülések
A betegségek okai, kórélettana, tünettana, diagnosztikája, terápiája
Betegmegfigyelés szempontjai, terápia, rehabilitáció.
Gondozási és alapápolási feladatok.

Pszichiátriai betegségek

A pszichiátriai betegségek közé tartozó kórképek.
A betegségek okai, hajlamosító tényezők.
„4 D” Deviancia, Distressz, Diszfunkcionális, Veszélyes (Dangerous)
Előítéletek a pszichiátriai betegekkel szemben.
Pszichiátriai betegek gyógykezelése Magyarországon.
Szorongásos zavarok - neurósis
Pszichózisok
Hangulatzavarok
Személyiségzavarok
Demenciák
A betegségek okai, kórélettana, tünettana, diagnosztikája, terápiája
Betegmegfigyelés szempontjai, terápia, rehabilitáció.
Gondozási és alapápolási feladatok.

2.4.6.3.Kisklinikumi ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A szemészet, a bőrgyógyászat, a fül-orr-gége és a fertőző betegségek körébe tartozó szakmai ismeretek, valamint a betegségekhez kapcsolódó ápoló-gondozó tevékenységek elsajátítása, gyakorlatban történő alkalmazása. A tanuló a betegségek megjelenésétől a gyógyulásig tartó

folyamatban segít a betegeknek, és együttműködik a szakmai team többi tagjával a gyógyulás érdekében

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles orvosdoktor, egyetemi okleveles ápoló-, diplomás ápoló-, egészségügyi szaktanár, egészségügyi szakoktató minimum 5 éves betegágy melletti gyakorlat

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

anatómia, 8. osztály az emberi test felépítése és működése, etikai ismeretek, embertan, emberismeret, ált. isk. 7-8 o, gyógyszertani alapok-ágazati alapképzés, digitális kompetencia: szövegszerkesztők, táblázatkezelők, prezentációs eszközök ismerete

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Tüneteket, elválto- zásokat észlel, me- lyeket jelez szakmai felettesének.	A szemészet, a fül- orr-gége, a bőr- gyógyászat tárgykö- rébe tartozó beteg- ségek, tünetei, kór- mechanizmusai.	Teljesen önállóan	Hatékony és fele- lősségteljes munkát végez. Vigyázz saját maga és a betegek testi épsé- gére. Szakszerű tudásával megaka- dályozza a fertőzé- sek kialakulásukat és tovaterjedésüket. Eredményes prob- lémamegoldás, változások azonnali észlelése. Szakszerű információátadás. Preventív szemléle- tű feladatvégzés. Együttműködő, jó helyzetfelismer és jellemzi.	digitális kommuni- kációs eszközöket használ
Vizsgálatokhoz előkészít, a vizsgá- latok kivitelezésé- ben együttműködő funkciót lát el.	Szemészeti vizsgá- latok, visus, térlátás, szemfenék-, szem- nyomás vizsgálatok, hallásvizsgálatok és azok lépései, mene- te, eszközei bőr- gyógyászati vizsgá- latok és eszközei.	Instrukció alapján részben önállóan		digitális-, diagnosz- tikus eszközök ismerete és haszná- lata
A kisklinikum tárgyköréhez tarto- zó betegségek ese- tén a betegségnek megfelelő ápoló- gondozó tevékeny- séget végez.	Szemészeti, fül- orr- gégei, bőr- gyógyászati beteg- ségek terápiája, sajátos ápolói- gondozói tevékeny- ségei,	Teljesen önállóan		

Fertőző betegsége- ket felismer, terje- désüket saját kom- petenciáján belül megakadályozz a.	A fertőző betegsé- gek fogalma, terje- désük módja, a fertőző forrás meg- határozása, a fertő- zés terjedésének útja és módja.	Teljesen önállóan		keresőprogramo k használata: fertőző betegségekről szóló kisfilmek
Védőeszközö ket használ	A védőeszközök fogalma, fajtái, használatuk jelentő- sége, előírásai.	Teljesen önállóan		kisfilmek keresése, tájékozódás a digi- tális térben
Fertőtlenítő eljárá- sokat végez	A fertőtlenítés fo- galma, fajtái, kivite- lezésük módjai. A fertőtlenítő eszkö- zök, anyagok isme- rete. A fertőtlenítő- szerek hatásának ideje, az időszakos és a rendszeres fertőtlenítés.	Teljesen önállóan		Digitális felületen veszélyes anyagok jelzésének keresése, tájékoztatók készí- tése, ismerete, digi- tális térben való tájékozódás.

A tantárgy témakörei

Szemészeti betegségek

Szemészeti megbetegedésekre hajlamosító tényezők.
Látás és fénytörési hibák, tünetei, diagnosztikája és kezelés.
Szürkehályog tünetei, előfordulási gyakoriság, diagnosztikája, szövődménye és terápia.
Zöldhályog tünetei, előfordulási gyakoriság, diagnosztikája, szövődménye és terápia.
A szem gyulladásos és daganatos betegségei, okai, tünetei és terápia.
Gondozási és alapápolási feladatok szembetegségek esetén

Fül-, orr-, gégészeti megbetegedések A fül betegségei: gyulladások, sérülések, idegen test.
Halláskárosodások és a hallássérülés mértéke, a károsodás okai, terápia. Öregkori nagyothallás.
Az orrbetegségek: csonttörések, gyulladások, fejlődési rendellenességek, alaki elváltozások, az orr melléküregeinek betegsége
Nyelv, szájüreg, szájfenék betegségei.
A torok, a mandula, a gége és a garat betegségei.
A betegségek okai, kórélettana, tünettana, diagnosztikája, terápiája
Betegmegfigyelés szempontjai, terápia, rehabilitáció.
Gondozási és alapápolási feladatok.

Bőrgyógyászati betegségek

A bőr elváltozásainak elsődleges és másodlagos elemi jelenségei. Az elváltozás fajtái, jellemzői, terápia.
A bőr gyulladásos megbetegedései: furunculus, carbunculus, ótvar, orbánc, okai, tünetei,

terápia.
Gombák által okozott betegségek, bőr és körömgomba okai, tünetei, terápia.
Állati élősködők által okozott bőrbetegségek: rühösség, fejtetű, lapostetű, ruhatetű, ágyipoloska tünetei, terápia.
Pikkelysömör és a bőr allergiás megbetegedéseinek okai, tünetei, terápia.
Bőrbetegek vizsgálatának speciális ápolói szempontjai.
Gondozási és alapápolási feladatok a bőr betegségei esetén.

Fertőző betegségek, járványok Fertőző betegségek lefolyása, fázisai.
Járvány fogalmi meghatározása,
Fertőző forrás fogalma, a fertőzés terjedésének módjai.
A védőoltások szerepe a járványok megfékezésében.
Jelentésköteles fertőző betegségek.
Influenza és influenza szerű megbetegedések okai, tünetei, terápia.
Enterális fertőzések: Salmonella, Hepatitis A, fertőzés tünetei, oka, terápiája.
Aerogén fertőzések: TBC, Influenza és influenza szerű megbetegedések okai, tünetei, terápia.
Haematogén fertőzések: Hepatitis B,
Ételfertőzések okai, tünetei, terápia.

2.4.6.4.Gerontológia-geriátria tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Az időskorral járó változások megismerése, az időskor problémáinak kezelése és támogatása, a geriátria tárgykörébe tartozó betegségek ismerete, ápoló-gondozó munka hatékony végzése. Az időskori rehabilitáció folyamatának, színtereinek, lépéseinek ismerete.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles orvosdoktor, egyetemi okleveles ápoló-, diplomás ápoló-, egészségügyi szaktanár, egészségügyi szakoktató minimum 5 éves idősellátásban eltöltött szakmai gyakorlat

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

anatómia, 8. osztály az emberi test felépítése és működése, etikai ismeretek, embertan, emberismeret, ált. isk. 7-8 o, gyógyszertani alapok-ágazati alapképzés, digitális kompetencia: szövegszerkesztők, táblázatkezelők, prezentációs eszközök ismerete

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**

Az időskor testi- lelki változásait felismeri, azonosít- ja.	Az időskor jellem- zői. Érzékszervi, testi-szervi változá- sai. Az időskor lelki, és mentális változásai. Multi-morboditás-, poly- morbiditás, az idős- kor leggyakrabban előforduló betegsé-gei.	Teljesen önállóan	Az időseket elfoga- dó, tisztelő magatar-tást. Türelmes, nyugodt munkavég- zés. Hangos, érthe-tő-, helyzethez illő kommunikáció. Kreatív, innovatív-, jó szervezőkészség-gel rendelkezik. Együttműködő, könnyen és jól al- kalmazkodik a megváltozott hely- zetekhez. Figyel- mes, empatikus.	ppt. ismerete, al- kalmazása
Pszichés támogatást nyújt a veszteté-gekkel küzdő idős embereknek.	Gerontopszicho-lógia alapismeretei, az időskor lelki válságai, a veszte- ségek és azok fel-dolgozásának esz- közei. A támogatás formái.	Teljesen önállóan		word ismerete, filmek keresése, közös filmnézés és feldolgozás
A segítséget igénylő idős személy meg-változott igényei-nek, szükséglete-inek kielégítésében segítséget nyújt.	Az időskor jellegze- tes változása, az 5 "I" ismerete. A megváltozott szük-ségletek listája, azok ismerete és alkalmazása munká- ja során. Személyi és tárgyi környeze- te, azok szerepe és funkciói.	Teljesen önállóan		
Fokozott figyelem- mel kíséri és végzi az idősek gyógysze-relését.	Az időskorban leggyakrabb an használt gyógysze- rek, gyógyszercso-portok, azok hatá- sai, mechanizmusai, ápolói feladatok a gyógyszerekkel való ellátás során	Teljesen önállóan		word, levelezőprog-ramok ismerete, digitális kommuni-kációs eszközök
Demens betegeket életvitelében segít- séget nyújt, foglal-kozásokat	Az aktivitás, a napi ritmus. Motiválás és sikerek szerepe az idősek életében. Demens betegek foglalkoztatásának	Teljesen önállóan		digitális játékok, képkeresők, memó-riafejlesztő, kogni- tív képességeket fejlesztő

szervez	formái, lehetőségei, eszközei.			játékok, programok
A segédeszközök használatát, azok higiénés tisztántar-tásukat megtanítja az idős embereknek.	A segédeszközök fogalma, fajtái, típusai. A segédesz-közökkel szembeni elvárások, higiénés követelményei. Beszerzésük, tárolá- suk.	Teljesen önállóan		keresőprogram ok használata, képek, oktató kisfilmek, word használata

A tantárgy témakörei

Időskorral járó változások Geriátria és gerontológia fogalma. Kronológiai kor és biológiai kor.
Jellegzetes testi változások idős korban.
A bőr jellegzetes változásai, a testtartás, járás változásai idős korban
Az érzékszervek állapot változásai. Hallás látás szaglás. ízlelés változása
A belső szervek állapotváltozásai. A keringés betegségei időskorban
Légzés és emésztés jellegzetes zavarai idős korban.
Kiválasztási rendszer működésének problémái idős korban.
Lelki változások időskorban. Az időskor súlyos lelki problémái

Időskorban előforduló problémák kezelése és támogatás
„5 i" immobilitás, inkontinencia, instabilitás, intellektuális hanyatlás, iatrogenia.
Alvásproblémák, átalvási problémák, álmatlanság, aluszékonyság
Kedélyállapot változásai
Jellegzetes viselkedésváltozások, Diagnosztikai nehézségek időskorban.
Leggyakrabban használt gyógyszerek idős korban, gyógyszerszedési szokások. Gyógyszerek felszívódásának zavarai időskorban
Idős ember segítése gyógyszerszedéskor
Szocio-pszichológiai kezelések lehetőségei demenciával élőknél: Kognitív stimuláció realitás-orientációs terápia, viselkedési intervenció

Időskori rehabilitáció folyamata, feladata Az elsődleges problémák stabilizálása.
A másodlagos komplikációk megelőzése.
Az elvesztett működések helyreállítása (látás, hallás, mozgás).
Az egyén környezetéhez való alkalmazkodásának elősegítése.
A tárgyi környezet kialakítása, az idős/demens egyénhez igazítása.
Az idős/demenciával élő ember családban maradásának elősegítése.

Az idős/demens betegek gyógyszerellátás és speciális orvosi szolgáltatások.
A biztonságos közlekedés lehetőségének megteremtése idős/demens beteg esetén, balesetmegelőzés.
Gyógyulást és rehabilitációt nehezítő tényezők idős/demens betegnél.
Kórházi elbocsátások problémái.
Fájdalom megfigyelése és a szenvedés csökkentésének lehetőségei demens betegnél.
Az intézményes és szociális szolgáltatások és az otthon változtatás kérdései, tanácsadás

2.5. SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI SZAKASSZISZTENS SZAKMA

5 0923 22 04

1 A SZAKMA ALAPADATAI

1.1 Az ágazat megnevezése: Szociális
1.2 A szakma megnevezése: Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens
1.3 A szakma azonosító száma: 5 0923 22 04
1.4 A szakma szakmairányai: —
1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális ágazati alapoktatás
1.8 Kapcsolódó részszakmák megnevezése: —

2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

		1.évf			2.évf			
SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI SZAKASSZISZTENS		Elmélet	Belső gyak	Külső gyak	Elmélet	Belső gyak	Külső gyak	Tantárgyi összes
Évfolyam összes óraszáma		162	0	423	96	0	284	
Munkavállalói ismere- tek	Munkavállalói ismeretek	6		0	0		0	6
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0		0	12		0	12
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	0		58	0		0	
	Pszichológia	12		17	0		0	
	Egészségügyi ismeretek	12		17	0		0	
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	0		22	0		0	
	Társadalomismeret	18		11	0		0	
	Szociális ismeretek	24		34	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma							225
Szükségletfelmérés, problémamegoldás	Szociálpolitikai, szociológiai, szervezeti ismeretek	6		8	0		0	
	Ellátás, gondozás, szolgáltatásnyújtás szervezeti keretei	6		4	0		5	
	Szociális munka elmélete	24		9	0		6	
	Probléma-, konfliktus kezelése, megol- dása	6		8	0		0	
	Ápolás, gondozás ismeretei	0		7	6		6	
	Tanulási terület összóraszáma							101
Életvitel-rekreáció-szabadidő-kultúra	Életvitel-kultúra	12		17	0		0	

	Egészségkultúra	18		11	0		0	
	Rekreáció-kultúra	6		8	0		0	
	Szabadidő-kultúra	0		0	12		38	
	Tanulási terület összóraszáma							122
Szakmai tevékenységek	Az ellátásban részesülő gyermekek és fiatal felnőttek jellemzői a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben valamint a javítóintézetekben	6		16	6		19	
	A működés tartalmi és gyakorlati elemei a gyermekjóléti alapellátásban és a gyermekvédelmi szakellátásban, valamint a javítóintézetben	6		18	0		12	
	A szakmai működés keretei a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben valamint a javítóintézetekben	0		0	6		16	
	Az igénybevevők jellemzői személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokban	0		0	12		24	
	A szakmai működés tartalmi és gyakorlati elemei a szociális ellátás szakosított intézményeiben	0		0	12		28	
	A szakmai működés keretei a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásban	0		0	0		12	
	Tanulási terület összóraszáma							193
Adminisztráció ismerete és gyakorlata	Informatikai ismeretek gyakorlati alkalmazása	0		14	0		12	
	Adminisztrációs és ügyintézési ismeretek	0		0	6		30	
	Ügyintézés és ügyfélszolgálat gyakorlata	0		0	6		19	
	Intézményi adminisztráció	0		0	6		19	
	Szociális szolgáltatások/intézmények adminisztrációja	0		0	6		19	
	Gyermekjóléti szolgáltatások, gyermekjóléti alapellátási és gyermekvédelmi szakellátási intézmények és a javítóintézetek adminisztrációja	0		0	6		19	
	Tanulási terület összóraszáma							162
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		144	0		0	144
Összes								**965**

A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

2.5.1. Szükségletfelmérés, problémamegoldás megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az igénybevevők, az ellátottak, koruk, egészségi állapotuk, vagy szociális helyzetükből keletkező problémák megoldásának igényével, konfliktusaik kezelése érdekében fordulnak a szociális ellátórendszer és gyermekjóléti alapellátás szakembereihez. Ez történhet önkéntesen, vagy hatósági rendelkezés okán, kapcsolatfelvételre kötelezettként. A probléma-, krízis definiálása, a megoldás módszertana, az együttműködés, a probléma megszüntetése vagy

minimalizálása, ha ez nem lehetséges, azzal történő együttélésben nyújt segítséget a szakember. A gyermekvédelmi szakellátási szakemberek közreműködnek a családjukból hatósági intézkedéssel kiemelt gyermekek életkorához és szükségleteihez igazodó gondozásában és nevelésében, önálló életre való felkészítésében egyéni gondozási-nevelési terv szerint, ami a megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleményén alapul.
Javítóintézet szakemberei közreműködnek a jogerős bírósági ítélettel vagy a letartóztatottként javítóintézeti ellátásban lévő fiatalkorú reszocializációjában és személyiségfejlődésének korrekciójában, valamint integrációjának előkészítésében, önálló életre való felkészítésében szakértői csoport véleményére építve.
A tanulónak lehetősége nyílik megismerni a szolgáltatás, ellátás nyújtásának kereteit. A szervezetszociológiai, valamint a vezetés, szervezés, szervezeti magatartás, szervezeti kultúra elméleti ismeretei az intézmények működéséről, a munkatársak együttműködését.

2.5.1.1.Szociálpolitikai, szociológiai, szervezeti ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló a szociális ellátás és a gyermekvédelem történetének, a korábbi és jelenlegi ellátások, szolgáltatások fejlődésének megismerése révén, megismeri e szakterületek célját, funkcióját, működésének feltételeit, az állami, önkormányzati, egyházi, nonprofit/civil fenntartók szerep-vállalásának jelentőségét.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Legalább 5 év szakmai gyakorlattal, tapasztalattal rendelkező Szociális munkás (Bsc, Msc), Szociálpedagógus (Bsc, Msc), Szociális menedzser, Szociálpolitikus
és/vagy
a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények vezetői számára előírt képesítési követelményekben szereplő szakképzettséggel és 5 év szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményben vezetői munkakörben eltöltött, szakmai gyakorlattal rendelkező szakember.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Közismereti tárgyakból a Történelem, Társadalomismeret

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő di-gitális kompeten- ciák
Bemutatja a szociá- lis segítés történetét.	A szociális segítés történetének isme- rete	Teljesen önállóan		Böngészés, keresés, információszűrés
A megszerzett elmé- leti ismereteit rend-szerezi.	Ismeri a szociálpoli- tikai alapelveket	Instrukció alapj án részben önállóan		Elvégzi információk értékelését, tárolását digitális formá(k)ban

Dokumentumok alapján intézmények, szervezetek működését model- lezi	A szociális és gyer- mekvédelmi ellató- rendszer ismerete	Teljesen önállóan	Nyitott a gondolko- dás, tudásszerzés, a tanulásra. Motivált az ismeretszerzésre. Elkötelezett a minő- ségi tanulás iránt. Értékel, mérleg el, következtetéseket von le. Törekszik a jogszabályok és az etikai normák figye- lembe vételére. Nyi- tott feladatok meg- értésére, érdeklődő.	Tanulmányaihoz célzottan keres is- mereteket digitális felületeken
Összekapcsol isme- reteket, azono sít, megkülönböztet, összefüggéseket fel- ismer	Ismeri az időfaktor jelentőségét az ellá- tások biztosításában	Instrukció alapj án részben önállóan		A digitalizálandó in- formációk tárolását elvégzi
A múltból a jelen- ben is aktuális isme- reteket adaptál	Ismeri az ápolás, gondozás fejlődés- történetét	Instrukció alapj án részben önállóan		
Adaptálja a szocio- lógiai ismereteit a szakma gyakorlása során	Szociológiai ismere- tek	Instrukció alapj án részben önállóan		
Alkalmazza a szoci- alizáció ismeret- anyagából az adek- vát elemeket a prob- lémamegoldás, ke- zelés során	Szociológiai ismere- tek	Instrukció alapj án részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Gondoskodás hazai, nemzetközi története

A szociális gondoskodás nemzetközi és hazai története. Szociálpolitikai alapismeretek. Az ellátórendszer fejlődésének története, a szegénygondozástól a szabadpiacon megvásárolható szolgáltatásokig.

A szociális ellátások fejlődése, dologházaktól az ellátási kötelezettségen át az alternatív ellátásokig. Érdemes, érdemtelen szegény fogalom jelentéstartalmának változásai koronként, társadalmi berendezkedésenként

Gyermekvédelem története

Gyermekvédelem a múltban és a jelenben, a XXI. század kihívásai. Út a zárt gondozástól a nyitott gondozásig.

Szociálpolitikai ismeretek

Szociálpolitikai alapelvek (prevenció, korrekció, integráció, szegregáció, univerzalitás, szelektivitás), szintjei (mikor-, mezo-, makro), alanyai (életkor, nem, gazdasági aktivitás, struktúrában betöltött pozíció szerint), eszközök, értékek, ideológiák (liberális, konzervatív, korporista, marxista, skandináv) és megoldások (jóléti-, reziduális, intézményesített redisztributív) megjelenése az ellátásban, gondozásban.

Szociológiai ismeretek

Társadalmi szabályszerűségek, társadalmi helyzetek megítélése, kulturális különbségek tudatosítása, (szak)politikai döntések hatásainak megítélése. Esélyegyenlőség, a kultúra sok-

színűsége, mint érték, norma, viselkedési minta meghatározója.
Szocializáció szakaszai, közegei. Deviancia és konformitás, diszkrimináció, előítélet, rétegződés és osztályszerkezet, társadalmi mobilitás. Szegénység, egyenlőtlenség. Társadalmi tőkeformák (gazdasági, kulturális, szociális, emberi). Szervezetek és csoportok, informális kapcsolatok, emberi erőforrás jelentősége.

Egyenlőtlenségek létrejötte, az integráció lehetőségei

Alap-, és a szakellátás célja, funkciója, rendszere. Észlelő-, és jelzőrendszer szerepe, funkciója. Egyenlőtlenségek okai (biológiai, strukturális), szegénység kategóriák (abszolút, relatív), társadalmi rétegződés, a társadalmi integráció lehetőségei, eszközei, jelenléte az ellátás, gondozás során.
Egyenlőtlenségi elméletek (szociáldarwinizmus, depriváció, halmozottan hátrányos helyzet) deprivációs ciklus, társadalmi determinizmus, mint a segítségnyújtáshoz elengedhetetlen is- meretek, beavatkozást befolyásoló tényezők.

Intézmények, bürokratikus szervezetek

Szociális, gyermekjóléti alapellátás, a gyermekvédelmi szakellátás és a javítóintézeti ellátás, intézményei. Szervezet megismerése dokumentumokból (Alapító okirat, SzMSz stb.). hatáskör, illetékesség, felelősség, információáramlás. Bürokrácia, mint a szervezet működésének feltétele.

2.5.1.2.Ellátás, gondozás, szolgáltatásnyújtás szervezeti keretei tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Ismerje meg a hallgató a kereteket, feltételeket adó szervezeti formákat, a szervezetek működésének jellemzőit, a vezetés, a szervezés módjait, a szervezeti kultúra elemeit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Legalább 5 év szakmai gyakorlattal, tapasztalattal rendelkező Szociális munkás (Bsc, Msc), Szociálpedagógus (Bsc, Msc), Szociális menedzser, Szociálpolitikus és/vagy a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények vezetői számára előírt képesítési követelményekben szereplő szakképzettséggel és 5 év szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményben vezetői munkakörben eltöltött, szakmai gyakorlattal rendelkező szakember.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di- gitális kompeten- ciák**
Feltérképezi az adott szervezeti struktúrát és abban elhelyezi magát.	Szervezet és veze- téselméleti ismere- tek	Instrukció alapj án részben önállóan		Digitális környezet- ben történő kommu- nikáció, hálózatba kapcsolt

			Szervezet tagjaként lojális a vezetés, a munkatársak irányá- ban, azonosul a szer- vezet céljaival,stra- tégiai célkitűzései- vel. A szervezeten kívül is képviseli mind- azon értékeket, me- lyeket a szervezet magáénak tekint	eszközök segítségével
Munkacsoport, team, projekt veze- tőjeként csoportdi- namikai folyamato- kat felismerve azo- kat adekvát módon kezeli	Szervezet és veze- téselméleti ismere- tek	Teljesen önállóan		Digitális eszközök és alkalmazások széles körén keresz- tül történő interak- ció
A szervezeti szabá- lyoknak megfelelő kommunikációs csa- tornákon, az elvárt módon, megfelelő tartalommal kom- munikál	Kapcsolattartás a szervezeten belül és kívül	Teljesen önállóan		A kommunikációs módok és stratégiák célcsoporthoz tör- ténő igazítása
Betartja a szervezeti kommunikáció terén az elvárásokat, a módszereket	Szervezeti konflik- tusok kezelési mód- jai	Instrukció alapj án részben önállóan		A média használata a csoportmunkában , a forrásanyagok, tu- dás és tartalmak együttműködés ke- retében történő lét- rehozása
Közreműködik fo- lyamatokon belüli feladatok- folyamat- szervezésének to- vábbfejlesztésében	Folyamatszervezési ismeretek	Instrukció alapj án részben önállóan		Különböző formá- tumú tartalmak, lét- rehozása, a létreho- zott tartalmak szer- kesztése és javítása

A tantárgy témakörei

Szervezeti formák

Centralizált, hierarchikus, decentralizált, kooperatív szervezeti formák: egyszerű funkcionális-, centralizált funkcionális-, mátrix-, divízionális szervezetek jellemzői.

Szervezeti működés

Szervezetek hatékony működését, befolyásolását szolgáló tényezők (struktúra, folyamatok illeszkedése, vezetési és szervezési elvek, szervezeti kultúra) tudományos/technikai környezet, szervezeti kapcsolatok, kulturális környezet.

Vezetés szervezés

Szervezet alapfeladatai, humán erőforrás (szakmai felkészültség), vezetési stílus, módszer, konfliktuskezelés, kommunikáció, együttműködés, szerepflexibilitás, motiváció, érdekstruktúra.

2.5.1.3.Szociális munka elmélete tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A szakma gyakorlásához szükséges elméleti ismeretek átadása. A szociális munka ideológiai alapjai, értékek és etikai elvek megismerése, a szociális munka színterei, eszközei, az alkalmazható módszerek elsajátítása.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonat- kozó speciális elvárások

Legalább 5 év szakmai gyakorlattal, tapasztalattal rendelkező Szociális munkás (Bsc, Msc), Szociálpedagógus (Bsc, Msc), Szociális menedzser, Szociálpolitikus és/vagy a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények vezetői számára előírt képesítési követelményekben szereplő szakképzettséggel és 5 év szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményben vezetői munkakörben eltöltött, szakmai gyakorlattal rendelkező szakember.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, Etika

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di- gitális kompeten- ciák**
Rendszerszemléle t- ben gondolkodik	A humán öko- rend- szer nyolc szintjé- nek működése	Teljesen önállóan	Nyitott a gondolko- dás, tudásszerzés, a tanulásra. Motivált az ismeretszerzésre. Elkötelezett a minő- ségi tanulás iránt. Értékel, mérleg el, következtetéseket von le. Törekszik a jogszabályok és az etikai normák figye- lembe	Tudja, hogyan kell újból előhívni és ke- zelni a mentett vagy tárolt információt, tartalmakat.
A rendszerszemlé- letű gondolkodás ré- vén felismeri az el- látott, igénybevevő valós problémáját	A humán- ökorend- szer szintjeinek elégséges, elégtelen működésének is- mérvei	Instrukció alapj án részben önállóan		
Érzéseket, verbális, nonverbális közlése- ket megért	Segítő kapcso lat kommunikációja	Teljesen önállóan		Számos kommuni- kációs eszköz ha- ladó szintű funkció- ját tudja használni, hogy kommunikál- jon
Pozitív megerősítés- sel motiválja a segít- ségek kérőt	Ellátott, igeny be- vevő természetes tá- mogatórendsze ré- nek ismerete	Teljesen önállóan		

Felhasználja mun- kája során a szociá- lis munka lehetséges eszközeit, módsze- reit	Önkéntesek foglal- koztatásának intéz- ményi szabályozása	Irányítással	vételére.	Létre tud hozni szö- veg, táblázat, kép, hangfájlokat
Kiválasztja az ellá- tott, igénybevevő számára a megfelelő módszereket és al- kalmazza azokat	Ismeri a szociális munka módszereit	Teljesen önállóan		
Segítő kapcsolat ot működtet ellátottal, i igénybevevővel	Ismeri a krízis meg- előzésének, kezelés- ének módszereit	Teljesen önállóan		
Munkáját a jogsza- bályok és a Szociális munka etikai kódex- ében fogfaltak betar- tásával végzi	Jogi-, etikai ismere- tek	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Humán ökorendszer

Rendszerszemléletű gondolkodás, problémafeltárás. A szociális munka színtere, a humánökorendszer megfelelő működésének jellemzői, a rendszerben, szintjeinek elégtelen működése esetén a problémaforrást felismerése.

Szociális munka eszközei

Jogszerű működés, anyagi források, szolgáltatások elérhetősége. A szociális szakember, mint „eszköz”, tudás, készségek, képességek, értékrend révén. Kommunikációja tartalma, az alkalmazott technikák alapján, hiteles, mintát közvetít. A szociális munka megfelelő adminisztrációja is eszköz, a szakszerű működés feltétele.

Természetes támogatórendszer

Természetes támogatórendszer feltérképezése (genogram, ecomap). A természetes támogatórendszer mint támasz, mint problémaforrás.
Önkéntesek bevonása az ellátottak, igénybevevők segítésében, az intézmény működésébe.

Szociális munka módszerei

Szociális munka során alkalmazható módszerek: kapcsolatfelvétel, interjú (mély-, életút-, problémafeltáró) megfigyelés, családlátogatás, diagnózis felállítása, tanácsadás, intervenció, különböző terápiák, tréningek, képviselet, közreműködés, szervezés, közvetítés (mediáció), tárgyalás, esetkonferencia, védelembe vételi tárgyalás, problémamegoldás, krízis interven- ció, (család)gondozás, személyi segítés, közösségi alapú gondozás, ápolást, gondozást, re- habilitációt biztosító intézményi gondozás.
Dokumentumelemzés, esettanulmány, ápolási-, gondozási terv, team munka.

Szociális munka elméleti háttere

Liberális, konzervatív, szociáldemokrata ideológia, szociális tanulás, szerepelmélet modell, problémamegoldó, feladatközpontú irányzat, krízis elmélet.

Egyéni-, csoport-, közösségi szociális munka

Szociális munka egyénekkel/családokkal, csoport-, közösségi szociális munka. Családi alrendszerek, hierarchia, családi életciklusok.

Jog, erkölcs, etika a szociális munkában

Szociális munka jogi keretei, etikája. Etika, erkölcs, morál. Általános-, társadalom-politikai-, a szociális szakma értékrendszere. Szociális munka etikai kódexe. Etikai dilemmák.

2.5.1.4.Probléma-, konfliktus kezelése, megoldása tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A probléma-, konfliktus kezelése, megoldásában az elméleti ismeretek birtokában, az alkalmazható módszerek eszközök, technikák megismerése. Az ellátott igénybevevő kora, egészségi állapota aktuális fizikai terhelése függvényében reagál, ezért a megoldásban a számukra adható segítség, kezelés is része az ismereteknek.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vona kozó speciális elvárások

Legalább 5 év szakmai gyakorlattal, tapasztalattal rendelkező Szociális munkás (Bsc, Msc), Szociálpedagógus (Bsc, Msc), Szociális menedzser, Szociálpolitikus és/vagy a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények vezetői számára előírt képesítési követelményekben szereplő szakképzettséggel és 5 év szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményben vezetői munkakörben eltöltött, szakmai gyakorlattal rendelkező szakember**.**

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di- gitális kompeten- ciák**
Elfogadóan, előíté- letmentesen kom- munikál	Kapcsolatfelvétel módszertana	Teljesen önállóan		Információk gyűj- tése, feldolgozása, megértése és kriti- kus értékelése
Információkat érté- kel, feldolgoz	Problémamegold ó modell alkalmazása	Teljesen önállóan		

Lényegre törően, rö- viden, tömören fo- galmaz szóban és írásban	Megállapodás, szer- ződéskötés	Teljesen önállóan	Önállóan, és/vagy másokkal együttmű- ködve	Szövegszerkeszté si ismeretek, elektro- nikus dokumen tá- ciós programok al- kalmazása
Betartja és követi a szakmai előírásokat, protokollokat	Pszichés-, mentális problémával küz- dőkkel folytatott munka ismeretei	Instrukció alapj án részben önállóan		
Feszültségmentese n kommunikál, támo- gató a kapcsolatban	Krízisek fajtái, krí- zisállapot jellemzői, krízisintervenció	Instrukció alapj án részben önállóan		
Asszertívan, erő- szakmentesen kom- munikál	Konfliktus típu sa, hatásmechaniz- musa, jellege, foko- zata, stílusa	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Kapcsolatfelvétel

Kapcsolatfelvétel az ellátottal, igénybevevővel, családtagjaival, egyéb számára jelentőséggel bíró személy(ekk)el, információszerzés, meghallgatás. A probléma meghatározása (álprobléma, valós probléma, hogy látja az ellátott, gondozott, a környezete, hatóságok, hivatalok).

Problémamegoldás

Probléma felismerése, jellemzőinek, lényegének meghatározása, megoldási javaslatok, alternatívák közül az optimális, végrehajtható, megvalósítható kiválasztása, a megoldás kivitelezése, megvalósítás, az elért eredmény értékelése.

Krízisintervenció

Problémakezelés, krízisintervenció pszichológiai megközelítésben: ellátott, igénybevevő személye, szerepe a folyamatban. Egészséges, érett személyiség jellemzői, személyiségjegyei. Diszfunkciós működés, mint a megoldás akadálya. Krízisintervenció.

Mentálhigiéné prevenciós szerepe

Mentálhigiéné prevenciós színterei a konfliktus-, krízis kialakulásának megelőzésében. Gyermek, fiatal konfliktus-, krízishelyzetben. Életkor-specifikus megoldási stratégiák.

Konfliktusok típusai, hatásmechanizmusai

Intrapszichés, interperszonális, csoport-, strukturális, társadalmi. Jellege szerint: valódi-, ál-, áttételes-, téves-, lappangó-, érdek, kulturális-, érdek-, hatalmi konfliktus. Hatásmechanizmusa alapján: konstruktív, destruktív. Fokozata: enyhe, köztes, súlyos. Konfliktuskezelési stílusok: versengő, kompromisszumkész, alkalmazkodó, elkerülő, együttműködő. Konstruk- tív konfliktuskezelés.

Konfliktus, erőszak kezelése, megoldása intézményi keretek között

Konfliktushelyzet kialakulása, a megoldás specifikumai ellátottak, igénybevevők bentlakásos, otthont nyújtó intézményekben.

Bántalmazás formái (fizikai, lelki, szexuális, ideértve: kényszerítés, kínzás, molesztálás) és a rongálás megelőzés lehetőségei, módja.

2.5.1.5.Ápolás, gondozás ismeretei tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Az ápolás, gondozás fogalma, tartalma. Szervezése, kivitelezése (mód, gyakoriság), a tevékenységek közötti összefüggések megismertetése. Az egészségügyi ellátás típusai, a gondozás elemeinek megismerése

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles orvosdoktor, szociális munkás (Bsc, Msc), szociális szervező, szociális menedzser, szociálgerontológus, mentálhigiénés szakember, egészségfejlesztő mentálhigiénikus, szociálpolitikus, egészségügyi szakoktató, diplomás ápoló

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia - egészségtan, Életvitel és gyakorlat

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di-gitális kompeten- ciák**
Felismeri a gyer-mek, felnőtt ápolási-, gondozási szükség- leteit	Gyermek, felnőtt ápolási-, gondozási szükségletei	Teljesen önállóan	Nyitott a gondolko- dás, a tudásszerzés, a tanulásra. Motivált az ismeret-szerzésre. Elkötelezett a minő- ségi tanulás iránt. Értékel, mérleg el,	
Ápolási-, gondozási tevékenysége során, biztonságot nyújtó feltételeket teremt	Anatómia, kórt an, fejlődéslélektan, gyógypedagógiai is- meretek	Teljesen önállóan		
Együttműködő az egészségügyi ellátás szakembereivel	Ismeri az életkor specifikus betegsé- geket, a beteg ápolá-sának, gondozásá-nak módszereit	Teljesen önállóan		
Segítő kapcsola tot alakít ki és tart fent	Az ellátott, igénybe- vevő állapotváltozá-sának ismerete	Instrukció alapj án részben önállóan		Az előírások szerinti dokumentációt elektronikusan elké- szíti
Egészségnevelés, betegségmegelő	Ismeri a mentálhigi- éné megelőzésre vo-	Teljesen önállóan		

zés terén kongruens	natkozó elméletét		következtetéseket von le.	
Motiválja az ellátot- takat, igénybevevő- ket	Ismeri a különböző foglalkoztatási for- mák célját, működé- sét	Teljesen önállóan		
Csoportok munkáját segíti, közreműkö- dik programok meg- valósításában	Ismeri a szabadidő- szervezés, rekreáció módszertanát	Teljesen önállóan		
Ügyintézés, érdek- képviselet keretében eljárva, tiszteletben tartja ellátottja, igénybevevője auto- nóm döntését	Viselkedéseti ka	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Szükségletek hierarchiája

Életminőség objektív és szubjektív jellemzői, a biztonsághiány, kapcsolatok, környezeti-, életkori jellemzők, materiális tényezők hatása.

Egészségi állapot megőrzése, javítása, fejlesztése, helyreállítása, állapot stabilizálás. Betegség-, szenvedés megelőzése, emberi méltóság megőrzése. Önállóság mielőbbi elérése/viszszanyerése, függőség csökkentése.

Alapápolási feladatok

Szociális alapszolgáltatást szakosított szociális ellátást, gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményekben, javítóintézetben 24 órás alapápolási feladatok ellátása.

Alapápolási feladatok: az ápolási-, gondozási tervben foglaltaknak, a szociális és gyermekvédelmi asszisztens kompetenciahatárain belül történő biztosítása.

Az ellátott, igénybevevő aktuális állapotának felmérése alapján, az ellátott, igénybevevő életkora, mentális állapota, önkiszolgáló képessége függvényében önállóan, vagy segítséggel: személyi higiéné biztosítása (fürdés, fog-, száj-, körömápolás, hajmosás, bőrápolás), étkezésben és a folyadékbevitelnél közreműködés, az ürítési szükségletek biztosítása.

Étkezés, sz.sz. diéta biztosítása.

Időjárásnak megfelelő öltözködés, környezet megfelelő higiénéjének biztosítása fertőzések megelőzése.

Gyógyszerbeszerzés, az adagolás szükség szerinti kontrollálása, fizikai láz-, fájdalomcsillapítás. Étkezés, sz.sz. diéta biztosítása. Gyógyászati segédeszközök beszerzése, alkalmazás támogatása.

Gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben a kötelező védőoltások, az életkor specifikus vizsgálatok nyomon követése. Gyermekbetegségek tüneteinek felismerése, gyermekbalesetek megelőzése, betegmegfigyelés, szakorvosi vizsgálatokra eljutás biztosítása. Allergén faktorok (étel, levegő, környezeti) kontrollálása.

Gondozási feladatok

Gondozás, segítségnyújtás, az önálló életvitel megtartását, visszanyerését, csökkenésének megelőzését célzó tevékenység. A túlgondozás, alulgondozás veszélyei, következményei. Elemei: fizikai, egészségügyi, mentálhigiénés gondozás, (, fejlesztő-) foglalkoztatás, szabadidő szervezés, ügyintézés, érdekvédelem, érdekképviselet.
Autonómia, aktivitás támogatása, életritmus függvényében, rendszerszerű működés biztosítása egyes tevékenységekben.
Életkornak, életvitelnek megfelelő környezet kialakítása, privát szféra biztosítása. Ruházat és annak tisztán tartása biztosítása.
Edukációs feladatok: egészségmegőrzés, egészséges életmódra nevelés.
Mentálhigiénés gondozás: életesemények hatásainak, következményeinek kezelése, családi kapcsolatok fenntartásának segítése. Konfliktuskezelés, kommunikációs készségek, képességek fejlesztése.
Ellátottak, igénybevevők tematikus, szabadidős, tanuló csoportjai szervezése, működési feltételeinek biztosítása, támogatása.

2.5.2. Életvitel–rekreáció–szabadidő-kultúra megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az Életvitel–rekreáció–szabadidő-kultúra tanulási terület életvitel-kultúra, egészségkultúra, rekreáció-kultúra, szabadidő-kultúra tantárgyak szerinti rendszerezésben tartalmazza a Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens szakmai tudástartalmának összetevőit a korábban tanultak bővítése, mélyítése, új ismeretek közlése, készségek kialakítása, fejlesztése céljából. A tanulási terület ismereteinek elsajátítása eredményeként:

- tanulók megismerik az életvitel, életmód, közösség, egészség, rekreáció, szabadidő téma-körökhöz kapcsolódó szakkifejezéseket, elméleteket, egymáshoz való viszonyukat,
- az erősségek fejlesztésére fókuszáló, képességek fejlesztését hangsúlyozó, önreflektív szemléletmód megismerésével a tanulók saját gondolkodási és érzelmi, szociális, szociális-problémamegoldó képességeik fejlődnek,
- a szabadidős tevékenységek tervezési, szerevezési feladatainak végzésén keresztül képessé válnak a szociális ellátórendszer intézményeiben, a gyermekjóléti alap-, és gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben, valamint a javítóintézetekben jellemző szabadidős, rekreációs tevékenységek szervezésében, lebonyolításában való részvételére és/vagy lebonyolítására a program céljaitól függően,
- a közösségi szociális munka, egészségnevelési, szabadidőszervezései módszerek, eljárások, eszközök megismerésével, irányított gyakorlásával a tanulók módszertani ismeretekre tesznek szert, tudatosítják a módszerek kiválasztásának szempontjait, alkalmaznak módszereket a szakmai tudásuk, készségeik, kompetenciahatáraikon belül.

2.5.2.1. Életvitel-kultúra tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Az Életvitel-kultúra tantárgy keretén belül a tanulók mélyebb tudásra tesznek szert az életvitel, életmód témakörökben. A társadalomtudományi szakkifejezések, megközelítések, elméletek elsajátítása mellett ismeretek szereznek a mai magyar tárasdalom kulturális jellemzőiről, értékorientációiról. A közösségfejlesztés témakörökön belül megismerik a közösségfejlesztés, közösségi szociális munka módszerét, a kapcsolódó szakmai alapfogalmakat, a gyakorlati oktatás keretén belül jó gyakorlatokról, intézményi közösségi programokról tájékozódnak.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás (Bsc, Msc), szociálpolitikus, szociálpedagógus, szociális menedzser, okleveles szociális gazdasági szakember, andragógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret, szociális ismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di-gitális kompeten- ciák**
A számára optimális időfelhasználás f i-gyelembevételév el hatékonyan szervezi munkáját	Ismeri az életvitel, életmód, életstílus, kultúra fogalm ait. Ismeri és fel tudja sorolni az életmód- kutatás módszereit. Ismeri a napi tevé-kenységszerkezet osztályozásait, kor-osztályi jellemzőit.	Teljesen önállóan	Elköteleződés, mo- tiváltság, pontosság, empátia, kreativitás,	Információ gy űj- tése, felhasználása.
Érzékennyé válik a helyi közösségek problémáira, az egy- mást követő cselek- vési sorokat, alkal-mazott módszereket értelmezi, elemzi.	Ismeri a közösség, közösségfejleszté s fogalmait, kapc so- lódó elméleteit, a közösségfejleszté s alkalmazott m ód- szereit.	Teljesen önállóan		
A partnerekkel, kli- ensekkel, hátrányos helyzetű csoportok- kal, közösségekkel végzett munkája so- rán a probléma meg- oldásában együtt-működik.	Ismeri a közösségi szociális munka fo- lyamatait, ismer módszereket, tech- nikákat, a hátrányos helyzetű közösségek jellemzőit ismeri.	Teljesen önállóan		

Alkalmazza a digitá- lis tudását a progra- mok népszerűsítése érdekében. A meg- valósult programok- ról beszámolót ké- szít, a szakkifejezé- sek adekvát alkal- mazásával.	A közösségi szociá- lis munkához, kö- zösségfejlesztésh ez, kompetenciafejle sz- téshez kapcsolódó programok. A közös munkavégzés szabá- lyai.	Instrukció alapj án részben önállóan		Digitális tartalom létrehozása, digitális kommunikáció al- kalmazása.

A tantárgy témakörei

Életvitel, életmód ismeret Életvitel,
életmód, életstílus fogalmai.
Kultúra meghatározása, a kultúra elemei (vallás, történelem, értékek, társadalmi szervezetek, intézmények, nyelv).
A magyar társadalom rétegződése, társadalmi egyenlőtlenségek értelmezése, típusai.
Anyagi, tudáselosztási, munkamegosztás egyenlőtlenségei.
Fogyasztói társadalom, fogyasztói kultúra
jellemzői. Digitális kultúra jellemzői.
Értékek, fogyasztás, kultúra egyenlőtlenségei.
Az életstílus dimenziói. Életstíluscsoportok és jellemzőik.
Éltmódkutatások irányzatai, életmódkutatás módszerei (Időmérleg, háztartás-statisztika, megfigyelés és élettörténet).
Életmódmodellek. Életmódfajták (stabil, labilis).
Életminőség, jóllét fogalma, az életminőség objektív és szubjektív mutatói.
Napi tevékenységek osztályozási rendszere (Társadalmilag kötött tevékenységek, fiziológiailag kötött tevékenységek, szabadon végzett tevékenységek).
Tevékenységszerkezet alakulására ható tényezők (gazdasági, társadalmi, kulturális). Tevékenységszerkezet korosztályok szerinti különbségei.
Időfelhasználás korosztályi
sajátosságai. Az életmódváltás
nehézségei.
Életviteli kultúrát meghatározó fő területek. l

Közösségfejlesztés alapjai
Közösség, közösségfejlesztés fogalma, maghatározása. A közösség pszichológiai jellemzői.
Értékek felosztása (anyagi, szellemi, erkölcsi), egyéni és közösségi értékek.
Közösségfejlesztési alapelvek.
Közösségfejlesztés története. Közösségfejlesztés fázisai.
Közösségfejlesztésben alkalmazott módszerek (interjú, közösségi beszélgetés, közösségi felmérés, helyi cselekvési terv).
A szociális területen alkalmazott közösségi munka. A közösségi szociális munka modelljei.
A közösségi szociális munka folyamata, módszerei, technikái. A közösségi szociális munka fázisai.
Intervenció meghatározása, közösségi beavatkozás jellemzői. A közösségi szociális munka tárgyi és személyi feltételei.
A hátrányos helyzetű közösségek jellemzői. Időskorúakkal végzett közösségi munka.
Gyermekekkel, fiatalkorúakkal végzett közösségi munka.

Családok és közösségek kohézióját erősítő programok, közösségi akciók, tevékenységek céljai, hatásuk.
Közösség-és kompetenciafejlesztést célzó programok hatásai.

Közösségi munka gyakorlata

Közösségfejlesztés a szociális ellátórendszer, a gyermekjóléti alap-, gyermekvédelmi szakellátás és a javítóintézeti ellátás intézményeinek szakmai programjaiban.
Közösségi szociális munka gyakorlata a gyermekjóléti alapellátás, gyermekvédelmi szakellátás, a javítóintézeti ellátás és a szociális szolgáltatást nyújtó intézmények tevékenységrend- szerében.
Közösség-és kompetenciafejlesztést célzó programok megismerése.
Közösségi élet fejlesztésének lehetőségei, módszerei, eszközei, közösségfejlesztést szolgáló programok kínálata az intézményekben.
Csoportos készségfejlesztés formái, gyakorlata a gyermekjóléti alapellátási, gyermekvédelmi szakellátási intézményekben valamint javítóintézetekben.
A szociális szolgáltatást nyújtó intézmények és a helyi közösségek kapcsolattartásának, együttműködésének formái.
Jó gyakorlatok megismerése a közösségfejlesztés területén.
Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens feladatai, kompetenciái a közösségfejlesztő munka során.

Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens szerepe, a vele szemben elvárt viselkedésmódok a közösségekkel végzett munka folyamatában.
Munka-, baleset- és tűzvédelem szabályai.

2.5.2.2.Egészségkultúra tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségkultúra tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók megismerjék az egészség, egészségnevelés, egészségfejlesztés, egészségvédelem, egészségmegőrzés fogalmait, területeit, módszereit, technikáit. Ismereteik alkalmazásával tudjanak intézményspecifikus gyakorlatokat végrehajtani e területen.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális menedzser, szociális intézményben legalább 3 év gyakorlattal felsőfokú (Bsc, Msc) végzettséggel rendelkező szociális szakember, ápoló (Bsc, Msc), egészségfejlesztő szakember (bsc, Msc)

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Testnevelés és egészségfejlesztés, biológia, kémia, egészségügyi ismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di-gitális kompeten- ciák**

A mozgást -és sza- bad levegőn tartóz- kodást megtervezi, egészséges étrendet összeállít.	Ismeri az egészség és egészség-nevelés fogalmát, meg tudja nevezni az összete- vőit, területeit, az egészégnevelés színtereit, mód- sze- reit.	Instrukció alapj án részben önállóan	Felelősségtudat, ön- állóság, kreativitás, aktivitás, motivált- ság	Információ gy új- tése, felhasználása.
Alkalmazza tan ult egészségnevelési módszereket.	Ismeri az egészség- nevelési módszere- ket a testi és mentá- lis egészség terüle- tén.	Irányítással		
Rrelaxációs gyakor- latokat végez.	Ismer i az egészség- megőrzés fogalmát. Ismer néhány Ma- gyarországon elér- hető egészségügyi szűrővizsgálatot.	Teljesen önállóan		
Felsorol néhány in- tézményspecifi- kus egészségnevelési, egészségfejlesztés i programot.	Ismeri az egészség- fejlesztés fogalmát, modelljeit.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Egészség, egészségnevelés

Egészség, egészségkultúra fogalma,
összetevői. Egészséget meghatározó tényezők.
Testi egészség jellemzői.
Mentális egészség
jellemzői.
Egészségnevelés célja, feladata, területei.
Egészségnevelési területei: szomatikus,
pszichés. Egészségnevelés színterei.
Egészségnevelés módszerei.
Testi nevelés, mozgás jelentősége az egészségmegőrzésben.
Testi nevelés, szabad levegőn való tartózkodás szerepe az
egészségmegőrzésben. Egészségmegőrzést, korrekciót segítő mozgásformák, és
gyakorlatok.
Tisztaság, testi higiéné fogalma, területei, szerepük az
egészségmegőrzésben. Egészéges étrend, táplálkozási szokások.
Táplálkozási piramis.
Egészséges, cukorbeteg, lisztérzékeny, tejcukor érzékeny ember
étrendje. Gyors éttermi táplálkozás hatásai.

Egészségvédelem, egészségmegőrzés

Egészségvédelem, egészségmegőrzés fogalma.
Egészségügyi szűrések, védőoltások, önvizsgálat, önszűrés. Egészséges életmód, életvezetés.
Bioritmus, napirend, hetirend fontossága.
Napirend, hetirend a gyermekjóléti, gyermekvédelmi és szociális szolgáltatást nyújtó intézményekben.
Stressz hatása az egészségre, feloldásának, elhárításának technikái.
Egészség érzelmi összetevői, devianciák, civilizációs betegségek az egészség területén. Érzelmi intelligencia, szociális egészség.
Konfliktusok, és azok kezelésének hatása az egészségre. Konfliktus-és stresszkezelő gyakorlatok.
Relaxáció formái, hatásuk a lelki és mentális egészségre. Relaxációs gyakorlatok.

Egészségstratégia, egészségfejlesztés
Egészségműveltség, egészségpromóció fogalma.
Egészségfejlesztés meghatározásai, szemléletmódok.
Egészségfejlesztési modellek (orvostudományi, magatartásváltozást célzó megközelítés, oktató jellegű, kliens központú megközelítés, társadalmi változást célzó megközelítés).
Országos egészségnevelési, egészségfejlesztési programok, kapcsolódási pontok és lehetőségek a megvalósításban.
Egészségnevelési és egészségfejlesztési programok a szociális szolgáltatást nyújtó, a gyermekjóléti alap-, és gyermekvédelmi szakellátás intézményeinek szakmai programjaiban. Egészségnapok, egészséghetek szervezése a szociális szolgáltatást nyújtó, a gyermekjóléti alap-, és gyermekvédelmi szakellátás intézményeinek szakmai programjaiban.

2.5.2.3.Rekreáció-kultúra tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A rekreáció-kultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék az életminőség fogalmát, modelljeit, a rekreáció elméletéhez és módszertanához kapcsolódó alapfogalmakat, a rekreáció irányzatait, területeit, korosztályi jellemzőit. További cél, hogy ismerjék a mentálhigiénés szemléletmód alapjait, a lelki egészségvédelem fogalmát, módszereit, színtereit. Saját élményeik alapján tudatosítsák magukban a szakmai szerepeiket, ismerjék fel a saját mentális egészségüket erősítő és gyengítő tényezőket, önismeretük fejlődjön.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális menedzser, szociális intézményben legalább 3 év gyakorlattal felsőfokú (Bsc, Msc) végzettséggel rendelkező szociális vagy mentálhigiénés végzettséggel rendelkező, tréningek vezetésben jártas diplomás szakember.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Testnevelés és egészségfejlesztés, szakmai készségfejlesztés és kommunikáció, szociális ismeretek, pszichológia

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő di- gitális kompeten- ciák
Munkája során tuda- tosan alkalmazza a rekreatív szemléle- tet.	Ismeri az életminő- ség, a rekreáció fo- galmait, a rekreációi felosztását, irányza- tait, a szellemi és fi- zikai rekreáció jel- lemzőit, tevékeny- ségeit.	Teljesen önállóan	motiváció, együtt- működés, empátia, rugalmasság, prob- lémaelemzés, adek- vát kommunikáció	
Összeállítja a kor- osztályok szerinti élményszerző, egészség megőrző tevékenységek kíná- latát.	Ismeri az ifjúkori re- kreációs, fiatalkori rekreációs, felnőtt- kori rekreációs, időskori rekreációs tevékenységek jel- lemző tevékenysé- geit, hatásukat.	Teljesen önállóan		Információ gy űj- tése, felhasználása.
Munkája során a ho- lisztikus megközelí- tést alkalmazza.	Ismeri a mentálhigi- énés szemléletmód alapjait. Ismeri a mentálhigiéné fo- galmát, paradigmáit, színtereit.	Teljesen önállóan		
Fejleszti önismereti tudását a saját élmé- nyei megtapasztalá- sával, egyéni feldat- megoldással. Felis- meri a saját mentális egészséget erősítő és gyengítő tényező- ket, az erősítendő te- rületeken célokat tűz ki.	Ismeri a stressz fo- galmát, a megküz- dési stratégiákat, a kiégéshez vezető té- nyezőket, megelő- zésének lehetősé- geit.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Rekreáció elmélete

Életminőség (Quality of life), jólét, a szubjektív jóllét értelmezése, befolyásoló tényezői.
Életminőség modellek (Allart, Rahman).
A munka és a magánélet egyensúlya.
Kultúra és szabadidős kikapcsolódás hatása az életminőségre. Életminőség és a rekreáció kapcsolata.
A rekreáció fogalma, értelmezése, a rekreáció célja.
A rekreáció és szabadidő kapcsolata, egymáshoz való viszonya. A rekreáció történeti áttekintése, kialakulásának okai.
A rekreáció felosztása (Dobozy-Jakabi).
A rekreáció kor szerinti felosztása (ifjúkori rekreáció, fiatalkori rekreáció, felnőttkori rekreáció, időskori rekreáció).
A rekreáció irányzatai. Outdoor, egészségmegőrző, élménykereső irányzatok, változatai és jellemzői.
A rekreáció területei: szellemi és fizikai rekreáció.
A szellemi rekreáció jellemzői, tevékenységei, pozitív hatásai. A fizikai rekreáció jellemzői, tevékenységei, pozitív hatásai. A rekreációszervezés módszerei, eszközei.
Mentális és pszichés rekreáció jelentősége.
A rekreáció formái, megvalósítási lehetőségei a szociális szolgáltatások területén. Egyéni rekreációs szükségletek és lehetőségek feltérképezése.
Rekreációs programok szervezésének fázisai, módszertani ismeretei (igényfelmérés, szükségletek felmérése, egészségi, fizikai állapot felmérés, levezetés, utómunkálatok).
Tervezés dokumentumai (programterv stb.).

Mentálhigiéné

Mentálhigiéné, lelki egészség fogalma, a mentális egészség jellemzői. Mentálhigiéné paradigmái, korszakok.
Közösségi mentálhigiéné.
A mentálhigiénés szemlélet jellemzői.
A mentálhigiéné módszerei (prevenció, pozitív pszichológia, egészségpromóció). Prevenció fogalma, a prevenció szintjei a mentálhigiénében.
A mentálhigiéné intézményei, színterei (laikus, professzionális), fő tevékenységi területei.
Család, mint mentálhigiénés csoport. A család szerepe a mentális egészség hozzájárulásához.
A család, mint támogató rendszer funkciói (G.Caplan).

Csoport fogalma, fajtái, a csoportfejlődés szakaszai. Mesterséges csoportok formái. Természetes csoportok (önsegítő csoportok, közösség). Együttműködő szakmai csoportok jellemzői. Teamszerepek.
Csoportdinamikai jelenségek, folyamatok. Csoporton belüli kommunikáció. Vezetés fogalma, feladatai, vezetési stílusok a szervezetben.
A szerep, státus szociálpszichológiai fogalma, szereptanulás, szerepkonfliktusok, csoporton belüli szerepek. Stressz fogalma, stresszkeltő események. Intézményi stresszforrások. Megküzdési stratégiák (érzelemközpontú stratégiák, problémaközpontú stratégiák, elhárító mechanizmusok).
Kiégés fogalma, tünetei, folyamata.
Kiégés okai (szakmai, magánéleti, munkahelyi), megelőzésének és kezelésének lehetőségei Intervenció, krízisintervenció.
Segítő szakmában dolgozó szakemberek mentálhigiénés lehetőségei, a szakmai személyiség gondozásának és fejlődésének támogatása (esetmegbeszélés, szupervízió).

A szupervízió fogalma, funkciói, formái, jelentősége.
Az esetmegbeszélés meghatározása, célja, szakaszai, jelentősége.
A segítő kapcsolat, segítő kommunikáció sajátosságai, jellemzői. Támogató magatartásformák megismerése, gyakorlata. A segítő kapcsolat dinamikája, pszichológiai jellemzői.

2.5.2.4.Szabadidő-kultúra tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A Szabadidő-kultúra tantárgy célja, hogy a tanulók ismerjék meg a szabadidő fogalmát, funkcióit, szükségességét, arányát, az emberi szervezetre gyakorolt hatását. További cél, hogy módszertani ismereteik birtokában képesek legyenek szabadidős program kínálatot összeállítani, illetve egyszerű programot szervezni, segítséggel lebonyolítani, irányítani a különböző korosztályok számára a szociális, gyermekjóléti alapellátási, gyermekvédelemi szakellátási intézményekben és javítóintézetekben.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális menedzser, szociális intézményben legalább 3 év gyakorlattal felsőfokú (Bsc, Msc) végzettséggel rendelkező szocális vagy mentálhigiénés végzettséggel rendelkező, tréningek vezetésben és szabadidő szervezésben jártas diplomás szakember.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

művészeti ismeretek, testnevelés, földünk-és környezetünk, szociális ismeretek, pszichológia

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di-gitális kompeten- ciák**
Változatos szabad- idő tervet állít össze maga és családja számára.	Ismeri a szabad-idő fogalmát, funkcióit, a meg-felelő arán- nyát, és a szabadidő eltöltésének lehetsé-ges formáit.	Teljesen önállóan		Információ gy ű- tése, felhasználása.
Különböző korosz- tályba tartozók szá-mára szabadidő kí- nálatot állít össze.	Ismeri a szabadidő szervezés célját, fel- adatait. Felsorolja a tanult szabadidős te-vékenységeket kor- osztály szerint, funkció szerint és az emberi szervezetre gyakorolt	Instrukció alapj án részben önállóan		Információ gy ű- tése, felhasználása.

	fejlesztő hatása alapján.		intelligencia, kreati- vitás, önállóság, aktivitás, felelősségtu- dat, szabálytudat, segítőkészség, rugalmasság, alkalmazkodó képesség	
Szociális szolgálta- tást nyújtó intézmé- nyekben egyszerű szabadidős progra- mot, rendezvényt szervez és lebonyo- lít.	Ismeri a szabadidős program szervezésé- vel kapcsolatos folyamatot, a program szervezésének fázi- sait, lépéseit. Ismeri, hogy egy- egy prog- ram lebonyolításá- val kapcsolatban milyen körülményeket, személyi, tárgyi fel- tételeket szükséges figyelembe venni.	Teljesen önállóan		Információ gyűj- tése, felhasználása. Digitális tartal om létrehozása, digitális kommunikáció al- kalmazása.
Megszervez és irá- nyít egyszerű művé- szeti, sport progra- mot, kirándulást, tá- bort valamely kor- osztály számára a szociális, gyermek- jóléti alapellátá si, gyermekvédelemi szakellátási intéz- ményekben, javító- intézetekben.	Ismeri a szociális in- tézményekben szer- vezhető művészeti, sport programok, ki- rándulások, táboroz- tatás célját, felada- tát, szerevezésnek módját, folyamatát, lépéseit	Instrukció alapj án részben önállóan		Információ gyűj- tése, felhasználása. Digitális tartal om létrehozása, digitális kommunikáció al- kalmazása.
Szakszerűen vezeti, elkészíti a progra- mokhoz kapcsolódó dokumentációt.	Ismeri a szabadidős programok do ku- mentációkészítés é- nek módszertanát.	Instrukció alapj án részben önállóan		Információ gyűj- tése, felhasználása. Digitális tartal om létrehozása, digitális kommunikáció al- kalmazása

A tantárgy témakörei

Szabadidős ismeretek

A szabadidő értelmezése, meghatározásai.
A munka és szabadidő kapcsolata, egymáshoz való viszonya. Hazai és nemzetközi kutatások a szabadidő vonatkozásában. A szabadidő funkciói.
A szabadidőt befolyásoló tényezők.
Családi szabadidő jellemzői, szerepe a család életében. A szabadidő eltöltésének egyéni és csoportos formái.
A szabadidős tevékenységek fajtái (kulturális, művészeti; mozgásos, sport; játék, komplex tevékenységek).
A szabadidős tevékenységek intézményrendszere. A szabadidő kulturált eltöltésének feltételei.
A generációk jellemzői, a szabadidő eltöltésének, felhasználásának generációs kérdései. A szabadidős tevékenységek személyiségfejlődésre gyakorolt hatásai gyermekkorban. A szabadidős, rekreációs tevékenységek jelentősége, hatásai időskorban.
A szabadidő eltöltésének devián formái.
A társadalmi és technológiai fejlődés hatása a szabadidő eltöltésére. Online életforma hatása a szabadidő eltöltésére.
Szabadidő-élmény, flow szemlélet és a szabadidős tevékenységek összefüggései.

Szabadidő-szervezés módszertani kérdései

A szabadidőszervezés céljai, feladatai.
A szabadidős programok, rendezvények, tevékenyégek szervezésének feltételei, pszichológiai, szociológiai, neveléselméleti, kulturális szempontok.
A szabadidős kínálat kialakításának sajátosságai a különböző szabadidős színtereken, a szolgáltatást igénybe vevők körében.
A szabadidős tevékenységek szervezését megelőző igény-, és szükségletfelmérés módszerei, a szociális szolgáltatások területén (kérdőív, beszélgetést, a személyes interjút, a csoportos interjút stb.). Módszerek kiválasztásának szempontjai.
Kérdőívek típusai, kérdőívszerkesztés szabályai, alkalmazott kérdéstípusok, kérdésfeltevés, kérdőív felvétele.
Interjúk típusai, előkészítés feladatai, interjúkészítés szabályai, interjú felvétele.
A szabadidős programok szervezésének fázisai, folyamata (tervezés, levezetés, utómunka).
A szabadidős programok tervezésének, szervezésének jellemzői. (Időbeliség típusa szerinti tervek, célmeghatározás, célcsoportok meghatározása, feladatok, ütemezés, szervezési módok, módszerek tervezése, irányítás típusa, felelősök, eszközigény, költségterv stb.)
Együttműködést támogató, kreativitást ösztönző technikák ismerete (ötletbörze, ötletdoboz stb.).
A szabadidős programok lebonyolításának jellemzői.
A szabadidős programok utómunkálatainak
jellemzői.
A szabadidős programok dokumentációi, tartalmuk, formái, jellemzői.
Munka-, baleset- és tűzvédelem felmérése a szabadidős programok lebonyolítása során.
A szabadidős programok infrastrukturális háttere, szervezésének és lebonyolításának személyi feltételei.
Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens szervezési és irányítási
feladatai. Környezettudatosság.
A szabadidős programok marketingje.
A szociális munka módszereinek alkalmazása a szabadidő-szervezési feladatokban.

Szabadidő-szervezés gyakorlata

A szabadidős tevékenységek formái, szabadidős kínálat típusai a gyermekjóléti, gyerekvédelmi és szociális intézményekben. A különböző élethelyzetű ellátottak, igénybevevők számára szervezett szabadidős programok.

A szabadidő-szervezési ismeretek alkalmazása a szociális szolgáltatásokat ellátó intézményekben, közreműködés szabadidő-szervezési feladatokban.

A foglalkoztatás elvei, formái időskorban, fizikai, szellemi, kulturális, szórakoztató foglalkoztatás céljai, tervezése és szervezése. Életkor specifikus foglalkoztatási formák.

Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens szervezési és irányítási feladatai, szakmai kompetenciái a szabadidős tevékenységek rendszerében.

A művészeti tevékenységekhez (irodalmi, zenei, képzőművészeti) kapcsolódó feladatok, hatásuk a személyiség fejlődésére. Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens szervezési és irányítási feladatai a művészeti tevékenységek területén.

Mozgás és sporttevékenységhez kapcsolódó feladatok, hatásuk a személyiség fejlődésére. Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens szervezési és irányítási feladatai a mozgás és sporttevékenységek területén.

A táborozás célja, feladata. Tábortípusok. A táborok tervezéséhez, szervezéséhez kapcsolódó feladatok. Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens szervezési és irányítási feladatai a táboroztatás során.

A kirándulások célja, feladata. Kirándulástípusok. A kirándulások tervezéséhez, szervezéséhez kapcsolódó feladatok. Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens szervezési és irányítási feladatai a kirándulások során.

2.5.3. Szakmai tevékenységek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület a gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben, javítóintézetekben, valamint a szociális ellátórendszer intézményeiben végzendő tevékenységek megismeréséhez nyújt elméleti és gyakorlati ismereteket.

A tanulási terület teljesítése során a tanulók ismereteket szereznek az ellátottak, igénybevevők jellemzőiről, a szakmai működés tartalmi és gyakorlati elemeiről, megismerik a szakmai működés kereteit a gyermekjóléti alapellátás, a gyermekvédelmi szakellátás, a szociális alap- és szakosított ellátás intézményeiben, valamint a javítóintézetekben.

Tapasztalatokat szereznek a gondozottakkal való szakmai munka tevékenységeiről, megismerik az ezekhez kapcsolódó módszereket. Elsajátítják a szakemberekkel való együttműködés munkaformáit, megismerik a team-munka helyét, szerepét a gondozottak szükségleteihez igazodó ellátás megvalósításában. A tanulási terület teljesítése során ismeretek szereznek a gyermekjóléti alapellátás, a gyermekvédelmi szakellátás és a szociális alap és szakosított ellátások intézményi rendszeréről, megismerik az intézmények struktúráját és működésük személyi és tárgyi feltételeit.

Alkalmazzák informatikai ismereteiket a gondozottakkal való tevékenységek során.

Felkészülnek az önálló feladat ellátásra, az ellátottakkal, igénybevevőkkel és a munkatársakkal való együttműködésre, munkájukat a hatályos jogszabályok ismeretei szerint, a gondozottak érdekeit figyelembe véve látják el.

2.5.3.1. Az ellátásban részesülő gyermekek és fiatal felnőttek jellemzői a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben valamint a javítóintézetekben tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló elsajátítja a fejlődés folyamata során megvalósuló törvényszerűségeket, a különböző életkorokra jellemző sajátosságokat. Átfogó képet kap a serdülőkort érintő biológiai, szociális és pszichológiai változások folyamatáról, a serdülőkorban felmerülő sajátos megatartásformákról és pszichés problémákról. Ismereteket szerez a gyermek családból való kiemelésének pszichés következményeiről, a veszteségélménnyel járó tünetekről, azok megnyilvánulási formáiról, az intézményi környezetbe való beilleszkedés támogatásának lehetőségeiről. Tevékenysége során a gondozottak életkorra és aktuális élethelyzetére jellemző megnyilvánulásait- ismeretei birtokában- tudatosan képes megfigyelni, átlátni és tevékenysége során ezekre képes adekvátan, a gyermek fejlődését támogatva reagálni. Elsajátítja a közösségi nevelés csoportdinamikai sajátosságainak pozitív és negatív aspektusait, felismeri az intézményi környezetben való nevelkedésből adódó veszélyeztető helyzeteket, valamint a csoporthierarchiából adódó lehetséges veszélyeket. Ezek megelőzésére, kezelésére irányuló módszereket képes alkalmazni. Átlátja, ismeri és tevékenysége során szem előtt tartja a gyermeki jogokat, az ellátottak érdekképviseletének lehetőségeit. Ismereteket szerez gyermekvédelemi szakellátásban alkalmazott ellátási szükségletek típusairól, a speciális, különleges és kettős szükséglet fogalmáról, megjelenési formáiról, jogi szabályozásáról. A tanuló olyan szemléletet alakít ki, melynek során a gyermekjóléti alapellátási és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben és a javítóintézetekben ellátottak egyéni szükségleteire, életkorukból és élethelyzetükből adódó sajátosságaira elfogadó, előítélet-mentes, empatikus, a fejlődést támogató attitűddel képes viszonyulni.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, gyógypedagógus, pszichológus, viselkedés elemző, szociálpedagógus, aki a gyermekjóléti alapellátásban vagy gyermekvédelmi szakellátásban, javítóintézeti ellátásban legalább 5 éves gyakorlattal rendelkezik

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Szakmai
személyiségfejlesztés, Pszichológia,

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő di- gitális kompeten- ciák
Segíti a beilleszke- dést. Kontaktust kezdeményez.	Fejlődéslélektani is- meretek. A serdülő kor pszichológiai fejle- ményei Asszertív kommuni- káció Segítő beszélgetés	Instrukció alapj án részben önállóan		

	módszere		Elfogadó, előítélet- mentes, empatikus, a fejlődést támogató attitűd	
Felismeri a bántal- mazásból adódó tü- neteket	Családból kiemelt gyermekek sajátos- ságai Bántalmazások típu- sai, tünetei	Instrukció alapj án részben önállóan		
Bizalmi kapcsolatot alakít ki.	Fejlődéslélektani is- meretek, A serdülő kor pszichológiai fejle- ményei Családból kiemelt gyermekek sajátos- ságai Segítő beszélgetés módszere Asszertív kommuni- káció	Teljesen önállóan		
Felismeri az életkori sajátosságokból adódó megnyilvánu- lásokat	Fejlődéslélektani is- meretek, A serdülő kor pszichológiai fejle- ményei	Teljesen önállóan		
Életkori sajátossá- gokra fejlődést tá- mogató módon vi- szonyul.	Fejlődéslélektani is- meretek A serdülő kor pszichológiai fejle- ményei	Instrukció alapj án részben önállóan		
Felismeri az aktuális élethelyzetből adódó viselked és- módokat	Családból kiemelt gyermekek sajátos- ságai. A közösségi nevelés csoportdinamikai sajátosságai	Instrukció alapj án részben önállóan		
Erősíti a csoporthoz tartozás érzését.	A közösségi nevelés csoportdinamikai sajátosságai Csoportkohéziót nö- velő gyakorlatok	Teljesen önállóan		
Az ellátottakat segíti a gyermeki jogok is- meretében, érdek- képviseletében	Családból kiemelt gyermekek sajátos- ságai Gyermeki jogok, ér- dekképviselet lehe- tőségeinek	Instrukció alapj án részben önállóan		

	ismerete			
Felismeri, megelőzi a csoporton belül bántalmazást.	A közösségi nevelés csoportdinamikai sajátosságai Bántalmazások típu- sai, tünetei. Asszertív kommuni- káció Segítő beszélge tés módszere	Instrukció alapj án részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Fejlődéslélektani ismeretek

A fejlődés fogalma, folyamata, biológiai, társadalmi és pszichológiai tényezők összefonódásának mintázata. Méhen belüli fejlődés és születés. Csecsemőkor fejleményei. Kezdeti képességek és a változás folyamata. Biológiai változások, észlelés és mozgás fejlődése, kognitív változások, társas kapcsolatok jellemzői, én-fejlődése, beszéd alakulása. A csecsemő fejlődésének optimális feltételei. A szeparáció hatásai. Kötődés szerepe. Kisgyermekkor sajátosságai, értelmi fejlődés, egocentrizmus, rajzolási képesség fejlődése, nyelv elsajátítása. Társas fejlődés, azonosságtudat megszerzése, nemi identitás alakulása, az azonosulás és az ödipális komplexus fogalma. Önszabályozó képesség fejlődése, agresszió és proszociális viselkedés. A család, mint a fejlődés közege. A fejlődést befolyásoló környezeti hatások. Iskoláskor fejleményei. Kognitív és biológiai fejlődés, én-fejlődés, társas kapcsolatok alakulása, iskolai oktatás hatásai. Serdülőkori fejlődés biológiai és szociális alapjai, pszichológiai fejleményei. A fiatal felnőttkora jellemző sajátosságok. A fejlődés, mint egész életen át tartó folyamat, Erik H. Erikson pszichoszociális stádiumai.

A serdülőkor pszichológiai fejleményei

A serdülőkor, mint különálló fejlődési szakasz dilemmái. A modern társadalmakban a serdülőkor időszakának jellemzői, időbeni kitolódásának okai. A kamaszkor szakaszai (prepubertás, pubertás, késői serdülőkor) és azok fejlődési feladatai. A felnőttkorba vezető bioszocio-pszichológiai átmenet összefüggései, jellemzői. A pubertás, nemi érés jellemzői, ha- tása az érzelmi, ill. társas élet átalakulására, a gondolkodás, intellektuális érdeklődés és kognitív képességek új minőségének megjelenésére, az erkölcsi fejlődésre, valamint az identitás újraformálására és stabilizálására. A társas kapcsolatok átalakulásának, az önállóság fokozódásának, a kortárs csoportok növekvő hatásának folyamata, annak törvényszerűségei.

Szülőkkel való konfliktusok megjelenésének okai. A serdülőkori barátságok funkciója, fejlődésben betöltött szerepük. A vezető rétegben lévő kortársak szerepe, hatása. A csoportképződés pozitív és negatív aspektusai, ezeket befolyásoló tényezők. Ellenkező neműekkel való kapcsolat alakulása, szexualitás iránti érdeklődés. A gondolkodás, erkölcsi gondolkodás fejlődése. Piaget-i kognitív fejlődés szakaszai, formális műveletek szakasza. Daniel Keating serdülőkori gondolkodás jellemzői. Lawrence Kohlberg erkölcsi gondolkodás fejlődésének szakaszai. A serdülőkor, mint az identitás fejlődésének kitűntetett időszaka. Erik H. Erikson pszichocszociális fejlődés-elméletének serdülőkor időszakára

vonatkozó aspektusai. Az identitás kialakulását támogató és hátráltató környezeti tényezők.

A serdülőkorban felmerülő sajátos magatartásformák, pszichés problémák A serdülőkori válság és fejlődési krízis fogalma, megjelenési formái. A fejlődési krízis meg- határozása Erik H. Erikson pszichocszociális fejlődés-elméletének nézőpontján keresztül. A serdülőkori válság megjelenési formái, okai, kezelésének lehetőségei. Az identitáskrízis, teljesítménykrízis, autoritáskrízis, szociális gátlás, szorongásos-depresszív tünetek, evészavar, alvászavar, drogfogyasztás, indulatkontroll problémák, önveszélyeztető magatartásformák, acting out reakciók, szuicid fantáziák-szándék-kísérlet- cselekedet meghatározása, kialakulásának hátterében meghúzódó okok feltérképezése, kezelésük lehetőségei.

A családból kiemelt gyermekek sérülékeny helyzete

A családból való kiemelés hatásai, az ezzel járó veszteségélmény életkortól függő megjelenési formái, tünetei. A gyászfolyamat szakaszai. A gyermekbántalmazások típusai és formái, viselkedésben megnyilvánuló tünetei. A PTSD fogalma, tünetei, kezelésének lehetőségei. Az intézményi környezetbe való beilleszkedés nehézségei. Az intézményi környezetbe való befogadást, beilleszkedést hátráltató tényezők és támogató lehetőségek. A traumatizált gyermekekkel való kapcsolat kialakításának lehetőségei, a traumatudatos-szemlélet gyakorlatban történő alkalmazása. A kulturális különbségekből adódó nehézségek kezelésének lehetőségei. A gyermeki jogok megismerése, az érdekképviselet lehetőségei, különös tekintettel az intézményi környezetben nevelkedő gyermekek sérülékeny helyzetére fókuszálva.

A közösségi nevelés csoportdinamikai sajátosságai

A közösségi nevelés során felmerülő csoportdinamikai sajátosságok pozitív és negatív aspektusai. A csoportkohézió erősítésének, a gyermekek közötti szeretet-kapcsolat kialakításának lehetőségei. Ezt nehezítő tényezők, ill. ezt támogató módszerek megismerése. Az intézményi környezetben való nevelkedésből adódó veszélyeztető helyzetek megismerése. Bűnelkövetés, áldozattá válás, korai iskolaelhagyás, pszichoaktív szerhasználat megelőzésének lehetőségei. A csoporthierarchiából adódó veszélyek, fenyegetés, kényszerítés, megfélemlítés, lelki, fizikai, szexuális bántalmazás felismerésében és kezelésében alkalmazható módszerek.

Ellátási szükségletek típusai, jogi szabályozása a gyermekvédelmi szakellátásban

A gyermekvédelmi szakellátásban alkalmazott speciális, különleges és kettős ellátási szükséglet fogalmának meghatározása, ehhez kapcsolódó jogszabályi háttér megismerése. A különböző ellátási szükségletek megjelenésének formái, sajátosságai, megállapítást és az annak megfelelő elhelyezést érintő szabályozások.

2.5.3.2.A működés tartalmi és gyakorlati elemei a gyermekjóléti alapellátásban és a gyermekvédelmi szakellátásban, valamint a javítóintézetben tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló átfogó képet kap a nevelés folyamatát, célját, feladatait érintő ismeretekről. Elsajátítja a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben és a javítóintézetekben megvalósuló közösségi nevelés folyamatának sajátosságait. Ismereteket szerez a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben az ellátottakat érintő ellátási szükségletek rendszeréről, a speciális, különleges, kettős ellátási szükségletű gyermekek nevelésének sajátosságairól. Ismereteket szerez a teljes körű ellátás, gondozás fogalmáról, illetve ezek

biztosításának feltételeiről a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben. Átlátja, hogy saját tevékenysége során személyisége, nevelői/vezetői attitűdje, az általa közvetített értékek milyen formában hatnak az ellátott gyermekek, fiatal felnőttek nevelésének folyamatára, személyiségük formálására. Gyakorlatban jól alkalmazható, szemléletformáló módszereket, technikákat ismer meg. Képessé válik a különböző ellátási szükséglettel rendelkező gyermekekkel való kapcsolat kialakítására, így hatékonyan képes részt venni a gyermekvédelmi szak- ellátás intézményeiben megvalósuló nevelési és gondozási feladatokban, a tanulás támogatásának folyamatában, a tevékenységszervezésben és a biztonság megteremtésében.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, gyógypedagógus, pszichológus, viselkedés elemző, szociálpedagógus, aki a gyermekvédelmi szakellátásban, javítóintézeti ellátásban legalább 5 éves gyakorlattal rendelkezik

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakmai személyiségfejlesztés, Elsősegélynyújtás alapismeretei, Probléma-, konfliktus kezelése, megoldása, Életvitel-kultúra, Egészségkultúra, Rekreáció-kultúra, Szabadidő-kultúra

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di-gitális kompeten- ciák**
Bizalmi kapcsolatot alakít ki	Fejlődéslélektani is- meretek, A serdülő kor pszichológiai fejle- ményei Családból kiemelt gyermekek sajátos- ságai Segítő beszélgetés-módszere Asszertív kommuni- káció	Teljesen önállóan	Együttműködő, hi- teles, higgadt, tuda- tos, következetes, határozott, kiszámít- ható, empatikus, ke-rettartó, elfogadó, nyitott előítélet-mentes attitűd. Gyors reagálás, ér- zelmi elérhetőség, asszertív kommuni- káció.	
Segítő beszélgetést folytat	Segítő beszélge tés módszere, szabályai	Teljesen önállóan		

Nevelési és gondo- zási feladatokat vé- gez	Pedagógiai ismere- tek Nevelés folyamata Gyógypedagógi ai ismeretek A gyermekvédelmi intézményekben zajló nevelés sajá- tosságai Családból kiemelt gyermekek sajátos- ságai Asszertív kommuni- káció	Instrukció alapj án részben önállóan		
Tanulási folyamatot támogat	Pedagógiai ismere- tek Gyógypedagóg iai ismeretek Tanulást segítő tech- nikák, módszerek	Teljesen önállóan		
Tevékenysége ket szervez	Fejlődéslélektani is- meretek. A serdülő kor pszichológiai fejle- ményei Családból kiemelt gyermekek sajátos- ságai Pedagógiai ismere- tek Nevelés folyamata Gyógypedagógi ai ismeretek Asszertív kommuni- káció	Instrukció alapj án részben önállóan		
Krízis-helyzetet ke- zel	Traumatudatos szemlélet gyakorlata Asszertív kommuni- káció Segítő beszélgetés módszere	Instrukció alapj án részben önállóan		
Konfliktusokat ke- zel	Konfliktuskez elő technikák, Asszertív kommuni- káció Segítő beszélge tés módszere Mediáció	Instrukció alapj án részben önállóan		

Motivációs re nd- szert működtet	Pedagógiai ismere- tek Gyógypedagógiai ismeretek Fejlődéslélektani is- meretek. A serdülő kor pszichológiai fejle- ményei Családból kiemelt gyermekek sajátos- ságai Nevelés folyamata Értékelő- motiváló rendszerek Asszertív kommuni- káció	Instrukció alapj án részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Pedagógiai ismeretek

A nevelés fogalma, jellemzői, célja, feladatai. A szocializáció fogalma, a szocializáció színterei. A család fogalma, funkciói, a nevelésben betöltött szerepe. A családokkal való kapcsolattartás, együttműködés formái. Konstruktív életvezetés, mint nevelési érték. A konstruktív életvezetés személyiségbeli feltételei.

Nevelési folyamatok

A nevelés folyamata. A tevékenység funkciója a nevelésben. A motiváció szerepe a tevékenységszervezésben. A jellem fejlesztése és a fejlődését meghatározó tényezők. Az önfejlesztő aktivitás szükségleteinek kialakítása a nevelés folyamatában. A nevelési módszerek osztályozása és rendszere. A módszerek kiválasztásának szempontjai. A közvetett és közvetlen nevelési módszerek. A nevelés területei, céljai, alapvető feladatai. Az értelmi nevelés, esztétikai nevelés, testi nevelés, erkölcsi nevelés, vallási nevelés, közösségi nevelés céljai, személyiségfejlesztésben betöltött szerepük.

Gyógypedagógiai ismeretek

A gyógypedagógia fogalma, tárgya, célja, területei. A megismerő funkciók fejlődése az egyes életszakaszokban, a megismerő funkciók zavara. A megismerő funkciók, kognitív képességek fejlesztésének lehetőségei. Korai fejlesztés, gondozás fogalma, feladata. Az értelmi akadályozottság definíciója, súlyossági fokozatai, jellemzői. Hallássérülés, látássérülés, kommunikációs zavarok, tanulási, érzelmi és a viselkedési zavarok, mozgássérülés, tanulásban akadályozottság, autizmus spektrum zavar okai, tünetei. A sérülés típusokra jellemző gyermekek, tanulók nevelésének, oktatásának jellemzői. Fogyatékos gyermeket nevelő családok nehézségei. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek csoportjai. A különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű tanulók és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók csoportjai, nevelésük és oktatásuk sajátosságai, a csoportok jellemzői. Az eltérő fejlődésből adódó hátrányok. Különleges, speciális szükségletet vagy kettős szükségletet mutató gyermekek nevelésének, fejlesztésének lehetőségei. Habilitáció, rehabilitáció gyógypedagógiai értelmezése. Retardáció, regresszió, reverzibilitás, irreverzibilitás fogalma. Integráció, inkluzió, szegregáció fogalmainak értelmezése. Az integráció típusai, formái és szintjei. Az

inkluzív nevelés szemlélete, tárgyi és személyi feltételei.

Gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben, valamint a javítóintézetekben zajló nevelés sajátosságai

A teljes körű ellátás fogalma, biztosításának feltételei. A gondozás fogalma, lehetőségei és feltételei a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben és a javítóintézetben. Tevékenységszervezés és megvalósulás pedagógiai kérdései. Kommunikáció és együttműködés a tevékenységszervezésben. A teljes körű ellátáshoz kapcsolódó rész- tevékenységek. Nevelési és gondozási feladatok a gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben és a javítóintézetekben: egyéni fejlesztés, közösségi nevelés, motivációs rendszer és értékelés, kötött és kötetlen foglalkozások, önkiszolgáló tevékenységek, munkára nevelés. Tanulási folyamat támogatása, egyéni differenciált fejlesztés, tehetség-gondozás. Lelki gondozás, vallásgyakorlás. Egészségügyi ellátás, mentálhigiéné, prevenció. Engedély nélküli eltávozások, szökések megelőzésének lehetőségei. Bűnmegelőzés, áldozattá válás lehetőségeinek megelőzése. Utógondozás és utógondozói ellátás. Terápiás lehetőségek, módszerek, személyiségfejlesztés, normastruktúra fejlesztés, életkompetenciák fejlesztése, kommunikációfejlesztés, agressziókezelés. A pedagógiai program tar- talmi elemei. A pedagógiai légkör, a nevelő személyisége, a nevelői értékek, nevelői attitűd és vezetési stílusok hatása a nevelés folyamatában. A nevelés folyamatában szükséges készségek, kompetenciák a gyermekjóléti alapellátás, a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben és a javítóintézetekben: stabilitás, motiváció, együttműködés, hitelesség, következetesség, kiszámítható keretek, empátia, érzelmi kötődés, elfogadás, szokásrendszer. Szakmai nyitottság, előítélet mentesség, együttműködési készség, erőszakmentes, asszertív kommunikáció, eredményes konfliktuskezelés. A gyermekkel való kapcsolat kialakításának lehetőségei, a kapcsolat kialakítását akadályozó tényezők. A speciális, különleges és kettős ellátási szükségletű gyermek sajátosságai, egyéni bánásmód érvényesülése a nevelés folyamatában. A biztonság megteremtésének lehetőségei a gyermekjóléti alapellátási, a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben és a javítóintézetekben. A rendkívüli esemény és krízis-helyzetek fogalma, annak típusai. A rendkívüli események és krízis-helyzetek során alkalmazható módszerek, lehetőségek.

A gyakorlatban alkalmazható egyéb módszerek

Asszertív kommunikáció alkalmazása. Traumatudatos konfliktus- és kríziskezelés. Segítő beszélgetés. Montessori módszer. Élménypedagógia lehetőségei. Resztoratív technikák, mediációs- és jóvátételi eljárás alkalmazásának lehetőségei a gyermekjóléti alapellátás, a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben és a javítóintézetekben.

2.5.3.3.A szakmai működés keretei a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben valamint a javítóintézetekben tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló átfogó képet kap a gyermekjóléti alapellátási és a gyermekvédelmi szakellátási intézményekről és a javítóintézetekről, azok alapvető működésének feltételeiről, a gyermekvédelem rendszerében betöltött szerepéről, fő szakmai célkitűzéseiről, személyi- és tárgyi feltételeiről és szervezeti felépítéséről. Elsajátítja a gyermekvédelmi rendszeren belül a különböző intézmények - szakmai működéshez szükséges- kapcsolódásainak sajátosságait. A gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás rendszerén belül átlátja saját munkakörére, tevékenységére vonatkozó lehetőségeket, feladatokat. Megismeri a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer sajátosságait, ebben saját szerepkörére vonatkozó

szabályokat. Gyakorlatban jól alkalmazható módszereket ismer meg az intézmény keretein belül, illetve azon kívül megvalósuló

szakmai együttműködés módjairól. Ismeretei alapján képes átlátni és szemléletébe ágyazni a team-munka jelentőségét a szakmai munkája során a titoktartási kötelezettség és adatvédelmi szabályok, valamint a kompetenciahatárok betartásának figyelembe vételével. Megismeri a gyermekjóléti alapellátás, a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben és a javítóintézetekben a tárgyi környezetre vonatkozó iránymutatásokat, gyermekvédelmi elvárásokat. Elsajátítja az intézmény tárgyi környezetének, eszközeinek bővítésére irányuló pályázatok felkutatásának, elkészítésének gyakorlatát.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpolitikus, pedagógus, gyógypedagógus, szociálpedagógus, aki a gyermekjóléti alapellátásban, gyermekvédelmi szakellátásban vagy javítóintézeti ellátásban legalább 5 éves gyakorlattal rendelkezik

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakmai személyiségfejlesztés, Gyermekvédelem története, Intézmények, bürokratikus szervezetek, Szervezeti formák, Szervezeti működés, Jog, erkölcs, etika a szociális munkában,

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di-gitális kompeten- ciák**
Team-megbeszélést szervez	Munkakörök, tevé- kenységek, kompe-tenciahatárok, fele- lősségi körök isme-rete	Instrukció alapján részben önállóan	Határozott, pontos, precíz, megbízható, kommunikatív, lé- nyeglató, kerettartó, együttműködő atti- tűd.	Team megbeszélés- ről számítógépen, szövegszerkesztő segítségével jegyző- könyvet vezet
Pályázatokat készít	Pályázatok felkuta- tásának, elkészítésé- nek menete, gyakor-lata	Instrukció alapján részben önállóan		Internet használatá- val felkutatja a pá-lyázati lehetősége- ket, szövegszer-kesztő segítségével ehhez szükséges do-kumentumokat ké- szít. Digitális kom-petenciáinak birto- kában elektronikus felületeken dolgozik

Külső intézmények- kel kapcsolatot tart	A hivatalos kommu- nikáció szabályai Munkakörök, kom- petenciahatárok is- merete Team-munka j el- lemzői Intézmények k ap- csolatrendszere Adatvédelmi szabá- lyok és titoktartási kötelezettség isme- rete	Instrukció alapj án részben önállóan		Számítógépen, in- ternet használatával levelezést folytat
Információkat to- vábbít	Munkakörök, kom- petenciahatárok is- merete Team-munka jel- lemzői Intézmények kap- csolatrendszere Adatvédelmi szabá- lyok és titoktartási kötelezettség isme- rete	Instrukció alapj án részben önállóan		Szövegszerkesztő használatával leve- let, dokumentumot készít
Adatvédelmi szabá- lyokat tart be	Adatvédelmi szabá- lyok ismerete	Teljesen önállóan		
Esetmegbeszélő ta- nácskozáson vesz részt	Fejlődéslélektani is- meretek, Pedagógiai ismeretek Gyógypedagógiai ismeretek Egyéni szükségletek rendszere, Csoportdinamikai sajátosságok Asszertív kommuni- káció	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

A gyermekvédelem intézményrendszere

A gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás intézményei. Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatások, gyermekek átmeneti gondozását biztosító szolgáltatások/intézmények, Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatok, otthont nyújtó ellátási formák (nevelőszülői hálózatok, gyermekotthonok, különleges gyermekotthonok, speciális gyermekotthonok, lakásotthonok, különleges lakásotthonok, speciális

lakásotthonok , központi speciális gyermekotthonok, kísérő nélküli kiskorúak gyermekotthona, utógondozó otthon), Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság, megyei és fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok, javítóintézetek. A különböző szolgáltatások/intézmények alapvető működésének feltételei, funkciói, feladatai, fő szakmai célkitűzései, a gyermekvédelem rendszerében betöltött szerepük, tevékenységeik összefonódásának jellemzői. A különböző intézmények jogszabályi hátterének, az alapvető működéshez szükséges alapdokumentumainak meghatározása. A különböző intézmények szervezeti felépítése. A gyermekjóléti alapellátás, a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben és a javítóintézetekben betölthető munkaköreiben, az önálló tevékenységre vonatkozó lehetőségek. Saját munkakörének az adott intézmény szervezeti hierarchiájában elfoglalt helyére, munkáját általánosságban, illetve napi szinten meghatározó alapdokumentumok köre. A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer sajátosságai, ebben saját szerepkörére vonatkozó szabályok.

A gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás, a javítóintézeti ellátás intézményeinek személyi feltételei

A gyermekjóléti alapellátás, a gyermekvédelmi szakellátás intézményei és a javítóintézetek működésének személyi feltételrendszere. A szakmai működéshez és az ellátás biztosításához szükséges munkakörök, feladatok, felelősségi körök meghatározása. Saját munkakörére, önálló tevékenységére vonatkozó lehetőségek köre. Munkaköri leírás tartalmi elemei, önálló tevékenységre, felelősségi körre vonatkozó iránymutatásai. A szociális és gyermekvédelmi továbbképzés rendszere és pedagógus előmenetel rendszere, a szakmai személyiség fejlesztésének lehetőségei.

A gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátásban, a javítóintézeti ellátásban megvalósuló team-munka sajátosságai

A gyermekjóléti alapellátás, a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben és a javítóintézetekben megvalósuló ellátás és szakmai munka sajátosságai. Az intézményen belüli munkakörök szakmai együttműködésének lehetőségei. A külső intézményekkel, tevékenységi körökkel való közös munka sajátosságai. Gyermekvédelmi gyámokkal, gyermekjogi képviselővel, egészségügyi ellátórendszerrel, pszichiátriai osztályokkal, gyermekvédelmi szakértő bizottságokkal, tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottságokkal, köznevelési és szakképzési intézményekkel, területi gyermekvédelmi szakszolgálatokkal, gyámhivatalokkal, rendőrséggel, bírósággal, ügyészséggel stb. megvalósuló szakmai munka módjai, jellemzői. A hatékony információáramlást akadályozó tényezők és támogató lehetőségek. Az egyes munkakörök, tevékenységek kompetenciahatárainak meghatározása, a szakmai munka során a kompetenciahatárok betartásának fontossága. A hatékony kommunikáció és az információ áramlásának szükségessége és szerepe az eredményes szakmai munkában és a döntéshozó folyamatokban. Az esetmegbeszélő tanácskozás, a szakmai team megbeszélés módszerei. A titoktartási kötelezettség és az adatvédelmi szabályok betartásának lehetőségei a team-munka során.

A gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás, a javítóintézeti ellátás intézményeinek tárgyi feltételei

A gyermekjóléti alapellátás, a gyermekvédelmi szakellátás intézményei és a javítóintézetek működésének tárgyi feltételei. A , gondozási, nevelési, fejlesztési tevékenység során a tárgyi környezetre vonatkozó iránymutatások, gyermekvédelmi elvárások. A tárgyi feltételrendszer védelmére, kezelésére vonatkozó szabályok. A tárgyi feltételek, eszközök szakmai munkában betöltött szerepe. Az eszközök bővítésének lehetőségei, pályázatokban való részvétel módjának, gyakorlatának elsajátítása.

2.5.3.4.Az igénybevevők jellemzői személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokban tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy elsajátítása során a tanuló megismeri az igénybevevők egyes köreinek jellemzőit. Átfogó képet kap a fogyatékosság fogalmáról, típusairól. Ismereteket szerez a fogyatékosság következményeiről az önállóság, autonómia területein. Megismeri a hajléktalansághoz vezető okokat, veszélyeztető tényezőket, a hajléktalanság mentális és szociális következményeit. Tanulása során megismeri az időskorra jellemző sajátságokat az egészség, mentális állapot terletein. A tantárgy elsajátítása során képet kap a pszichiátriai betegségek kialakulásának okairól, típusairól, az önálló életvezetésre gyakorolt következményeiről. Megismeri a szenvedélybetegségek típusait, különösen az alkoholizmus és a pszichoaktív szerek fogyasztóinak jellemzőit. Az egyes igénybevevői körök jellemzőinek ismeretével képessé válik az igénybevevők szükségleteikhez igazodó kommunikációra, bánásmódra, átlátja a tevékenysége során elérhető célokat, tiszteletben tartja az igénybevevők jogait és képessé válik munkáját úgy szervezni, hogy az illeszkedjen az igénybevevők egyéni jellemzőihez. A tanuló olyan szemléletet alakít ki, melynek során az ellátottak egyéni szükségleteire, életkorukból és élethelyzetükből adódó sajátosságaira elfogadó, előítélet-mentes, empatikus, a problémáik megoldásában támogató attitűddel képes viszonyulni.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, gyógypedagógus, pszichológus, viselkedés elemző, szociálpedagógus, szociális menedzser, aki a szociális ellátás területén legalább 5 éves gyakorlattal rendelkezik

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Alapképzés során elsajátított Egészségügyi ismeretek, Társadalomismeret, Szociális ismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di- gitális kompeten- ciák**
A szükségletekhez igazodóan alakít ki kapcsolatot	Az igénybevevői kör jellemzőinek is- merete	Teljesen önállóan	Munkája során tisz- teletben tartja az igénybevevők sze- mélyiségi	

az igénybevevőkkel.			jogait, szükségleteikhez igazodó bánásmódot alkalmaz. Az élet, mint érték szemlé- lettel végzi munká- ját. Munkáját a problémák megol- dására törekvés jel- lemzi, mely során elfogadó, előítélet mentes attitűddel vi- szonyul a gondozot- takhoz.	
Felépülés szemlé- letű gondozást vé- gez	A szenvedélybe te- gek és pszichiátriai betegek jellemz ői- nek ismerete.	Teljesen önállóan		
Támogatja a gondo- zottakat problémáik definiálásában.	Az igénybevev ői kör jellemzőinek is- merete	Teljesen önállóan		
Részt vesz a gondo- zási tervek kidolgo- zásában	Az igénybevevői kör általános jellem- zőinek ismerete	Instrukció alapj án részben önállóan		Szövegszerkesztő használatával r ész vesz a gondozási terv elkészítésében.

A tantárgy témakörei

Fogyatékkal élő személyek jellemzői

A fogyatékosság fogalma, kialakulásának okai. A fogyatékosság típusai, mozgássérültség, látássérültség, hallássérültség, beszédfogyatékosság, értelmi fogyatékosság, autizmus spektrum zavar, pszichoszociális fogyatékosság. A halmozott, súlyosan-halmozott fogyatékosság. A rehabilitáció lehetőségei az egyes típusok tekintetében. A fogyatékos személyek intézményi ellátásának okai, a család feladatai a fogyatékos személyek ellátásában. Fogyatékos gyermek nevelése, fogyatékos családtag gondozása a családban, a család funkciói, megküzdés, elfogadás. A fogyatékosság társadalmi megítélésének változásai, helyzete a XXI. században. Az emberi élet, mint érték a fogyatékkal élő személyek gondozásában. Az igénybevevőkkel való bánásmód különös tekintettel a személyiségi jogaik tiszteletben tartására és az előítélet-mentes attitűd kialakítására.

Hajléktalan személyek jellemzői

A hajléktalansággal veszélyeztetett társadalmi csoportok köre, különösen a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülő fiatal felnőttek, a büntetés végrehajtás intézményeiből kikerülők, az alacsonyjövedelmű családok helyzete. A depriváció és a tanult tehetetlenség fogalmai és a hajléktalanság kialakulása közötti összefüggések. A hajléktalansághoz vezető okok feltárása. A munkanélküliség okai, helyzete Magyarországon. A foglalkoztatás helyzete, lehetőségei Magyarországon. Életvezetési elakadások a hajléktalanok életútjában, szenvedélybetegség. A hajléktalan személyek családi kapcsolatainak jellemzői. A hajléktalanokkal való bánásmód különös tekintettel a személyiségi jogaikra, foglalkoztatási rehabilitációjukra.

Időskorú személyek jellemzői

Az időskor, mint életszakasz pszichológiai jellemzői. Az intézményekben élő időskorúak veszteség élményei, megküzdési módjai. Az igénybevevők családi kapcsolatainak jellemzői, a család szerepe az időskorú személygondozásában. A család szerepének változásai az idősek ellátásában, a gyermekek szerepe, felelőssége az időskorú szülők ellátásában. Az

időskorra jellemző egészségügyi állapot, különös tekintettel az önelletást befolyásoló állapotokra, betegségekre. Az időskorúakkal való bánásmód különös tekintettel a szükségletekhez illeszkedően a legjobb életminőség biztosítására, személyiségi jogaik tiszteletben tartására.

Pszichiátriai betegek jellemzői

A pszichiátriai betegségek osztályozása. A mentális egészség fogalma. A pszichiátriai betegségek és tüneteik. Pszichotikus zavarok, pszichotikus kórképek. Szkizofrénia, paranoid szkizofrénia, hebefrénia, katatón szkizofrénia, depressziós tünetcsoport, mániás tünetcsoport, bipoláris zavarok. Az A pszichiátriai betegek körében leggyakrabban megjelenő általános tünetei: szorongás, alvászavarok, figyelem és koncentráció zavarok, demencia. A család szerepe a kórokokban. A pszichiátriai betegek gyógyszeres és pszichoterápiája. A pszichiátriai betegek veszélyeztető viselkedése. Bánásmód a pszichiátriai betegekkel különös tekintettel a személyiségi jogaik tiszteletben tartására és felépülés szemléletű gondozásukra.

Szenvedélybetegek jellemzői

A drog fogalma, legális és illegális drogok. A függőség fogalma (dependencia, addikció) A szerhasználat során kialakuló tolerancia. Szerfüggőség és viselkedés függőség. A függőségek során kialakuló ciklikusság. A drogkarrier kialakulásának szakaszai: kipróbáló, rekreációs, vagy szabadidős használó, szituációs használat, intenzifikált használat, kényszeres használat. Kettős diagnózisú szerhasználók. A szenvedélybetegek családi kapcsolatai, szenvedélybeteg a családban, működési zavarok. Szenvedélybetegek gyermekkorban, fiatal felnőttkorban, felnőttkorban. Bánásmód a szenvedélybetegekkel különös tekintettel a felépülés szemléletű gondozásukra és személyiségi jogaik tiszteletben tartására.

2.5.3.5.A szakmai működés tartalmi és gyakorlati elemei a szociális ellátás intézményeiben tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló elsajátítja a szociális intézményekben alkalmazott módszerek, munkaformák elméleti ismereteit és megismeri alkalmazásuk gyakorlati lehetőségét. Megismeri a szociális munka módszerei közül az egyéni esetkezelés és a csoportmunka elméletét és intézményi gyakorlatát. Megismeri a rehabilitáció fogalmát, lehetőségeit a különböző igénybevevői csoportok gondozásában. Tapasztalatot szerez az intézmény rehabilitációs tevékenységeiről, a komplex gondozás megvalósulásáról, az intézmény által nyújtott terápiás lehetőségekről. Megismeri a személyes gondoskodást igénybevevő személyek kapcsolatának a jellemzőit, az intézményi elhelyezés ártalmait. A tantárgy elsajátítása során megismeri a krízis kezelés elméletét és intézményi gyakorlatát.

A tantárgy elsajátítása során a tanuló olyan ismereteket szerez, amelyek képessé teszik, hogy felkészülten vegyen részt a szociális intézményrendszerben az ellátottak gondozásában, rehabilitációjában.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpedagógus, szociálpolitikus, szociális menedzser, aki a szociális ellátás területén legalább 5 éves gyakorlattal rendelkezik

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szociális ismeretek, Szakmai személyiségfejlesztés, Probléma-, konfliktus kezelése, meg-

oldása,

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő di-gitális kompeten- ciák
Bizalmi kapcso lat kialakítása	Asszertív kommuni- káció	Teljesen önállóan	Munkavégzése so- rán szakmai ismere- teit tudatosan kezeli, nyíltan kommuni-kál. Az igénybeve-vőkkel elfogadó, empatikus kapcsola- tot alakít ki, előítélet mentes attitűd jel-lemzi.	
Krízist kezel	A krízis intervenció lépései, asszertív kommunikáció	Teljesen önállóan		
Támogatja az igény- bevevők szociális kapcsolódásait	Intézményi árt al- mak, az elmagányo-sodás hatása a men- tális állapotra	Teljesen önállóan		
Konfliktust kezel	Konfliktus kezelő technikák, asszertív kommunikáció	Teljesen önállóan		
Segítőbeszélgetés t folytat	Segítő beszélge tés módszere	Teljesen önállóan		
Részt vesz az igény- bevevők rehabilitá-ciójában	Komplex gondozás, a rehabilitáció tevé-kenységei	Instrukció alapj án részben önállóan		
Részt vesz csoport foglalkozásokon	Szociális csoport-munka jellemzői, csoportdinamikai is- meretek	Instrukció alapj án részben önállóan		
Tevékenysége ket szervez	Az igénybevevők jellemzői, intézmé- nyi ártalmak	Instrukció alapj án részben önállóan		A tevékenységhez szükséges IKT esz- közöket használja
Segíti az igénybeve- vőket önálló életve-zetésük kialakításá-ban	Komplex gondozás, rehabilitáció	Teljesen önállóan		
Segíti az igénybeve- vőket önellátásuk- ban	Komplex gondozás, szükségletekhez igazodó ellátás	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Egyéni esetkezelés a szolgáltatásokban/intézményekben

Az esetkezelés fogalma, elméleti irányzatok: pszichoanalitikus, funkcionális, pszichiszociális, problémamegoldó, viselkedés-lélektani, családterápiás stb. A problémamegoldó folyamat három szakasza és az abban alkalmazható módszerek. Az erőforrás fogalma, típusai, a hiányok és erőforrások számbavételének módszerei. Az egyéni esetkezelés intézményi gyakorlata, a komplex gondozásban betöltött szerepe. Az egyéni esetkezelés során kialakult kapcsolat a szakember és a személyes gondoskodást igénybevevő személy között. Az egyéni esetkezelés megvalósulása a különböző területeken dolgozó szakemberek együttműködése útján. Az asszertív kommunikáció előnyei az esetkezelésében. A segítőbeszélgetés alkalmazása.

Szociálismunka csoportokkal

A szociális csoportmunka definíciója. A csoportmunka előnyei és hátrányai. A csoportok típusai, a szociális munkában alkalmazott csoportok. Csoportmodellek – társadalmi célmodell, reciprok modell, gyógyító modell. A csoport működésének következménye a csoportdinamikára. A csoportban kialakuló szerepek. A csoport alakulás fázisai. A csoportvezetés kérdései, a csoportvezető kompetenciái, munkaköre, a csoportok tervezése. A csoportmunka illeszkedése a gondozottak szükségleteihez. A szociális csoportmunka gyakorlata az intézményben. A szenvedélybetegek rehabilitációjában használt csoportmunka jellemzői, a Minnesota modell.

Rehabilitáció, terápiás munka

A rehabilitáció fogalma, célja. A rehabilitációs tevékenység meghatározása. A rehabilitáció fajtái: orvosi, jogi, pedagógiai, gyógypedagógiai, foglalkozási, szociális rehabilitáció. A rehabilitáció komplex jellege. A rehabilitáció folyamata: felismerés, diagnózis, prognózis. A rehabilitáció célja: az igénybevevők önálló életvezetési képességének kialakítása, illetve helyreállítása. A rehabilitáció megvalósításának módszerei szenvedélybetegek, fogyatékkal élő személyek, pszichiátriai betegek és hajléktalan személyek ellátása során. Az önálló életvezetéshez szükséges kompetenciák, önellátás, foglalkoztatás, szociális kapcsolatok kérdései.

A rehabilitáció folyamatában alkalmazott terápiák, egyéni és csoportos terápiás foglalkozások. Felépülési-modell és szemlélet jellemzői. Az adott intézményben folyó rehabilitációs tevékenységek, terápiás lehetőségek.

Az igénybevevők kapcsolatainak támogatása

Az intézményes ellátás ártalmai, az önállóság, önellátás, a szociális kapcsolatok terén. Az elmagányosodás mentális következményei. Az igénybevevők szociális kapcsolatainak feltérképezése. A szociális ellátást nyújtó intézmények feladatai az igénybevevők kapcsolatainak ápolásában, a kapcsolattartás szabályozása, lehetőségeinek biztosítása, a házirend kapcsolattartásra vonatkozó szabályai. A családi kapcsolatok erősítését szolgáló tevékenységek, konfliktus-kezelés lehetőségei, módszerei. Az igénybevevők szociális kapcsolatainak erősítését célzó programok, intézményen belül, intézmények között és intézményen kívül. Az adott intézmény gyakorlata a kapcsolatok ápolásában, az intézményi programok megismerése.

Az önállóság, önellátás kérdései

Az önállóság fejlesztésének lehetőségei az intézményekben élő gondozottak tekintetében, a szükségletekhez illeszkedő gondozás kérdései. Az önállóságot támogató bánásmód, kommunikáció és az egyéni szükségletek kérdései. Az intézményi ártalmak megjelenése az igénybevevők önellátása, önállósága területén. A támogatott lakhatás jogszabályi háttere. A támogatott lakhatást igénybe vevők köre, jellemzőik. A támogatott lakhatás szerepe a

gondozottak társadalmi integrációjában. Az önálló életvitel elemei. A támogatott lakhatás szolgáltatási elemei: felügyelet, étkeztetés, gondozás, készségfejlesztés, tanácsadás, pedagógiai, gyógypedagógiai segítségnyújtás, háztartási segítségnyújtás.

Konfliktus és kríziskezelés

A konfliktusok kialakulásának általános okai és intézményi megjelenése. A gondozottak között kialakult konfliktusok okai. A megelőzésének lehetőségei, a házirend, mint az együttélés szabályait tartalmazó dokumentum, az érdekérvényesítés kérdései, érdekképviselet fórumai, panaszjog. A gondozottak és a szakemberek között megjelenő konfliktusok, ellátottjogi képviselet. A szakemberek között kialakult konfliktusok és feloldásainak lehetőségei. A konfliktusok megelőzése, a világosan dokumentált, letisztázott hatáskörök. A kompetenciák túllépéséből eredő konfliktusok szakszerű megoldása. A konfliktus kezelésének stratégiái (Thomas-Kilmann teszt). Konfliktusok kezelésének gyakorlata: resztoratív technikák, jóvá- tétel. Az asszertív viselkedés és kommunikáció szerepe a konfliktusok kezelésében és kialakulások megelőzésében. Az adott intézményben alkalmazott konfliktus megoldási módok. A krízis definíciója, típusai (fejlődési és akcidentális krízisek). A krízishelyzet lehetséges kimenetelei: a megoldás, a kompromisszum, az eredménytelen megoldás és az összeomlás. A leggyakoribb krízishelyzetek: az intézménybe kerülés körülményei, a megszokott szociokulturális közegből való kiszakadás, a korábbi kapcsolatok megszűnése, együttélésből fakadó különböző konfliktusok, gondnokváltás stb. A krízisintervenció jellegzetességei. A segítő szakember specifikus készségei, feladata a krízisintervenció folyamatában. A kríziskezelés gyakorlata az adott intézménybe

2.5.3.6.A szakmai működés keretei a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásban tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy elsajátítása során a tanuló átfogó képet kap a szociális ellátásban résztvevő szolgáltatásokról/intézményekről, azok alapvető működésének feltételeiről, a szociális ellátásban betöltött szerepéről, fő szakmai célkitűzéseiről, személyi- és tárgyi feltételeiről és szervezeti felépítéséről. Elsajátítja a szociális szolgáltatások/intézmény rendszerén belül a különböző szolgáltatások/intézmények - szakmai működéshez szükséges- kapcsolódásainak sajátosságait. A szociális alap- és szakosított ellátás rendszerén belül átlátja saját munkakörére, tevékenységére vonatkozó lehetőségeket. Gyakorlatban jól alkalmazható módszereket ismer meg a szolgáltatás/intézmény keretein belüli, illetve azon kívül megvalósuló szakmai együttműködés módjairól. Ismeretei alapján képes átlátni és szemléletébe ágyazni a team-munka, a komplex gondozás jelentőségét és a kompetenciahatárok betartásának fontosságát a szociális ellátásban megvalósuló szakmai munkája során.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpolitikus, pedagógus, gyógypedagógus, szociálpedagógus, aki a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásban legalább 5 éves gyakorlattal rendelkezik

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Alapképzés során elsajátított Társadalomismeret, Szociális ismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di- gitális kompeten- ciák**
Információkat to- vábbít és kér a szoci- ális ellátórendszer- ről, szóban és írás- ban	A szolgáltatások/in- tézmények kapcso- latrendszere, az in- formációk szerepe a gondozásban	Teljesen önállóan	Munkavégzését az együttműködés, a szakmai kompeten- ciák ismerete és be- tartása jellemzi. Mo- tivált a szakmai fej- lődésre, kiégésének megelőzésére. Inno- vatív ötleteit meg- osztja, tevékeny az erőforrások bővítés- ében.	Szövegszerkesztő használatával leve- let, dokumentumot készít
Együttműködik az igénybevevő/gon - dozott ellátása során a különböző szol- gáltatások/intézm é- nyek munkatárs ai- val, szóban és írás- ban.	A szolgáltatások/in- tézmények kapcso- latrendszere	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő használatával leve- let dokumentu mot készít
Feladatainak ellá- tása során felismeri a hatáskörén túl mu- tató helyzeteket, problémákat	Munkaköri leírás, hatáskör, team- munka jellemzői	Teljesen önállóan		
Felismeri a jelentési kötelezettség hatá- lya alá tartozó ese- ményeket és a proto- kollnak megfelelően jár el	Jelentési kötelezett- ség szabályai, körül- ményei	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő használatával jelen- tést készít
Felismeri a bántal- mazásra utaló jele- ket és a protokollnak megfelelően jár el	A bántalmazás jelei, kezelésének proto- kollja	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő segítségével jel en- tést készít
Együttműködik a szolgáltatás/intéz- mény munkatársai- val a komplex gon- dozás megvalósítása érdekében	A szakmai munka módszerei, komplex gondozás	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő használatával doku- mentumot készít.
	Munkaköri leírás, a			

Ismeri a munkája el- látásához szükséges tárgyi feltételeket	szolgáltatás/intéz-mény működésének tárgyi feltételei, használt eszközök köre	Teljesen önállóan		
Pályázati lehetősé- gek keresésében részt vesz	A szolgáltatás/intéz - mény működésének tárgyi feltételei	Instrukció alapján részben önállóan		
Pályázat írásban, megvalósításban közreműködik	Az intézmény mű- ködésének szakmai keretei, feltételei	Instrukció alapján részben önállóan		Szövegszerkesztő használatával doku- mentumot készít, di- gitális kompetenciá- inak birtokában elektronikus felüle- teken dolgozik
Részt vesz szakmai továbbképzéseken.	Szociális tovább- képzés rendszere	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

A személyes gondoskodást nyújtó szociális alap és szakellátások rendszere A személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális alap- és szakosított ellátások rendszere. Falugondnoki, tanyagondnoki szolgálat, házi segítségnyújtás, étkeztetés, családsegítés, támogató szolgáltatás, közösségi ellátások, nappali ellátások, utcai szociális munka. Ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás, átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás, lakóotthoni ellátás, rehabilitációs intézményi ellátás, - támogatott lakhatás. A különböző szolgáltatások/intézmények alapvető működésének feltételei, funkciói, feladatai, fő szakmai célkitűzései, a szociális ellátásban betöltött szerepük, tevékenységeik összefonódásának jellemzői. Az egyes szolgáltatások/intézmény típusok szakmai működésének célrendszere. A különböző intézmények jogszabályi hátterének, az alapvető működéshez szükséges alapdokumentumainak meghatározása. A különböző szolgáltatások/intézmények szervezeti felépítése, hierarchiája. A szociális ellátórendszer alap és szakosított ellátásban betölthető munkakörök, önálló tevékenységére vonatkozó lehetőségek. Saját munkakörének az adott intézmény szervezeti hierarchiájába elfoglalt helyére, munkáját általánosságban, illetve napi szinten meghatározó alapdokumentumok köre. A bántalmazás kezelésének intézményi szabályozása, megelőzésének lehetőségei, teendők bántalmazás esetén, az információk kezelésének, jelentésének rendszere.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások/intézmények személyi feltételei

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális alap- és szakosított ellátások működésének személyi feltételrendszere. A szakmai működéshez és az ellátás

biztosításához szükséges munkakörök, feladatok, felelősségi körök meghatározása. Saját munkakörére, önálló tevékenységére vonatkozó lehetőségek köre. Munkaköri leírás tartalmi elemei, önálló tevékenységre, felelősségi körre vonatkozó iránymutatásai. A szociális továbbképzés rendszere, a szakmai személyiség fejlesztésének lehetőségei.

Munkamódszerek a szolgáltatásokban/intézményekben

A szociális ellátórendszerben megvalósuló ellátás és szakmai munka sajátosságai. A szolgáltatáson/intézményen belüli munkakörök szakmai együttműködésének lehetőségei. A külső intézményekkel, tevékenységi körökkel való közös munka sajátosságai. Az igénybevevők törvényes képviselőivel, egészségügyi ellátórendszerrel, a foglalkoztatáshoz kapcsolódó intézményekkel, rehabilitációs bizottsággal, gyámhivatalokkal, a közigazgatás egyéb intézményeivel megvalósuló szakmai munka módjai, jellemzői. A hatékony információáramlást akadályozó tényezők és támogató lehetőségek. Az egyes munkakörök, tevékenységek kompetenciahatárainak meghatározása, a szakmai munka során a kompetenciahatárok betartásának fontossága. A hatékony kommunikáció és az információ áramlásának szükségessége és szerepe az eredményes szakmai munkában és a döntéshozó folyamatokban. Az esetmegbeszélő tanácskozás, a szakmai team megbeszélés módszerei, a komplex gondozás feltételei. A titoktartási kötelezettség és az adatvédelmi szabályok betartása a közös munka során

A személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások/intézmények tárgyi feltételei

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális alap- és szakosított ellátások működéséhez szükséges tárgyi feltételek. Az igénybevevők elhelyezési körülményeire vonatkozó szabályok a tárgyi környezetre vonatkozó iránymutatások. A tárgyi feltételrendszer védelmére, kezelésére vonatkozó szabályok. A tárgyi feltételek, eszközök szakmai munkában betöltött szerepe. A szakmai munka feltételeit, a gondozást, rehabilitációt segítő eszközök. Az eszközök bővítésének lehetőségei, pályázatokban való részvétel módjának, gyakorlatának elsajátítása.

2.5.4. Adminisztráció ismerete és gyakorlata megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület a szociális ellátórendszerben, a gyermekjóléti alapellátás, és gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben, valamint a javítóintézetekben felmerülő adminisztrációs feladatok megismerését szolgálja.

A tanulási terület teljesítése során a tanulók ismereteket szereznek az intézményi és hatósági adminisztrációs rendszerekről a szociális igazgatás területén, valamint a gyermekek védelmének rendszerében.

Tapasztalatokat szereznek az szolgáltatások/intézmények ügyviteli és ügyirat-kezelési feladatainak ellátásáról, a tények, információk, adatok, folyamatok rögzítéséről, a nyilvántartások kezeléséről, ügyfélforgalmi adatokat elemeznek, statisztikai beszámolókat készítenek, döntés-előkészítési, szolgáltatás-szervezési és ügyfélszolgálati feladatokat látnak el.

Alkalmazzák informatikai ismereteket az iratok, dokumentumok, kérelmek, nyomtatványok, nyilvántartások elkészítése során, kezelik a szükséges táblázatkezelő, szövegszerkesztő programokat és szoftvereket.

Felkészülnek az önálló, felelős munkavégzésre, a dokumentumok szakszerű és pontos elkészítésére, munkájukat a hatályos jogszabályok figyelembevételével látják el.

2.5.4.1. Informatikai ismeretek gyakorlati alkalmazása tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A közismereti oktatás során elsajátított informatikai ismeretek elmélyítése, a napi munkájukat segítő számítástechnikai programok, IKT eszközök megismerése és alkalmazása.
A tanulók a munkavédelmi előírásoknak megfelelően kezeljék a számítógépet és a kapcsolódó eszközöket (pl. nyomtató, projektor).
A számítógép alkalmazásával legyenek képesek a munkatevékenységükhöz kapcsolódó adminisztrációs feladatok, szövegszerkesztési, táblázat-kezelési, adatbázis-kezelési műveletek elvégzésére, prezentáció készítésére. Alkalmazzák az internethasználat által nyújtott előnyöket.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Informatikai tanár, vagy Informatikus végzettség, informatikai szakmai gyakorlattal rendelkező pedagógus.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Közismereti informatika tantárgy

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di-gitális kompeten- ciák**
Megteremti munka- védelmi előírások- nak megfelelő mun-kakörülményeket. Kezeli a számítógé- pet és tartozékait, IKT eszközöket.	Ismeri a képernyő előtti munkavégzés minimális egészség- ügyi és biztonsági követelményeit. Is- meri a számítógép, és IKT eszközök használatára vonat- kozó működtetési és biztonsági előíráso- kat. A feladat elvég-zéséhez kiválasztja a megfelelő szoftvert, programot.	Teljesen önállóan	Érti és betartja a munkavédelmi sza- bályokat. A számítástechnikai és IKT eszközöket az előírásoknak megfelelően	Számítástechnikai eszközöket, IKT eszközöket ismer és használ (számító- gép, projektor, inter-aktív tábla, stb).

Dokumentumot szerkeszt szöveg-szerkesztő program- mal, megadott for- mai és tartalmi szempontok szerint, keresett információ- val történő kiegészí-téssel.	Ismeri a gépírás technikáját. Ismeri szövegszerkesztő programokat, a do-kumentumszerke sz- tés alapműveleteit, a dokumentumok el- készítésének formai és tartalmi követel- ményeit.	Teljesen önállóan	hasz- nálja. Érdeklődik a mun- káját segítő számí-tástechnikai progra- mok iránt. Törekszik a pontos és precíz munkavég- zésre. Munkáját a szakmai etikai normák sze- rint végzi, betartja az adat- és informá-cióvédelemre vonat- kozó szabályokat.	Szövegszerkesztő program segítségé- vel dokumentumot (kérelmet, nyilatko- zatost, stb.) szer- keszt, ki tud tölteni sablonokat, űrlapo- kat, nyomtatványo-kat. Hatékony an tudja használni nyomtatványok le-töltéséhez az inter- netes böngészőket.
Táblázatot szer-keszt, táblázatba adatokat tölt fel. Egyszerű számításo- kat, kimutatásokat végez, diagramot készít táblázatke-zelő programmal.	Ismeri a táblázatke- zelés alapművele- teit.	Teljesen önállóan		Az adatok feldolgo- zását és megjelenité- sét digitálisan is el-végzi. Kezeli a táb- lázat-kezelő (excel) programot, grafi-kont, diagramot ké-szít.
Adatbázist készít és kezel. Szakszerűen kiválasztja és hasz- nálja a feladat vég-rehajtásához hasz- nálandó adatokat, információkat, in-formációforrások at.	Ismeri az ügyintéz-ést segítő adatbázi- sok elkészítésének követelményeit. Is- meri az internet-használat biztonsági szabályait, az elekt- ronikus kommuni-káció csatornáit.	Teljesen önállóan		Alkalmazza az adat- bázis-kezelő progra- mokat. Internetes forrásból dokumen- tumok elkészítésé- hez ismereteket sze-rez, információt gyűjt.
Prezentációt készít.	Ismeri a prezentáció készítés alapműve- leteit.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális eszközök segítségével az munkáját képileg és szövegesen doku- mentálja, prezentá- ciót, beszámolót ké-szít. Internetes lehe- tőségek alkalmazá- sával elsajátítja., to-vábbfejleszti pre-zentációs technikáit.

A tantárgy témakörei

Gépírási alapgyakorlatok

Az alapkarakter-készlet elsajátítása, számjelek, írásjelek, funkcióbillentyűk gyakorlása, mozdulat- és betűkapcsolási gyakorlatok.
Írássebesség fokozása, ujjtechnikai gyakorlatok.
A másolási készség gyakorlása. Mondatok írása, összefüggő szöveg másolása sortartással. Szógyakorlatok, mondatgyakorlatok.

Szövegszerkesztés

A dokumentumok tárolására szolgáló mapparendszer kialakítása. Mappa és fájlkezelési feladatok (létrehozás, elnevezés, megnyitás, bezárás, áthelyezés, másolás, törlés, nyomtatás (különböző beállításokkal) stb.
A szövegszerkesztő program alapfunkcióinak alkalmazása: oldalbeállítás, elrendezés, papírméret, tájolás, töréspontok (oldaltörés, szakasztörés, hasábtörés) elhelyezése, karakterek formázása, bekezdések alkotása, formázása, szegély, oldalszegély, mintázat (kitöltés) elhelyezése, felsorolás, többszintű felsorolás létrehozása, tabulátorpozíciók elhelyezése, különböző típusú tabulátorok használata, szöveg beillesztése, táblázat, diagram, kép, alakzat, oldalszám, dátum és idő, szövegdoboz, WordArt, iniciálé, szimbólum, vízjel, lábjegyzet, képaláírás, megjegyzés beszúrása, irányított beillesztés, más irodai programmal előállított objektum beillesztése, a beszúrt/beillesztett objektum formázása, címsor létrehozása stílusok használatával, szövegrészek formázása stílus alkalmazásával, szövegrész, szöveg keresése, cseréje, élőfej, élőláb létrehozása, szerkesztése, nyelvi eszközök, használata: helyesírás-ellenőrzés, automatikus elválasztás stb.
Szövegbevitel, szövegek szerkesztésének gyakorlása, szerkesztett szövegek mentése, nyomtatása.
A munkakörben előforduló dokumentumminták szerkesztése.

Táblázatkezelés

Adatok rögzítése táblázatban.
Táblázatkezelő program alapfunkcióinak alkalmazása: munkalapok azonosítása, beszúrása, törlése, oldalbeállítás funkciói, adatbevitel, másolás, beillesztés, egyszerű táblázatok létrehozása, forrásfájlban kapott táblázat bővítése, táblázat esztétikus formázása, karakterek formázása, cellaműveletek (adatok igazítása, cellák egyesítése, felosztása), különböző számformátumok alkalmazása, sor, oszlop beszúrása, törlése, elrejtése, felfedése, egyszerű számolási műveletek egyéni képlettel vagy függvények alkalmazásával, egyszerű rendezés, szűrés, a táblázat megadott adataiból diagramok létrehozása, formázása, elhelyezése, kép, alakzat, szövegdoboz, WordArt, szimbólumok beszúrása, szerkesztése.
A munkakörben jellemző táblázatok elkészítése.

Adatbázis készítése, kezelése

Adatbevitel, a munkájához kapcsolódó adatbázis-kezelő program alapfunkcióinak alkalmazása: adatbázisba adatok feltöltése (forrásfájlban kapott adatok bővítése, módosítása, egyéni adatbevitel), adattáblából adatok kikeresése (szűrés), rekordok módosítása, beszúrása, törlése, adatok rendezése a táblákban, lekérdezés létrehozása, mentése, szerkesztése, jelentés készítése, módosítása, nyomtatása.

Elektronikus információ és kommunikáció

A biztonságos és hatékony internethasználat szabályai, a munkafeladatokhoz kapcsolódóan.
Internetes honlapok látogatása, információ keresése az interneten, feldolgozása, tárolása, továbbítása (elektronikusan).
E-mail küldése, fogadása, törlése, csatolt állomány küldése e-mailben.

Prezentáció készítés

A prezentáció, mint kommunikációs technika.
A prezentációkészítés lépései (felkészülés, tervezés, megvalósítás).
Tipográfiai alapismeretek (betűk, szöveg, színek, stb.), a prezentációkészítés alapfogalmai.
Elrendezések kiválasztása, háttértervezés, tervezősablonok és bemutató sablonok, diatervezés, egyedi háttértervezés, tartalom beillesztése, formázása, animációs effektusok, jegyzetek, megjegyzések, emlékeztetők készítése, áttűnés beállítása, diaidőzítés beállítása, bemutatók, diasorszám, dátum, időpont és élőláb berakás, dia módosítása, stb.
Prezentáció készítése egy konkrét bemutató készítő programban.

2.5.4.2.Adminisztrációs és ügyintézési ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A szociális ágazatban tanuló ismerje meg az adminisztráció alapfogalmait, eszközeit, és sajátítsa el a szociális igazgatás, valamint a gyermekvédelem területén fellelhető alapvető ügyviteli, ügyirat-kezelési, és ügyintézési technikákat.
Értse meg az információs folyamatokat, az intézményben keletkezett iratok, dokumentumok elkészítésének, kezelésének, tárolásának szabályait, ismerje meg a dokumentumok formai és tartalmi követelményeit.
Legyen tisztában az adatok, információk védelmének fontosságával, tartsa be az adat- és információvédelemre vonatkozó szabályokat.
Legyen képes a munkavégzését szabályozó rendelkezések értelmezésére és alkalmazására.
Alkalmazza a hagyományos és elektronikus kapcsolattartás formáit.
Adminisztrációs ismereteit használja fel a gyakorlat során.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Igazgatásszervező szociális szakiránnyal, Szociális munkás, Szociálpolitikus, Szociálpedagógus, Szociális menedzser, ügyviteli és ügyirat-kezelési ismereteket oktató és a szociális, gyermekjóléti- gyermekvédelmi ellátásban legalább 3 éves szakmai gyakorlattal rendelkező pedagógus.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az ágazati alapképzés során megismert Szakmai készségfejlesztés és kommunikáció, Szociális ismeretek és Humán szolgáltatások tantárgyakra épül.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő di-gitális kompeten- ciák

Adminisztrációs, iratkezelési, ügyvi- teli feladatokat lát el. Vezeti a feladat-körébe utalt nyil-vántartásokat.	Ismeri az iratok, do- kumentumok fajtáit, funkcióit, elkészíté- sét, az ügyvitel és ügyirat-kezelés alapfogalmait, fo- lyamatait, feladatait, a manuális és számí- tógépes ügyirat ke- zelést. Ismeri az in- tézmény iratkeze - lésre vonatkozó sza- bályait, az ügyinté- zés rendjét, az irodai - hagyományos pa- píralapú, vagy elekt- ronikus adminisztrá- ciót.	Teljesen önállóan	A dokumentumokat kellő részletezett-séggel, a szakmai fogalomrendszer al- kalmazásával készíti el, törekszik a szak-szerű, pontos, precíz munkavégzésre, fe- lelős és igényes munkát végez. Figyelemmel kíséri a munkájához tar-tozó jogszabályok változásait. A tudo- mására jutott adatok kezelésével kapcso- latosan a szabályok, előírások szerint fe- lelősen jár el.	Számítógépes ügy- viteli programokat használ (dokumen-tumkezelésre, ikta- tásra, nyilvántar- tásra, ügyféliratok kezelésére, stb.).
Feldolgozza az ada- tokat és információ- kat. Betartja az in-formációk és adatok felhasználásának szabályait.	Ismeri az adatok, in- formációk keletke- zésének folyamatát, az adat- és informá- ció védelemre vo- natkozó előírásokat.	Teljesen önállóan		Irodatechnikai, in- formációs és kom- munikációs eszkö- zöket használ a munkafolyamat ok- ban.
Komplex iratokat készít el, kitölti a nyomtatványokat kézzel, számítógép- pel.	Ismeri az intézmé- nyi dokumentumo-kat, nyilvántartáso-kat, a dokumentum-szerkesztés alapjait, az egyes dokumen-tumokra vonatkozó tartalmi és formai előírásokat.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő, táblázatkezelő, adat- bázis-kezelő progra- mok segítségével készít el dokumen-tumokat.
Hivatalos levelet ír, továbbít postai úton, és elektronikusan.	Ismeri a levelek elő- készítésére és továb- bítására vonatkozó formai és tartalmi követelményeket, a kapcsolattartás in-tézményi szabályait.	Instrukció alapj án részben önállóan		Internetes lehetősé- gek alkalmazása: in-formációgyűjtés, ta- nulás, elektronikus kommunikáció, le- velek elektronikus továbbítása.
Ügyet intéz szemé- lyes megjelenéssel, telefonon, levélvál- tással, elektroniku-	Ismeri az ügyinté-zésre, kapcsolattar-tásra vonatkozó in- tézményi szabályo-	Teljesen önállóan		Az ügyek intézését digitális úton is el- végzi.

san.	kat.			
A közigazgatásban használatos kérel-meket, jegyzőkönyveket, idézéseket, értesítéseket, hatá- rozatokat készít el számítógépes szö-vegszerkesztő prog-ram segítségével.	Ismeri a közigazga- tási eljárás doku-mentumait, a doku- mentumok tartalmi és formai követel- ményeit.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális forma-nyomtatványok ki- töltése, szövegek formai követelmé-nyeknek megfelelő létrehozása.

A tantárgy témakörei

A munkakörnyezet ismerete

Irodatípusok, a munkakörnyezet munkára gyakorolt hatásai

Az adminisztráció eszközei: informatikai, kommunikációs, irodatechnikai (ügyviteli), funkcióik. Ügyviteli és irodai kisgépek kezelése (telefon, telefax, másológépek, iratmegsemmisítő gépek, kötészeti gépek).

Az irodai munkaszervezés alapelvei, követelményei hagyományos és digitális munkafolyamatokban.

Ügyintézés hagyományosan, személyes megjelenéssel, telefonon, levélváltással, e-csatornán.

Ügyviteli és ügyirat-kezelési alapismeretek

Adminisztráció, ügyvitel fogalma, feladatrendszere.

Az irat fogalma, az iratok fajtái, jellemzői.

Az ügyirat fogalma, főbb követelményei, az ügyiratok csoportosítása.

Az iratkezelés/ügykezelés/ügyiratkezelés fogalma, célja, rendeltetése, folyamata, szakaszai (nyilvántartásba vétel, ügyiratkezelés, ügyintézés lezárása utáni iratkezelés).

Az iratkezelés és -tárolás dokumentumai.

A manuális és a számítógépes ügyiratkezelés feladatai: küldemények érkeztetése, postabontás, kezdő és utóirat megkülönböztetése, iktatás, iktatókönyv használata, gyűjtőszám, gyűjtőív alkalmazása, szignálás, előadói ív vezetése, határidő-nyilvántartás, postázás, postakönyv, irattározás fogalma.

Ügyiratkezelés az ügyintézés lezárása után, irattárba vétel. Az irattárolás fogalma, fajtái (papíralapú, digitális), szabályozása. Az irattárolás személyi és tárgyi feltételei, biztonsági védelme.

A selejtezés (papíralapú, digitális) fogalma, az eljárás folyamata, végrehajtása, dokumentálása.

Elektronikus iratok selejtezése. Nem selejtezhető irattári tételek.

Információs folyamatok, adat- és információvédelem Az adminisztrációra ható információs folyamatok.

Az információ fogalma, keletkezése, az információfeldolgozás módja, eszközei, célja, funk- ciója, személyi és tárgyi feltételei, információk összeállítása.

Az adat fogalma. Adatfelvétel, nyilvántartás kezelés, adat feldolgozása. Az adat- és információkezelés értelmezése, szabályozása.
Adatszolgáltatás, adatvédelem, a személyes és szenzitív adatok védelme.
Személyes adatok gyűjtése, feldolgozása, felhasználásának korlátozása, az érintett személyek védelme.
Különleges adatok, tájékoztatási kötelezettségek, kezelési hozzájárulás. Adatvédelmi szintek (szervezeti) és felelősségi körük.

Adatvédelmi hatóság szerepe, funkciója, adatvédelmi biztos jogköre.
A szervezeti adatkezelés szabályozása. Az adatvédelmi szabályzat tartalmi elemei. Az adatkezelés technikai háttere, biztonsági elemei.
Jogszabálykövetés, jogszabálykeresés.

Iratkészítés gyakorlata

Intézményi dokumentumok előállítása. Iratok, ügyiratok, hivatalos iratok, levelek, nyilvántartások készítésének tartalmi, nyelvi, formai követelményei, feltételei. Azonosító adatok helyesírása (személyi adatok, azonosító számok, címek, elérhetőségek, stb. írásmódja.) Hibátlan adatbevitel, esztétikus kivitelezés.
Belső szervezeti iratok pl. értesítés, felszólítás, meghívó nyelvi, tartalmi és formai jellemzői.
Az iratkészítés technikája számítógépen, a hivatali stílus alkalmazása.
Az iratok helyesírási, nyelvhelyességi, nyelvhasználati szempontjai. Iratok, hivatali levelek stilisztikai elemzése.
Iratok készítésének gyakorlatai: iratsablon készítése, nyomtatványok, űrlapok kitöltése, készítése
Nyilvántartások készítésének és vezetésének gyakorlata.

Kapcsolattartás és levelezés gyakorlata

A szóbeli és az írásbeli kapcsolattartás funkciója, változásai.
Az írásbeli kapcsolattartás hagyományos (papíralapú) formái, udvariassági szabályai. Az elektronikus kapcsolattartás formái, udvariassági szabályai, előnyei és hátrányai.
A munkahelyi kapcsolattartás lehetséges formái (emlékeztető, feljegyzés, körlevél, jelentés, beszámoló, meghívó stb.).
Elektronikus feladatok ellátása során a biztonságos internethasználat előírásai. A hivatalos szervekkel való kapcsolattartás jellemzői.
A levél és a levelezés formai, tartalmi, nyelvi jellemzői.
Beadvány, kérvény, kérelem, fellebbezés, panasz, bejelentés, javaslat, értesítés, meghívó, határozat levelezési szabályai, fogalmazási és szerkesztési követelményei.
Önéletrajz, szakmai önéletrajz, pályázat levelezési szabályai, fogalmazási és szerkesztési követelményei.
Intézmények belső iratai: emlékeztető, feljegyzés.

Közigazgatási eljárási és dokumentációs alapismeretek Az ügyintézés fogalma.
A közigazgatási szervek működése.
Az ügyintézésre vonatkozó közigazgatási hatósági eljárási szabályok (törvény hatálya, illetékesség szabályai, ügyintézési határidő, jogorvoslatok stb.), a közigazgatási eljárás ügymenete.
A közigazgatási ügy, a hatáskör, az illetékesség jellemzői, az ügyfél, a képviselet, a tényállás és a határidők fő tudnivalói.
A közigazgatási eljárás adminisztrációja, egyes iratok (pl. szerződés, határozat, fellebbezés) tartalmának jogszabályi követelményei.

A kérelem, a jegyzőkönyv, az idézés, az értesítés, hatósági bizonyítvány és a határozatok formai és tartalmi követelményei.
A hatósági bizonyítvány, a hatósági nyilvántartás és hatósági ellenőrzés a közigazgatásban.

2.5.4.3.Ügyintézés és ügyfélszolgálat gyakorlata tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a munkakör legjellemzőbb kommunikációs tevékenységformáit, ismerje fel a különböző viselkedéstípusokat, és szakszerűen alkalmazza a megfelelő kommunikációs technikákat egyénekkel vagy intézményekkel történő kapcsolattartása során.
Legyen képes az egyéneknek vagy intézményeknek történő információnyújtásra írásban, szóban, személyesen vagy elektronikusan.
Szakszerű tájékoztatást tudjon adni az intézmény profiljáról, szolgáltatásairól, az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokról, az ellátások igénybevételének módjáról.
Legyen képes az ügyiratokkal kapcsolatos tájékoztatásra. Tudjon segítséget nyújtani a különböző ügyiratok kitöltésében, valamint hivatalos ügyek intézésében a hozzá fordulóval együtt, vagy megbízása alapján.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus, Pszichológus, Mentálhigiénés szakember, Pedagógia szakos tanár, Szociális munkás, Szociálpolitikus, Szociálpedagógus, ügyintézési ismereteket oktató és a szociális, gyermekjóléti alapellátásban gyermekvédelmi szakellátásban legalább 3 éves szakmai gyakorlattal rendelkező pedagógus.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az ágazati alapképzés során megismert Szakmai készségfejlesztés és kommunikáció, Pszichológia, Szociális ismeretek és Humán szolgáltatások tantárgyakra épül.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di-gitális kompeten- ciák**
Információt, tájé-koztatást nyújt írás- ban és szóban, sze-mélyesen vagy elektronikusan in-tézmények szolgál-tatásairól, szociális és gyermekvédelmi ellátásokról, az ellá- tások igénybevételé-nek módjáról, az el- látások	Ismeri a kommuni- káció folyamatát, formáit, jellemzőit, a hatékony szóbeli és írásbeli kommu- nikáció jellemzőit. Ismeri a szociális és gyermekjóléti, gyer- mekvédelmi ellátá- sokat, intézménye- ket, az egyes ellátá-sok igényléséhez	Teljesen önállóan	Elfogadja és alkal- mazza a munkaköré- ben elvárt magatar-tási normákat. Betartja a megjele- nésére vonatkozó munkahelyi elvárá- sokat. Törekszik a közölni kívánt információk lényegre törő, és eredményes megfo-	A tájékoztatást in-ternethasználattal, elektronikusan is el- küldi. Munkáját számító- gépes alkalmazások segítségével doku- mentálja (szöveg-szerkesztő, táblázat- kezelő programokat használ.)

igénybevétel- éhez szükséges do- kumentumokról.	szükséges doku- mentumokat, kitöl- tésük módját.		galmazására. Alkal- mazkodik a kommu- nikációs helyzethez.	
Személyesen a hozzá fordulóval együtt, vagy megbí- zás alapján hivatalos ügyet intéz, doku- mentumot (pl. kérel- met) készít el, nyomtatványokat, űrlapokat tölt ki.	Ismeri a szociális és gyermekjóléti, gyer- mekvédelmi ellátá- sokat, az egyes ellá- tások igényléséhez szükséges doku- mentumokat, kitöl- tésük módját.	Teljesen önállóan	Nonverbális kom- munikációja össz- hangban van tar- talmi közléseivel. Felelősséget vállal a rábízott területen a jogszerűség betartá- sáért, szakértelem- mel foglalkozik a rá- bízott területtel ösz- szefüggő valameny- nyi kérdéssel.	A hivatalos doku- mentumokat a hozzá forduló kérésére vagy megbízása alapján internet- használattal, elekt- ronikusan is meg- küldi. Munkáját számító- gépes alkalmazások segítségével doku- mentálja (szöveg- szerkesztő, táblázat- kezelő programokat használ.)
Ügyfélszolgálatot lát el. Kezeli az ügy- felek megkereséseit, problémáit, szemé- lyesen vagy egyéb kommunikációs csa- tornákon.	Ismeri az ügyfél- szolgálati kommuni- káció és tevékeny- ség jellemzőit, for- máit, eleget tesz az elvárásoknak. Felis- meri a különböző ügyféltípusokat, a tí- pushoz illeszke dő ügyfélkezelési mód- szereket alkalmaz. Betartja az online ügyfélszolgálatra vonatkozó szabályo- kat. Ismeri és alkal- mazza a hatékony probléma-megol- dási technikákat. Alkalmazza a szó- beli kapcsolatfelvé- tel szabályait.	Teljesen önállóan		Az ügyfélszolgálati feladatok dokumen- tálására számítógé- pes alkalmazásokat használ. Ügyfélfor- galmi adatokat, in- formációkat rögzít táblázatban, adatbá- zisban. Az adatok feldolgo- zását és megjelenité- sét digitálisan is el- végzi.

Hatékonyan alkal- mazza a telefonos kommunikációt az ügyfélszolgálatban.	Ismeri a telefonos kommunikáció for- máit, szabályait.	Teljesen önállóan		Ügyfélforgalmi ada- tokat, információkat rögzít táblázatban, adatbázisban.

A tantárgy témakörei

Kommunikáció az ügyintézésben

A kommunikáció jelentése, fogalma, fajtái, tényezői, csatornái, folyamata.
Az emberi kommunikáció előnyei. A tömegkommunikáció fogalma, fajtái, funkciói, csator- nái és jellemzői (előnyei-hátrányai), hatása.
A szóbeli kommunikáció megjelenési formái, előnyei, szakaszai, tartalmi és formai jegyei.
Nonverbális kommunikáció: területek, zónák, tenyér-, kéz- és kargesztusok, archoz érintett gesztusok, védőkorlátok, a szem jelzései, nonverbális jelek.
Kommunikációjukban akadályozott személyekkel való kapcsolattartás.
Sajátos kommunikációs jelzések, kommunikációs hiányosságok értelmezése.
A kommunikációs zavarok és a kommunikációt zavaró körülmények felismerése. Konfliktuskezelés, konfliktus-megoldási technikák és módszerek.
Az írásbeli kommunikáció jellegzetességei, fajtái, formái, jelentősége, szabályai.
Az elektronikus kommunikáció fajtái, formái, jellemzői, szabályai.
A szóbeli és írásbeli kommunikáció összehasonlítása (egyezőségek, különbözőségek)
A telefonos kommunikáció jellemzői, sajátosságai, illemszabályai. Nonverbális jegyek a telefonos kommunikációban. A telefonos kommunikáció folyamata: híváskezdeményezés szabálya, bejövő hívások fogadása, beszélgetés hatékony vezetése, lezárás.) A hatékony telefonos kommunikáció szabályai. A telefonos kommunikáció csapdái.
Személyközi kommunikációs alapismeretek, protokoll, öltözködés, stílus, nyelvezet, fogalmazás.
Kérdezéstechnika, kérdéstípusok, a kérdéstípusok jellemzői (előnyök, hátrányok), a kérdezés folyamata, a hatékony és eredményes kérdezési módok.
Viselkedéstípusok: asszertív, passzív, agresszív, manipulatív. A viselkedéstípusok jellemzői.
Az együttműködő kommunikáció.
Az értő figyelem fogalma, szabályai, technikája, az empátia szerepe, az elfogadás, az aktív hallgatás, közléssorompók.
Beszédtechnikai alapok (hangsúly, hangerő, beszédtempó).

Ügyintézési feladatok

Ügyintézés a szociális igazgatásban, a gyermekek védelmének rendszerében. Az ügyintézés intézményi, jogi, etikai, magatartási és eljárási szabályai.
Az ügyfél autonómiája, önállósága az ügyintézés során. A segítő kompetenciahatárai.
A segítségnyújtás formái.
Információnyújtás és tanácsadás feladatai.
Űrlapok, nyomtatványok kitöltése, kérelem készítése a szolgáltatást igénybe vevők kérésére, az ügyfél segítésének módszerei, technikái.
Ügyintézés más intézményeknél, hatóságnál az ellátottal, igénybevevővel együtt, vagy meg- bízása alapján (hivatalos ügyek, közüzemi, szociális és hatósági ügyek rendezése).
A megbízás dokumentumai. Az ügyintézés dokumentálása (beszámoló, jelentés, stb. készítése).

Ügyfélszolgálati feladatok
Tájékoztató anyagok készítésének feladatai.
Információs és tájékoztató anyagok közzétételének formái, módszerei. Az ügyfélfogadás és ügyfélszolgálat fogalma.
Ügyfélfogadási, ügyfélszolgálati feladatok és alapszabályok. Az információközlés szabályai.
Dokumentum és adatkezelés, adatvédelem.
Információnyújtás, tájékoztatás feladatai, módszerei.
A személyes, telefonos, írásbeli tájékoztatásra vonatkozó intézményi és etikai normák.
Intézményekkel való kapcsolattartásra vonatkozó előírások.
Ügyfélfogadási és ügyfélszolgálati kommunikáció helyzetek.
Ügyfélforgalom dokumentumai, adminisztrációs feladatok, adatok rögzítése, az ügyfélforgalmi adatok elemzésének módszerei.
Az ügyfélforgalmi adatok közzétételére vonatkozó szabályok.

2.5.4.4.Intézményi adminisztráció tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények, a gyermekjóléti alapellátást, gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatások/intézmények, valamint a javítóintézetek működését meghatározó külső és belső szabályozókat, az intézmények adminisztrációs rendszerét.
Intézményi gyakorlata során átfogó képet tudjon alkotni az egyes ellátási formákról, és az ellátások igénybevételéről. Tudja, hogy ki, milyen ellátásra jogosult, mit vehet igénybe, legyen képes adott ügyben eljárni.
A statisztikai, demográfiai és költségvetési ismeretek, a döntés-előkészítés és szolgáltatás-szervezés folyamatára vonatkozó információk, valamint a vezetési és projektismeretek kiegészítik a hallgató eddig megszerzett ismereteit, és segítséget nyújtanak az összefüggések és kapcsolódási pontok új megvilágításba kerüléséhez.
A szociális és gyámügyi igazgatás ügymenetének megismerésével a tanuló alkalmassá válik az ügyintézői munka igazgatási feladatainak ellátására, és részt tud venni az intézményi szolgáltatások kialakításában, fejlesztésében.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Igazgatásszervező végzettség, Szociális munkás, Szociálpolitikus, Szociálpedagógus, akinek legalább 3 éves szakmai gyakorlata van a szociális ellátás, , a szociális igazgatás, vagy a gyermekvédelem területén.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az alapképzés során megismert Szociális ismeretek és Humán szolgáltatások tantárgyakra épül.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő di-gitális kompeten- ciák

Információt, tájé- koztatást nyújt a személyes gondos- kodást biztosító el- látásokról, szolgál- tatásokról, az ellátá- sok megszerzésének feltételeiről, az ellá- tás igénybevételé- hez szükséges doku- mentumokról, a do- kumentumok elér- hetőségéről.	Ismeri a szociális és gyermekvédelmi el- látásokat, szolgálta- tásokat. Ismeri az ellátások igénybevételéhez szükséges doku- mentumokat.	Teljesen önállóan	Kiválasztja a tájé- koztatáshoz szüksé- ges, leginkább meg- felelő és hasznosít- ható információkat, és érthetően átadja. Figyelemmel kíséri a rábízott területtel összefüggő jogsza- bályi környezet elő- írásait és azok válto- zását.	Az információk megszerzéséhez in- ternetes böngészőt használ. A megszerzett infor- mációkat digitálisan rögzíti.
Tájékoztatást nyújt az ellátottak, igény- bevevők ál tal igénybe vehető jogi szolgáltatásokról, a panaszkezelés mód- járól., az érdekvé- delmi szervezetek eléréséről.	Ismeri az intézmé- nyi jogviszony ala- nyainak jogait, köte- lezettségeit, az ér- dekvédelemmel fog- lalkozó szervezete- ket.	Teljesen önállóan	Szakszerűen ellátja a feladatkörével ösz- szefüggő dokumen- tációs feladatokat a rendeletek, belső utasítások, szabály- zatok alapján. Törekszik az infor- mációk, és adatok pontos megfigyelé- sére, rögzítésére, a dokumentumok pre- cíz elkészítésére	Digitális kompeten- ciái birtokában az adminisztrációs fel- adatokat elektroni- kusan is ellátja.
Kérelmet készít elő. Segítséget nyújt az ügyfeleknek az ellá- tások igénybevételé- ben, űrlapok, nyom- tatványok kitöltésé- ben, elkészítésében, hivatalos ügyek in- tézésében. Szervezi és figyelemmel kí- séri az ügyek végre- hajtását.	Ismeri az egyes in- tézményekben hasz- nálatos dokumentu- mokat, és eljárási fo- lyamatokat.	Teljesen önállóan		Internet használatá- val beszerzi, szö- vegszerkesztővel ki- tölti, megírja a szo- ciális és gyermekvé- delmi rendszerben alkalmazott doku- mentumokat.
Statisztikai bes zá- molókat készít.	Ismeri a statisztika készítés alapműve- leteit, a demográfiai adatok megkeresé- sének és értelmezé- sének módjait.	Instrukció alapj án részben önállóan		A statisztikai beszá- moló készítéséhez szövegszerkesztő , táblázatkezelő prog- ramokat használ, prezentációt készít.

Adatokat gyűjt (egyénekről, csalá- dokról, helyi közös- ségekről. Környe- zettanulmányt ké- szít.	Ismeri az adatgyűj- tés és erőforrások feltárásának mód- szereit. Ismeri a kör- nyezettanulmány készítésének szem- pontjait.	Irányítással		Észrevételeit számí- tógépen szövegszer- kesztő program használatával rög- zíti.
Határidőben és szakszerűen érdemi döntésre előkészíti a feladatkörébe utalt ügyeket.	Ismeri az intézmé- nyi vezetés, irányí- tás felépítését, a döntési kompetenci- ákat, a döntés-előké- szítés folyamatát, az adatgyűjtés módsze- reit.	Irányítással		Az előterjesztéseket számítógépes s zö- vegszerkesztővel, diagramok beillesz- tésével készíti el. Prezentációt készít.
Ügyfélforgalmi ada- tokat elemez, részt vesz erőforrások és szociális hiányok feltárásában, a szol- gáltatások megszer- vezésében.	Ismeri és értelmezi a szolgáltatás- szerve- zés jogszabályi fel- tételeit, előírásait.	Instrukció alapj án részben önállóan		Számítógépes szö- vegszerkesztő, táb- lázat-kezelő, adatbá- zis-kezelő progra- mokat alkalmaz.
Ügyintézői feladato- kat lát el projektek- kel, pályázatokkal kapcsolatosan.	Ismeri a projekt és a pályázat fogalmát, folyamatát, az elő- készítés feladatait és dokumentumait.	Instrukció alapj án részben önállóan		Internetes forrásból tájékozódik pályá- zatokról. Dokumen- tumokat számítógé- pen előkészít.

A tantárgy témakörei

Szociális, és gyermekvédelmi intézmények, javítóintézetek működése
Az intézmények működésének jogi háttere. Az intézmény létesítésére és működésére vonatkozó jogszabályok, intézményi szabályzatok (Alapító okirat, Szervezeti és Működési Szabályzat).
Új intézmény kialakítására vonatkozó szabályok.
Az intézmény adminisztrációs rendjére ható jogszabályok, belső szabályzatok. Intézményi nyilvántartások.
Az intézményi jogviszony keletkezése, általános szabályai és megszűnése. Az intézményi jogviszony alanyainak jogai, kötelességei.
Adatvédelem.
Érdekvédelmi szervezetek, az ellátottak, igénybevevők által igénybe vehető jogi szolgáltatások, a panaszkezelés módja.
A kötelezően előírt dokumentumok (naplók, űrlapok).
Intézmény megismerési gyakorlat: szociális, gyermekjóléti alapellátási, gyermekvédelmi szakellátási intézményben, javítóintézetben, a szociális és gyermekvédelmi igazgatás hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szerveinél, járási hivatalnál. Az intézmény szociális vagy gyermekvédelmi rendszerben betöltött helye, belső struktúrája, nyilvántartási és adminisztrációs rendszere.

Statisztikai, demográfiai és költségvetési ismeretek

Statisztika fogalma, módszertana, az adatgyűjtés megszervezésének szakaszai. A statisztika állami szabályozása (statisztikai törvény, OSAP).
Országos statisztikai adatgyűjtés körébe tartozó szociális adatfelvételek, pénzbeli ellátásokra vonatkozó adatgyűjtés, intézményhálózatra vonatkozó adatgyűjtés alapadatai, feldolgozásuk.
Az általános statisztika módszereinek gyakorlása: táblaszerkesztés, viszonyszámok, grafikus ábrázolás.
A szociális és a gyermekvédelmi területre vonatkozó adatok szöveges elemzése, statisztikai felmérés tervezése egy-egy témakörben.
Demográfia fogalma, demográfiai mutatószámok (termékenység, halálozás, házasságkötés), a hazai demográfiai folyamatok alakulása.
Demográfiai adatok megkeresése, értelmezése.
Az államháztartás szerkezete, alrendszerei, a jövedelmek keletkezése, újraelosztása.
A kincstár fogalma és szerepe, a központi költségvetés tervezése, felépítése, a központi költségvetés által közvetlenül finanszírozott szociális ellátások.
A helyi önkormányzatok forrásai, az önkormányzati költségvetés felépítése, szerkezete, az állami támogatások funkciói, típusai.
A pénzbeli szociális és gyermekjóléti ellátások finanszírozása, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások/ellátások állami támogatása, a szakmai követelmények és a költségvetési lehetőségek összeegyeztetése, a szociális ellátások helyi tervezése.
A költségvetési szervek fogalma, a nem állami szervek fogalma, típusai, a nem állami szervek által végzett szociális és gyermekvédelmi feladatok támogatása.
A szociális és gyermekvédelmi intézmények sajátos pénzügyi szabályai: térítési, illetve gondozási díj megállapítása.
Finanszírozási szabályok, finanszírozással kapcsolatos ügyiratok. Bevételek kezelése.

Zsebpénzzel, költőpénzzel kapcsolatos feladatok, az ellátottak, igénybevevők pénzének kezelésére vonatkozó szabályok.

Szociális, gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatás A szociális igazgatás szervei, intézményrendszere, felépítése.
A szociális igazgatás helyi szabályozása, az önkormányzati rendelet sajátosságai.
Szociális hatósági eljárások és eljárási szabályok.
A kötelező és vállalható szociális ellátások rendszere, csoportosítása.
A szociális intézmények feladatköre, belső hierarchiája, kapcsolatrendszere, az intézmények működtetésének személyi és tárgyi feltételei, az intézményekkel szemben támasztott szakmai követelmények.
Szociális vállalkozás, szerződéses szociális ellátások.
A gyámügyi igazgatás szervei, az egyes szervek feladat- és hatásköre.
A gyámügyi igazgatás intézményrendszere, felépítése, gyermekvédelmi intézmények.
A gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatás főbb szabályai, általános és egyéb illetékesség, egyéb eljárási szabályok.
A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések.

Szociális alapszolgáltatások és szakosított szociális ellátások, gyermekjó- léti alap- és gyermekvédelmi szakellátások igénybevétele

Pénzbeli ellátások és szociális szolgáltatások, személyes gondoskodást nyújtó ellátások. A szociális alapszolgáltatások célja, formái, a hozzájutás feltételei.
A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások igénybevételének általános szabályai, a jogosultság feltételei, megszüntetése.
A gyermekvédelmi törvényben szabályozott pénzbeli és természetbeni ellátások, személyes

gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás, gyermekvédelmi szakellátás és gyermekvédelmi hatósági intézkedések célja.
A gyermekjóléti alapellátás formái, intézményei, hozzájutás feltételei.
A gyermekvédelmi szakellátás formái, intézményei, a hozzájutás feltételei.
Az ellátottak, igénybevevők jogai, tájékoztatási kötelezettség,
érdekvédelem.
A családtámogatások rendszere, az egyes támogatások célja, a jogosultság feltételei.
Gyermeket nevelők kedvezményei, a biztosítási jogviszonyhoz kötött ellátások jellemzői.
A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményekben, gyermekjóléti alapellátási és gyermekvédelmi szakellátási intézményekben, javítóintézetekben alkalmazott dokumentumok, az ellátások igényléséhez kapcsolódó kérelmek, beadványok, nyomtatványok, űrlapok beszerzésére, kitöltésére, megírására vonatkozó előírások, az ügyiratok tartalmi és formai követelményei.
Környezettanulmány, jegyzőkönyv készítése.
Az információnyújtásra és tájékoztatásra vonatkozó előírások (intézménybe érkező klienseknek, hivatalba érkező ügyfeleknek).
Az intézményekben használatos nyilvántartások elkészítésre, vezetésére, ellenőrzésére és frissítésére vonatkozó előírások.

Döntés-előkészítés és szolgáltatás-szervezés

Adatgyűjtés, szükségletek és erőforrások feltárásának módszerei, információ gyűjtés szolgáltatásokról.
Ügyfélforgalmi adatok elemzése, a szociális hiányok feltárásának feladatai. A döntési kompetenciák rendszere, hatáskör és illetékesség.
A döntés-előkészítés folyamata, részfeladatai a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményekben, önkormányzati és a járási hivatalokban.

Előterjesztések, kérelmek formai, tartalmi követelményei. A szolgáltatás, és szolgáltatás-szervezés fogalma.
A szolgáltatások támogatására vonatkozó szabályok, jogi keretek.
A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások, szolgáltatások szervezésének finanszírozási és szervezeti kérdései.
A szolgáltatás-szervezés dokumentálása. Intézmény megismerési gyakorlat:
Az intézmény helye a szociális, a gyermekjóléti alapellátás, és a gyermekvédelmi szakellátás rendszerében, az adott település ellátási rendszerében.
Az intézmény profilja, tevékenységének rendszere, szolgáltatásai, külső és belső kapcsolatrendszere, belső struktúrája.
Az intézmény működését szabályozó jogszabályok, belső szabályzatok, pénzforrási lehetőségek, működése és fenntartása, döntési folyamatai.

Vezetési és projektismeretek

A vezetés, irányítás fogalma.
Vezetői tevékenységek (tervezés, szervezés, koordinálás, motiválás, ellenőrzés), vezetési stílusok.
A szervezet fogalma, szervezeti formák, szervezeti kultúra, a szervezetek működését befolyásoló külső és belső kapcsolatok
Szervezeti struktúrák, munkamegosztás, hatáskör, koordinációs eszközök, döntési szintek és szabályok.
Projekt fogalma, típusai, csoportosítása, a projekt folyamata (koncepció kialakítása, elemzés, tervezés, végrehajtás, megvalósítás, ellenőrzés).
A projektben résztvevők (projektgazda, szponzor, projektvezető, tanácsadók, aktív tagok), feladatelosztás, felelősség-meghatározás, külső közreműködői szervezetek, külső-belső érdekcsoportok.

Pályázatfigyelés. A pályázatírás tartalmi és formai követelményei.
A projektekkel, pályázatokkal kapcsolatos általános és ügyintézői feladatok.

2.5.4.5.Szociális szolgáltatások/intézmények adminisztrációja tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények dokumentációs kötelezettségeit és ennek gyakorlatban történő megvalósulását, valamint az eddig elsajátított elméleti ismereteket alkalmazza. A tanuló alkalmassá váljon az adminisztráció írásbeli feladatainak ellátására, a szükséges dokumentumok kezelésére és az igénybevevőkkel, valamint szak- emberekkel való hatékony kommunikációra.
A tanuló a tantárgy elsajátítása során megismeri és átlátja a dokumentációs munka szerepét az intézmény működésében, az igénybevevők gondozásában. Megismeri az adminisztrációs feladatokat meghatározó jogszabályi hátteret a közigazgatás, a szociális- és az igazságszolgáltatás területén egyaránt. A gyakorlati képzés során megismeri az intézményi működéséhez szükséges alapdokumentumokat (SZMSZ, Házirend, Szakmai Program, Alapító Okirat, Működési Engedély), valamint átfogó képet kap az egyes intézménytípusokban - a mindennapi munka során- használt dokumentációról, illetve a rendkívüli események és a krízishelyzetek kezelésével összefüggő adminisztrációs és kommunikációs teendőkről.
Átlátja az adminisztrációs munkához kapcsolódó szakmai iránymutatásokat, beleértve a különböző szakemberek közötti együttműködés fontosságát, az érintett szakemberek, illetve saját munkájára vonatkozó kompetencia határokat.

Elsajátítja a szolgáltatást igénybe vevők személyiségi jogaihoz és adatainak védelméhez fűződő ismereteket, a munkája során keletkezett dokumentumok kezelésének, tárolásának, archiválásának, illetve megsemmisítésének szabályait.
A gyakorlati képzés során a tanuló elsajátítja és gyakorlatot szerez egy adott intézmény dokumentációs és adminisztrációs feladataira vonatkozóan, mely során képes átfogó képet kialakítani a szociális ellátó rendszer különböző intézményeinek dokumentációs és adminisztrációs feladataira vonatkozó általános irányelvekről, teendőkről.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpolitikus, szociálpedagógus, jogász, igazgatásszervező szociális szakiránnyal, aki a szociális területen legalább 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az ágazati alapképzés során megismert Szociális ismeretek tantárgyra, valamint a szakirányú képzés Informatikai ismeretek gyakorlati alkalmazása, Adminisztrációs és ügyintézési ismeretek, Ügyintézés és ügyfélszolgálat gyakorlata, és Intézményi adminisztráció tantárgyaira épül.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di-gitális kompeten- ciák**

Ismerteti az adott in- tézmény működését, helyét az ellátó rendszerben.	Az intézmények működését megha- tározó jogszabá- lyok, dokumentu- mok ismerete.	Teljesen önállóan	Átlátja az intézmény működését, és helyét a szociális ellátó rendszerben. Mun- kája során az igény- bevevők érdekeit tartja szem előtt, személyiségi jogaik védelméhez tartozó szabályokat alkal- mazza. A tevékeny- ségét megoldás köz- pontú gondolkodás jellemzi. Feladatait kompetencia határa- inak betartásával végzi. Együttműkö- dik a munkatársai- val. Az igénybeve- vőkkel problémáik kezelése so rán együttműködésre tö- rekszik. Munkavég- zését precizitás,	Digitális kompeten- ciái birtokában az intézmény honlap- ján megtalálható szabályzatokat elol- vassa.
Ismerteti az adott in- tézmény belső sza- bályzatait, döntési útvonalait.	Ismeri az intézmé- nyi szabályzatokat, döntési fórumokat, hatásköröket.	Teljesen önállóan		Digitális kompeten- ciái birtokában a belső szabályzatokat elektronikusan ol- vassa.
Alkalmazza az inté- zet protokollját rendkívüli esemény, veszélyeztető hely- zet esetén.	A rendkívüli helyze- tek kezeléséről szóló protokoll, szabály- zatok ismerete, je- lentési kötelezettség szabályai.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő használatával jelen- tést ír, levelezési programot használ.
Részt vesz a team működésében, in- formációkat szerez be és oszt meg az in- tézmény szakembe- reivel.	Ismeri az intézmény döntéshozó fóru- mait, a team műkö- dési módszereit, a ti- toktartás szabályait.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő használatával fel - jegyzéseket készít a tudomására jutott in- formációkról. Jegy- zőkönyvet ve zet team ülésekről.
A befogadással és elbocsájtással kap- csolatos iratokat ké- szít, kezel.	Ismeri a befogadás és elbocsájtás doku- mentumait.	Teljesen önállóan	előítéletmentesség és nyitottság jel- lemzi.	Szövegszerkesztő használatával doku- mentumokat készít.
Az igénybevevőket érintő ügyekben ira- tokat kezel, készít.	Ismeri az intéz- ményben használa- tos dokumentumo- kat, az intézményi adatkezelési sza- bályzatot.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő használatával doku- mentumokat készít
Vezeti a napi admi- nisztrációt.	Ismeri az intézmény adminisztrációs kö- telezettségeit.	Teljesen önállóan		Digitális kompeten- ciái birtokában ad- minisztrációs fel- adatokat elektroni- kusan is ellát.

Nyilvántartást vezet, jelentéseket, sta- tisztikát készít.	Ismeri az intézmény adatszolgáltatási kö- telezettségét.	Teljesen önállóan		Digitális kompeten- ciái birtokában adminisztrációs fel- adatokat elektroni- kusan is ellát.

A tantárgy témakörei

A szolgáltatás/intézmény alapdokumentumainak megismerése

A szervezet működését meghatározó alapdokumentumok megismerése: Szervezeti és Működési Szabályzat, Szakmai Program, Működési Engedély, Házirend. Az egyes dokumentumok egymásra épülésének vizsgálata.
A szolgáltatás/ intézmény belső szabályzatainak áttekintése.
Az intézményi működést biztosító szabályzatok: élelmezési szabályzat, pénzkezelési szabályzat, ruházati szabályzat, letéti szabályzat, munkaköri leírás, munka- és tűzvédelmi szabályzat, adatvédelmi szabályzat.
A munkavégzés speciális szabályzatai, az intézményben fogadott hallgatókra, tanulókra vonatkozó szabályzatok, utasítások.
A munkavállalók érdekképviseletének működését szabályzó dokumentumok.
Az ellátást biztosító szabályzatok: személyes tárgyak leltára, az érdekképviselet szabályozása, a panaszjog érvényesítésének lehetőségei.
Az intézmény fenntartója, törvényességi ellenőrzést ellátó szervek, az ellenőrzés tapasztalatai.
A területre vonatkozó jogi ismeretek.

Az igénybevevők köre, személyi anyag elemzése

A szolgálatás/intézmény igénybevevői körének jellemzői az intézmény által vezetett statisztikai adatok alapján. Bekerülési okok, életkori jellemzők, sajátosságok stb.
A személyi anyag elemzése az alábbi szempontok alapján:
A személyi anyagban vezetett személyes információk, előzményi dokumentumok.
Egészségügyi iratok, zárójelentések, szakvélemények, szakértői bizottságok által készített szakvélemények, iskolai végzettséggel kapcsolatos dokumentumok, egyéb hatósági iratok.
A befogadás dokumentumai, értesítések, nyilatkozatok, kérelmek. Személyes tárgyak, ruházati leltár. Személyes iratok átvétele.
Az ellátás igénybevételére való jogosultságot igazoló dokumentumok.
A korlátozottan cselekvőképes igénybe vevő esetén törvényes képviseletéről szóló határozat. A kapcsolattartást szabályozó határozatok.

Az igénybevevő vagyoni helyzetével, pénzbeli ellátásával kapcsolatos dokumentumok.
Az ellátás során keletkezett iratok, vélemények, vizsgálati eredmények, bírósági ítéletek, egészségügyi iratok, gondozással kapcsolatos iratok, igénybe vett szolgáltatások.
Az ellátás megszűnésének okára vonatkozó dokumentumok.
Az adatok kezeléséhez, a személyiségi jogok tiszteletben tartásához, az iratok kezeléséhez tartozó jogi ismeretek alkalmazása.

Kommunikáció szakemberekkel, a team-munka jellemzői

Az intézmény belső kommunikációs rendszerének, fórumainak jellemzői, a döntéshozó folyamatok menete, a résztvevők köre, a különböző szakemberek kompetenciahatárainak, felelősségi- és hatáskörének megismerése.
A döntésekről készült emlékeztetők, utasítások menete.
A gondozás során birtokába jutott információk kezelésének szakmai szabályai, titoktartási

kötelezettség, személyiségi jogok védelme.
A jelentési kötelezettség körébe tartozó információk, események.
Megoldásközpontú gondolkodás elsajátítása a team megbeszéléseken, esetmegbeszélő tanácskozásokon és a döntéshozó fórumokon.
Az intézmény külső intézményekkel, szakemberekkel való kapcsolatrendszerének jellemzői, annak kommunikációs alapelvei.

Nyilvántartások, statisztikák, napi adminisztráció

Az intézményi működés során elektronikusan (pl.: KENYSZI) és papír alapon vezetett nyilvántartások, adatszolgáltatások (pl.: KSH, fenntartó részére) ismerete.
Várólista kezelése.
A szolgáltatáson/intézményen belüli napi jelentések rendszere (igénybe vevők létszáma, szolgáltatás igénylések száma).
Az igénybevevők ellátásához tartozó nyilvántartások.
A szakmai ellátás folyamatosságát és az információ áramlás biztosítását szolgáló adminiszrációs feladatok, valamint az igénybevevőkkel kapcsolatos releváns információk közvetítése a megfelelő fórumok felé.
Nyilvántartások, statisztikák elkészítését meghatározó jogszabályok ismerete.

Dokumentum készítés szabályai

A hivatalos levelezés formai követelményeinek ismerete, környezettanulmány, jegyzőkönyv, kérelem, feljegyzés, beadvány, jelentés, jelzés, emlékeztető, panasz, meghívó esetén.
Az aláírásra jogosultak köre.
A különböző szakmai dokumentációk elkészítésére jogosultak köre.
A szakmai nyelvezet, az egyes részterületeken használt szakmai fogalmak ismerete és adekvát használata.
A különböző dokumentumok elkészítéséhez használt szempontsorok.
A dokumentumok elkészítéséhez tartozó jogszabályi háttér ismerete, alkalmazása.

Rendkívüli események, veszélyeztető helyzetek dokumentálása A "rendkívüli esemény", veszélyeztető helyzetek fogalma, annak típusai.
A rendkívüli események és veszélyeztető helyzetek körét meghatározó dokumentumok, intézményi protokoll megismerése, az ezekhez kapcsolódó adminisztrációs kötelezettség.
A jelentések formai és tartalmi követelményei.
A személyes szabadságot korlátozó intézkedések elrendelésének jogszabályi háttere, jelentéstételi feladatok, dokumentációs kötelezettség szabályai.
A személyes szabadságot korlátozó intézkedések elrendelésére jogosultak köre, az ehhez kapcsolódó eljárási rend.
Eltűnés esetén jelentéstételi feladatok, dokumentációs kötelezettségek.

2.5.4.6. Gyermekjóléti szolgáltatások, gyermekjóléti alapellátási és gyermekvédelmi szakellátási intézmények és a javítóintézetek adminisztrációja tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi intézmények dokmentációs kötelezettségeit és ennek gyakorlatban történő megvalósulását, valamint az eddig elsajátított elméleti ismereteket alkalmazza. A tanuló alkalmassá váljon az adminisztráció írásbeli feladatainak ellátására, a szükséges dokumentumok kezelésére és az ellátottakkal,

igénybevevőkkel, valamint szakemberekkel való hatékony kommunikációra.
A tantárgy elsajátítása során a tanuló megismeri és átlátja a dokumentációs munka szerepét az intézmény működésében, az ellátottak gondozásában. Megismeri az adminisztrációs feladatokat meghatározó jogszabályi hátteret a gyermekvédelem, a közigazgatás, a szociális- és az igazságszolgáltatás területén egyaránt. A gyakorlati képzés során megismeri az intézményi működéséhez szükséges alapdokumentumokat (SZMSZ, Házirend, Szakmai Program, Alapító Ok- irat, Működési Engedély), valamint átfogó képet kap az egyes intézménytípusokban - a mindennapi munka során- használt dokumentációról, illetve a rendkívüli események és a krízishelyzetek kezelésével összefüggő adminisztrációs és kommunikációs teendőkről.
Átlátja az adminisztrációs munkához kapcsolódó szakmai iránymutatásokat, beleértve a különböző szakemberek közötti együttműködés fontosságát, az érintett szakemberek, illetve saját munkájára vonatkozó kompetencia határokat. Elsajátítja a szolgáltatást igénybe vevők/ellátásban részesülők személyiségi jogaihoz és adatainak védelméhez fűződő ismereteket, a munkája során keletkezett dokumentumok kezelésének, tárolásának, archiválásának, illetve megsemmisítésének szabályait.
A gyakorlati képzés során a tanuló elsajátítja és gyakorlatot szerez egy adott intézmény dokumentációs és adminisztrációs feladataira vonatkozóan, mely során képes átfogó képet kialakítani a gyermekvédelmi rendszer különböző intézményeinek dokumentációs és adminisztrációs feladataira vonatkozó általános irányelvekről, teendőkről.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, szociálpolitikus, szociálpedagógus, jogász, igazgatásszervező, aki a gyermekvédelmi területen legalább 3 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A szakirányú képzésben megismert Informatikai ismeretek gyakorlati alkalmazása, Adminisztrációs és ügyintézési ismeretek, Ügyintézési és ügyfélszolgálat gyakorlata, Intézményi adminisztráció szakmai tárgyakra épül.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő di- gitális kompeten- ciák**
Ismerteti az adott szolgáltatás/intéz - mény működés ét, helyétaz ellátó rendszerben.	Az szolgáltatások/ intézmények műkö- dését meghatározó jogszabályok, doku- mentumok ismerete.	Teljesen önállóan	Átlátja az intézmény működését, és he- lyét a szociális ellátó rendszerben.	Digitális kompeten- ciái birtokában az intézmény honlap- ján megtalálható szabályzatokat elol- vassa.
Ismerteti az adott szolgáltatás/intéz - mény belső szabály- zatait, döntési útvo- nalait.	Ismeri a szabályza- tokat, döntési fóru- mokat, hatáskörö- ket.	Teljesen önállóan		Digitális kompeten- ciái birtokában a belső szabályzatokat elektronikusan ol- vassa.

Alkalmazza az inté- zet protokollját rendkívüli esemény, veszélyeztető hely- zet esetén.	A rendkívüli helyze- tek kezeléséről szóló protokoll, szabály- zatok ismerete, je- lentési kötelezettség szabályai.	Teljesen önállóan	Mun- kája során a gyerme- kek érdekeit tartja szem előtt, szemé- lyiségi jogaik védel- méhez tartozó sza- bályokat alkal- mazza. A tevékeny- ségét megoldás köz- pontú gondolkodás jellemzi. Feladatait kompetencia határa- inak betartásával végzi. Együttműkö- dik a munkatársai- val. Az ellátottakkal és igénybevevőkkel problémáik kezelése során együttműkö- désre törekszik. Munkavégzését pre- cizitás, előítélet- mentesség és nyi- tottság jellemzi.	Szövegszerkesztő használatával jelen- tést ír, levelezési programot használ
Részt vesz a team működésében, in- formációkat szerez be és oszt meg az in- tézmény szakembe- reivel.	Ismeri az intézmény döntéshozó fóru- mait, a team műkö- dési módszereit, a ti- toktartás szabályait.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő használatával f el- jegyzéseket készít a tudomására jutott in- formációkról. Jegy- zőkönyvet ve zet team ülésekről.
A befogadással és elbocsájtással kap- csolatos iratokat ké- szít, kezel.	Ismeri a befogadás és elbocsájtás doku- mentumait.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő használatával doku- mentumokat készít.
Az ellátottak at, igénybevevőket érintő ügyekben ira- tokat kezel, készít.	Ismeri a szolgálta- tás/intézményben használatos doku- mentumokat, az irat- kezelési szabályo- kat.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő használatával doku- mentumokat készít
Vezeti a napi admi- nisztrációt.	Ismeri az intézmény adminisztrációs kö- telezettségeit.	Teljesen önállóan		Digitális kompeten- ciái birtokában ad- minisztrációs fel- adatokat elektroni- kusan is ellát.
Nyilvántartást ve- zet, jelentéseket, sta- tisztikát készít.	Ismeri a szolgálta- tás/ intézmény adat- szolgáltatási kötele- zettségét.	Teljesen önállóan		Digitális kompeten- ciái birtokában ad- minisztrációs fel- adatokat elektroni- kusan is ellát.

A tantárgy témakörei

Az intézmény alapdokumentumainak megismerése

A szervezet működését meghatározó alapdokumentumok megismerése: Szervezeti és Működési Szabályzat, Szakmai Program, Működési Engedély, Házirend. Az egyes dokumentumok egymásra épülésének vizsgálata.

Az intézmény belső szabályzatainak áttekintése.

Az intézményi működést biztosító szabályzatok: élelmezési szabályzat, pénzkezelési szabályzat, ruházati szabályzat, letéti szabályzat, munkaköri leírás, munka- és tűzvédelmi szabályzat, adatvédelmi szabályzat.

A munkavégzés speciális szabályzatai, az intézményben fogadott hallgatókra, tanulókra

vonatkozó szabályzatok, utasítások.
A munkavállalók érdekképviseletének működését szabályzó dokumentumok.
Az ellátást biztosító szabályzatok: zsebpénzkezelési szabályzat, ruházati leltár, személyes tárgyak leltára, az érdekképviselet szabályozása, a panaszjog érvényesítésének lehetőségei.
Az intézmény fenntartója, törvényességi ellenőrzést ellátó szervek, az ellenőrzés tapasztalatai.
A területre vonatkozó jogi ismeretek.

Az igénybevevők/ellátottak köre, személyi anyag elemzése

A személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatás és intézmény ellátotti körének jellemzői a szolgáltatás/intézmény által vezetett statisztikai adatok alapján. Igénybevételi és bekerülési okok, életkori jellemzők, sajátosságok stb.
Igénybevevőre, ellátottra vonatkozó egyéni iratanyag. Egészségügyi iratok, zárójelentések, szakvélemények, szakértői bizottságok által készített szakvélemények, iskolai végzettséggel kapcsolatos dokumentumok, egyéb hatósági iratok. A jogszabályban előírt dokumentációs rendszer. Javítóintézeti ellátás, letartóztatás esetén ügyészi rendelvény, bírósági, rendőrségi iratok.
A befogadás dokumentumai, értesítések, nyilatkozatok, kérelmek. Személyes tárgyak, ruházati leltár. Személyes iratok átvétele.
Az ellátás igénybevételére való jogosultságot igazoló dokumentumok.
A gyermek törvényes képviseletéről szóló határozat. A kapcsolattartást szabályozó határozatok.
Az ellátott, igénybevevő vagyoni helyzetével, pénzbeli ellátásával kapcsolatos dokumentumok.
Az ellátás során keletkezett iratok, vélemények, vizsgálati eredmények, bírósági ítéletek, egészségügyi iratok, gondozással kapcsolatos iratok, igénybe vett szolgáltatások.
Az elbocsájtással kapcsolatos dokumentumok, bírósági ítélet, a gyermekátvételéről szóló iratok. Az adatok kezeléséhez, a személyiségi jogok tiszteletben tartásához, az iratok kezeléséhez tartozó jogi ismeretek alkalmazása.

Kommunikáció szakemberekkel, a team-munka jellemzői

Az intézmény belső kommunikációs rendszerének, fórumainak jellemzői, a döntéshozó folyamatok menete, a résztvevők köre, a különböző szakemberek kompetenciahatárainak, felelősségi- és hatáskörének megismerése.
A döntésekről készült emlékeztetők, utasítások menete.
A gondozás során birtokába jutott információk kezelésének szakmai szabályai, titoktartási kötelezettség, személyiségi jogok védelme.
A jelentési kötelezettség körébe tartozó információk, események.

Megoldásközpontú gondolkodás elsajátítása a team megbeszéléseken, esetmegbeszélő tanácskozásokon és a döntéshozó fórumokon.
Az intézmény külső intézményekkel, szakemberekkel való kapcsolatrendszerének jellemzői, annak kommunikációs alapelvei.

Nyilvántartások, statisztikák, napi adminisztráció

Az intézményi működés során elektronikusan (pl.: KENYSZI) és papír alapon vezetett nyilvántartások, adatszolgáltatások (pl.: KSH, fenntartó részére) ismerete.
Várólista kezelése.
Az intézményen belüli napi jelentések rendszere (gondozottak létszáma). Az ellátottak, igénybevevők gondozásához tartozó nyilvántartások.
A szakmai ellátás folyamatosságát és az információ áramlás biztosítását szolgáló adminisztrációs feladatok (gondozási napló), valamint az ellátottakkal, igénybevevőkkel kapcsolatos releváns információk közvetítése a megfelelő fórumok felé.

Nyilvántartások, statisztikák elkészítését meghatározó jogszabályok ismerete.

Dokumentum készítés szabályai

A hivatalos levelezés formai követelményeinek ismerete, környezettanulmány, jegyzőkönyv, kérelem, feljegyzés, beadvány, jelentés, jelzés, emlékeztető, panasz, meghívó esetén. Az aláírásra jogosultak köre.
A különböző szakmai dokumentációk elkészítésére jogosultak köre.
A szakmai nyelvezet, az egyes részterületeken használt szakmai fogalmak ismerete és adekvát használata.
A különböző dokumentumok elkészítéséhez használt szempontsorok.
A dokumentumok elkészítéséhez tartozó jogszabályi háttér ismerete, alkalmazása.

Rendkívüli események, veszélyeztető helyzetek dokumentálása

A rendkívüli esemény, veszélyeztető helyzetek fogalma, annak típusai.
A rendkívüli események és veszélyeztető helyzetek körét meghatározó dokumentumok, intézményi protokoll megismerése, az ezekhez kapcsolódó adminisztrációs kötelezettség.
A jelentések formai és tartalmi követelményei.
A személyes szabadságot korlátozó intézkedések elrendelésének jogszabályi háttere (biztonsági elkülönítés, nevelési felügyelet), jelentéstételi feladatok, dokumentációs kötelezettség szabályai.
A személyes szabadságot korlátozó intézkedések elrendelésére jogosultak köre, az ehhez kapcsolódó eljárási rend.
Eltűnés, szökés, engedély nélküli távollét esetén jelentéstételi feladatok, dokumentációs kötelezettségek. Gyermekbántalmazás észlelése esetén követendő eljárás, a gyermekbántalmazás jelzése, kivizsgálása

2.6. SZOCIÁLIS ÉS MENTÁLHIGIÉNÉS SZAKGONDOZÓ SZAKMA

5 0923 22 05

1 A SZAKMA ALAPADATAI

1.1 Az ágazat megnevezése: Szociális
1.2 A szakma megnevezése: Szociális és mentálhigiénés szakgondozó
1.3 A szakma azonosító száma: 5 0923 22 05
1.4 A szakma szakmairányai: —
1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális ágazati alapoktatás
1.8 Kapcsolódó részszakmák megnevezése: —

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

		1.évf			2.évf			3.évf			
SZOCIÁLIS ÉS MENTÁLHIGIÉNÉS SZAKGONDOZÓ		Elmélet	Belső gyak	Külső gyak	Elmélet	Belső gyak	Külső gyak	Elmélet	Belső gyak	Külső gyak	Tantárgyi összes
Évfolyam összes óraszáma		228	12	294	216	12	255	222	0	160	
Munkavállalói ismere- tek	Munkavállalói ismeretek	6		0	0		0	0		0	6
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0		0	0		0	12		0	12
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	0		58	0		0	0		0	
	Pszichológia	12		17	0		0	0		0	
	Egészségügyi ismeretek	12		17	0		0	0		0	
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	0	12	10	0		0	0		0	
	Társadalomismeret	18		11	0		0	0		0	
	Szociális ismeretek	24		34	0		0	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma										225
Mentálhigiénés feladatok	Mentálhigiénés alapismeretek	18		18	12		12	6		13	
	Egészséggondozás és mentálhigiénés rehabilitáció	18		14	12		10	18		15	
	Esetmegbeszélés, szupervízió a gyakor-latban	0		18	0		58	0		0	
	Szakmai gyakorlat	0		18	0		22	0		38	
	Pszichológiai alapismeretek	6		15	6		16	6		13	
	Tanulási terület összóraszáma										382
Szociális gondozás	Időskorúak támogatási feladatai	72		0	0		0	0		0	
	Geriátriai ismeretek	0		0	12		0	18		0	
	Geriátriai ápolási és gyakorlati ismere- tek	0		0	0		0	12		17	
	Pszichiátriai betegek gondozási és gya-korlati feladatai	0		0	0		0	30		15	
	Addiktológiai betegek gondozási és gyakorlati feladatai	0		0	0		0	30		18	
	Fogyatékkal élők gondozási és gyakor- lati feladatai	0		0	0		0	30		12	
	Tanulási terület összóraszáma										266
Egészségügyi ismeretek	Anatómiai és élettani ismeretek	36		0	0		0	0		0	
	Egészségügyi alapismeretek	6		0	36		11	0		0	
	A szakgondozó ápolási feladatai diag-nosztikai és terápiás beavatkozások során	0		0	12		20	0		7	
	Elsősegélynyújtás	0		0	0	12	6	0		0	
	Ápolástani, gondozástani ismeretek	0		0	24		30	6		6	
	Tanulási terület összóraszáma										212
A szociális munka és a szociálpolitika alapjai	Szociálismunka gyakorlata	0		0	48		0	24		0	
	Szociálpolitikai és jogi alapismeretek	0		0	30		6	6		6	
	Társadalomismeret	0		0	12		0	0		0	
	Portfólió	0		0	12		0	24		0	
	Tanulási terület összóraszáma										168
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		64	0		64	0		0	128

Összesen **1399**

2 A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

2.6.1. Mentálhigiénés feladatok megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanuló képes legyen az ember és környezete, a lelki jelenségek, a személyközi kapcsolatok komplexitását megérteni. Értelmezze az egészség, betegség fogalmát. Ismerje meg a mentálhigiénés szakember feladatait, kompetenciáit. Megismerje az ember testi, lelki, szociális dimenzióinak kölcsönhatását. Képes legyen elsajátítani a személyiség védő technikákat. Ismerje meg a mentálhigiénés munka területeit, célcsoportjait, módszereit. Fejlődjön gyakorlati készsége, attitűdje. A megszerzett ismereteit sikeresen alkalmazza a lelki egészségének védelme érdekében.

Szerezzen jártasságot a pszichológia területeiben.

- **2.6.1.1. Mentálhigiénés alapismeretek tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja

A mentálhigiéné fogalma, szerepe, szükségessége; a mentálhigiéné fajtái (egyéni-közösségi, preventív-korrektív); a közösségi mentálhigiéné színterei; a mentálhigiénés konzultáció formái (eset-, programközpontú, segítő) Az egészség holisztikus szemlélete; a természetes támogató rendszerek, életmód és életvezetés; egyéni és közösségi válsághelyzetek; a társadalmi szolgáltató rendszerek mentálhigiénés vonatkozásai A segítők mentálhigiénéje: a segítő kapcsolat csapdái, a szindrómás segítés

jellemzői és kialakulásának okai, a pihenés, rekreáció formái; szabadidős tevékenység, a kapcsolati és a személyes erőforrások feltárása. Nevelési stílusok és attitűdök; a nevelői szerep; sikerek és kudarcok a nevelésben A munka társas vonatkozásai; szervezetpszichológia; vezetők és vezetettek; a saját munka szervezése, időgazdálkodás; munka- és lelki egészség, a pihenés pszichológiája;

A Mentálhigiénés alapismeretek 6 témakörből áll melyek a következők:

Mentálhigiéné alapfogalmai, A mentálhigiénés segítés módszerei, Krízis, krízisintervenció, A segítő kapcsolat, A gondozás mentálhigiénés vonatkozásai, Szakmai identitás fejlesztése.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus, mentálhigiénikus, szupervízor szakember legalább 3 éves szociális, mentálhigiénés területen szerzett tapasztalattal

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pszichológiai társadalomismereti, jogi, szociálpolitikai, etikai, egészségügyi ismeretek és gyakorlatok, a szociális gondozás gyakorlata során szerzett tapasztalatok élmények.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Felismeri és azono- sítja a személyeket és csoportokat ve- szélyeztető helyze- teket, ezeket jelzi.	Ismeri a krízis és krízisintervenció fogalmát és a konf- liktuskezelés mód- szereit.	Instrukció alapján részben önállóan	Elhivatott a jelző- rendszeri feladatai- nak ellátására.	
Ismerteti a mentál- higiénés módszerek gyakorlati feltételeit és alkalmazási lehe- tőségeit.	A mentálhigiénés konzultáció formái segítő, kapcsolat, esetközpontú kon- zultáció, Különböző mentál- higiénés módszerek. Pl.: verbális (kon- zultációk), autogén tréning.	Instrukció alapján részben önállóan		
Készségszinten elsajátít egy, a szá- mára legmegfele- lőbb mentálhigiénés módszert.	Különböző mentál- higiénés módszerek. Pl.: verbális (kon- zultációk), szuggesztiós (auto- gén tréning), módszerek.	Instrukció alapján részben önállóan		
Bemutatja a segítő szakmában fellépő pszichés megterhe- léseket és szakmai ártalmakat (pl. burn-out), valamint a pszichés energiák pótlásának lehető- ségeit.	A mentálhigiéné fogalma az egyéni mentálhigiéné, csoportszintű meg- közelítés, közösségi mentálhigiénés szemlélet.	Teljesen önállóan		Prezentációkész ítő programok haszná- lata.

A tantárgy témakörei

Mentálhigiéné alapfogalmai

A leggyakoribb mentálhigiénés problémák kialakulása, befolyásolásuk lehetőségei.

A megismerés szabályszerűségei, az előítélet kialakulása, az agresszió keletkezése és befolyásolhatósága, csoportdinamikai jelenségek, szociológiai alapismeretek, a családi rendszer működése, deviancia modellek, szenvedélybetegségek, krízisállapotok,

öngyilkosság. A segítő rendszerek és szolgálatok. A mentálhigiéné fogalma, szerepe, szükségessége; a mentálhigiénéfajtái (egyéni-közösségi, preventív-korrektív); a közösségi mentálhigiéné színterei; a mentálhigiénés konzultáció formái. A mentális egészség holisztikus szemlélete; a természetes támogató rendszerek, életmód és életvezetés; egyéni és közösségi válsághelyzetek; a társadalmi szolgáltató rendszerek mentálhigiénés vonatkozásai A segítők mentál- higiénéje.

A mentálhigiénés segítés módszerei

A mentálhigiénés konzultáció formái (eset-, programközpontú, segítő);
Az egészség holisztikus szemlélete; a természetes és mesterséges támogató rendszerek,
Az életmód és életvezetés összefüggései;
Az egyéni és közösségi válsághelyzetek;
Az én védő mechanizmusok;
A segítő kapcsolat működtetésének mentálhigiénés vetületei;
A segítő beszélgetés, mint sajátos kommunikációs forma;
A társadalmi szolgáltató rendszerek mentálhigiénés vonatkozásai.

Krízis, krízisintervenció Krízis, a krízis állapot, krízishelyzet fogalma; A krízisek csoportosítása;
A krízisek lefolyása, kimenetele;
A krízisben lévő személy jellemzői;
A krízisintervenció lépései;

A segítő kapcsolat

A kommunikációs készségek fejlesztése szimulált helyzetekkel, szerepcserékkel, kommunikációs gyakorlatokkal, szituációs játékokkal, strukturált gyakorlatokkal;
A saját kommunikáció jellemzőinek felismerése, visszajelzés, önreflexió;
A kommunikáció jelentőségének felismerése, a nondirektív és segítő beszélgetés elemeinek alkalmazása a gyakorlatban;
A kommunikációs zavarok, és problémák felismerése;

A gondozás mentálhigiénés vonatkozásai

A társadalmi szolgáltató rendszerek mentálhigiénés vonatkozásai;
A kapcsolati és a személyes erőforrások feltárása;
A segítők mentálhigiénéje: a segítő kapcsolat csapdái, a szindrómás segítés jellemzői és kialakulásának okai, a pihenés, rekreáció formái; szabadidős tevékenység;
A munka társas vonatkozásai; szervezet-pszichológia; vezetők és vezetettek;
A saját munka szervezése, időgazdálkodás;

Szakmai identitás fejlesztése

A segítő személyiségét, a kommunikációját jellemző sajátosságok;
A szakmai munkát fenyegető, kiégést eredményező hatások feltérképezése;
A szakmai munkával való találkozás első élményének feldolgozása;
A csoportmunka támogató lehetőségének alkalmazása a szakmai gyakorlat során
Az önreflexió alkalmazása a munka során jelentkező helyzetek átgondolására;

- **2.6.1.2. Egészséggondozás és mentálhigiénés rehabilitáció tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja

Az egészséggondozáshoz és mentálhigiénés rehabilitációhoz alapismertek nyújtása;

A gondozási és ápolási feladatok ellátásának lélektani és etikai összefüggéseinek értelmezése;
A gondozási, ápolási feladatokra való lélektani felkészítés formái;

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

pszichológus, mentálhigiénikus, szupervízor

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

mentálhigiéné, pszichológia, szociális, munka, önismeret,

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Értő módon kom- munikálja a kreatív javaslatait, az ellá- tás / gondozás kap- csán, ötleteit meg- osztja munkatársai- val.	Ismeri a kommuni- káció és közlés alapvető formáit személyes és online kommunikációba n.	Irányítással	Véleményét, szak- mai álláspontját felelősséggel képvi- seli.	
Megérti és alkal- mazza az énvédelmi technikákat és mód- szereket. Jelzést ad, segítséget kér szakmai érintettsége esetén.	Ismeri az én védő mechanizmusoka t, a rekreációs techni- kákat és módszere- ket. Rendelkezik alapvető önismeret- tel, reális önképpel.	Irányítással		
Útmutatás alapján az ellátottak és gondozottak foglal- koztatásához, alkotó tevékenységéhez felhasználható (szemléltető, fej- lesztő, rekreációs) eszközöket készít, előkészít és használ.	Ismeri az ellátottak és gondozottak foglalkoztatásáh oz, fejlesztéséhez, re- kreációjához fel- használható (szem- léltető, fejlesztő) eszközöket, a cso- port- dinamikai ismereteket.	Irányítással		Digitális tartalmak keresése, böngészé- se, szűrése és fel- használása.

A tantárgy témakörei

Az egészség, betegség, prevenció

A társadalom ártó-védő hatása, a népbetegségnek számító
betegségek jellemzői és a népegészségügyi feladatok;
Az egészséget veszélyeztető szenvedélyek és szokások;
A társadalmi helyzet és az életmód összefüggése az egészséggel és betegséggel;
A szegénység és a betegség összefüggései;
A foglalkozási betegségek és megelőzésük;
A 3 lépcsős prevenciós modell bemutatása
Az új prevenciós modellek bemutatása;

Veszélyes életkorok és veszélyeztetett helyzetek A serdülőkor,
mint krízis állapot;
A deviáns viselkedés kialakulásának tényezői;
A veszélyeztetett csoportok és térségek;
A diszkrimináció és előítélet pszichológiai aspektusai;
A társadalom, a család és az iskola szerepe deviáns folyamatok kialakulásában;

Az egészségmegőrzés a családban és a családon kívül Egészség és
társadalom, deviancia és a másság a társadalomban;
A család és a szocializáció pozitív és negatív szerepe az egészségmegőrzésben;
Az életmód és az életvezetés kapcsolata az egészségre;
A természetes támaszok és az emberi szükségletek változása az életkorok szerint;
A családok támogatásának módszerei;

A mentálhigiénés rehabilitáció fogalma, folyamata

A mentálhigiénés, pszichés problémákkal küzdők - pszichoszociális fogyatékossággal élők visszailleszkedés a társadalomba;
A pszichoszociális fogyatékossággal élők stigmatizációja;
A fogyatékosság megjelenése, okai;
A pszichoszociális fogyatékossággal élők esélyegyenlőségének, integrációjának lehetőségei;

A rehabilitáció feltételei és akadályai

A fogyatékos emberek a társadalomban, és a kapcsolatrendszereik jellemzése;
A fogyatékos emberek és családi szerepének változásai;
A fogyatékos emberek életkörülményeit, életmódját és életminőségét meghatározó tényezők;
A fogyatékos emberek speciális problémái, szükségletei és a rehabilitációt akadályozó tényezők;

A rehabilitáció területei és intézményrendszere A
fogyatékosság, mint társadalmi jelenség és hatása az egyénre;
A fogyatékkal élők társadalmi esélyegyenlőségének, integrációjának lehetőségei;
A fogyatékkal élők társadalmi elfogadását növelő módszerek;
A fogyatékkal élők foglakoztatásának lehetséges formái;
A fogyatékkal élők szociális ellátásai
A komplex rehabilitáció és a társadalmi integráció eszközeinek és intézményrendszerének bemutatása;

Rehabilitáció a pszichiátriai ellátásban

A pszichiátriai betegségek kialakulásának biológiai, pszichológiai és társadalmi okai;
A pszichiátriai betegségekkel kapcsolatos prevenciós feladatok;
A pszichiátriai betegségek komplex rehabilitációjának lehetőségei;

Rehabilitáció a szenvedélybetegek gondozásában

A szenvedélybetegségek, a függőség kialakulásának biológiai, pszichológiai és társadalmi okai;
A szenvedélybetegségek típusai, prevenciós feladatok;
A szenvedélybetegek komplex rehabilitációjának lehetőségei;

Habilitáció a fogyatékkal élők gondozásában

A fejlesztési és rehabilitációs terv kialakításának, és megvalósításának lépései;
A fogyatékos emberek habilitációjának, integrációjának a megvalósításának módszerei;
A habilitációt, rehabilitációt, akadályozó tényezők
A habilitáció, rehabilitáció szemléletének alkalmazási lehetőségei;

- **2.6.1.3. Esetmegbeszélés és szupervízió a gyakorlatban tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan tanulási folyamat biztosítása, amely során a képzés résztvevői elsajátítják annak munkamódját, hogyan lehet különböző szempontokat érvényesíteni egy eset megközelítésében, elemzésében. Csoportkeretek között, a csoport dinamikai történéseit felhasználva segíteni a terepen szerzett szakmai élményeik feldolgozásában, végiggondolásában. Az esetek folyamatos követésével hozzájárulni azok megértéséhez. A csoportban szerzett tapasztalatokon keresztül megismertetni a résztvevőket a csoportos esetmegbeszélés - mint a szociális munka színvonalát biztosító, illetve a segítő szakember mentális, pszichés teherbíróképességének védelmét szolgáló - munkaformájával.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Esetmegbeszélő csoport vezetése esetén humán diploma, 3 éves tapasztalat a szociális és mentálhigiénés munka területén, 3 éves gyakorlat az esetmegbeszélő csoport vezetésében. Szupervíziós csoport vezetése esetén szupervízori diploma szükséges és legalább 3 éves tapasztalat.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

pszichológia, szociális munka, esetkezelés, mentálhigiéné, önismeret

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Megérti és alkal-mazza az énvédelmi technikákat és mód-szereket. Jelzést ad, segítséget kér szak-	Ismeri az én védő mechanizmuskat, a rekreációs techni-kákat és módszere-ket. Rendelkezik	Teljesen önállóan	Nyitott önmaga megismerésére. Fogékony a szemé-lyiségtipológiák	

mai érintettsége esetén.	alapvető önismeret-tel, reális önképpel.		elsajátítására.	
A tanulmányai és a munkavégzés során a birtokába került személyes adatokat a jogszabályok és a szociális munka etikai kódex vonat- kozó pontjainak megfelelően kezeli, a gondozással kap-csolatos titoktartási kötelezettségeket betartja.	A személyes adatok védelmével kapcso- latos adat-védelmi és adat-biztonsági szabályokat ismeri, a jogszabályban foglalt titoktartási kötelezettségeinek eleget tesz.	Teljesen önállóan		Elektronikus jogtár használata.
Az eltérő szituáci- ókban adekvátan alkalmazza a verbá- lis és nonverbális kommunikációs csatornákat.	Ismeri a kommuni- kációs alapelveket, ismeri a legfonto-sabb alap-fogalmakat, működ- dését, folyama-tát, szereplőit, tényező- it, helyzet típusait, emellett kommuni- kációs stílusokat és az asszertív kom-munikációs jegye-ket.	Jelöljön ki egy elemet.		
Azonosítja az élet- mód átalakulásával kapcsolatos kocká- zatokat és dilem- mákat saját élet-helyzetben	A társadalomisme-reti, szociológiai ismeretei alapján egyének, családok, közösségek működ- désében a különbö-ző életmódok hatá- sait ismeri.	Jelöljön ki egy elemet.		

A tantárgy témakörei

Esetfeldolgozás

A terepen, a munkavégzés során szerzett szakmai élmények feldolgozása, végiggondolása az esetek megbeszélése, elemzése, az esetvitellel kapcsolatos feladatok meghatározása. Az eset bemutatása, a segítő céljainak és szerepének ismertetése, probléma-meghatározás, kompetenciák tisztázása, megoldási lehetőségek, nehézségek, dilemmák felvázolása.

Szupervízió

A munka során szerzett élményeinek, tapasztalatainak feldolgozása az önreflexiós látás-mód alkalmazásával diplomás szupervízor vezetésével 4-7 fős létszámú kiscsoportos keretek között. A téma feldolgozásakor a segítő és a kliens kapcsolat kerül fókuszba, ahol a kompetencia határok tisztázása, a munka során jelentkező nehézségek, dilemmák feldolgzása vázolása.

Kommunikáció és konfliktuskezelés

Adekvát, nyílt és kongruens kommunikáció gyakorlása; A nondirektív segítő beszélgetés; A segítő kapcsolat kommunikációs eszközeinek gyakorlása; Az együttműködés szociálpszichológiai összefüggései,
A konfliktus-megoldási technikák modellezése és kezelésük.

Szakmai együttműködés és segítő kapcsolat

A szociális, egészségügyi, mentálhigiénés, oktatási ellátások áttekintése;
Az állami, egyházi és civil fenntartók által működtetett intézmények rendszerének monitorozás-szintű megismerése;
A szolgáltatók feladatainak és működésüknek áttekintő megismerése;
Az együttműködésben a hálózati, a rendszerszemléletű gondolkodás megjelenése,
A közös szakmai egyeztetések formái;

A segítők segítése

A segítők mentálhigiénéje: a segítő kapcsolat csapdái, a szindrómás segítés jellemzői és kialakulásának okai;
A segítő hivatásszerep napi tapasztalatainak feldolgozása;
Az önismeret és kompetenciák fejlesztésének módszerei;
Önreflexivítás fejlesztése;
A segítő rekreációjának formái; szabadidős tevékenység, a kapcsolati és a személyes erő-források feltárása;

Reziliencia és a Burn-out

A pszichés sebezhetőség megjelenése a segítő személyiségében;
A reziliencia fogalmának meghatározása és a fejlesztésének lehetőségei;
A burn-out jelenségének a meghatározása és kialakulásának a szakaszai;
A burn-out felismerése és kezelésének lehetősége a segítő életében;
A kiégés megelőzésének formái;

- **2.6.1.4. Szakmai gyakorlat tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja

A gondozás és a segítés lépéseinek, folyamatának és tevékenységi formáinak gyakorlása. Az ellátott mindennapi életvitelének megszervezéséhez szükséges módszerek alkalmazása és a háztartásgazdálkodás és háztartásvitel segítése. A gondozással, a foglakozással, foglalkoztatással és a háztartásvezetéssel kapcsolatos munka-baleset és tűzvédelmi szabályok betartása, alkalmazása. Az egyéni esetkezelés mellett a családsegítés feladatainak gyakorlása, Fontos, hogy kerüljön sor a segítő beszélgetés elemeinek alkalmazására is. Az erőforrások alkalmazásának tervezésében való részvétel az egyéni esetkezelés során. Esetleírás készítése tapasztalatok alapján.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Felsőfokú humán diplomával és minimum 3 éves szociális, gyermekjóléti és/vagy gyermekvédelmi területen eltöltött szakmai gyakorlattal rendelkező, szociális munkás, szoci- álpedagógus, szociális menedzser, pszichológus, szupervízor

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak mentálhigiéné, pszichológia, szociális munka, társadalomismeret

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Szakmai irányítás mellett a jogszabá- lyok és a módszer- tani útmutatók alap- ján szakmai doku- mentációkat (adat-, információ rögzíté- se, elemzési, terve- zési dokumentumo- kat) készít.	Ismeri a munka- és balesetvédelmi, valamint a tűzvé- delmi elő-írásokat, esősegély és (köz)egészségügyi alapismereteket	Irányítással	Törekszik a feladat megértésére, határ- időre történő elké- szítésére, motivált a végrehajtására, értékelve és mérle- gelve, kritikusan kezeli és használja az információforrá- sokat	Elektronikus jogtár használata.
A tanulmányai és a munkavégzés során a birtokába került személyes adatokat a jogszabályok és a szociális munka etikai kódex vonat- kozó pontjainak megfelelően kezeli, a gondozással kap- csolatos titoktartási kötelezettsége ket betartja.	A személyes adatok védelmével kapcso- latos adatvédelmi és adatbiztonsági sza- bályokat ismeri, a jogszabályban fog- lalt titoktartási köte- lezettségeinek ele- get tesz.	Irányítással		Elektronikus jogtár használata.
A jogszabályban foglalt, munkakör- höz meghatározott adminisztrációs teendőket pontosan, szakszerűen, határ- időre elvégzi.	A munkájához kapcsolódó admi- nisztrációs teendők, azok funkciói és céljai	Irányítással		Elektronikus jogtár használata.

A tantárgy témakörei

Megfigyelési gyakorlat

A tevékenységek tervezésének és szervezésének megfigyelése;
Részvétel a tevékenységek tervezésében és szervezésében a tevékenységek feltételeinek kialakításban, a gondozottak motiválásában, az igények felmérésében;
Részvétel a kliensek mindennapi önellátási tevékenységek megvalósításában, támogatásában;
A megfigyelésiről a diák naplót vezet.

Egészségmegőrzési és rehabilitációs gyakorlat

Az egészség holisztikus értelmezése: az egészség, mint komplex fogalma.
Az egészségtudat jelentősége; egészséges életvitel feltételeinek értelmezése a Maslow-féle szükséglet-rendszerben.
Az egészséget veszélyeztető tényezők: az egyén biológiai és pszichológiai adottságaiból eredő rizikófaktorok; mesterséges és természetes környezetből, helytelen életvitelből adódó rizikófaktorok megismerése különös tekintettel a rehabilitációra.

Mentálhigiénés esetmunka gyakorlata

A társadalmi szolgáltató rendszerek mentálhigiénés vonatkozásai
A munka társas vonatkozásai; szervezet-pszichológia; vezetők és vezetettek

Közösségben vagy csoportban végzett mentálhigiénés munka

A közösség, a közösségi mentálhigiéné fogalma;
A közösségi mentálhigiéné formái és folyamata:
A közösségszervezés és a közösségfejlesztés, mint erőforrás;
A közösségi szükségletek és erőforrások feltárása, a felmérés módszerei;
A hálózati munka szervezésének feladatai;

Egészségnevelés gyakorlata különböző ellátási területeken

Egészség és társadalom, deviancia és a másság a társadalomban;
Az életmód és az életvezetés egymásrahatásai;
A természetes támaszok, az emberi szükségletek változása az életkorok szerint;
A segítő kapcsolat működtetésének mentálhigiénés vetületei,
A segítő beszélgetés mint, sajátos kommunikációs forma az egészségügy, oktatás és a szociális területen.

Aktivitás, foglalkoztatás gyakorlata a különböző ellátási területeken

A tevékenység, a foglalkozás funkciója, jelentősége: az önmegvalósítás eszköze, a fizikai és szellemi aktivitás, az önállóság fenntartásának eszköze;
A családi és emberi kapcsolatok megőrzésének egyik eszköze;
A foglalkozás főbb elvei: önkéntesség, személyre szabottság, célszerűség, hasznosság, rendszerességg, folyamatosság, az érdeklődést felkeltő és fenntartó változatosság, értékelés, felismerés.

Érdekvédelem

Az érdekvédelem céljának, fokozatainak;
Az érdekképviselet megvalósítását szolgáló eszközök;
Az ellátottak speciális és általános jogai, a jogérvényesítés garanciái;
Az érdekképviselet színterei, fórumai;

- **2.6.1.5. Pszichológiai alapismeretek tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja
Pszichológiai alapismereteket és alapfogalmakat szolgáltatni az emberei pszichikumról, a személyiségről, a személyiség fejlődéséről és a társas érintkezés sajátosságairól. A pszichológiai és szociálpszichológiai módszerek ismertetésével hozzásegíteni a tanulót ahhoz, hogy saját szemléletének formálásakor támaszkodhasson az elméleti hátterekre. Igénye legyen munkájában az individuális különbségek megértésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
Pszichológus, mentálhigiénikus, szupervízor végzettségű szakember 3 éves szakmai gyakorlattal

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Mentálhigiéné, társadalomismeret, szociális munka

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Az eltérő szituáci- ókban adekvátan alkalmazza a verbá- lis és nonverbális kommunikációs csatornákat.	Ismeri a kommuni- kációs alapelveket, ismeri a legfonto-sabb alapfogalma- kat, működését, folyamatát, szerep- lőit, tényezőit, hely-zet típusait, emellett kommunikációs stílusokat és az asszertív kommuni-kációs jegyeket.	Irányítással	Nyitott önmaga meg-ismerésére. Fogékony a szemé-lyiségtipológiák elsajátítására.	
Megérti és alkal-mazza az énvédelmi technikákat és mód- szereket. Jelzést ad, segítséget kér szakmai érintettsége esetén.	Ismeri az én védő mechanizmusoka t, a rekreációs techni- kákat és módszere- ket. Rendelkezik alapvető önismeret-tel, reális önképpel.	Irányítással		

Alapvető digitális kompetenciái és információkezelés i képessége alapján táblázatokat hasz- nál, szöveget szer- keszt, levelez. Konstruktívan és tudatosan használja az online kommu- nikációs eszközö- ket, csatornákat.	Ismeri az online kommunikációs eszközöket, formá- kat és módszereket, tisztában van az etikus médiahaszná- lat szabályaival.	Irányítással		Táblázatkezelő, szöveg- és prezen- tációkészítő prog- ramok használata.

A tantárgy témakörei

Bevezetés a pszichológiába, pszichológiai alapfogalmak A pszichológiai megismerés módszerei: megfigyelés, kérdezés, kísérlet;
A pszichológia alapvető fogalmai és összefüggései, lelki jelenségek és folyamatok;
Az emberi pszichikum fejlődésének összefüggései és folyamata;
A szükséglet rendszere, a szükséglet kielégítés hiányának jelei;
A személyiség fogalma;
A pszichoanalizis és a humanisztikus pszichológia személyiségelméletei;

Fejlődéslélektani alapismeretek

Az egyén személyiség fejlődésének kitüntetett szakaszai, azok jellemzői. Főbb témakörök az csecsemőkor (születéstől a 3-5 éves korig), korai anya-gyermek- kapcsolat (megkapaszkodás, individuáció), óvodás és kisgyermekkor, serdülőkor (a felnőtt önazonosság alakulása, nemi szerepek), ifjú felnőttkor (pályaválasztás, párválasztás, gyermekvállalás), felnőttkor, az érett személyiség jellemzői, öregkor, haldoklás és meghalás az Ericsson-pszichoszociális fejlődéselmélete alapján. Az anya-gyerek kapcsolat jelentősége a gyermek érzelmi, szociális és értelmi fejlődésében. A szeparáció és hospitalizáció fogalma. A motiváció, az érzelem és az akarat összefüggései és fejlődésmenete.

Egészséges személyiségfejlődés lélektani alapjai A személyiség fogalma;
A szermélyiség alakulása a kultúra, a család és a kortárscsoport hatására;
A humanisztikus személyiségelméletek;
Személyiségzavarok, fejlődészavarok és deviáns viselkedés;
A serdülők és az ifjúkorúak személyiségváltozásai;

Szociálpszichológiai alapismeretek

A társas érintkezés sajátossága, a kommunikáció elmélete;
Szociálpszichológiai fogalmak és folyamatok, előítélet, sztereotípia, attitűd;
A konfliktusok keletkezése és megoldásának technikája;
Csoportdinamikai jelenségek és folyamatok;
A szerep és a szerepkonfliktus;

Egészség pszichológiai alapok A szeretet, a kötődés, jó közérzet meghatározása A pozitív

életérzés megélésének jellemzői;
A személyiség meglévő képességeinek, kompetenciáinak fejlesztési lehetőségei;
Az önazonosság, tudatosság fejlesztése,
Az egészség pszichológia szemlélete a segítő kapcsolatban;

A veszteség pszichológiája

A gyógyíthatatlan betegek pszichés támogatásának módszerei;
A veszteségek fajtái, pszichikus hatásaik és feldolgozásuk folyamata;
A haldokló ember kísérése, a halott körüli teendők;
A gyász feldolgozásának segítése, a család támogatása;
Az eutanázia dilemmái;
A hospice és homcare ellátás szemlélete

Pszichoszomatikus betegségek

A problémás személyiségfejlődés háttere és tünetei;
Főbb témakörök: pszichés funkciók és kórtünetek, a lelki zavarokat magyarázó legfontosabb modellek;
Szorongásos állapotok, függőségi és hangulati problémák;
Szkizofréniák, evési- és személyiségzavarok;
A pszichoszomatikus sérülékenység;
A pszichoszomatikus betegségek fajtái

2.6.2. Szociális gondozás megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Ismerje az öregedés egészségügyi, élettani, kórélettani változásait. Képes legyen felismerni a geriátriai tüneteket, változásokat. Értelmezze az idősek társadalomban, családban elfoglalt helyét, helyzetét. Felismeri az időseket jellemző szociális problémákat és azok hatásait. Tisztában van az idősek szociális ellátásaival, képes használni az időseket támogató ellátásokat. A tanuló ismeri a gerontológiai alapismereteket. Tud komplex módon gondolkodni, tevékenykedni az időskorúak, fogyatékkal élők, pszichiátriai betegek, addiktológiai betegek szociális helyzetének javítása érdekében. Képes legyen megtervezni az idősek, fogyatékkal élők, pszichiátriai betegek, addiktológiai betegek gondozási, ápolási folyamatát. Ismerje fel a pszichés változásokat, segítséget nyújt a veszély elhárításában.
Ismerje a pszichiátriai, szenvedélybetegségeket, és a fogyatékkal élőket, valamint a betegek társadalmi megítélését.

2.6.2.1.Időskorúak támogatási feladatai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja az alapképzésben megtanultak és a gyakorlati tapasztalatok integrálása, az időskorúakkal kapcsolatos empátiás szemléletmód kialakítása. A tanuló tisztában legyen az idősek egészségügyi, élettani, kórélettani alapismeretekkel, képes legyen annak értelmezésére. Megismerje az élettani és kóros öregedés jellemzőit. A tanuló tudja a gerontológia alapismereteit. Tud tájékozódni a szociális ellátórendszer működésében. Képes igénybe venni az időskorú javára a támogató ellátásokat. Tisztában van az idősek szociális ellátásaival, képes használni az időseket támogató ellátásokat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles orvosdoktor, szociális munkás (Bsc, Msc), szociális szervező, szociális menedzser, szociálgerontológus, mentálhigiénés szakember, egészségfejlesztő mentálhigiénikus, szociálpolitikus, egészségügyi szakoktató, diplomás ápoló

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, történelem, társadalomismeret, elsősegélynyújtás, egészségügyi ismeretek, gondozási ismeretek, egészséggondozás, mentálhigiénés alapismeretek., pszichológiai alapismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Felismeri az idősö- dés változásait.	Ismeri az idősödés egészségügyi, élet- tani és kórélettani változásait	Instrukció alapján részben önállóan		

Ismerteti az idősek társadalmi helyzetét és felismeri a jel- lemző szociális problémákat és azok hatásait.	Ismeri az idősek társadalmi helyze- tét, a magyarországi demográfiai sajátos- ságokat és az ebből fakadó következ- ményeket.	Teljesen önállóan	Szem előtt tartja az idősödésből adódó változások problé- máit, empatikus a beteg szubjektív panaszait, tüneteit illetően. Törekszik az előíté- letmentes gondol- kodásra, az össze- függések megérté- sére. Szem előtt tartja a páciens állapotát tervek kidolgozása során. Törekszik saját maga elfogad- tatására a kölcsönös bizalom kiépítésére. Törekszik a megfe- lelő foglalkoztatási lehetőségek biztosí- tására, az idősek aktivitásának foko- zására figyelembe véve az egészségi, pszichés állapotu- kat. Belátja az egyén változó képességeit és törekszik a válto- zás mértékének megfelelően új módszerek alkalma- zására.	
Ismerteti az idősek társadalmi helyze- tét, a magyarországi demográfiai sajátos- ságokat és az ebből fakadó következ- ményeket.	A szociális munka kulcs kompetenciái, a beavatkozás esz- közei	Instrukció alapján részben önállóan		
Bemutatja az idősek egészségügyi, élet- tani, kórélettani alapismereteit.	Ismeri az időskorú- ak egészségügyi változásait.	Irányítással		Prezentációkész ítő programok haszná- lata.
Ismerteti az élettani és kóros öregedés jellemzőit.	Felismeri a kóros öregedéssel járó tüneteket, helyzete- ket.	Irányítással		
Bemutatja a szociá- lis ellátórendszer működését.	Ismeri a szociális ellátórendszert és képes azokat hasz- nálni	Teljesen önállóan		Prezentációkész ítő programok haszná- lata.
Részt vesz az idős- korúak problémái- nak feltárásában és a megoldási straté- giák kilakításában	Ismeri és felismeri az idősek ellátására vonatkozó elméle- teket, valamint az egyensúly kialakítá- sára törekvő inter- venciós módszere- ket.	Irányítással		
Feltárja a kliens helyzetét, a szociá- lis problémáit	Ismeri a szociális támogatórendsz ert és képes azokat használni	Teljesen önállóan		
Feltárja a kliens helyzetét, az egész- ségügyi problémáit	Ismeri az egészség- ügyi ellátórendszert és képes azokat használni	Teljesen önállóan.		
Ismerteti a gondo- zási tervek készíté- sének alapelveit	Az idősek ellátására vonatkozó szükség- letkielégítés	Instrukció alapján részben önállóan.		

	módjai			

A tantárgy témakörei

Egészségügyi, élettani és kórélettani alapismeretek

Az egészség holisztikus értelmezése: az egészség, mint komplex fogalom
Az egészségmagatartás, betegségmagatartás
Az egészséges életvitel feltételeinek értelmezése a Maslow-féle szükséglet-rendszerben
A szükségletkielégítés hiányainak hatása az egészségre
Az egészséget veszélyeztető tényezők: az egyén biológiai és pszichológiai adottságaiból eredő rizikófaktorok; mesterséges és természetes környezetből, helytelen életvitelből és a káros anyagok szervezetbe jutásából adódó rizikófaktorok
Az időskorúak élettani változásai
Az időskorúak mozgásrendszer működésének változásai
Az időskorúak légzésrendszer működésének változásai
Az időskorúak keringésrendszer működésének változásai
Az időskorúak emésztőrendszer működésének változásai
Az időskorúak vizelet- és nemi szervrendszer működésének változásai
Az időskorúak hormonális rendszer működésének változásai
Az időskorúak idegrendszer működésének változásai
Az időskorúak érzékszervi változásai
Az időskor kórtani jellemzői
Az időskor betegségekre hajlamosító tényezők
Az időskori betegségek lefolyásának változása

Időskorúak a társadalomban és a családban Az időskor meghatározása, életkor szerinti csoportosítások Az időskor sajátosságai
Az időskor demográfiai jellemzői, főbb trendjei, öregedési index
A modern életforma hatásai az idősekre
Az időskorúak normál pszichés, egészségi állapot fenntartásának lehetőségei
Az idős ember a többgenerációs családban
Az idős ember helye a társadalomban
Az időskorúak társadalmi szerepének változása
Az időskorúak társadalmi tevékenységei
Az idős emberek kapcsolatrendszerének változásai
Az időskorúak életkörülményei, szociális problémák kezelése, támogatások rendszere
Az időskorúak életmódját és életminőségét meghatározó tényezők
Az idősek családi szerepei, krízishelyzetek felismerése, veszélyek elhárítása
Az idősek családi kapcsolatrendszerének változásai, abúzus, agresszivitás elhárítása
Az idős ember veszteségei és feldolgozásának lehetőségei
Az időskorúak lakóhelyváltozás szükségességének megértése, segítése

Az élettani és kóros öregedés jellemzői

Az időskor meghatározása, az idősek élettani jellemzői, külső változások, szervi változások
Az idősek funkcióváltozásai, teljesítményváltozásai, személyiségváltozásai
Az öregedés okai, elméletek és vizsgálatok
Az egészséges öregedés lényege: biológiai, pszichológiai jellemzői
Az időskorúak szükségletváltozásainak értelmezése, szükségletek feltárása, kielégítése
Az egészséges öregedés elfogadásában szerepet játszó egyéni alkalmazkodás típusai,

öregedési stratégiák jellemzői
Az időskorúak önállóságának megőrzése, érzelmi jólét fenntartása
A kóros öregedés fogalma, jelei, jellemzői
A kóros öregedés megelőzésének lehetőségei
A kóros öregedés következményei
A kóros öregedés hatása és az idős ember életvitelére gyakorolt hatása

Gerontológiai alapismeretek

A gerontológia fogalma, a gerontológiai alapismeretek helye a társadalomban
A gerontológia és geriátria közti különbség
Az időskorúak biológiai változásai
Az időskorra jellemző funkcionális változások
Az időskor sajátosságai
Az idősek speciális szükségletei
Az időskor speciális problémái
Az idősek gondozásának lehetőségei
Az idősek gondozásának sajátosságai
Az időskori speciális terápiák lehetőségei
Az öregedő emberek fogyatékossága

Időseket támogató ellátások

A gondozás fogalmának értelmezése az időskorúak ellátásában
A gondozás elemei, eszközei, célcsoportjai
Az egészségügyi és szociális ellátás intézményrendszerének céljai és eszközei, a támogatás alapelvei
Az időskorúak támogatásának önkormányzati és nem önkormányzati formái
Az egyesületek, karitatív és civilszervezetek, szociális és más társintézmények idősekre vonatkozó tevékenységei
A szociális ellátások igénybevételi szabályai
A hatályos szociális törvény alapján biztosított ellátások és szolgáltatások rendszere
A hatályos szociális törvény alapján biztosított alapszolgáltatások és intézményei,
A hatályos szociális törvény alapján biztosított szakszolgáltatások és intézményei
A szociális alapellátásban működő korszerű gondozási formák tartama és jelentősége
Az érdekképviselet szabályai, lehetőségei
Az időseket támogató ellátások előnyei és fejlesztendő területek

Szociálgerontológiai alapismeretek

A szociálgerontológia fogalma, helye a társadalomban
A szociálgerontológia legújabb elméleti, kutatási eredményei
A szociálgerontológia gyakorlati módszertana
Az időspolitika európai és hazai stratégiái, prioritásai, ezek hatásai az ellátórendszerre és az időskorú népességre
Az idős embert körülvevő természetes és mestersége támogatórendszer felmérése, elemzése
Az egészségügyi ellátások és igénylésének feltételei
A nyugdíjbiztosítási ellátások és igénylésének feltételei
A szociális ellátások és igénylésének feltételei
A gondozási terv fogalma és a gondozási tervek típusai
Az egyéni gondozási terv tartalma. készítése
A gondozási terv adminisztrálása
Egyénre szabott szociális foglalkoztatási tervek és programok
Mentálhigiénés és közösségfejlesztő programok és fejlesztése

Az időskorúak körében szervezhető művészet- és szocioterápiás foglalkoztatás formái
Időskori krízisek és krízisintervenció
Egyéni probléma feltáró és problémamegoldó konzultáció Kliensek hivatalos ügyeinek intézése
A Szociális munka etikai kódexe és annak értelmezési keretei az idősellátás viszony-rendszerében

2.6.2.2. Geriátriai ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló megismerkedjen a geriátria fogalmával, céljával, az azt meghatározó alapelvekkel. A tanuló tudja az idősödéssel együtt járó társadalmi problémákat. Figyelemmel tudja kísérni a normál és kóros öregedést, az idős ember pszichés és egészségügyi állapotát. Felismeri a krízis helyzeteket, megfelelő segítséget tud nyújtani és kérni a veszélyek elhárításához. A tanuló ismerje az idősek különböző élethelyzeteiben milyen lehetőségeket biztosít a szociális ellátó- rendszer a segítés érdekében. Elméleti háttér biztosítása a gondozási, ápolási feladatok végzéséhez. A tanulók megismerik az öregedés és öregkor élet- és kórtanával foglalkozó tudományt, mely az embert élettani, lélektani, társadalmi és ökológiai rendszerében tanulmányozza. Értelmezi az idősek társadalmi helyzetét, egészségügyi, szociális problémáit. Segít megtervezni a gondozási folyamatot, közreműködik az ápolási, rehabilitációs és foglalkozási terv kidolgozásában.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles orvosdoktor, szociálgerontológus, szociális munkás, szociális szervező, szociálpolitikus, szociális menedzser

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, az alapozó képzésben elsajátított tantárgyak, egészségügyi és gondozási ismeretek, mentálhigiénés alapismeretek, pszichológiai alapismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti az idős-korra jellemző élet- tani, kórélettani és funkcionális válto-zásokat	Ismeri a szociális támogatási és ellá- tórendszerét.	Teljesen önállóan	Szem előtt tartja az idősödésből adódó változások problé- máit, empatikus a beteg szubjektív	netismeretek hasz- nálata
Szem előtt tartja az idős emberek szoci- ális problémáját és igyekszik a számára legadekvátabb megoldást kiválasz- tani.	Ismeri a jelentősebb idősellátással kap- csolatos társadalmi problémákat és a rendelkezésre álló szociális ellátások és szolgáltatások	Instrukció alapján részben önállóan	panaszait, tüneteit illetően. Törekszik az előíté- letmentes gondol- kodásra, az össze-függések megérté-	Netjogtár használa- ta, jogszabály kere-sése, a programban címszóra is tud keresni.

	rendszerét.		sére.	
Önálló javaslatokat fogalmaz meg, de másokkal együtt- működve ajánl lehetőségeket az idősgondozás in- tézményeire	Ismeri az idősek társadalmi helyzet és a szociális prob- lémák közötti ösz- szefüggéseket.	Instrukció alapján részben önállóan	Szem előtt tartja a páciens állapotát tervek kidolgozása során. Törekszik saját maga elfogad- tatására a kölcsönös bizalom kiépítésére. Törekszik a megfe- lelő foglalkoztatási lehetőségek biztosí- tására, az idősek aktivitásának foko- zására figyelembe véve az egészségi, pszichés állapotu- kat. Belátja az egyén változó képességeit és törekszik a válto- zás mértékének megfelelően új módszerek alkalma- zására. Empatikus a beteg ember fizikai és lelki változásait illetően.	
Végrehajtja az időskorúak érdeké- ben végzett munka adminisztálását.	Ismeri az adminiszt- rációs feladatokat, felületeket.	Teljesen önállóan		Statisztikai és nyil- vántartó felületek kezelése
Felismeri a kóros öregedés jeleit, a geriátriai kórképek tüneteit.	Tisztában van a geriátriai betegek ápolásának, gondo- zásának tevékeny- ségével.	Instrukció alapján részben önállóan.		Intézményi doku- mentumtár kezelése
Ismerteti az idősko- ri diagnosztikai problémákat	Ismeri a vizsgálatok közbeni asszisztá- lást	Instrukció alapján részben önállóan.		
Felkészíti a gondo- zottakat a diagnosz- tikai vizsgálatokra	Alkalmazza az empatikus, megértő eljárásmódot	Teljesen önállóan.		
Ismerteti a gyógy- szeres terápiákat	Tudja a speciális gyógyszerterápiá kat	Instrukció alapján részben önállóan.		Nyilvántartó felüle- tek kezelése
Szem előtt tartja az idős emberek egészségügyi prob- lémáját és igyekszik a számára legadek- vátabb megoldást kiválasztani	Ismeri a jelentősebb idősellátással kap- csolatos egészség- ügyi problémákat és a rendelkezésre álló egészségügyi ellátá- sok és szolgáltatá- sok rendszerét	Instrukció alapján részben önállóan.		Netjogtár használa- ta, jogszabály kere- sése, a programban címszóra is tud keresni.

A tantárgy témakörei

Geriátria értelmezése
A geriátria fogalma, területei, helye a társadalomban
Az öregkori betegségek általános jellemzői, a leggyakoribb öregkori betegségek
A geriátriai jelentőségű kórképek
Az öregedő szervezetre jellemző elváltozások
Az egészséges öregedés élettani jellemzői

Az idősödés hatása és az idős ember életvitelére gyakorolt hatása
A betegség és az öregedés összefüggései, hajlam és kockázati tényezők
A betegségek korai felismerésének jelentősége
Geriátriai jelentőségű kórképek
A betegségek jellegzetes megjelenési formái, a tünetek és kórfolyamatok változásai
A multimorbiditás jellemző összetevői

Diagnosztika időskorban Idősek vizsgálata,
a módszerek sajátosságai Az idősek
anamnézisének specialitásai
Az idősek diagnosztikai vizsgálatai
Az idősek diagnosztikai és defferenciál diagnosztikai vizsgálatainak nehézségei
A hatályos egészségügyi törvény alapján biztosított ellátások és szolgáltatások rendszere
Az egészségügyi alapellátás, szakellátás intézményei
Az egészségügyi intézmények fejlesztendő területei

Klinikai geriátria

Az öregedéssel járó morfológiai és funkcionális elváltozások
Legjellemzőbb kórképek
Általános elvek a betegségek kezelésében
Belgyógyászati betegségek idős korban
Bőrgyógyászati, reumatológiai elváltozások, kórképek és a betegség kezelésének általános elvei
Orr-fül-gégészeti, szemészeti elváltozások, kórképek és a betegség kezelésének általános elvei
Urológiai, nőgyógyászati elváltozások, kórképek é betegség kezelésének általános elvei
A sztomatológia időskorban
Neurológiai megbetegedések idős korban
Idegrendszeri eltérések, tünetek, vizsgálati lehetőségek, legjellemzőbb időskori kóros állapotok
Pszichiátriai megbetegedések idős korban, vizsgálat, terápiás lehetőségek, legjellemzőbb kórképek, jogi vonatkozások
Geriátriai ellátások, aktív és krónikus geriátriai ellátás
Geriátriai kórházi centrum

Sürgősségi ellátás, traumatológiai problémák és műtéti javallatok A
leggyakrabban előforduló időskori sérülések
Időskori balesetek, fizikai és kémiai ártalmak
Idősek sürgősségi ellátásának esetei
Az idős beteget veszélyeztető és sürgős beavatkozást igénylő állapotok és jellemzői
Sérülések kezelésének jellemzői időskorban
-. A sebészet körébe tartozó kórképek tünetei, műtéti javallatok, műtét utáni állapotok
A sebészeti ellátást igénylő sérülések: a vérzések -, a vérzéscsillapítás, égési, fagyási sérülések, vegyi- és sugárhatások, az elektromos áram okozta sérülések, zúzódások, rándulások, törések
Traumatológiai problémák, traumatológiai ellátást igénylő állapotok
Traumatológiai műtéti javallatok
Törések kezelésének jellemzői időskorban
A leggyakoribb műtéti beavatkozások, a leggyakoribb műtéti szövődmények
Idősek műtét utáni rehabilitációja

Gyógyszeres terápia idős korban

A geriátriában leggyakrabban használt gyógyszerek
A gyógyszereléshez kapcsolódó betegoktatás szempontjai
A gyógyszerek hatását befolyásoló, öregedéssel kapcsolatos kinetikai változások (gyógyszerfelszívódás, gyógyszerek eloszlása a szervezetben, gyógyszeranyagcsere, kiválasztás)
Az idős ember megfigyelésének szempontjai gyógyszerterápia alkalmazása során
Az időskorú együttműködés jelentősége a gyógyszeres terápia során
A gyógyszerterápia specialitásai időskorban
Gyógyszeres terápiák javallatai
Gyógyszerkölcsönhatások
Gyógyszerelés dokumentálásának jogi és minőségirányítási szabályozása.

2.6.2.3.Geriátriai ápolási és gyakorlati ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók megismerjék a gerátriai alapfogalmakat, valamint az idősödéssel együttjáró egészségügyi és szociális, társadalmi problémákat. Tisztában legyenek az öregedés következményeivel, valamint az idősgondozás társadalmi helyzetével és az idősödésből adódó egészségügyi problémák, nehézségek kérdésének összefüggéseivel. Képes az idősek elméleti ápolási, gondozási ismereteinek gyakorlati alkalmazására, kivitelezésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás (Bsc, Msc), szociális szervező, szociálgerontológus, szociálpolitikus, szociális menedzser, ápoló (Bsc, Msc)

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi- ápolási, népegészségügyi, elsősegélynyújtási alapismeretek, szociális ellátás általános tevékenységei, és pszichológiai, jogi és etikai ismeretek. Geriátriai betegségekkel kapcsolatos speciális ápolási feladatok, gondozási, ápolási szükségletfelmérés, tervkészítés módszerei

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Megfogalmazza az időskorú betegek egyéni szükséglete- it, közreműködik azok kielégítésében	Ismeri az idősek egészségügyi prob- lémáit és az egészségi állapot, valamint rizikóma- gatartás közötti összefüggések et.	Instrukció alapján részben önállóan	Belátja az egyén változó képességeit és törekszik a válto- zás mértékének megfelelően új módszerek alkalma- zására.	Dokumentác iós felület kezelése

Igyekszik csökken- teni a hiányzó szük- ségleteket és az ebből adódó hiány- állapotokat.	Ismeri az időskori szükségletkielégítés helyzetét.	Instrukció alapján részben önállóan	Empatikus a beteg ember fizikai és lelki változásait illetően.	Dokumentác iós felület kezelése
Megfogalmazza a gyógyíthatatlan betegek egyéni szükségleteit, köz- reműködik azok kielégítésében	Ismeri az ápolási, gondozási feladato- kat	Instrukció alapján részben önállóan.	Empatikus a hal- doklóval és a gyá- szolóval egyaránt igyekszik egyénre szabottan támogatni őket.	Dokumentác iós felület kezelése
Beépíti és erősíti a betegek életében az egészségvédő fakto- rokat	Ismeri az idősek társadalmi helyzet és az egészségi állapot, valamint rizikómagatartás közötti összefügge- seket.	Teljesen önállóan.		
Igyekszik csökken- teni az egészséget veszélyeztető kö- rülmények és az időskorúaknak ártó helyzeteket	Ismeri van a pre- venciós szintekkel, prevenciós lehető- ségekkel ésa pre- venció összetételét ábrázoló mutatók- kal, összefüggések- kel, a hátrányos helyzettel	Teljesen önállóan.		
Tapasztalatáv al segíti a haldokló beteg ápolását, gondozását	Ismeri az ápolási, gondozási feladato- kat	Teljesen önállóan.		Dokumentác iós felület kezelése
Részt vesz a veszte- ségek feldolgozásá- ban, a temetés elő- készítésében	Ismeri a haldoklás, gyász fázisait. Isme- ri a temetéssel kap- csolatos ügyintézést	Instrukció alapján részben önállóan.		
Megtervezi a gon- dozási, ápolási folyamat és foglal- koztatás módját. Felismeri az idősko- rúak önmegvalósí- tási szándékát és a megfelelő foglal- koztatási lehetősé- geket alkalmazza.	Ismeri a gondozási folyamatot, ápolási, foglalkoztatási tervet készít. Ismeri az időskorúak ön- megvalósítását, aktivitását elősegítő technikákat és ré- szükre megfelelő	Teljesen önállóan.		Dokumentác iós felület kezelése

	foglalkoztatási módszereket tud kidolgozni.			
Fejleszti az idős ember képességeit, megakadályozza a szellemi hanyatlá- sukat. Részt vesz a rekreációs és sza- badidős foglalkozá- sok szervezésében	Ismeri azokat a képességváltozás o- kat, amelyek akadá- lyozzák az idős mindennapi boldo- gulását. Ismeri a foglalkozási tervek készítését és szer- vezését	Instrukció alapján részben önállóan		Dokumentác iós felület kezelése
Végzi az intézmé- nyi és gondozási adminisztrációt	Ismeri az adminiszt- rációs munka gya- korlatát	Instrukció alapján részben önállóan.		Dokumentác iós felület kezelése

A tantárgy témakörei

Krónikus betegségben szenvedő és fogyatékkal élő idősek ápolásának ismeretei
Az akut és krónikus betegség meghatározása, különbözőségek
Az ápolás etikai szabályai
A betegek jogai, jogaik érvényesítésének garanciái
Együttműködés az ápolói teamben
Idős betegek a kórházakban (betegségek, kezelések, a gondozás időtartama, állapotváltozások)
A gyógyító és szociális tevékenység egymásra épülése, kompetenciák
Kórházi ártalmak, függőség, hospitalizmus, kórházi elbocsátás problémái
A betegség hatása az idős ember személyiségére (betegségtudat, betegségmagatartás)
A krónikus beteg és a fogyatékkal élő idős beteg együttműködése, alkalmazkodása
Környezettel való kapcsolattartás

Gyógyíthatatlan betegek ápolása
Az ápolási célok megválasztása a gyógyíthatatlan betegek ápolása során
A gyógyíthatatlan beteg testi és lelki állapota, a segítségnyújtás formái, speciális ellátás és gondozás
A mindennapi életmenet biztosításának feladatai az ellátott képességeihez adaptált módon
A beteg támogatási folyamat tervezése, a család támogatása
A gyógyíthatatlan betegek gondozásának sajátos módszerei
A hospice ellátás fogalma, lényege, hospice-team
A hospice célja, alapelvei, a hospiceellátás formái
Palliatív terápiás ismeretek, a fájdalom csillapításának formái
A haldoklás fázisai, a terminális állapot

Kommunikáció a haldoklóval, kapcsolattartás a környezettel, körülmények biztosítása, felkészülés a halálra
Az elhunyt körüli tennivalók
Temetés szervezésének feladatai
A veszteségek feldolgozása

Egészségmegőrzés idős korban

Az egészség fogalma, egészség és betegség tényezői
Az egészségmegőrzést befolyásoló társadalmi, jövedelmi, lakás, foglalkoztatási viszonyok és az egészség összefüggései
Prevenció fogalma, szintjei
Az egészségmegőrzés stratégiája
Megelőzés és az egészség fenntartása időskorban rizikófaktorok, oltás, szűrővizsgálatok, egészségtudatos magatartás kialakítása, megelőzés lehetőségei)
Az időskorúak életmódját befolyásoló külső (életmód, életformaváltás, életritmus, inaktivitás, passzivitás, elmagányosodás, veszélyeztetettség) és belső tényezők (szomatikus, fizikai, mentális változások)
Krízishelyzetek felismerése, segítségnyújtás a veszteségek, krízishelyzetek feldolgozásában, egészségmegőrzés a gondozási folyamatban
Gerontológiai gondozás helyi minőségbiztosítási rendszerének megismerése, kidolgozása

Rekreáció és szabadidős foglalkozások idős korban

Az aktivitás, a foglalkozás és foglalkoztatás funkciója idős korban, a fizikai és szellemi aktivitás megőrzésének lehetőségei
Motiválás, egyénre szabott tervezés, választási lehetőségek
A rekreációs, szabadidős foglalkozások, a foglalkoztatás formái, tervezése, szervezése
Támogatja az idős ember önmegvalósítási, aktivitási törekvéseit, csökkenti a mozgás-hiányból származó veszélyeket
Segítséget nyújt a személyre szabott pihenési, szórakozási és rekreációs lehetőségek megteremtésében, bővítésében
Fejleszti az idős emberek meglévő képességeit, gátolja a szellemi leépülésüket
Figyelemmel kíséri az idős ember pszichés és egészségügyi állapotát, felismeri a krízis helyzeteket, megfelelő segítséget kér a veszélyek elhárításához
Felismeri az idősekkel kapcsolatos abúzusok, agresszivitás kockázatát és támogatást nyújt a problémák kinyilvánításához
Támogatja az idős embert veszteségei feldolgozásában

Időskorúak gondozásának gyakorlata

A gondozási szerepek gyakorlása: segítő, támogató, szervező, közvetítő, érdekképviselő
Gondozási tevékenység ellátása időskorúak körében
A mindennapi életvitel szervezése, a háztartás-gazdálkodási és háztartásvezetési fel-adatok ellátása különböző körülmények között, háztartási eszközök és gépek kezelése
Munka-, tűz- és balesetvédelmi feladatok ellátása és a szabályok betartása
Az aktivitást fenntartó egyéni és csoportos foglalkozások, foglalkoztatások, programok szervezési feladatai, a munkavégzés folyamatainak koordinálása, a feltételek megteremtése
Különböző foglalkozási lehetőségek feltételeinek biztosítása; motiválás, anyag, tárgyi és személyi feltételek biztosítása, foglalkozások szervezése

Intézményi és gondozási adminisztráció gyakorlata idősgondozásban

A közigazgatási eljárás szabályai, az ügyiratok tartalmi és formai követelményei,

szociális intézmények létrehozásának, működésének dokumentumai
Adatszolgáltatás, adatvédelem
Az intézményi ellátás igénylése
Az intézményi nyilvántartások, leltárak, dokumentumok rendszere, tartalmi és formai követelményei
A gazdálkodás adminisztrációs feladatai
Gondozási napló, forgalmi napló, eseménynapló, látogatási napló
A szolgáltatást igénybevevő iratainak, értékeinek kezelési szabályai
A szakmai protokollok alkalmazása, a minőségbiztosítás iratai és dokumentumai
A gondozás igénybevétele, előgondozás, gondozási- ápolási, fejlesztési terv és a rehabilitációs program dokumentációja
A saját gerontológiai gondozási munkájának dokumentálása
A szolgáltatást igénybevevő megbízására beadványok, kérelmek, személyes írások fogalmazás
A pályázatok, minőségbiztosítási dokumentumok és szakmai protokollok készítése vagy ezekhez adatszolgáltatás

2.6.2.4.Pszichiátriai betegek gondozási és gyakorlati feladatai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Megismertetni a tanulókat a pszichiátriai betegségek alapfogalmaival, a betegség holisztikus egészségszemléletével, az egyes társadalmi korokban kialakult társadalmi reakciókkal, szemlélettel. Bemutatni a pszichiátriai betegség és a társadalmi reakciók együtthatását, a társadalmi beilleszkedés problémáit és a család szerepét a betegség és a beteg elfogadásában. Megismertetni a betegség kialakulásában közrejátszó tényezőket, összefüggéseit az addikció kialakulásával

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles orvosdoktor, szociális munkás, szociálgerontológus, mentálhigiénés szakember, szociális menedzser, szociálpolitikus, ápoló (Bsc, Msc)

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret, szociálpolitika, pszichológia, jogi, közigazgatási ismeretek, egészségügyi alapismertek, szociális munka, klinikai ismeretek, ápolástan, gondozási ismeretek, mentálhigiéné

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti a pszichi- átriai betegségek fiziológiai, családi és társadalmi hátte-rét	Ismeri a pszichiátri- ai betegségeket	Teljesen önállóan	Szem előtt tartja pszichiátriai beteg- ségek esetleges következményei ből adódó	

Megfogalmazza a pszichiátriai bete- gek egyéni szükség- leteit, közreműkö- dik azok kielégíté- sében	Ismeri a pszichiátri- ai betegségek tüne- teit	Teljesen önállóan	személyiség- változásokat. Törekszik a társa- dalmi egyenlőtlen- ségek és előítéletek csökkentésére, Kész a közös mun- kavégzésre az alap és a szakosított ellátási formák képviselőivel. Betartja a meglévő dokumentációs protokollt és a fele- lős adatkezelés	
Ismerteti az addik- tológiai betegségek pszichiátriai össze- függéseit	Ismeri az addikto- lógiai és pszichiát- riai betegséget	Teljesen önállóan		
Bekapcsolódik a pszichiátriai bete- gek társadalmi előítéletét megaka- dályozó, felvilágo- sító tevékenységek- be	Ismeri a pszichiátri- ai betegeket övező társadalmi előítéle- teket, stigmákat	Instrukció alapján részben önállóan.		
Közreműködik a közösségi pszichiát- riai ellátás meg- szervezésében, működtetésében	Ismeri a pszichiátri- ai alap- és szakosí- tott ellátási formá- kat	Instrukció alapján részben önállóan.	szabályait	Netjogtár használa- ta, kezelése, jogsza- bály keresése, a prog-ramban cím- szóra is tud keresni
Tisztában van a pszichiátriai bete- gek ellátásának etikai, jogi vonatko- zásaival	Ismeri a pszichiátri- ai betegek ellátását	Instrukció alapján részben önállóan.		
Tájékozódik a pszi- chiátriai betegek egészségügyi és a szociális ellátórend- szer működésében	Ismeri a pszichiátri- ai betegek egész- ségügyi és szociális ellátását	Instrukció alapján részben önállóan.		Netjogtár használa- ta, jogszabály kere- sése, a prog- ramban címszóra is tud keresni
A pszichiátriai betegek intézményi gondozásának ad- minisztrációs fel- adatait pontosan vezeti	Ismeri van a pszi- chiátriai betegek intézményi doku- mentációjával	Instrukció alapján részben önállóan.		Dokumentác iós felület kezelése

A tantárgy témakörei

Pszichiátriai betegség értelmezése történelmi koronként

A pszichiátriai betegségek és azok értelmezésének történeti változásai; stigmatizáció, előítéletek és az izoláció

A pszichiátriai betegségek határai: gondolkodászavarok, figyelem- és

orientációszavarok, viselkedés-, személyiségzavarok, hangulatzavarok
Az intelligencia csökkenése, értelmi fogyatékosság, demencia és a pszichiátriai betegségek fogalmának elkülönítése
A betegségek és terápiák szemléleti irányzatai, a betegek társadalmi státusza
A pszichiátriai betegek életmódja és életvezetése
A pszichiátriai betegek szükségletei, kapcsolatrendszer

Pszichiátriai betegségek fiziológiai okai, családi, társadalmi háttere
A pszichiátriai betegségek kialakulásának okai, kockázatai
A pszichiátriai betegségek rendszere, a betegségek fiziológiai okai
Organikus és szimptómás mentális zavarok; szkizofrénia, paranoid rendellenességek, mentális retardáció fiziológiai okai
Érzékcsalódások, illúziók, hallucinációk.
A pszichoaktív szerek használatának fiziológiai hatása
Veszélyeztető és krízishelyzetek okai és megoldási lehetőségei
Terápiás eljárások és módszerek a pszichiátriai betegellátásban
Egészség és betegség holisztikus értelmezése; pszichiátriai betegségek értelmezése
A pszichiátriai betegségek kialakulásának családi és társadalmi okai
Pszichés és szocializációs deficitek
Függőség, társfüggőség
Prevenciósfeladatok a pszichiátriai betegek családjaiban, a társadalomban
A pszichiátriai betegek társadalmi re/integrációja, közösségi pszichiátriai ellátás

Pszichiátriai betegségek fajtái, tünetei

A pszichiátriai betegségek rendszere
A betegségek tünetei; pszichopatológiai alapismerete
Organikus és szimptómás mentális zavarok; szkizofrénia, paranoid rendellenességek, mentális retardáció tünetei
A pszichoaktív szerek használatából következő mentális- és viselkedési zavarok, tünetek
Pszichiátriai kórképek és tünetek, a belőlük eredő devianciák
Veszélyeztető és krízishelyzetek látható jelei
A pszichiátria szakterületei, közösségi pszichiátria

Addiktológiai betegségek pszichiátriai összefüggései

A szenvedélybetegségek és a pszichiátriai betegségek összefüggései, kialakulásának biológiai, pszichológiai, társadalmi kockázati faktorai
A szenvedélybetegségek kialakulásának társadalmi méretei
A személyiség szerepe a szenvedélybeteggé válás folyamatában, a függőség, társfüggőség
Az addikció fajtái, tünetei, veszélyei.
A szenvedélybetegek ellátása, rehabilitációs feladatok, a szakmai együttműködés lehetőségei

Pszichiátriai betegek szociális és egészségügyi ellátása
A pszichiátriai betegségek értelmezése
A pszichiátria szakterületei, közösségi pszichiátria
A pszichiátriai beteg sajátos szükségletei; a tárgyvesztés okozta negatív érzések, fájdalmak értelmezése, kezelése, feldolgozása
A gyógyulást segítő egészségügyi és szociális intézmények.
Civil és önsegítő csoportok szerepe a pszichiátriai ellátásban
Innovatív pszichiátriai ellátás
A pszichiátriai betegek és családjaik által igénybe vehető egészségügyi és szociális

ellátások
A szakmai együttműködési és minőségbiztosítási lehetőségek

Pszichiátriai betegek komplex gondozása
Pszichiátriai kórképek, tüneteik és értelmezésük
Pszichiátriai kórképekből adódó deviáns viselkedések értelmezése
A holisztikus szemléletű gondozási folyamat tervezése
Komplex gondozás nyújtása, mint a szükséglet kielégítés és az autonómia megőrzésének eszköze
A pszichiátriai betegek jogai; együttműködés az ápoló-gondozó teammel
Minőségbiztosítás és minőségfejlesztés a gondozásban
A pszichiátriai betegek holisztikus szemléletű gondozásának intézményrendszere

Pszichiátriai betegek ellátásának etikai és emberi jogi vonatkozásai
A pszichiátriai betegek körében végzett szociális munka etikai szabályai, az etikai kódex előírásai, - A szociális munka értékei
A szakmai kompetenciahatárok és az együttműködés etikája; a pszichiátriai gondozó szerepei, felelőssége
Az emberi értékek és autonómia tisztelete
A pszichiátriai betegek körében végzett szociális munka dilemmái
A pszichiátriai betegek rehabilitációjának jogi szabályozása, a betegek és ellátottak jogai
A személyes érintettség feltárása, megoldási, kimeneti lehetőségek felvázolása
Az elvárások és az érzelmek feltárása, a nehézségek, a felmerülő problémák
Dilemmák értelmezése
A munkafolyamatban való részvétel értelmezése

Pszichiátriai betegek intézményi gondozásának gyakorlata
Pszichiátriai betegek sajátos szükségleteinek, kapcsolatrendszerének, problémáinak és erőforrásainak felmérése
Konfliktuskezelési technikák alkalmazása, egyéni esetkezelés és csoportmunka pszichiátriai betegek és családjaik körében
Részvétel az aktivizálás és foglalkoztatás megszervezésében
Pszichiátriai kórképek és tünetek felismerése, értelmezése, a belőlük eredő devianciák kezelése
A tárgyvesztés okozta negatív érzések, fájdalmak értelmezése, kezelése, feldolgozása
Részvétel a veszélyeztető és krízishelyzetek kezelésében, megoldásában

Intézményi és gondozási adminisztráció gyakorlata pszichiátriai betegek ellátásában
A közigazgatási eljárás szabályai, az ügyiratok tartalmi és formai követelményei, szociális intézmények létrehozásának, működésének dokumentumai
Az intézményi nyilvántartások, dokumentumok rendszere, tartalmi és formai követelményei
Gondozási napló, forgalmi napló, eseménynapló, látogatási napló
A szolgáltatást igénybevevő iratainak, értékeinek kezelési szabályai
Az intézményi dokumentumok, levelek, feljegyzések tartalmi és formai követelményei
A pszichiátriai ellátás kötelező és az intézményben szokásos dokumentumai: naplók, nyilvántartások, leltárak, egyéni gondozási, ápolási fejlesztési terv készítése
A szolgáltatást igénybevevő iratainak, értékeinek kezelési szabályai.
A pályázatírás tartalmi és formai követelményei.
A szakmai protokollok alkalmazása, a minőségbiztosítás iratai és dokumentumai

2.6.2.5.Addiktológiai betegek gondozási és gyakorlati feladatai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Megismertetni a tanulókat az addiktológiai betegségek alapfogalmaival, a betegség holisztikus egészségszemléletével, az egyes társadalmi korokban kialakult társadalmi reakciókkal, szemlélettel. Bemutatni az addiktológiai betegség és a társadalmi reakciók együtthatását, a társadalmi beilleszkedés problémáit és a család szerepét a betegség és a beteg elfogadásában.Megismertetni a betegség kialakulásában közrejátszó tényezőket, összefüggéseit az addikció kialakulásával.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles orvosdoktor, addiktológus, pszichiáter, szociális munkás, szociális menedzser, mentálhigiénés szakember, szociálpolitikus, ápoló (Bsc, Msc)

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret, szociálpolitika, pszichológia, egészségügyi alapismertek, szociális munka, klinikai ismeretek, ápolástan, gondozási ismeretek, mentálhigiéné

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti az addik- tológiai betegségek fiziológiai, családi és társadalmi hátte-rét	Ismeri az addikto- lógiai betegségek társadalmi aspektu- sait	Teljesen önállóan	Szem előtt tartja szenvedély betegsé- gek esetleges kö-vetkezményeiből adódó személyiség-változásokat. Törekszik a társa- dalmi egyenlőtlen-ségek, stigmák csökkentésére. Kész a közös mun-kavégzésre az alap és a szakosított	
Ismerteti az addik- tológiai betegségek fajtáit, tüneteit	Ismeri az addikto- lógiai betegségek fajtáit, legjellem-zőbb tüneteit	Teljesen önállóan		
Ismerteti az addik- tológiai betegségek pszichiátriai össze- függéseit	Ismeri az addikto- lógiai és pszichiát- riai betegségeket	Teljesen önállóan		
Bemutatja az addik- tológiai betegek egészségügyi és a szociális ellátórend-szer működését	Ismeri addiktológiai betegek egészség- ügyi és szociális ellátását	Instrukció alapján részben önállóan.		Netjogtár használa- ta, jogszabályok keresése, a prog-ramban címszóra is keresni tud

Ismerteti az addik- tológiai betegek ellátásának etikai, jogi vonatkozásait	Ismeri az addikto- lógiai betegek ellá- tását	Instrukció alapján részben önállóan.	ellátási formák képviselőivel. Betartja a meglévő dokumentációs protokollt és a fele- lős adatkezelés szabályait	Netjogtár használa- ta, jogszabályok keresése, a prog- ramban címszóra is keresni tud
Feltárja a szenve- délybetegek speciá- lis szükségleteit és közreműködik azok kielégítésében	Ismeri a szenve- délybetegség fajtáit, tüneteit, a betegség- gel járó módosult személyiségszerk e- zetet és a szer visel- kedésre gyakorolt hatását	Instrukció alapján részben önállóan.		
Bekapcsolódik a szenvedélybetegek társadalmi előítéle- tét megakadályozó felvilágosító tevé- kenységekbe	Ismeri a szenve- délybetegség társa- dalmi hatását, az előítéleteket, stig- mákat	Instrukció alapján részben önállóan.		
Részt vesz a szen- vedélybetegek in- tézményi gondozá- sába	Ismeri a szenve- délybetegek intéz- ményi ellátási for- máit	Instrukció alapján részben önállóan		
A szenvedélybete- gek intézményi gondozása során alkalmazott admi- nisztrációt pontosan vezeti	Ismeri a szenve- délybetegek intéz- ményében vezetett dokumentációs renddel	Instrukció alapján részben önállóan.		Dokumentációs felület kezelése

A tantárgy témakörei

Addiktológiai betegség értelmezése történelmi koronként
Az addiktológiai betegség fogalma, az addiktológiai betegségek és azok értelmezésének történeti változásai
Stigmatizáció, előítéletek és az izoláció
A betegségek és terápiák szemléleti irányzatai, a betegek társadalmi státusza A szenvedélybetegek életmódja és életvezetése
A szenvedélybetegek szükségletei, kapcsolatrendszere

Addiktológiai betegségek fiziológiai okai, családi, társadalmi háttere
A pszichiátriai betegségek kialakulásának genetikai tényezői, hajlamosító tényezői, kockázatai
Az addiktológiai betegségek fiziológiai okai
A pszichoaktív szerek használatának fiziológiai hatása, elsődleges és másodlagos szenvedélybetegségek
Veszélyeztető és krízishelyzetek okai
Pszichés és szocializációs deficitek, szociális minták, szociális károk, szenvedélybeteg"karrier"
Az addiktológiai betegségek családi háttere Függőség, társfüggőség
Az addiktológiai betegségek társadalmi háttere

Addiktológiai betegségek fajtái, tünetei
Az addiktológiai betegségek fajtái
A szenvedélybetegségek rendszere Addiktológiai alapismeretek
Az addiktológiai betegségek tünetei
A pszichoaktív szerek használatából következő mentális- és viselkedési zavarok, tünetek
Az addiktológiai kórképek és tünetek, a belőlük eredő devianciák
Veszélyeztető és krízishelyzetek látható jelei

Addiktológiai betegségek pszichiátriai összefüggései

A pszichiátriai betegségek értelmezése
A pszichiátriai betegségek kialakulásának okai, kockázatai
A pszichiátriai szakterületei, közösségi pszichiátria
Pszichiátriai kórképek és tünetek, a belőlük eredő devianciák
Terápiás eljárások és módszerek a betegellátásban, a pszichiátriában használatos gyógyszerek, hatásai, mellékhatásai
A szenvedélybetegek ellátása, rehabilitációs feladatok, a szakmai együttműködés lehetőségei

Addiktológiai betegek szociális és egészségügyi ellátása Az addiktológia szakterületei, közösségi ellátás
Az addiktológiai beteg sajátos szükségletei; a tárgyvesztés okozta negatív érzések, fájdalmak értelmezése, kezelése, feldolgozása
A gyógyulást segítő egészségügyi és szociális intézmények
Civil és önsegítő csoportok szerepe az addiktológiai ellátásban
A pszichiátriai betegek és családjaik által igénybe vehető egészségügyi és szociális ellátások
A szakmai együttműködési és minőségbiztosítási lehetőségek

Addiktológiai betegek komplex gondozása
Az addiktológiai kórképek, tüneteik és értelmezésük
Az addiktológiai kórképekből adódó deviáns viselkedések értelmezése
A holisztikus szemléletű gondozási folyamat tervezése
Komplex gondozás nyújtása, mint a szükségletkielégítés az autonómia megőrzésének eszköze
A szenvedélybetegek jogai; együttműködés az ápoló-gondozó teammel
Minőségbiztosítás és minőségfejlesztés a gondozásban
A szenvedélybetegek holisztikus szemléletű gondozásának intézményrendszere

Addiktológiai betegek ellátásának etikai és emberi jogi vonatkozásai
A szakmai kompetenciahatárok és az együttműködés etikája; a pszichiátriai gondozó szerepei, felelőssége
Az emberi értékek és autonómia tisztelete
A szenvedélybetegek körében végzett szociális munka dilemmái
A szenvedélybetegek rehabilitációjának jogi szabályozása, a betegek és ellátottak jogai
A személyes érintettség feltárása, megoldási, kimeneti lehetőségek felvázolása
Az elvárások és az érzelmek feltárása, a nehézségek, a felmerülő problémák
Dilemmák értelmezése
A munkafolyamatban való részvétel értelmezése

Addiktológiai betegek intézményi gondozásának gyakorlata
Az addiktológiai betegek sajátos szükségleteinek, kapcsolatrendszerének,

problémáinak és erőforrásainak felmérése
Konfliktuskezelési technikák alkalmazása, egyéni esetkezelés és csoportmunka addiktológiai betegek és családjaik körében
Részvétel az aktivizálás és foglalkoztatás megszervezésében

Addiktológiai kórképek és tünetek felismerése, értelmezése, a belőlük eredő devianciák kezelése -A tárgyvesztés okozta negatív érzések, fájdalmak értelmezése, kezelése, feldolgozása
Részvétel a veszélyeztető és krízishelyzetek kezelésében, megoldásában

Intézményi és gondozási adminisztráció gyakorlata addiktológiai betegek ellátásban
A közigazgatási eljárás szabályai, az ügyiratok tartalmi és formai követelményei, szociális intézmények létrehozásának, működésének dokumentumai
Az intézményi nyilvántartások, dokumentumok rendszere, tartalmi és formai követelményei, feljegyzések tartalmi és formai követelményei, dokumentumok, levelek
Gondozási napló, forgalmi napló, eseménynapló, látogatási napló
A szolgáltatást igénybevevő iratainak, értékeinek kezelési szabályai
Az addiktológiai ellátás kötelező és az intézményben szokásos dokumentumai: naplók, nyilvántartások, leltárak, egyéni gondozási, ápolási fejlesztési terv készítése
A szolgáltatást igénybevevő iratainak, értékeinek kezelési szabályai
A pályázatírás tartalmi és formai követelményei.
A szakmai protokollok alkalmazása, a minőségbiztosítás iratai és dokumentumai

2.6.2.6. Fogyatékkal élők gondozási és gyakorlati feladatai tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló értelmezi a gondozás fogalmának, feladatainak és tevékenységi formáinak komplex elemeit. Képes a szellemi és fizikai képességek megőrzését, fejlesztését célzó foglalkoztatás főbb elveinek és formáinak rendszerezésére. Az ellátott mindennapi életvitelének megszervezéséhez szükséges módszerek elsajátítása.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás (Bsc, Msc), mentálhigiénés szakember, szociális szervező, szociális menedzser, szociálpolitikus, ápoló (Bsc, Msc)

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Történelem, társadalomismeret, egészségügyi ismeretek, gondozási ismeretek, klinikai ismeretek, mentálhigiénés ismeretek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti a fogyaté-kosság fajtáit	Ismeri a fogyaté-kosság típusait	Teljesen önállóan	Elfogadja a fogya-tékkal élő által meghatározott szük-	
Ismerteti a fogya-	Ismeri a fogyatéko-			

tékkal élők gondozási lehetőségeit és segítésének módjait	sok segítő és gondozási tevékenységeivel	Teljesen önállóan.	séglet kielégítési sorrendet, de törekszik a szükségleti	
Részt vesz a fogya- tékkal élők gondo- zási, támogatási folyamat tervezésé- ben	Ismeri a fogyatéko- sok gondozási, támogató rendsze- rét, tervezést	Instrukció alapján részben önállóan.	hierarchia betartásá- ra. Elkötelezett a fo- gyatékkal élők fejlesztése iránt. Nyitott az új lehető- ségekre. Elfogadja és az ellátottal is elfogad- tatja gyógyászati segédeszköz szük- ségszerűségét.	Dokumentác iós felület kezelése
Feltárja a fogyaték- kal élők speciális szükségleteit és közreműködik azok kielégítésében	Ismeri a fogyaté- kosság fajtáit	Instrukció alapján részben önállóan		Dokumentác iós felület kezelése
Közreműködik a fogyatékkal élők rehabilitációjáb an, habilitációs terv készítésében	Ismeri a fejlesztési tervek készítésének elveit, módjait	Instrukció alapján részben önállóan		Dokumentác iós felület kezelése
Tájékoztatja klienst a gyógyászati segédeszközökről, közreműködik azok beszerzésében. Bemutatja annak használatát az ellá- tott számára.	Ismeri a gyógyásza- ti segédeszközök fajtáit, beszerzési lehetőségeit	Instrukció alapján részben önállóan.		Dokumentác iós felület kezelése
Közreműködik a fogyatékkal élők fejlesztési feladatai- ban	Ismeri a fejlesztés lehetőségeit, módja- it	Instrukció alapján részben önállóan.		Dokumentác iós felület kezelése

A tantárgy témakörei

Fogyatékosság fogalma, fajtái
A fogyatékosság fogalma, kialakulásának okai, következményei
A fogyatékosság fajtái
A fogyatékossághoz társuló egészségügyi problémák, kontraindikációk
A gyógyászati segédeszközökkel való segítségnyújtási lehetőségek
A fogyatékos személyek jogai és esélyegyenlőségének kérdései
Az adat- és információkezelés jogi és etikai szabályai

Fogyatékkal élők gondozásának, segítésének megfigyelése, a gondozás lehetőségei
A gondozás fogalmának értelmezése a fogyatékkal élők ellátásában
A fogyatékkal élők életének segítése: mikor segítsünk, hogyan segítsünk, mivel

segítsünk?
A fogyatékos emberek gondozásának, segítésének megfigyelése
A gondozás lehetőségei
A fogyatékos emberek ellátását szolgáló szociális alapszolgáltatások
A fogyatékos emberek ellátását szolgáló szakosított szolgáltatások
Az egyes ellátások igénybevételének módja, feltételei, az igénybevétellel kapcsolatos eljárások
Az ellátottak speciális és általános jogai, a jogérvényesítés garanciái

Részvétel a gondozási, támogatási folyamat tervezésében, dilemmák értelmezése
A gondozás fogalma, gondozási folyamat fogalma, célja, tervezése
A támogatási folyamat fogalma, célja, tervezése
A szociális munka dilemmái
A dilemmák értelmezése
A gondozás, segítés dilemmáinak értelmezése, a korlátok és lehetőségek mérlegelése
Részvétel a gondozási, támogatási folyamat tervezésében, az eszközök és módszerek kiválasztásában
Az érdekvédelem fogalma, színterei

Testi ellátás, fizikai érintkezés jelentősége
A szükségletpiramis fogalma, Maslow-féle szükségletpiramis
A fogyatékkal élő testi ellátásának szükségletei
A testi ellátás és a testi érintkezés formái, jelentősége
A fogyatékkal élő fizikai környezetének átalakítása
A fizikai érintkezés jelentősége a fogyatékkal élők mindennapjaiban
Részvétel a mindennapi környezet kialakításban, az életvitel támogatásában
Részvétel a napirend kidolgozásában és a megvalósítás támogatásában
A tevékenységek tervezése, a tevékenységek feltételeinek kialakítása
Az ellátott motiválása, az igények felmérése
Részvétel a mindennapi önellátási tevékenységek megvalósításában, támogatásában a házi gondozás és a bentlakásos intézményekben

Fejlesztés módjai, lehetőségei (Bazális stimuláció) A fejlesztés fogalma, módjai
A fejlesztés lehetőségei
Az értelmileg sérült emberek nevelése, élete
A kommunikáció fejlődése, fejlesztése az értelmileg sérült embereknél
A bazális kommunikáció és a mindennapos ápolás-gondozás kapcsolata
A bazális stimulálás fogalma, lényege
Az értelmileg akadályozott emberek beszédfejlődésének eltérései
Az értelmileg akadályozott emberek beszédfejlesztésének lehetőségei

Fejlesztési és rehabilitációs terv készítése, kialakításának és megvalósításának lehetősége
A fejlesztési terv fogalma, fejlesztési terv kialakításának lehetőségei
Fejlesztési terv készítése
A fejlesztési terv megvalósításának segítése
A fejlesztési terv értékelése, felülvizsgálat, módosítása
A fejlesztési terv alkalmazásának helye
A rehabilitáció fogalma, a rehabilitáció területei: orvosi, gyógypedagógiai, foglalkoztatási, munkarehabilitáció)
A rehabilitációs terv fogalma

A fogyatékosok rehabilitációjának komplexitása
A rehabilitációs terv kialakításának és megvalósításának segítése
A rehabilitációs terv értékelése, felülvizsgálat, módosítása
A rehabilitációs terv alkalmazásának helye
A rehabilitációt segítő és akadályozó tényezők. averzió, előítélet, izoláció, viktimizáció

Fogyatékkal élők integrációjának elősegítése, akadálymentesítés lehetőségei
Az integráció meghatározása fogyatékkal élők körében
A fogyatékkal élők integrációjának lehetőségei, felkutatása
A fogyatékkal élők integrációjának elősegítése
A fogyatékkal élő emberek integrációjának megvalósítási módjai
A fogyatékkal élő környezetének akadálymentesítés segítése
Az akadálymentesítés lehetőségei
Részvétel a mindennapi önellátási tevékenységek megvalósításában, támogatásában

Gyógyászati segédeszközök fajtái, beszerzése, használatának megtanítása A gyógyászati segédeszközök fogalma, típusai
A mindennapi életmenet biztosításának feladatai az ellátott képességeihez adaptált módon
A környezet átalakításának lehetőségei, eszközei
A gyógyászati segédeszközök beszerzése
A gyógyászati segédeszközök használatának ismerete, megtanítása
A gyógyászati segédeszközök karbantartása, tisztítása

Foglalkoztatás területei: készségfejlesztő, szintentartó, szórakoztató fog- lakozások feltételeinek megteremtése. Fejlesztő foglalkoztatás és akkreditált foglalkoztatás
A foglalkoztatás fogalma, területei
A foglalkoztatás feltételeinek megteremtése, előnyei
Készségfejlesztő foglalkozások fogalma, módjai
Szintentartó foglalkozások fogalma, módjai
Szórakoztató foglalkoztatások fogalma, módjai
Fejlesztő foglalkoztatás fogalma és típusai
Akkreditált foglalkoztatás fogalma, lényege

2.6.3. Egészségügyi ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója
Az Egészségügyi ismeretek terület tantárgyai, és azok témái a holisztikus egészségszemlélet kialakításához járulnak hozzá. A tanulók az ismeretek elsajátításával, megismerik az emberi test felépítését, a szervrendszerek működését. A szervezet egyensúlyát megbontó külső és belső, kóroki és befolyásoló tényezőket, a betegségek okait, tüneteit, a betegségek diagnosztizálásának és kezelésének lehetőségeit. Megismerik a betegségek terjedési módjait, rizikó tényezőit és azok megelőzésére tehető intézkedéseket. Megismerik és gyakorolják az elsősegélynyújtási lehetőségeket, módszereket, algoritmusokat, hogy szükség esetén biztonsággal alkalmazzák a megfelelő eljárásokat. A gondozási, ápolási feladatok ismereteinek és a feladatok elvégzéséhez szükséges készségeknek az elsajátítása hozzájárul, ahhoz, hogy a tanuló hatékonyan tudjon részt venni betegek ellátásában, az ápolási folyamatban, az ápolási team megbecsült tagjaként.

2.6.3.1.Anatómiai és élettani ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék az emberi test mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a szervrendszerek szerveit, a szervek normális működését, egymással való kölcsönhatásaikat, a szervezet dinamikus egyensúlyában betöltött szerepüket. A tanuló szerezze meg azokat a nélkülözhetetlen ismereteket, amelyek az elsősegélynyújtás, a betegmegfigyelés, az ápolási-gondozási, illetve a diagnosztikai és terápiás ismeretek eredményes tanulásához szükségesek.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles orvosdoktor, egészségügyi szaktanár, egészségügyi szakoktató, ápoló (Bsc, Msc) végzettség, legalább 3 év egészségügyben eltöltött szakmai gyakorlat, oktatási tapasztalat

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, egészséges ember és környezete, betegápolás alapjai, betegmegfigyelés, diagnosztikai ismeretek, klinikai és ápolási ismeretek.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
A síkok, irányok ismeretében megha- tározza az egyes testrészek, szervek elhelyezkedését, egymáshoz való viszonyát.	Ismeri az emberi szervezetet alkotó sejtek, szövetek felépítésének alap- jait, tisztában van a test felépítésének alapelveivel, a főbb síkokkal, irányok- kal.	Teljesen önállóan	Belátja a tantárgy jelentőségét, alapo- zó szerepét. Pontos-ságra törekszik, tanulmányai és munkája során szem előtt tartja az ember anatómiai-élettani	Anatómiai digitális tananyagok haszná- lata
Önállóan csoporto- sítja a törzs, végta- gok, koponya csont-jait, izmait. Alkal- mazza az anatómiai szakkifejezéseket .	Ismeri a mozgás-rendszer felépítését és működését.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok haszná- lata
Megmagyarázza a gázcsere lényegét. Képes a légzés és a szív-működés ösz- sze-függéseit értel-mezni	Ismeri a légző-rendszer feladatát, felépítését és mű- ködését, a légzés szabályozását.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok haszná- lata

Bemutatja a szív felépítésének és működésének ösz- szefüggéseit. Értel- mezi a vérköröket. Az anatómiai szak- kifejezéseket adek- vátan alkalmazza.	Ismeri a szív és vérerek, a vér és nyirokrendszer jellemzőit, fel- adatát, a keringési rendszer működé- sét, a működéssel kapcsolatos alapve- tő élettani paramé- tereket. Tisztában van a magzati vér- keringés jellemzői- vel.	Teljesen önállóan	sajátosságait. Elkö- telezett a szakmai nyelvhasználat mellett	Anatómiai digitális tananyagok haszná- lata
Bemutatja az emésztés folyamatát és az anyagcsere lényegét.	Ismeri az emésztő- rendszer fel- adatát, felépítését, működ- dését. Ismeri a táp- anyagokat, sejt- építők, enzimek szerepét.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok haszná- lata
Elmagyarázza a vizeletképzés fo- lyamatát és a vize- letürítés mechaniz- musát.	Ismeri a vizeleti szervek feladatát, felépítését és mű- ködését, a vizelet jellemzőit. Ismeri a vese szerepét a homeosztázis fenn- tartásában.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok haszná- lata
Bemutatja a menst- ruációs ciklus sza- kaszainak jellemző- it.	. Ismeri a férfi és női nemi szervek felépítését, a petefé- szek és a here hor- montermelését, a szaporodás életta- nát.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok haszná- lata
Ismerteti az ideg- rendszer, endokrin rendszerszabályo zó szerepét az emberi szervezet működés- ében.	Ismeri az ideg- rendszer és a hor- monális rend-szer felépítését, a szabá- lyozó működések alapjait.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok haszná- lata
Bemutatja az érzke- lési folyamatokat	Ismeri az érzék- szervek felépítését és működését	Teljesen önállóan.		Anatómiai digitális tananyagok haszná- lata

A tantárgy témakörei

Emberi test felépítése, szerveződés szintjei
Az anatómia és élettan fogalma, felosztása.
Anatómiai nomenklatúra.
Az emberi test fő részei, felépítésének általános jellemzői
Az emberi test fő síkjai és irányai.
A sejt szerkezete, alkotórészei, sejtjelenségek
A szövetek típusai, főbb jellemzői

Mozgásrendszer felépítése működése
Általános csonttan és ízülettan
A törzs nagyobb csontjai és ízületei
A végtagok nagyobb csontjai és ízületei
A koponya csontjai, összeköttetései
A magzati koponya
Az izmok általános jellemzői
Az izomműködés élettana
A törzs és a végtagok nagyobb izmai
A fej és a nyak nagyobb izmai.

Légzőrendszer felépítése, működése
A légzőrendszer feladata, részei
A légzőszervek anatómiai felépítése
A légzés mechanizmusa
A külső és belső légzés
A légzés szabályozása

Keringési rendszer felépítése, működése
A keringési rendszer részei, feladata
A szív felépítése és működése, a szívműködés szabályozása
A vérerek fajtái és jellemzése, az erek közötti összeköttetések
Vérkörök
A nagyvérkör főbb artériái és vénái
A perifériás vérkeringés
A vérnyomás
Az érműködés szabályozása
A magzati vérkeringés jellemzői
A vér összetétele, az alakos elemek és a vérplazma jellemzése
A vérképző szervek
A véralvadás
A vércsoportok

A vérképzőrendszer és nyirokrendszer felépítése, működése
Az alakos elemek képzése és képzési helyük: myeloid rendszer és limfoid rendszer.
A nyirok.
A nyirokkeringés.
Nyirokerek. Nyiroktörzsek.
Nyirokcsomók.
Nyirokszervek: lép, csecsemőmirigy, mandulák.
A nyirokrendszer működése.

Immunműködés.

Emésztőrendszer felépítése, működése
Az emésztőrendszer részei, feladata
Tápanyagok, sejtépítők, enzimek
A tápcsatorna szakaszai, felépítése
A máj, a hasnyálmirigy felépítése és működése
A hashártya
Az emésztés folyamata
Az anyagcsere lényege.

A vizelet kiválasztó és szaporodó szervrendszer felépítése, működése
A vizelet. A vizeleti szervek szerepe, részei
A vese anatómiai felépítése, működése
A vizeletelvezető rendszer felépítése
A vizeletürítés mechanizmusa
A nemi jellegek
A külső és belső női nemi szervek felépítése
A petevezető, petefészek jellemzői
A petefészek hormontermelése, a petefészek működésének szabályozása
A menstruációs ciklus
A külső és belső férfi nemi szervek felépítése
A szaporodás élettana

A hormonális rendszer felépítése, működése
A neuroendokrin rendszer fogalma, a hormonok általános jellemzői
A hormonszekréció szabályozása
A hypophysis felépítése és működése
A pajzsmirigy felépítése és működése
A mellékpajzsmirigy felépítése és működése
A mellékvese felépítése és működése
A hasnyálmirigy, mint belső elválasztású szerv
Az ivarmirigyek hormonjai és hatásuk
A csecsemőmirigy, a tobozmirigy.

Idegrendszer felépítése, működése
Az idegrendszer feladata, felosztása
Az idegrendszer szöveti felépítése
Az ingerületvezetés élettana
A reflex, reflexív
A gerincvelő anatómiai felépítése, pályarendszerei
Gerincvelői reflexek
Az agyvelő felépítése és működése
Agykamrák
Liquor és liquorkeringés
Az agy vérellátása
Az agy és gerincvelő burkai
A környéki idegrendszer - agyidegek, gerincvelői idegek
A vegetatív idegrendszer felosztása, működése

Az érzékszervek
A témakör részletes kifejtése

A látószerv felépítése, működése
A halló és egyensúlyozó szerv felépítése, működése
Szaglószerv, ízlelőszerv jellemzői, szaglás és ízlelés
A bőr feladata, felépítése
A bőr, mint érzékszerv
Az emlő

2.6.3.2. Egészségügyi alapismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az alapvető kórtani folyamatokat. Legyenek tisztában a fertőzések és a járványfolyamatok kialakulásával. Ismereteiket alkalmazva törekedjenek a fertőzések elkerülésére. Ismerjék az egészséget befolyásoló környezeti tényezőket. A tantárgy tanulása egészítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá a környezet védelmére odafigyelő és egészségtudatos magatartás formálásához. A tanulók a fertőtlenítésre, sterilizálásra vonatkozó ismereteiket eredményesen tudják alkalmazni mindennapi munkájuk során a nosocomiális infekciók megelőzése érdekében.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles orvosdoktor, egészségügyi szaktanár, egészségügyi szakoktató, ápoló (Bsc, Msc), legalább 3 év egészségügyben töltött szakmai gyakorlat

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Fizika, Kémia, Biológia, Anatómia-élettan, Elsősegélynyújtás Ápolástani, gondozástani ismeretek.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Felismeri és jellem- zi a kórokozó té-nyezőket	Ismeri a betegségek kialakulásának és lefolyásának jel-lemzőit, a betegsé- gek lefolyását mó-dosító tényezőket.	Teljesen önállóan	Felelősséget érez a fertőzések és járvá- nyok megelőzése iránt, törekszik azoknak a tényezőknek a kiiktatásá- ra, amelyek ezek kialakulásában,	
Helyesen értelmezi a szervezet jelző reakcióit. Megma-gyarázza a gyulla- dás klasszikus tüne-teit. Ismerteti a transsudatum és exsudatum közötti különbséget.	Ismeri a szervezet jelző és védekező mechanizmusait és azok jellemzőit.	Teljesen önállóan		

Felismeri a dagana- tok korai figyelmez- tető jeleit. Megfele- lően használja a szövetek kóros elváltozásainak szak-kifejezéseit.	Ismeri a szövetek kóros elváltozásait és azok jellemzőit.	Teljesen önállóan	terjedésében szere- pet játszanak. Belátja a megelőzés szerepét a betegsé- gek kialakulásában. Belátja a környe- zetvédelem fontos- ságát. Belátja az egészsé- ges életmód, életvi- tel jelentőségét. Egészségtudatos életvitelre törekszik. Felelősséget érez a beteg és a saját biztonsága iránt. Magára nézve köte- lezőnek érzi a higi- énés szabályok betartását.	
Felismeri az egyes szervrendszerek kóros elváltozásait és az észlelt elválto- zásokról az orvost, illetve a team tagjait megfelelően tájé- koztatni. Felismeri az azon- nali beavatkozáso- kat igénylő riasztó tüneteket. Megfelelően hasz- nálja a kórtani el- változások szakkife- jezéseit	Ismeri az egyes szervrendszerek leggyakoribb kórós elváltozásait, azok jellemzőit. Felismeri a riasztó tüneteket	Teljesen önállóan		Videók, képek kere- sése az Internetről, prezentáció készí- tés.
A mikrobák tulaj- donságaival, ellen- álló képességével kapcsolatos ismere- teit összekapcsolja az infekciókontroll ismereteivel.	Ismeri a baktériu- mok, vírusok, gom- bák és paraziták alapvető jellemzőit, tulajdonságait, szerepüket a beteg- ségek kialakulásá- ban, a kórokozók kimutatásának lehe- tőségeit.	Teljesen önállóan.		Videók, képek kere- sése az Internetről, prezentáció készí- tés.
Felismeri a fertőzés terjedési lehetősége- it, a fogékony em- bereket. Munkaterületén részt vesz a fertőző betegségek terjedé- sének megelőzésé- ben.	Ismeri a fertőzés, fertőző betegség fogalmát, a fertőző betegségek kialaku- lását, előfordulási módjait, a járvány- folyamat mozgató- erőit. Ismeri az alapvető járvány- ügyi feladatokat, járványellenes teen- dőket.	Teljesen önálló-an.		Járványügyi szerve- zet hon- lapjának keresése az Interne- ten

Felismeri az egészséget hátrá- nyosan befolyásoló külső, környezeti és az egyén magatartá- sában rejlő egészsé- get veszélyeztető tényezőket, rizikó- faktorokat. Munkáját a környe- zetvédelmi szem- pontok figyelembe- vételével végzi. Lehetőség szerint szelektív hulladék- gyűjtést alkalmaz.	Ismeri az egészség, és az egészségkultú- ra fogalmát, eleme- it, valamint a pre- venció fogalmát, szintjeit, eszközeit, az egészség megőr- zési programokat. Ismeri az egészségi állapot mérési mód- szereinek lényegét, a főbb mutatókat. Ismeri a környezet- szennyezés formáit, hatásait az emberi egészségre. Ismeri a hulladékok környe- zetre gyakorolt hatását, a hulladék- gyűjtés és hulladék- kezelés, újrahaszno- sítás lehetőségeit.	Teljesen önállóan.		A lakosság egészségi állapotá- val kapcsolatos keresés az interne- ten. Internetes kutató- munka, prezentá- ciókészítés környezetvédel em és hulladékkezelés témában.
Munkájához kap- csolódó egészség- védő és egészség- fejlesztési tevé- kenységet folytat. Segít a betegeknek a stresszkezelő technikák megisme- résében, elsajátítá- sában.	Ismeri az egészség- védelem, egészség- fejlesztés módszere- it, eszközeit, színte- reit Ismeri a stressz, és a konfliktusok lelki egészségre gyako- rolt hatását, a lelki egyensúly fenn- tartásának, helyreál- lításának lehetősé- geit.	Instrukció alapján részben önállóan.		Internetes kutató- munka, prezentá- ciókészítés egészsé- ges élet- mód, vagy káros szenvedélyek témában
A fertőtlenítő eljá- rásokat meg- felelően alkalmaz- za, a steril anyagokat a szabályoknak meg- felelően kezeli, tárolja.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az esz- közök előké- szítését sterilizálás- ra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását.	Teljesen önállóan		

Szakmai tevékeny- sége során megfele- lően alkalmazza a noscomiális infek- cók megelőzésének szabályait	Ismeri a nosocomia- lis infekció fogal- mát, jelen- tőségét, a leggyakrabban elő- forduló nosocomia- lis infekció-kat. Tisztában van az infekció-kontroll fogalmával, alap- elemeivel, a fertő- zések megelőzésé- nek ápolói feladata- ival.	Teljesen önállóan.		

A tantárgy témakörei

Általános kórtani és immunitástani ismeretek A kórtan tárgya, területei
Egészség, betegség, kóros állapot
A kórokok csoportosítása:
2.6.3.2.1.1. -elsődleges, másodlagos kórokok,
2.6.3.2.1.2. -élő és élettelen kórokok
A betegségek lefolyása: a betegségek csoportosítása lefolyásuk időtartama szerint
Az akut, szubakut, krónikus betegség jellemzői
A kórokok behatolási kapuja, hatásai
A betegségre való hajlam, fogékonyság
A betegség szakaszai, kimenete
A betegségek lefolyását befolyásoló tényezők
A szervezet reakcióinak csoportjai: - jelző, - védekező, - szövetek kóros elváltozásai
A szervezet jelző reakciói: fájdalom, láz

- A fájdalom szerepe, okai, formái, hatása a szervezetre
- A láz fogalma, kialakulása, szerepe, fokozatai

A védekező mechanizmusok: - gyulladás, allergia (immunválaszok!)

- A gyulladás fogalma, okai és klasszikus tünetei
- A gyulladást kísérő jelenségek
- Az akut gyulladások típusai, jellemzői
- Krónikus gyulladások okai, jellemzői, következményei

A szövetek kóros elváltozásai:

- hypertrophia, - hyperplasia, - aplasia, - hypoplasia, - atrophia, - degeneratio, - necrosis,
- tumor

A szövetek regenerációs képessége
A daganat fogalma, a daganatok kialakulása, karcinogén tényezők
A daganatok elnevezése, csoportosítása, általános jellemzése, terjedése, hatása a szervezetre
Leggyakoribb benignus és malignus daganatok: - hám eredetű és kötő-, támasztószövet eredetű daganatok
Rákmegelőző állapotok - A szűrővizsgálatok jelentősége
Immunológiai alapismeretek
Az immunrendszer és működése, az immunitás formái

A szervezet immunizálása

Az immunrendszer megváltozott működése: allergia, autoimmun betegségek, immunhiányos állapotok

Részletes kórtani ismeretek

A részletes, vagy szisztematikus kórtan fogalma, tárgya:
Az egyes szervrendszerek, szervek kórós szöveti, morfológiai és működési elváltozásaival (elégtelenség, zavar), az elváltozások jellegzetességeivel, okaival, illetve az elváltozások, kialakulásának, lezajlásának folyamatával foglalkozó tudomány.
Szervrendszereként tárgyalja az adott szervrendszer, és a hozzátartozó szervek működésének helyi és általános zavarait, illetve működésének elégtelenné válását, következményeit.
Csoportosítja az egyes szervrendszerek és szerveik betegségeit

- anatómiai szempontból (pl. légzőrendszeri betegségek: légutak, tüdő és mellhártya betegségei) és
- kóroktani, illetve kórfolyamattani szempontok szerint (pl.-veleszületett, szerzett, - acut, chronikus, - ártalom, fertőzés, - gyulladásos, allergiás, vasculáris, degeneratív, daganatos stb.) valamint számba veszi a betegségek lényegét, okát, tüneteit, szövődményeit.

A légzés és a légző rendszer kórtana: légutak, tüdő, mellhártya
A keringés és a keringési rendszer kórtana: szív, érrendszer
A vér és nyirokkeringés, a vérképzőrendszer és a nyirokrendszer kórtana
Az emésztőrendszer kórtana: emésztőcső és emésztő mirigyek kórtana
A vizeleti és nemi szervek kórtana
Az endokrin rendszer kórtana
Az anyagcsere kórtana
Az idegrendszer kórtana
Érzékszervek kórtana
A mozgásrendszer kórtana

Mikrobiológiai és járványtani alapismeretek Mikrobiológiai alapismeretek

A mikrobák felosztása
A baktériumok osztályozása, elnevezése, jellemzése (alakja, szerkezete, anyagcseréje, szaporodása, kórokozó képessége, ellenálló képessége szerint)
A szervezet normál baktériumflórája
A bakteriológiai vizsgálati módszerek típusai
Antibiotikus kezelés, antibiotikum rezisztencia
A vírusok jellemzői, szerkezetük, osztályozásuk, ellenálló képességük
A vírusbetegségek patogenezise, kimutatása, kezelése, megelőzése
A gombák osztályozása
A gombák általános tulajdonságai, a gombasejt felépítése, szaporodásuk, a gombák ellenállóképessége
A gombák kórokozó képessége, a gombafertőzések rizikófaktorai
A mycosisok kimutatása, kezelése, megelőzése
A parazitológia tárgya, felosztása
A paraziták rendszerezése (protozoonok, parazita férgek, parazita ízeltlábúak) főbb jellemzői
A paraziták behatolása a szervezetbe, hatásuk a szervezetre
A paraziták ellenálló képessége
A paraziták kimutatása, kezelés, megelőzés

Járványtani alapismeretek

A fertőzés, fertőző betegség fogalma
A fertőző betegség létrejöttének feltételei (kórokozók száma, virulencia, behatolás helye, szervezet ellenállása)
A fertőző betegségek csoportosítása járványtani szempontból
A fertőző betegségek előfordulási módjai (sporadikus, endémiás előfordulás, epidémia, pandémia, szezonalitás, ciklicitás)
A járványfolyamat mozgatóerői

- Elsődleges mozgató erők (fertőző forrás, fertőzés terjedésének lehetséges módjai, fogékony emberi szervezet)
- Másodlagos mozgató erők: természeti, társadalmi, egyéni tényezők

Járványügyi feladatok:

- fertőző betegségek megelőzése,
- járványügyi teendők (a beteggel és beteg környezetével) fertőző betegségek előfordulásakor
- a fertőző beteg bejelentése

Népegészségügyi és környezet-egészségügyi alapismeretek Fogalmak tisztázása:

2.6.3.2.1.3. Népegészségtan- és népegészségügy,
2.6.3.2.1.4. Közegészségtan- és közegészségügy, környezet-egészségtan, környezet- egészségügy,
2.6.3.2.1.5. Humánökológia.

Népegészségügyi alapismeretek:
Népegészségügy fogalma, fő funkciói, alapvető feladatai, elméleti háttér (megelőző orvostan)
Népegészségügy intézményrendszere.
Népegészségügyi programok:
Egészség-betegség (fogalma és befolyásoló tényezői) és prevenció (fogalma és szintjei).
Az egészségfejlesztés alapdokumentumai (Alma-Ata, Ottawai Charta, Dzsakartai Nyilatkozat). Hazai népegészségügyi programok.
Környezet-egészségügyi alapismeretek:
Környezet és az ember - Ökológia. Humánökológia: fogalma, alapkérdései.
Környezet és egészség. Környezet és betegség.
Környezet-egészségügy fogalma feladatai, intézményei. Környezet-egészségügy elméleti háttere (megelőző orvostan, környezet higiéné).
Környezet-egészségtani ismeretek:
Környezeti expoziciók (vegyi anyagoknak való kitettség) és a xenobiotikumok (környezetidegen, nem természetes, ember által szintetizált vegyi anyagok.)
Az expozciók mértékét befolyásoló tényezők: a xenobiotikumok bejutása és sorsa a környezetben, a xenobiotikumok bejutása az emberi szervezetbe.
A környezeti expozíciók mérgező hatásai az emberi szervezetre.
A környezeti ártalmak megelőzésének lehetőségei.
A vizek környezet-egészségügyi hatásai: ivóvíz, vízszennyeződés.
A levegő környezet-egészségügyi hatásai: az atmoszféra, levegőszennyezés és hatása a szervezetre. A levegőszennyezés globális hatásai.
Klímaváltozás és hatása az emberi egészségre.
Természetes és mesterséges radioaktív sugárzások élettani hatásai
A zaj, a rezgés egészségre gyakorolt hatásai
Az urbanizáció egészségügyi hatásai

Az egészségkárosodás lehetséges forrásai a lakásban
Hulladékok. Hulladékkezelés:

- a hulladék fogalma, a hulladékok csoportosítása (a keletkezés forrása szerint,

halmazállapot szerint, környezetre gyakorolt hatás szerint),
– hulladékok környezeti hatásai
A települési hulladékok gyűjtése, elszállítása, ártalmatlanítása
A szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás
Az egészségügyben keletkező hulladékok fajtái

Egészségvédelem, egészségfejlesztés Az egészség és az egészségkulturáltság:
2.6.3.2.1.6. az egészségkultúra fogalma, összetevői, helye a kultúrában.
2.6.3.2.1.7. az egészség fogalmának értelmezése.
2.6.3.2.1.8. az egészséget meghatározó tényezők: életmód, környezet (társadalmi, természeti), egészségügyi ellátórendszer, egyéni sajátosságok.
Az egészségi állapot mérési módszerei: (statisztikai, demográfiai szociológiai, epidemiológiai)
A magyar lakosság egészségi állapotának főbb jellemzői
Prevenció és egészségmegőrzés.
A prevenció fogalma, szintjei, céljaik, lényegük és eszközeik
Védőoltások típusai, életkorhoz kötött védőoltások
Szűrővizsgálatok célja, fajtái
Életmód és egészségmagatartás:
Az életmód fogalma, objektív és szubjektív meghatározói
Az egészségmagatartás. Preventív magatartás, kockázati magatartás.
Egészségtudatos magatartás fogalma, összetevői (fizikai aktivitás, pihenés higiéné, tudatos táplálkozás, személyi higiéné, kiegyensúlyozott lelki élet, abúzus kerülés, rendszeres önellenőrzés, szűrővizsgálatok) és jellemzői.
Szexuálhigiéné.
Egészségmagatartás és életminőség.
A modern nemzedék egészség-magatartása. (a számítógép használatának, az elhúzódó serdülőkornak, napjaink táplálkozási szokásainak egészségügyi vonatkozásai, egészségügyi problémái és a problémák megelőzése.

Higiéné - Fertőtlenítés, sterilizálás, infekciókontroll
Fertőtlenítéssel kapcsolatos fogalmak, fertőtlenítő eljárások, a fertőtlenítés módjai: Asepsis, antisepsis fogalma. A fertőtlenítés fogalma.
A fertőtlenítő eljárások, hatáserősségük fokozatai és hatékonyságukat befolyásoló tényezők
A fertőtlenítés módjai, fizikai, kémiai, kombinált és speciális fertőtlenítő eljárások
A leggyakrabban alkalmazott fertőtlenítő eljárások:
2.6.3.2.1.9. higiénés kézfertőtlenítés, - műtéti kézfertőtlenítés, - bőrfelület fertőtlenítése beavatkozások előtt, - váladékfertőtlenítés, - váladékfelfogó eszközök fertőtlenítése, - fe- lületfertőtlenítés,
2.6.3.2.1.10. fertőtlenítő mosás, mosogatás, takarítás, - műszer- és eszközfertőtlenítés
A fertőtlenítés végrehajtásának formái: folyamatos és záró fertőtlenítés, szigorított folyamatos és záró fertőtlenítés
Sterilizálással kapcsolatos fogalmak.
Az eszközök, műszerek, anyagok sterilizálhatóságának feltételei, főbb sterilizáló módszerek.

A sterilizálandó eszközök előkészítése, csomagolása és utókezelése. Steril anyagok szállítása, tárolása. Egyszer használatos steril eszközök.
Infekció kontrollal kapcsolatos fogalmak és alapismeretek:
A nosocomiális infekció fogalma, jelentősége, epidemiológiai sajátosságai (kialakulását elősegítő tényezők, terjedésének leggyakoribb módjai). Fertőzések kialakulásának speciális szempontjai idős és pszichiátriai betegek körében.

Az infekció kontroll fogalma, feladata és tevékenységi elemei
A nosocomiálissurweillance. (kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése)
Megelőző tevékenység

- Izolációs szabályok a betegellátás során
- Környezeti infekciókontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egészségügyi kártevők elleni védekezés.
- Antibiotikum politika.
- Az egészségügyi dolgozók nosocomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.

A leggyakoribb nosocomiális infekciók (húgyúti infekciók, pneumoniák, műtéti sebfertőzés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés), az infekciók meg-előzésének lehetőségei, ápolói feladatai
Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai.

Készségfejlesztés az ápoló egészségnevelő és higiénés tevékenységeiben Az ápoló egészségnevelői feladatai, az egészségvédelemmel, betegségmegelőzéssel egészségmegőrzéssel, egészség fejlesztéssel kapcsolatos tevékenységei.
Betegek, gondozottak egészségi állapotának felmérése.
Betegek, gondozottak egészség szokásainak, életmódjának felmérése.
Életvitel, életmód változtatás lehetőségei betegek körében.
Stresszkezelési technikák elsajátítása.
Kérdőívek elemzése, készítése.
Egyéni beszélgetés egy beteggel- interjú, tájékoztatás gyakorlása
Egészségnevelési program szervezés gyakorlása:

- egészségnevelési előadás szervezése
- egészségnevelési programterv készítése kisebb közösség, csoport részére.
- programterv megvalósítása

Készségfejlesztés az ápoló higiénés tevékenységeiben
Egyéni védőeszközök használata
Higiénés kézfertőtlenítés gyakorlása
Fertőtlenítő eszközök alkalmazása
Központi higiénés osztály megtekintése, feladatainak, eszközeinek, eljárásainak, megismerése
Sebfertőtlenítés lehetőségeinek gyakorlása
Steril eszközök használata
Egyszerhasználatos steril eszközök használata
Egészségügyi hulladékkezelés gyakorlása

2.6.3.3.A szakgondozó ápolási feladatai diagnosztikai és terápiás beavatkozások során tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje a diagnosztikus eljárások fő területeit, a vizsgálatok lényegét., a vizsgálatokkal kapcsolatos kompetenciáit, és képessé váljon a vizsgálatokhoz kapcsolódó kompetenciájának megfelelő szintű feladatok szakszerű megvalósítására. Képes legyen a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére. Képes legyen a páciens/beteg panaszainak felmérésére, az elmondott és megfigyelt tünetek értelmezét követően a szükséges fizikális és eszközös vizsgálatok elvégzésére, és szükség szerint, kompetenciájának megfelelően vegyen részt a laboratóriumi, a képalkotó, az invazív és a pszichiátriai diagnosztikus feladatok megvalósításában.

Ismerje a terápiás eljárások fő területei, azokkal kapcsolatos kompetenciáit.
Ismerje meg a szervezet élettani működéséhez szükséges táplálkozási szempontokat, amely alapján képessé válik a táplálkozási állapot felmérésére, követésére és a kóros tápláltsági állapotok felismerésére.
Ismerje meg a gyógyszeres terápiák élettani alapjait, a különböző gyógyszerformák és bejuttatási módok fontosabb jellemzőit, azok esetleges indikációit, kontraindikációit az egyes életkorok vonatkozásában. A tanuló váljon képessé a szabályos és felelősségteljes kompetencia szintű gyógyszerelés kivitelezésére, az esetleges interakciók, szövődmények megelőzésére, felismerésére és a terápia hatékonyságának követésére. Legyen képes a fájdalommal és lázzal járó állapotokhoz kapcsolódó terápiák kivitelezésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

MSc, Bsc Ápoló, Egészségügyi tanár, igazolt 3 éves klinikai területen eltöltött gyakorlattal és legalább 2 éves oktatói gyakorlattal

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, Fizika, Kémia, Anatómia-élettan, Egészségügyi alapismeretek, Elsősegélynyújtás Ápolástani, gondozástani ismeretek,

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Helyesen alkalmaz- za a diagnosztikus eljárásokkal kapcso- latos szakkifejezé-seket. Betartja a vizsgála- tok során a bizton-sági és higiénés szabályokat Beteg vizsgálatot, megfigyelést kom- petenciája szerint végzi	Ismeri a diagnoszti- kai alapfogalmakat, a diagnosztikus eljárások fő terüle- teit, csoportjait, a diagnosztikai be-avatkozások, etikai, biztonsági és higié- nés szempontjait, szabályait	Teljesen önállóan		

Kompetenciája szerint végzi a vizs- gálatokkal kapcso- latos feladatait. Paramétereket mér non-invazív diag- nosztikai eszközök használatával Testváladékok mintavételét vé gzi laboratóriumi vizs- gálatokhoz Beteget felkészít diagnosztikai vizs- gálatokra. Felismeri a beteg állapotvál- tozásait Ápolási és meg- figyelési dokumen- tációt vezet	Tisztában van a diagnosztikus eljá- rásokkal kapcsola- tos kompetenciák- kal és az azokkal kapcsolatos önálló, függő és együttmű- ködő ápolási funk- ciókkal, ápolási feladatokkal. Ismeri a diagnosztikus eljárásokkal kapcso- latos ápolói feleda- tok, tevékenységek menetét Ismeri a vizsgálati eszközök helyes használatát és a mért paraméter ek értéktartományait Ismeri az állapot- változások kritéri- um- és riasztási rendszerét Ismeri a dokumen- táció vezetés szabá- lyait	Instrukció alapján részben önállóan	Precízitás, pontosság, felelősségtudat, logikus gondolko- dás, megfigyelőké- pesség, felismerő képesség, szabálykövetés,	Digitális diagnosz- tikai eszközök használata
Helyesen alkalmaz- za a terápiás eljárá- sokkal kapcsolatos szakkifejezéseket . Betartja a vizsgála- tok során a bizton- sági és higiénés szabályokat	Ismeri a terápiás alapfogalmakat, a terápiás eljárások fő területeit, a terápiás beavatkozások etikai, biztonsági és higiénés szempont- jait, szabályait	Teljesen önállóan.		
Kompetenciája szerint végzi a keze- lésekkel kapcsolatos feladatait. Beteget felkészít kezelésekre. Felis- meri a beteg álla- potváltozásait a kezelések során. Ápolási és meg-	Tisztában van a terápiás eljárásokkal kapcsolatos kompe- tenciákkal és az azokkal kapcsolatos önálló, függő és együttműködő	Instrukció alapján részben önállóan.		

figyelési dokumen- tációt vezet	áplá- si funkciókkal, ápolási feladatokkal			
Megfelelően hasz- nálja a gyógyszer- tani szakkifejezése- ket. Kompetenciáj a szerint végzi gyógyszerési fel- adatait Felméri a beteg együttműködési képességét Gyógyszerelési feladatok végzése során figyele mbe veszi a beteg életko- rából vagy mentális állapotából adódó speciális sajátossá- gokat. Gyógyszereléssel kapcsolatosan a biztonsági, higiénés szabályokat betart- ja, a betegeket megfi- gyeli. Felismeri a gyógy- szerek mellékhatá- sait, amit jelez az orvosnak, szükség esetén kompetenciá- ja szerint elkezdi a beteg elsősegély- nyújtási ellátását.	Ismeri a gyógyszer- tani alapfogalmakat, tisztában van a gyógyszertani alapimeretekkel. Ismeri a gyógysze- rek csoportosításá- nak szempontjait. Ismeri a gyógyszer- formákat ás adago- lási módjaikat Tisztában van a gyógyszerek farma- kodinámiai és far- makokineteikai sajátosságainak jelentőségével Ismeri a legyako- ribb gyógyszer interakciók tünetet, azok ellátásának kompetenciáit Ismeri a speciális gyógyszerelési feladatokat	Instrukció alapján részben önállóan.		

Per-os, rectálisan és transzdermálisan alkalmazható ké- szítményekkel gyógyszerelést végez. Szem, orr, fül-cseppeket alkalmaz. Subcutan injekció- zást végez. A terápiás beavat-kozásokat doku- mentálja. Gyógyszereléssel kapcsolatosan a biztonsági, higiénés szabályokat betart- ja. Gyógyszerek tárolá- sával kapcsolatos ápolási feladatokat végez	Ismeri a gyógy-szerformákat ás adagolási módjai-kat. Ismeri a gyógysze- relés szabályait az sc. injekciózás be-adási helyeit, mód- ját. Ismeri a terápiás beavatkozáso k dokumentáció s követelménye it	Instrukció alapján részben önállóan.		

A tantárgy témakörei

Diagnosztikai és terápiás alapismeretek
Diagnosztikai alapfogalmak:
- Anamnézis, auto-, hetero anamnézis, orvosi anamnézis, ápolási anamnézis, az anamnézis főbb elemei
- Objektív tünet, szubjektív panasz, - Tünet, tünet együttes
- Diagnózis, csoport diagnózis, differenciál diagnózis

A diagnosztikus eljárások fő területei és a szakgondozó kompetenciái az egyes vizsgálati eljárásokkal kapcsolatban
- anamnézis,
- fizikális vizsgálatok (megtekintés, tapintás, hallgatózás, kopogtatás, ütögetés)
- egyszerű eszközös vizsgálatok: szomatometriai mérések, vitális paraméterek mérése
- műszeres vizsgálatok: -elektromos (pl. EKG), -endoszkópos, -radiológiai (rtg, nukleáris),
- UH-os, -akusztikus (hallás) és -optikai (látás), -vizsgálatok
- laboratóriumi vizsgálatok (ürített, szondával nyert, punkciókkal nyert váladékokból),
- pszichológiai és pszichiátriai vizsgálatok,
- önvizsgálatok

Diagnosztikus eljárások egyéb csoportosítása:
- módszere szerint: invazív (pl. csapolások, biopsziák, endoszkópos vizsgálatok)
- eredmény megjelenítése szerint: képi diagnosztikai eljárások (pl. radiológiai vizsgálatok)

A diagnosztikai beavatkozások biztonsági és higiénés szempontjai és szabályai.
Diagnosztikus eljárások indikációi és kontraindikációi

A diagnosztikus eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatok:
Diagnosztikus eljárások általános menete:
- előkészítés (környezet, beteg, eszközök), - kivitelezés, - kivitelezés utáni teendők

Diagnosztikus eljárásokhoz fűződő betegmegfigyelési és dokumentációs feladatok
A páciens/beteg vizsgálatának jogi, etikai szabályai
Terápiás alapfogalmak:
oki terápia, tüneti terápia, konzervatív terápia, invazív terápia, palliatív terápia
Terápiás eljárások fő területei - a szakgondozó kompetenciái az egyes terápiás eljárások során

- terhelés csökkentése,
- dietoterápia,
- fizioterápia,
- farmakoterápia,
- műtéti terápia,
- radioterápia,
- pszichoterápia,
- szervhelyettesítő terápia

A terápiás beavatkozások biztonsági és higiénés szempontjai és szabályai.
Terápiás eljárások indikációi és kontraindikácói
A terápiás eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatok
Terápiás eljárások általános menete
- előkészítés (környezet, beteg, eszközök), - kivitelezés, - kivitelezés utáni teendők
Terápiás eljárásokhoz fűződő betegmegfigyelési és dokumentációs feladatok
A páciens/beteg kezelésének jogi, etikai szabályai
Dietoterápiás alapismeretek:
Táplálkozás és táplálkozási szokások. Tápláltsági állapot felmérése. Tápanyagok. Étrend és energiatartalom. Speciális étrendek és táplálási formák.

Készségfejlesztés a diagnosztikai célú ápolói tevékenységekben A diagnosztikus eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatok, tevékenységek menete:

előkészítés: környezet, beteg (pszichésen, szomatikusan), eszközök
a feladat kivitelezése
a feladat befejezése utáni teendők: beteggel, eszközökkel, + dokumentációs feladatok

A feladatok végrehajtásához szükséges képességek fejlesztése:

Kommunikáció a beteggel a vizsgálatokra felkészítés során.
Eszközismeret és eszközhasználat
Önállóság és együttműködés,
Betegmegfigyelés vizsgálatok során.
Asszisztálás vizsgálatoknál.
Vizsgálatokkal kapcsolatos tapasztalatok átadása a team többi tagjának.

Vizsgálatokkal kapcsolatos jelentési és dokumentációs tevékenységek

Diagnosztikus feladatok végrehajtása:

Ápolási anamnézis készítésének menete
Fizikális vizsgálatok menete: előkészítés, kivitelezés, dokumentálás
egyszerű eszközös vizsgálatok menete (szomatometriai mérések, vitális paraméterek mérése)
EKG vizsgálat menete
GM vércukor mérésének menete
Egyéb - képalkotó, invazív /műszeres, laboratóriumi és pszichológiai, pszichiátriai vizsgálatokhoz: a beteg pszichés előkészítése, vizsgálatokkal kapcsolatos megfigyelési feladatok, dokumentációs feladatok végrehajtása

Gyógyszertani és gyógyszerelési ismeretek

Gyógyszertani alapfogalmak:
farmakon, farmakológia, farmakodinámia, farmakokonetika, toxikológia, klinikai farmakológia:
Gyógyszertani alapismeretek:
Gyógyszeres terápiában használatos készítmények:
-növényi, -állati, -ásványi, -szintetikus eredetű készítmények, -vérsavó készítmények, -kötszerek, tápszerek, gyógyászati segédeszközök
Gyógyszer fogalma Gyógyszerek csoportosítása:
A gyógyszer csoportosításának szempontjai:
- hatóanyaguk és eredetük, - előállításuk, - gyógyszerformák - hatásuk (anatómiai, kórtani szempont), - hatáserősségük és jelölésük, - alkalmazási helyük és módjuk, - ATC kód
Gyógyszerek összetétele: hatóanyag, segédanyag
Gyógyszerek előállítása és elnevezése: törzskönyvezett gyári készítmény,
kémiai-, generikus-, gyári név fogalma, magisztráliskészítmény, Fo-No készítmény fogalma
(FormulaeNormales - Szabványos Vényminta Gyűjtemény) Gyógyszerek hatáserőssége és hatáserősségük jelölése Gyógyszerek hatását befolyásoló tényezők:

- kötődési hely (receptor, támadási pont), kötődési idő, gyógyszeradag (dózis)
- gyógyszer receptor,
- támadási pont: elsődleges, csendes, másodlagos kötődési hely,
- rövid idejű hatás, tartós idejű hatás, - mellékhatás
- dózisok (DC, DT, Dtox, DL): dosiscuratíva, -tolerata, -toxica, letalis,
- terápiás index: DC/DL

Gyógyszerformák: halmazállapot szerint - szilárd, félszilárd, folyékony, légnemű - szilárd gyógyszerformák: por (pulvis), granulátum, tabletta, drazsé, kapszula, pilula, tapasz, - félszilárd (lágy) gyógyszerformák: kúp (suppositorium), golyó (globulus), paszta, kenőcs

(unguentum), szemkenőcs, krém, gél - folyékony: oldat (solutio), suspensio, emulsio, szirup, csepp (gutta), rektalis oldat (klysma), főzet (decoctum), kivonatok (extractum, tinctura) - légnemű gyógyszerformák: gázok, permetek (por, füst, köd - aeroszol)
Gyógyszeradagok mennyisége: - tömegegységben, - százalékban, - nemzetközi egységben
ATC rendszer fogalma, lényege

A gyógyszerek sorsa a szervezetben:
- helyi és távolhatás, - gyógyszerek eloszlása a szervezetben

Helyi és távolhatás lényege: bejutási hely és támadási pont viszonya alapján
Gyógyszerek bejuttatási helyei:
- bőr, nyálkahártyák- emésztőrendszeren át: orális, rectális, - emésztőrendszer megkerülésével (parenterális: injekciók, infúziók, inhalációk)

Helyi hatás és távolhatás
- helyi hatás: bejutási hely – támadási pont
- távol hatás: bejutási hely – felszívódás – vér – támadási pont

Gyógyszerek eloszlása a szervezetben:
Jelentősége: a gyógyszer hatás idejét, mértékét határozza meg
Folyamata: bejutás, felszívódás, szérum fehérjékhez kötődés, szövetek közti eloszlás, kötődési helyekhez kapcsolódás, felezési idő, gyógyszerek átalakítása, gyógyszerek kiürülése- gyógyszerek átalakítása: metabolizáció, elimináció, ellenreguláció, kummuláció, gyógyszer együtthatások, mellékhatások (!), gyógyszerek kiürülése
Gyógyszeregyütthatások: szinergizmus, antagonizmus (antagonisták, kompetitivantagonisták)
Gyógyszerhatást befolyásoló tényezők:
- adagolás, - életkor, testalkat (testsúly, fejlettség), - egészségi állapot (máj, vese működés),
- tolerancia, addikció, dependencia (pszichikai, fizikai) – elvonási tünetek

A gyógyszerabúzus fogalma, leggyakoribb formái, jellemzői, megelőzési lehetőségek
Gyógyszerinterakciók és ellátásuk
A gyógyszer mellékhatás kialakulása, jellemzői, mellékhatásra utaló tünetek
Az allergiás reakciók fogalma, formái, azok jellemzői
Allergiás reakcióra utaló tünetek
Teendők gyógyszer allergia esetén

Gyógyszerelési alapismeretek és feladatok:
Gyógyszerformák és bejuttatásuk módjai
A szilárd gyógyszerformák jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi, a bejuttatás algoritmusa, életkori sajátosságai
A lágy gyógyszerformák jellemzői, alkalmazásuk, indikációi-kontraindikációi,
- rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, életkori sajátosságai
- a transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai

A folyékony gyógyszerek jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi,
Folyékony gyógyszerek adagolása:
- cseppentéssel - A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai
- kanállal (5-10-15 ml), mércézett pohárkával
- injekcióval (beadási formák: inracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás,
- infúsioval (20 csepp = 1ml), az infúziós oldatok csoportosítása

Légnemű halmazállapotú gyógyszerek alkalmazása: inhalációs terápia, oxigén terápia során

A beteg gyógyszerszedési compliance lényege és jelentősége

A gyógyszerelés szabályai
A gyógyszer rendelés jogi, minőségirányítási szabályai, kompetenciái
A gyógyszer elrendelésének formái (azonnali, egyszeri, folyamatos, szükség szerinti)
A gyógyszerek tárolásának szabályai, specialitásai
A kábítószerekkel való gyógyszerelés szabályai
A gyógyszerelés 3-as, 5-ös, 9-es szabályai
A gyógyszer helyettesítés szabályai
Lejárt gyógyszerekkel történő feladatok szabályai
A gyógyszerelés dokumentálásának szabályai
A gyógyszer interakciók, gyógyszer tévesztés esetén követendő szabályok
A gyógyszereléshez kapcsolódó betegoktatás szempontjai, szabályai

Speciális gyógyszerelési ismeretek, feladatok

A beteg együttműködése a gyógyszeres terápiában
Fogalkmak: gyógyszerszedési compliance, adherencia, perzisztencia, lényege és jelentősége
A gyógyszeres kezelésben folyamatosan együttműködő beteg:
az orvos által felírt gyógyszert kiváltja, orvos által előírt adagban, módon, előírt időben beveszi és az előírt ideig szedi.
Együttműködést befolyásoló tényezők:
-testi-lelki-szellemi képességek és azok mértéke:
önállóság, kockázat felismerés-megítélés, biztonságérzet-félelem, betegségérzet, betegség tudat, gyógyszerhatás érzékelés, mellékhatás érzékelés, utasítás megértés, tanulás, szabálykövetés, felelősségvállalás, időbeosztás, korábbi tapasztalatok, hit, bizalom / szocializáltság
Szocio-kulturális körülmények, anyagi lehetőségek, váratlan életesemények

Gyógyszerszedéssel kapcsolatos együttműködés
- életkori sajátosságai: csecsemő, kisgyermek, idős betegnél
- mentális sajátosságai: idős, pszichiátriai, szenvedély betegnél

A gyógyszerelés sajátosságai idős betegeknél
A gyógyszerelés sajátosságai pszichiátriai betegeknél
A gyógyszerelés sajátosságai szenvedély betegeknél

Készségfejlesztés a terápiás célú ápolói tevékenységekben és az ápolási dokumentumok vezetésében, kezelésében

A terápiás eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatok, tevékenységek menete:
előkészítés: környezet, beteg (pszichésen, szomatikusan), eszközök
a feladat kivitelezése
a feladat befejezése utáni teendők: beteggel, eszközökkel, + dokumentációs feladatok
A feladatok végrehajtásához szükséges képességek fejlesztése:
Diszkréció, empátia, határozottság
Önállóság és együttműködés a beteggel, hozzátartozókkal, team tagokkal,
Hatékony kommunikáció a beteggel a vizsgálatokra felkészítés során.
Eszközismeret és eszközhasználat
Betegmegfigyelés a kezelések előtt, alatt, után.

2.6.3.3.1.1. Asszisztálás terápiás beavatkozásoknál.

2.6.3.3.1.2. Kezelésekkel kapcsolatos tapasztalatok átadása a team többi tagjának.
2.6.3.3.1.3. Kezelésekkel kapcsolatos jelentési és dokumentációs tevékenységek

Terápiás eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatok végrehajtása:
Betegek pozicionálása
Tartós fekvés szövődményeinek kivédése: légzőtorna, beteg mobilizálás, decubitus megelőzés, decubitus ellátás
Diétás kezeléssel kapcsolatos ápolói feladatok végrehajtása:
diéták ismerete, ételosztás, betegek táplálkozási problémáinak felismerése, a problémák jelzése szóban és az ápolási dokumentációban, betegek segítése a táplálkozásban, folyadékfogyasztásban
Beteg felkészítése fizioterápiás kezelésekre

Gyógyszeres kezeléssel kapcsolatos ápolási feladatok
Gyógyszeradagok kiszámítása: - tömegegységben, - százalékban, - nemzetközi egységben
Gyógyszerosztás előkészítése, kivitelezése, dokumentálása
Gyógyszerek beadása:

- peros, rectálisan, transzdermálisan adható szilárd és folyékony gyógyszerkészítmények alkalmazása
- szem, orr, fül - cseppek alkalmazása
- subcután injekciók előkészítése, beadása, dokumentálása Gyógyszereléssel kapcsolatos biztonsági, higiénés szabályok betartása Gyógyszereléssel kapcsolatos betegmegfigyelési végrehajtása Gyógyszereléssel kapcsolatos dokumentációs feladatok végrehajtása Gyógyszerek tárolásával kapcsolatos ápolási feladatok végrehajtása Gyógyszerelés idős betegeknél
Gyógyszerelés pszichiátriai betegeknél Gyógyszerelés szenvedély betegeknél

2.6.3.4.Elsősegélynyújtás tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanuló legyen képes a környezetében bekövetkező hirtelen egészségkárosodások, állapotromlások - balesetek, rosszullétek - korai felismerésére, a környezet, beteg/sérült állapotának szakszerű felmérésére, pontos, tárgyilagos segítségkérésre, mentőhívásra, a szükséges elsősegélynyújtási beavatkozások szabályos elvégzésére, és az ellátásban résztvevő laikusok irányítására

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Mentőtiszt végzettség - 2 éves oktatói gyakorlattal, MSc, Bsc Ápoló végzettség - 2 éves oktatói gyakorlattal, Egészségügyi tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi jogi, etikai ismeretek, az emberi test működésének alapja

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Felismeri az elsőse- gélynyújtás szüksé- gét.	Ismeri az életveszé- lyes állapotokra utaló jeleket, tüne- teket	Teljesen önállóan.	Jó megfigyelőké- pesség, empátia, segítőkészség, hatá- rozottság, magabiz- tosság, gyors dön- téshozatal, jó kom- munikáció, irányító képesség tolerancia	
Felismeri és elhárít- ja a veszélyforráso- kat.	Ismeri a veszély- forrásokat és azok elhárításának e le- meit	Teljesen önállóan.		
Elsődleges állapot felmérést követően a szükséges beavat- kozásokat elvégzi	ABCDE algoritmus és az azonnali be- avatkozások ismere- te	Teljesen önállóan.		
Felnőtt és gyermek újraélesztést végez	BLS, PBLS, AED algoritmus ismerete	Teljesen önállóan.		Újraélesztést oktató eszközök és szoft- verek használata
Sebellátást végez	Ismeri a sebek típu- sait, jellemzőit	Teljesen önállóan.		
Vérzést csillapít	Ismeri a vérzések ellátási stratégiáit	Teljesen önállóan.		
Sérültet ellát	Ismeri a sérültellá- tási algoritmust	Teljesen önállóan.		
Rosszullétet, m ér- gezést felismeri	Ismeri a hirtelen rosszullétek ellátási stratégiáit, a mérge- zésre utaló tünete- ket, jeleket	Teljesen önállóan.		
Tömeges bales eti ellátásban részt vesz	Ismeri a tömeges ellátás szabályait	Teljesen önállóan.		
Munka, tűz és bal- esetvédelmi szabá- lyokat betartja.	Ismeri a munka, tűz és balesetvédelmi előírásokat	Teljesen önállóan.		

A tantárgy témakörei

Elsősegélynyújtási alapismeretek

Az elsősegélynyújtás története, jelentősége napjainkban, alapfogalmai:

A nemzetközi és hazai elsősegélynyújtás és mentés fejlődésének fontosabb állomásai

Az elsősegélynyújtás társadalmi jelentősége, szerepe napjainkban

Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, feladatai, fő szabályai, színterei, helye a mentési láncban
Az elsősegélynyújtás jogi, etikai vonatkozásai
Az elsősegélynyújtó személyisége, kompetenciái
Veszélyhelyzetek ellátási stratégiával kapcsolatos alapfogalmak, alapismeretek:
Tájékozódás: körülményekről, sérültek számáról, állapotáról, az időfaktor és jelentősége, a sérültek osztályozása állapotuk szerint
Kárhely - kárhelybiztosítás:
veszélyforrások, veszélyforrások elhárítása, veszélyzóna, - biztonsági zóna, kimentés
Segítségkérés. Mentőhívás. Műszaki mentés kérés.

Elsősegélynyújtási algoritmusok és alkalmazásuk a sérülteknél ABCDE szemléletű állapotfelmérés, az ABCDE algoritmus alkalmazásának szabályai A légutak átjárhatóságának megítélése, átjárhatóság biztosítása eszköz nélkül
A légzés vizsgálata hármas érzékeléssel, légzési nehezítettség jeleinek felismerése, ellátása A keringés jeleinek vizsgálata, a sokk jeleinek felismerése, ellátása
Az eszmélet és tudat megítélése, eszméletlen ellátása Az egész test vizsgálata, sérülések, kihűlés védelem Leggyakoribb pozícionálások
Újraélesztés
A hirtelen halál, hirtelen szívhalál (arrest) fogalma, jellemzői, kórélettani alapjai Pre-arrest jelek, tünetek
Az újraélesztés fogalma, célja, szintjei
A felnőtt BLS érvényes algoritmusa
Az AED alkalmazásának jelentősége, szabályai
A csecsemő és kisgyermek újraélesztés (PBLS) algoritmusa
A légúti idegentest eltávolítás felnőtt, gyermek algoritmusa
Sérültek állapotfelmérése, ellátása
Baleseti mechanizmusok és lehetséges sérülések
A sebek típusai, jellemzői, ellátásuk
Vérzések és ellátásuk
Amputált végtag, amputátum ellátása
Rándulás, ficam, törés ellátása
Koponya, gerinc, mellkas, has, medence és végtag sérülések ellátása, pozícionálása
Termikus sérülése ellátása
Elektromos balesetek ellátása

Hirtelen rosszullétek és ellátásuk Rosszullétek, mérgezések
Hirtelen fellépő fájdalmak (fejfájás, mellkasi fájdalom, hasi fájdalom, végtag fájdalom) és ellátásuk
Görcsrohammal járó állapotok és ellátásuk
Életveszélyes allergiás reakciók és ellátásuk
A mérgezés fogalma, formái, jellemzői, behatolási kapuk, mérgezésre utaló jelek, tünetek
Leggyakoribb mérgezések (gáz, gyógyszer, drog, alkohol, marószer, vegyi anyag, gomba, étel) és ellátási stratégiájuk.

Tömegkatasztrófa. Teendők tömegkatasztrófa esetén A Tömeges balesetek, katasztrófák
A tömeges balesetek fogalma, jellemzői
A helyszín és a sérültek felmérésének szabályai, a sérült osztályozás szempontjai
A tömeges baleseti ellátás főbb szabályai
A katasztrófa fogalma, formái, főbb jellemzői
Együttműködés a társszervekkel

Munka-, tűz-, és balesetvédelmi alapfogalmak és feladatok ellátása A munkavédelem alapjai
A munkahelyi biztonság és egészség megtartásának jelentősége
A munkavédelem jogi szabályozása
A munkavédelem területei és intézményrendszere
A munkahelyek kialakítása (általános szabályai)
Munkahelyi ergonómia, szociális létesítmények, közlekedési útvonalak, menekülési utak, jelölések, anyagmozgatás, raktározás, munkahelyi rend és hulladékkezelés
Biztonsági jelzések és feliratok A tűzmegelőzés alapvető feladatai

A munkavédelem személyi feltételei: - jogszerű foglalkoztatás, - munkaköri alkalmasság, - orvosi vizsgálata, - foglalkoztatási tilalmak, - szakmai ismeretek, - munkavédelmi ismeretek
A munkavégzés alapvető szervezési feltételei: egyedül végzett munka tilalma, irányítás szükségessége.
Egyéni védőeszközök juttatásának szabályai.
Az egészségügyben használt egyéni védőeszközök típusai, jellemzői
A munkaeszközök biztonsága
Munkaeszközök üzemeltetésének, használatának feltételei
A munkaeszközök dokumentációi
A munkaeszközök veszélyessége, veszélyes munkaeszközök használata
Munkakörnyezeti hatások
Veszélyek és veszélyforrások a munkahelyeken
Fizikai, biológiai, kémiai veszélyforrások az egészségügyi munkavégzés során
Pszichés igénybevétel, a stressz
Kockázatfelmérés és kezelés
Balesetek és foglalkozási megbetegedések
Teendők munkabaleset esetén

2.6.3.5.Ápolástani, gondozástani ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló képes legyen a felmért szükségletek alapján azok kielégítésére, az ápolási tevékenység megvalósítását biztonságosan és szakszerűen ellátni. Elvégzi a mindennapos beavatkozások előkészítési feladatait, elvégzi, együttműködik, aszszisztál azok megvalósításában.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Egészségügyi szakoktató, egészségügyi szaktanár, ápoló MSc, ápoló BSc, legalább 3 év szakmai gyakorlat

2.6.3.6.Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, fizika, kémia, jogi, etikai ismeretek, szociológia, pszichológia, anatómiai - élettani ismeretek, ápolási folyamat, szükségletek

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák

Kompetenciáján ak megfelelően, haté- konyan vesz részt az ápolási folyamat lépésében. Ápolási anamnézist készít és részt vesz az ápolási terv elké- szítésében, végre- hajtásában illetve értékelésében.	Ismeri az ápolási modellek elemeit, nézeteit Ismeri az ápolási folyamat lépéseit és azok dokumentálá- sát az Ápolási lap- ban	Teljesen önállóan	Empatuk us, határozot t, jó megfigyelő, tole- ráns, magabiztos. Törekszik a klien- sek, gondozott ak, figyelmét felkelteni az egészséges(ebb) életmód kialakítá- sának lehetőségeire,	Tájékoztató filmek, segédletek keresése az interneten

Elvégzi az alapápo- lási feladatokat. Szakszerűen segít a betegnek szükségle- tei kielégítésében	Ismeri a szükségle- tek fogalmát, hie- rarchiáját. Ismeri a szükségle- tek felmérésének és kielégítésüknek lehetőségeit, mód- ját.	Teljesen önállóan	törekszik egészségnevelési, egészségfejleszté si programokba be- vonni a gondozotta- kat. A team tagjaival együttműköd ő. Jól kommunikál	Oktatófilm letölté- se/ szakirodalom keresése az az ápolási, gondo- zási feladatok témá- iban (pl: inkonti- nencia, sztómagon- dozás, decubitus prevenció)
Értelmezi a gondo- zottak szükséglet változásait és felis- meri a megváltozott szükségleteket. Megkülönbözteti ezeket az életkori fejlődés sor án, illetve akadályo- zottságok esetén. Segít a gondozott- nak a megváltozott szükségletek kielé- gítésében. Felismeri és felméri a gondozottaknál az önellátási és együttműködési zavarokat, azok mértékét, és megha- tározza jellegét. A gondozói feladatait ehhez igazítja.	Ismeri az egészsé- ges és akadályozott ember gondozásával kapcsolatos alapve- tő fogalmakat. Tisztában van az alapvető gondozási ismeretekkel. Ismeri az egészsé- ges ember testi- lelki-szociális sajá- tosságaitól való eltéréseket a külön- böző életkorokban, illetve akadályo- zottságok estén. Ismeri a gondozott önellátási és az együttműködési zavarainak okát és következményei t.	teljesen önállóan.		Elektronikus t an- anyagok használata
Hatékonyan kom- munikál a gondo- zottakkal. Konfliktushelyze te- ket kezel a nehezen együttműködő gon- dozottakkal. Szük- ség estén segítséget kér.	Tisztában van a testi-lelki egyensúly megőrzésének, az egészséges életmód kialakításának fon- tosságával. Ismeri a konfliktus- kezelő módszereket. Ismer hatékony stresszkezelő mód- szereket. Ismeri azokat a szakmai lehetősé- geket, amelyekhez támogatásért	Instrukció alapján részben önállóan.		Ismeretterjesztő anyagok keresése az interneten

	for- dulhat.			
Gondozó tevékeny- ségét személyre szabottan, az idős és akadályozott gon- dozottak szükségle- teihez, igényeihez igazítva végzi. Együttműködi k a gondozói team tagjaival. Észleli és jelzi a gondozottak álla- potváltozásain ak tüneteit. Alkalmazza az akadályozott embe- rek szükséglet- kielégítésének sajá- tos technikáit	Ismeri az időskori testi, lelki változá- sokat, azok hatását a gondozott szük- ségleteire, viselke- désére. Ismeri az akadályo- zottság fogalmát, folyamatát, típusait. Ismeri a különböző akadályozottságg al rendelkező gondo- zottak testi-lelki változásait., azok várató hatását szük- ségleteikre és a viselkedésükre. Ismeri az akadályo- zott emberek önel- látás tanításának sajátosságait az alapvető szükségle- tek kielégítésének folyamatában	Instrukció alapján részben önállóan.		Digitális mérő- eszközök használa- ta. Akadálymentes környezet kialakítá- sával kapcsolat os filmek keresése az interneten
Megfelelően alkal- mazza az ápolási, gondozási eszközö- ket, az akadályozott gondozottaknál a segédeszközöket is. Megtanítja az aka- dályozott gondozot- takat segédeszközök használatára.	Ismeri a gondozási, ápolási eszközöket, azok alkalmazását, higiénéjét, tárolását. Ismeri a segédesz- közöket, azok al- kalmazását, karban- tartását	Egyedül.		Prezentáció készíté- se gyógyászati segédeszközökrő l

Biztosítja a kór- terem rendjét, biz- tonságos, nyugodt környezetet alakít ki.	Ismeri a gondozot- tak környezetével kapcsolatos előírá- sokat.	Részben egyedül.		
A gyógyíthatatlan, haldokló beteget "kíséri", a hozzátar- tozókkal megfelelő kapcsolatot tart. Szakszerűen elvégzi a haldokló ápolását és a halott körüli teendőket	Ismer a gyász fo- lyamatának jelleg- zetességeit. Ismeri a haldokló és halott körüli ápolói tevékenységeket.	Instrukció alapján részben önállóan.		
Kompetenciája szerint vezeti a gondozottak doku- mentumait. Dokumentációs elvárásoknak eleget tesz.	Ismeri a gondozot- tak dokumentáció- ját, a dokumentáci- ós feladatokkal kapcsolatos kompe- tenciákat, feladato- kat	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Ápolási és gondozási alapismeretek

Ápolás helye az egészségügyi ellátásban, kapcsolata a gyógyító-megelőző tevékenységekkel

Fogalmak tisztázása:

2.6.3.6.1.1. ápolás fogalma, területei (alapápolás, szakápolás), ápolás helye a gyógyító- megelőző ellátásban gondozás fogalma:

2.6.3.6.1.2. a gondozás általános értelmezése: gondozás / ápolás

2.6.3.6.1.3. szakmai értelmezések: humángondozás, szociális gondozás, gyógyító-megelőző gondozás

Ápolási modellek. Ápolási folyamat.

Az ápolás fejlődése: nem szervezett ápolás, helyettesítő gondozás, professzionális ápolás

Az ápolás szerepe a társadalomban -- Az ápolás oktatásának fejlődése

Az ápolás fogalma, célja, összetevői (felelősség, funkciói, folyamat), színterei,

Az ápolás jogi szabályozása.

Az ápolói kompetenciák alakulása

Ápolási elméletek ápolási, modellek, ápolási rendszerek

Ápoláselmélet meghatározása, csoportosítása

Ápolási modell meghatározása. A modellek összetevői.

A modell szerepe, jelentősége az ápolás gyakorlásában

Főbb ápolási modellek (Henderson, Orem, Nightingale, Peplau, Rogers

Ápolási folyamat - Ápolási dokumentáció

Ápolási folyamat fogalma, jellemzői, célja, szükségessége, előnyei, szakaszai, dokumentálása

Az ápolási folyamat szakaszai: felmérés, tervezés, végrehajtás, értékelés

Az ápolási dokumentáció szükségessége, hatása, előnyei. A dokumentálás alapelvei, szabályai, jogi szabályozása. Ápolási dokumentáció formái.

Ápolási folyamat dokumentálása: Ápolási lap

Ápolási lap részei: 1. ápolási anamnézis, 2. ápolási terv, 3. ápolási utasítások végrehajtása 4. értékelő rész/oldal (távozási lap)

1. Ápolási anamnézis, adatgyűjtés formái, módszerei -- Ápolási szükséglet meghatározása, Ápolási diagnózissal szembeni követelmények. Ápolási diagnózisok típusai

2. Tervezés - A tervezés szakaszai: - Célkitűzés, - Ápolási utasítások megfogalmazása

3. Kivitelezés szempontjai, Végrehajtás, megvalósítás

4. Értékelés, visszacsatolás. Az értékelés szintjei

Ápolási tervek formái (rövid - közép - hosszú távú)

Szükségletek és a szükségletek hierarchiája

A szükségletek keletkezése

Szükséglet/igény fogalma, - A szükségletek fajtái, hierarchiája, csoportosítása, - Szükséglete-ket módosító tényezők

Beteg szükségletfelmérésének dokumentációs feladatai

A beteg felvételi státuszának dokumentálása

Napi dekurzuslap vezetése

Ápolási zárójelentés, az ápolási folyamat összefoglalása

Alapápolás célja: Segíteni a beteget a szükségleteinek kielégítésében

Alapápolási feladatok:

- Beteg segítése a légzésben
- Beteg segítése a mozgásban
- Beteg segítése a pihenésben
- Beteg segítése a táplálkozásban, folyadékfogyasztásban

- Beteg segítése az ürítésben
- Beteg segítése tisztálkodásban
- Beteg segítése a normális testhő fenntartásában és az öltözködésben
- Beteg segítése az érzékelésben élményszerzésben
- Beteg segítése a biztonság szükségletében
- Beteg segítése a társas szükséglete kielégítésében
- Beteg segítése meggyőződésében hitében, vagyis megbecsülési szükségletének kielégítésében
- Beteg segítése önkifejezésben
- Beteg segítése munkatevékenységbe
- Beteg segítése tanulásban, esztétikai tevékenységben

Alapápolás. Individualizált ápolás. Transz kulturális ápolás.
A kultúra általános jellemzői, - A kulturális különbségek hatása a beteg ember szükségleteire
A magatartás, viselkedés kulturális vonatkozásai (szertartások, rituálék).
A táplálkozás kulturális vonatkozásai. Az ápoló kultúrája
Transz kulturális ápolási modell

Egészséges és akadályozott ember gondozása és ápolása Gondozástani alapfogalmak
Az ember, az egészség, az egészségvédelem, a prevenció, ápolás

2.6.3.6.1.4. Az ember, mint bio-pszicho-szociális lény. Az ember bio-pszichoszocális sajátosságai.
2.6.3.6.1.5. Az egészség fogalma, értelmezése (WHO). + Külső és belső kölcsönhatások, dinamikus
2.6.3.6.1.6. egyensúlya. Sikeres alkalmazkodás. Kielégített szükségletek.
2.6.3.6.1.7. Ápolás fogalma, területei. Szükségletek. Alapápolás: beteg segítése a szükségleteiben

Egészség, egészségvédelem, prevenció:

2.6.3.6.1.8. Egészség. Az egészséges életmód, életvitel összetevői. A prevenció fogalma, szintjei

Gondozási fogalmak, alapismeretek:

2.6.3.6.1.9. A gondozás fogalma, célja és formái, a gondozó jellemzői.
2.6.3.6.1.10. A gondozás és nevelés egysége
2.6.3.6.1.11. Gondozói

hálózat Életkorok gondozási
feladatai:

2.6.3.6.1.12. Életkori szakaszok: ujjszülött kor, csecsemőkor, kisgyermekkor, ovodáskor, kisiskolás kor, serdülőkor, ifjúkor, felnőtt kor, idős kor
2.6.3.6.1.13. Az életkori szakaszokra jellemző pszichés és szomatikus fejlődés menete, legfontosabb gondozási feladatok

Az időskor jellegzetességei:

2.6.3.6.1.14. anatómiai-funkcionális változások,
2.6.3.6.1.15. szerepváltozások, magatartások és hiedelmek, veszteségek, krízisek,
2.6.3.6.1.16. a gazdasági tényezők hatásai, a jövedelmi viszonyok változása, nyugdíjazás,
2.6.3.6.1.17. az életmód változás hatása, az életminőség, társas kapcsolatok, a munka.

Segítségnyújtás az idős emberek szükségleteinek kielégítésében.
Veszélyeztető tényezők.

Akadályozottság/korlátozottság alapfogalmai
Alapfogalmak: integráció, szegregáció, előítélet, diszkrimináció, stigmatizáció, esélyegyenlőség

A fogyatékossági folyamat (WHO), értelmezése, jelentősége, kritikája
Akadályozottságok/korlátozottságok felosztása
A testi funkciók és struktúrák zavarainak, vezető funkciózavar alapján történő csoportosítása
A gyógypedagógiai tipológia
A tevékenység akadályozottsága alapján történő csoportosítás (FNO)
A Fogyatékosságok Nemzetközi Osztályozásának (FNO) rendszer, lényeges elemei, létrejöttének jelentősége
Akadályozott ember sajátos ellátási igényei, szükségletei
Az akadályozottság lelki vonatkozásai
A felnőttkori akadályozottságok lelki vonatkozásai (betegség, akadályozottság elfogadásának folyamata)
Gyermekkori akadályozottságok lelki vonatkozása (a gyermekszerep sajátosságai)
Sérülésspecifikus pszichológiai következmények:
Kommunikációjukban (hang-, beszéd- és nyelvi zavarban) akadályozott személyek
Mozgásképességükben akadályozott személyek
Látássérült személyek
Hallássérült személyek
Értelmileg akadályozott személyek
Az akadályozott emberek önellátás tanításának sajátosságai, az alapvető szükségletek kielégítésének folyamatában
Az akadályozott emberek szükségletkielégítésének sajátos technikái
Segédeszközök az akadályozott ember szolgálatában:

- Kényelmi és védelmi eszközök,
- Önellátást segítő eszközök,
- A szabadidő eltöltését támogató eszközök

Akadálymentes környezet: Akadálymentesség meghatározása, Az akadályok főbb formái
Egyetemes tervezés filozófiája

Gyógyíthatatlan, haldokló beteg gondozása és ápolása Haldoklás, halál, gyász
Életvégi ellátással kapcsolatos jogi, etikai vonatkozások
Halál kultúrtörténeti megközelítései
Diagnózis, prognózis közlése a beteggel vagy a hozzátartozóval
Életvégi kívánalmakkal és döntésekkel kapcsolatos vélemények és ismeretek, betegjogok
Előzetes egészségügyi rendelkezés hazai jogi vonatkozásai, gyakorlata
Livingwill
Életvégi dilemmák (aktív-, passzív eutanázia, palliatív szedáció, mesterséges táplálás, folyadékpótlás, invazív beavatkozások
A haldoklási folyamat szakaszai
A terminális állapot fogalma
A haldokló beteg ápolási igényei
A közelgő halál tünetei, figyelmeztető jelei (élettani és lelki változások)
A halál klinikai és biológiai jelei
A halott körüli teendők
A család támogatása, a gyász
Gyász, gyásztámogatás
A gyász pszichológiai folyamata
A normál és szövődményes gyász
A veszteség-feldolgozás segítése
A halállal, haldoklással, gyásszal kapcsolatos személyes attitűdök

Gyásztámogatás, családgondozás, családi megbeszélések
Hospice - palliatív ellátás
A hospice-palliatív ellátás szellemisége, alapelvei, a hospice mozgalom története
Hazai és nemzetközi epidemiológiai adatok
Hospice-palliatív ellátás alapelvei, WHO 2002, Fehér könyv az európai hospice-palliatív ellátás standardjairól, normáiról, ajánlások, gondozási stratégiák
Palliatív ellátás, hospice ellátás fogalma,
Előrehaladott állapot, terminális állapot, életminőség,
A nemzetközi és a magyarországi hospice mozgalom története
A hospice-palliatív ellátás szervezeti és ellátási formái,
A palliatív ellátás szintjei a progresszív betegellátás elvei szerint:
gyermek /felnőtt hospice ház, intézeti hospice-palliatív osztály, hospice-palliatív járóbeteg ellátás, otthoni gyermek és felnőtt hospice-palliatív gondozás, egyéb ellátási formák - mobil team, nappali szanatórium

Ápolási beavatkozások

1. Normális légzés biztosítása
Légzés vizsgálata,
Kóros légzési eltéréseket felismerése, ápolói vonatkozások
A nehézlégzés formái, elkülönítése
Pozíciós terápia
Légúti váladék fizikális eltávolítása
Egyszerű eszköz nélküli és eszközös légútbiztosítás módszere Supraglottikus légútbiztosítás eszközeinek használata, ballonos lélegeztetés kivitelezése
2. Mozgás és megfelelő testhelyzet szükséglete, tartós fekvés szövődményei és megelőzése
A mozgás hatása a szervezetre
Tartós mozgáskorlátozottság lehetséges okai, következményei,
Ápolói feladatok a szövődmények megelőzésében
Hely és helyzetváltoztatások
Fekvés, fektetés, kóros fekvési módok
Segédeszközök alkalmazása
A helyes betegmozgatás szabályai, módszerei
Nyomási fekély fogalma, kialakulásának okai, rizikó tényezői
Mozgásszükséglet kielégítésének gyakorlati lépései
3. Alvás és a pihenés szükséglete
Kórtermi környezet kialakítása
Betegágyak, ágy tartozékok ismertetése
Az ágyazás formái és szabályai
Az ágyazás higiénés szabályai
Ágynemű csere
Fertőző beteg ágyneműjének cseréje
A beteg kényelmét szolgáló eszközök
Alvás és a pihenés szükséglet kielégítés gyakorlati lépései
4. Táplálkozás, folyadékbevitel szükséglete
A szervezet energiaforgalma, energia szükséglet
Folyadékszükséglet
A beteg táplálkozásának - táplálásának megfigyelési szempontjai
Enterális táplálás, a beteg etetésének módjai
Gyomorszonda típusai, azok levezetése, szondatáplálás
Gyógyszer bejuttatás szondán át
Táplálkozás szükséglet kielégítés gyakorlati lépései

5. Ürítés szükséglete
Vizeletürítés szükséglete, általános fogalmak
Incontinentia formái, jellemzői, ellátásának eszközei és szempontjai
Vizelet felfogásának módszerei, eszközei, azok szabályos alkalmazása
Folyadék egyenleg vezetése, kóros eltérései
Katéterezés - női beteg katéterezése, előkészítés, asszisztálás férfi beteg katéterezéséhet
Székletürítés biztosítása
Beöntések
A beöntés indikációja, formái, kivitelezése, megfigyelési, dokumentációs feladatok
Szkibalum eltávolítása
Sztómás beteg ápolása
Ürítés szükséglet kielégítés gyakorlati lépései
6. Normál testhőmérséklet szükséglete
Testhőmérséklet, a testhőmérsékletet befolyásoló tényezők
Eltérések az élettani értékektől
Láz, láztípusok
Testhőmérséklet mérése, köpeny és maghő
Ápolói feladatok hőmérséklet változása esetén
7. Higiénés szükségletek támogatása
Személyi és környezeti higiéné, optimális higiéné
Higiénés szükségletek kielégítésének szintjei
Higiénés szükségletek, a tisztálkodás formái, eszközei
Fürdetés, mosdatás lehetőségei
Szem, száj, haj, körömápolás, borotválás
Intimitás biztosítása
8. Érzékelés, élményszerzés szükséglete
9. Biztonság szükséglete
A biztonság dimenziói, összetevői
A biztonság szükségletének felmérése
Balesetek
A higiénés biztonság a beteg környezetében (eszközök, felületek)
Az ön és környezetére veszélyes beteg- korlátozó intézkedések

Készségfejlesztés az ápolási beavatkozások során

Készségek fejlesztése az ápolási eljárások, ápolási beavatkozások végrehajtása során
A Szükségletek felmérése
Ápolási terv készítése
Ápolási dokumentáció vezetése
Betegmegfigyelési feladatok az ápolás során (a megfigyelés fő területei szerin)
Légzésbiztosítás eszköz nélkül, egyszerű eszközök alkalmazása
Légzőtorna
Mozgás és megfelelő testhelyzet szükségletének kielégítése
Hely és helyzetváltoztatások, fektetés, fektetési módok alkalmazása
Nyomási fekély felmérése, Norton, Braden skála alkalmazása
Nyomási fekély megelőzése, kényelmi eszközök alkalmazása
Sebellátás
Nyugodt kórtermi környezet biztosítása
Ágyazás, ágyneműcsere
Táplálkozás, folyadékbevitel szükséglet kielégítése
Folyadékegyensúly készítése
Gyomorszonda levezetése, szondatáplálás, gondozás

Ürítés szükségletének kielégítése, váladékfelfogó eszközök alkalmazása
Pelenkacsere
Női beteg katéterezése
Férfi beteg katéterezéséhez előkészítés, asszisztálás
Beöntés adása, asszisztálás szkibalum eltávolításához
Normális teshőmérséklet biztosítása, testhő mérése
Higiénés szükségletek támogatása
Személyi és környezeti higiéné biztosítása
Fürdetés, mosdatás, szem, száj, haj, köröm ápolás
Biztonságos környezet kialakítása

Betegmegfigyelés

A betegmegfigyelés általános szempontjai
A betegmegfigyelés fogalma, célja, jellemzői, színterei, kritériumai
A betegmegfigyelés fő területei:

2.6.3.6.1.18. általános megtekintés,
2.6.3.6.1.19. egyes testrészek megfigyelése
2.6.3.6.1.20. vitális paraméterek megfigyelése
2.6.3.6.1.21. váladékok megfigyelése
2.6.3.6.1.22. idegrendszeri állapot megfigyelése
2.6.3.6.1.23. érzelmi állapot megfigyelése
2.6.3.6.1.24. szükségletek megfigyelése

Betegmegfigyelés eredményeinek jelzése, dokumentálása

Általános megtekintés (testalkat, testtartás, járás, arc, bőr), észlelt eredmények dokumentálása
Testalkat, típusok és jellemzői, alak megfigyelése, testsúly mérés
Tápláltsági állapot, BMI, bőrredő mérés
Testtartás, mozgás, járás megfigyelése
Arc megfigyelése, tekintet, arckifejezés,
A bőr általános megtekintése
A bőr tapintása, hidraltságának, turgorának, színének, hőmérsékletének megfigyelése
Bőrön lévő elváltozások, élősködők.
Oedema
Nyomási fekély kockázatának felmérése. Norton, Braden skála alkalmazása

Egyes testrészek megfigyelése, dokumentálása
Egyes testrészek: fej, nyak, mellkas, has, hát, végtagok, köröm megfigyelésének szempontjai
Fej megfigyelése: alakja, nagyága, szőrzete, bőre, ajak, orr, fül, szem, (+ látás, hallás, érzékszervi segédeszközök)
Egyes testrészek kóros eltérései.

Vitális paraméterek non - invazív megfigyelése, dokumentálása

Pulzus jellemzői, megfigyelés
Vérnyomás jellemzői, vérnyomásmérés, a vérnyomásmérés eszközei, alkalmazásuk szabályai Légzés megfigyelése, légzésszámolás, pulzoximetria, lehelet szagának megfigyelése
Testhőmérséklet megfigyelése köpeny és mag hő mérése
Vitális paraméterek dokumentálása
A mérési eszközök kezelése, tisztítása

Váladékok megfigyelése, dokumentálása

Váladékok kezelésének biztonsági szabályai
Székletürítés, széklet megfigyelése
Vizeletürítés, vizelet megfigyelése
Hányás, hányadék megfigyelése
Vízháztartás megfigyelése, folyadékegyenleg vezetése
Köhögés, köpetürítés, köpet megfigyelése
Hüvelyváladék megfigyelése
Sebváladék megfigyelése

Idegrendszeri állapot (érzékelés, fájdalom, mozgás, beszéd, eszmélet, tudatállapot) megfigyelése
Érzékelésképesség megfigyelése: érzészavarok
Fájdalom megfigyelése: fájdalom fogalma, élettani háttere, fájdalmat befolyásoló tényezők, fájdalom jellegzetességei (helye, ideje, kialakulása, megszűnése, jellege, intenzitása, kisugárzása). Jellemző fájdalmak. Fájdalommérő skálák alkalmazása.
Mozgásképesség megfigyelése, bénulások,
Beszéd megfigyelése, kóros eltérések, aphasiák
Eszmélet, eszméletlenség, eszméletvesztés (átmeneti, mélyülő: somnolentia, sopor, coma)
Alvás, alvási szokások megfigyelése. A nyugodt alvást befolyásoló tényezők.
Alvászavarok formái, jellemzői.
Tudat megfigyelése. Orientáltság, adekvátság. Zavar tudat fogalma, osztályozása, dezorientáció, beszűkült tudat, tudat egységének megbomlása (delírium, demencia stb.), okai, veszélyei.
Teendők zavart tudatú betegnél
Magatartás megfigyelése. A beteg viselkedésének, magatartásának megnyilvánulási formái, jellemzői. Együttműködő beteg. Együttműködést gátló magatartások. A betegség magatartás szakaszai. Betegségszínlelés, betegség tagadás.

Szükségletek felmérése /Önellátó képesség felmérése - szükségleti problémák dokumentálása
Mozgásszükséglet felmérésének szempontjai
Pihenés szükséglet felmérése.
Táplálkozási szükséglet felmérése
Ürítés szükségletének felmérése
Higiénia felmérése

Készségfejlesztés a betegmegfigyelési tevékenységekben és az ápolási dokumentumok vezetésében, kezelésében

Betegmegfigyelési feladatok megvalósításának menete:

2.6.3.6.1.25. előkészítés: környezet, beteg (pszichésen, szomatikusan), eszközök
2.6.3.6.1.26. a feladat kivitelezése
2.6.3.6.1.27. a feladat befejezése utáni teendők: beteggel, eszközökkel, + az eredmények dokumentálása

Betegmegfigyeléssel kapcsolatos tapasztalatok átadása a team többi tagjának
Beteggel való irányított kommunikáció
Betegmegfigyelési feladatok végrehajtása:

2.6.3.6.1.28. Szomatometriai (testsúly, testmagasság, testméretek, testkörfogatok) mérése, a mérések menete: előkészítése, kivitelezése, a mért eredmények dokumentálása
2.6.3.6.1.29. Bőrredő mérés menete
2.6.3.6.1.30. Decubítus felmérés menete, Norton, Braden skála alkalmazása

2.6.3.6.1.31. Pulzus mérés menete
2.6.3.6.1.32. Vérnyomás mérés menete
2.6.3.6.1.33. Légzés megfigyelés menete
2.6.3.6.1.34. Hőmérőzés menet
2.6.3.6.1.35. Tesztcsíkokkal történő vizeletvizsgálat menete
2.6.3.6.1.36. Váladékok (széklet, vizelet, hányadék, köpet) kezelése, váladékfelfogó eszközök fertőtlenítése, tárolása
2.6.3.6.1.37. Fájdalom felmérésének menete
2.6.3.6.1.38. A beteg idegrendszeri állapotáról való tájékozódás menete
2.6.3.6.1.39. A beteg érzelmi állapotáról való tájékozódás
2.6.3.6.1.40. Szükségletek felmérése, ápolási anamnézis készítés menete

2.6.4. A szociális munka és a szociálpolitika alapjai megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Tisztában legyen a mai magyar társadalom jellegzetességivel, a főbb szociális problémákkal, valamint értse az ezzel kapcsolatos összefüggéseket. Megismerje a szociálpolitikai alapfogalmakat, ellátórendszert, szolgáltatásokat és intézményeket. A tanuló átfogó ismereteket kapjon a szociális munka sajátosságairól, az érvényesülő elméleti irányzatokról, értékekről, etikai követelményekről. Olyan alkalmazható tudásanyagot kapjon, mellyel a munkavégzés során hathatós segítséget tudjon nyújtani a kliensek, ellátottak számára. A tanulási területhez tartozó tantárgyak elvégzése után a tanuló képes lesz az adminisztrációs feladatok elvégzésére, valamint a kliensekkel folytatott segítő tevékenység részfolyamatainak önálló ellátására.

2.6.4.1.Szociális munka gyakorlata tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanulót bevezesse a szociális munka világába, megismerkedjen a szociális munka elméleteivel, főbb fogalmaival, szintereivel. Tisztában legyen a szociális munka sajátosságaival, a társszakmákkal való kapcsolattal, az alkalmazható módszerekkel, irányzatokkal. A szociális munkában meghatározó ismeretek, alapelvek és értékek mellett, az etikai kódex szabályai és a napjainkban aktuális dilemmák is hangsúlyt kapnak. A tanulók elméleti tudásukat laborgyakorlatok során és esetek közös feldolgozásával tudják a még mélyebben elsajátítani, a gyakorlatba átültetni.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális, gyermekjóléti-, gyermekvédelmi területen eltöltött minimum hároméves gyakorlattal rendelkező szociális munkás (Bsc, Msc), szociálpedagógus (Bsc, Msc), szociálpolitikus, szociális menedzser

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

XIX, XX század magyarországi és nemzetközi történelme, különös tekintettel a társadalomtörténeti elemekre.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Használja az érté-kek, elméletek és a gyakorlat összekap-csolódó rendszerét.	Ismeri a szociális-munka szintereit, értékeit, elméleteit, valamint érti a tár-sadalomtudományi összefüggéseket	Instrukció alapján részben önállóan	A segítettekkel és hozzátartozóival empatikus. Javasla-tokat tesz a lehetsé-ges megoldásokra, nyitott az új megol-	

Kialakítja az etikai szabályoknak meg- felelő kapcsolat-rendszereit (pl. segítő-kliens, segí- tő-segítő, segítő-vezető, segí tő- szakma)	Tisztában van a szociális munka értékeivel és etikai szabályaival.	Teljesen önállóan	dásokra is a klien- sek egyéni szükség- leteit figyelembe véve. A kollégákkal és a társszakmák szak-embereivel együtt-	
Segítő feladata során hatékonyan használja az elköte- leződés, értékrend, kommunikáció, szükséglet-felmé- rés, tervezés, képes-sé tevés kompeten-ciákat	Tisztában van a szociális munka kulcs kompetenciá-ival a beavatkozás eszközeivel	Instrukció alapján részben önállóan	működik, szakmai tudásukat, kompe-tenciájukat tiszte- letben tartja. A klienscsoportjá-val szembeni társa- dalmi diszkriminá- ció csökkentésére törekszik és elősegí- ti a társadalmi befo-gadást. Az etikai kódexben foglalt értékeknek és magatartási sza-bályoknak megfele- lően jár el a gyakor- latai és a későbbi munkavégzése során: a gondozot- tak emberi jogait, méltóságát minden- kor tiszteletben tartja, titkait megőr- zi.	
Bekapcsolódik az esetvezetés folya-matába, segít feltár- ni a probléma lé-nyegét, a megoldást segítő és akadályo- zó tényezőket és a megoldás módját.	Ismeri a probléma megoldó modell fázisait a felmérés eszközeit.	Irányítással		
Bekapcsolódik a kríziskezelés fo-lyamatába. Részfel- adatokat végez a lélektanilag kritikus állapot okának feltárásában, a meg- felelő megoldási stratégiák kialakítá- sában és végrehajtá-sában	Ismeri a krízishely-zeteket és tudja hova kell fordulni ilyen esetekben.	Irányítással		
A team munkájába hatékonyan bekap- csolódik.	Ismeri a csoportdi-namikai jelensége- ket, a hatékony együttműködés módját.	Teljesen önállóan		

Részt vesz a közös- ség problémáinak feltárásában és a megoldási stratégi- ák kialakításában.	Ismeri és felismeri a közösség működé- sére, interakcióira vonatkozó elméle- teket, valamint az egyensúly kialakítá- sára törekvő inter- venciós módszere- ket.	Irányítással		
Csoportos klubfog- lalkozásokat, sza- badidős programo- kat szervez, tart.	Tisztában van a szervezési felada- tokkal és a csoport- dinamikai hatások- kal, az egyéni moti- válás eszközeivel.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

Általános szociális munka

Hogyan vált a segítségnyújtás hivatássá? – a laikus és professzionális segítés különbözősége, a szociálpolitikával való kapcsolata, a szociális munka gyökerei
A szociális munka fogalmai, színterei,
klienscsoportjai A szociális munkás által használt
ismeretek, készségek
A rendszerszintű megközelítés és jelentősége a szociális munkában, a humánökorendszer elmélet, a természetes támogató rendszer, mint támogató és mint problémaforrás.
Az empowerment fogalma és jelentősége
A szociális munka szerepváltozásai, kihívások a XXI. században (pl.: segítő-gondozó-tanító-kontroll szerepek, közösségi kezdeményezések)
A pszichoszociális és közösségi ellátások filozófiája, működésük irányelvei, lépései

Szociális munka értékei, etikai kódex

Szociális munka értékei, alapelvei, Etikai Kódex, etikai és értékdilemmák. A titoktartás és a felelős adatkezelés részletes szabályai.

Szociális munka egyénekkel és családokkal Kliens és a szociális munkás kapcsolata, a kliens és környezete. A problémamegoldó modell egyes lépései

Első interjú elemei, a kliens környezetének felmérése, az erőforrások és akadályozó tényezők beazonosítására használt különböző eszközök, módszerek (pl.: ecomap, genogram, környezettanulmány, családlátogatás, szociális diagnózis, swot-analízis stb.) szerződéskötés: jelentősége, a szerződés elemei beavatkozás, végrehajtás, a kliens motiválása lezárás módjai, értékelés módszerei krízisintervenció

Szociális munka csoportokkal

A szociális csoportmunkában ismert és alkalmazott alapfogalmak tisztázása: csoport fogalma, típusai, kategorizálása. Csoportdinamikai elemek: csoportfejlődés, csoportkohézió, csoportkultúra, csoportnorma, a vezetés kérdése, vezetői típusok. Kommunikáció és szerepek a csoporton belül.

Közösségi szociális munka

A közösségi szociális munka szemlélete, a közösség fogalma, közösségfejlesztés, közösségszervezés. A közösségi szociális munka folyamata, gyakorlati lépései, a közösségi szociális munkás szerepei. Egy közösség megismerésének lépései, a közösségi profil

Kommunikációs és laborgyakorlatok

A klienssel való kommunikáció gyakorlása, kliens fogadása, első találkozás, első interjú, a felmérést segítő módszerek alkalmazásának gyakorlása, a kliens megnyugtatása, feszültség, krízis kezelése, empátia gyakorlása, konfliktuskezelés, konfrontáció gyakorlása, a problémamegoldó modell egyes szakaszainak kipróbálása, hozzátartozókkal való kapcsolattartás, csoportalkalmak szervezése és egy-egy elemének kipróbálása stb.

Esetfeldolgozás

A tanulók gyakorlata során megismert vagy az oktató által hozott különböző esetek kiscsoportos majd közös feldolgozása, az etikai dilemmák és együttműködések beazonosítása

2.6.4.2.Szociálpolitikai és jogi alapismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló megismerkedjen a szociálpolitika céljával, az azt meghatározó alapelvekkel, szereplőkkel, a szociálpolitika eszközeivel, technikáival. A tanuló lássa át a társadalmi problémákat és ezekre a szociálpolitika által adott válaszokat, a szociális intézményrendszert, valamint az egyes klienscsoportoknak nyújtott ellátások és szolgáltatások rendszerét, jogi szabályozását. A különböző célcsoportok érdekében ezekben a rendszerekben az online térben is magabiztosan mozogjon.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociálpolitikus, szociális munkás (Bsc, Msc), szociálpedagógus (Bsc, Msc), szociális menedzser

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy tartalma az alapozó képzésben elsajátított jogi, szociológiai, társadalmi és szociálpolitikai ismeretekre támaszkodik.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Alkalmazza az adott kliens érdekében a lehetséges szociál- politikai ellátásokat és szolgáltatásokat.	Ismeri a szociális támogatások és ellátások rendszerét.	Teljesen önállóan	A kliensek szükség- leteinek megfelelő megoldás	A netjogtár haszná- lata, jogszabály keresése, a prog-ramban címszóra is tud keresni.

Szem előtt tartja a kliens problémáját és igyekszik a szá- mára legadekvátabb megoldást kiválasz- tani.	Ismeri a legégetőbb társadalmi problé- mákat és a rendel- kezésre álló szoci- álpolitikai és jogi ellátások és szolgál- tatások rendszerét.	Instrukció alapján részben önállóan	megtalá- lására törekszik. A szociálpolitika és a szociális munka értékeit mindenkor figyelem veszi. Pontosan, precízen végzi a munkáját. A kliens környezet- ével, a munkahelyi és a munkahelyen kívüli társszakmák képviselőivel együttműködik a kliensek érdekében.	A netjogtár haszná- lata, jogszabály keresése, a prog- ramban címszóra is tud keresni.
Javaslatokat fogal- maz meg, de má- sokkal együttmű- ködve hoz döntése- ket a társadalmi erőforrások elosztá- sában	Ismeri a társadalmi helyzet és a szociá- lis problémák kö- zötti összefüggése- ket.	Instrukció alapján részben önállóan		
Végrehajtja a kü- lönböző célcsopor- tokkal végzett mun- ka adminisztrálását.	Ismeri az adminiszt- rációs feladatokat, felületeket.	Teljesen önállóan		Levelezés működte- tése, statisztikai és nyilvántartó felüle- tek kezelése: pl.: tevadmin,

A tantárgy témakörei

Szociálpolitika alapfogalmai A szociálpolitika és társadalompolitika fogalma

A szociálpolitika szereplői, színterei (központi állam, helyi állam, piac, civilek: egyén, természetes támogató rendszere, helyi közösség) - feladatmegosztás az egyes szereplők között (jóléti pluralizmus: köz-magán-vegyes finanszírozás)

A szociálpolitikára ható értékek (szabadság, egyenlőség, szolidaritás, tolerancia, igazságosság), és tényezők

Szociálpolitika technikái és alapelvei: abszolút és relatív biztonság, prevenció - korrekció, integráció-szegregáció, támogatás odaítélése, formája, univerzális - szelektív elosztás, szubszidiaritás, kevésbé választhatóság elve, indexálás

2.6.4.2.1. szociális intézményrendszer

A hatályos szociális törvény alapján meghatározott ellátások és szolgáltatások rendszere Az alapellátás, szakellátás intézményei

Az egyes intézmények feladatköre, szolgáltatásai, a szolgáltatások tevékenységei, értékelésük, előnyei és fejlesztendő területek. A jogosultság feltételei, az igénybevétel módja.

Családjogi alapismeretek és a családtámogatási rendszer Családjogi alapismeretek:

A polgári törvénykönyv családjogi törvénye, a 2011. évi CCXI törvény a családok védelméről szóló jogszabály alapelvei. A házasság, a gyámság, a gondnokság.

A társadalombiztosítási juttatások (1997. évi LXXXI. törvény)

Családtámogatási rendszer: a szociális törvényen szabályozottakon kívüli, hatályos ellátások és szolgáltatások

Például:

- rokkantsági járadék

- megváltozott munkaképességű személyek ellátásai
- bányászok egészségkárosodási járadéka
- vakok személyi járadéka
- házastársi pótlék
- házastárs utáni jövedelempótlék
- cukorbetegek támogatása
- szépkorúak jubileumi köszöntése
- súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása
- parkolási igazolvány
- fogyatékossági támogatás
- álláskeresési járadék
- nyugdíj előtti álláskeresési segély
- keresetpótló juttatási

Jogi eset feldolgozás

Egy-egy eset feldolgozása jogi szempontból - Mely jogszabályok az irányadóak az eset átgondolása kapcsán? Milyen jogai és kötelezettségei vannak az esetben megjelenő kliensnek, családnak? Milyen ellátásokra és szolgáltatásokra jogosult(ak)? A tanulók gyakorolják a jogszabályokban történő keresést, értelmezést lehetőleg online térben, illetve a netjogtár segítségével.

Adminisztráció

Az egyes területekhez kapcsolódó adminisztráció készítése, az online történő statisztikák és adatközlés formáinak megismerése. TEVADMIN, TDI stb. Ezen programok magabiztos kezelése

Forgalmi napló, esetnapló vezetése

Hivatalos levél tartalma, formája,

megírása

Jegyzőkönyv vezetése, összefoglaló készítése

2.6.4.3.Társadalomismeret tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló megismerje a szociológiai és társadalomstruktúrára vonatkozó alapfogalmakat, a mai magyar társadalomra jellemző szerkezetet, valamint a legjellemzőbb társadalmi problémákat. Tisztában legyenek az egyenlőtlenségek, szegénység okaival és következményeivel, valamint a társadalmi helyzet és az egyes deprivációs elemek, valamint az egészség kérdésének összefüggéseivel.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociológus, szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Beépíti és erősíti a kliensek életében az egészségvédő fakto- rokat.	Ismeri a társadalmi helyzet és az egészségi állapot, valamint rizikóma- gatartás közötti összefüggéseket.	Instrukció alapján részben önállóan	A társadalmi prob- lémák összefüggé- seinek meglátására törekszik. A prevenció fontos- ságát mindig szem előtt tartja. Kliensével empati- kus, a társadalmi egyenlőtlensége k csökkentésére tö- rekszik.	
Igyekszik csökken- teni a társadalmi egyenlőtlensége ket és a klienseit érő diszkriminációt.	Tisztában van a társadalom összeté- telét ábrázoló muta- tókkal és a közöttük lévő összefüggé- sekkel, a halmozot- tan hátrányos he- lyezettel.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

Társadalomismereti alapfogalmak

Társadalom, társadalomszerkezet definíciója, szociológiai alapfogalmak (társadalomszerkezet, rétegződés), társadalmi-struktúra elméletek.

A mai magyar társadalom jellemzői

A mai magyar társadalom jellemzői: A társadalom összetételét ábrázoló mutatók. Demográfiai kérdések: népesség lélekszáma, korösszetétele, öregedési index, házasság, válás aránya, halandósági mutatók (születéskor várható élettartam) haláloki mutatók, népesség gazdasági aktivitása stb.
A mutatók alakulása az egyes társadalmi csoportokban, összefüggések, a halmozottan hátrányos helyzet.
A mai magyar társadalomszerkezete a legfrissebb vizsgálatok alapján. Társadalmi integráció, szegregáció fogalma, dilemmái.
Társadalmi egyenlőtlenség fogalma, okai, következményei. Szegénység mutatói, újratermelődésének okai. Az egyenlőtlenséggel és szegénységgel veszélyeztetett társadalmi csoportok és a veszélyeztetettség oka

A társadalmi helyzet és az egészség összefüggései

Az életmód, egészségrizikó-magatartások, egészségszociológiai alapfogalmak.
A társadalmi egyenlőtlenségek és az egészségi állapot, illetve a rizikómagatartások összefüggései. Az egészségvédő faktorok: a társas kapcsolatok, a sport, a vallás, a reziliancia.

2.6.4.4.Portfólió tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A portfólió készítés című tanulási terület tanításának célja, hogy a tanuló munkáiból egy olyan gyűjtemény jöjjön létre, amely segítségével a tanuló tudása, teljesítménye, fejlődése nyomon követhető. A létrejött portfólió, amely a tanuló iskolai karrierjét, attitűdtulajdonságait teljességében mutatja meg, és a szakmai vizsga részét is képezi. Fontos része a gyakorlati tevékenység, szakmai munkásság bemutatása, a gyakorlóhelyen, önkéntes munka vagy munkaviszony során megismert intézmény, ellátotti csoport, eset dokumentációjának ismerete.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Kommunikáció, magyar nyelv és irodalom

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
A portfólió készíté- se során alkalmazza a portfólió készítés alapvető ismeret- anyagait.	Ismeri a portfólió készítésének célját, a portfólió funkció- ját, tartalmi elemeit, formáját, készítésé- nek menetét, az értékelés szempont- jait.	Instrukció alapján részben önállóan	Belátja a portfólió készítés jelentősé- gét. Törekszik a megfelelő számú és mélységű, szakmá- hoz köthető doku- mentum létrehozá- sára. Alkotó módon, kreatívan vesz részt a munkában. Elfo- gadja a szakmailag megalapozott kriti- kai észrevételeket. Törekszik a kivá- lasztott intézmény bemutatására. Az	Irodai program- csomag ismerete, használata (Word, Excel, PowerPoint) vagy más prezentá- ció készítő program.
Kiválasztja a bemu- tatkozáshoz szüksé- ges dokumentumo- kat, bemutatja saját magát, megfogal- mazza, hogy miért választotta a szak- máját, milyen célo- kat kíván elérni, melyek a saját erős- ségei, és azok a tanulással kapcsola- tos kompetenciái, amelyek fejlesztésre szoruló területek.	Ismeri az írásban és szóban történő bemutatkozás sza- bályait, dokumen- tumait	Instrukció alapján részben önállóan		Irodai program- csomag ismerete, használata (Word, Excel, PowerPoint) vagy más prezentá- ció készítő program.

Megtervezi, előké- szíti és elkészíti a portfólió dokumen- tumait. A dokumen- tumokat szerkeszti. Reflexiót ír	Ismeri a portfólió lehetséges doku- mentumainak körét, a portfólió készíté- sének lépéseit	Instrukció alapján részben önállóan	ellátott vagy ellátott csoport jellemzői- nek, helyzetének és problémájának, valamint szükségle- teinek minél ponto- sabb, igényesebb bemutatására.	Irodai program- csomag, kép- vagy videószerkesztő ismerete, használata
Rendszeresen veze- ti, gondozza és gyűjti a választott intézménnyel, ellá- tott csoporttal, eset- tel kapcsolatos információkat	Ismeri a az intéz- ményi és a ellátottal kapcsolatos eseti adminisztráció tartalmát.	Instrukció alapján részben önállóan		Irodai program- csomag ismerete, használata (Word, Excel)
A portfólió lezárá- saként összegzést ír	Ismeri a portfólió összegzésének tar- talmi elemeit	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális eszközök segítségével doku- mentálás, beszámo- ló, összegzés készí- tése

A tantárgy témakörei

A portfólió készítés alapja
A portfólió értelmezése, célja, funkciója
A portfólió tartalmi elemei
A portfólió formája, formai
követelményei A portfólió készítésének
menete
A portfólió értékelésének szempontjai

Bemutatkozás, célkitűzés
Az írásban történő bemutatkozás szabályai,
dokumentumai Bemutatkozó kártya, levél, önéletrajz,
motivációs levél írása A szóban történő bemutatkozás
szabályai
A szakmai összejövetelek, konferenciák alkalmával történő képviselet, bemutatkozás, intézményének bemutatása
Intézménybemutatás - általános ismertető, SZMSZ, személyi és tárgyi jellemzők bemutatása és kliensbemutatás tartalmi elemei, szabályai
Egy kiválasztott ellátott életútjának bemutatása, illetve a szükséglet listájának feltérképezése gondozási és mentálhigiénés szemszögből, valamint a gondozási feladatok, a javasolt megoldások bemutatása.
Releváns szakirodalmak keresése, használatának módja, a hivatkozás szabályai

Dokumentumgyűjtés
A dokumentumok lehetséges köre
A portfólió készítésének lépései: a dokumentumgyűjtés tervezése, előkészítése, dokumentumkészítés, szerkesztés, reflexió. A gyakorlati munka, önkéntes munka, egyéb munkatapasztalatból fakadó anyagok, jegyzetek, szakmai dilemmák és önreflexiók gyűjtése. Versenyeken elért eredmények, szakmai disszeminációk: pl.: konferencia

előadások, egyéb szakmai megosztások stb.

Összegzés, reflexió
Az összegzés tartalmi elemei
Összegzés (reflexió) írása
A gyakorlati és egyéb munkával kapcsolatos személyes élmények megfogalmazása a konzultációk alkalmával és a gyakorlati munkanaplóban is.

Felkészülés a szóbeli prezentációra
A prezentáció készítésének elmélete, a saját téma prezentációjának elkészítése Az előadói készségek fejlesztése
Előadás retorikai kidolgozása és begyakorlása, a prezentáció vagy annak elemeinek gyakorló bemutatása

2.7. SZOCIÁLIS ÉS REHABILITÁCIÓS SZAKGONDOZÓ SZAKMA

5 0923 22 06

1 A SZAKMA ALAPADATAI

1.1 Az ágazat megnevezés: Szociális
1.2 A szakma megnevezése: Szociális és rehabilitációs szakgondozó
1.3 A szakma azonosító száma: 5 0923 22 06
1.4 A szakma szakmairányai: —
1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje:5
1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje:5
1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális ágazati alapoktatás
1.8 Kapcsolódó részszakmák megnevezése: —

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

		1.évf			2.évf			
SZOCIÁLIS ÉS REHABILITÁCIÓS SZAKGONDOZÓ		Elmélet	Belső gyak	Külső gyak	Elmélet	Belső gyak	Külső gyak	Tantárgyi összes
Évfolyam összes óraszáma		156	12	439	180	0	198	
Munkavállalói ismere- tek	Munkavállalói ismeretek	6		0	0		0	6
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0		0	12		0	12
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	0		58	0		0	
	Pszichológia	12		17	0		0	
	Egészségügyi ismeretek	12		17	0		0	
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	0	12	10	0		0	
	Társadalomismeret	18		11	0		0	
	Szociális ismeretek	24		34	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma							225
Egészségügyi ismeretek	Anatómia és élettan	12		10	0		0	
	Kórélettan	12		10	0		0	
	Gyógyszertan	12		10	0		0	
	Népegészségtan	0		7	6		13	
	Ápolási, gondozási alapismeretek	0		14	0		7	
	Alapápolási és gondozási gyakorlat ismeretei	0		22	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma							135
Szociális ismeretek	Szociális munka	0		7	0		7	
	Pszichológiai és pedagógiai ismeretek	12		10	24		12	
	Szociális gondozás	6		8	0		0	
	Társadalom-, szociálpolitikai és társa-dalombiztosítási ismeretek	0		7	18		11	
	Mentálhigiéné	0		7	0		0	
	Esetmegbeszélés 257/144.	0		0	0		7	
	Tanulási terület összóraszáma							136
Szociális szervezés és igazgatás	Társadalomismeret	0		0	6		6	
	Államigazgatás, közigazgatás	0		0	6		6	
	Szociális jog	0		0	6		6	
	Szociális igazgatás	6		8	0		0	
	Menedzsment	0		0	12		10	
	Rehabilitáció	12		10	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma							94
Munka és terápiás jellegű foglalkozások	Szociális intézményi foglalkoztatás	0		7	6		6	
	Biztonságos munkavégzés	0		8	0		0	
	Tanulási terület összóraszáma							27
Gyermekellátási alapfeladatok és alapelvek	Gyermekvédelmi ismeretek	0		8	0		8	

	Gyógypedagógiai ismeretek	0		0	0		8	
	Gondozási, ápolási ismeretek	6		9	6		9	
	Házi időszakos gyermekfelügyeleti ismeretek	0		0	0		8	
	A gyermekotthon	0		0	0		8	
	A szociális problémák megjelenésének összefüggései	0		0	0		8	
	Tanulási terület összóraszáma							78
Rehabilitációs feladatok	Gyógypedagógiaia ismeretek és fogyatékosság	0		0	18		4	
	A fogyatékosság egészségi összefüggései	0		0	18		7	
	Prevenciós és rehabilitációs eszközök	0		0	12		4	
	Aktivitásfejlesztés és rehabilitáció	0		0	18		18	
	Tanulási terület összóraszáma							99
Adminisztráció	A szociális munka adminisztrációja	0		0	6		7	
	Gyermekotthoni adminisztrációs ismeretek	0		0	0		8	
	A foglalkoztatás adminisztrációja	0		0	0		8	
	Számítástechnikai ismeretek	6		2	6		2	
	Tanulási terület összóraszáma							45
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		128	0		0	128

Összesen **985**

2 A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

2.7.1. Egészségügyi ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A szociális szakemberek, mindennapi munkájuk során számtalan esetben találkozhatnak olyan ellátottakkal, akik gondozásához megfelelő egészségügyi ismeret szükséges. A tudomány és technika fejlődése minden területen érezteti a hatását. A tudásanyag óriási és gyors növekedése, ami szükségessé teszi a szociális szakemberek magasabb szintű ismereteit az egészségügy területén is. A hallgatók meglévő biológiai ismereteiket kibővíthetik az emberi test részletesebb tanulmányozásával. Az egyes szervrendszerek megismerése az anatómia- élettan tudományán keresztül, a szervrendszerekhez tartozó leggyakoribb betegségek ismerete a klinikai tárgyak segítségével valósítható meg. Az egészségügyi ismeretek tanulási terület a betegségeket kóroktan, kórlefolyás, tünetek, diagnosztika és terápiás lehetőségek tekintetében mutatja be, mely során megismerhetik a szövődményeket és a rehabilitációs lehetőségeket.

- **2.7.1.1. Anatómia és élettan tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja

A biológiai ismereteket bővíti az emberi test részletesebb tanulmányozásával. Az egyes szervrendszerek megismerése az anatómia-élettan tudományán keresztül. Anatómiai ismeretek alapjául szolgál kórélettan, tantárgy elsajátításához.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles orvosdoktor, okleveles egyetemi ápoló, diplomás ápoló, egészségügyi szakoktató, egészségügyi tanár.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia - egészségtan általános iskola.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Bemutatja az egész- séges emberi test felépítését, működ- ését, élettanát.	Emberi test felépí- tése. Test síkjai, irányok. Sejtek, szövetek, szervek, szervrendszere k felépítése.	Teljesen önállóan	Pontos. Lexikális tudását gyakorlat- ban képes hasznosí- tani. Latin kifejezé- seket ismeri.	Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.

Ismerteti az érzék-szerveket és azok működését.	Látószerv felépíté- se, szem működése. Halló- és egyensú-lyozószerv felépíté- se és működése. Ízlelőszerv felépíté- se és működése. Bőr szerkezete, felépítése, funkciói.	Teljesen önállóan		Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.
Ismerteti a keringési rendszer felépítését és működését.	Vérkeringés, vérke- ringés részei - szív, vér erek, vér. Nyirokkeringés. Vér szerepe és alko- tóelemei. Vérkörök. Magzati vérker in- gés. Perifériás vérkerin- gés. Érrendszer működé- sének szabályozása - idegi szabályozás, reflexes szabályo-zás, kémiai szabá-lyozás. Nyirokrendszer nyirokcsomó, lép, csecsemőmirigy.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismereteket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.
Elemzi a légzőrend- szer felépítését és működését.	Légzés szervre nd- szere és feladata. Légzőrends zer részei. Légzés mechan iz- musa. Védekező lég úti reflexek. Légzés szabályozá- sa.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.

Ismerteti a mozgás-szervrendszer fel-építését és működé- sét.	A csontrendszer biológiai szerepe, csontok szerkezete, csontok alakja, csontösszekötteté- sek. Csontrendszer ré-szei, koponya csont- jai, törzs csontjai, végtagok csontjai, izomrendszer fel-építése.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.
Ismerteti az emész-tőrendszer felépíté- sét és működését.	Tápcsatorna felosz- tása, szerkezete. Tápanyagok és építőanyagok -funkciói. Emésztőrendszer szakaszai (felső-, középső-, alsó sza- kasz). Máj szerkezete, működése. Epehólyag, has-nyálmirigy szerke- zete működése. Emésztés folyama- ta. Széklet, székletürí- tés mechanizmusa. Hashártya felépité-se.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.
Ismerteti az ideg- rendszer felépítését és működését.	Központi idegrend- szer felépítése és működése. Perifériás idegrend- szer felépítése és működése. Vegetatív idegrend- szer felépítése és működése. Agy általános fel-építése és működé- se. Gerincvelő felépité- se és működése.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.

	Agyidegek felépíté- se és működése.			
Ismerteti a vizelet- kiválasztó és szapo- rító szervrendszer felépítését és mű- ködését.	Vese szerkezete, felépítése, működé- se. Vesetestecske, nephron felépít ése és működése. Női nemiszervek és működésük. Férfi nemiszervek és működésük.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.
Ismerteti a vérkép- zőrendszer és nyi- rokrendszer felépí- tését és működését.	Vérkeringési rend- szer és feladata. Vér alkotóelem ei, funkciója, élettana. Lép feladata, mű- ködése (vörösvér- sejtek lebontása, limfocita termelés, vérraktár, tároló funkció). Nyirokrendszer, nyirokerek felépíté- se, funkcióik.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.
Ismerteti a hormon- rendszer felépítését és működését.	Agyalapi mirigy- Pajzsmirigy- Mellékpajzsmiri gy- Mellékvese- Here- Petefésze k- Csecsemőmiri gy- Tobozmirigy- Hasnyálmirigy - felépítése és funk- ciói.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.

A tantárgy témakörei

Funkcionális anatómia
Az emberi szervezet és a szervrendszerek felépítése és működése
Síkok és irányok,
Sejtek és szövetek,
A szervek és szervrendszerek felépítése és működése.

Az érzékszervek és működésük
Látószerv - szem működése,
Halló- és egyensúlyozó szerv - halló- és egyensúlyozó szerv működése,
Ízlelőszerv és működése,
Tapintás - bőr.

Keringési rendszer felépítése és működése Vérkeringés,
vérkeringés részei - szív, vér erek, vér, Nyirokkeringés,
Vér szerepe és alkotóelemei,
Vérkörök,
Magzati vérkeringés,
Perifériás vérkeringés,
Érrendszer működésének szabályozása - idegi szabályozás, reflexes szabályozás, kémiai szabályozás,
Nyirokrendszer nyirokcsomó, lép, csecsemőmirigy.

Légzőrendszer felépítése és működése Légzés
szervrendszere és feladata,
Légzőrendszer részei,
Légzés mechanizmusa,
Védekező légúti reflexek,
Légzés szabályozása.

Mozgásszervrendszer felépítése és működése Mozgásról
általában,
A csontrendszer biológiai szerepe,
A csontok szerkezete,
Csontok alakja,
Csontösszeköttetések,
Csontrendszer részei,
Koponya csontjai,
Törzs csontjai,
Végtagok csontjai,
Az izomrendszer.

Emésztőrendszer felépítése és működése
Tápcsatorna felosztása, szerkezete,
Tápanyagok és építőanyagok - funkciójuk,
Emésztőrendszer szakaszai (felső-, középső-, alsó szakasz),
Máj szerkezete, működése,
Epehólyag, hasnyálmirigy szerkezete működése,
Emésztés,
Széklet, székletürítés,
Hashártya.

Idegrendszer felépítése és működése
Központi idegrendszer,
Perifériás idegrendszer,
Vegetatív idegrendszer,
Agy általános felépítése,
Gerincvelő felépítése,

Agyidegek.

Vizeletkiválasztó és szaporító szervrendszer felépítése és működése
Vese szerkezete, felépítése, működése.
Vesetestecske, nephron.
Női nemiszervek és működésük.
Férfi nemiszervek és működésük.

Vérképzőrendszer és nyirokrendszer felépítése és működése
Vérkeringési rendszer és feladata.
Vér alkotóelemei, funkciója, élettana.
Lép feladata, működése (vörösvérsejtek lebontása, limfocita termelés, vérraktár, tároló funkció).
Nyirokrendszer, nyirokerek felépítése, funkcióik.

Hormonrendszer felépítése és működése
Agyalapi mirigy
Pajzsmirigy,
Mellékpajzsmirigy,
Mellékvese,
Here,
Petefészek,
Csecsemőmirigy,
Tobozmirigy,
Hasnyálmirigy.

- **2.7.1.2. Kórélettan tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja
Egészségügyi ismereteket bővíti az emberi testben előforduló betegségek tanulmányozásával. Az egyes szervrendszerek kóros működésének megismerése a kórélettan tudományán keresztül. Kórélettan tantárgy elsajátításához nélkülözhetetlen az anatómia - élettan ismerete.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
Okleveles orvosdoktor, okleveles egyetemi ápoló, diplomás ápoló, egészségügyi szakoktató, egészségügyi tanár.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia
- egészségtan általános iskola.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák**
Ismerteti az egész-séges emberi test	Sejtek, szövetek, szervek, szerv-			

felépítését, kóros működését, fontosabb kórélettani folyamatait.	rendszerek felépítése, azok kóros működése, főbb betegségei.	Teljesen önállóan	Pontos. Lexikális tudását gyakorlatban képes hasznosí- tani. Latin kifejezéseket ismeri.	Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.
Ismerteti az érzékszervek felépítését, működését és betegségeit.	Látószerv - szem kórós működése. Halló- és egyensúlyozó szerv kóros működése. Ízlelőszerv kóros működése. Tapintás - bőr disfunkciói, betegségei.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.
Tisztában van a keringési rendszer kóros működésével, megbetegedésük tüneteivel.	Vérkeringés, vérke- ringés zavarai. Szív eredetű kerin- gési rendellenességek. Szívelégtelenség. Szívbillentyű hibák. Szívizom megbete- gedései. Ingerképzés, inge- rületvezetés zavarai. Hipertónia okai, tünetei. Véralvadás zavarai. Daganatképző dés mechanizmusa.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.
Tisztában van a légzőrendszer kóros működésével, betegségek tüneteivel.	Légzés szervrendszer megbetegedé- sei és tünetei. Légzőrendszer kóros működése. Kóros légzés.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.
Ismerteti a mozgásszervrendszer kóros működését. Tisztában van a törés, gerincsérülés, ficam, csípőficam, rándulás, lúdtalp, gerincferdülés tüneteivel és	Mozgásszervrendszer kóros működé- se. Törés, gerincsérü- lés, ficam, csípőficam, rándulás, lúd- talp, gerincferdülés tünetei és lehetséges okai.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.

lehetséges okaival.				
Ismerteti az emész- tés szervrendszeré- nek kóros működé- sét. Tisztában van a tápcsatorna fonto- sabb megbetegedé- seivel, tápanyagok és építőanyagok hiányában bekövet- kezett - disfunkci- ókkal. Ismerteti az emész- tőrendszer szaka- szainak (felső-, középső-, alsó sza- kasz) fontosa bb megbetegedéseit, máj kóros működé- sét, az epehólyag, hasnyálmirigy kóros működését.	Tápcsatorna fonto- sabb megbetegedé- sei. Tápanyagok és építőanyagok hiá- nyában bekövetke- zett - disfunkciók. Emésztőrendszer szakaszainak (felső- , középső-, alsó szakasz) fontosabb megbetegedései. Máj kóros működé- se. Epehólyag, has- nyálmirigy kóros működése.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.
Ismerteti az ideg- rendszer főbb be- tegségeit, az agy- hártyagyulladás, agyvelőgyulladás , epilepszia, Hunting- ton-kór, Nyit ott gerinc, Sclerosis Multiplex, veleszü- letett szenzoros és autonóm neuropatia tüneteit.	Az idegrends zer főbb betegségei. Agyhártyagyulla- dás, agyvelőgyulla- dás, epilepszia, Huntington-kór, Nyitott gerinc, Scle- rosis Multiplex, veleszületett szen- zoros és autonóm neuropátia tünetei.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.

Ismerteti a vizelet- kiválasztó és szapo- rító szervrendszer kóros működését, a vese főbb betegsé- geit, tüneteit, keze- lésüket. - vesekö- vesség, vesegyulla- dás-, hólyaghurut- felfázás tüneteit.	Vese főbb betegsé- gei, tünetei, kezelé- se. - vesekövesség, vesegyulladás tüne- tei. Hólyaghurut- felfázás tünetei és kialakulásának okai.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.
Ismerteti a vérkép- zőrendszer és nyi- rokrendszer kóros működését. Tisztában van a vérképzés zavarai- val, véralvadási zavarokkal és a vérképzőszervi daganatokkal (le- ukémia, limfóma) azok kialakulásával, tüneteivel és keze- lésével.	Vérképzőrendszer és nyirokrends zer kóros működése. Vérképzés zavarai, véralvadási zavarok és a vérképzőszervi daganatok (leuké- mia, limfóma) ki- alakulása, tünetei, kezelése.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.
Ismerteti a hormon- rendszer kóros működését, belső elválasztású miri- gyek, a pajzsmirigy, a mellékpaj zs- mirigyek, a mellék- vese, a hasnyálmi- rigy – működésének élettanát, kóréletta- nát.	Hormonrendszer kóros működése. Endokrinológia. A belső elválasztású mirigyek, a pajzs- mirigy, a mellék- pajzs- mirigyek, a mellékvese, a has- nyálmirigy – működ- désének élettana, azok betegségei. A hormonzavarok tünetei, kezelésük.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismeretket szerez. Anatómia atlaszt, 3D atlaszt értelmez.

A tantárgy témakörei

Főbb kórok és kórokok

Betegségek etiológiája, kórokok (élő élettelen), mechanikai ártalmak, elektromos ártalmak, fényártalmak, hőártalmak, légköri ártalmak, kémiai ártalmak, kórfolyamatok, kórlefolyás, kórlefolyást befolyásoló tényezők, betegségek stádiumai, kórlefolyás szakaszai, szervezet reakciói.

Az érzékszervek betegségei

Látószerv - szem kórós működése,

Halló- és egyensúlyozó szerv kóros működése,
Ízlelőszerv kóros működése,
Tapintás - bőr diszfunkciói, betegségei.

Keringési rendszer kóros működése
Vérkeringés, vérkeringés zavarai,
Szív eredetű keringési rendellenességekkel,
Szívelégtelenség,
Szívbillentyű hibák,
Szívizom megbetegedései,
Ingerképzés, ingerületvezetés zavarai,
Hipertónia,
Véralvadás zavarai,
Daganatképződés.

Légzőrendszer kóros működése
Légzés szervrendszer megbetegedései,
Légzőrendszer kóros működése,
Kóros légzés.

Mozgásszervrendszer kóros működése
Törés, gerincsérülés, ficam, csípőficam, rándulás, lúdtalp, gerincferdülés tünetei és lehetséges okai.

Emésztőrendszer kóros működése
Tápcsatorna fontosabb megbetegedéseit,
Tápanyagok és építőanyagok hiányában bekövetkezett - disfunkciókat,
Emésztőrendszer szakaszainak (felső-, középső-, alsó szakasz) fontosabb megbetegedéseit,
Máj kóros működése,
Epehólyag, hasnyálmirigy kóros működése.

Idegrendszer kóros működése
Agyhártyagyulladás, agyvelőgyulladás, epilepszia, Huntington-kór, Nyitott gerinc,
Sclerosis Multiplex, Veleszületett szenzoros és autonóm neuropátia.

Vizeletkiválasztó és szaporító szervrendszer kóros működése
Vese főbb betegségei, tünetei, kezelésük - vesekövesség, vesegyulladás
Hólyaghurut,
Felfázás.

Vérképzőrendszer és nyirokrendszer kóros működése
A vérképzés zavarai, véralvadási zavarok, vérképzőszervi daganatok (leukémia, limfóma).

Hormonrendszer kóros működése
Endokrinológia,
Belső elválasztású mirigyek: pajzsmirigy, mellékpajzsmirigyek, mellékvese, hasnyálmirigy működésének élettana, azok betegségei
Hormonzavarok.

- **2.7.1.3. Gyógyszertan tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja

Gyógyszerelés során, a szakgondozó feladata a gyógyszerek előkészítése és az orvosi rendelés alapján való gyógyszerbeadása. A biztonságos gyógyszerelés érdekében a szociális és rehabilitációs szakgondozónak el kell sajátítania a gyógyszertani ismereteket, tudnia kell a gyógyszerek hatásmechanizmusát, azok javallatát, adagolását, a lehetséges mellékhatásokat és a gyógyszeradag pontos kiszámítását. A gyógyszerbeadás elmulasztása, a helytelen mennyiségben és módon alkalmazott gyógyszerek a betegnek súlyos kárt okozhatnak, esetleg végzetes következményekkel is járhatnak.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles orvosdoktor, okleveles egyetemi ápoló, diplomás ápoló, egészségügyi szakoktató, egészségügyi tanár, gyógyszerész.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia
- egészségtan általános iskola.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák**
Orvosi rendelés alapján előkészíti a gyógyszereket és az orvosi rendelés alapján beadja.	Gyógyszertani is-meretek, gyógysze-rek hatásmechaniz-musa, mellékhatá-sok, gyógyszeradag kiszámítása. Helyte-len gyógyszeres terápia következ-ményei.	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, fegyel- mezettség, körülte-kintő magatartás, koncentráció.	Elektronikus doku- mentációt vezet. Internetes forrásból ismereteket szerez.
Betegedukác iót végez.	Gyógyszertani alap-fogalmak, adagolá-sa, gyógyszerfor-mák és gyógyszer-csoportok.	Instrukció alapján részben önállóan		Táblázatkezelé s - excel.
Házipatika összeál-lításában közremű- ködik.	Gyógyszertani alap- fogalmak, adagolá- sa, gyógyszerfor-mák és gyógyszer-adagok kiszámítása.	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus doku- mentációt vezet.

A tantárgy témakörei

Gyógyszer fogalma, fajtái, csoportosítása
A gyógyszer fogalma,
A gyógyszerek fajtái
Gyógyszerek csoportosításának módját.

Gyógyszertan tárgya és legfontosabb fogalmai
Farmakológia (gyógyszertan), Gyógyszer,
Homeopátiás szerek,
Magisztrális szerek,
Kábítószernek minősített gyógyszer,
Pszichotróp anyagként minősített gyógyszer,
Drogok, mérgek.

Gyógyszerformák

Különböző gyógyszerformák, fogalmi meghatározások, alkalmazásának módját és területét, alkalmazásuk előnyeit és hátrányait.

Gyógyszer szervezetbe juttatásának módjai
Oralis adagolás,
Fülészeti kezelés,
Hüvelykezelés,
Inhalációs kezelés,
Nasalis úton való kezelés,
Parenteralis adagolás,
Szemészeti kezelés,
Rectalis adagolás,
Transdermalis kezelés,
Vaginalis adagolás,
Feladatok a gyógyszerek alkalmazásának módja szerint.

Gyógyszerelés irányelvei A
gyógyszerelés kilenc alapelve
A gyógyszertárolás fő szabályai

Beteg edukáció

A beteg együttműködésének megnyerése a megelőzésben és a kezelésben, hogy az a lehető legeredményesebb legyen. A betegnek ismernie kell a betegségét, ahhoz, hogy az életminőségre gyakorolt hatását, kiváltó okait, a betegségmegelőzés és kezelés lehetőségeit, a kezelés hatásait, és a kezelés mellékhatásait.
Házipatika alapvető felszerelése.

- **2.7.1.4. Népegészségtan tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja

A népegészségtan célját, a népegészségtan a lakosság egészségének megőrzésével a betegségek megelőzésével foglalkozó tudományág, mely öt területet foglal magába: járványtan, munkaegészségtan, élelmezés-, és táplálkozás egészségtan, környezet egészségtan, társadalom egészségtan, melynek ismerete elengedhetetlen a rehabilitációban.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles orvosdoktor, okleveles egyetemi ápoló, diplomás ápoló, egészségügyi szakoktató, egészségügyi tanár, mentőtiszt, közegészségügyi - népegészségügyi felügyelő (Bsc), népegészségügyi ellenőr (Bsc), környezet- és foglalkozásügyi szakember (Msc), okleveles népegészségügyi szakember (Msc).

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia
- egészségtan általános iskola.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Demográfiai adato- kat elemez.	Magyar közegé sz- ségügy és története. Egészségfejlesztés és története. Demo- gráfia. Egészségügyi rend- szerek. Magyar egészségügyi rend- szer.	Irányítással	Együttműködő. Helyzetfelismerő -, helyzet- elemző-, problémamegold ó képességével tudjon egészségtudatosa n élni és környezeté- ben változást elő- idézni. Határozottan á ll hozzá a sérült vizs- gálatához. A tanult szakmai elvek pon- tos betartásáv al, nyugodt, bátorító kommunikációva l végzi az állapot- , és helyzetfelmérést. Megállapítja és döntést hoz helyszí- nen megoldandó sérülés	Excel, táblázatkeze- lés.
Diagramok készíté- sével elemző mun- kát végez, kiszűri a rizikótényezőket.	Egészséget megha- tározó tényezők. Egészségmegőr zés szemléletei. Egészségmagat ar- tás.	Irányítással		Excel, táblázatkeze- lés.
Elemző munkát végez az adott té- makörben. Preven- ciós program készí- tésében részt vesz.	Környezet és fog- lalkozás egészség- tan. Talajhigié né. Vízhigién é. Ivóvíz szükséglet. Vízszennyezések . Szennyvízhigién é.	Irányítással		Excel, táblázatkeze- lés.

	Hulladékkezelés. Veszélyes hulladék. Meteorológiai té- nyezők egészségre gyakorolt hatása.		ellátásáról, illetve súlyos sérü- lés, állapot további szakellátási szüksé- gességéről. Hala- déktalanul segítsé-	

Rendelkezik a hirte- len bekövetkező egészségkároso dás felismeréséhez szükséges alapisme- retekkel.	Elsősegélynyújtás szabályai. Heveny rosszullét tünetei, teendők.	Teljesen önállóan	get kér a segélyhí- vószámon, a menté- si folyamatban együttműködik. Ismereteit mérle- gelve avatkozik be. Felelősen végzi az elsősegélynyújtás folyamatát.	Internetes lehetősé- gek alkalmazása: információgyűjté s, prezentációs techni- kák.
Mentőket szaksze- rűen értesíti.	A helyszíni ellátás menetének, a kész- ségszintű beavatko- zásoknak ismerete, a szakszerű segély- hívás folyamata.	Teljesen önállóan		Mobil eszközök felhasználó szintű ismerete. Appliká- ciók használata.
A közvetlen életve- szély elhárítását önállóan megkezdi. Lég- utat biztosít, életfunkciókat el- lenőriz. Késedelem nélkül megkezdi az eszköz nélküli léle- geztetést. Eszközök esetén, helyesen alkalmazza a ren- delkezésre álló eszközöket.	Elsősegélynyújtás alapfogalmai, alap- elvei. Ellátási kötelezett- ség, az általános szabályokat és az elsősegélynyújtó feladatai. Újraélesz- tés szabályai, kivite- lezése, felelőssége és lépései.	Teljesen önállóan		Információszerz és digitális, eszközök- ről.
Vérzéseket megfe- lelően csillapít. Sebeket, csont- sérüléseket szaksze- rűen ellátja.	Mechanikai sérülé- sek. Vérzések típu- sai és jellege, a sebek fajtái. Rándu- lás, a ficam, a törés, az égés, a fagyás tünetei. Sérülések ellátásának módjai. Eljárási protokol- lok. Sebek, csontsérülé- sek vizuális és ta- pintásos vizsgálata, rögzítésük, ellátá- suk az elsősegély- nyújtó felszerelés eszközei.	Teljesen önállóan		Internetes informá- ciógyűjtés.

Belgyógyászati betegségek beavat- kozást igénylő szö- vődményeit felis- meri, adekvát segít- séget nyújt. Felis- meri és elemzi a rovarcsípések, a harapások, az izom- görcsökkel járó állapotok jellegzetes tüneteit és alkal- mazza az ellátási lehetőségeket.	Egészségügyi isme- retek. Az emberi test mű- ködése.	Teljesen önállóan		Internetes informá- ciógyűjtés.

Mérgezésre utaló jeleket felismeri. Specifikus ellátást nyújt. Feltárja a mérgezés okát. Megakadályozza a méreg további beju- tását és elkezdi közömbösíten i a hatását.	Toxikus anyagok és hatásuk ismerete.	Irányítással		Információgyűjt és, méreginformáci ós adatbázis használa- ta.

A tantárgy témakörei

Munka-, tűz-, és balesetvédelmi feladatok ellátása
A munkavédelem fogalma,
A munkavédelem két fő területe,
Lelki egészségvédelem,
Munkára való alkalmasság,
Érintésvédelem,
Mérgek, mérgező szerek, veszélyes anyagok tárolása,
Háztartási balesetek,
Vágási sérülések,
Balesetek,
Munkabalesetek,
Mérgezések, zuhanások, esések, szerelés, javítás,
Tűzvédelmi ismeretek, Tűzveszélyességi osztályok, osztályba sorolás.

Elsősegélynyújtás szabályai
Elsősegélynyújtás célja,
Mit kell tudni az elsősegélynyújtónak,
Ki nyújthat elsősegélyt?
Baleset helyszíne,
Mi a teendő baleset esetén?
Alapvető életfunkciók,
Halál egyértelmű jelei,
Klinikai halál, biológiai halál fogalma,
Életveszélyes állapotú sérült, súlyos állapotú sérült, könnyű állapotú sérült,
Mentő hívása,
Sérültek állapotának vizsgálata.

Elsősegélynyújtás, heveny rosszullét
Eszméletlenség felismerése, fokozatai, teendők,
Agyi keringési zavar tünetei, ellátása,
Epilepszia tünetei, ellátása,
Csecsemő és gyermekkori lázas görcsroham, felismerése, ellátása,
Ájulás felismerése, teendők,
Akut myocardiális infarktus tünetei, teendők,
Koszorúsér elzáródás, tünetei, teendők,
Belső vérzések okai, tünetei, teendők,
Rohamokban jelentkező nehézlégzés tünetei, teendők.

Vérzések típusai és ellátásuk

Vérzések típusai, csoportosítása, ellátásuk,
Artériás nyomáspontok.

Traumatológiai ellátás körébe tartozó elváltozások
A sérülést követő elváltozások kezelése,
A fájdalom csillapítása,
A balesetet megelőző anatómiai állapot helyreállítása,
Külső mechanikai behatás következtében kialakult traumás sérülések: rándulás, ficam, csonttörések (koponyacsonttörés, agykoponya törése, koponyaalap törése, koponya boltozat törése) agyállomány sérülése (agyrázkódás, agyzúzódás, koponyaűri vérzés), mellkas sérülése, gerinc sérülése, medence sérülése, végtagsérülések, shock - tünetek, ellátásuk.

Belgyógyászati balesetek
Belgyógyászati balesetek fogalma,
Elektromos áramütés, teendők,
Lépésfeszültség, teendők,
Villámcsapás, teendők,
Akasztás és zsinegelés, teendők,
Vízbefúlás, teendők,
Légúti idegentest, teendők,
Napszúrás, teendők,
Baleseti túlmelegedés és hőpangás, teendők,
Baleseti lehűlés, teendők.

Mérgezések
Mérgezés fogalmi
meghatározása, Teendők
mérgezés esetén,
Gyógyszermérgezések,
Mérgezés növényvédő szerekkel,
Gázmérgezések,
Klórmérgezések,
Marószermérgezés (savmérgezés, lúgmérgezés),
Alkoholmérgezés,
Ipari oldószermérgezés,
Gombamérgezések.

Népegészségtan

Magyar közegészségügy
története, Egészségfejlesztés és
története,
Egészséget meghatározó tényezők,
Egészségmegőrzés szemléletei,
Egészségmagatartás,
Demográfia (fogalmak, adatok),
Egészségügyi rendszerek, Magyar egészségügyi rendszer,
Környezet és foglalkozás egészségtan,
Talajhigiéné,
Vízhigiéné,
Ivóvíz szükséglet,
Vízszennyezések,

Szennyvízhigiéné,
Hulladékkezelés, veszélyes hulladék,
Meteorológiai tényezők egészségre gyakorolt hatása.

Járványtan, közegészségügyi ismeretek
Általános járványtan,
Fertőzés forrása,
Fertőzés terjedési mechanizmusa,
Másodlagos mozgató erők,
Diagnózis, Járványügyi anamnézis,
Védőoltások (kötelező, megbetegedési veszély elhárítása céljából),
Sterilizálás, fertőtlenítés, Nosocomiális fertőzés.

Fertőző betegségek
Enterális fertőző betegségek,
Légúti fertőző betegségek,
Haematogén és limfogén úton terjedő fertőző betegségek,
Szexuális úton terjedő betegségek,
Vírus hepatitisek,
Kültakarón keresztül terjedő fertőző betegségek,
Zoonózisok,
Tuberculosis.

- **2.7.1.5. Ápolási, gondozási alapismeretek tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan ismeretrendszer, tudás kialakítása, amely megalapozza és formálja az egészségügy, szociális szakképesítésekhez szükséges szemléletet. Készítse fel a tanulókat az önálló és csoportban történő munkavégzésre is. Váljanak a tanulókból szociálisan érzékeny szakemberek, akik képesek segíteni rászoruló embertársaikon. Az ápolási, gondozási alapismeretek tanításának célja, hogy a tanulók megismerkedjenek az életkori sajátosságoknak megfelelő, jellemzőkkel és betekintést nyerjenek a mindennapi gondozási helyzetekbe, feladatokba, megismertetni a tanulókat a betegápolás elméleti és gyakorlati alapjaival, a betegekkel kapcsolatos legfontosabb teendőkkel.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles egyetemi ápoló, diplomás ápoló, egészségügyi szakoktató, egészségügyi tanár, mentőtiszt.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Biológia - egészségtan általános iskola.
Biológia szakgimnázium.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Ismerteti és alkal- mazza az ápolási folyamat részeit, ápolási dokumentá- ciós tevékenységet.	Ápolási folyamat, ápolási dokumentá- ció részei, doku- mentálás alapelvei.	Irányítással	Empatikus, együttműködő. Helyzetfelismerő -, helyzet- elemző-, problémamegold ó képességével tudjon egészségtudatosa n élni és környezeté- ben változást elő- idézni. Jó megfigyelő ké- pesség, pont os, feladatok időben elvégzi, együttmű- ködni képesség, udvariasság, pártat- lanság, diszkrimi- náció nélküli beteg- ellátás, pon tos kommunikáció (életkor) és tudatos metakommunikác ió (iskolai végzettség). Gondos, lelkiisme- retes munkavégzés, tapasztalat és a képzettség össze- egyeztetése, segítő-	Táblázatkezelés , elektronikus doku- mentáció keresése, böngészése és fel- használása.
Alkalmazza a fer- tőtlenítő eljárásokat, tisztában van a fertőtlenítés és sterilizálás fontos- ságával.	Fertőtlenítés, fertőt- lenítő eljárások hatékonyságát befo- lyásoló tényezők, fertőtlenítő eljárá- sok, fertőtlenítés módjai, fertőtlenítő- szerek és csoporto- sításuk. Leggyak- rabban alkalmazott fertőtlenítő eljárá- sok. Sterilizálás, főbb sterilizáló módszerek, egy- szerhasználatos eszközökkel kap- csolatos követelmé- nyek.	Teljesen önállóan		Elektronikus doku- mentáció keresése, böngészése és fel- használása.
Tisztában van a betegmegfigyel és fontosságával, be- tegmegfigye lés végez.	Alapvető tünetek, életjelek.	Teljesen önállóan		Elektronikus doku- mentáció keresése, böngészése és fel- használása.

Ágyneműcseré t különböző módo- kon szakszerűen elvégzi, beteg ké- nyelmét szolgáló eszközöket szaksze- rűen alkalmazza, fektetési módokat alkalmaz, mozgást, mozgatást biztosít, hely, helyzetváltoz- tatás biztosítása. Higiénés szükségle- teket kielégít. Táp- lálkozást biztosít. Ürítés szükségleté- nek kielégítése.	Egészséges és beteg ember szükségletei- nek és azok kielégí- tésének ismerete (alvás-pihenés; mozgás, megfelelő testtartás, testhely- zet fenntartása és biztosítása, mozgás- terápia; higiénés szükségletek és kielégítésük; megfe- lelő testhőmérséklet biztosítása; táplál- kozás szükséglete; széklet-, vizelet ürítés megfigyelése és kielégítése; lég- zés biztosítása, köpetürítés; fájda- lom megfigyelése; biztonság szükség- lete és kielégítése	Teljesen önállóan	kész, humánu s, emberszerető maga- tartás, megbízható, tiszta, magabizt os fellépés, határozott, de nem durva, ápolt, megnyerő külsejű. Az embert ember- nek tekinti! Mentes a megkü- lönböztetéstől!	Elektronikus doku- mentáció keresése, böngészése és fel- használása.
Elemző munkát végez az adott té- makörben. Preven- ciós terv készítésé- ben részt vesz.	Betegség megelőzés és annak szintjei, eszközei, célcso- portjai, formái és színterei.	Teljesen önállóan		Táblázatkezelés, excel.
Ismerteti a gondo- zási, alapápolási feladatokat, prob- lémákat és a be- avatkozási lehető- ségeket.	Betegápolás elméle- ti és gyakorlati alapjai, a betegekkel kapcsolatos legfon- tosabb teendők, dokumentációs kötelezettségek.	Irányítással		Táblázatkezelés, adatelemzés, elekt- ronikus dokumentá- ció.
Szakszerű alap- ápolást és gondo- zást végez.	Betegápolás elméle- ti és gyakorlati alapjai, a betegekkel kapcsolatos legfon- tosabb teendők, dokumentációs kötelezettségek.	Teljesen önállóan		Elektronikus doku- mentáció keresése, böngészése és fel- használása.

A tantárgy témakörei

Egészség, egészségügyi állapotot befolyásoló tényezők

Egészségi állapotot befolyásoló tényezők,
Egészségmagatartás,
Egészség és társadalom.

Betegség megelőzés és szintjei
Betegség megelőzés szintjei,
Prevenció,
Orvosi rehabilitáció.

Ápolási folyamat

Ápolási folyamat fogalma, célja,
jellemzői,
Ápolási folyamat szakaszainak részletes bemutatása.

Egészségügyi intézmény higiéniája
Általános alapelvek.
Fertőtlenítés,
Higiénés kézfertőtlenítés,
Sterilizálás.

Betegmegfigyelés
Általános megtekintés.
Kardinális tünetek (életjelek).
Az egyes testrészek megtekintése.
Beteg tudatállapotának megfigyelése.
Beteg magatartása.

Mindennapos beavatkozások

Előkészítés: duodenum szondázáshoz, gyomormosáshoz, hüvelyöblítéshez, vénás vérvételhez, sebkötözéshez.

Egészséges és beteg ember szükségleteinek kielégítése
Alvásigény, alvás - pihenés szükséglete.
Ágyazás formái, szabályai.
Ágyneműcserék kivitelezése.
Beteg kényelmi eszközök és alkalmazásuk.
Fekvési és fektetési módok.
Mozgás szükséglete.
Tartós mozgáskorlátozottság következményei.
Mozgásterápia.
Hely és helyzetváltoztatás segítése.
Higiénés szükségletek és kielégítésük.
Megfelelő hőmérséklet biztosítása.
Táplálkozás szükséglete és kielégítése.
Széklet-, vizeletürítés megfigyelés, kielégítés és vizeletvizsgálatok,
Légzés biztosítása, köpetürítés,
Fájdalom megfigyelése,
Biztonság szükséglete és kielégítése,
Decubitus.

- **2.7.1.6. Alapápolási és gondozási gyakorlat ismeretei tantárgy**

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan ismeretrendszer, tudás kialakítása, amely megalapozza és formálja az egészségügy, szociális szakképesítésekhez szükséges szemléletet. Készítse fel a tanulókat az önálló és csoportban történő munkavégzésre is. Váljanak a tanulókból szociálisan érzékeny szakemberek, akik képesek segíteni rászoruló embertársaikon. Az ápolási, gondozási alapismeretek tanításának célja, hogy a tanulók megismerkedjenek az életkori sajátosságoknak megfelelő, jellemzőkkel és betekintést nyerjenek a mindennapi gondozási helyzetekbe, feladatokba, megismertetni a tanulókat a betegápolás elméleti és gyakorlati alapjaival, a betegekkel kapcsolatos leg- fontosabb teendőkkel.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles egyetemi ápoló, diplomás ápoló, egészségügyi szakoktató, egészségügyi tanár, mentőtiszt

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia - egészségtan általános iskola.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti adott ellá- totti csoportban előforduló gondozá- si, alapápolási fel- adatokat, problémá- kat és a beavatkozá- si lehetőségeket.	Betegápolás elméle- ti és gyakorlati alapjai, a betegekkel kapcsolatos legfon- tosabb teendők, dokumentációs kötelezettségek.	Irányítással	Empatikus, együtt- működő. Helyzet- felismerő-, helyzet- elemző-, probléma- megoldó képes- ségével tudjon egészségtudatos an élni és környezeté- ben változást elő- idézni és megfelelő segítséget nyújtani. Jó megfigyelő ké- pesség, pont os, feladatok idő ben elvégzi, együttmű-	Táblázatkezelés, adatelemzés, elekt- ronikus dokumentá- ció.
Szakszerű alapápo- lást és gondozást végez.	Betegápolás elméle- ti és gyakorlati alapjai, a betegekkel kapcsolatos legfon- tosabb teendők, dokumentációs kötelezettségek.	Teljesen önállóan		Elektronikus doku- mentáció.

Ápolási dokumen- tációt készít.	Ápolási dokumen- táció elemei, doku- mentálás szabályai.	Jelöljön ki egy elemet.	ködni képesség, udvariasság, pártat- lanság, diszkrimi- nació nélküli beteg- ellátás, pon tos kommunikáció (életkor) és tudatos metakommunikác ió (iskolai végzettség) Gondos, lelkiisme- retes munka-végzés, tapasztalat és a képzettség össze- egyeztetése, segítő- kész, humánu s, emberszerető maga- tartás, megbízható, tiszta, magabizt os fellépés, határozott, de nem durva, ápolt, megnyerő külsejű Az embert ember- nek tekinti! Mentes a megkü- lönböztetéstől!	Elektronikus doku- mentáció

A tantárgy témakörei

Időseket ellátó bentlakásos intézményben előforduló gondozási alapápolási feladatok

Betegségmegelőzés.
Életveszélyes állapotok megelőzése és felismerése, orvosi segítség hívása.
Segítségnyújtás a mindennapok rutinfeladataiban.
Folyamatos betegmegfigyelés.
Beteg felvételével kapcsolatos ápolási feladatok kivitelezése:
Az ellátott/beteg folyamatos ellenőrzése, testi és lelki állapotának megfigyelése
Beteg állapotának felmérése, életjelek mérése
Vitális paraméterek vizsgálata, dokumentálása (hőmérséklet, pulzus, légzés, vérnyomás, vércukormérés) Dokumentáció vezetése.
Higiénés szükségletek kielégítése:
Teljes-, ülő- és lábfürdők előkészítése
Higiénés kézfertőtlenítés
Segédkezés zuhanyozásnál, kádfürdőnél
Segédkezés részleges ágyfürdőnél
Teljes ágyfürdő kivitelezése

Hajmosás
Bőrápolás
Kéz- láb körmének ápolása
Szájápolás
Segédkezés fogmosásnál
Szemápolás. Dokumentáció vezetése.
A pihenés szükségletének kielégítése:
Fennjáró beteg ágyának ágyazása, ágyneműcseréje
Ágyban fekvő betegnél részleges ágyneműcsere
Ágyban fekvő betegnél teljes ágyneműcsere
Beteg kényelmi eszközök és alkalmazásuk
Táplálkozás szükségletének kielégítése:
Beteg aktuális állapotának felmérése (súly, BMI, szaglás, rágási képesség, mozgás)
Beteg állapota szerinti környezet kialakítása étkezéshez
Segítségnyújtás étkezés során
Magatehetetlen beteg etetése, itatása. Dokumentáció vezetése.
Ürítés szükségletének kielégítése:
Bevitt és ürített folyadék mérése, dokumentálása
Segédkezés vizeletürítésnél (ágytál, vizeletfelfogó edény alkalmazása)
Segédkezés székürítésnél (ágytál alkalmazása)
Inkontinencia betét cseréje
Szoba WC alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Mozgás szükségletének kielégítése:
Hely-, helyzetváltoztatásának segítése
Beteg mozgatása, fektetési módok alkalmazása
Beteg oldalra fordítása
Segédkezés a felültetés során
Segédkezés az ágyból való kiültetés során
Segédkezés járásnál
Kényelmi eszközök alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Gyógyszerek bejuttatása a szervezetbe:
Gyógyszerelés szabályainak megfigyelése és kivitelezése
Sc. injekció beadása
Kenőcsök felvitele, kötések felhelyezése. Dokumentáció vezetése.
Légzés biztosítása, köpetürítés. Dokumentáció vezetése.
Fájdalom megfigyelése. Dokumentáció vezetése.
Biztonság szükségletének kielégítése. Dokumentáció vezetése.
Decubitus megelőzése, I-II. stádiumú decubitus ellátása. Dokumentáció vezetése.

Fogyatékos személyeket ellátó bentlakásos intézményben előforduló gondozási alapápolási feladatok

Betegségmegelőzés.
Életveszélyes állapotok megelőzése és felismerése, orvosi segítség hívása.
Segítségnyújtás a mindennapok rutinfeladataiban.
Folyamatos betegmegfigyelés.
Beteg felvételével kapcsolatos ápolási feladatok kivitelezése:
Az ellátott/beteg folyamatos ellenőrzése, testi és lelki állapotának megfigyelése
Beteg állapotának felmérése, életjelek mérése
Vitális paraméterek vizsgálata, dokumentálása (hőmérséklet, pulzus, légzés, vérnyomás, vércukormérés) Dokumentáció vezetése.
Higiénés szükségletek kielégítése:
Teljes-, ülő- és lábfürdők előkészítése

Higiénés kézfertőtlenítés
Segédkezés zuhanyozásnál, kádfürdőnél
Segédkezés részleges ágyfürdőnél
Teljes ágyfürdő kivitelezése
Hajmosás
Bőrápolás
Kéz- láb körmének ápolása
Szájápolás
Segédkezés fogmosásnál
Szemápolás. Dokumentáció vezetése.
A pihenés szükségletének kielégítése:
Fennjáró beteg ágyának ágyazása, ágyneműcseréje
Ágyban fekvő betegnél részleges ágyneműcsere
Ágyban fekvő betegnél teljes ágyneműcsere
Beteg kényelmi eszközök és alkalmazásuk
Táplálkozás szükségletének kielégítése:
Beteg aktuális állapotának felmérése (súly, BMI, szaglás, rágási képesség, mozgás)
Beteg állapota szerinti környezet kialakítása étkezéshez
Segítségnyújtás étkezés során
Magatehetetlen beteg etetése, itatása. Dokumentáció vezetése.
Ürítés szükségletének kielégítése:
Bevitt és ürített folyadék mérése, dokumentálása
Segédkezés vizeletürítésnél (ágytál, vizeletfelfogó edény alkalmazása)
Segédkezés székürítésnél (ágytál alkalmazása)
Inkontinencia betét cseréje
Szoba WC alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Mozgás szükségletének kielégítése:
Hely-, helyzetváltoztatásának segítése
Beteg mozgatása, fektetési módok alkalmazása
Beteg oldalra fordítása
Segédkezés a felültetés során
Segédkezés az ágyból való kiültetés során
Segédkezés járásnál
Kényelmi eszközök alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Gyógyszerek bejuttatása a szervezetbe:
Gyógyszerelés szabályainak megfigyelése és kivitelezése
Sc. injekció beadása
Kenőcsök felvitele, kötések felhelyezése. Dokumentáció vezetése.
Légzés biztosítása, köpetürítés. Dokumentáció vezetése.
Fájdalom megfigyelése. Dokumentáció vezetése.
Biztonság szükségletének kielégítése. Dokumentáció vezetése.
Decubitus megelőzése, I-II. stádiumú decubitus ellátása. Dokumentáció vezetése.

Időseket ellátó nappali intézményben előforduló gondozási alapápolási feladatok
Betegségmegelőzés.
Életveszélyes állapotok megelőzése és felismerése, orvosi segítség hívása.
Segítségnyújtás a mindennapok rutinfeladataiban.
Folyamatos betegmegfigyelés.
Beteg felvételével kapcsolatos ápolási feladatok kivitelezése:
Az ellátott/beteg folyamatos ellenőrzése, testi és lelki állapotának megfigyelése
Beteg állapotának felmérése, életjelek mérése
Vitális paraméterek vizsgálata, dokumentálása (hőmérséklet, pulzus, légzés, vérnyomás,

vércukormérés) Dokumentáció vezetése.
Higiénés szükségletek kielégítése:
Teljes-, ülő- és lábfürdők előkészítése
Higiénés kézfertőtlenítés
Segédkezés zuhanyozásnál, kádfürdőnél
Segédkezés részleges ágyfürdőnél
Teljes ágyfürdő kivitelezése
Hajmosás
Bőrápolás
Kéz- láb körmének ápolása
Szájápolás
Segédkezés fogmosásnál
Szemápolás. Dokumentáció vezetése.
A pihenés szükségletének kielégítése:
Fennjáró beteg ágyának ágyazása, ágyneműcseréje
Ágyban fekvő betegnél részleges ágyneműcsere
Ágyban fekvő betegnél teljes ágyneműcsere
Beteg kényelmi eszközök és alkalmazásuk
Táplálkozás szükségletének kielégítése:
Beteg aktuális állapotának felmérése (súly, BMI, szaglás, rágási képesség, mozgás)
Beteg állapota szerinti környezet kialakítása étkezéshez
Segítségnyújtás étkezés során
Magatehetetlen beteg etetése, itatása. Dokumentáció vezetése.
Ürítés szükségletének kielégítése:
Bevitt és ürített folyadék mérése, dokumentálása
Segédkezés vizeletürítésnél (ágytál, vizeletfelfogó edény alkalmazása)
Segédkezés székürítésnél (ágytál alkalmazása)
Inkontinencia betét cseréje
Szoba WC alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Mozgás szükségletének kielégítése:
Hely-, helyzetváltoztatásának segítése
Beteg mozgatása, fektetési módok alkalmazása
Beteg oldalra fordítása
Segédkezés a felültetés során
Segédkezés az ágyból való kiültetés során
Segédkezés járásnál
Kényelmi eszközök alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Gyógyszerek bejuttatása a szervezetbe:
Gyógyszerelés szabályainak megfigyelése és kivitelezése
Sc. injekció beadása
Kenőcsök felvitele, kötések felhelyezése. Dokumentáció vezetése.
Légzés biztosítása, köpetürítés. Dokumentáció vezetése.
Fájdalom megfigyelése. Dokumentáció vezetése.
Biztonság szükségletének kielégítése. Dokumentáció vezetése.
Decubitus megelőzése, I-II. stádiumú decubitus ellátása. Dokumentáció vezetése.
Adott ellátotti körre, illetve osztályra jellemző specifikus ápolási feladatok megfigyelése.

Fogyatékos személyeket ellátó nappali intézményben előforduló gondozási alapápolási feladatok

Betegségmegelőzés.
Életveszélyes állapotok megelőzése és felismerése, orvosi segítség hívása.
Segítségnyújtás a mindennapok rutinfeladataiban.

Folyamatos betegmegfigyelés.

Beteg felvételével kapcsolatos ápolási feladatok kivitelezése:
Az ellátott/beteg folyamatos ellenőrzése, testi és lelki állapotának megfigyelése
Beteg állapotának felmérése, életjelek mérése
Vitális paraméterek vizsgálata, dokumentálása (hőmérséklet, pulzus, légzés, vérnyomás, vércukormérés) Dokumentáció vezetése.
Higiénés szükségletek kielégítése:
Teljes-, ülő- és lábfürdők előkészítése
Higiénés kézfertőtlenítés
Segédkezés zuhanyozásnál, kádfürdőnél
Segédkezés részleges ágyfürdőnél
Teljes ágyfürdő kivitelezése
Hajmosás
Bőrápolás
Kéz- láb körmének ápolása
Szájápolás
Segédkezés fogmosásnál
Szemápolás. Dokumentáció vezetése.
A pihenés szükségletének kielégítése:
Fennjáró beteg ágyának ágyazása, ágyneműcseréje
Ágyban fekvő betegnél részleges ágyneműcsere
Ágyban fekvő betegnél teljes ágyneműcsere
Beteg kényelmi eszközök és alkalmazásuk
Táplálkozás szükségletének kielégítése:
Beteg aktuális állapotának felmérése (súly, BMI, szaglás, rágási képesség, mozgás)
Beteg állapota szerinti környezet kialakítása étkezéshez
Segítségnyújtás étkezés során
Magatehetetlen beteg etetése, itatása. Dokumentáció vezetése.
Ürítés szükségletének kielégítése:
Bevitt és ürített folyadék mérése, dokumentálása
Segédkezés vizeletürítésnél (ágytál, vizeletfelfogó edény alkalmazása)
Segédkezés székürítésnél (ágytál alkalmazása)
Inkontinencia betét cseréje
Szoba WC alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Mozgás szükségletének kielégítése:
Hely-, helyzetváltoztatásának segítése
Beteg mozgatása, fektetési módok alkalmazása
Beteg oldalra fordítása
Segédkezés a felültetés során
Segédkezés az ágyból való kiültetés során
Segédkezés járásnál
Kényelmi eszközök alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Gyógyszerek bejuttatása a szervezetbe:
Gyógyszerelés szabályainak megfigyelése és kivitelezése
Sc. injekció beadása
Kenőcsök felvitele, kötések felhelyezése. Dokumentáció vezetése.
Légzés biztosítása, köpetürítés. Dokumentáció vezetése.
Fájdalom megfigyelése. Dokumentáció vezetése.
Biztonság szükségletének kielégítése. Dokumentáció vezetése.
Decubitus megelőzése, I-II. stádiumú decubitus ellátása. Dokumentáció vezetése.

Alapápolás pszichiátriai betegek körében

Betegségmegelőzés.
Életveszélyes állapotok megelőzése és felismerése, orvosi segítség hívása.
Segítségnyújtás a mindennapok rutinfeladataiban.
Folyamatos betegmegfigyelés.
Beteg felvételével kapcsolatos ápolási feladatok kivitelezése:
Az ellátott/beteg folyamatos ellenőrzése, testi és lelki állapotának megfigyelése
Beteg állapotának felmérése, életjelek mérése
Vitális paraméterek vizsgálata, dokumentálása (hőmérséklet, pulzus, légzés, vérnyomás, vércukormérés) Dokumentáció vezetése.
Higiénés szükségletek kielégítése:
Teljes-, ülő- és lábfürdők előkészítése
Higiénés kézfertőtlenítés
Segédkezés zuhanyozásnál, kádfürdőnél
Segédkezés részleges ágyfürdőnél
Teljes ágyfürdő kivitelezése
Hajmosás
Bőrápolás
Kéz- láb körmének ápolása
Szájápolás
Segédkezés fogmosásnál
Szemápolás. Dokumentáció vezetése.
A pihenés szükségletének kielégítése:
Fennjáró beteg ágyának ágyazása, ágyneműcseréje
Ágyban fekvő betegnél részleges ágyneműcsere
Ágyban fekvő betegnél teljes ágyneműcsere
Beteg kényelmi eszközök és alkalmazásuk
Táplálkozás szükségletének kielégítése:
Beteg aktuális állapotának felmérése (súly, BMI, szaglás, rágási képesség, mozgás)
Beteg állapota szerinti környezet kialakítása étkezéshez
Segítségnyújtás étkezés során
Magatehetetlen beteg etetése, itatása. Dokumentáció vezetése.
Ürítés szükségletének kielégítése:
Bevitt és ürített folyadék mérése, dokumentálása
Segédkezés vizeletürítésnél (ágytál, vizeletfelfogó edény alkalmazása)
Segédkezés székürítésnél (ágytál alkalmazása)
Inkontinencia betét cseréje
Szoba WC alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Mozgás szükségletének kielégítése:
Hely-, helyzetváltoztatásának segítése
Beteg mozgatása, fektetési módok alkalmazása
Beteg oldalra fordítása
Segédkezés a felültetés során
Segédkezés az ágyból való kiültetés során
Segédkezés járásnál
Kényelmi eszközök alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Gyógyszerek bejuttatása a szervezetbe:
Gyógyszerelés szabályainak megfigyelése és kivitelezése
Sc. injekció beadása
Kenőcsök felvitele, kötések felhelyezése. Dokumentáció vezetése.
Légzés biztosítása, köpetürítés. Dokumentáció vezetése.
Fájdalom megfigyelése. Dokumentáció vezetése.
Biztonság szükségletének kielégítése. Dokumentáció vezetése.

Decubitus megelőzése, I-II. stádiumú decubitus ellátása. Dokumentáció vezetése.

Alapápolás pszichiátriai rehabilitációban
Betegségmegelőzés.
Életveszélyes állapotok megelőzése és felismerése, orvosi segítség hívása.
Segítségnyújtás a mindennapok rutinfeladataiban.
Folyamatos betegmegfigyelés.
Beteg felvételével kapcsolatos ápolási feladatok kivitelezése:
Az ellátott/beteg folyamatos ellenőrzése, testi és lelki állapotának megfigyelése
Beteg állapotának felmérése, életjelek mérése
Vitális paraméterek vizsgálata, dokumentálása (hőmérséklet, pulzus, légzés, vérnyomás, vércukormérés) Dokumentáció vezetése.
Higiénés szükségletek kielégítése:
Teljes-, ülő- és lábfürdők előkészítése
Higiénés kézfertőtlenítés
Segédkezés zuhanyozásnál, kádfürdőnél
Segédkezés részleges ágyfürdőnél
Teljes ágyfürdő kivitelezése
Hajmosás
Bőrápolás
Kéz- láb körmének ápolása
Szájápolás
Segédkezés fogmosásnál
Szemápolás. Dokumentáció vezetése.
A pihenés szükségletének kielégítése:
Fennjáró beteg ágyának ágyazása, ágyneműcseréje
Ágyban fekvő betegnél részleges ágyneműcsere
Ágyban fekvő betegnél teljes ágyneműcsere
Beteg kényelmi eszközök és alkalmazásuk
Táplálkozás szükségletének kielégítése:
Beteg aktuális állapotának felmérése (súly, BMI, szaglás, rágási képesség, mozgás)
Beteg állapota szerinti környezet kialakítása étkezéshez
Segítségnyújtás étkezés során
Magatehetetlen beteg etetése, itatása. Dokumentáció vezetése.
Ürítés szükségletének kielégítése:
Bevitt és ürített folyadék mérése, dokumentálása
Segédkezés vizeletürítésnél (ágytál, vizeletfelfogó edény alkalmazása)
Segédkezés székürítésnél (ágytál alkalmazása)
Inkontinencia betét cseréje
Szoba WC alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Mozgás szükségletének kielégítése:
Hely-, helyzetváltoztatásának segítése
Beteg mozgatása, fektetési módok alkalmazása
Beteg oldalra fordítása
Segédkezés a felültetés során
Segédkezés az ágyból való kiültetés során
Segédkezés járásnál
Kényelmi eszközök alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Gyógyszerek bejuttatása a szervezetbe:
Gyógyszerelés szabályainak megfigyelése és kivitelezése
Sc. injekció beadása
Kenőcsök felvitele, kötések felhelyezése. Dokumentáció vezetése.

Légzés biztosítása, köpetürítés. Dokumentáció vezetése.
Fájdalom megfigyelése. Dokumentáció vezetése.
Biztonság szükségletének kielégítése. Dokumentáció vezetése.
Decubitus megelőzése, I-II. stádiumú decubitus ellátása. Dokumentáció vezetése.

Alapápolás mozgásszervi rehabilitációban
Betegségmegelőzés.
Életveszélyes állapotok megelőzése és felismerése, orvosi segítség hívása.
Segítségnyújtás a mindennapok rutinfeladataiban.
Folyamatos betegmegfigyelés.
Beteg felvételével kapcsolatos ápolási feladatok kivitelezése:
Az ellátott/beteg folyamatos ellenőrzése, testi és lelki állapotának megfigyelése
Beteg állapotának felmérése, életjelek mérése
Vitális paraméterek vizsgálata, dokumentálása (hőmérséklet, pulzus, légzés, vérnyomás, vércukormérés) Dokumentáció vezetése.
Higiénés szükségletek kielégítése:
Teljes-, ülő- és lábfürdők előkészítése
Higiénés kézfertőtlenítés
Segédkezés zuhanyozásnál, kádfürdőnél
Segédkezés részleges ágyfürdőnél
Teljes ágyfürdő kivitelezése
Hajmosás
Bőrápolás
Kéz- láb körmének ápolása
Szájápolás
Segédkezés fogmosásnál
Szemápolás. Dokumentáció vezetése.
A pihenés szükségletének kielégítése:
Fennjáró beteg ágyának ágyazása, ágyneműcseréje
Ágyban fekvő betegnél részleges ágyneműcsere
Ágyban fekvő betegnél teljes ágyneműcsere
Beteg kényelmi eszközök és alkalmazásuk
Táplálkozás szükségletének kielégítése:
Beteg aktuális állapotának felmérése (súly, BMI, szaglás, rágási képesség, mozgás)
Beteg állapota szerinti környezet kialakítása étkezéshez
Segítségnyújtás étkezés során
Magatehetetlen beteg etetése, itatása. Dokumentáció vezetése.
Ürítés szükségletének kielégítése:
Bevitt és ürített folyadék mérése, dokumentálása
Segédkezés vizeletürítésnél (ágytál, vizeletfelfogó edény alkalmazása)
Segédkezés székürítésnél (ágytál alkalmazása)
Inkontinencia betét cseréje
Szoba WC alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Mozgás szükségletének kielégítése:
Hely-, helyzetváltoztatásának segítése
Beteg mozgatása, fektetési módok alkalmazása
Beteg oldalra fordítása
Segédkezés a felültetés során
Segédkezés az ágyból való kiültetés során
Segédkezés járásnál
Kényelmi eszközök alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Gyógyszerek bejuttatása a szervezetbe:

Gyógyszerelés szabályainak megfigyelése és kivitelezése
Sc. injekció beadása
Kenőcsök felvitele, kötések felhelyezése. Dokumentáció vezetése.
Légzés biztosítása, köpetürítés. Dokumentáció vezetése.
Fájdalom megfigyelése. Dokumentáció vezetése.
Biztonság szükségletének kielégítése. Dokumentáció vezetése.
Decubitus megelőzése, I-II. stádiumú decubitus ellátása. Dokumentáció vezetése.

Alapápolás sebészeti betegek körében
Betegségmegelőzés.
Életveszélyes állapotok megelőzése és felismerése, orvosi segítség hívása.
Segítségnyújtás a mindennapok rutinfeladataiban.
Folyamatos betegmegfigyelés.
Beteg felvételével kapcsolatos ápolási feladatok kivitelezése:
Az ellátott/beteg folyamatos ellenőrzése, testi és lelki állapotának megfigyelése
Beteg állapotának felmérése, életjelek mérése
Vitális paraméterek vizsgálata, dokumentálása (hőmérséklet, pulzus, légzés, vérnyomás, vércukormérés) Dokumentáció vezetése.
Higiénés szükségletek kielégítése:
Teljes-, ülő- és lábfürdők előkészítése
Higiénés kézfertőtlenítés
Segédkezés zuhanyozásnál, kádfürdőnél
Segédkezés részleges ágyfürdőnél
Teljes ágyfürdő kivitelezése
Hajmosás
Bőrápolás
Kéz- láb körmének ápolása
Szájápolás
Segédkezés fogmosásnál
Szemápolás. Dokumentáció vezetése.
A pihenés szükségletének kielégítése:
Fennjáró beteg ágyának ágyazása, ágyneműcseréje
Ágyban fekvő betegnél részleges ágyneműcsere
Ágyban fekvő betegnél teljes ágyneműcsere
Beteg kényelmi eszközök és alkalmazásuk
Táplálkozás szükségletének kielégítése:
Beteg aktuális állapotának felmérése (súly, BMI, szaglás, rágási képesség, mozgás)
Beteg állapota szerinti környezet kialakítása étkezéshez
Segítségnyújtás étkezés során
Magatehetetlen beteg etetése, itatása. Dokumentáció vezetése.
Ürítés szükségletének kielégítése:
Bevitt és ürített folyadék mérése, dokumentálása
Segédkezés vizeletürítésnél (ágytál, vizeletfelfogó edény alkalmazása)
Segédkezés székürítésnél (ágytál alkalmazása) Inkontinencia betét cseréje
Szoba WC alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Mozgás szükségletének kielégítése:
Hely-, helyzetváltoztatásának segítése
Beteg mozgatása, fektetési módok alkalmazása
Beteg oldalra fordítása
Segédkezés a felültetés során
Segédkezés az ágyból való kiültetés során
Segédkezés járásnál

Kényelmi eszközök alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Gyógyszerek bejuttatása a szervezetbe:
Gyógyszerelés szabályainak megfigyelése és kivitelezése
Sc. injekció beadása
Kenőcsök felvitele, kötések felhelyezése. Dokumentáció vezetése.
Légzés biztosítása, köpetürítés. Dokumentáció vezetése.
Fájdalom megfigyelése. Dokumentáció vezetése.
Biztonság szükségletének kielégítése. Dokumentáció vezetése.
Decubitus megelőzése, I-II. stádiumú decubitus ellátása. Dokumentáció vezetése.
Sebészeti osztályon előforduló szakápolási feladatok megfigyelése.
Mindennapos beavatkozásokhoz való előkészítés: sebkötözés, műtéti seb kötözése.

Alapápolás belgyógyászati betegek körében
Betegségmegelőzés.
Életveszélyes állapotok megelőzése és felismerése, orvosi segítség hívása.
Segítségnyújtás a mindennapok rutinfeladataiban.
Folyamatos betegmegfigyelés.
Beteg felvételével kapcsolatos ápolási feladatok kivitelezése:
Az ellátott/beteg folyamatos ellenőrzése, testi és lelki állapotának megfigyelése
Beteg állapotának felmérése, életjelek mérése
Vitális paraméterek vizsgálata, dokumentálása (hőmérséklet, pulzus, légzés, vérnyomás, vércukormérés) Dokumentáció vezetése.
Higiénés szükségletek kielégítése:
Teljes-, ülő- és lábfürdők előkészítése
Higiénés kézfertőtlenítés
Segédkezés zuhanyozásnál, kádfürdőnél
Segédkezés részleges ágyfürdőnél
Teljes ágyfürdő kivitelezése
Hajmosás
Bőrápolás
Kéz- láb körmének ápolása
Szájápolás
Segédkezés fogmosásnál
Szemápolás. Dokumentáció vezetése.
A pihenés szükségletének kielégítése:
Fennjáró beteg ágyának ágyazása, ágyneműcseréje
Ágyban fekvő betegnél részleges ágyneműcsere
Ágyban fekvő betegnél teljes ágyneműcsere
Beteg kényelmi eszközök és alkalmazásuk
Táplálkozás szükségletének kielégítése:
Beteg aktuális állapotának felmérése (súly, BMI, szaglás, rágási képesség, mozgás)
Beteg állapota szerinti környezet kialakítása étkezéshez
Segítségnyújtás étkezés során
Magatehetetlen beteg etetése, itatása. Dokumentáció vezetése.
Ürítés szükségletének kielégítése:
Bevitt és ürített folyadék mérése, dokumentálása
Segédkezés vizeletürítésnél (ágytál, vizeletfelfogó edény alkalmazása)
Segédkezés székürítésnél (ágytál alkalmazása)
Inkontinencia betét cseréje
Szoba WC alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Mozgás szükségletének kielégítése:
Hely-, helyzetváltoztatásának segítése

Beteg mozgatása, fektetési módok alkalmazása
Beteg oldalra fordítása
Segédkezés a felültetés során
Segédkezés az ágyból való kiültetés során
Segédkezés járásnál
Kényelmi eszközök alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Gyógyszerek bejuttatása a szervezetbe:
Gyógyszerelés szabályainak megfigyelése és kivitelezése
Sc. injekció beadása
Kenőcsök felvitele, kötések felhelyezése. Dokumentáció vezetése.
Légzés biztosítása, köpetürítés. Dokumentáció vezetése.
Fájdalom megfigyelése. Dokumentáció vezetése.
Biztonság szükségletének kielégítése. Dokumentáció vezetése.
Decubitus megelőzése, I-II. stádiumú decubitus ellátása. Dokumentáció vezetése.
Belgyógyászati osztályon előforduló szakápolási feladatok megfigyelése.

Szakosított szociális intézmények szakápolási tevékenységei
Betegségmegelőzés.
Életveszélyes állapotok megelőzése és felismerése, orvosi segítség hívása.
Segítségnyújtás a mindennapok rutinfeladataiban.
Folyamatos betegmegfigyelés.
Beteg felvételével kapcsolatos ápolási feladatok kivitelezése:
Az ellátott/beteg folyamatos ellenőrzése, testi és lelki állapotának megfigyelése
Beteg állapotának felmérése, életjelek mérése
Vitális paraméterek vizsgálata, dokumentálása (hőmérséklet, pulzus, légzés, vérnyomás, vércukormérés) Dokumentáció vezetése.
Higiénés szükségletek kielégítése:
Teljes-, ülő- és lábfürdők előkészítése
Higiénés kézfertőtlenítés
Segédkezés zuhanyozásnál, kádfürdőnél
Segédkezés részleges ágyfürdőnél
Teljes ágyfürdő kivitelezése
Hajmosás
Bőrápolás
Kéz- láb körmének ápolása
Szájápolás
Segédkezés fogmosásnál
Szemápolás. Dokumentáció vezetése.
A pihenés szükségletének kielégítése:
Fennjáró beteg ágyának ágyazása, ágyneműcseréje
Ágyban fekvő betegnél részleges ágyneműcsere
Ágyban fekvő betegnél teljes ágyneműcsere
Beteg kényelmi eszközök és alkalmazásuk
Táplálkozás szükségletének kielégítése:
Beteg aktuális állapotának felmérése (súly, BMI, szaglás, rágási képesség, mozgás)
Beteg állapota szerinti környezet kialakítása étkezéshez
Segítségnyújtás étkezés során
Magatehetetlen beteg etetése, itatása. Dokumentáció vezetése.
Ürítés szükségletének kielégítése:
Bevitt és ürített folyadék mérése, dokumentálása
Segédkezés vizeletürítésnél (ágytál, vizeletfelfogó edény alkalmazása)
Segédkezés székürítésnél (ágytál alkalmazása)

Inkontinencia betét cseréje
Szoba WC alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Mozgás szükségletének kielégítése:
Hely-, helyzetváltoztatásának segítése
Beteg mozgatása, fektetési módok alkalmazása
Beteg oldalra fordítása
Segédkezés a felültetés során
Segédkezés az ágyból való kiültetés során
Segédkezés járásnál
Kényelmi eszközök alkalmazása. Dokumentáció vezetése.
Gyógyszerek bejuttatása a szervezetbe:
Gyógyszerelés szabályainak megfigyelése és kivitelezése
Sc. injekció beadása
Kenőcsök felvitele, kötések felhelyezése. Dokumentáció vezetése.
Légzés biztosítása, köpetürítés. Dokumentáció vezetése.
Fájdalom megfigyelése. Dokumentáció vezetése.
Biztonság szükségletének kielégítése. Dokumentáció vezetése.
Decubitus megelőzése, I-II. stádiumú decubitus ellátása. Dokumentáció vezetése.
Adott ellátotti körre, illetve osztályra jellemző szakápolási feladatok megfigyelése.

2.7.2. Szociális ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A szociális ismeretek megnevezésű tanulási terület hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló ismerje a társadalmi struktúrával kapcsolatos fogalmakat, összefüggéseket, értelmezze helyesen az egyén társadalmi meghatározottságát, valamint ismerje a társadalmi egyenlőtlenségek fogalmát, dimenzióit, újratermelésének, újratermelődésének okait. Értelmezni tudja a problémának definiált társadalmi jelenségeket és a hozzájuk kapcsolódó ellátásokat. Megismeri a szociális biztonság megteremtésének lokális kereteit, formáit, a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátási formákat. A tanuló képes lesz az egyének autonómiájának, méltóságának, identitásának, magukkal hozott értékeinek, normáinak tiszteletben tartására úgy, hogy ismeri és alkalmazza az együttműködés etikai szabályait, a szakmai titoktartás és a korrekt tájékoztatás módjait. Megismeri a szociokulturális környezet fogalmát, az empátia, az önértékelés, az egyén intellektuális és emocionális jellemzőit. Tudja a nevelés fogalmát, célját, feladatait, a nevelési folyamat résztvevőit.

2.7.2.1.Szociális munka tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Átfogó ismeretek nyújtása a szociális munka sajátosságairól, a segítő foglalkozásokban érvényesülő elméleti irányzatokról, értékekről és etikai követelményekről. A mindennapi szakmai munka során használható tudás kialakítása a szociális munka formáiról, módszereiről, eszközeiről. Ismeretek közvetítése a közvetett és közvetlen szociális munkáról. Felkészíteni a tanulókat az egyéni esetkezelésre, a családokkal, csoportokkal történő szociális munkára. Integrált tudás nyújtása, hogy a szociális és rehabilitációs szakgondozó megfelelő segítséget tudjon nyújtani a klienseknek problémáik megoldásában.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás Bsc, MsC, okleveles szociálpolitikus, szociálpedagógus, szociális szervező, szociális menedzser, egészségügyi szociális munkás.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakgimnázium 12. évfolyam:

Történelem: politika, állam, államforma, államszervezet, hatalmi ág, egyeduralom, monarchia, köztársaság, parlamentarizmus, közigazgatás, birodalom, szuverenitás, centrum, periféria, emberi jog, állampolgári jog, népképviselet.

Etika: Erkölcsi érték, értékítélet, gyakorlat, erkölcs, etika, öntudat, munka; hit, szeretet, emberközpontúság.

A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Részt vesz a szük- ségletek és erőfor- rások felmérésében.	Ismeri az egyének, csoportok, közössé- gek szükségleteit, a segítségnyújtás színtereit.	Irányítással	Törekszik munka- végzése során a szakma szabályai- nak betartására. Igyekszik munkáját kompetenciahatá ra- in belül végezni, szükség esetén értesíti a megfelelő szakembert.	Internetes forrásból információt gyűjt a segítségnyújtás újabb módszereiről.
Felismeri az egyéni, csoportos és közös- ségi válsághelyze- teket, az elemi élet- feltételek hiányát.	Ismeri a válság- helyzetek megoldási lehetőségeit, vala- mint a prevenció fontosságát.	Irányítással		Szakirodalmi kuta- tásokat végez az adott témában.
Megbízás alapján érdekképvisele ti tevékenységet vé- gez.	Ismeri a jogszabály, a Szociális Munka Etikai Kódexe által biztosított érdekvé- delem lehetőségeit, módjait.	Irányítással		Internetes forrásból információkat sze- rez és tájékoztatást nyújt a jogérvénye- sítés és jogorvoslat lehetőségeiről
Munkavégzése során kialakítja az etikai szabályoknak megfelelő kapcso- latrendszereit.	Ismeri a kötelező szakmai szabályza- tok és a Szociális Munka Etikai Kó- dex tartalmát.	Instrukció alapján részben önállóan		Hatályos jogszabá- lyok interneten való követése.
Megfogalmazza az ügyfelekkel kapcso- latos problémákat.	Ismeri a probléma- megoldó modell fázisait.	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus naplót vezet.
Segítő feladata során hatékonyan használja az érték- rend, a tervezés és a képessé tevés kom- petenciákat.	Ismeri a szociális munka értékeit, a beavatkozás eszkö- zeit.	Irányítással		Tájékozódik a jó gyakorlatokró l.

A tantárgy témakörei

Általános szociális munka

A szociális munka definíciója, szándéka, célja, formái és módszerei, színtere.

A szociális munka története, a szociális munka XX. századi megjelenése Magyarországon.
Elméletek, ideológiák a szociális munkában: általános rendszerelméleti, strukturális, ökológiai, szociális tanulás, problémamegoldó, szerepelméletre építő modell.
A szociális munka tevékenységének rendszere; a közvetlen és közvetett szociális munka fogalma; tevékenységének és módszereinek áttekintése.
A szociális munka értékei és etikai szabályai.
A szakmai kompetenciahatárok és az együttműködés a szociális munkában.
A szociális szakember szerepei, felelőssége.
A segítő munka folyamatának tervezése.
A team munka, az esetmegbeszélés és a szupervízió szerepe

Szociális munka egyénekkel és családokkal Az esetkezelés fogalma és jellemzői.
A problémamegoldó modell alkalmazása, szakaszai és a szakaszokhoz kapcsolódó módszerek és technikák.
Krízis, a krízis állapot, krízishelyzet.
A krízisek csoportosítása.
A krízisek lefolyása, kimenetele.
A krízisben lévő személy jellemzői.
A krízisintervenció lépései.
A családsegítés, a családgondozás.
A családstruktúra fogalma, a családi alrendszerek, a családi hierarchia.
A családi életciklus, krízisek.
Szociális munka a családokkal.

Szociális munka csoportokkal

A csoport fogalma, célja, a csoport alkalmazásának lehetőségei, keretei a szociális munkában.
A csoportmunka modelljei:

2.7.2.1.1.1. társadalmi célmodell (bizottságok, adminisztratív csoport, képviseleti testületek, teamek, esetkezelési konferenciák, társadalmi akciócsoportok).

2.7.2.1.1.2. gyógyító modell (oktató csoport, személyiségfejlesztő csoport, terápiás csoport, szocializációs csoport).

2.7.2.1.1.3. reciprok modell (önsegítő csoport).

Az egyetemes emberi jogok és azok érvényesülése a csoportmunka folyamán.
A szociális csoportmunka folyamata.
Tervezés.
Szervezés.
A csoportfejlődés öt szakasza.
Csoportszerepek.
A csoportmunka lezárása.
Csoportdinamikai jelenségek.
A csoport kommunikációs és interakciós mintái.
Csoportkohézió.
Csoportnorma, szociális kontroll.
Csoportkultúra.
A csoportszerepek közötti dinamizmus, építő és destruktív folyamatok.
A csoport vezetése.
A vezetést meghatározó tényezők.
Kommunikációs hibák.
Kezelési technikák.

Közösségi szociális munka

A közösségi szociális munka formái és folyamata.
Szociális tervezés.
Közösségfejlesztés, szociális fejlesztés.
Közösségszervezés.
Szociális akció.

Szociális tervezés, közösségfejlesztés.
A szociális tervezés szempontjai, fázisai.
A közösségfejlesztés szemlélete, meghatározása.
A közösségfejlesztés kialakulása.

A közösségfejlesztési folyamat fázisai.
Cselekvési technikák a közösségfejlesztésben.

Közösségszervezés.
A közösségi szociális munka történeti gyökerei, az elméletalkotást segítő tudományterületek.
A közösségszervezés céljai, a célok elérését szolgáló programok és eljárások.
Támogató rendszerek.
Szomszédságok megismerése, szomszédsági szociális munka.
Közösségi profil.
A közösségszervező legfontosabb szerepei.
A projektépítés főbb szakaszai.

2.7.2.2.Pszichológiai és pedagógiai ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Alapismereteket és alapfogalmakat szolgáltatni az emberi pszichikumról, a személyiségről, a személyiség fejlődéséről és a társas érintkezés sajátosságairól. A pszichológiai és szociálpszichológiai módszerek ismertetésével hozzásegíteni a tanulót ahhoz, hogy saját szemléletének formálásakor támaszkodhasson az elméleti hátterekre. Igénye legyen munkájában az indviduális különbségek figyelembevételével alkalmazni a pedagógiai módszereket.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus, pedagógiai előadó, pszichiáter, okleveles gyógypedagógus, pszichopedagógus, ápoló BsC, MsC, egészségtan tanár.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Társadalomismeret: szocializáció.
Osztályközösség-építés: társas együttélés.
Testnevelés és sport: attitűd.
Természetismeret: érzékszerv, érzékelés, betegség, egészség.
Erkölcstan: az önismeret és az önfejlesztés eszközei.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Munkavégzése során alkalmazza a pszichológiai meg-ismerés módszereit.	Ismeri a komplex megismerés jelentő- ségét.	Irányítással	Munkavégzése során betartja a	Szakirodalmat ta- nulmányoz.
Felismeri a szük-ségletek hiányát.	Ismeri a szükséglet kielégítés módjait.	Irányítással		Összegyűjti a jó gyakorlatokat.
Megfelelő módon	Ismeri a verbális,			Internetes forrásból

használja a kommunikáció eszközeit.	non-verbális és a metakommunikáci- ós eszközöket.	Instrukció alapján részben önállóan	titoktartás, adatvéd- elem szabályait. Törekszik a pontos és precíz munka-végzésre.	származó gyakorlatokat használ munkavégzése során.
Felismeri a személyiségzavarok, fejlődészavarok és a deviánsviselkedés formáit.	Tudja, hogy milyen szakemberhez kell irányítani a klienst.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakirodalmat ta- nulmányoz.
Segíti a gyermek csoportba történő beilleszkedését.	Ismeri a beilleszke- dést elősegítő peda- gógiai eszközöket, módszereket.	Irányítással		Internetes forrásból beilleszkedést segí- tő módszereket, játékokat, meséket használ fel.
Felismeri a gyógypedagógia segítséget igénylő problémákat.		Jelöljön ki egy elemet.		Szakirodalmat tanulmányoz.

A tantárgy témakörei

Pszichológiai alapismeretek

A pszichológia alapvető fogalmai és összefüggései; lelki jelenségek és folyamatok.
A motiváció; az érzelmek; a megismerés (észlelés, percepció, figyelem, érdeklődés, emlékezet, képzelet, gondolkodás); a tudatállapotok.
Személyészlelést befolyásoló tényezők: szociokulturális környezet, empátia, önértékelés, intellektuális, emocionális jellemzők.
A munka során alkalmazható pszichológiai megismerési módszerek: megfigyelés, dokumentumelemzés, kérdezés, kísérlet.
A szükségletek rendszere, a szükségletek - kielégítés hiányainak jele.

Szociálpszichológiai jelenségek és folyamatok A szociálpszichológia fogalma, tárgyköre.
A társadalom kisebb és nagyobb egységeiben működő jelenségek, szabályszerűségek felismerése.
A csoport hatása az egyénre, csoportközi viszonyok, a verbális, nonverbális és a metakommunikációs jelzések érvényesülése és hatása.
Tömeg, közösség, társadalmi nagycsoport, a csoport szerepe az elsődleges és a másodlagos szocializációban.
A társas érintkezés sajátossága, a kommunikáció elmélete, szociálpszichológiai fogalmak és folyamatok.

Csoportdinamikai jelenségek és folyamatok.
Szociális identitás kialakulása, szociális tanulás.
Attitűdök, énvédő funkciók.
A sztereotípiák, stigmák, az emberi vonzalmak és taszítások, játszmák.
Az előítélet kialakulása és okai.
Az előítéletek csoportfolyamatokat befolyásoló hatása.
A szerep, a szerepstruktúrák, szerep-összeférhetetlenségek, szerepkonfliktusok.
Konfliktusok és a konfliktuskezelés.

Konformitás és nonkonformitás.
A konfliktusok keletkezése és megoldásának technikája.
Az eltérő fejlődésből eredő hátrányok: sérült gyermek a családban; sérültek a társadalomban.
A szociálpszichológiai ismeretek gyakorlati alkalmazása a problémák felismerésében, kezelésében, megoldásában.

Az életút pszichológiája

Az ember életkori fejlődésének szakaszai, gyermekkor, serdülőkor, ifjúkor, felnőttkor, időskor, ezek fejlődési sajátosságai, az egyéni fejlődést befolyásoló tényezők jellegzetességei.
Az emberi pszichikum fejlődésének, érésének folyamata.
A szenzomotoros és a kognitív fejlődés menete.
Az ember megismerő tevékenységek területei, törvényszerűségei és azok időbeli lefolyása.
A fejlődés, érés, nevelés összefüggése.
Az anya-gyerek kapcsolat jelentősége a gyermek érzelmi, szociális és értelmi fejlődésében, szeparáció és hospitalizáció.
A motiváció, az érzelem és az akarat összefüggései és fejlődésmenete.
A játékfejlődés jellemzői a különböző életkori szakaszokban.
Az átlagtól eltérő fejlődés jellemzői, a tünetek jelentősége, a fejlesztés lehetőségei.
Fejlődési, beilleszkedési és viselkedési zavarok, tanulási nehézségek, agresszió, pszichoszomatikus tünetek.
Az énkép, identitás, önbecsülés és önállóság kialakulásának folyamata, az érzelmi, akarati, élet fejlődésmenete.
Az előítéletek életutat befolyásoló hatása.
A kortárs csoportok szerepe az egyes életkori szakaszokban.
Fejlődési és járulékos krízisek.
A játék, tanulás és munka személyiségalakító hatásai.
Válságok az életciklusokban.
Társadalmi traumák, a társadalmi körülmények pszichikus hatásai.
Hozzászokások, függőségek, szenvedélyek.
A veszteségek fajtái, pszichikus hatása és feldolgozásuk folyamata (a gyász lélektana, gyászreakciók), módszere.

A személyiség pszichológiája A személyiség fogalma, személyiség elméletek.
Személyiségtípusok.
Az egyéni fejlődést befolyásoló tényezők hatása a személyiségfejlődésre.
A személyiség szerkezete, alakulása a kultúra, a család és a kortárscsoport hatására, vizsgálata.
Énkép, éntudat, önértékelés, játszma, elhárító mechanizmusok.
Empátia.
Személyiségzavarok, fejlődészavarok és a deviánsviselkedés.
A serdülők és az ifjúkorúak inadaptációja.
A felnőtt személyiség- és viselkedészavarai.
A viselkedési rendellenességek, kezelésük, terápiájuk.

Szocializáció

A szocializáció fogalma és folyamata.
A szocializációs színterek és hatások: anya, család, kortárscsoport, gyermekintézmények, kiemelten az iskola, munkahely, társadalmi szervezetek és intézmények, a kulturális minták

és normák.
A szociális identitás.
Az előítéletek szocializációt befolyásoló hatása.

Pedagógiai alapismeretek

A nevelés fogalma, célja, feladatai, a nevelési folyamat törvényszerűségei.
A nevelési folyamat résztvevői.
A gyermek megismerésének lehetőségei, módszerei, a módszerválasztást befolyásoló tényezők.
Közvetett és közvetlen nevelési módszerek.
A nevelő személyisége, nevelésben betöltött szerepe.
Nevelési stílusok és attitűdök.
Sikerek és kudarcok a nevelésben.
Egyéni, csoportos, közösségi nevelés lehetőségei, formái.
Pedagógiai folyamatok tudatos tervezése, elemzése a nevelőmunkában.
A gyermek környezetének kialakítása az életkornak megfelelő, öntevékeny, szabad mozgás és játék feltételeinek megteremtése.
Egyéni képességek kibontakoztatásának lehetőségei.
A csoportban nevelkedő gyermek nehézségeinek megismerése, a beilleszkedés elősegítése pedagógiai eszközökkel, módszerekkel.
A gyermek etnikai, vallási és kulturális sajátosságainak, hagyományainak és szokásainak figyelembevétele.
Tanulási folyamat, a tanulás segítése, a tanulási nehézségek.
Egyéni bánásmód alkalmazása.
Korai fejlesztés, sajátos nevelési igény szükségességének felismerése, fejlesztési módszerek.
A sajátos ütemű fejlődés megnyilvánulási jelei, a gyógypedagógiai segítséget igénylő problémák.
A sajátos szükségletű gyermekek oktatásának, fejlesztésének intézményei, lehetőségei.
Az előítéletek működésének oktatást befolyásoló hatása.

2.7.2.3.Szociális gondozás tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Célja a gondozás fogalmának, feladatainak és tevékenységi formáinak komplex bemutatása. A szellemi és fizikai képességek megőrzését, fejlesztését célzó foglalkoztatás főbb elveinek és formáinak rendszerezése. Az ellátott mindennapi életvitelének megszervezéséhez szükséges módszerek, és a háztartásgazdálkodás és háztartásvitel főbb kérdéseinek áttekintése. A gondozással, a foglalkoztatással és a háztartásvezetéssel kapcsolatos szabályok és eljárások ismertetése.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás BsC, MsC, szociális szervező, szociális menedzser, szociálpolitikus, szociológus, egészségügyi szociális munkás.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Szakgimnázium 12. évfolyam:
Társadalomismeret: globalizációs jelenségek, állampolgári jogok és kötelességek.
Osztályközösség-építés: egyéni és családi költségvetés, tervezés.
Természetismeret: érzékszerv, érzékelés, betegség, egészség, életszakasz.

Biológia általános iskola: A mozgássérült és mozgáskorlátozott emberek segítése.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Felismeri a kliensek szükséges gondozá- si elemeit.	Ismeri a gondozás célját, elemeit, eszközeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Törekszik a szak- nyelv pontos és szakszerű használa- tára. Törekszik a pontos és precíz munka- végzésre. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportos feladat esetén.	Jó gyakorlatokat használ.
Javaslatot tesz a szakmai jogszabály által biztosított szolgáltatás igény- bevételére.	Ismeri a szociális ellátórendszer által nyújtott szolgáltatá- si formákat.	Irányítással		Interneten megkere- si a szociális szol- gáltatókat, s általuk nyújtott szolgáltatá- sokat.
Felméri a személyre szabott foglalkozta- tási módok lehető- ségeit.	Ismeri a foglalkoz- tatás elvét, célját, eszközeit, fajtáit,	Instrukció alapján részben önállóan		A témához kapcso- lódó szakirodalmat tanulmányozza.
Ismerteti a háztar- tásgazdálkodás fontosságát.	Ismeri a háztartás- gazdálkodás eleme- it.	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus háztar- tási naplót vezet.
Alkalmazza a biz- tonságos munka- végzéshez szüksé- ges védőeszközö- ket.	Ismeri a munkavé- delmi szabályokat.	Teljesen önállóan		Interneten követi a jogszabályi változá- sokat.
Tájékoztatást nyújt a gyógyászati se- gédeszközökről, beszerzéséről, azok használatáról.	Ismeri a gyógyásza- ti segédeszközök fajtáit, beszerzési módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes forrásból ismereteket szerez a legújabb gyógyászati segéd- eszközök beszerzé- sének módjáról.
Támogatja a hal- doklót és a család- tagokat.	Ismeri a haldokló beteg magatartási fázisait és a gyász fázisait.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakirodalmat ta- nulmányoz.

A tantárgy témakörei

Idős és fogyatékkal élő emberek ellátásai

A gondozás fogalmának értelmezése az időskorúak ellátásában, az idős emberek életének segítésében: mikor segítsünk, hogyan segítsünk, mivel segítünk?

A gondozás elemei, eszközei, célcsoportjai, praktikus feladatai.

Az idősek és fogyatékos emberek ellátását szolgáló szociális alapszolgáltatások és a szakosított ellátások.

Az egyes ellátások igénybevételének módja, feltételei, az igénybevétellel kapcsolatos

eljárások.
A gondozási tervek típusai: az egyéni gondozási terv, az egyéni rehabilitációs program és az egyéni fejlesztési terv tartalma, a gondozási tervet készítő team munkája, a gondozási terv adminisztrálása.
A szociális alapellátásban működő korszerű gondozási formák tartama és jelentősége.
Az érdekvédelem célja, fokozata, az érdekképviselet megvalósítását szolgáló eszközök módszerei.
Az ellátottak speciális és általános jogai, a jogérvényesítés garanciái.
Az érdekképviselet színterei.

Aktivitás és foglalkoztatás

A tevékenység, a foglalkozás funkciója, jelentősége: az önmegvalósítás eszköze, a fizikai, a szellemi aktivitás, az önállóság fenntartásának eszköze.
A családi és emberi kapcsolatok megőrzésének eszköze, a nyitottság és az új ismeretek szerzésének lehetősége, a szórakozás és a rekreáció eszköze.
A foglalkozás főbb elvei: önkéntesség, személyre szabottság, célszerűség, hasznosság, rendszeresség, folyamatosság, az érdeklődést felkeltő és fenntartó változatosság, érték, elismerés.
A tevékenységek formái: az önellátáshoz kapcsolódó, rekreációs és gyógytorna jellegű, a családi és emberi kapcsolatok fenntartásához kapcsolódó, szellemi és kulturális, művészeti tevékenységek, és a termelő jellegű foglalkozások.
A különböző programok személyi és tárgyi feltételeinek számbavétele.

Háztartási ismeretek

Háztartásgazdálkodás: a családi költségvetés, a bevételek (tőkejellegű, örökség, munkajövedelmek, a társadalmi újraelosztásból származó bevételek, a kölcsönös segítségből származó bevételek).
A családi kiadások: lakásszerzés, nagyberuházások költségei, a lakásfenntartás, a hiteltörlesztés, az élelmezés, a ruházkodás, a munkába járás, az iskoláztatás, az egészségmegőrzés, az egészségügyi ellátás költségei, a szórakozás, pihenés költségei.
A háztartásvezetéshez szükséges ismeretek: az idős emberek igényei szerinti, a minél teljesebb önellátás segítésének eszközei és módszerei a háztartásvitel során.
Az adósságok kialakulásának megelőzése, törlesztése; adósságkezelési szolgáltatás lehetősége.
A házi munkák tervezése, rendszerezése az idős ember igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.
A háztartásvezetés technikai megoldásai.
A háztartási feladatok ellátása során jelentkező veszélyforrások figyelembevétele.

A gyógyászati segédeszközök beszerzése

A gyógyászati segédeszközök beszerzése, kihordási idő jelentősége, használatuk ismerete.
A gyógyászati segédeszközök karbantartása, tisztítása.
A célok megválasztása, a támogatási folyamat tervezése, az eszközök és módszerek kiválasztása.
A mindennapi életmenet biztosításának feladatai az ellátott képességeihez adaptált módon; a környezet átalakításának lehetőségei, feladatai, eszközei.

Gyógyíthatatlan betegek és haldoklók gondozása

A célok megválasztása, a támogatási folyamat tervezése, az eszközök és módszerek kiválasztása.
A mindennapi életmenet biztosításának feladatai az ellátott képességeihez adaptált módon; a környezet átalakításának lehetőségei, feladatai, eszközei.
A gyógyíthatatlan betegek gondozásának sajátos módszerei.
A haldokló ember kísérése, a halott körüli teendők, a gyász feldolgozásának segítése, a család támogatása.
Az eutanázia; hospice-ellátás.
A hospice célja, alapelvei, ellátási formái.

2.7.2.4.Társadalom-, szociálpolitikai és társadalombiztosítási ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A társadalomban és a szűkebb környezetben érvényesülő társadalmi szabályok felismerésének segítése, a társadalmi folyamatok értelmezése, az előítéletek keletkezésének okaival való szembenézés, a társadalom struktúrájának, működésének megismerése, az egyenlőtlenségek, a szegénység kialakulásának területi és társadalmi okai, jellemzői és csökkentésük eszközeinek értelmezése.

Közvetíteni azokat a fogalmakat, összefüggéseket, amelyek a szociálpolitikát, mint önálló diszciplínát és a társadalmi integráció megteremtésére és megőrzésére törekvő szakmai gyakorlatot meghatározzák; bemutatni azokat az ideológiákat, érdekeket, értékeket, amelyek befolyásolják a mindenkori gyakorlatot, az alkalmazott technikákat és eszközöket. Alapismereteket nyújtani az állam-, és jogtudomány témaköréből, alkalmazható tájékozottságot nyújtani a szociális szolgáltatások, a gyermekjólét és gyermekvédelem területén érvényesülő jogszabályokról, a közigazgatási eljárás szabályaival felvértezni a majdani szociális szakembereket, hogy a gyermekek, családok, csoportok, közösségek és a különböző szociális problémákkal küzdő kliensek érdekérvényesítését támogathassák.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles szociálpolitikus, szociális munkás BsC, MsC, szociálpedagógus, okleveles szociológus, okleveles társadalomismeret szakos tanár, szociális menedzser, egészségügyi szociális munkás.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret: család, társadalom, szocializáció, kultúra, etnikum, nemzet, nemzetiség, társadalmi mobilitás, deviancia.

Történelem: társadalom, társadalmi csoport, migráció, elit réteg, középréteg, alsó réteg.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Felismeri a társada- lom ártó - védő hatását.	Ismeri a gazdasági javulás egészségre káros hatásait.	Instrukció alapján részben önállóan	Törekszik a szak- nyelv pontos és szakszerű használa- tára. Törekszik a pontos és precíz munka- végzésre. Felelős	Szakirodalmat ta- nulmányoz.
Alkalmazza az egyenlő bánásmód elvét.	Ismeri az akadályo- zott, egészségileg károsodott ellátot- tak, kliensek prob- lémáit.	Teljesen önállóan		Szakirodalmat ta- nulmányoz.
Felismeri a diszk- riminációt	Ismeri a szociálpoli- tikai beavatkozást igénylők körét.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információkat gyűjt a társadalmi

hatásait.			és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportos feladat esetén.	szinten megjelenő diszkri- minációról.
Javaslatot tesz a támogatások igény- bevételére.	Ismeri a pénzbeli és a természetbeni támogatások igény- lésének módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		Követi a jogszabá- lyi változásokat.
Elősegíti az emberi szükségletek meg- valósulását.	Ismeri az életkor- hoz, egészségi álla- pothoz kapcsolódó szükségeteket, s ezek kielégítési módjai.	Teljesen önállóan		Életvitellel, élet- móddal kapcsolatos jó gyakorlatokat gyűjt össze.

A tantárgy témakörei

A társadalmi struktúra, a mai magyar társadalom

Alapfogalmak (társadalmi struktúra, működése, rétegződés, státusz, státuszcsoport).
A társadalom összetételét mutató adatok (életkori, egyéb demográfiai megoszlás, nemzetiségi, etnikai összetétel, foglalkozási szerkezet stb.) értelmezése.
A struktúrát generáló és manifeszt viszonyok.
Az egyén társadalmi meghatározottsága.
Társadalmi újratermelés, újratermelődés.
A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelésének, újratermelődésének okai, mechanizmusai.
A társadalmi egyenlőtlenségek dimenziói, ezek feltárásának és ábrázolásának technikái.
A társadalom ártó-védő hatása.
Különbözőség, másság.
A deviancia fogalma, elméletei, kialakulásuk okai, társadalmi megítélése és annak változása.
A társadalmi integráció, dezintegráció fogalma, folyamata.
Az anómia jelensége, megjelenése a társadalomban.
A mai magyar társadalom szerkezete, egyes térbeli jellemzői.

Az egyenlőtlenség fogalma, dimenziói a mai magyar társadalomban.
A társadalmi integrációt veszélyeztető jelenségek: munkanélküliség, hajléktalanság, a cigányság hátrányainak halmozódása, kirekesztés, előítéletek.
A deviáns jelenségek a társadalomban, okai, formái, mérete és szociológiai jellemzői a mai Magyarországon.
A társadalom, a család és az iskola szerepe az egyenlőtlenségek, a szegénység mérséklésében és újratermelésében.
A társadalmi mobilitás fogalma és jellemző.

A társadalmi egyenlőtlenség és szegénység okai Az egyes társadalmi csoportok tipikus problémái.
A fogyaték másság, vagy egyenlőtlenséget generáló hátrány.
A fogyatékkal élők hátrányainak dimenziói.

A magyar társadalom, a politika, a szociálpolitika válasza a fogyatékkal élők hátrányaira.
A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítását célzó jogszabályok és azok végrehajtása.
A szegénység és depriváció értelmezése és jellemzői.
A szegénység szubkultúrája.
A deviáns jelenségek a társadalomban.
A veszélyeztetett csoportok és térségek, a diszkrimináció.
A társadalom viszonya a fogyatékos emberhez Európában és Magyarországon.

Szociálpolitikai beavatkozást igénylő problémák, a szociálpolitika intézményrendszere

A szegénység, a munkanélküliség, a munkaképes korúak inaktivitását csökkentő intézkedések, a lakhatási költségek növekedése, a hajléktalanság, elöregedés, a devianciák, a fogyatékosok hátrányai.
A gyermekek hátrányai, a diszkrimináció és a társadalmi kirekesztés, a migráció, a menekültek.
A szociális, foglalkoztatási, családtámogatási, gyermekjóléti, gyermekvédelmi és munkaügyi intézményrendszer feladatai és működésük.
A támogatások rendszere, megszerzésének feltételei és szabályai.
Az ellátottak helye az intézményi struktúrában, a jogosultságok érvényesítésének lehetőségei és akadályai.
A segítő szakmák szerepe az ellátásban.
A diszkrimináció és a társadalmi kirekesztés.
Területi differenciálódás, a térség intézményeinek köre.

A jóléti nagyrendszerek A jóléti védelem keretei, formái.

A társadalombiztosítás rendszere, az egészségbiztosítási és nyugdíjbiztosítási ellátások.
A családtámogatások.
A foglalkoztatással összefüggő ellátások.
A munkaerő - piaci szolgáltatások és a foglalkoztatást elősegítő támogatások.
A munkanélküliek ellátásai.
A hajléktalan személyek ellátásai.
Az egyházi, a civil, a nonprofit és a közhasznú szervezetek szerepe, lehetőségei a jóléti ellátásban.

A lokális ellátások

Önkormányzati szociális, gyermekjóléti, illetve gyermekvédelmi ellátások: pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátások a szociális és a gyermekvédelmi törvényben és kapcsolódó jogszabályaikban.
A jogi szabályozás, alapelvei, rendszere és szereplői.
A törvényben szabályozott ellátások és intézményei.
A gyermekek jogairól szóló nemzetközi megállapodások és hazai jogszabályok.
A gyermek és fiatalkorúak büntethetősége, a gyermek és fiatalkorúak büntetésének irányelvei, a velük szemben alkalmazható büntetési tételek.
A családjogi törvény.
A szülői jogok és kötelezettségek; a felügyeleti jog, és a gyámság.
A fogyatékos személyek jogai és esélyegyenlőségének kérdései.
Munkanélküliek és a hajléktalan személyek önkormányzati ellátásai.

A család és életmód

A család fogalma, funkciója és ezek történelmi változása.
A család helye, szerepe, szerkezete, jelentősége, működése és működési zavarai.
Az életmód, életvitel összetevői.
Az életmódkutatás technikái.
Családi és társadalmi szerepek.
Az emberi szükségletek rendszere.
A család szocializációs szerepe, a családi gazdálkodás.
A családi életciklus, az életút
Az életútinterjú tervezése, szervezése, készítése, feldolgozása és értelmezése.
A kultúra, szubkultúra, hagyományok, életmód, szokások, életvitel fogalma, meghatározó tényezői, összetevői.
Értékek, normák, szankciók; normáktól való eltérés.
A család szerkezete és annak ábrázolása.
A család, mint támogató rendszer, és mint problémaforrás.
A család szerepe a társadalmi egyenlőtlenségek újratermelésében.
A gyerek, az idős, a beteg és a fogyatékos ember helye a családban, magányosság a családon belül.

Társadalombiztosítási alapismeretek
Társadalombiztosítás feladata, célja.
Egészségbiztosítási ellátások.
Kötelező egészségbiztosítási ellátások.
Táppénz.
Baleseti ellátások.
Nyugdíjbiztosítási ellátások.
Társadalombiztosítási nyugellátás.
Hozzátartozói nyugellátások.
Magánnyugdíj.
Gyermekgondozási díj

2.7.2.5.Mentálhigiéné tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A megszerzett ismeretek integrációja, a lelki egészség megőrzésének, a holisztikus szemlélet kialakításának segítése, a tapasztalatok holisztikus szemlélet szerinti átgondolása érdekében. Az egyéni életvezetés segítése, a személyiséget védő mechanizmusok kialakítása.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Mentálhigiénikus-egészségfejlesztő, mentálhigiénikus szakember, pszichológus, szupervízor, egészségügyi szociális munkás, egészségtan tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák
Részt vesz az egészségnevelé si feladatok elvégzé- sében.	Ismeri a prevenció színtereit.	Instrukció alapján részben önállóan	Törekszik a szak- nyelv pontos és szakszerű használa- tára. Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportos feladat esetén is.	Internetes forrásból keresi a legújabb egészségnevelés sel kapcsolatos jó gya-korlatokat.
Bekapcsolódi k a kríziskezelés fo-lyamatába.	Ismeri a krízis típu- sait.	Irányítással		Szakirodalmat ta- nulmányoz.
Saját munkáját kompetenciahatá rin belül végzi el.	Ismeri munkavég-zéséhez, szakképe-sítéséhez kacsolódó kompetenciákat.	Irányítással		Szakirodalmat ta- nulmányoz.

A tantárgy témakörei

Elméleti ismeretek

A mentálhigiéné fogalma, szerepe, szükségessége.
A mentálhigiéné fajtái (egyéni-közösségi, preventív-korrektív); a közösségi mentálhigiéné színterei.
Az elmélet és a gyakorlat integrálása, az emberi kapcsolatok komplexitása, az ember holisztikus értelmezése.
Egészség és társadalom, deviancia és a másság a társadalomban.
A természetes támaszok, az emberi szükségletek változása az életkorok szerint.
A mentálhigiénés konzultáció formái (eset-, pedagógus-, programközpontú, segítő).
Az egészség holisztikus szemlélete; a természetes támogató rendszerek, életmód és életvezetés.
Az egyéni és közösségi válsághelyzetek.
Az én-védő mechanizmusok, a pszichoszomatikus betegségek, krízis és a krízisintervenció.
A segítő kapcsolat működtetésének mentálhigiénés vetülete, a segítő beszélgetés, mint sajátos kommunikációs forma.
A társadalmi szolgáltató rendszerek mentálhigiénés vonatkozásai.
A munka pszichológiája.
Az esetmegbeszélés módszertana.
Az esetmegbeszélés, mint segítség a szociális szakemberek számára.
A szupervízió módszertana.
A szupervízió, mint segítség a szociális szakemberek számára.

A gondozás mentálhigiénés vonatkozásai

A társadalmi szolgáltató rendszerek mentálhigiénés vonatkozásai.
A segítők mentálhigiénéje: a segítő kapcsolat csapdái, a szindrómás segítés jellemzői és kialakulásának okai.
A pihenés, a rekreáció formái: a szabadidős tevékenység, a kapcsolati és a személyes erő-

források feltárása.
A munka társas vonatkozásai; szervezetpszichológia; vezetők és vezetettek.
A saját munka szervezése, időgazdálkodás.
A munka- és lelki egészség, a pihenés pszichológiája.
A munkanélküliség lelki hatása.

2.7.2.6.Esetmegbeszélés tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Az esetmegbeszélés a gyakorlat egész időszakában támogatja a tanulót a felkészülésben és a szakmai felelősségek felismerésében. Kiscsoportos team munkában segíti a tanulót a gyakorlat során szerzett élmények feldolgozásában, végig gondolásában. A tanulók tapasztalatot szerezhetnek arról, hogy az eseteket, hogyan lehet több szempont szerint értelmezni, s ez szerepet játszik abban, hogy gondolkodásuk rugalmasabb legyen, előítéleteik oldódjanak. A szupervízió lehetőséget biztosít a tanulónak, hogy tudja használni a személyiség védelmének eszközeit a szupervízió folyamatában és igényelje a szupervíziós támogatást szakmai személyisége fejlődése érdekében.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A szakmai készségfejlesztést kizárólag csoportvezetésben jártas: pszichológus végezheti.
A kommunikációs gyakorlatot: pszichológus, okleveles szociális munkás, pedagógiai előadó, okleveles gyógypedagógus, okleveles szupervízor, szociális szervező, szociális kompetenciafejlesztő tréner,

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Erkölcstan: az önismeret és az önfejlesztés eszközei.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Alkalmazza a sze-mélyiségvédel mé- nek eszközeit.	Ismeri az énvédő mechanizmus ok szerepét.	Teljesen önállóan	Kész a közös mun- kára, másokkal megosztja tudását. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportos feladat esetén is	Szakirodalmat ta- nulmányoz.
Megelőzi a kiégés kialakulását.	Ismeri a konfliktus és a stressz lelki egészségre gyako- rolt hatását.	Jelöljön ki egy elemet.		Szakirodalmat ta- nulmányoz. Kiégést megelőző jó gyakorlatokat keres internetes forrásból.

A tantárgy témakörei

Esetmegbeszélés

Az esetmegbeszélés módszertana.
Az esetmegbeszélés, mint segítség a szociális szakemberek számára.
A folyamatos gyakorlat támogatása: esetelemzésekkel, esetbemutatásokkal.
A személyiségi jogok védelme, a segítő szerepének és céljainak ismertetése, szerepelemzés, a problémák meghatározása, a kompetenciák tisztázása.
A személyes érintettség feltárása, megoldási, kimeneti lehetőségek felvázolása, az elvárások és az érzelmek feltárása, nehézségek, a felmerülő problémák, dilemmák felvázolása.
A munkafolyamatban való részvétel értelmezése.
Az eset megbeszélése, elemzése (kiválasztás, megfigyelés, elemzés, értékelés, stb.).
Az eset bemutatása.
Életvesztés- találkozás a halállal.
A megoldás, a kimeneti lehetőségek felvázolása.
Elvárások, érzelmek feltárása.
A nehézségek, felmerülő problémák.
A munkafolyamatban való részvétel értelmezése.
A gyakorlat során felmerült etikai kérdések mérlegelése, a dilemmák értelmezése a terep-tanár és a gyakorlóhely, más szakembereinek segítségével.
Az emberi értékek és autonómia tisztelete a szociális gondozás gyakorlatában.

Szupervízió
A szupervízió módszertana.
A szupervízió, mint segítség a szociális szakemberek számára.
A szupervíziós támogatás, mint a személyiség védelmének és fejlesztésének eszköze.
A segítő munka személyiséget, a kommunikációt, a szakmai munkát fenyegető, kiégést eredményező hatásai.
A szakmai munkával való találkozás első élményének feldolgozása védett környezetben.
A csoportmunka támogató lehetőségének alkalmazása a szakmai gyakorlat során.
Önreflexió alkalmazásával megelőzni a kiégést.
A szupervíziós támogatásra vonatkozó belső igény kiépítése.

2.7.3. szociális szervezés és igazgatás megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A szociális szervezés és igazgatás a szociálpolitika végrehajtásának feltételeiről való gondoskodást, valamint intézményrendszer létrehozását és működtetését jelenti. A szociálpolitika kialakítása és végrehajtása, a léthez való jog biztosítása és a polgárok szociális biztonságának megteremtése, szavatolása.

2.7.3.1.Társadalomismeret tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy bemutatja a társadalomismeret forrásait, előtörténetét, a társadalomismeret területeit és legfontosabb modelljeit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális menedzser

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Történelem, állampolgári ismeretek, földrajz, közgazdaságtan, statisztika.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti a szocio- lógiai kutatás mód- szertanát, bemutatja a szociológiai vizs- gálatok lépéseit, jellemzi az adatfel- dolgozásokat, ér- telmezni és megkü- lönböztetni tud statisztikai mutató- kat.	Szociológia mód- szertana, adatgyűj- tési módszerek, mintavétel, kérdőív.	Instrukció alapján részben önállóan	Objektív, pontos szemlélet, követke- zetes gondolkodás képessége. előíté- letmentes helyzet- felismerő képesség, helyzetelemző ké- pesség. Kutatási eredmények, tudo- mányos modellek alkalmazása. Társa- dalomtudományo s szemlélet	Internetes keresés, word használata, excel használat.
Felismeri a társa- dalmi szerkezet és rétegződés modell- jeit és ismeri azok sajátosságait, defi- niálja a társadalmi szerkezet és réteg- ződés alapfogalma- it, bemutatja a de- priváció és az elit sajátosságait.	Társadalmi szerke- zet és rétegződés.	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes keresés, word használata, excel használat.

Azonosítja az okta- tási rendszereket, felismeri az össze- függéseket az okta- tás és az egyenlőt- lenségek között, ismerteti az oktatás funkcióit, ismeri az iskola szerepét az oktatásban és neve- lésben, leírja az oktatási rendszerek társadalmi hatásait.	Oktatásszocilógia	Teljesen önállóan		Internetes keresés, word használata, excel használat.
Azonosítja a szüle- tési, halálozás, házasságkötési népesedési folyama- tokat, bemutatja a korfa használatát és értelmezését, ismeri a demográfiai fo- lyamatok gazdasá- gi- társadalmi össze- függéseit, jellemzi Magyarország né- pességtörténetét, ismeri a főbb népes- ségpolitikai eszkö- zöket.	Demográfia, népe- sedés, népességpoli- tika, népességtörté- net.	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes keresés, word használata, excel használat.
Ismerteti a világvá- ros/város/falu/tan ya fogalmakat, meg tudja fogalmazni a településtípusok jellemzőit, csopor- tosítani tudja a településrészek funkcióit, leírja a magyar településhá- lózat jellemzőit.	Településszociol ó- gia, város és falu, funkciók, település- hálózatok.	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes keresés, word használata, excel használat.

Alkalmazza a holisztikus szemléletet a család bemutatásánál. Bemutatja a família és életmód kultúrtörténeti gondolkodásmódján ak megközelítését, bemutatja a család funkcióit, csoporto- sítja az legjellemzőbb emberi viselkedésmódokat és az életmódokat.	Család, életmód.	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes keresés, word használata, excel használat.

Ismerteti az iskola és a család szerepét a szocializációban, összefüggéseket lát a társadalmi csopor- tok és a szocializá- ció között, ismeri a deviancia fogalmát, csoportosítja a de- viáns viselkedés-formákat, értelmezi a szocializáció és a devianciák közötti összefüggéseket, képes összehasonlí- tó elemzésre az értékrend változás és a szocializáció viszonyában.	Szocializáció, devi- ancia, értékrend.	Teljesen önállóan		Internetes keresés, word használata, excel használat.
Csoportosítja a kultúra területeit, ismeri a kultúra az emberi társadalmak kölcsönhatását, rendelkezik a val- lástörténeti áttekin- tés ismereteivel, ismeri a főbb vallá- sokat, definiálja az erkölcs és az etika fogalmakat, képes bemutatni az er- kölcs társadalmi hatásait.	Kultúra, vallás, erkölcs, etika.	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes keresés, word használata, excel használat.
Ismerteti a mobili- tás fogalmát, meg- különbözteti a mo- bilitás típusait, bemutatja a mobili- tás összefüggéseit történelmi esemé- nyek kapcsán, képes a mobilitás földrajzi értelmezésére,	Mobilitás	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes keresés, word használata, excel használat.

meghatározza a mobilitás okait és következmény eit.				

A tantárgy témakörei

Szociológia módszertana
társadalmak elemzése, kutatásmódszertan, társadalom szerkezetének kutatása, társadalmi modellek, kutatási eredmények felhasználhatósága, szociológiai vizsgálatok lépései, adat feldolgozások jellemzői, kérdőíves technika, interjúk, statisztikai mutatók

Társadalmi szerkezet és rétegződés
társadalmak eltérő nemzeti, kulturális és történelmi fejlődése, társadalmak szerkezete és rétegződése, szerkezet és rétegződés összefüggései az egyenlőtlenségekkel, modellek és sajátosságaik, alapfogalmak, depriváció és társadalmi elit.

Oktatásszociológia
értékek, értékek megismerése és átadása, tudáselméletek, szocializáció, oktatási rendszerek, oktatás és az egyenlőtlenség összefüggései, oktatás funkciói, iskola szerepe az oktatásban és nevelésben, társadalmi hatások

Demográfia, népesedés
népesség összetétele, népesség alakulása és változásai, népesedés folyamatai, születési-halálozási- és házasságkötési népesedési folyamatok, korfa használata és értelmezése, gazdasági-társadalmi összefüggések, Magyarország népességtörténete, főbb népességpolitikai eszközök

Településszociológia
településtípusok, települések szerkezete, -működése, fizikai jellemzők, infrastruktúra, világváros, város, falu, tanya fogalmak, településrészek, magyar településhálózat

Család, életmód
alapfogalmak, szocializációs színtér, család funkciói, hagyományai, történeti fejlődése, életmód jellemzői, kultúrtörténeti megközelítés, viselkedésmód, életmód kutatások

Szocializáció, deviancia
értékek, szokások, normák, intézményesített keretek, szocializációs sérülések, viselkedés, devianciák, iskola és család szerep, anómia

Kultúra, vallás, erkölcs
alapfogalmak, viszonyulások, történelmi megközelítés, identitás, kultúra területei, kultúra és társadalom kölcsönhatása, vallástörténeti áttekintés, főbb vallások, erkölcs és az etika

Mobilitás

rétegek, osztályok, csoportok, mobilitás fogalma, - típusai, mobilitás jellemzői, mobilitás összefüggései, szociálpolitika főbb értékeinek érvényesülés, mobilitás okai és következményei

2.7.3.2.Államigazgatás, közigazgatás tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy ismerteti az államigazgatás és közigazgatás alapvető definícióit, demokratikus működésének mechanizmusait és szerveit, valamint az önkormányzatiság eszméjét és gyakorlatát.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális menedzser, jogász, igazgatásszervező szociális szakiránnyal, közigazgatási menedzser.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakgimnázium 12. osztálya, történelem: XX. századi történelem, állampolgári ismeretek: jogi ismeretek.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák**
Tényállást állapít meg, jogszabályo- kat értelmez, ismer-teti a jogalkalma-zást, adekvát választ ad eljárásrendi kérdésekben, ismer- teti a hivatalos tárgyalási készsége- ket, megállapítja a hatáskör és illeté-kesség kérdéskörét, bemutatja az igaz-gatási együttműkö-dést.	Államigazgatási szervezeti rendszer, hatósági és hivatali eljárásrend ismere- te, igazgatási eljárá-sok ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan	Ügyfélközpontús ág, adekvát megkere- sés, érdemi infor-mációk	E-ügyintézés, jog-szabálykereső prog- ram használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő-programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.

Tényállást állapít meg, jogszabályo- kat értelmez, ismer- teti a jogalkalma- zást, adekvát választ ad eljárásrendi kérdésekben, ismer- teti a hivatalos tárgyalási készsége- ket, megállapítja a hatáskör és illeté- kesség kérdéskörét, bemutatja az igaz- gatási együttműkö- dést.	Közigazgatási szer- vek, hatósági és hivatali eljárás- rend ismerete, igazgatási eljárások ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan	birtoklása, jogszabályok válto- zásának követése, szabálykövető ma- gatartás.	E-ügyintézés, jog- szabálykereső prog- ram használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő- programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.
Értelmezi a vonat- kozó jogszabályo- kat, alkalmazza a jogot, megállapítja a hatáskör és illeté- kesség kérdésköreit, ismerteti a kormány felépítését, szerveit és a kormányzati működést.	A kormány.	Instrukció alapján részben önállóan		Jogszabálykereső program használata, honlapok kezelése, letöltések.
Ismerteti a tényállás megállapításának kritériumait, értel- mezi a vonatkozó jogszabályokat, alkalmazza a jogot, ismerteti az igazga- tási eljárásokat, hatáskört és illeté- kességet állapít meg.	Állam és önkor- mányzat, hatósági és hivatali eljárás- rend ismerete, igaz- gatási eljárások ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ügyintézés, jog- szabálykereső prog- ram használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő- programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.

Tényállást állapít meg, értelmezi a vonatkozó jogsza- bályokat, alkalmaz- za a jogot, adekvát választ ad a hivatali eljárásrendben, ismerteti az igazga- tási eljárásokat, megállapítja a ha- táskör és illetékes- ség kérdésköreit, jellemzi az igazga- tási együttműkö- dést.	Helyi önkormány- zatok, hatósági és hivatali eljárásrend ismerete, igazgatási eljárások ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ügyintézés, jog- szabálykereső prog- ram használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő- programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.
Tényállást állapít meg, ismerteti a vonatkozó jogsza- bályok értelmezésé- nek módját, alkal- mazza a jogot, megállapítja a ha- táskör és illetékes- ség kérdésköreit.	Európai Úniós igazgatás.	Irányítással		Jogszabálykereső program használata, honlapok kezelése, letöltések.
Tényállást állapít meg, ismerteti a vonatkozó jogsza- bályok értelmezésé- nek módját, alkal- mazza a jogot, megállapítja a ha- táskör és illetékes- ség kérdésköreit, bemutatja az adek- vát válasz kritériu- mait, jellemzi az igazgatási együtt- működést.	Köztestületi önkor- mányzati szervek.	Irányítással		E-ügyintézés, jog- szabálykereső prog- ram használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő- programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.

Tényállást állapít meg, ismerteti a vonatkozó jogsza- bályok értelmezésé- nek módját, alkal- mazza a jogot, megállapítja a ha- táskör és illetékes- ség kérdésköreit, bemutatja az adek- vát válasz kritériu- mait, jellemzi az igazgatási együtt- működést.	Közigazgatás sze- mélyzete, hatósági és hivatali eljárás- rend ismerete, igaz- gatási eljárások ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ügyintézés, jog- szabálykereső prog- ram használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő- programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.
Tényállást állapít meg, ismerteti a vonatkozó jogsza- bályok értelmezésé- nek módját, alkal- mazza a jogot.	Országgyűlés	Irányítással		Jogszabálykereső program használata, honlapok kezelése, letöltések.
Tényállást állapít meg, ismerteti a vonatkozó jogsza- bályok értelmezésé- nek módját, alkal- mazza a jogot, is- merteti az adekvát válasz kritériumait, ismeri az igazgatási eljárásokat, megha- tározza a hatáskör és illetékesség kér- désköreit.	Választási rendsze- rek.	Irányítással		E-ügyintézés, jog- szabálykereső prog- ram használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő- programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.

A tantárgy témakörei

Államigazgatási szervezeti rendszer

államigazgatás fogalma és államigazgatási szervek, alkotmányjogi alapok, államigazgatási szervek osztályozása és a közöttük lévő viszonyrendszer, hierachikus irányítás és felügyelet, államigazgatási szervezeti rendszer megszervezése és átalakítása

Közigazgatási szervek

közigazgatási szervek, szervezetek általános jogtana, szerv és szervezet a közigazgatásban, alkotmányos legitimitás, közigazgatás általános szervezésének alapelvei, szervtípusok, jogalanyiság és jogi személyiség a közigazgatásban, költségvetési szervek, közjogi személyek

A kormány

kormány és szervei, kormány feladat- és hatásköre, működése, minisztériumok és a

miniszterek, minisztériumok szervezete, miniszterelnökség, kormányhivatal, rendvédelmi szervek, autonóm államigazgatási szervek, önálló szabályozó szervek.

Állam és önkormányzat

államigazgatás helyi, területi szintje és szervei, általános hatáskörű területi államigazgatás, megyei és a fővárosi kormányhivatal, különös hatáskörű területi államigazgatási szervek, járási államigazgatási rendszer, járási hivatalok, helyi közügyek, semlegesség és pártatlanság, bürokrácia

Helyi Önkormányzatok

önkormányzatok az államszervezetben, önkormányzatok története Magyarországon, önkormányzati rendszer, az Alaptörvény önkormányzati rendszerének jellemzése, önkormányzatok feladat- és hatáskörei, a helyi önkormányzatok fajtái és a területszervezés, önkormányzati igazgatás

Európai Uniós igazgatás

igazgatás és szabályozás a tagországokban, közös közigazgatás, Helyi Önkormányzatok Európai Chartája, autonómia és szervezeti függetlenség

Köztestületi önkormányzati szervek

köztestületi önkormányzati szervek, funkcionális decentralizáció és közjogi jogi személyiség, Alkotmányos alapok, általános szabályok, köztestülettípusok, közfeladat és önigazgatás, köztestülettípusok

Közigazgatás személyzete

közigazgatás személyzete, közszolgálat és közigazgatás, az elkülönült közszolgálati jog sajátosságai, humán erőforrás és emberi tényező a közszolgáltatásban, ügyfélközpontúság, változások a közszolgálati jog szabályozásában

Országgyűlés

Országgyűlés jogi szabályozása, működése, Országgyűlés összetétele, feladatköre, Országgyűlés Tisztségviselői, Elnök, Házbizottság, Bizottságok

Választási rendszerek

politikai képviselet mechanizmusai, modellek, tipológiák, szavaztok, jelöltek, súlyozás, törvényhozó testületek szerepe, formulák-, módszerek-, rendszerek működése és története

2.7.3.3.Szociális jog tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Átfogó jogi ismeretek átadása, melynek gyakorlati alkalmazásával a szakember képes lesz a jogszabályok közötti eligazodásra, az adekvát válaszra és a hatékony jogalkalmazásra. Az általános, illetve szakterületet érintő jogi ismeretek teszik hitelessé és alkalmassá a szociális és rehabilitációs szakgondozót feladatainak ellátására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Felsőfokú szociális alapvégzettség, szociális munkás BsC, MsC, szociális szervező, szociális menedzser, szociálpolitikus, egészségügyi szociális munkás jogász, igazgatásszervező, igazságügyi igazgatási ügyintéző, jogász, közigazgatás szervező.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Szakgimnázium 12. évfolyam: Társadalomismeret: globalizációs jelenségek, állampolgári jogok és kötelességek.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Alkalmazza a jogi szaknyelvet, együttműködik a polgári jog alkal-mazása kapcsán, megérti a jogi prob-lémákat, közvetíteni tud jogi problémák kezelése és megol-dása érdekében, információt nyújt reá vonatkozó alap-vető jogi kérdéseket illetően, ismeri a vonatkozó jog-szabályokat.	Polgári jog, polgár- jogi szerződések, viszonyok szabá-lyozása, egyenjogú- ság, mellérendelt- ség, tulajdonjog, tulajdonjog, birtok- jog, kötelem, örök-lés.	Instrukció alapján részben önállóan	Jogszabálykövető magatartás, jogal-kalmazási képesség, hivatali kommuni-kációs stílus írásban és szóban, akkurá-tus magatartás, jogok és kötelessé-gek viszonyrendsze-rében történő gon-dolkodás, jogvédő magatartás, stabil értékrend.	Jogszabálykereső program használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő-programok, ügyfél-kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.
Alkalmazza a jogi szaknyelvet, együttműködik a családjog alkalma-zása kapcsán, meg-érti a családjogi problémákat, köz-vetíteni tud jogi problémák kezelése és megoldása érde- kében, információt nyújt reá vonatkozó alapvető jogi kérdé-seket illetően, isme-ri a gyámhatósági eljárásokat, ismeri a családjog fogalmait, ismeri a vonatkozó jogszabályokat.	Családjog, a házas- ság, a család, a rokonság, a gyám- ság intézményei, az élettársi kapcsolat, családjog fogalma, annak változása, funkciója.	Instrukció alapján részben önállóan		Jogszabálykereső program használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő-programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.

Alkalmazza a jogi szaknyelvet, együttműködik a munkajog alkalma- zása kapcsán, meg- érti a munkajogi problémákat, köz- vetíteni tud jogi problémák kezelése és megoldása érde- kében, információt nyújt reá vonatkozó alapvető jogi kérdé- seket illetően, isme- ri a munkaviszony jellemzőit, ismeri a munkavállalói jo- gokat és kötelezett- ségeket.	Munkajog, munka- viszony, munka- végzésre irányuló egyéb jogviszo- nyok, munkáltatók és munkavállalók jogai és kötelessé- gei, munkavédelem, munkabér, érdekvé- delem.	Instrukció alapján részben önállóan		Jogszabálykereső program használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő- programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.
Alkalmazza a jogi szaknyelvet, együttműködik az alkotmányos jogok garantálása érdeké- ben, ismeri az Al- kotmányban rögzí- tett jogokat, megérti az alaptörvénnyel kapcsolatos jogi problémákat, in- formációt nyújt az alaptörvényről.	Alkotmányjog, alaptörvény elfoga- dása, rendelkezései, alaptörvény főbb részei, alkotmánybí- róság, normakont- roll.	Irányítással		Jogszabálykereső program használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő- programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.

Alkalmazza a jogi szaknyelvet, együttműködik a büntetőjog alkalma- zása kapcsán, meg- érti a büntetőjogi problémákat, köz- vetíteni tud jogi problémák kezelése és megoldása érde- kében, információt nyújt reá vonatkozó alapvető jogi kérdé- seket illetően, isme- ri a bűncselekmé- nyek jellemzőit, ismeri a bűnüldöző szerveket, csoporto- sítja a bűnmegelő- zésben és bűn- ügyekben közremű- ködő szerveket.	Büntetőjog, bünte- tőhatóság, büntető- jogi felelősség, büntethetőség, fele- lősségrevonás, büntetések, fiatalkorúakra és katonákra vonatko- zó rendelkezések.	Irányítással		Jogszabálykereső program használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő- programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.
Ismerteti és hasz- nálja a jogi szak- nyelvet, együttmű- ködik jogi problé- mák kezelése és megoldása érdeké- ben, megérti az esélyegyenlőség elméleti és gyakor- lati problémáit, kommunikálja az esélyegyenlősé g sérüléséből fakadó problémákat, in- formációt nyújt jogi kérdéseket illetően.	Esélyegyenlőség, esélyek és kimene- tek egyenlősége, nemek köz ötti esélyegyenlőség, életkori szempon- tok, munkaerőpiaci helyzet, faji és etni- kai hovatartozás, vallás és hit, fogya- tékosság, szexuális beállítottság.	Teljesen önállóan		Jogszabálykereső program használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő- programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.

Ismerteti és alkal- mazza a jogvédelmi szaknyelvet, haté- konyan kommuni- kál különböző etni- kumú, eltérő kultu- rális háttérrel ren- delkező, más társa- dalmi helyzetű polgárokkal, együttműködik jogvédelmi problé- mák megértésében, kezelésében, köz- reműködik jogvé- delmi kifogások, problémák megol- dásában, informáci- ót nyújt jogi kérdé- seket illetően, fel- ismeri a jogsérel- meket, ismeri a vonatkozó jogsza- bályokat.	Jogvédelem, gyer- mekjogok, betegjo- gok, ellátotti jogok.	Instrukció alapján részben önállóan		Jogszabálykereső program használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő- programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.
Alkalmazza a jogi szaknyelvet, haté- konyan kommuni- kál különböző etni- kumú, eltérő kultu- rális háttérrel ren- delkező, más társa- dalmi helyzetű polgárokkal, együttműködik adatvédelmi prob- lémák, kezelésében és megoldásában, ismeri az adatvé- delmi szabályozó- kat, tud információt nyújtani adatvédel- mi kérdéseket ille- tően, felismeri a jogsérelmeke t.	Adatvédelem, euró- pai uniós szabályo- zás, garanciák és szankciók, szemé- lyes adatok, külön- leges adatok, egész- ségügyi adatok.	Instrukció alapján részben önállóan		Jogszabálykereső program használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő- programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.

Ismerteti és alkal- mazza az egészség- ügyi és szociális jogi szaknyelvet, hatékonyan kom- munikál különböző etnikumú, eltérő kulturális háttérrel rendelkező, más társadalmi helyzetű polgárokkal, felis- meri a jogsérelme- ket, együttműködik egészségügyi és szociális jogot érin- tő problémák meg- értésében, kezelése és megoldásában, ismeri az informá- ciónyújtás szabálya- it és módjait az egészségügyi- és a szociális jog terüle- tén, ismeri a vonat- kozó jogszabályo- kat.	Egészségügyi és szociális jog, adat- kezelés, adatbizton- ság, jogosultság, szerződés, kötel- mek, hatály.	Teljesen önállóan		Jogszabálykereső program használata, honlapok kezelése, letöltések, kitöltő- programok, ügyfél- kapu, hivatali kapu, hivatali ügysegéd alkalmazása.

A tantárgy témakörei

Polgári jog

vonatozó jogszabályok, polgári jog, polgári törvénykönyv általános ismertetése, polgárjogi szerződések, viszonyok szabályozása, egyenjogúság, mellérendeltség, tulajdonjog, tulajdonjog, birtokjog, kötelem, öröklés, válás, vagyonmegosztás

Családjog

vonatozó jogszabályok, családjogi alapelvek, fogalmak, házasság, vagyonközösség, háztartás, élettársi kapcsolat, vagyonjog, örökbefogadás, szülői felügyelet, gyermektartás, gyámság, családok védelme, rokonsági kapcsolatok

Munkajog

vonatozó jogszabályok, munkajogi fogalmak, munkajog rendszere és kialakulása, alapjogok a munkajogban, általános rendelkezések, munkaszerződés, nők, fiatalok és egyes más személyek védelme, munkavállaló és munkáltató kötelezettségei, munka- és pihenőidő, munkabér, térítések és szociális juttatások, munkavállalói felelősség, kártérítés, munkaviszony, szakszervezetek, közszolgálati jogviszony, közalkalmazotti jog

Alkotmányjog

vonatkozó jogszabály, jogszabályi hierarchia, alkotmányosság történelmi áttekintése, alkotmányjog, alaptörvény elfogadása, rendelkezései, alaptörvény főbb részei, alkotmánybíróság, normakontroll.

Büntetőjog

vonatozó jogszabályok, társadalmi normák, szokások, bűn, bűncselekmény, bűnelkövető magatartás, büntető törvénykönyv, büntetőhatóság, büntetőjogi felelősség, büntethetőség, felelősségrevonás, büntetések, fiatalkorúakra és katonákra vonatkozó rendelkezések, emberiesség elleni bűncselekmények, háborús cselekmények, élet és a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények, egészséget veszélyeztető bűncselekmények, emberi szabadság elleni bűncselekmények, gyermekek érdekét sértő és család elleni bűncselekmények, emberi méltóság és az egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények, adat elleni bűncselekmények, hivatali bűncselekmények, vagyon elleni bűncselekmények, bűncselekmények jellemzői, bűnüldöző szervek működése, bűnmegelőzésben és bűnügyekben közreműködő szervek.

Esélyegyenlőség

vonatozó jogszabályok, idősek-, pszichiátriai betegek-, szenvedélybetegek-, fogyatékossággal élők- és hajléktalanok esélyegyenlősége, nemek közötti-, életkorhoz köthető-, faji-, vallási- és etnikai hovatartozás szerinti megkülönböztetés, pozitív megkülönböztetés, diszkrimináció, előítélet, esélyegyenlőségi törvény, hatósági közreműködők, munkahelyi esélyegyenlőség, elméleti és gyakorlati problémák, esélyegyenlőség sérülése és ebből fakadó feladatok, információk az esélyegyenlőség biztosításához

Jogvédelem

vonatozó jogszabályok, jogbiztonság és jogi garanciák Magyarországon, intézményrendszer és hatósági működés a jogvédelem területén, az ellátottjogi-, a betegjogi- és a gyermekjogi képviselő működése, korlátozó intézkedések, jogvédelmi szaknyelv, együttműködések a jogvédelem területén, jogsérelmek, jogsértések és jogvédelmi kifogások

Adatvédelem

vonatozó jogszabályok, GDPR, hazai adatvédelmi szabályozás, jogok és garanciák, szolgáltatói és munkáltatói adatvédelem, adatkezelés, adatközlés, felelősség az adatvédelemben, adatvédelem a szakmai munkában, adatvédelmi szaknyelv, adatvédelmi problémák, adatvédelmi kifogások, panaszok és azok kezelése, adatvédelmi szabályozók adatvédelmi jogsértések, jogsérelmek, szankciók

Egészségügyi és szociális jog

vonatozó jogszabályok, etikai normák, fogyasztói szemléletű ellátások, egészségügyi ellátáshoz való jog, intézményválasztás, orvosválasztás joga, kapcsolattartás joga, emberi méltósághoz való jog, szabadságjogok, személyes szabadság korlátozása, beteg/ellátott/gyermek jogai és kötelezettségei, egészségügyi és szociális jogi szaknyelvet, egészségügyi jogok és szociális jogok, jogsérelmeket, információ-nyújtás szabálya.

2.7.3.4.Szociális igazgatás tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A szociális igazgatás állami és helyi rendszereinek bemutatása, az igazgatási eljárások, szociális ellátások átfogó rendszerének bemutatása és alrendszereinek részletes ismertetése. A tantárgy tanításának fő célja, hogy a hallgató megismerje a szociálpolitika és társadalompolitika

területeit, valamint a szociális törvény szabályozta ellátásokat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Felsőfokú szociális alapvégzettség, szociális munkás BsC, MsC, szociális szervező, szociális menedzser, szociálpolitikus, egészségügyi szociális munkás jogász, igazgatásszervező, igazságügyi igazgatási ügyintéző, jogász, közigazgatás szervező.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakgimnázium 12. évfolyam: Társadalomismeret: globalizációs jelenségek, állampolgári jogok és kötelességek.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Bemutatja az együttműköd ést társszervekke l, ismeri az interdisz- ciplináris gondol- kodásmódot, ismeri és alkalmazza a komplex ellátás kritériumait, cso- portosítja a szociál- politikai ellátásokat, megkülönbözteti a szociálpolitikai rendszereket, ismeri a társadalmi érdek- érvényesítés módo- zatait, jellemzi a társadalmi problé- mákat, összefüggé- seket lát szociálpo- litikai problémák és intézkedések között, bemutatja a szük- ségletekre reagálás módszereit.	Szociálpolitikai alapismeretek, beavatkozást igény- lő problémák, társa- dalmi problémák, releváns válaszok.	Instrukció alapján részben önállóan	Egyenlőségre tö- rekvő magatartás, igazságosságra törekvő személyi- ség, szolidaritás, tolerancia, feltétel nélküli elfogadás, összefüggések ben történő gondolkodás képessége, szabad akarat tisztelete, emberi élet tisztele- te, individumköz- pontú gondozás.	Szakirodalmi átte- kintés, jogszabály- kereső program használata, honla- pok kezelése, letöl- tések.

Bemutatja az együttműködést ágazatok között, ismeri az interdisz- ciplináris gondol- kodásmódot, ismeri és alkalmazza a komplex ellátás kritériumait, cso- portosítja a társada- lompolitikai ellátá- sokat, megkülön- bözteti a társada- lompolitikai rend- szereket, ismeri a társadalmi érdek- érvényesítés módo- zatait, jellemzi a társadalmi problé- mákat, összefüggé- seket lát társadalmi problémák és intéz- kedések között, bemutatja a szük- ségletekre reagálás módszereit.	Társadalompoliti kai alapismeretek, tár- sadalmi struktúrá- kat, társadalmi csoportokat érintő beavatkozási mo- dellek, jóléti politi- ka, társadalmi vál- ságok, szociális dimenziók, érték- rendszer.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakirodalmi átte- kintés, jog- szabálykereső prog- ram használata, honlapok kezelése, letöltések.
Ismerteti a társa- dalmi és helyi együttműköd és lehetőségeit, jel- lemzi az interdisz- ciplináris gondol- kodás- módot, cso- portosítja a komp- lex ellátásokat, jellemzi a lokáslis érdekérvényesít ést, bemutatja a társa- dalmi problémák iránti fogékonysá- got, meghatározza a szükségletekre reagálás	Lokális ellátások, önkormányzati szociálpolitika, helyi projektek megvalósítása, helyi finanszírozású ellá- tások, civil kezde- ményezések.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakirodalmi átte- kintés, jog- szabálykereső prog- ram használata, honlapok kezelése, letöltések.

lokális módozatait.				
Bemutatja a szociá- lis alapellátásokat, ismeri az alapellátá- sok jogszabályi hátterét, meghatá- rozza az alapellátá- sok közötti együtt- működés lehetősé- geit, leírja az inter- diszciplináris gon- dolkodásmód al- kalmazásának lehe- tőségeit, jellemzi a komplex ellátást, összefüggéseket lát szükségletek és ellátások között, jellemzi az érdekér- vényesítést az alap- ellátásokban, felso- rolja a szükségle- tekre reagálás mó- dozatait és leírja azok összefüggése- it.	Szociális alapellátá- sok.	Teljesen önállóan		Szakirodalmi átte- kintés, jog- szabálykereső prog- ram használata, honlapok kezelése, letöltések.

Bemutatja a szociá- lis szakellátásokat, ismeri a szakellátá- sok jogszabályi hátterét, meghatá- rozza a szakellátá- sok közötti együtt- működés lehetősé- geit, leírja az inter- diszciplináris gon- dolkodásmód al- kalmazásának lehe- tőségeit, jellemzi a komplex ellátást, összefüggéseket lát szükségletek és ellátások között, jellemzi az érdekér- vényesítést a szak- ellátásokban, felso- rolja a szükségle- tekre reagálás mó- dozatait és leírja azok összefüggése- it.	Szociális szakellátá- sok.	Teljesen önállóan		Szakirodalmi átte- kintés, jog- szabálykereső prog- ram használata, honlapok kezelése, letöltések.

Bemutatja a pénz- beli és természetbe- ni ellátásokat, isme- ri a pénzbeli és természetbeni ellá- tások jogszabályi hátterét, meghatá- rozza a pénzbeli és természetbeni ellá- tások helyét és szerepét az ellátó- rendszerben, leírja az interdiszcipliná- ris gondolkodásmód alkalmazásának lehetőségeit, bemu- tatja a komplex ellátást a pénzbeli és természetbeni ellátásokra fóku- szálva, összefüggé- seket lát szükségle- tek és pénzbeli és természetbeni ellá- tások között, jel- lemzi az érdekérvé- nyesítést a pénzbeli és természetbeni ellátásokban, felso- rolja a szükségle- tekre reagálás mó- dozatait és leírja azok összefüggése- it.	Pénzbeli és termé- szetbeni ellátások.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakirodalmi átte- kintés, jogszabály- kereső program használata, honla- pok kezelése, letöl- tések.

Ismerteti a szociális törvényt, csoporto- sítja a szociális törvény szerinti ellátásokat, bemu- tatja a szociális szolgáltatások mű- ködésének feltétele- it, leírja az ellátást nyújtók jogait, ismeri a szociális törvény szakmai nyelvezetét, alkal- mazza a szociális törvényben található szabályozásokat, ismerteti a szociális törvényből fakadó dokumentációs feladatokat.	Szociális törvény.	Teljesen önállóan		Szakirodalmi átte- kintés, jogszabály- kereső program használata, honla- pok kezelése, letöl- tések.

A tantárgy témakörei

Szociálpolitikai alapismeretek

szakpolitikai beavatkozás, társadalmi-, közösségi problémák, intézményrendszer, ellátási tipológiák, jogosultsági kritériumok, szociálpolitika értékei, működési mechanizmusok, ágazati együttműködés, interdiszciplináris gondolkodásmód, komplex ellátás kritériumai, szociálpolitikai ellátások csoportosítása, szociálpolitikai rendszerek és társadalmi érdekérvényesítés, szociálpolitikai problémák és összefüggések, intézkedések, a szükségletekre reagálás módszerei

Társadalompolitikai alapismeretek

társadalmi struktúrák, társadalmi csoportok, beavatkozási modellek, jóléti politika, társadalmi válságok, szociális dimenziók, értékek, prioritások, univerzalitás, progresszivitás, ágazati együttműködés, interdiszciplináris gondolkodásmód, komplex ellátás kritériumai, a társadalompolitikai ellátások csoportosítása, társadalompolitikai rendszerek és társadalmi érdekérvényesítés módozatait, társadalmi problémák jellemzése, összefüggések társadalmi problémák és intézkedések között, szükségletekre reagálás módszerei

Lokális ellátások

helyi és önkormányzati szociálpolitika, helyi projektek megvalósítása, helyi finanszírozású ellátások, civil kezdeményezések, illeszkedés társadalom- és szociálpolitikához, törvényben szabályozott ellátások és intézményei, kapacitások, helyi hatalmi szervek és szervezetek működése, társadalmi és helyi együttműködés lehetőségei, az interdiszciplináris gondolkodás-mód, a komplex ellátások csoportosítása, lokális érdekérvényesítés, társadalmi problémák iránti fogékonyság, szükségletekre reagálás lokális módozatai

Szociális alapellátások

szociális alapellátások működése és működésének feltételei, családsegítés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátások, közösségi ellátások, szociális étkeztetés, támogató szolgáltatás, az alapellátások jogszabályi háttere, alapellátások közötti együttműködés, interdiszciplináris gondolkodásmód alkalmazásának lehetőségei, komplex ellátás, szükségletek és ellátások, érdekérvényesítést az alapellátásokban, szükségletekre reagálás módozatait és összefüggései

Szociális szakellátások

szociális szakellátások működése és működésének feltételei, ápolást és gondozást nyújtó ellátások, átmeneti elhelyezést nyújtó ellátások, lakóotthonok, rehabilitációs intézmények, támogatott lakhatás, a szakellátások jogszabályi háttere, szakellátások közötti együttműködés, interdiszciplináris gondolkodásmód alkalmazásának lehetőségei, komplex ellátás, szükségletek és ellátások, érdekérvényesítés a szakellátásokban, szükségletekre reagálás módozatai és összefüggései

Pénzbeli és természetbeni ellátások

időskorúak járadéka, aktív korúak ellátása, gyermekek otthongondozási díja, ápolási díj, tartós ápolást végzők időskori támogatása, települési támogatás, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, köztemetés, pénzbeli és természetbeni ellátások helye és szerepe az ellátórendszerben, interdiszciplináris gondolkodásmód, a pénzbeli és természetbeni ellátások helye a ellátások komplexitásában, összefüggések szükségletek és pénzbeli/természetbeni ellátások között, érdekérvényesítés a pénzbeli és természetbeni el- látásokban, társadalmi szükségletekre/igényekre reagálás módozatai és összefüggései

Szociális törvény

törvény célja, hatálya, általános szabályok, igazgatási szervek, eljárási rendelkezések, működési nyilvántartás, szociális szolgáltatások engedélyezése, az intézményi jogviszony, az ellátás igénybevételének módja, ellátottak jogai, az ellátottjogi képviselő, szociális szolgáltatást végzők jogai, tájékoztatási kötelezettség, jogosultak érdekvédelme, ellátottak szociális intézményen belüli foglalkoztatása, szociális törvény szerinti ellátások csoportosítása, szociális szolgáltatások működésének feltételei, az ellátást nyújtók jogai, a törvény szakmai nyelvezete, a szociális törvényben található szabályozások alkalmazása, szociális törvényből fakadó dokumentációs feladatok

2.7.3.5.Menedzsment tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A menedzsment bevezeti a hallgatókat a vezetéselmélet, a humán erőforrás gazdálkodás és a szervezeti hatékonyság megismerésébe. A tantárgy témakörei által a hallgató megismeri a komplex működés vezetést érintő feladatait. A tantárgy bemutatja az elégedettségi vizsgálatoknak, a munkahelyi kultúrának és a modellek gyakorlati alkalmazásának jelentőségét.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Felsőfokú szociális alapvégzettség, szociális munkás BsC, MsC, szociális szervező, szociális menedzser, szociálpolitikus, egészségügyi szociális munkás, humán szervező, közigazgatási menedzser.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakgimnázium 12. évfolyam: Társadalomismeret: kultúra és globalizációs, állampolgári jogok és kötelességek, közgazdaságtan.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Bemutatja az alap- vető vezetési stílu-sokat, ismeri veze- tési elméleteket, leírja a vezetési módszerhez köthető szemléletet, megha- tározza a költséghatékonyságot, leírja a megfelelő önismeret ismérveit és fejlesz- tésének lehetősége- it, bemutatja az asszertív	Vezetéselméleti alapok, hiteleszség, kommunikáció, vezetői tipológiák.	Irányítással	Javaslattételi jog gyakorlása, önkriti- ka	Online kommuniká- ció, szövegszer-kesztő használata, szakirodalmak ta-nulmányozása.

kommuni- kációt, megfogal- mazza az önbecsü- lés szerepét és je- lentőségét.			gyakorlása, együttműködés, konstruktív párbe- széd, kongruens közlések, munka társas vonatkozásai, alkalmazkodás a vezetői modellhez, elvárások közvetíté- se, feed-back al- kalmazása, szakmai tudatosság, eljárás- rendek alkalmazása, önkontroll.	
Bemutatja a szerve- zeti struktúrában az objektívitás jelentő- ségét, ismeri a fel- adatközpontúság fogalmát, meghatá- rozza az időhaté- konyság és időgaz- dálkodás kérdéskö- reit, ismerteti az önbecsülés jelentő- ségét a szervezet- ben, bemutatja a hatékony kommu- nikációt, csoporto- sítja az emberi viselkedést az al- kalmazkodás tekin- tetében.	Szervezeti struktú- ra, szervezés, szer- vezet, munkakörök, erőforrások.	Irányítással		IOnline kommuni- káció, szöveg- szerkesztő használa- ta, szakirodalmak tanulmányozása.
Leírja a szakmai és szakmaközi együttműködést, ismeri a munkahelyi viszonyokat, meg- határozza az idő- gazdálkodás fogal- mát és jelentőségét, csoportosítja az igényeket és leírja az igények kifejezé- sének módjait.	Humán erőforrás gazdálkodás, kom- petenciák, kooperá- ció, kontroll.	Irányítással		Online kommuniká- ció, szöveg- szerkesztő használa- ta, szakirodalmak tanulmányozása, okoseszközök hasz- nálata.

Bemutatja a reali- tásfókusz szerepét, ismeri a személyte- lenítés szerepét, leírja a participáció fogalmát, ismeri a motiváció szerepét és részeit, bemutatja az összehasonlító elemzést, leírja a leggyakrabban használt vizsgálati módszereket, meg- határozza az ok- okozati összefüggé- seket.	Elégedettség vi zs- gálatok.	Instrukció alapján részben önállóan		Online kommuniká- ció, online kérdőív készítése és értéke- lése, táblázatkezelő használata, szöveg- szerkesztő használa- ta, szakirodalmak tanulmányozása.
Felismeri az evalu- áció gyakorlati eredményeit, ismeri a hiányosságok, hibák felismerésé- nek módjait, cso- portosítja az evalu- áció formáit ismer- teti a kontroll- és az irányítás módszere- it.	Evaluáció, jo gi evaluáció, ha té- konysági dilemmák, -nézőpontok, kuta- tásértékelés.	Irányítással		Online kommuniká- ció, online kérdőív készítése és értéke- lése, táblázatkezelő használata, szöveg- szerkesztő használa- ta, szakirodalmak tanulmányozása.
Ismerteti a minő- ségbiztosítás fogal- mát, bemutatja a minőségbiztosítá si rendszerek alapel- veit, ismeri a proto- kollok szerepét és bemutatja jelentő- ségüket, leírja a következetesség és szabálykövetés megjelenését és hatásait, ismeri a minőségbiztosí tás hosszú távú ered- ményeit.	Minőségbiztosítás, minőségbiztosítási rendszerek, gyakor- lati működés.	Irányítással		Szövegszerkes ztő használata, szak- irodalmak tanulmá- nyozása, honlapok használata.

Ismerteti a munka- helyi kultúra definí- cióját, bemutatja a munkahelyi kultúra szerepét, leírja a pozitív mintaköve- tés jelenségét, isme- ri az interprofesszi- onalitás fogalmát, csoportosítani tudja az értékeket és leírja az értékközvetítést, meghatározza a nyitottság és a szakmai alázat fogalmakat.	Munkahelyi kultúra, interprofessziona - litás, interdiszcip- linaritás, multi- kultúrális együtt- működés.	Irányítással		Online kommuniká- ció, szövegszer- kesztő használata, szakirodalmak ta- nulmányozása.
Bemutatja a szim- bólumok értelmezé- sét, ismeri a sze- mélyközti kapcsola- ti hálózatokat, fel- ismeri a hálózatok jellemzőit, bemutat- ja a közösségi vi- szonyokban történő gondolkodást, isme- ri az etikai szabá- lyokat és meghatá- rozza a kultúrantro- pológiai kifejezés- formákat.	Készségek és maga- tartás, kultúrantro- pológia, etika, etikai kódex, kulturális kifejeződésformá k.	Irányítással		Online kommuniká- ció, szövegszer- kesztő használata, szakirodalmak ta- nulmányozása.
Meghatározza az adatvédelem, adat- kezelés fő irányel- veit, ismeri a diszk- réció és a titoktartás szakmai elveit, különbséget tesz intimitás és bizalom között, leírja az adatkezeléshez szükséges akkurátus magatartásmódot, csoportosítja az adatok használatát,	Adatkezelés, -feldolgozás, adat- védelem, adatbiz- tonság.	Irányítással		Adatvédelem, jel- szóhasználat, ano- nimitás biztosítása, statisztikai célú software használat, szakirodalmak ta- nulmányozása.

ismeri célirányos adathasználatot.				
Ismerteti a me- nedzsment legfőbb modelljeit, leírja a modellek alkalma- zásának lehetősége- it, jellemzi az al- kalmazkodást, is- merteti a mintakö- vetés jelentőségét, bemutatja a folya- matkísérést, leírja a krízisfelismerést , ismerteti a válság- menedzsmentet és a kríziskezelést.	Menedzsment mo- dellek, folyamat- menedzselés, vál- ságmendzsment .	Irányítással		Online kommuniká- ció, szövegszer- kesztő használata, szak-irodalmak tanulmányozása.

A tantárgy témakörei

Vezetéselméleti alapok

alapvető vezetési stílusok, vezetéselméletek, vezetési módszerhez köthető szemlélet, költséghatékonyságot, önismeret ismérvei és fejlesztése, asszertív kommunikáció, önbecsülés szerepe és jelentősége, működési mechanizmusok, ágazati együttműködés, interdiszciplináris gondolkodásmód, komplex ellátás kritériumai, szociálpolitikai ellátások csoportosítása, szociálpolitikai rendszerek és társadalmi érdek-érvényesítés, szociálpolitikai problémák és összefüggések, intézkedések, a szükségletekre reagálás módszerei

Szervezeti struktúra

munkamegosztás, hatáskörök, koordináció, hierarchia, szervezeti formák, stratégiák, adottságok, környezeti tényezők, objektivitás jelentősége, feladatközpontúság fogalmát, időhatékonyság és időgazdálkodás, önbecsülés, hatékony kommunikációt, alkalmazkodás.

Humán erőforrás

humán erőforrás hatékony szervezése, kompetenciakörök kijelölése, munkaköri képzettség és alkalmasság, munkavállalók közötti kooperáció, vezetői és kollektív kontroll,

együttműködés a munkahelyi viszonyokban, időgazdálkodás, igénykifejezés, szakmai és szakmaközi együttműködés, munkahelyi viszonyok, motiváció, igényeket és kifejezésmódok.

Elégedettség vizsgálatok

elégedettség vizsgálatok, többdimenziós kutatások (ellátotti-, hozzátartozói- és dolgozói feed-back alkalmazása), realitásfókusz, személytelenítés, participáció, összehasonlító elemzés, elégedettség és hatékonyság összefüggései, kutatási eredmények feldolgozása és publikálása, realitásfókusz szerepe, , vizsgálati módszerek, ok-okozati összefüggések

Evaluáció

jogszerűség, szakmai-, gazdasági hatékonyság, kutatási módszertan, eredmények közlése és felhasználása, szociális szakmai evaluáció, evaluáció gyakorlati eredményei, hiányosságok és hibák felismerésének módjai, evaluáció formái, kontroll- és az irányítás módszerei

Minőségbiztosítás

minőségbiztosítási rendszerek, eljárásrendek kidolgozása és alkalmazása, minőségbiztosítási módszerek, garanciák, eredmények, minőségpolitika, küldetésnyilatkozat és jövőkép, minőségbiztosítás fogalma, minőségbiztosítási rendszerek alapelvei, protokollok szerepe, következetesség és szabálykövetés, hosszú távú eredményeik

Munkahelyi kultúra

hatékony kommunikáció, alá- és fölérendeltségi viszonyok, mellérendeltségi munkakapcsolat, értékrend, mintakövetés, munkahelyi kultúra definíciója és szerepe, pozitív minta- követés, interprofesszionalitás, értékeket és érték-közvetítést, nyitottság és a szakmai alázat

Készségek és magatartás

szimbólumok kódolása, hálózatok felismerése, közösségi viszonyok, szociális kultúrantropológia, etika, etikai kódex, kompetenciafejlesztés, etikai szabályok, kultúrantropológiai kifejezésformák

Adatkezelés, -feldolgozás

adatok a kommunikációban, adatok a dokumentációban, adatok a szociális- és egészségügyi ellátásban, adatok a számítástechnikai eszközökön, hozzáférés, titkosítás, anonim kezelés, statisztikai adatgyűjtés, adatfeldolgozás, -elemzés, adatvédelem és adatkezelés fő irányelvei, diszkréció és a titoktartás, intimitás és bizalom, akkurátus magatartásmód, célirányos adathasználat

Menedzsment modellek

munkavégzés társas vonatkozásai, szervezetpszichológia, vezetők és vezetettek, innovatív megoldások, válságmenedzsment, időhatékonyság, önálló munkavégzés megszervezése, időgazdálkodás, menedzsment legfőbb modelljei, a modellek alkalmazásának lehetőségei, alkalmazkodás, mintakövetés, folyamatkísérés, krízisfelismerés

2.7.3.6.Rehabilitáció tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A komplex rehabilitáció ismeretanyagának átadása mellett a tantárgy célja a rehabilitációs munkához szükséges szemléletmód és készségek bemutatása. A rehabilitáció színtereinek ismertetése közben közös pont a szükségletekre, támogatási rendszerek való fókuszálás és a

kompetenciaterületek fejlesztése.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Felsőfokú szociális alapvégzettség, szociális munkás BsC, MsC, szociális szervező, szociális menedzser, szociálpolitikus, egészségügyi szociális munkás, gyógypedagógus, Értelmileg- és tanulásban akadályozottak pedagógiája (oligofrénpedagógia), mozgássérültek pedagógiája (szomatopedagógia), pszichopedagógus, rehabilitációs szakember (Bsc, Msc).

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakgimnázium 12. évfolyam: Társadalomismeret: társadalmi viszonyok, biológia: Az élet megjelenése és kezdetei, Alkalmazkodás a környezethez.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Ismerteti a meglévő készségre építés elméletét, csoporto- sítja a készségeket az önállóság szem- pontjából, leírja a kitartó fejlesztés jelentőségét, ismeri a motivációkat, ismerteti a pedagó- giai szemlélet al- kalmazását, leírja a pszichoedukációt, jellemzi a kísérő és támogató magatar- tást.	Komplex rehabilitá- ció, integráció, érzékenyítés, pszichoedukác ió, állapotfelméré s.	Instrukció alapján részben önállóan	Szakszerű munka- végzés, tudatos tervezés, türelem, tolerancia, rehabili- tációs sikerébe vetett hit, komplex szemlélet, részletes anamnézis, meglévő erőforrásokra törté- nő támaszkodás, személyközpont ú- ság, facilitáció, kudarcélmények és stressz kezelése.	Szemléltetőeszkö- zök, oktatóeszközök használata, szakiro- dalmi áttekintés, online tapasztalat- csere.
Meghatározza a szükségletfelmér ési módszerek alkalma- zását, ismeri a fel- méréshez használt eszközöket, ismeri az anatómia és a mentálhigiéné vo- natkozó szakmai tudásanyagát.	Szükségletek, szük- ségletfelmérési módszerek, anató- mia, mentálhigiéné, Maslow szükséglet- hierarchia elmélete és kritikái.	Teljesen önállóan		Szemléltetőeszkö- zök, oktató- eszközök használa- ta, szakirodalmi áttekintés, online tapasztalatcsere.

Ismerteti a döntési képesség kérdőskö- rét, bemutatja a közvetítést, jellemzi a koordinált szol- gáltatási rendszert.	Támogatási rend- szerek, erőforrások.	Instrukció alapján részben önállóan		Szemléltetőeszkö- zök, oktató- eszközök használa- ta, szakirodalmi áttekintés, online tapasztalatcsere.
Ismerteti az egész- séges testi/lelki működést, leírja a betegségek csoport- jait, meghatározza a betegségek felisme- résének módját, leírja a hiányállapo- tok felismerését, ismerteti az egyen- súlyi állapot meg- bomlását.	Orvosi rehabilitá- ció.	Irányítással		Szemléltetőeszkö- zök, oktató- eszközök használa- ta, szakirodalmi áttekintés, online tapasztalatcser e, elektronikus kon- zultáció.
Ismerteti a foglal- koztatás szerepét és jelentőségét, jel- lemzi a motiváció- kat és a kreativitást, csoportosítja az erőforrásokat, leírja az erőforrások fel- térképezését.	Foglalkoztat ási rehabilitáció .	Instrukció alapján részben önállóan		Szemléltetőeszkö- zök, oktató- eszközök használa- ta, szakirodalmi áttekintés, online tapasztalatcsere.
Bemutatja a társas érintkezést, ismerte- ti a kommunikáció főbb elméleteit, leírja a legfőbb szociális viselke- désmódokat, felis- meri és azonosítja a magatartásformák at, bemutatja a szociá- lis rehabilitáció eszközeit.	Szociális rehabilitá- ció.	Teljesen önállóan		Szemléltetőeszkö- zök, oktató- eszközök használa- ta, szakirodalmi áttekintés, online tapasztalatcsere, e- kommunikáció, okoseszközök hasz- nálata.

Ismerteti a kompe- tencia fogalmát és a kompetenciafejle sz- tés módjait, leírja a kompetenciák fej- lesztésének területe- it, csoportosítja a személyiségfejles z- tés módszereit, leírja a konfliktus- kezelést, ismerteti az érték-közvetítés módozatait.	Kompetenciaf ej- lesztés.	Teljesen önállóan		Szemléltetőeszkö- zök, oktató- eszközök használa- ta, szakirodalmi áttekintés, online tapasztalatcsere.

A tantárgy témakörei

Komplex rehabilitáció

komplex gondozás, komplex fejlesztés, holisztikus szemlélet, rehabilitáció és habilitáció, integráció és szegregáció, társadalmi érzékenyítés, pszichoedukáció tartalma és módszerei, állapotfelmérés lépései, állapotfelmérési módszerek, meglévő erőforrások, anamnézis, meglévő készségre építés elmélete, önállóság, kitartó fejlesztés jelentősége, motivációk, pedagógiai szemlélet, pszichoedukáció, kísérő és támogató magatartás

Szükségletek

szükségletek és motivációk, szükséglet-modellek, szükségletek kifejezés, -kifejeződése, szükségletkielégítés, szükségletfelmérési módszerek alkalmazása, felméréshez használt eszközök, anatómia és a mentálhigiéné vonatkozó szakmai tudásanyagai

Támogatási rendszerek

természetes és mesterséges támaszok, humán-öko rendszer, társadalmi támogató rendszerek, szociális háló, családtámogatási rendszerek, családmodellek, család szerepe, intézményhálózat, civil szervezetek, önsegítő csoportok, döntési képesség, közvetítést, koordinált szolgáltatási rendszer

Orvosi rehabilitáció

orvoslástörténet, gyógyító tevékenységek, pszichiátria, mozgásszervi, addiktológia, funkcióképesség, fogyatékosság, FNO, BNO, egészséges testi/lelki működés, betegségek csoportjai, betegségek felismerésének módja, hiányállapotok felismerése, egyensúlyi állapot megbomlása

Foglalkoztatási rehabilitáció

foglalkoztatás állami és piaci rendszere, védett munkahelyek, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása, akkreditált foglalkoztatás, integráció és ártalomcsökkentés, munkaterápia, munkavállalói fejlesztés, munkáltatói érzékenyítés, támogatott foglalkoztatás, foglalkoztatás szerepe és jelentősége, motivációk jellemzői, kreativitás, erőforrások

Szociális rehabilitáció

társas közeg, szociális válasz, szociális viselkedés, pszichoedikáció, szociális válasz,

konformitás, szocializáció, érzelmek kifejezése, -visszatükrözése, érzelmi intelligencia, normakövetés, normaszegés, társas érintkezés, szociális viselkedésmódok, magatartásformák, szociális rehabilitáció eszközei

Kompetenciafejlesztés

hatékony és önálló tanulás, tudatosság, kifejezőkészség, szociális és állampolgári kompetenciák, kezdeményezőkészség, énkép, a tanulás tanítása, környezettudatosságra nevelés, honismeret, népismeret, testi és lelki definiálása, kompetencia fogalma, kompetenciafejlesztés módjai, -területei, személyiségfejlesztés módszerei, konfliktuskezelés, értékközvetítés

2.7.4. Munka és terápiás jellegű foglalkoztatások megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Felméri a szolgáltatást igénybevevők foglalkozási szükségleteit, az egyes munkafeladatokra való alkalmasságát. Felméri a munkajellegű foglalkozások helyi lehetőségeit és jogi feltételeit. A foglalkozási lehetőségek ismertetésével erősíti a szolgáltatást igénybevevő motiváltságát. Megteremti a foglalkozások és azok elérhetőségének feltételeit. Az igényeknek, az életkornak, fogyatékossági típusnak és mértéknek, valamint az egészségi állapotnak megfelelő, személyre szabott foglalkozásokat szervez. Folyamatosan gondoskodik a motiváló, humánus és jó munkafeltételekről. Megtanítja a szolgáltatást igénybevevőt a foglalkozáshoz, munkavégzéshez szükséges ismeretekre, a feladatok célszerű, hatékony és eredményes teljesítésére. Ismerteti a foglalkozással kapcsolatos munka-, baleset- és tűzvédelmi szabályokat. Kidolgozza és alkalmazza a személyre szabottan motiváló teljesítmény-értékelés és elismerés rendszerét. Gondoskodik az előállított termékek nyilvántartásáról, hasznosításáról és értékesítéséről. Részt vesz a munkavállaláshoz szükséges dokumentumok beszerzésében, elkészítésében. Közreműködik megállapodások, szerződések megkötésében. Elvégzi a foglalkozással, foglalkoztatással kapcsolatos adminisztrációs feladatokat.

2.7.4.1.Szociális intézményi foglalkoztatás tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Megismertetni a tanulókkal azokat a jogszabályi előírásokat, azok érvényesülését, amelyek lehetőséget adnak a szociális szolgáltatást igénybevevőknek különböző formájú, államilag támogatott foglalkoztatásban való részvételre.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociálpedagógus, szociális szervező, okleveles szociálpolitikus, okleveles szociális munkás, rehabilitációs szakember (Bsc, Msc).

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Technika tantárgy általános iskola 7-8 osztálya, állampolgári ismeretek 8.osztály.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák
Alkalmazza a jog- szabályokat munká- jában, követi annak változásait.	Tisztában van az intézményi foglal- koztatás jogsza-bályival.	Teljesen önállóan	Hibátlan, szabály-tartó munkavégzés- re törekszik.	Jogszabálykeres ő programot használ.
A foglalkoztatás engedélyéhez szük- séges dokumentu-mokat előkészíti.	Ismeri a foglalkoz- tatás engedélyéhez szükséges szabá- lyokat, dokumen-tumokat	Teljesen önállóan		Dokumentumkitö ltő programot használ.

A támogatások felhasználásá val elszámol.	Ismeri az állami támogatásokra vo- natkozó szabályo- kat.	Instrukció alapján részben önállóan		Szövegszerkesztő és táblázatkezelő prog- ramot használ.
Munkájával elősegí- ti a nyílt munkaerő- piacra való kijutását a foglalkoztatott - nak.	Megváltozott mun- kaképességűekr e vonatkozó jogsza- bályokat ismeri, a változásokat követi.	Instrukció alapján részben önállóan		Infokommunikáci ós csatornákat használ.

A tantárgy témakörei

Az intézményi foglalkoztatás alapismeretei

Az intézményi foglalkoztatás alapfogalmai: intézményi jogviszony, intézményen belüli foglalkoztatás, intézményi szakmai program, egyéni gondozási, illetve rehabilitációs terv, fejlesztő foglalkoztatás, szociális foglalkoztatási engedély, a szociális foglalkoztatás személyi és tárgyi feltételei, rehabilitációs alkalmassági vizsgálat, szociális hatóság, szociális foglalkoztatási támogatás.

Az intézményi foglalkoztatás feltételei

A szociális foglalkoztatás foglalkoztatója. A rehabilitációs alkalmassági vizsgálat. Intézményvezetői döntése, illetve véleményezése az ellátott, valamint hozzátartozója részéről. Személyi és tárgyi, elhelyezési feltételek, eszközök, anyagok biztosítása. Állami támogatás igénylése és elszámolása a szociális foglalkoztatást illetően az intézmény részéről. Szakhatósági engedélyek és ellenőrzések.

Fejlesztő foglalkoztatás

A fejlesztő-felkészítő foglalkozás célja. Jogviszony (munkaszerződéssel) létrehozása és megszűnése. A munkavállalás speciális feltételei (korhatár, a foglalkoztatás időtartama, munkaidőkeret, éjszakai munkavégzés, rendkívüli és többműszakos munkavégzés, ügyelet, készenlét, kiküldetés, kirendelés, munkaerő kölcsönzés tilalma).

2.7.4.2.Biztonságos munkavégzés tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg azokat a szabályokat, amelyek betartása hozzájárulnak a foglalkoztatás személyi és környezeti biztonságához.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavédelmi szakember.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Technika tantárgy általános iskola 8. osztálya,

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Megszervezi a munkabiztonsá gi felkészítő progra- mot.	Ismeri a munka- tűz és - balesetvédelmi szabályokat.	Teljesen önállóan	Körültekintő, alapos munkát végez.	Jogszabálykeres ő programot használ.
A biztonságos kör- nyezet kialakításá- ban tevékenykedik.	Ismeri a megválto- zott munkaképesség- gű emberekre vo- natkozó speciális szabályokat.	Instrukció alapján részben önállóan		Mobilapplikác iót alkalmaz.
Megszervezi a munkaeszköz ök biztonságossá téte- léhez szükséges vizsgálatokat.	A munkaeszközök biztonságos haszná- latának előírásaival tisztában van.	Instrukció alapján részben önállóan		Kitöltő programot használ.

A tantárgy témakörei

Biztonságos munkavégzés szabályainak alkalmazása

A munka, baleset és tűzvédelmi szabályok adaptálása a fogyatékkal élő emberek adottságaihoz. A veszélyforrások csoportosítása: a háztartási veszélyek, a munkahelyi veszélyek a közlekedési veszélyek, a különböző sajátos tevékenységi formák veszélyei. A veszélyek elhárításának lehetőségei, módszerei, eszközei; mindennapi érintésvédelmi és szigetelési eljárások; a menekülési útvonalak kijelölési feltételei.

2.7.5. Gyermekellátási alapfeladatok és alapelvek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Értelmezi a gyermeki és szülői jogokat és kötelességeket. Alkalmazza a gyermek védelmében elfogadott szabályokat. Tájékozódik a gyermek családi körülményeiről, a család nevelési szokásairól. Törekszik a családi nevelés értékeinek megismerésére és megőrzésére, a családi nevelés segítésére. Biztosítja a gyermek számára a fizikai és érzelmi biztonságot nyújtó nyugodt légkört. A gyermek állapotának, szükségleteinek megfelelő egyéni gondozást végez. Szervezi a gyermekek napi tevékenységét, biztosítva a játék, az alvás, a szabad levegőn való mozgás és a rekreálódás feltételeit. Életkori sajátosságok, egyéni képességek és igények figyelembevételével bevonja a gyermeket a mindennapi tevékenységbe, segíti a kultúrhigiénés szokások, egyéni ízlés kialakulását. Segíti a társadalmilag elfogadott értékrend kialakulását a gyermekben. Törekszik a kornak és fejlettségnek megfelelő ingergazdag környezet kialakítására. Biztosítja a környezet baleset- és akadálymentességét, a gyermekre veszélyes anyagok biztonságos tárolását. Segíti a gyermek kapcsolatrendszerének megőrzését, új kapcsolatok kialakítását és ápolását. Figyelemmel kíséri és szükség szerint, az életkortól függően segíti a gyermek játékát. Segíti a gyermek képességeinek kibontakozását. Észleli a gyermek lelkiállapotának változásait, problémafeltárást végez. Felismeri az átlagostól eltérő viselkedési formákat, a gyermek sajátos nevelési igényét, segíti a másság elfogadását. Felismeri a gyermek betegségét. Betartja az ellátási formához kapcsolódó szabályokat, illetve gondoskodik azok betartásáról.

2.7.5.1.Gyermekvédelmi ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A gyermekvédelem tantárgy tanításának alapvető célja, hogy a tanulók ismerjék meg a gyermekvédelem történetét, a gyermekekről való gondoskodást meghatározó tényezőket. Ismerjék meg a gyermekvédelem mai rendszerét, működését, jogszabályi meghatározottságát. A területhez kapcsolódó jogszabályok ismerete alapján legyenek képesek arra, hogy a gyermekek és vérszerinti családjaik számára segítséget nyújthassanak a megismert ellátási formákkal. Ismerje meg a tanuló a saját kompetenciáit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógus végzettségű gyermekvédelemben jártas szakember, minimum 5 éves gyakorlattal, szociálpedagógus, nevelőtanár, szociális menedzser, szopciális munkás, egészségügyi szociális munkás.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az általános iskola 8. osztály történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek tananyagtartalmaihoz.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Rendszerben gon- dolkodik a gyerme- kek ellátására vo-	Ismeri a gyermek-védelem	Instrukció alapján részben önállóan		Honlapokat kezel.

natkozólag.	történetét.		Szem előtt tartja a gyermekről való gondoskodás szabá- lyait.	
A gyermekek és vérszerinti családja- ik számára segítsé- get nyújt a megis- mert ellátási formák formákkal.	A gyermekvédelem mai rendszerét ismeri.	Teljesen önállóan		Internetes felületen jogszabályokat keres.
Állapot és szükség- letmérő eszközöket használ.	Ismeri a tanulók életkori, pszichés és fizikális állapotát	Irányítással		Táblázatokat, kimu- tatásokat készít.
A szakma szabályai szerint veszélyezte- tő állapotokat elke- rülését segíti elő, szünteti meg.	Felismeri a gyer- meket veszélyeztető helyzeteket, állapo- tokat.	Jelöljön ki egy elemet.		Tájékozódik az új szakmai ismeretek- ről az interneten.

A tantárgy témakörei

A gyermekvédelem pszichológiai vonatkozásai

Az érett, felnőtt személyiség fogalma és aspektusai. Házasság, házasságon belüli konfliktusok.

Döntések, felelősség és érettség a gyermekvállalásnál. Szülővé válás. Szeretet, összetartozás, biztonság, egymás iránti felelősség a családban. Családi kommunikáció, szabályok. A család nélkül nevelkedett szülők családja.

Gyermek az összeomló kapcsolatban, a család széthullása. A válás, az új házasság, új gyermekek (testvérek), mozaik család.

A veszélyeztetés lehetséges okai, formái, pszichológiai aspektusai, összetevői. Az elhanyagolás fajtái, lehetséges okai, formái, pszichológiai aspektusai.

A családon belül elszenvedett traumák elemzése, következményeinek felismerése.

A beavatkozást kiváltó jelzések a gyermek családjából történő kiemelését eredményező esetek.

A családból való kikerülés traumája, megnyilvánulási formái. A megrázkódtatás enyhítésének lehetőségei.

A régi környezet és kapcsolat elvesztése, a segítségnyújtás módjai a veszteség, a gyász feldolgozásában.

A megváltozott környezet elfogadása, beilleszkedés.

Gyermekbántalmazás, a bántalmazás fajtái és tünetei. A gyermek segítése a traumák feldolgozásában.

A gyermekvédelem mai rendszere

A gyermekvédelem fogalma. A gyermekvédelmi ellátó rendszer célja. A gyermekvédelmi ellátórendszer intézményei.

Pénzbeli és természetbeni ellátások

A gyermekjóléti alap- és a gyermekvédelmi szakellátás fogalma, meghatározó tényezői, eszközei.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások
A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések
A gyermekvédelem dilemmái.
A gyermekek és a gyermekes családok támogatására szolgáló intézmények, ellátások rendszere. A jelzőrendszer működése, résztvevői.
Intézkedési hatáskörök, felülvizsgálatok, az intézkedés megszűnésének és megszüntetésének feltételei.
A védelembe vételt megelőző családsegítési módszerek, lehetőségek. Családok, ill. gyermekek átmeneti otthonába való bekerülés.
A védelembe vétel alkalmazhatósága, jogi szabályozása, a védelembe vétel célja.
Az ideiglenes hatályú elhelyezés és a nevelésbe vétel elrendelésének okai, az elhelyezés lehetőségei.
A gyámhivatal feladat és jogköre az ideiglenes hatályú elhelyezés és a nevelésbe vétel esetén. Az ideiglenes hatályú elhelyezés és a nevelésbe vétel felülvizsgálata, megszűnésének, illetve megszüntetésének okai.
A szülői felügyeleti jog érintettsége védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, illetve nevelésbe vétel esetén. A kapcsolattartás lehetőségei, szabályozása, korlátozásának feltételei. A gyermek gyámsága és törvényes képviselete a nevelésbe vételt követően.
Az ellátottak helye az intézményi struktúrában, a jogosultságok érvényesítésének lehetőségei és akadályai.

2.7.5.2.Gyógypedagógiai ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az ember biológiai fejlődésének szakaszait, az eltérő fejlődési ütem vagy fogyatékosság jellemzőit, az ezekre utaló jeleket. Tudják, hogy milyen tényezők befolyásolják és melyek okozzák az átlagtól eltérő fejlődést.
Ismerjék a gyógypedagógia területeit, a fejlesztések lehetőségeit s ebben saját szerepüket.
Legyenek. képesek együttműködni a gondozottak, ellátottak fejlesztése, rehabilitációja, társadalmi elfogadása, beilleszkedése érdekében a szakemberekkel, intézményekkel, érdekképviseletekkel
Ismerjék az inkluzió, integráció és a differenciált nevelés és a társadalmi elfogadásuk, beillesztésük lehetőségeit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Gyógypedagógus (Bsc, Msc), szociális menedzser, egészségügyi szociális munkás.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A gyógypedagógiai alapismeretek tantárgy kapcsolódik a biológia-egészségtan tantárgy 8.osztály tananyagtartalmaihoz.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák

Együttműködik a sérült gondozottak, ellátottak fejleszté- se, rehabilitációja, társadalmi elfoga- dása, beilleszkedése érdekében a szak- emberekkel, intéz- ményekkel, érdek- képviseletekkel.	Ismeri az ember biológiai fejlődésé- nek szakaszait, az eltérő fejlődési ütem vagy fogyaté- kosság jellemzőit, az ezekre utaló jeleket	Instrukció alapján részben önállóan	Toleráns és empati- kusan fordul a sérült személyek irányába.	Digitális eszközöket használ ismereti megszerzéséhez.
Csoportosítja az egyes sérüléseket, tisztában van kiala- kulásuk okaival.	Ismeri a gyógype- dagógia területeit.	Teljesen önállóan		Honlapokat kezel.
Fejlesztési tervet készít a szakmai teamtagokkal együttműködve.	A speciális szükség- letű gyermekek igényeit fel tudja mérni.	Teljesen önállóan		Használja szöveg- szerkesztő progra- mot.
Az eltérő fejlődés- ből eredő hátrányok csökkentésére sze- mélyiségfejlesztő foglalkozásokat szervez.	Ismeri a személyi- ség fejlődésének szakaszait.	Teljesen önállóan		Prezentációt készít.

A tantárgy témakörei

A gyógypedagógia, mint tudományág A gyógypedagógia fogalma, tárgya, célja, területei.
Fejlődési zavarok, retardáció és regresszió, reverzibilitás, irreverzibilitás fogalma.
A késleltetett ütemű fejlődés megnyilvánulási fajtái, jelei a mozgás, beszédfejlődésben, a szociális kapcsolatok és az önállósodás, kultúrhigiénés szokások kialakulásában.
Organikus okokra visszavezethető sérülések: látás-, hallás-, beszéd-, mozgás-, értelmi és érzelmi, akarati sérülések. Az eltérő fejlődésből eredő hátrányok: a sérült gyermek önbecsülése, önértékelése, lehetőségei az önálló életvitelre.
A sajátos nevelési igényű gyermekek jellemzői, fejlesztésük lehetőségei.
Beilleszkedési, tanulási, magatartásbeli zavarral rendelkező gyermek jellemzői.
A különleges és speciális szükségletű gyermekek jellemzői, ellátási területei.
A sérült speciális helyzetéből adódó egyéni szükségletek feltárása és kielégítése.

Fejlődési rendellenességek, fogyatékosságok, fejlesztés, rehabilitáció
Az ember biológiai fejlődésének szakaszai: a fejlődést befolyásoló tényezők (öröklött adottságok, veleszületett rendellenességek, környezeti hatások, életmód stb.).
A méhen belüli fejlődés, a születés folyamata, a kompetens újszülött biológiai jellemzői.
Az egészséges csecsemő fejlődése (motoros, mentális, szociális); az 1-3 éves gyermek fejlődése. (értelmi, érzelmi, akarati, én tudat, autonómia).

Az óvodáskorú gyermek jellemzői, az iskolaérettség kritériumai.

A kisiskolás gyermek fejlődési sajátosságai; a gyermek fejlődésének sajátosságai pubertás korban. Az ifjúkor biológiai jellemzői.
Méhen belüli, peri-, és postnatális ártalmak (fizikai, kémiai hatások, fertőzések) és ezek hatása a magzatra. Öröklött fejlődési rendellenességek. Genetikai tanácsadás, perinatális diagnosztika, a szűrővizsgálatok jelentősége.
Az inger gazdag környezet, az étkezés, a napirend, az alvás és levegőzés szerepe, fontossága a gyermek fejlődésében.

2.7.5.3.Gondozási, ápolási ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a 0-18. (0-3., 3-6., 6-14., 14-18.) éves korosztály ellátásához kapcsolódó gondozási, ápolási feladatokat. Tudatosuljon benne a gondozás és nevelés egysége.
Ismerje meg a különböző korcsoportok leggyakoribb betegségeit és az azokkal kapcsolatos gondozási, ápolási feladatokat.
Ismerje a tanuló az elsősegélynyújtás alapszabályait a szakterület speciális baleset- és munkavédelmi szabályait és legyen képes a balesetek megelőzésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Gyógypedagógus, diplomás ápoló, szociálpedagógus, szociális menedzser, szociális munkás, egészségügyi szociális munkás.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Gondozási, ápolási ismeretek tantárgy kapcsolódik a 8 osztály biológia-egészségtan tantárgy tananyagtartalmaihoz.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák**
Ápolási, gondozási feladatokat végez egyéni szükségletek alapján.	Ismeri a különböző korcsoportok leg- gyakoribb betegsé-geit.	Teljesen önállóan	Tudatosan küzd az egészségkárosít ó hatások ellen.	Információt gyűjt digitális eszközzel.
Az életkori sajátos- ságok figyelembe-vételével összeállít- ja az étrendjavasla-tot.	A korszerű és egészséges táplál- kozás alapelveit tudja.	Teljesen önállóan		Szövegszerkeszt ő programot használ.

Foglalkoztatásh oz terveket készít.	Tisztában van a játék szerepének a gyermek egészséges személyiségfejlő dé- sére gyakorolt hatá- sával.	Teljesen önállóan		Táblázatkezelő programot használ.
Tájékoztatást nyújt a gyógyászati se- gédeszközökről, beszerzéséről, azok alkalmazásáról.	Ismeri a gyógyásza- ti segédeszközök fajtáit, beszerzési módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		Internetek informá- ciót gyűjt.
Az ellátást igénybe vevők gyógyszere- léssel kapcsolatos nehézségeit feltárja.	Ismeri a gyógysze- rek fajtáit, beadási módjait.	Irányítással		Mobilapplikác iót használ.

A tantárgy témakörei

Ismeretek a gondozásról

A gondozás célja, feladatai, területei. A gondozás és nevelés egysége. A rendszeresség, az állandóság szerepe a gyermek gondozásában.
Egyéni napi- és heti-rend fontossága, életritmus a gyermekek életében.
A csecsemő és gyermekgondozás területei, feladatai: a csecsemő fogása, tartása, emelése. Fürdetés, a fürdetés eszközei.
Öltöztetés: a célszerű és évszaknak megfelelő ruházat, a ruházat kezelése.
A gyermek altatása, a pihenés ritmusa, alvásigény az egyes életkori szakaszokban; levegőztetés, napoztatás.
A korszerű és egészséges táplálkozás alapelvei, feltételei; az életkornak és egészségi állapotnak megfelelő étrend összeállítása. A csecsemő és gyermek táplálása: az etetés, önállóságra nevelés, a rosszul evő, válogatós gyermek. Az önellátás, önállóság kialakítása.
A gyermekkel való egyéni és csoportos foglalkozás lehetőségei, eszközei. A gondozás - mint az esztétikai nevelés egyik színtere, a bizalom és biztonság kialakításának lehetősége, az önértékelés, énkép kialakításának eszköze.
Kultúrhigiénés szokások kialakítása és formálása csecsemő és gyermekkorban. A csecsemő és a gyermek környezete, a közvetlen környezet higiénéje, berendezési tárgyai, a gyermek játékai és azok tisztántartása. A fertőtlenítőszerek és eljárások alkalmazása, fertőzések elhárítása.
A játék, mint a legfőbb tevékenységi forma a gyermek életében. A játék szerepe a gyermek fejlődésében.
Egyéni ízlésformálás, kultúrhigiénés és egyéb szokások kialakításának lehetőségei.

Ápolási ismeretek

Alapellátási feladatok: fekvőhely és felszerelése, ágyneműcsere, a csecsemő és gyermek ruházata, pelenkázási módok, napi testápolás, a beteg csecsemő és gyermek táplálása.
Konyhatechnikai eljárásokhoz kapcsolódó ismeretek.
A leggyakoribb ételallergiák ismerete; a diétás kezelés alapelvei, a diéta fogalma, szerepe a beteg gyógyításában.

A beteg gyermek megfigyelésének szempontjai, a tünetek értelmezése (öntudat, viselkedés, sírás, turgor, fájdalom, váladékok, kardinális tünetek stb.) enyhítésének technikái, módszerei.
A beteg csecsemő és gyermek ápolása légúti betegség, hányás, hasmenés, székrekedés, fertőző betegség, láz esetén, a diéták felosztása.
Fizikális gyógymódok ismerete és alkalmazása: nedves belélegeztetés, hűtőfürdő, priznic, a száraz meleg és hideg alkalmazása, borogatások.
Gyógyszerelés, gyógyszerformák, a gyógyszerek alkalmazásának módjai gyermekkorban.

A gyógyászati segédeszközök fajtáinak, használatának és karbantartásának ismerete. A gyermek megtanítása a biztonságos használatra, képességeinek megfelelően bevonása a segédeszköz karbantartásába.

Gyakori gyermekbalesetek, gyermekbetegségek Az elsősegélynyújtás alapszabályai.
Csecsemő és gyermekkorban leggyakrabban előforduló balesetek, sérülések és ellátásuk technikái.
Ájulás, fulladás, idegen test a testnyílásokban. A légutak átjárhatóságának biztosítási technikái. Orrvérzés, mérgezés, törések, ficam, rándulás, sebellátás.
A gyógyszertárolás és gyógyszerelés szabályai, a házi patika szerei; fertőtlenítő eljárások és a fertőtlenítőszerek ismerete.
A munkavégzéssel összefüggő általános baleseti és egyéb veszélyforrások, a munkahelyre vonatkozó biztonsági szabályok és előírások ismerete.
A veszélyforrások csoportosítása: háztartási, munkahelyi, közlekedési veszélyek, különböző tevékenységi formák veszélyei.
Különféle anyagok (vegyszerek, mérgek, gyógyszerek stb.) biztonságos tárolása, mozgatása, nyilvántartása. A veszélyes hulladékok tárolásának szabályai.
A gyermekintézményekre vonatkozó munka-, tűz-, és balesetvédelmi szabályok ismerete.
A játékszerekre vonatkozó balesetvédelmi szabályok.
A vészhelyzet jelzése. Balesetvédelmi dokumentáció.
A veszélyhelyzet elhárításának lehetőségei, módszerei, eszközei: mindennapi érintésvédelmi és szigetelési eljárások; a menekülési útvonalak kijelölésének feltételei, egyéni védőeszközök használata.

2.7.5.4.Házi időszakos gyermekfelügyeleti ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Elsősorban az alapellátás keretében biztosítható olyan ellátási formára való felkészítés, ahol a gyermek saját otthonában történő ellátását gondozó útján kell biztosítani. Legyenek korszerű nevelési ismeretei a házi gyermek-felügyelethez, mint speciális munkaterülethez kapcsolódóan. Ismerje a házi időszakos gyermekellátás pszichológiai dimenzióit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Gyógypedagógus, szociálpedagógus, diplomás ápoló, mentőtiszt.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A társadalmi ismeretek közismereti tananyagtartalmaihoz, valamint az alapozó képzésben elsajátított szakmai készségfejlesztés és kommunikációs gyakorlat, a szociálpolitika, pszichológiai és pedagógiai ismeretek tantárgyak, témakörök szakmai tartalmaihoz.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Használja az eszkö- zöket, teszteket.	Szocializációs szin- tet mér.	Teljesen önállóan	Türelmes, megértő, együttműködő ma- gatartású főként a konfliktusos helyze- tekben.	Táblázatkezelő programot használ.
Felkészült azon ellátási formára, ahol a gyermek saját otthonában történő ellátását gondozó útján kell biztosítani.	Legyenek korszerű nevelési ismeretei a házi gyermek- felügyelethez, mint speciális munkate- rülethez kapcsoló- dóan.	Teljesen önállóan		Mobileszközök felhasználói szintű ismerete.
Asszertívan kom- munikál.	A családi rendszer tagjaival jó kapcso- latot tud kialakítani.	Teljesen önállóan		Információt tud szerezni digitális eszközökkel.
A bántalmazás tüneteinek enyhíté- sére használ tanult technikákat.	Felismeri a gyer- mekbántalma zás tüneteit.	Teljesen önállóan		Mobil applikációt használ.

A tantárgy témakörei

Nevelési ismeretek

A gyermek megismerésének területei, módjai és lehetőségei.
Találkozás a gyermekkel; kapcsolatkialakítás, elfogadás, egymásra hangolódás, közös élettér, kapcsolati szintek.
A gyermek testi, egészségi, lelki és intellektuális állapotának, képességeinek megismerése.
A sajátos nevelési igény megismerése.
A gyermek és a szülők kapcsolatának megfigyelése.
Értékek, szokások, hagyományok, különböző kulturális sajátosságok a gyermek családjá- ban.
Szocializációs szint felmérése.
A gyermek érdeklődési köréhez és képességeihez igazodó napirend alkalmazása, szabadidős programok szervezése a családi szokásokhoz, értékrendhez igazodóan. Kommunikációs lehetőségek a házi gondozó munkájában a gyermekkel való játék, tanulás, nevelés során.
Privát nyelv, egymásra hangolódás, támogatás, megerősítés, kapcsolatépítés.
Szakmai kommunikáció a család tagjaival; hivatalos nyelv, nyelvi szótár, személyes beszélgetés.
Konfliktusok, nehéz helyzetek kezelése.
Hasonlóságok és különbözőségek az egyes gyermekek és életkorok között.

A házi gyermekfelügyelet, mint speciális munkaterület A gondozónő és a család jogai és kötelességei.

Kapcsolat a családi rendszer tagjaival (az ellátásban nem részesülő gyermek, nagyszülő, szülők).
Megbízhatóság, hitelesség, munkaillemtan, munkaköri jogok és feladatok, viselkedési stílusok.

Kompetencia határok, előítélet mentesség, az emberi méltóság tisztelete, eltérő vélemények tiszteletben tartása, érdekérvényesítés.
A gyermekfelügyelő/gondozó modellnyújtó szerepe a gyermeknevelésben.
Kapcsolat a munkáltatóval, eset-megbeszélési és szakmai segítségkérés lehetőségei.
A gondozó ellenőrzése és beszámolási kötelezettsége.
A házi gondozó alapvető fiziológiás szükségleteinek kielégítési módja.
A házi időszakos gyermekfelügyelet megszervezése

A házi időszakos gyermekellátás pszichológiai dimenziói
Megismerkedés, tájékozódás, beszélgetés a gyermekről.
Kapcsolattartási és tájékoztatási formák és kötelezettségek.
A szülővel való együttműködés jellemzői.
A szülő és a gyermek kapcsolata.
Családi szerepek, a család szerepe a gyermek életében és nevelésében.
A családok társadalmi és élethelyzetbeli különbözőségei.
A szülőtől való időszakos elválás traumája.
A családi szokások, hagyományok jelentősége és tiszteletben tartása.
A gyermekkel való együttműködés és biztonságérzet kialakításának fontossága.
A szakmai és egyéni szempontok képviselete a szülői igényekkel szemben.
A gyermekbántalmazás testi és lelki tünetei.
A bántalmazott gyermek lelki traumájának enyhítési lehetőségei.
A bántalmazással kapcsolatos jelentési kötelezettség.
A gondozó helye, szerepe a család és a gyermek életében.
A házi időszakos gyermekfelügyelet lezárása, kilépés a család és a gyermek életéből.

2.7.5.5.A gyermekotthon tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók elméleti felkészítése a gyermekotthoni/ a gyermeket ellátó intézményben a gyakorlati munkavégzésre.
Ismerje meg a gyermekotthonok/a gyermeket ellátó intézmények működésének/működtetésének dokumentumait, tárgyi és személyi feltételeit. Legyen tisztában a gyermekotthoni asszisztens és a gyermekfelügyelői munkakör feladataival, kompetencia körével. Ismerje a gyermekotthoni élet megszervezésének területeit, a gyermekcsoportok kialakulását, működését. Legyen tudatában a szokások és hagyományok fontosságának a gyermekcsoport és az egyén életében. Tartsa tiszteletben az egyéni sajátosságokat, igényeket, kapcsolatrendszereket és ezek tudatában szervezze a gyermek és a gyermekcsoport életét, járuljon hozzá az egyéni fejlesztéshez, reszocializációjához.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Nevelőtanár, pedagógus végzettségű gyermekvédelmi szakember, szociálpedagógus, szociális szervező, okleveles szociálpolitikus, szociális menedzser, egészségügyi szociális munkás.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Történelem és állampolgári ismeretek, 8.osztály, biológia-egészségtan.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
A gyemekek fej- lesztését elősegítő módszereket alkal- maz.	Ismeri a reszociali- záció eszközeit.	Irányítással	Módszertani tudását permanensen fej- leszti.	Online kommuniká- ciót használ.
Szabadidős, rekreá- ciós programokat szervez.	A gyermekek kap- csolatbővítési tech- nikáit ismeri.	Teljesen önállóan		Szövegszerkeszt ő programot használ.
Tudatosan, tervsze- rűen végzi munká- ját.	A gyermekotthon gazdálkodási rend- jével tisztában van.	Teljesen önállóan		Kitöltő programot használ.
Prevenciós tevé- kenységet folytat, személyesen is példát mutat.	Ismeri az egészség- nevelő programo- kat.	Teljesen önállóan		Prezentációt készít.
Csoportjának meg- szervezi az értékek- hez, hagyományok- hoz köthető isme- retbővítő progra- mot.	Ismeri a közösség- fejlesztő techniká- kat.	Teljesen önállóan		Online kommuniká- ciót folytat.

A tantárgy témakörei

A gyermekotthon működése

A gyermekotthon működési rendje, dokumentumai és kapcsolatrendszere.
A gyermekfelügyelő helye és szerepe a gyermekotthoni struktúrában, munkamegosztásban.
Részvétel a gyermekotthoni feladatok ellátásában, munkaköri feladatok.
A gyermekotthon tárgyi környezete. Életkori sajátosságoknak megfelelő bútorzat, berendezési tárgyak és textíliák.
A gyermek- és ifjúsági felügyelő feladatai a környezet kialakításában, rendben tartásában, balesetveszély elhárításában. A gyermekotthon baleset-, tűz-, és munkavédelmi szabályzatai. A környezet alakításának kritériumai, jogszabályi előírásai.
Közösségi és egyéni élettér kialakítása. Közös és saját tulajdon kialakítása és védelme. A saját tulajdon védelmének fontossága, tárgyi feltételei, a közös programok és az elvonulás lehetőségének megteremtése.
A gyermeki kapcsolatrendszer működésének támogatása. A kapcsolattartásra alkalmas, kulturált feltételek biztosítása.
A gyermek személyes tárgyainak, tanszereinek biztosítása, karbantartása, pótlása.

Egyéni igények, szükségletek figyelembevétele, zsebpénz felhasználás.
Ügyeleti feladatok a gyermekotthonban. A krízishelyzetek, különleges események megfelelő kezelése. Intézkedési, értesítési kötelezettség a veszély elhárítása, a problémamegoldása érdekében és azt követően.
Háztartásvezetési, gazdálkodási feladatok a gyermekotthonban. Háztartási gépek és eszközök a gyermekotthonban. Biztonságos használatuk, teendők meghibásodásuk esetén. A gyermekotthoni gazdálkodás keretei, lehetőségei, szabályai. Háztartásvezetés, egészséges táplálkozás. A pénzfelhasználással kapcsolatos adminisztratív feladatok. Elszámolási kötelezettség, a gyermekotthoni formanyomtatványok.

A gyermekotthoni élet szervezése

A gyermeket ellátó intézmény házi- és szokásrendjének elfogadása.
Napirend, heti rend tervezésének szempontjai. A gyermekek életkorának, egészségi állapotának megfelelő életritmus kialakítása, a rekreáció biztosítása. A folyamatos és egyéni na- pirend kialakításának szempontjai.
A gyermekek bevonása a gyermekotthon természetes és mesterséges környezetének alakításába, rendbetételébe. Dekorálás a gyermekek bevonásával. Textíliák, ruhaneműk, háztartási eszközök és kéziszerszámok, berendezési tárgyak karbantartása, javítása.
A gyermekek bevonása életkoruknak, képességeiknek és állapotuknak megfelelő mértékben a napi feladatok ellátásába, a háztartási gépek és eszközök biztonságos használatába. Az önálló életvitelre való felkészítés folyamata.
Szellemi, fizikai aktivitást igénylő szabadidős tevékenységek szervezésének szempontjai és lehetőségei a különböző életkorban.
Egészségnevelési lehetőségek a különböző életkorokban, szűrővizsgálatok, védőoltások. Életmód, kapcsolatok.
A csoportösszetétel, valamint a testi, szellemi adottságok és képességek figyelembevétele. Kézimunkázás.
Szokások és hagyományok fontossága a gyermekotthoni életben, kialakulásuk - kialakításuk módjai. Az egyéni szokások és hagyományok beillesztése a közös életbe.

A gyermekcsoport működése

A csoportok szerveződése, típusai. A csoport dinamikája, szabályai. A tagok szerepe, helye a csoportban. Szerepek és konfliktusok. Kirekesztés és kirekesztődés. Bántalmazások a csoporton belül. A csoport felkészítése új tag befogadására.
Egyéni és csoportos tevékenységek rendszerének kialakítása, munkamegosztás a csoportban.
Új gyermek befogadásának fázisai. A befogadás előkészítése és a hozzáfűződő szervezési feladatok. A befogadás személyi és tárgyi feltételei.
Az új gyermek megismerésének lehetőségei, módjai. Szabályok, szokások és házirend ismertetése, felkészítés a csoportba való beilleszkedésre. A beilleszkedés segítésének módjai. Az új tag helye és feladatai a csoportban, bevonása a csoport életébe.
Közös élmények, szokások és hagyományok fontossága, csoportépítő, közösségformáló hatása. A gyermekek magukkal hozott értékeinek, szokásainak, hagyományainak megismerése; ezek lehetséges beillesztése a csoport életébe.
A sajátos nevelési igényű gyermek beillesztésének segítése. Előítéletek, megkülönböztetés enyhítése, feloldása, feldolgozása.
A közösségi élettér, a közös használatú eszközök, a köztulajdon védelmének kialakítása, a magánszféra, saját tulajdonú használati tárgyak tiszteletben tartása.
A szokásostól eltérő viselkedés észlelése, az okok feltárása - segítségnyújtás a problémák megoldásában. A viselkedési és beilleszkedési zavarok megnyilvánulása, korrekciós lehetőségek a gyermekkel kialakított együttműködés során.
Szocializációs hiányok pótlásának, hibák korrigálásának módjai, reszocializációs

lehetőségek a gyermekotthonban. Tanulási nehézségek, motivációk. A szociális kompetenciák fejlesztése.
A személyes használati tárgyak, saját tulajdon védelmének fontossága a biztonságérzet kialakulásában. A zsebpénz célszerű, hasznos felhasználására ösztönzés lehetőségei, módjai.

2.7.5.6.A szociális problémák megjelenésének összefüggései tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Megvilágítani a társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődésének okait és mechanizmusait; bemutatni az egyenlőtlenségek magyarországi társadalmi és területi jellemzőit; felkészíteni a tanulókat a szociális problémák összefüggéseinek megértésére, az okok és megoldások komplex értelmezésére, hozzájárulni a szociális érzékenységük fejlődéséhez.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás (Bsc, Msc), okleveles szociálpolitikus, szociálpedagógus, szociális szervező, szociális menedzser, egészségügyi szociális munkás.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret, a történelem tantárgy társadalomtörténeti fejezetei, valamint társadalom-földrajzi információk, a demográfiai és gazdasági adatok ábrázolási technikái. Az alapképzés során megismert társadalomismereti, jogi, szociálpolitikai, etikai, népegészségi ismeretek és gyakorlatok.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Mérőeszközö ket használ.	Ismeri a szükséglet- feltárás módszereit.	Irányítással	Azonosul munkája etikai szabályaival, jogszabálykövet ő.	Szövegszerkesztő program használata.
Szakterületén dol- gozó kollégákkal együttműködik a fejlesztő programok kidolgozásában.	A személyiségfejlő- dés zavarait, s an- nak kialakulását ismeri.	Irányítással		Kitöltő programot használ.
Munkájára vonat- kozó jogszabályokat önállóan értelmezi és alkalmazza.	Tisztában van mun- kája kompetencia- határaival.	Teljesen önállóan		Digitális kommuni- káció lehetőségeit használja.
Munkaköri leírása szerint dolgozik, annak	Az etikai kódex tartalmát teljeskörű- en ismeri.	Teljesen önállóan		Jogszabálykeres ő programot használ.

betartására törekszik.				

A tantárgy témakörei

Társadalmi összefüggések

A társadalom egyenlőtlenségeit generáló viszonyok, az egyenlőtlenségeket újratermelő mechanizmusok A társadalmi különbségek egyenlőtlenséggé válása, a társadalom látható egyenlőtlenségei, az egyenlőtlenségek dimenziói A kultúra fogalma, a kulturális különbségek életmódot meghatározó összefüggései, szubkultúra A normák, az értékek, az értékek egységesülése, küzdelme A szociális érdekek megjelenése és érvényesülése, a kapcsolati lehetőségek A munkaerőpiac viszonyai, működése A társadalmi mobilitás lehetőségei, a szegregáció A szociális ellátás állami, egyházi és civil szervezetei, intézményrendszere A társadalmi előítéletek működése a szociális problémák definiálása és kezelése területén A társadalmi problémák nyilvánosságának kérdései, az érdekérvényesítés egyenlőtlenségei Egyenlőtlenségek és veszélyeztetett társadalmi csoportok, diszkrimináció és szegregáció mai arcai A szociális problémák jelentkezésének jelzőrendszere Gyerekszegénység, a pályakezdők és a családalapítás előtt állók esélyei, az idős munkavállalók, a nők társadalmi helyzete A roma népesség helyzete, hátrányainak torlódása A nagycsaládosok és az egy- szülős háztartásban élők helyzete A fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek társadalmi esélyei, hátrányai Az Európai Unió társadalmi értékei A társadalmi integráció mintái az Európai Unió országaiban

A személyiségben rejlő összefüggések A személyes
életút és a családi minták hatásai.
A családi és a társadalmi minták harmóniája, diszharmóniája.
Az előnyök és hátrányok átörökítése a szocializáció során.
A személyiségfejlődés és a viselkedés zavarai.
A kóros lelki jelenségek, fejlődési zavarok és a deviánsviselkedés.
A pszichikus károsodás tünetei 6-12 éves korban, a serdülők és az ifjúkorúak inadaptációja.
A felnőtt személyiség és viselkedés zavarai.
A testi és lelki adottságok összefüggései.
A veszteségek, a gyász és azok pszichés feldolgozása

A problémamegoldó modell

Az emberi szükségletek rendszere, az emberek egyedi szükségletei, a szükségletek összefüggése az életkorral és a társadalmi helyzettel.
A válsághelyzetek és a szükségletek módosulása.
A szükségletfeltárás módszerei és eszközei, komplexitása.
A problémák számbavételének módszerei, problémalista.
Az erőforrás fogalma, típusai; a hiányok és erőforrások számbavételének módszerei.
Az életminőséget javító tárgyi eszközök és szolgáltatási lehetőségek.
A problémamegoldó folyamat és szakaszai.
A problémamegoldó folyamatban alkalmazható módszerek.
A szociális munkás és a szociális asszisztens, valamint a rehabilitációs nevelő segítő szerepei, felelőssége, kompetencia határai

A Szociális Munka Etikai Kódexe, etikai dilemmák
A szociális munka értékei.

Az emberi méltóság egyenlősége a szociális munkában.
Etikai dilemmák a szociális munkában.
Az Etikai Kódex érvényesítésének dilemmái.
Kompetenciahatárok a szociális munka gyakorlatában.

2.7.6. Rehabilitációs feladatok megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület a gyógypedagógiai ismeretek megalapozását szolgálják. A tanulók megismerkednek a fogyatékosság kérdéskörével. Kitekintést nyernek az esélyegyenlőség nemzetközi gyakorlatai területére. Megismerkednek a speciális szükséglettel rendelkező személyek ellátási lehetőségeivel. Megismerik az idősödő társadalom új kihívásai közül a demencia témakörét, a demenciával élő személyek speciális ellátásának szükségességét. Ismeretet szereznek a fogyatékossággal élők foglalkoztatásának lehetőségeiről, jogi szabályozásáról. Gyakorlatot szerez a rehabilitáció módszereinek alkalmazásából.

2.7.6.1.Gyógypedagógiai ismeretek és fogyatékosság tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Megismertesse a tanulókkal a gyógypedagógiai alapismereteket, a fogyatékossággal élő személy életén keresztülívelő rehabilitációs területeket, a képességek fejlesztő szempontú megközelítését, a fogyatékossággal élő személy társadalmi integrációjának lépéseit, a szakma intervenciós lehetőségeit

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Gyógypedagógus (Bsc, Msc), egészségügyi-szociális munkás

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Általános iskola biológia tantárgy: A drogok (alkohol, energiaitalok, cigaretta, gyógyszerek, kábítószerek) hatása az idegrendszer működésére.
Környezetünk tantárgy: Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.).

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák**
Alkalmazza a szo-ciális rehabilitáció eszközrendszerét	Ismeri a rehabilitá-ció szakterületeit, azok alkalmazásá-nak lehetséges terü-leteit.	Teljesen önállóan	Törekszik a szak- nyelv pontos és szakszerű használa- tára. Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre.	Internetes forrásból rehabilitációs esz- közöket gyűjt és csoportosít.
Felismeri a diszk-	Ismeri a negatív és pozitív diszkriminá-			Internetes forrásból

riminációt és részt vesz a diszkriminá- ció elleni küzde- lemben.	ció társadalmi meg- jelenési formáit. Tájékozott a jogi eszközök alkalma- zása terén.	Instrukció alapján részben önállóan	Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportos feladat esetén is.	információkat gyűjt a társadalmi szinten megjelenő diszkri- minációról.
Felkészíti a családot a sérült családtag életvitelének kiala- kítására.	Ismeri a fogyaté- kosságok megjele- nési formáit. Ismeri a társadalmi szintű és a lokális segítés lehetőségeit.	Teljesen önállóan		Meglévő, életvitelt, pl.: közlekedést, tájékozódást segítő applikációk ismere- te, letöltése.
Alkalmazza a fo- gyatékkal élő sze- mélyek integrációs lehetőségeit. Küzd a szegregáció ellen.	Ismeri az integráci- ót támogató jogsza- bályokat. Ismeri a társadalmi és lokális integrációs lehető- ségeket.	Instrukció alapján részben önállóan		Adatokat gyűjt a lakó-, munkaterüle- tén lévő integrációs lehetőségekről.
Alkalmazza a gyógypedagó gia elemeit: tanácsot ad, fejleszt, kísér.	Rendelkezik a fej- lesztéshez szüksé- ges ismeretekkel, azokat képes alkal- mazni a gyakorlat- ban.	Teljesen önállóan		Internetes forrásból ismereteket szerez.
Felismeri a cselek- vőképesség korláta- it. Kezdeményez gondnokság alá helyezést.	Ismeri a jogszabá- lyokat. Ismeri a cselekvőképess ég kritériumait.	Teljesen önállóan		Hatályos jogszabá- lyok követése az interneten keresztül.

A tantárgy témakörei

Gyógypedagógiai ismeretek

A gyógypedagógia, mint a pedagógia speciális területe

A fogyatékosság emberképének történelmi változása

Rehabilitációs modellek (orvosi-egészségügyi, pedagógiai, szolgáltatói, szükségleten alapuló megközelítések)

Negatív és pozitív diszkrimináció, társadalmi megjelenésük, hatásuk az egyének életére, a jog eszköze a diszkrimináció elleni küzdelemben

Hazai és nemzetközi példák az esélyegyenlőség megteremtésére

A gyógypedagógiai ellátás célcsoportjai, a korlátozottság viszonylagossága, diagnosztikai nehézségek (WHO definíciók), epidemiológiai adatok fontossága

A fogyatékosságok megjelenési formái: mozgáskorlátozottság, értelmi fogyatékosság, tanulási akadályozottság, részképesség-zavarok, autizmus, látási zavarok, hallási zavarok, súlyos és halmozott sérültség

A mozgáskorlátozottság, a vakság, a gyengén látás, siketség, nagyothallás, beszédzavarok okai, hatásuk a személyiség fejlődésére

A pszicho-szociális és pszichés zavarok definíciója és jellemzői
A gyógypedagógiai elvek és feladatok-fejlesztődiagnosztikai szempont megjelenése a tevékenység során
A gyógypedagógiai tevékenységek, feladatok: tanácsadás, kísérés, fejlesztés, képzés, ápolás
Sérült személy a családban- a szülői reakciók a gyermek fogyatékosságának kiderülésekor, nevelői magatartásformák; támogató és gátló tényezők, a család szerepe, családi kapcsolatok
A fogyatékossággal élő emberek szocializációja, önérvényesítése és integrációja
Gerontológiai alapismeretek, a demenciával élő személy és ellátásának jellemzői

A fogyatékossággal élő személyek esélyegyenlősége

Az emberkép történeti változása; gazdasági és (integráló) szemléleti keretek és korlátok
A fogyatékossággal élő személyek integrációja, szegregációja
A diszkrimináció elleni küzdelem intézményi lehetőségei (Egyenlő Bánásmód Hatóság, Állampolgári Jogok Biztosa)
A speciális szükséglettel élő személyek életminősége, életkörülményei, társadalmi kapcsolatai
A speciális szükséglettel élő személyek sajátos szükségletei és azok társadalmi fogadtatása;
A speciális szükséglettel emberek ellátásának intézményrendszere és formái, az ellátások igénylésének szabályai
A speciális szükséglettel élő személyek jogállása (gondnokság, cselekvőképesség, támogatott döntéshozatal, személyiségjog- és adatvédelem, a köteles felügyelet) a súlyosan fogyatékos emberekre vonatkozó jogszabályok
A jogok korlátozása és a kontroll eszközei (vétóképesség, beszámítási képesség, ellátási szerződés, szülői felügyeleti jog)
Munkajog, szociális törvény, a fogyatékosok esélyegyenlőségére vonatkozó, a gyermekek védelméről, a társadalombiztosításról szóló törvény
Az ENSZ Fogyatékossággal Élő Személyek Jogairól szóló Egyezmény és hazai megvalósítására való törekvések

2.7.6.2.A fogyatékosság egészségi összefüggései tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók felkészítése a szakmaspecifikus terminológiára, tartalmakra, hangsúlyt helyezve a fogyatékosság bio-pszichoszociális összetevőire rávilágít a fogyatékosság kialakulásának okaira, a tünetekre, a fogyatékossághoz kapcsolódó más kísérő tünetekre, betegségekre.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Gyógypedagógus (Bsc, Msc), szociális munkás, szociális menedzser

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Általános iskola biológia tantárgy: Vizuális kultúra: reklámok képi eszközeinek elemzése; a médiahasználattal kapcsolatos függőségek
Szakgimnázium 11-12. osztály, biológia tantárgy: az idegrendszer. Fejlődési rendellenességek, fogyatékosság
A hátrányos helyzet főbb típusai: szegénység, testi és szellemi fogyatékosság

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés- módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák
Felismeri a fogya- tékosság morfológi- ai jellemzőit	Ismeri a fogyaté- kosság fiziológiai, anatómiai okait.	Teljesen önállóan	Törekszik a szak- nyelv pontos és szakszerű használa- tára. Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportos feladat esetén is. Együtt- működik a társ- szakmák képviselő- ivel.	Interneten külföldi szakirodalmat ta- nulmányoz.
Felismeri a tanulási képesség zavarait.	Ismeri a tanulási képesség akadálya- it, a részképesség okait.	Teljesen önállóan		Interneten külföldi szakirodalmat ta- nulmányoz.
Prevenciós progra- mokat szervez.	Ismeri a különböző fogyatékosságokh oz kapcsolódó preven- ciós lehetőségeket és a lokalitás sajá- tosságait.	Instrukció alapján részben önállóan		Tájékozódik jó gyakorlatokr ól.
Információt nyújt a környezetének a pszichiátriaia kór- képek társadalmi érzékenyítése köré- ben.	Ismeri a pszichiátri- ai betegek társa- dalmi megítélését.	Instrukció alapján részben önállóan		Tájékozódik jó gyakorlatról .
Együttműködik a társszakmák képvi- selőivel.	Ismeri az interdisz- ciplinalitás jelentő- ségét a szakmai munka eredményes- sége tekintetében.	Teljesen önállóan		Szakirodalmat ta- nulmányoz.
Segítséget nyújt a szenvedélybetege k számára a prevenció és a rehabilitáció terén.	Ismeri a szenve- délybetegség ek természetét és a prevenció, rehabili- táció lehetőségeit.	Irányítással		Szakirodalmat ta- nulmányoz, jó gya- korlatokat gyűjt.
Birtokolja a demo- gráfiai mutatókat, érti azok társadalmi, lokális hatásait.	Tudja a társadalom elöregedésének folyamatát, annak következményei t a szociális ellátó rendszerre.	Teljesen önállóan		Szakirodal mat, jogszabályo kat tanulmányo z.

A tantárgy témakörei

Fiziológiai összefüggések

A fogyatékosságok fiziológiai, anatómiai okai; kromoszóma-rendellenességek, szociokulturális okok; a fogyatékos emberek fejlődése és életútja
A fogyatékosság megítélése, a fogyatékossági típusok, diagnosztikai nehézségei, a fogyatékosságok morfológiai jellemzői, a fogyatékkal élők viselkedésbeli másságai
A tanulásbeli akadályozottságok, részképesség-zavarok, fejlődési lemaradások és érzékelési zavarok, endogén és környezeti okok
Az idegrendszer betegségeiből és sérüléseiből származó lelki zavarok; az általános állapot zavarai (kimerültség, vegetatív, érzékszervi, érzékelési, kognitív, szociális és érzelmi zavarok)
A szexualitás kérdése, családtervezés és prevenciós lehetőségek Epilepszia, okai, tünetei, terápiája, elsősegélynyújtás
Pszichoszomatikus kísérő betegségek

Pszichiátriai összefüggések

A pszichiátria fogalma, tárgya, történeti változása, a pszichiátriai betegségek gyakorisága, társadalmi jelentősége, a betegségek és a betegek társadalmi megítélése
A pszichiátriai kórképek jellemzői, gyógyszeres és egyéb terápiás lehetőségek
Az intézményrendszer hazai jellemzői, a társadalmi integrációs törekvések
A szociálpszichiátria fogalma, tárgya, szemlélete, prevenciós és alternatív kezelési formái
Interdiszciplináris együttműködés

Addiktológiai kérdések

Hozzászokás, függőség, szenvedélybetegség fogalma, formái, kialakulásuk okai, társadalmi méretei
Szenvedélybetegségek és a hozzájuk kapcsolódó tünetek és azok egyénre, az egyén kapcsolataira és a társadalom egészére gyakorolt hatása
Prevenciós és rehabilitációs eszközök
Interdiszciplináris szakemberek közötti együttműködés

Gerontológiai alapismeretek

Idősödő társadalom, az időskor egészségügyi vonatkozásai, fogyatékosság megjelenése időskorban, demencia kialakulása, hatása az egyén és környezetének életvitelére

2.7.6.3.Prevenciós és rehabilitációs eszközök tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy elsajátításával a tanulók megismerkedhetnek a fogyatékossággal élő személyek, a pszicho-szociális fogyatékossággal élő és szenvedélybeteg személyek rehabilitációjának elemeivel. Az orvosi, pedagógiai, foglalkozási és szociális rehabilitáció a kliensek életminőségét javító támogató eljárásokból áll a személyek önérvényesítő képességére támaszkodik.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Gyógypedagógus (Bsc, Msc), szociális munkás, szociális menedzser, rehabilitációs szakember (Bsc, Msc)

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Általános iskola biológia tantárgyból: Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképesség.

Empátiával viszonyuljon beteg és fogyatékkal élő társaihoz

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Alkalmazza a szo-ciális rehabilitáció eszközeit.	Ismeri a rehabilitá-ció lehetséges esz- közeit.	Irányítással	Törekszik a szak- nyelv pontos és szakszerű használa- tára. Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportos feladat esetén is.	Szakirodalmat ta- nulmányoz.
Képviseli a fogya- tékkal élők társa-dalmi értékét.	Ismeri a fogyaték- kal élők társada-lomban elfoglalt szerepét, tevékeny-ségét, lehetőségei-ket.	Irányítással		Szakirodalmat ta- nulmányoz.
Védi a pszichiátriai kórképpel élők érdekeit.	Ismeri a kórképek jellemzőit, terápiás lehetőségeiket.	Irányítással		Szakirodalmat ta-nulmányoz. Követi a hatályos jogszabá-lyokat.
Együttműködik a rehabilitációs szak- mai teammel.	Ismeri a rehabilitá-ciós team szakmai összetételét, a team tevékenységét.	Irányítással		Adatokat gyűjt, rögzít. Dokumentál.

A tantárgy témakörei

Fogyatékkal élők rehabilitációja

A fogyatékos emberek integrációjának és rehabilitációjának értelmezése
A rehabilitáció folyamatában használható pedagógiai, gyógypedagógiai módszerek, és a szociális munka lehetőségei
A társadalmi elfogadás növelésére vonatkozó feladatok, módszerek és eszközök, érdekvédelem
A tevékenységek és a munkavállalás kereteinek bővítése, a foglalkozási rehabilitáció fajtái, támogatott foglalkoztatás
A társadalmi értékek képviselete, az eredményességet fokozó tulajdonságok fejlesztése
Az önálló társadalmi részvétel fejlesztésének, az érdekérvényesítés és érdekképviselet támogatása

Pszichiátriai betegek rehabilitációja

A pszichiátriai kórképek jellemzői, gyógyszeres és egyéb terápiás lehetőségek
A szociálpszichiátria fogalma, tárgya, szemlélete, prevenciós és alternatív kezelési formái
Interdiszciplináris együttműködés
Szakosított intézmények, ambuláns és bentlakásos intézmények
A pszichiátriai betegek komplex rehabilitációjában használható eszközök és módszerek

Szenvedélybetegek rehabilitációja

Szenvedélybetegségek és a hozzájuk kapcsolódó tünetek és azok egyénre, az egyén kapcsolatai és a társadalom egészére gyakorolt hatása
Prevenciós és rehabilitációs eszközök
A szenvedélybetegségekkel küzdők diszkriminációja elleni küzdelem
Interdiszciplináris együttműködés
A szenvedélybetegek komplex rehabilitációjában használható eszközök és módszerek

2.7.6.4.Aktivitásfejlesztés és rehabilitáció tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

Az elméleti tudás, a gyakorlati készségek és a szakmai attitűd integrációjának elősegítése a mindennapi szakmai munka során használható tudás kialakítása érdekében. A rehabilitációs gyakorlat célja, hogy a tanulókat felkészítse azokra a technikákra, terápiás eljárásokra, melyekkel a kliensek képességeit fejleszteni tudják, személyre szabottan meg tudják tervezni s foglalkozásokat, differenciáló módszereket alkalmazzanak. További cél, hogy a tanulók 2-3 fős kiscsoportokban személyre szabott feladatokban próbálhassák ki felkészültségüket. Irányítással és önállóan végezhessenek a kompetenciájuknak, felkészültségüknek megfelelő feladatokat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Okleveles gyógypedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakgimnázium 11. évfolyam. Művészetek- Ének-zene tantárgyak: A dráma és tánc tantárgyon belül, testi és lelki egészségre nevelés önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése, felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén. Biológia témakörén belül: Az életközösségek táplálkozási hálózatai.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Alkalmazza a játék módszerét a pre- venció és a rehabili- táció folyamatában.	Ismeri a játék törté- netét, elméletét és formáit.	Teljesen önállóan	Törekszik a szak- nyelv pontos és szakszerű használa- tára. Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre . Felelős és igényes	Új gyakorlatokat gyűjt.
Alkalmazza a zene- terápiát.	Ismeri a zene fej- lesztő, segítő hatá- sát.	Teljesen önállóan		Szakirodalmat ta- nulmányoz.

Alkalmazza a kommuniká ció eszközeit a csoport-foglalkozásokon.	Ismeri a kommuni- káció eszközrend-szerét.	Teljesen önállóan	munkát végez egyéni, páros vagy csoportos feladat esetén is.	Szakirodal mat gyűjt.
Felhívja a figyelmet az elektronikus média veszélyeire.	Ismeri az elektroni-kus média negatív hatásait.	Instrukció alapján részben önállóan		Tájékozódik, jog-szabályokat tanul- mányoz.
Fejlesztési tervet készít fogyatékos-sággal élők segíté- sére.	Ismeri a fogyaté-kossággal élő embe- rek sajátos szükség- leteit és a képessé- gek fejlesztési lehe-tőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakirodalmat ta- nulmányoz.
Szakszerűen elvégzi az alapápolási fel-adatokat.	Ismeri az alapápolá- si protokollokat.	Teljesen önállóan		Szakmai oldalakon önképzéssel tovább képezi magát.

A tantárgy témakörei

Játék és alkotás

A játék története, elmélete és a játékformák
A játék, mint a szenzomotoros fejlődés elősegítője
Különböző alapanyagokból, különböző technikákkal játékok készítése
Építőkövek, képek felhasználása, fűzések, rajzok, hajtogatás és formázás, konstrukciós játékok
Egyéni és közösségi játékok, szerepjátékok, társasjátékok, bábozás
Az ábrázolás, alkotás, mint tevékenység, mint önkifejezés, mint önmegvalósítás
Didaktikai és fejlesztő anyagok és eszközök
Munkajellegű tevékenységek és technikák; baleseti veszélyek és balesetvédelmi szabályok

Zene és mozgás

A mozgás formái, variációs lehetőségei (térbeli, időbeli és dinamikai)
A mozgás jelentősége a fejlődésben, a fejlesztésben, az önkifejezésben, az önérvényesítésben, az együttműködés fejlesztésében, az önmegvalósításban; hatása a közérzetre
A fogyatékos emberek számára is élményt nyújtó mozgásformák, gyakorlatok (bazális mozgásgyakorlatok, tornagyakorlatok, játékok, atlétika, vízi és téli sportok)
A ritmusos tevékenységek személyhez választott formái nem kívánatos viselkedések leépítésére, meglévő képességek fejlesztésére, a személyiség lazítására
Speciális csoportok speciális mozgásgyakorlatai a mozgás fejlesztésére; a balesetveszély és a biztonsági szabályok
A hallásfejlesztését szolgáló gyakorlatok, zenei foglalkozások, a hangkibocsátás és a mozgásformák összekapcsolása
Zenei élmény nyújtása szórakoztató, kikapcsoló, fejlesztő, aktivizáló és terápiás céllal
A zenei élmény, mint az önkifejezés és önmegvalósítás eszköze; éneklés és zenei alapok; mozgás, ritmus, dallam összekapcsolása

Médiapedagógia

A beszéd és a beszélgetés szerepe a segítő nevelőmunkában
A nyomtatott média különböző formái és használatuk a gyógypedagógia, segítő és fejlesztőmunkában, a személy szerinti és médiaspecifikus választási kritériumok
A könnyen érthető kommunikációs módszer verbális és írásbeli elemei
Az elektronikus média használatának lehetőségei és kockázatai, aktív és passzív használatuk a gyógypedagógia, a segítő és fejlesztőmunkában
A számítógép alkalmazásának lehetőségei a nevelő, segítő munkában: szórakozás, fejlesztés, játék és tanulás

A mindennapi élet kísérése

A fogyatékossággal élő emberek sajátos szükségleteinek és a képességek fejlesztési lehetőségeinek felmérése, tervezése, érdekeik képviselete
A meglévő képességek szinten tartása, az önállóságra való felkészítés
A szexualitás különböző értelmezése: teológiai, antropológiai, biológiai, pszichológiai és szociokulturális megközelítések
A tájékozódás, a jog- és helyzetértelmezés segítése, a családi és társadalmi kapcsolatok működésének segítése, támogatása, érdekvédelmi, kulturális és sportszervezetek létrehozásának és működésének támogatása
Az egészséges életvitel kialakításának és helyreállításának támogatása
Az info-kommunikációs akadálymentesítés jelentősége a mindennapi életben
Háztartási feladatok elvégzésének támogatása, az önálló életvitel kialakításának és fejlesztésének segítése; balesetvédelem
A csoportok támogatása, a csoportdinamikai jelenségek és folyamatok értelmezése; személyes, csoport- és közösségi ünnepek szervezése
Az örömszerzés, az aktivitás, az autonómia lehetőségeinek bővítése, a fogyatékos emberek életminőségének javítása

Alapápolási feladatok

Higiénés szükségletek kielégítése: ágyban mosdatás, fürösztés
Táplálkozási szükségletek kielégítése: segítségadás a kliens állapotának függvényében
Ürítési szükségletek kielégítése: pelenkacsere, ágytálazás (szakmai kompetenciahatárok betartásával)
Mobilizáció típusai, fokozatai
A gyógyászati segédeszközök ismerete, használatának megtanítása és segítése
Megfelelő higiénés szemlélet (fertőtlenítési alapismeretek: kézhigiéne, eszköz- és felület-fertőtlenítés)

2.7.7. Adminisztráció megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület a képesítéshez kapcsolódó adminisztrációs tevékenységeket tartalmazza. A tanuló megismerkedik a szolgáltatások dokumentációs követelményeivel, azok jogszabályi hátterével. Képessé válik a szociális intézmény kötelező szabályzatainak előkészítésére. Ismeretet szerez a pályázatok írása, kezelése terén. Részt tud venni ápolási folyamatok dokumentálásában és szakmai protokollok készítésében. Megismeri és alkalmazza a gyermekotthoni adminisztrációs feladatokat. Megismeri és alkalmazza a foglalkoztatás adminisztrációját.

2.7.7.1.A szociális munka adminisztrációja tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg az adott intézményekhez tartozó adminisztrációs feladatokat és dokumentumokat. Tudjon tájékozódni a szociális ellátórendszer működésében, illetve részt tudjon venni az intézményi adminisztrációs rendszer kialakításában és fejlesztésében. Részt tudjon venni a pályázatok megírásában.

Továbbá a tanuló ismerje meg az adott intézményekhez tartozó adminisztrációs feladatokat és dokumentumokat. Tudjon tájékozódni a szociális ellátórendszer működésében, illetve részt tudjon venni az intézményi adminisztrációs rendszer kialakításában és fejlesztésében. Részt tudjon venni a pályázatok megírásában. a szociális ellátások rendszerének ismerete. Tudja, hogy a kliens milyen ellátásra jogosult, mit vehet igénybe, illetve képes legyen az adott ügyben eljárni. Tudja a szociális intézményrendszerben működő intézmények feladatait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás (Bsc, Msc), okleveles szociálpolitikus, szociálpedagógus, szociális menedzser, szociológus, akinek 3 éves szakmai gyakorlata szociális ellátások vagy a szociális igazgatás területén, egészségügyi-szociális munkás

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakgimnázium 9. évfolyam Informatika tantárgy (információkezelés, forrásfelhasználás, hivatkozás, szöveges adatbázis, az internethasználat jogi, etikai kérdései.)

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Önállóság és fele- lősség mértéke	Elvárt viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák
Megfogalmazza a szakmai szabályza-tok szociális szak-mai tevékenységé-nek tartalmát.	Ismeri a kötelező szakmai szabályza- tok körét és annak kötelező szakmai tartalmi követel-ményrendszer	Irányítással		Szabályzatokat, jogszabályokat tanulmányoz.

	ét.			
Kitölti az ügyirato- kat.	Ismeri az ügy mene- tét, a kitöltés szabá- lyait.	Teljesen önállóan		Szakirodalmat ta- nulmányoz.
Előkészíti az admi- nisztrációs doku- mentumokat.	Ismeri a szakma adminisztráci ós kötelezettség eit.	Teljesen önállóan		Szakirodalmat ta- nulmányoz.
Átdolgozza a do- kumentációt, az aktuális jogszabá- lyoknak megfelelő- en.	Ismeri a hatályos jogszabályoka t.	Instrukció alapján részben önállóan		Tanulmányozza a hatályos jogszabá- lyokat.
Elvégzi az iktatást.	Ismeri az iktatás szabályait	Teljesen önállóan		
Részt vesz pályázati anyagok összeállítá- sában.	Ismeri a pályázati formákat, lehetősé- geket, a dokumen- tációs elvárásokat.	Instrukció alapján részben önállóan		Szakirodalmat ta- nulmányoz.

A tantárgy témakörei

Az intézmények működésének jogi háttere
Az Intézmény létesítése és a jogszabályok által előírt dokumentumok (alapító okirat, Szervezeti és Működési Szabályzat, különböző szabályzatok)
Intézményi jogviszony
létrejötte Intézményi
nyilvántartások
Tájékoztatási kötelesség, adatvédelem

Intézményi adminisztráció
A szociális és gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények adminisztrációs rendjét előíró jogszabályok
Az kötelezően előírt dokumentumok (naplók, űrlapok)
Intézményi adminisztráció, ügyiratok tartalmi és formai
követelményei A szolgáltatást igénybevevőkkel kapcsolatos
adminisztrációs feladatok

Szociális ügyintézés
Adminisztráció, ügyvitel fogalma, feladatrendszere, adatfelvétel, nyilvántartás-kezelés, Feldolgozás, információk összeállítása, adatszolgáltatás, adatvédelem
Irat fogalma, jellemzői, az ügyiratkezelés célja, rendeltetése, szervezete,
felügyelete Az ügyiratokkal kapcsolatos feladatok (érkeztetés, iktatás, szignálás)
Ügyiratkezelés az ügyintézés lezárása után, irattárba
vétel Az ügyiratok formai és tartalmi követelményei
A különböző ellátó intézményekben alkalmazott ügyintézés menete
Küldemények érkeztetése, postabontás, kezdő- és utóirat megkülönböztetése, iktatás, iktatókönyv használata, gyűjtőszám, gyűjtőív alkalmazása, határidő-nyilvántartás

Postázás, postakönyv

Pályázatírás
A pályázatokkal kapcsolatos általános feladatok
Pályázatfigyelés, tájékoztatás, team megszervezése A pályázatírás tartalmi és formai követelményei

2.7.7.2.Gyermekotthoni adminisztrációs ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A gyermekotthon alapító okiratának és annak, mellékleteinek, szabályzatainak formai és tartalmi megismerése, megértése. Egyéb működési dokumentumok készítési menetének megismerése. A gyermekotthon fenntartásának módjai. A működésre ható szabályzók megismerése. A mindennapi munka adminisztrálásának, szabályainak és jelentőségének a megismerése.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás, okleveles szociálpolitikus, szociálpedagógus, szociális menedzser, szociológus, egészségügyi szociális munkás, akinek 3 éves szakmai gyakorlata gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátások vagy a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatás területén,

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A gyermekotthoni adminisztrációs ismeretek tantárgy kapcsolódik a gyermekvédelmi ismeretek, a gyermekotthon tantárgyak szakmai tartalmaihoz
Szakgimnázium 9. évfolyam Informatika tantárgy (információkezelés, forrásfelhasználás, hivatkozás, szöveges adatbázis, az internethasználat jogi, etikai kérdései.)

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes- ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés- módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Előkészíti a Gyer- mekotthon működé- sét szabályozó do- kumentum szakmai tartalmát.	Ismeri a Gyermek- otthon működésé- nek szakmai tartal- mát és a működést szabályozó jogsza- bályokat.	Irányítással	Pontos, precíz do- kumentálás. Szakki- fejezések alkalma- zása. Határidőre elkészített	Szakirodal mat, jogszabályo kat tanulmányo z.
Statisztikákat készít a Gyermekotthon munkájáról.	Ismeri a Gyermek- otthonban végzett szakmai tevékeny- séget és azok mérő- számait.	Irányítással		Adatokat gyűjt, rendszerez.

Vezeti a gyermek-felügyeleti munka dokumentumait .	Ismeri a gyermek-felügyeleti munká- hoz tartozó, kötele-zően vezetendő dokumentumokat.	Teljesen önállóan	admi-nisztráció.	Alkalmazza a Word és az Exel alkalma- zásokat.
Élettörténeti doku-mentumot készít.	Ismeri az élettörté- neti dokumentum készítésének folya- matát.	Instrukció alapján részben önállóan		Alkalmazza a Word és Exel alkalmazá- sokat.
Kitölti a háztartás-vezetés dokumentá-cióit.	Ismeri a háztartás-vezetés szabályait.	Teljesen önállóan		Alkalmazza a Word és Exel alkalmazá-sokat.

A tantárgy témakörei

A gyermekotthon működésének szabályai, szabályzatai A gyermekotthon működésének adminisztrációja
A gyermekotthon működésének szabályzói
A gyermekotthon alapdokumentációja, szabályzatai
A gyermekotthon működését bemutató statisztikák, táblázatok, mutatók
Gyermekotthon munkáját segítő projekt lehetőségek, pályázati lehetőségek

Gyermekfelügyeleti munka dokumentálása Az eseménynapló vezetésének fontossága, szabályai
Különleges események jelzése, dokumentálása
A kapcsolattartás dokumentációja A pénzkezelési szabályai
Pénzkezelési dokumentáció a gyermekotthonban
Az átvett pénzeszközök célszerű felhasználása, szabályszerű nyilvántartása, elszámolás
A gyermekvédelmi nyilvántartási dokumentációs rendszer megismerése, kitöltésének személyi és időbeli szabályai
A gyermek és ifjúsági felügyelő közreműködési lehetőségei a kitöltésben

Élettörténeti munka
Élettörténeti munka jelentőségének felismerése
A korai környezeti tényezők hatása a személyiségfejlődésre, a fejlődést akadályozó élettörténések felkutatásának fontossága
Az élettörténeti munka terápiás lehetőségeinek ismerete
Az élettörténeti munka, mint a felnőtt és a gyermek közötti nyílt kommunikáció, mint a múlt megismerésének, tudomásulvételének lehetősége
Az élettörténet feldolgozásának technikái, tartalmi és formai lehetőségei A gyermek bevonása az élettörténeti könyv készítésébe

A munkavállaló adminisztrációs kötelezettségei A munkavállaláshoz kapcsolódó dokumentációk
A munka teljesítésének dokumentumai
A háztartásvezetéssel kapcsolatos adminisztráció

Az átvett pénzeszközök célszerű felhasználása, szabályszerű nyilvántartása, elszámolása

2.7.7.3.A foglalkoztatás adminisztrációja tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a szociális foglalkoztatáshoz tartozó adminisztrációs feladatokat és dokumentumokat. Tudjon tájékozódni a szociális ellátórendszer működésében. Részt tudjon venni a pályázatok megírásában. Tudja, hogy a kliens milyen ellátásra jogosult. Tudja a szociális intézményrendszerben működő intézmények feladatait.
A szociális szakember munkája során tudja alkalmazni a számítástechnikai, technikai eszközöket. Ismerje meg az internethasználat és az elektronikus ügyintézés alapjait, azokat a programokat, amelyek segítik napi munkáját.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociális munkás (Bsc, Msc), okleveles szociálpolitikus, szociálpedagógus, szociális menedzser, szociológus, akinek 3 éves szakmai gyakorlata szociális ellátások vagy a szociális igazgatás területén, egészségügyi szociális munkás

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakgimnázium 9. évfolyam Informatika tantárgy (információkezelés, forrásfelhasználás, hivatkozás, szöveges adatbázis, az internethasználat jogi, etikai kérdései.)
Az intézményi adminisztráció és az ügyintézés folyamatáról tanultak.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe- tenciák**
Előkészíti a foglal- koztatási jogviszony alapdokumentum ait.	Ismeri a foglalkoz-tatáshoz szükséges dokumentumok körét.	Instrukció alapján részben önállóan	Precíz, pontos mun- kavégzés. A doku-mentumok határidő- re történő elkészíté-se, összeállítása.	Jogszabályok köve- tése.
Folyamatosan veze- ti a foglalkoztatás-hoz kapcsolódó, kötelező nyilvántar-tásokat.	Ismeri a foglalkoz-tatáshoz kapcsoló- dó, kötelező nyil-vántartások körét	Teljesen önállóan		Jogszabályok köve- tése. A Word és Exel alkalmazások használata.
Kitölti a szolgálta- tás igénybevételé-hez szükséges do-kumentumokat.	Ismeri a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges doku-mentumok körét.	Instrukció alapján részben önállóan		Jogszabályok köve- tése.

A tantárgy témakörei

A szociális foglalkoztatás működésének jogi háttere
Az Intézmény Foglalkoztatási Szabályzatának tartalma, helye és szerepe és kapcsolódása az intézmény többi szabályzatával (alapító okirat, SzMSz, különböző szabályzatok)
Intézményi foglalkoztatási jogviszony létrejötte
Intézményi foglalkoztatással kapcsolatos nyilvántartások Tájékoztatási kötelesség, adatvédelem

A foglalkoztatás adminisztrációja
A szociális és gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények adminisztrációs rendjét előíró jogszabályok
Az kötelezően előírt dokumentumok (naplók, űrlapok)
Intézményi adminisztráció, ügyiratok tartalmi és formai követelményei A szolgáltatást igénybevevőkkel kapcsolatos adminisztrációs feladatok

2.7.7.4.Számítástechnikai ismeretek tantárgy

A tantárgy tanításának fő célja
A szociális szakember munkája során tudja alkalmazni a számítástechnikai, technikai eszközöket. Ismerje meg az internethasználat és az elektronikus ügyintézés alapjait, azokat a programokat, amelyek segítik napi munkáját

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások
informatikus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Szakgimnázium 9. évfolyam Informatika tantárgy (információkezelés, forrásfelhasználás, hivatkozás, szöveges adatbázis, az internethasználat jogi, etikai kérdései.)

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képes-ségek	**Ismeretek**	**Önállóság és fele- lősség mértéke**	**Elvárt viselkedés-módok, attitűdök**	**Általános és szak- mához kötődő digitális kompe-tenciák**
Készségszinten használja a Word és Excel alkalmazáso- kat	Számítógép kezelé- sének ismerete. Ismeri az alkalma-zások használatának instrukcióit.	Teljesen önállóan	Precíz, pontos mun- kavégzés a feladatra koncentráltan.	Gyakorolja az al-kalmazásokat.
Portfóliót készít.	Ismeri a portfólió készítésének alkal-mazási lehetőségeit a számítógépen.	Teljesen önállóan		Gyakorolja az al-kalmazást.

A tantárgy témakörei

Számítástechnikai ismeretek
A számítógép kezelésének alapfokú ismerete (Operációs rendszer pl. Windows) Irodai szoftverek (Word, Excel,) alapfokú ismerete
Internet használat, keresés internetes adatbázisokban
Az ügyintézéshez szükséges alapvető technikák elsajátítása Portfóliókészítés.